

RERUM ECCLESIASTICARUM DOCUMENTA

CURA PONTIFICII ATHENAEI SANCTI ANSELMI DE URBE EDITA

MODERANTE L. C. MOHLBERG

SERIES MAIOR

FONTES

IV

LIBER SACRAMENTORUM
ROMANAE AECLESIAE
ORDINIS ANNI CIRCULI

(Cod. Vat. Reg. lat. 316/Paris Bibl. Nat. 7193, 41/56)

(SACRAMENTARIUM GELASIANUM)

In Verbindung mit

LEO EIZENHÖFER OSB UND PETRUS SIFFRIN OSB

herausgegeben von

LEO CUNIBERT MOHLBERG OSB

MIT ZEHN TAFELN

CASA EDITRICE HERDER – ROMA

1960

IMPRIMI POTEST

Datum Romae in Abbatia Primatiali S. Anselmi
in Festo Conversionis Sti Pauli Apostoli
die 25 mensis Januarii anno Domini 1960

✠ *Benno Gut*
Abbas Primas OSB

L. S.

DER UNIVERSITÄT ZÜRICH
UND VOR ALLEM IHRER PHILOSOPHISCHEN FAKULTÄT I
ALS ZEICHEN DES DANKES
FÜR DIE VERLEIHUNG DER WÜRDE EINES EHRENDOKTORS

INHALTSÜBERBSICHT

ZUM GELEIT	XIX
EINLEITUNG	XXIII
I. DER REGINENSIS LATINUS 316. SEINE MATERIELLE BESCHREIBUNG	XXIII
1. ÄLTERE BESCHREIBUNGEN	XXIV
2. EINBAND	XXIV
3. PERGAMENT UND LAGENZÄHLUNG	XXV
4. FOLIERUNG	XXVI
5. MASSE	XXVI
II. ABBILDUNGEN UND SCHRIFTPROBEN	XXVII
III. NAME, BENENNUNG UND HERKUNFT	XXVIII
IV. NEUERE ANSICHTEN ÜBER DIE HERKUNFT	XXIX
V. TEXTAUSGABEN	XXXI
VI. DIE SCHRIFT	XXXII
VII. ABKÜRZUNGEN	XXXIII
VIII. SCHMUCK	XXXIII
IX. SPRACHE	XXXIV
X. ORT UND ZEIT	XXXV
XI. EINIGE BEMERKUNGEN ZU UNSERER TEXTAUSGABE	XXXV
VERZEICHNIS DER WICHTIGSTEN LITERATUR (IN AUSWAHL)	XXXIX
 TEXT DER HANDSCHRIFTEN	
VATICANUS REGINENSIS LATINUS 316	
REST EINES INHALTSVERZEICHNISSSES LIBER III <XC>VI -C <V>III	3
PATER NOSTER (LATEINISCH UND GRIECHISCH).	5
INCIPIT LIBER SACRAMENTORUM ROMANAE AECLESIAE ORDINIS ANNI	
CIRCULI	7-248
LIBER PRIMUS 7-128	
I. ORATIONES ET PRAECES IN UIGILIIIS NATALIS DOMINI AD NONAM	7
II. ITEM DE UIGILIA DOMINI IN NOCTE	7
III. ITEM IN UIGILIA DOMINI MANE PRIMA	8
IIII. ITEM IN NATALE DOMINI IN DIE	9
V. ITEM ORATIONES DE NATALE DOMINI AD UESPEROS SIUE MATUTINOS	10
VI. IN NATALE SANCTI STEPHANI MARTYRIS	11
VII. IN NATALE SANCTI IOHANNIS EUANGELISTAE	11

VIII. IN NATALE INNOCENTIIUM	12
VIII. ITEM IN OCTABAS DOMINI	13
X. PROHIBENDUM AB IDOLIS	14
XI. IN UIGILIIS DE THEOPHANIA	14
XII. ITEM IN THEOPHANIA IN DIE	15
XIII. IN SEPTUAGESIMA	16
XIII. IN SEXAGESIMA	16
XV. ORATIONES ET PRAECES SUPER PAENITENTES	17
XVI. ORDO AGENTIBUS PUBLICAM PAENITENTIAM	18
XVII. ORATIONES ET PRAECES A QUINQUAGESIMA USQUE QUADRAGESIMA .	18
IN IEUNIO PRIMA STATIONE FERIA IIII	19
FERIA VI IN QUINQUAGESIMA	19
FERIA VII IN QUINQUAGESIMA	20
XVIII. ORATIONES ET PRAECES DOMINICA IN QUADRAGESIMA INCOANTIS	
INICIUM	20
FERIA SECUNDA IN QUADRAGESIMO	21
FERIA TERTIA	21
FERIA QUARTA	22
FERIA SEXTA	22
FERIA SEPTIMA	23
XVIII. ISTE ORATIONES QUAE SEQUUNTUR PRIMA SABBATO IN MENSE PRIMO	
SUNT DICENDAE ORATIONES ET PRECES IN XII LECTIONES MENSE PRIMA . .	23
XX. ORDO QUALITER IN ROMANA SEDIS APOSTOLICAE ECCLESIA PRAESBITERI	
DIACONI UEL SUBDIACONI ELIGENDI SUNT	24
AD ORDINANDOS PRAESBYTEROS	25
XXI. CAPITULUM SANCTI GREGORII PAPAE	26
XXII. AD ORDINANDOS DIACONOS	27
XXIII. AD CONSUMANDUM DIACONATUS OFFICIA	28
XXIII. ITEM ORATIONES ET PRAECES AD MISSA	28
XXV. SECUNDA DOMINICA IN QUADRAGESIMA	29
FERIA SECUNDA EBDOMADA II	30
FERIA TERTIA EBDOMA <DA> SECUNDA	30
FERIA QUARTA EBDOMADA II	31
FERIA VI EBDOMA <DA> II	31
FERIA VII EBDOMA <DA> II	32
XXVI. TERTIA DOMINICA QUAE PRO SCRUTINIIS ELECTORUM CELEBRATUR .	32
FERIA SECUNDA EBDOMADA III	33
FERIA III EBDOMADA TERTIA	34
FERIA IIII EBDOMA <DA> III	34
FERIA SEXTA EBDOMA <DA> III	35
FERIA SEPTIMA EBDOMA <DA> III	35
XXVII. QUARTA DOMINICA PRO SCRUTINIO II	36
FERIA II EBDOMADA IIII	36
FERIA III EBDOMADA QUARTA	37

FERIA III ^E EBDOMADA QUARTA	37
FERIA VI EBDOMADA IIII	38
FERIA VII EBDOMADA IIII	38
XXVIII. QUINTA DOMINICA QUAE PRO SCRUTINIO CELEBRATUR	39
FERIA II EBDOMADA V	40
FERIA III EBDOMADA V	40
FERIA IIII EBDOMADA V	41
FERIA SEXTA EBDOMADA V	41
FERIA SEPTIMA EBDOMADA V	41
XXVIII. DENUNTIATIO PRO SCRUTINIO QUOD TERTIA HEBDOMADA IN QUADRA- GESIMA SECUNDA FERIA INITIARUM	42
XXX. ORATIONES SUPER ELECTOS AD CATICUMENUM FACIENDUM	42
XXXI. BENEDICTIO SALIS DANDUM CATICUMINIS	43
XXXII. BENEDICTIO POST DATAM SALE	44
XXXIII. ITEM EXORCISMI SUPER ELECTOS	44
XXXIII. INCIPIT EXPOSITIO EUANGELIORUM IN AURIUM APERTIONUM AD ELECTOS	46
XXXV. INCIPIT PRAEFATIO SYMBOLI AD ELECTOS	48
XXXVI. ITEM PRAEFATIO ORATIONIS DOMINICAE	51
XXXVII. DOMINICA IN PALMAS DE PASSIONE DOMINI	53
FERIA II EBDOMADA VI	54
FERIA III EBDOMADA VI	54
FERIA IIII EBDOMADA VI	55
XXXVIII. ORATIONES IN QUINTA FERIA	55
ORDO AGENTIBUS PUBLICAM PAENITENCIAM	56
ITEM AD RECONCILIANDUM PAENITENTEM	57
XXXVIII. RECONCILIATIO PAENITENTIS AD MORTEM	58
XL. ITEM IN QUINTA FERIA MISSA CHRISMALIS	60
BENEDICTIO OLEI	61
ITEM OLEI EXORCIZATI CONFECTIO	63
ITEM IN FERIA V MISSA AD UESPERUM	63
XLI. INCIPIT ORDO DE FERIA VI PASSIONE DOMINI	64
XLII. SABBATORUM DIE	67
SEQUITUR ORDO QUALITER SABBATO SANCTO AD UIGILIAM INGREDIANTUR	68
XLIII. ORATIONES PER SINGULAS LECTIONES IN SABBATO SANCTO	70
XLIII. INDE DISCENDIS CUM LAETANIA AD FONTE BENEDICTIO FONTIS	72
XLV. ORATIONES ET PRAECES AD MISSAM IN NOCTE	75
XLVI. DOMINICUM PASCHAE	76
XLVII. INCIPIUNT TOCIUS ALBAE ORATIONES ET PRAECES FERIA SECUNDA	77
XLVIII. FERIA III	77
XLVIII. FERIA QUARTA	78
L. FERIA QUINTA	79
LI. FERIA SEXTA	79
LII. FERIA SEPTIMA	80

LIII. OCTABAS PASCHAE DIE DOMINICO	81
LIIII. ORATIONES ET PRAECES DE PASCHA ANNOTINA	81
LV. ORATIONES ET PRAECES IN PAROCHIA	82
LVI. INCIPIUNT ORATIONES PASCHALES UESPERTINALES	83
LVII. ORATIONES ET PRECES DOMINICUM POST OCTABAS PASCHAE	85
LVIII. ITEM II DOMINICA POST CLAUSUM PASCHAE	85
LVIII. TERTIA DOMINICA POST CLAUSUM PASCHAE	86
LX. QUARTA DOMINICA POST CLAUSUM PASCHAE	87
LXI. QUINTA DOMINICA POST CLAUSUM PASCHAE	87
LXII. SEXTA DOMINICA POST CLAUSUM PASCHAE	88
LXIII. ORATIONES ET PRAECES IN ASCENSA DOMINI	88
LXIII. ITEM ALIA MISSA	89
LXV. ORATIONES ET PRAECES DOMINICA POST ASCENSA DOMINI	90
LXVI. SABBATO PENTECOSTEN EGROTANTI CATICUMINO INPOSITA MANUUM	91
LXVII. ITEM INPOSITIO MANUS ENERGUMENUM CATICUMINUM	91
LXVIII. ITEM ALIA PRO PARUULO ENERGUMINUM	92
LXVIII. ORATIO SUPER CATICUMINUM INFIRMUM	92
LXX. SI FUERIT BAPTIZANDUS	92
LXXI. ITEM AD CATICUMINUM EX PACANO FACIENDUM	93
LXXII. ITEM AD SUCCURRENDUM INFIRMUM CATICUMINUM	94
LXXIII. CUM AUTEM EXPOLIATUR INFIRMUS BENEDICIT FONTEM	94
LXXIII. ITEM ALIA AD CUCCURRENDUM	95
LXXV. ITEM ALIA BENEDICTIO	95
LXXVI. AD SUCCURRENDUM BENEDICTIO OLEI EXORCIZATO	97
LXXVII. ORATIONES PER SINGULAS LECTIONES IN SABBATO PENTECOSTEN	97
LXXVIII. ITEM IN UIGILIA DE PENTECOSTEN AD MISSA	98
LXXVIII. ITEM ALITER IN UIGILIA PENTECOSTEN	99
LXXX. ORATIONES ET PRAECES DOMINICA PENTECOSTEN	100
LXXXI. ITEM ORACIONES AD UESPEROS INFRA OCTABAS PENTECOSTEN	101
LXXXII. DENUNTIATIO IEIUNIORUM QUARTI SEPTIMI ET DECIMI MINSIS	101
LXXXIII. INCIPIUNT ORACIONES ET PRAECES MENSIS QUARTI FERIA IIII	102
FERIA SEXTA	103
SABBATO IN XII LECTIONES	103
LXXXIII. ORATIONES ET PRAECIS IN DOMINICA OCTAUORUM PENTECOSTEN	104
LXXXV. BENEDICTIO SUPER EOS QUI DE ARRIANA AD CATHOLICAM REDEUNT UNITATEM	105
LXXXVI. ITEM PRO EOS QUI DE DIUERSIS HERESIBUS UENIUNT	106
LXXXVII. RECONCILIATIO REBAPTIZATI AB HEREDICIS	106
LXXXVIII. ORATIONES IN DEDICACIONE BASILICAE NOUAE	107
CONSECRACIO BASILICAE	108
BENEDICTIO ALTARIS	108

PRAEFACIO LENTIAMINUM	109
AD CONSECRANDAM PATENAM	109
AD CALICEM BENEDICENDUM	109
ITEM ALIA	109
ITEM BENEDICCIO AD OMNIA IN USUM BASILICAE	109
PRAEFACIO CHRISMALIS	110
ITEM ALIA	110
LXXXVIII. ORATIONES ET PRAECES AD MISSAS IN DEDICACIONE BASILICAE NOUAE	110
XC. ITEM ALIA MISSA	111
XCI. ORACIONES ET PRAECES IN DEDICACIONE BASILICAE QUAE CONDITOR NON DEDICATA RELIQUID	112
XCII. IN EIUSDEM CONDITORIS AGENDIS	113
XCIII. ORATIONES ET PRECES IN DEDICACIONE LOCI ILLIUS UBI PRIUS FUIT SINAGOGA	114
XCIIII. ORATIONES ET PRAECES IN DEDICACIONE FONTIS	114
XCV. INCIPIT ORDO DE SACRIS ORDINIBUS BENEDICENDIS	115
XCVI. ITEM BENEDICCIONES SUPER EOS QUI SACRIS ORDINIBUS BENEDICENDI SUNT	117
PRAEFACIO OSTIARII	117
PRAEFACIO LECTORIS	118
PRAEFACIO EXORCISTAE	118
PRAEFACIO ORDINANDI SUBDIACONI	118
XCVII. IN NATALE CONSECRACIONIS DIACONI	119
XCVIII. IN NATALE CONSECRATIONIS PRAESBITERI QUALITER SIBI MISSAM DEBEAT CELEBRARE	119
XCVIII. ORATIONES DE EPISCOPIS ORDINANDIS	120
C. ITEM MISSA QUAM PRO SE EPISCOPUS DIE ORDINATIONIS SUAE CANTAT	122
CI. ITEM IN NATALICIO EPISCOPI SI INFIRMUS AUT ABSENS FUERIT QUALITER PRAESBITER DEBEAT CELEBRARE MISSAM	123
CII. ITEM MISSA PRO ALIO SACERDOTE	123
CIII. CONSECRACIO SACRAE UIRGINIS QUAE IN EPIPHANIA UEL SECUNDA FERIA PASCHAE AUT IN APOSTOLORUM NATALICIO CAELEBRATUR	124
CIIII. ITEM ORACIO SUPER ANCILLAS DEI QUIBUS CONUERSIS UESTIMENTA MUTANTUR	126
CV. ITEM ORACIONES AD MISSAS EIUSDEM	126
CVI. ITEM ALIA EIUSDEM	127
CVII. ITEM ALIA EIUSDEM	127
EXPLICIT LIBER PRIMUS	
LIBER SECUNDUS	129-175
I. DENUNCIACIO NATALICII UNIUS MARTYRIS	129
DENUNCIACIO CUM RELIQUIAE PONENDAE SUNT MARTYRUM	129
II. IN NATALE SANCTI FILICIS CONF.	130
III. IN NATALE S. MARCELLI CONF.	130

III. IN N. SS. MM. SEBASTIANI MARIAE MARTAE AUDIFAX ET ABACUC . . .	131
V. IN N. S. FABIANI	131
VI. IN N. S. AGNETIS UIRGINIS DE PASSIONE SUA	132
VII. ITEM IN N. EIUSDEM DE NATIUITATE	132
VIII. ORATIONES IN PURIFICATIONE S. MARIAE	133
VIII. IN N. S. AGATHAE	133
X. IN N. S. SOTERIS	133
XI. ORATIONES IN N. UALENTINI UITALIS ET FILICULAE	134
XII. IN N. S. IULIANAE	134
XIII. IN N. S. PERPETUAE ET FELICITATIS	135
XIII. IN ADNUNCIACIONE S. MARIAE MATRIS DNIC	135
XV. IN N. S. EUFIMIAE	136
XVI. IN N. PHILIPPI ET IACOBI APOSTOLIS	137
XVII. IN N. S. IUUENALIS	137
XVIII. DE INUENCIONE SANCTAE CRUCIS	138
XVIII. IN N. SS. NEREI ET ACILLEI FRATRUM ET S. PANCRATI	138
XX. IN N. SS. PETRI ET MARCELLINI	139
XXI. ITEM IN N. SS. CYRINI NABORI ET NAZARI	139
XXII. IN N. S. UITI	140
XXIII. IN N. SS. MARCI ET MARCELLIANI	140
XXIII. IN UIGILIA SS. MM. GERBASI ET PROTASI	141
ITEM IN NATALE UT SUPRA	141
XXV. IN UIGILIA S. IOHANNIS BAPTISTAE	141
XXVI. ITEM IN NATALE UNDE SUPRA	142
XXVII. IN UIGILIA MM. IOHANNIS ET PAULI	143
XXVIII. ITEM IN NATALE EIUSDEM	143
XXVIII. IN UIGILIA APOSTOLORUM PETRI ET PAULI	144
XXX. ITEM IN NATALE S. PETRI PROPRIAE	144
XXXI. IN N. APOSTOLORUM PETRI ET PAULI	145
XXXII. ITEM IN N. S. PAULI PROPRIAE	145
XXXIII. ORACIONES AD UESPERUM	146
XXXIII. ITEM DE UIGILIA OMNIUM APOSTOLORUM	147
XXXV. ITEM IN NATALE OMNIUM APOSTOLORUM	147
XXXVI. IN OCTABAS APOSTOLORUM	148
XXXVII. IN N. SS. SIMPLICI FAUSTINI ET ULATRICIS	148
XXXVIII. IN N. ABDO ET SENIS	149
XXXVIII. IN NATALE MACHABEORUM	149
XL. IN N. S. SYXTI	150
XLI. IN N. S. DONATI	150
XLII. IN UIGILIA S. LAURENTI	151

XLIII. ITEM IN NATALE EIUSDEM	152
XLIIII. IN N. S. TIBURTI	153
XLV. IN N. S. YPOLITI	153
XLVI. IN OCTABAS S. LAURENTI	153
XLVII. IN ADSUMPTIONE SANCTAE MARIAE	154
XLVIII. IN N. S. AGAPITI	155
XLVIII. IN N. S. MAGNI	155
L. IN N. S. RUFFI	155
LI. IN N. S. HERMIS	156
LII. IN DIE PASSIONIS S. IOHANNIS BAPTISTAE	156
LIII. IN N. S. PRISCAE	157
LIIII. IN NATIUITATE SANCTAE MARIAE	157
LV. IN N. S. GURGONI	158
LVI. IN EXALTACIONE SANCTAE CRUCIS	158
LVII. IN N. SS. CORNELI ET CIBRIANI	158
LVIII. IN N. SS. COSMAE ET DAMIANI	159
LVIII. ORACIONES IN S. ARCHANGELI MICHAHELIS	159
LX. ORACIONES IN IEIUNIO MENSIS SEPTIMI	160
IN SEXTA FERIA MENSIS SEPTIMI	160
IN XII LECCIONES DIE SABBATI	160
LXI. IN N. SS. MARCELLI ET APULEI	161
LXII. IN N. SS. QUATTUOR CORONATORUM COSTIANI CLAUDI CASTORI SIM- PRONIANI	162
LXIII. IN N. S. CAECILIAE	162
LXIII. ITEM IN N. EIUSDEM	162
LXV. IN N. S. CLEMENTIS	163
LXVI. IN N. SANCTAE FELICITATIS	163
LXVII. IN N. SS. MM. SATURNINI CRISANTI MAURI DARIE ET ALIORUM	164
LXVIII. IN UIGILIA S. ANDREAE	164
LXVIII. ITEM IN NATALE EIUSDEM	165
LXX. IN OCTABAS S. ANDREAE APOSTOLI	165
LXXI. IN N. S. THOMAE APOSTOLI	166
LXXII. ORATIONES IN N. PLURIMORUM SANCTORUM	166
LXXIII. ITEM ALIA MISSA	166
LXXIII. ITEM ALIA MISSA	167
LXXV. ITEM ALIA MISSA	167
LXXVI. ITEM ALIA MISSA	168
LXXVII. ITEM ALIA MISSA	168
LXXVIII. ITEM ALIA MISSA	169
LXXVIII. ITEM ALIA MISSA	169
LXXX. ORATIONES DE ADUENTUM DOMINI	169

LXXXI. ITEM ALIA MISSA	170
LXXXII. ITEM ALIA MISSA	171
LXXXIII. ITEM ALIA MISSA	171
LXXXIII. ITEM ALIA MISSA	172
LXXXV. ORACIONES ET PRAECES MENSIS DECIMI FERIA III	173
IN SEXTA FERIA	174
SABBATO IN XII LECIONES	175
EXPLICIT LIBER SECUNDUS	

LIBER TERTIUS 176-248

ORACIONES ET PRAECES CUM CANONE PER DOMINICIS DIEBUS

I.	176
II. ITEM ALIA MISSA	176
III. ITEM ALIA MISSA	177
IIII. ITEM ALIA MISSA	177
V. ITEM ALIA MISSA	178
VI. ITEM ALIA MISSA	178
VII. ITEM ALIA MISSA	179
VIII. ITEM ALIA MISSA	179
VIIII. ITEM ALIA MISSA	180
X. ITEM ALIA MISSA	180
XI. ITEM ALIA MISSA	181
XII. ITEM ALIA MISSA	181
XIII. ITEM ALIA MISSA	182
XIIII. ITEM ALIA MISSA	182
XV. ITEM ALIA MISSA	182
XVI. ITEM ALIA MISSA	183
INCIPIT CANON ACCIONIS	183
ITEM BENEDICIONES SUPER POPULUM POST COMUNIONEM	187
XVIII. ORATIONES COTIDIANIS DIEBUS AD MISSAS	189
XVIII. ITEM ALIA MISSA	189
XX. ITEM ALIA MISSA	190
XXI. ITEM ALIA MISSA	190
XXII. ITEM ALIA MISSA	190
XXIII. ITEM ALIA MISSA	191
XXIII. ORATIONES AD PROFICISCENDUM IN ITINERE	191
XXV. ITEM ORATIONES AD ITER AGENTIBUS	193
XXVI. ORATIONES PRO CARITATE	193
XXVII. ITEM ALIA MISSA	194
XXVIII. ORATIONES IN TRIBULATIONE	194
XXVIII. ITEM ALIA MISSA	195

XXX. ITEM ALIA MISSA	195
XXXI. ITEM ALIA MISSA	196
XXXII. ITEM ALIA MISSA	196
XXXIII. ITEM ALIA MISSA	197
XXXIII. ITEM ALIA MISSA	197
XXXV. ITEM ALIA MISSA	198
XXXVI. ITEM ALIA MISSA	198
XXXVII. ITEM ALIA MISSA	199
XXXVIIa. ORATIONES IN NATALE PRESBYTERI QUALITER SIBI MISSAS DEBEAT CELEBRARE	196
XXXVIII. ORACIONES TEMPORE QUOD ABSIT MORTALITATIS	200
XXXVIII. ITEM ALIA MISSA	200
XL. ITEM ALIA MISSA	201
XLI. ITEM ALIA MISSA	201
XLII. ORATIONES PRO MORTALITATE ANIMALIUM	202
XLIII. ORATIONES DE STERELITATE	203
XLIII. ORATIONES AD PLUUIAM POSTOLANDAM	203
XLV. ITEM ALIA MISSA	204
XLVI. ORATIONES AD POSCENDAM SERENITATEM	204
XLVII. ORATIONES POST TEMPESTATE ET FULGORA	205
XLVIII. ORATIONES PRO HIS QUI AGAPE FACIUNT	205
XLVIII. ITEM ORATIONES AD MISSAS	206
L. MISSA IN MONASTERIO	207
LI. ITEM ORATIONES MONACHORUM	209
LII. INCIPIT ACCIO NUPCIALIS	208
LIII. ORACIO IN NATALE GENUINUM	211
LIII. ORACIONES AD MISSAS PRO STERILITATE MULIERUM	212
LV. BENEDICTIO UIDAE QUAE FUERIT CASTITATE PROFESSA	213
LVI. ORATIONES PRO PACE	213
LVII. ORATIONES TEMPORE BELLI	214
LVIII. ITEM ALIA MISSA	215
LVIII. ITEM ALIA MISSA	215
LX. ITEM ALIA MISSA	216
LXI. ITEM ALIA MISSA	217
LXII. ITEM MISSA PRO REGIBUS	217
LXIII. MISSA CONTRA IUDICES MALE AGENTIBUS	218
LXIII. ITEM ALIA MISSA	218
LXV. ORATIONES IN CONTENCIONE AD MISSAS	219
LXVI. ITEM ALIA MISSA	219
LXVII. ORATIONES AD MISSAM CONTRA OBLOQUENTES	220

LXVIII. ORATIONES AD MISSAS PRO INRELIGIOSIS	220
LXVIII. ORATIO SUPER INFIRMUM IN DOMO	221
LXX. ITEM ORATIONES AD MISSAM PRO INFIRMUM	222
LXXI. ORATIO PRO REDITA SANITATEM	222
LXXII. ORATIO INTRANTIBUS IN DOMO SIUE BENEDICTIO	223
LXXIII. ITEM ORATIONES AD MISSAS	223
LXXIII. ORATIONES SUPER UENIENTES IN DOMO	224
LXXV. BENEDICTIO AQUAE SPARGENDAE IN DOMO	224
LXXVI. ITEM ALIA	225
ORATIONES PRO ASPARSIONE AQUAE	227
LXXVII. ITEM ORATIONES PRO FULGORIBUS	227
LXXVIII. BENEDICTIO AQUAE EXORCIZATAE AD FULGORA	228
LXXVIII. ORATIONES IN AREA NOUA	228
LXXX. ITEM ORATIONES IN MONASTERIO	228
LXXXI. ORATIO IN DOMO ANCLLARUM DEI	229
LXXXII. ORATIO PRO RENUNTIANTIBUS SAECULO	229
LXXXIII. ORATIO PRO EO QUI PRIUS BARBAM TUNDIT	229
LXXXIII. ORATIONES AD MATUTINAS	230
LXXXV. ORATIONES AD UESPERUM	231
LXXXVI. ORATIONES ANTE CIBUM	232
LXXXVII. ORATIONES POST CIBUS	232
LXXXVIII. ORATIO AD FRUGES NOUAS BENEDICENDAS	233
LXXXVIII. BENEDICTIO POMORUM	232
XC. BENEDICTIO ARBORIS	233
XCI. ORATIONES POST OBITUM HOMINIS	234
COMMENDACIO ANIMAE	237
XCII. ITEM MISSA PRO DEFUNCTO SACERDOTE	238
XCIII. ITEM ALIA PRO SACERDOTE	238
XCIII. ITEM ALIA PRO SACERDOTE SIUE ABBATE	239
XCIV. ORATIONES AD MISSA IN NATALE SANCTORUM SIUE AGENDA MORTUORUM.	240
XCVI. MISSA PRO DEFUNCTI NUPER BABPTIZATI	240
XCVII. ITEM ALIA MISSA	241
XCVIII. ORATIONES AD MISSA PRO DEFUNCTIS CUIUS DESIDERANTIBUS PENI- TENCIAM ET MINIME CONSEQUENTIBUS	242
XCVIII. ORATIONES PRO DEFUNCTIS LAICIS ITEM UNIUS DEFUNCTI	242
C. IN AGENDA PLURIMORUM	243
CI. ITEM ALIA MISSA	244
CII. ITEM ALIA MISSA	244
CIII. ITEM ALIA MISSA IN CYMITERIIIS.	245
CIII. ITEM ALIA MISSA	246

CV. ITEM MISSA IN DEPOSITIONE DEFUNCTI TERCII SEPTIMI XXX DIERUM UEL ANNUALEM	246
CVI. ITEM ORATIONES AD MISSAM PRO SALUTE UIUORUM CONTEXTACIO	247 248
CVII. INCIPIT AD PAENITENCIAM DANDAM	248

EXPLICIT LIBER SACRAMENTORUM. DEO GRACIAS

PARIS, BIBL. NAT., COD. LAT. 7193, 41-56

EXORCISMUS CONTRA ÌNERGUMENOS	249
IUDICIUM PAENITENTIALE	254
BREUIARIUM APOSTOLORUM	260

BEIGABEN

I. DAS FRAGMENT BANNISTER	265
II. DAS FRAGMENT BAUMSTARK	266
III. DER LITURGISCHE INDEX VON ST. THIERRY	267

VERZEICHNISSE

I. VERZEICHNIS DER LITURGISCHEN FORMELN	277
II. NAMEN- UND SACHVERZEICHNIS	307
III. CORRIGENDA	315

ZUM GELEIT

Eingangs der textkritischen Neuausgabe der Veroneser Unzialhandschrift (Verona, Bibl. cap. LXXXV, 80), des sogenannten "Sacramentarium Leonianum", (1956) wurde (Seite IX/X) von dem ehrenvollen Auftrag berichtet, mit dem der damalige Präfekt der Vatikanischen Bibliothek, der spätere Kardinal G. MERCATI († 1957) im Jahre 1924 den Unterzeichneten damit bedachte, die ältesten liturgiegeschichtlich bedeutsamen Handschriften (zunächst: Reg. lat. 257; – 316; – 317; Pal. lat. 493) für eine phototypische und daran anschliessend textkritische Ausgabe zu bearbeiten. – So konnten 1929 zwei stattliche Foliobände der Handschrift *Reginensis latinus 317* (*Missale Gothicum*: Tafelband und Einleitung) als Ehrengabe zum goldenen Priesterjubiläum Pius' XI vorgelegt werden. Die bereits vorbereitete Textausgabe steht noch aus. Dort (in jener Einführung von 1956) ist dann auch der Ausfall des Auftrages (von 1924) begründet, der sich für die Zeit von 1929 bis 1956 einstellte, bis der damalige Schweizer Abt Primas P. BERNHARD DR KAELIN mir auf dem Aventin ein Heim und eine Hilfe wohlwollend anbot. Nur so konnten nacheinander folgende textkritischen Ausgaben erscheinen: 1956 das *Sacramentarium Veronense (Leonianum)* mit einer von RP Petrus Siffrin erstellten umfangreichen Konkordanztabelle (1958); 1957 das *Missale Francorum* (Cod. Reg. lat. 257); 1958 das *Missale Gallicanum Vetus* (Cod. Vat. Pal. lat. 493).

Dass nun heute nach mehr als 30 Jahren endlich das unter allen lateinischen Sakramentarhandschriften bedeutendste sogenannte *Sacramentarium Gelasianum* (Cod. Reg. lat. 316) erscheinen kann, verdanke ich vor allem der nie versagenden fleissigen Hilfe meines Mitarbeiters P. PETRUS SIFFRIN von der Abtei Mariä Heimgang (Jerusalem), der mit die letzte Hand am Werke hatte und auch für diesen Text in einer Sonderausgabe eine ausgiebige Konkordanztabelle aller Formeln unseres Textes erstellte.

Für das dem Druck vorzulegende Manuskript hatte ich selber von Anfang an gesorgt und wiederholt Wilsons normierten Text nach der Handschrift sorgfältig durchkollationiert. Als dann (1947) P. HERM. SCHMIDT S. J. seine Mitarbeit anbot, überliess ich ihm meinen Text und meine Kollationen zur Revision. Schliesslich nahm sich P. LEO EIZENHÖFER aus der Abtei Neuburg (Heidelberg) nochmals (1951) dem Vergleichen von Handschrift

und Druckvorlage mit der ihm eigenen Gewissenhaftigkeit an. Seine minutiösen Beobachtungen liegen der vorliegenden Ausgabe mit Auswahl zu Grunde.

Auch sonst gab es keinen Stillstand in den Bemühungen um unseren Text. Denn glücklicherweise führte die Vorsehung mir (1937/38) den Kanadier E. BOURQUE († 1951) als Schüler am Päpstlichen Institut für christliche Archäologie zu, dem ich das Anliegen meiner Sakramentarien anvertrauen konnte. Er schrieb dann auch in seiner *Etude sur les Sacramentaires Romains I* (1948) ein grundlegendes Kapitel über unsern Reginensis (Seite 171 – 298), das mir die Arbeit an der Einleitung zu der vorliegenden Textausgabe wesentlich erleichtert hat.

Brauchte es aber eines besonderen Hinweises auf die aussergewöhnliche Wertschätzung unseres Textes in den Bezirken der Liturgieforscher, dann muss die Arbeit von A. CHAVASSE genannt werden: *Le Sacramentaire Gélasien (Vaticanus Reginensis 316). Sacramentaire presbytéral en usage dans les titres romains au VIIe siècle.* (Paris 1958: XXXIX + 817 S.).

Es kann nicht Aufgabe dieser Einleitung sein sich mit den in letzter Zeit häufenden alles bisherige in der Erforschung römischer Sakramentarien verlassenden und sich widersprechenden Theorien (Urexemplare!) abzugeben, die sich etwas zu laut als „Fortschritt“, breit machen. Man erinnert sich dabei eines zutreffenden Wortes des Bonner Historikers A. EHRHARD († 1940): „Der grösste Feind dieses Fortschrittes ist die von der vergleichenden Methode noch nicht vollständig überwundene Kinderkrankheit, die scheinbare Ähnlichkeiten für wirklich hält und wirkliche Ähnlichkeiten zu Abhängigkeiten stempelt, beides ohne die umsichtige Beachtung der Gesamtlage des zu untersuchenden Einzelfalles und ohne die vorurteilslose Würdigung seiner charakteristischen Eigenart“, (*Byzantinische Zeitschrift* 19 [1910] 613).

Ein besonderer Umstand verlangt noch ein Wort über die „Grundsätze“, unserer Textausgaben. Als ich vor etwa 40 Jahren daran gehen musste, mich kritischen Textausgaben zu widmen, beriet ich mich mit dem Bonner Historiker Prof. Dr. W. LEVISON († 1947), dem bedeutendsten Mitarbeiter der *Monumenta Historica Germaniae*. Für die notwendigen „Schlüsselbuchstaben“, zur Ordnung der Sakramentartypen war Kardinal G. MERCATI († 1957) mein Ratgeber. – Wenn nun ein jugendlicher Kritiker (1954), der nie einen älteren Text behandelt hat, plötzlich in unseren Editionen kritischer Textvarianten „Schlüsselbuchstaben“, begegnet und meint, das sei „Algebra“, dann lasse er sich überdies noch durch Prof. Dr. A. STUIBER (Bonn) belehren, der von älteren Sakramentartexten durch persönlichen Umgang etwas versteht. Er schreibt (*Theologische Revue* 54 [1958] 259/60) anlässlich einer Edition des Sakramentars von Monza: „Es wäre grundsätzlich zu erwägen, ob die für eine unabsehbare Zukunft massgeblichen Editionen liturgischer Handschriften

mit Untersuchungen und Hypothesen belastet werden dürfen, die von der fortschreitenden Forschung über kurz oder lang korrigiert werden müssen . . .

Für liturgische Handschriften empfiehlt sich eine möglichst objektive Edition, wie sie in jüngster Zeit C. MOHLBERG in seinem *Sacramentarium Veronense* mustergültig vorgelegt hat. ,,

Soviel, um unsere in bester deutscher Ueberlieferung stehenden Sakramentarausgaben ein für allemal vor böswilliger Kritik zu schützen.

Es war somit bei der Vorbereitung des vorliegenden Sakramentartextes mit seiner ungewöhnlich schwierigen, geradezu wilden Latinität unsere Sorge an den besten Grundsätzen bewährter Editionstechnik festzuhalten, der Ausgabe eines Sakramentartextes also, der von einem Altmeister wie A. WILMART als " praestantissimus inter omnes Romanae liturgiae codices ,, in seinem Katalog der Reginensia (1945) bezeichnet wird und nun der Philosophischen Fakultät I der Schweizerischen Universität Zürich in dankbarer Erinnerung an den 29. April 1958 zugeeignet ist.

Roma, im Mai 1959

LEO CUNIBERT MOHLBERG OSB

EINLEITUNG

I. – DER REGINENSIS LATINUS 316. *Seine materielle Beschreibung*

Die Vatikanische Bibliothek beherbergt seit der Schenkung der Königin CHRISTINA VON SCHWEDEN († 1689) eine liturgische Handschrift (Reg. lat. 316), die in ihrer Bibliothek die Nr 1455 trug. Der alte unter Pius VI angefertigte Einband, insbesondere der Rücken wurde im Auftrage des Papstes Pius IX restauriert, als Kardinal A. MAI († 1854) Präfekt der päpstlichen Bibliothek war. Der Text, den wir in unserer Ausgabe als das "älteste Messbuch der römischen Kirche", bezeichnen, wurde zuerst von G. M. TOMMASI (1660) herausgegeben und zuletzt (1894) von H. WILSON als *The Gelasian Sacramentary* mit einer Einleitung, mit kritischen Noten und mit einem Anhang vorgelegt.

A. WILMART, der beste Kenner mittelalterlichen Schrifttums und der letzte Bearbeiter der Reginenses-Handschriften, gibt (1945) in seinem Katalog unserer Handschrift, wie bereits im Geleitwort erwähnt wurde, das höchste, wenn er schreibt: "Hic praestantissimus inter omnes Romanae liturgiae codices", .

Mein unvergesslicher Schüler E. BOURQUE († 1951) befasste sich in seiner *Etude sur les sacramentaires Romains* mit wissenschaftlichem Ernst mit unserem Text (1949) unter dem Titel *Le premier sacramentaire Romain: Le Gélasiens*. Rückschauend gab er die beste Auskunft über alles bisher geleistete Handschriftliche und Kritische und bestimmte den Stand der Frage. Nach zehn Jahren (1958) glaubt A. CHAVASSE das letzte Wort zum Vaticanus Reginensis 316 sagen zu können. Der schwer befrachtete Band (856 Seiten) legt unter dem Titel *Le sacramentaire Gélasiens . . . sacramentaire presbytéral en usage dans les titres romains au VIIe siècle* Studien vor, die in ihren Anfängen das Jahr 1932 anzeigen.

Angesichts dieser Leistungen kann sich unsere Einleitung damit bescheiden über das materielle Äussere der Handschrift, ihre Ausgaben, ihren Namen und ihre Herkunft sowie den Ort und die Zeit ihres Entstehens zu berichten.

Im Jahre 1921 entdeckte E. A. LOWE in der Handschrift der Pariser Nationalbibliothek 7193 fol. 41-56 zwei Lagen, die ehemals zur Handschrift

des Reginensis latinus 316 gehörten und deren Fortsetzung bzw. Schluss bildeten. Auch darüber werden wir kurz berichten.

1. Ältere Beschreibungen: Dazu gehören

L. DELISLE, *Notice sur vingt manuscrits du Vatican I: Sacramentaire mérovingien N° 316 du fonds de la Reine = Bibliothèque de l'Ecole des Chartes* 37 (1876) 575/7.

—, *Mémoire sur d'anciens sacramentaires = Mémoires de l'Académie des Inscriptions et Belles-lettres* 32_I (Paris 1886) 66/8 Pl. 1-4.

A. EBNER, *Quellen und Forschungen zur Geschichte und Kunstgeschichte des Missale Romanum im Mittelalter. Iter Italicum* (Freiburg i. Br. 1896) 238/9. 240/41.

H. EHRENSBERGER, *Libri liturgici Bibliothecae Apostolicae Vaticanae manuscripti* (Freiburg 1897) 392/3.

E. H. ZIMMERMANN, *Vorkarolingische Miniaturen. Textband und Tafelband = Deutscher Verein für Kunstwissenschaft. Denkmäler deutscher Kunst III Sektion Malerei I Abteilung* (Berlin 1916); Textband 217/18; Tafelband 135a.b; 136a.b; 137a.b; 138a.

E. A. LOWE, *The Vatican Ms of the Gelasian Sacramentary and its Supplement at Paris: The Journal of Theological Studies* 27 (1925/26) 357/73.

—, *Codices latini antiquiores* 1 (1934) No 105; Reg. lat. 316; 5(1950) ** 105; Paris, Bibl. nat. 7193 fol. 41/56.

A. WILMART, *Codices Reginenses latini* 2(1945) 200/04 = *Bibliothecae Apostolicae codices manu scripti recensiti iussu Pii XII P. M*

2. Einband

Die Lagen sind in einem 05 mm dicken Pappband zusammengebunden, der mit rotbraunem Leder überzogen ist. Er misst 160 × 260 mm (Breite mal Länge). Der Rücken – 80 mm breit – ist in fünf Bünde (= sechs Felder) aufgeteilt, die durch Goldlinien abgetrennt sind. Von oben nach unten folgen sich auf sechs Felder verteilt: das Wappen Pius IX – REG – 316 (beides in Goldbuchstaben) – Papierstreifen bedruckt mit Reg. lat. 316 (verdeckt ein anderes Muster) – ein Sternmuster – endlich das Wappen des Kardinals A. MAI.

Innen folgen zwei teilweise beschriftete Vorsatzblätter: Bl. I^a = "Liber Sacrmtor. Ro. Eccles., (von einer Hand des beginnenden 18. Jahrhunderts) – "Codex iste editus est inter Codices Sacramentorum a Josepho Maria Tomasio,, (wahrscheinlich Hand des F. J. L. Zaccagni) – rechts unten: " 316 Reg., (von anderer Hand). – Bl. I^v und II^a sind leer. – Bl – II^v "Libri tres Sacramentorum Romanae Ecclesiae Editi a Cardinale Thomasio primo loco

inter Codices Sacramentorum (Hand des beginnenden 18. Jahrhunderts) – 316 (von anderer Hand).

KL. GAMBER (*Sakramentartypen* 1958) 56 Anm. 5 schreibt: “ Ursprünglich mögen die drei Libri gesondert gebunden gewesen sein; zum mindesten beginnt mit jedem Buch eine neue Lage, und jedes der drei Bücher hat zwei eigene Titelseiten,, .

Die *Pariser Blätter* bilden nach LOWE (1925/6) 358 die Fol. 41/56 der Handschrift lat. 7193, die ehemals zur Sammelhandschrift (= 83 Blätter) der Bibliothek des Ministers des Königs Ludwig XIV J. B. Colbert († 1683), später zur königlichen Bibliothek 5366.5 gehörten. Sie beinhalten: “ *Formulae exorcismorum, litteris uncialibus octavo saeculo exaratae*-, a *Penitential and the Breviarius Apostolorum*,, . In der Schrift sind sie gleich dem *Codex Vaticanus Reginensis latinus* 316. Die Blätter wurden von der Haupths etwa um 1650 getrennt, bevor MORINUS das Sakramentar beschrieben hat.

3. Pergament und Lagenzählung

Das Schreibmaterial ist durchweg festes schönes Pergament. Drei Blätter (127. 128. 206) sind durchlocht. Vor der Beschriftung wurde ein Blatt (136) angeleimt und ein anderes (189) am innern Rande unten angenäht. Das Pergament ist in der Vatikan-Handschrift 316 zu 34 Heften gefaltet. Die Linien sind normalerweise auf der Fleischseite gezogen. Die Faltung ist verschieden, so dass Fleischseite und Haarseite sich oft gegenüber liegen. Auf der Aussenseite der Lagen liegt Haar oder Fleisch. Die Faltung ist nicht immer gleichmässig: oft liegen die Blätter <<<< I >>>> oder >>>> I <<<<, oder dann auch: << >> I << >>, < > < > I << >>, < > < > I << >>. Die Hefte sind mit einfachen Nummern am unteren Rande des letzten Blattes bezeichnet: II = 2^v; III = 10^v; IIII = 18^v; V = 26^v; VI = 34^v; VII = 42^v; VIII = 48^v; VIIII = 56^v; X = 64^v; XI = 72^v; XII = 80^v; XIII = 88^v; XIIII = 96^v; XV = 98^v; XVI = 106^v; XVII = 114^v; XVIII = 122^v; XVIIIII = 130^v; XX = 139^v; XXI = 147^v; XXII = 155^v; XXIII = 163^v; XXIIII = 171^v; XXV = 180^v; XXVI = 188^v; XXVII = 195^v; XXVIII = 203^v; XXVIIIII = 210^v; XXX = 219^v; XXXI = 227^v; XXXII = 235^v; XXXIII = 243^v; XXXIIII = 245^v; Die Pariser Blätter zählen in Fortsetzung der Vatikan-Hs die Lagen mit XXXV = 48^v und XXXVI = 56^v.

Die *Lagen* der Vatikan-Hs wie der Pariser Blätter bestehen regelmässig aus acht Blättern, ausgenommen (der Vatikan-Hs): II, XV, XXXIII, die nur ein Doppelblatt aufweisen (Bl. 1/2; 97/98; 244/245); Lage VIII besteht aus drei Doppelblättern (43/48; 44/47; 45/46); die Lagen XX (Bl. 131/139) und XXV (Bl. 172/180) setzen je zu Beginn des zweiten und dritten Buches ein

halbes Blatt zu; die Lage XXVII (Bl. 189/195) besteht aus 4 + 3 Blättern (zwischen 194/5 ist der Rest eines Einzelblattes) und anschliessend ein Blattstück; die Lage XXVIII (Bl. 204/210) setzt sich aus sieben unvollständigen Blättern zusammen (1 + 2 — 3 + 1); die Lage XXX (Bl. 211/219) fügt am Schluss ein Blatt bei.

Jedes Blatt der Vatikan-Hs wie der Pariser Blätter zählt 23 Zeilen auf jeder Seite; Bl. 245^v der Vatikan-Hs ist leer geblieben.

Die Pariser Blätter bestehen aus sauberem, wohl präpariertem, ziemlich dickem Pergament. Die Linien sind normalerweise auf der Fleischseite gezogen und zwar für jedes Doppelblatt besonders. Die Blattlagen bestehen aus je acht Blättern.

4. *Folierung*

Mit dem Text von Bl. 4^r begann wohl eine offenbar unvollendet gebliebene (oder beim Binden abgeschnittene?) Folierung fast nur nach jeweils zehn Blättern am unteren Rand des letzten Blattes; bis 100 in arabischen Zahlen, dann in lateinischen Zahlen. Diese Zählung tritt noch an folgenden Stellen auf: Bl. 49^v = 46; 53^v = 50; 63^v = 60; 83^v = 80; 93^v = 9<0>; 103^v = <10>0; 123^v = <X>X.

Ausserdem wurde im 16. oder in der ersten Hälfte des 18. Jahrhunderts am untern Rande des ersten Blattes der jeweiligen Lage eine Zählung in Buchstaben durchgeführt: 1^r = a; 3^r = b; 11^r = c; 19^r = d; 27^r = e; 35^r = f; 43^r = g; 49^r = h; 57^r = i; 65^r = k; 73^r = l; 81^r = m; (n ist abgeschnitten); 97^r = o; 99^r = p; (das weitere wieder abgeschnitten); 140^r = u; ferner Bl. 156^r = y^r, Bl. 164^r = z^r.

Für den praktischen Gebrauch der Handschrift dürften einige Wachs-
spuren zeugen, z.B. auf den Blättern 51^v; 73^v; 79^v; 101^v; 106^v; 108^v; 113^v; 129^v. Ebenso sind Einritzungen auf Bl. 2^v; 45^v; 46^r und v; 212^r und v; 213^v Zeichen späteren Gebrauches.

5. *Masse*

Die Masse der Lagen des Vat. Reg. lat. 316 sind in Millimeter: 258/200 × 169/172 (= Blattfläche) und 215/218 × 120/130 (= Schriftfläche) nach WILMART; EHRENSBERGER (1897) misst 267 × 165 mm und LOWE (1934) Nr 105 dagegen 260 × 172 (= Blattfläche) und 220 × 130 (= Schriftfläche).

Für die Pariser Blätter 41^r/56^v gibt LOWE (1950) an 276 × 188 (= Blattfläche) und 220 × 130 (= Schriftfläche).

II. - ABBILDUNGEN UND SCHRIFTPROBEN

a) der Hs Reg. lat. 316:

Bl. 2^v = LOWE (1934) 105b; - *Bl. 3^v* = MURATORI 1(1748) zwischen Seite 4/5; *Nouveau traité de diplomatique* 3(1760/65)36 VIIIe; EBNER (1896)240; ZIMMERMANN 2(1916)135b; *Anhang*, Tafel I a; - *Bl. 4^r* = MURATORI (1748) zwischen 4/5; ZIMMERMANN 2(1916)135b; *Anhang*, Tafel I b; - *Bl. 4^v* = *Anhang*, Tafel VII; - *Bl. 45^v* = LOWE (1926) nach S. 358; DELISLE, *Mémoires* (1886) pl. 4; ZIMMERMANN 2(1916)138a; *Anhang*, Tafel II a; - *Bl. 46^r* = DELISLE (1886) IV; EHRLE-LIEBAERT (1927)20; RIGHETTI (1950), 230; *Anhang*, Tafel II b; - *Bl. 48^v* = LOWE (1927)I und (1950)[15]; - *Bl. 66^v* = *Anhang*, Tafel VIII; *Bl. 131^v* = DELISLE (1886) pl. 1; EBNER (1896) S. 14; ZIMMERMANN 2(1916)137a; DÖLGER 3(1932) CI; *Anhang*, Tafel III a; - *Bl. 132^r* = DELISLE (1886) pl. 2; ZIMMERMANN 2(1916) 137b; SILVA TAROUCA (1923)188; DÖLGER 3(1932)101; *Anhang*, Tafel III b; - *Bl. 171^a* = *Anhang*, Tafel IX; *Bl. 172^v* = ZIMMERMANN 2(1916)136a; *Anhang*, Tafel IV a; - *Bl. 173^r* = ZIMMERMANN 2(1916)136b; SILVA TAROUCA (1923)189; LOWE 1(1934)105a; *Anhang*, Tafel IV b; - *Bl. 179^v* = EIZENHÖFER (1954)18; *Bl. 180^r* = DELISLE (1886) pl. 3; DACL 6 I (1924) nach Sp. 748; EIZENHÖFER 1954)18; - *Bl. 180^v* = *Anhang*, Tafel X; *Bl. 194^v/195^r* = *Anhang*, Tafel V; - (*Bl. 195^v/195a-196^r* = *Anhang*, Tafel VI.

b) der Hs Paris BN lat. 7193 (unser Text S. 249/67):

Bl. 41^r = LOWE (1926) Tafel II nach S. 360; - *Bl. 48^v* = LOWE (1950) [15] Nr 105.

III. - NAME, BENENNUNG UND HERKUNFT

Die Handschrift Reg. lat. 316, "praestantissimus inter omnes Romanae liturgiae codices", kündigt sich seit ungefähr Mitte des achten Jahrhunderts folgendermassen an: "In nomine domini nostri Iesu Christi salvatoris incipit liber sacramentorum Romanae Ecclesiae ordinis anni circuli", . Sie hat also ursprünglich nicht den Namen des Papstes Gelasius (492/6) getragen.

Die Anonymität des Textes begann sich zu lüften, während die Hs sich noch in der Sammlung des Senators PAUL PETAU (1614) befand, die später seinem Sohne ALEXANDER († 1672) gehörte. Dort haben sich J. MORINUS (1651) und Kardinal BONA (1671) mit ihr beschäftigt. Beide glaubten, es handle sich um ein Sakramentar des Papstes Gelasius (492/6). Der Name Gelasius verschwand in der Textausgabe J. M. TOMMASIS (1680), die unter dem Titel erschien, wie ihn die Hs bot. In der Einleitung dagegen glaubte Tommasi

für Gelasius zustimmen zu können. Gelasianischen Ursprung nahm dann auch PIERRE LE BRUN (1716) an und schrieb geradezu von einem " sacramentaire de saint Gélase „ oder " le sacramentaire gélasien „, beziehungsweise einfach " le gélasien „, (Band 2, Dissertation II, art. II, vor allem S. 151/3; 165/9; 170/72). Als dann L. A. MURATORI (1748) den Text des Tommasi neu auflegte, gab er ihm zuversichtlich den Titel *Sacramentarium Gelasianum sive Liber sacramentorum Romanae ecclesiae, a sancto Gelasio I papa, uti videtur, concinnatus*. Das blieb so bis 1889 L. DUCHESNE seine *Origines du culte chrétien* veröffentlichte (51925) 137 und zu beweisen versuchte, dass das römische Original zwischen 628 und 731 zu verlegen sei, also um ein bedeutendes später als Gelasius (492/6): " Pour nous, cette désignation (sacramentaire gélasien) ne peut avoir aucune valeur. Par sacramentaire gélasien il faut entendre un recueil liturgique romain, importé en France assez longtemps avant Hadrian (772/95), assez longtemps après saint Grégoire (590/604) „.

Gelehrte um E. BISHOP (1894); wie S. BÄUMER (1893) und F. CABROL (1924) traten in Gegensatz zu Duchesne und nannten das Buch das Sakramentar der römischen Kirche des sechsten Jahrhunderts (*The earliest roman mass book: Dublin Review* [1894] = *Liturgica Historica* [Oxford 1918] 39/61 – Vgl *Liturgical Note* bei A. B. KUYPERS, *The Prayer Book of Aedeluad the Bishop, commonly called the Book of Cerne* [Cambridge 1902], besonders S. 244, 253, 260, 262, 269, 270/72; S. BÄUMER, *Über das sogenannte Sacramentarium Gelasianum = Historisches Jahrbuch* 14[1893]241-301; F. CABROL, *Gélasien [le Sacramentaire]*: DACL 61[1924] 747/77), ohne dabei auszuschliessen, dass ein guter Teil der Sammlung Papst Gelasius zugeschrieben werden könne.

Meine (MOHLBERG) Veröffentlichung des Cod. Pad. D 47 (1927) veranlasste A. BAUMSTARK zu einem neuen kühnen Versuch (1°-199°) mit der scheinbar gesicherten Ueberlieferung zu brechen. Er schreibt zusammenfassend in seinem Buche *Liturgie comparée* (1939)217: " C'est aussi une oeuvre rédigée après la mort de saint Grégoire le Grand, et vraisemblablement dans le royaume franc, au moyen de matériaux romains plus anciens que ce sacramentaire dit " gélasien „, dont le cod. Vat. Regin. 316 écrit au déclin de VIIe siècle, est le seul exemplaire survivant „.

Die Antwort blieb nicht aus, als 1929 M. ANDRIEU das System Baumstarks eine Chimere nannte und an den Donnerstagsmessen der Fastenzeit nachwies, dass Gregor II (715/31) für sein Gregorianum Material aus dem " Reginensis „, nahm, dem alten Sakramentar des sechsten Jahrhunderts. (*Les messes des jeudis du carême et les anciens sacramentaires: Revue des sciences religieuses* 9[1929]343/75). Andrieus Kritik fand Billigung durch B. CAPELLE, der die Beobachtungen in seiner Studie *Le sacramentaire romain avant saint Grégoire: Revue bénédictine* 64(1954)157/67 weiter vortrug Ebenso: B. CAPELLE,

L'oeuvre liturgique de S. Gélase: JTS N S. 52(1951)129/44: derselbe, *Le pape Gélase et la messe romain*: RHE 406(1939)22/34.

In diesem Zusammenhang ist noch zu nennen: J. S. SINCLAIR, dessen Versuch *The development of the Roman rite during the dark ages: Theology* 32(1936) unsern Text zwischen 475 und 510 beziehungsweise 525 entstanden sein lässt, ein Zeitabschnitt, den dann GR. DIX in seiner Studie *The shape of the liturgy* (21945 S. 532. 565/6) genauer auf das Jahr 500 ungefähr vorzulegen versucht hat. Dabei anerkennt Dix mit Bishop einen beachtenswerten Zuschuss an gallikanischem Material, die die "fränkische Ueberlieferung", von ihrem transalpinischen Vorfahren aus der Zeit um 550 unterscheidet und stimmt W. H. FRERE (*Studies in the early Roman Liturgy* I[1930]42/3) zu, der den "gelasianischen", Text dieser Zeit nicht in Rom, sondern in Süditalien, vielleicht in Capua beheimatet sein lässt. Man begegnet nämlich im zweiten Buch kapuanischen Heiligen. Zu vgl. neuerdings der Aufsatz von KL. GAMBER, *Das kampanische Messbuch als Vorgänger des Gelasianums: Sacris erudiri* 11(1960).

IV. – NEUERE ANSICHTEN ÜBER DIE HERKUNFT

Offensichtlich angeregt durch seine (im Geleitwort) bereits erwähnte Hilfsarbeit (1947) untersuchte H. SCHMIDT, *De lectionibus variantibus in formulis identicis Leoniani, Gelasiani et Gregoriani: Sacris erudiri* 4(1952)103/73. Dazu: *De sacramentariis Romanis: Gregorianum* 30(1953)725/43 Gebetsformeln, die dem sogenannten Leonianum, dem Gelasianum und Gregorianum gemeinsam sind, mit dem Resultat, dass zwischen diesen drei Textzeugen keine direkte Abhängigkeit besteht. Das ihnen gemeinsame Textgut fließt ihnen aus den "libelli missarum", zu, die im Lateranarchiv aufbewahrt waren, allwo die Kompilatoren unabhängig von einander ihre Anleihen machten. Zur Kritik siehe: CHAVASSE (1958)XIV/XIX.

Vgl. H. SCHMIDT, *Hebdomada Sancta* II¹(1957)346/48: Sacramentarium Gelasianum Vetus mit der Darlegung der beiden Haupthypothesen über den Charakter des Textes: "Archetypus GeV. non est opus S. Gelasii I (492/6), immo pontificatu Virgilio (537/55) posterior", – A. BAUMSTARK (1927) "dubitavit de pura romanitate archetypi GeV", . Dazu der Schluss (S. 347): "Ergo GeV definiri potest sacramentarium romano-gallicanum. Quia et codex GeV in Gallia scriptus est et Ge saec. VIII prae ceteris in regno Francorum floruerunt, conclusio licita esse videtur, quod traditio Gelasiana in Gallia orta est", .

Im Gegensatz zu den bereits erwähnten Studien von B. CAPELLE und E. BOURQUE, *Etude sur les sacramentaires romains I; Studi di antichità cristiana* 20(1948)171-298: *le premier sacramentaire romain. Le Gélisien*.

Die mühevollen Untersuchungen ergaben A. CHAVASSE (1958) das "Gelasianum", als ein sehr kompliziertes Gebilde, das aus zwei Liturgien verschiedenen Charakters entstanden ist: einer alten Priesterliturgie gelasianischen Typs, den er in einem ältesten römischen, vorgegriechisch und vorgelasianischen Sakramentartyp findet, und einer anderen Priesterliturgie gregorianischen Typs, der in einer Reihe von Formularen zum Ausdruck kam, die von S. Peter in vinculis ausgegangen sei. Die daraus entstandene Mischliturgie trägt das Zeichen des 7. Jahrhunderts. Damit fällt jeder Versuch eine zeitliche Folge in die römischen Sakramentare zu bringen, denn das alte Gelasianum und die gregorianischen Texte sind zeitgenössisch, und ihr Charakter ist zwiespältig: presbyterial das eine, päpstlich die anderen.

Für eingehendere Orientierung zu der bahnbrechenden Arbeit sei auf folgende Besprechungen hingewiesen: J. A. JUNGMANN: *Zeitschrift für katholische Theologie* 81(1959)236/39; – W. NAGEL: *Theologische Literaturzeitung* 84(1959)611/14; – J. GAILLARD: *Revue d'histoire ecclésiastique* 54(1959)525/28; – B. DE GAIFFIER: *Analecta Bollandiana* 77(1959)478/80; – B. CAPELLE, *Origine et vicissitudes du Sacramentaire gélisien d'après un livre récent: Revue d'histoire ecclésiastique* 54(1959)864/79; – A. P. FRUTAZ: *Ephemerides liturgicae* 73(1959)447/51. Als methodisch verfehlt werden die Untersuchungen des A. CHAVASSE abgelehnt von JOSÉ JANINI: *Analecta Sacra Tarragonensia* 31(1958)12/14.

Was H. Chavasse mit so lobenswertem Fleiss erarbeitet hat, bedeutet ohne jeden Zweifel eine Bereicherung an Problemen der älteren christlichen Kultgeschichte, insbesondere einen mutigen Versuch die dunkle Geschichte der römischen Sakramentare zu erhellen. Aber, muss man sich doch nicht fragen, ob eine von den scholastischen Methoden der Philosophie und Theologie stark belastete Arbeitsweise, von festen Thesen, in unserem Falle von vorgefassten Ideen zu Beweisen schreitende Untersuchung, nicht entschieden abzulösen sei von der streng sachlichen historischen Weise aus den Quellen kritisch gesicherte Tatsachen abzuleiten oder sich ehrlich zu einem "non liquet", zu bekennen?

Dazu sei nochmals an die Methode des gesunden Menschenverstandes erinnert, mit der L. DUCHESNE (s. 1925, 135), ohne gleich einen babylonischen Turm an Hypothesen zu bauen, schreiben konnte: "Le sacramentaire gélisien dérive de livres officiels qui ont été en usage à Rome vers la fin du septième siècle", und zu beweisen sucht, wie das "Gelasianum", zu einem Schuldogma wurde (l. c. 137): "Le sacramentaire gélisien devint un dogme d'école; sa situation était désormais inexpugnable", .

Vgl. dazu F. PROBST, *Die ältesten Sakramentarien und Ordines* (Münster 1892)143/69 (von Chavasse übersehen).

Neuerdings erkennt H. ASHWORTH O.S.B. in verschiedenen sogenannten gelasianischen Orationen Anklänge an Schriften von Papst Gregor dem Großen: *Gregorian elements in the gelasian sacramentary: Ephemerides liturgicae* 67(1953)9/23.

Der Bericht über die Anfänge des sogenannten Gelasianums wäre nicht vollständig, wenn nicht noch der jüngsten Versuche gedacht würde, die Heimat des umstrittenen Textes in Ravenna zu suchen. Die Nachricht des Agnellus († 569) in seinem *Liber pontificalis* zum Pontifikat des Bischofs Maximinian (546/53): "Edidit . . . missales per totum circulum anni et sanctorum omnium, cotidianis namque et quadragesimalibus temporibus, vel quidquid ad ecclesiae ritum pertinet . . . XII libros sub uno volumine . . .", hatte bereits E. BISHOP seit 1894 (wiederholt 1918, 59 note 1) gedeutet: "and whilst it is impossible to bring this description into agreement with either the Leonine or Gregorian books, it accords easily enough with the Gelasian type", — KL. GAMBER glaubt nun "mit grosser Wahrscheinlichkeit", Ravenna als "die eigentliche Heimat des Gelasianums", zu sehen. Dazu ausführlich seine Studien: *Der Stockholmer Fragmentstreifen und sein Verhältnis zum Palimpsestsakramentar von Monte Cassino: Ephemerides liturgicae* 72(1958)120, Anm. 22. — *Das Sakramentar des Bischofs Argeo von Freising (764/83): Münchener Theologische Zeitschrift* 9(1958)52 — *Sakramentartypen. Versuch einer Gruppierung der Handschriften und Fragmente bis zur Jahrtausendwende = Texte und Arbeiten* I. Abt Heft 49/50 (Beuron 1958)53/80, insbesondere S. 54/56.

Zusammenfassend lässt sich sagen: das heute sogenannte Gelasianum, womit die römischen Elemente gemeint sind, lässt sich nicht mehr als ein Buch aus einem Guss, durch eine Person zu einer bestimmten Zeit römische Liturgie in Rom definieren, sondern ist eine Kompilation unabhängiger "Libelli", römischer Herkunft, an die später fränkische Elemente sich angliederten. Das aber ist die Grundanschauung in den Studien von BOURQUE *Etude sur les sacramentaires Romains* I. Teil. *Les textes primitifs = Studi di antichità cristiana* 20(1948)135-298.

V. — TEXTAUSGABEN

J. M. THOMASII (1680) 1-262. — L. A. MURATORI I (1748) 485-792. — J. A. ASSEMANI (1751) 1-216. — A. F. VEZZOSI 6 (1751) 1-229. — L. A. MURATORI, *Raccolta* II (1760) 308-453. — L. A. MURATORI, *Opere* 13,2 (1771, Arezzo 1772) 1-490. — MIGNE, PL 74 (1849) 1055-1244. — H. A. WILSON (1894) 1-315. — J. A. ASSEMANI (Facsimile 1902) 1-216. — MURATORI (1748, 1760, 1772) gibt den Text des THOMASII (1680). — ASSEMANI (1751) wiederholt den bekannten Text und versieht ihn mit einem historischen und apologetischen

tischen Kommentar. Der Text ist verschiedenen Riten zugeteilt: Weihen (VII. IX); Skrutinien. Taufe (I. II); Früchtesegnung (XIV); Bussriten (V); Weihe einer Basilika (XII); Jungfrauenweihe (X); Totenriten (XIII) u.s.w.

VEZZOSI (1751) benützte ein von Tommasi's Hand verbessertes Exemplar (Roma, Biblioteca Angelica H 12, 4), gab der neuen Ausgabe Anmerkungen mit und fügte Parallelen des Ottobonianus und des von ROCCA veröffentlichten Gregorianum hinzu. MIGNE (1849) wiederholt Muratori. — WILSON (1894) ging auf die Hs Vat. Reg. lat. 316 zurück und gibt Einblick in die Hss: Zürich, Zentralbibliothek, Rheinau 30 (Nr 397), St. Gallen, Stiftsbibliothek 348. Ebenso benützte er das Triplex-Sakramentar (Zürich, Zentralbibliothek C 43, Nr 78) in der Ausgabe Gerberts (1777). Leider sah Wilson weder die Handschrift noch eine Photographie und war auf eine Hilfskraft angewiesen, die nicht gewissenhaft arbeitete.

Dieser Umstand hat Wilson daran gehindert eine diplomatisch genaue Textausgabe zu besorgen. Er bekennt (S. XXIX): "From one point of view it would no doubt have been desirable to aim at an exact literal reproduction of the text of the manuscript, with all its errors. But the conditions under which the preparation of this edition has been carried on rendered this course practically impossible . . .", Er schliesst sich darum seinen Vorgängern an und gibt einen normierten Text mit entsprechenden Varianten aus der Handschrift. Damit dürfte unsere, der Handschrift treu folgende Textausgabe im "Dornestrüpp", gerechtfertigt sein.

Zur Ausgabe Wilsons siehe: A. WILMART, *Pour une nouvelle édition du sacramentaire gélasien. Une messe fourvoyée: Revue bénédictine* 50 (1938) 324/28.

Die 1921 von E. A. LOWE in Paris entdeckten zum Reg. lat. 316 ursprünglich gehörenden *membra disiecta*: "Exorcismus contra inergumenos — Iudicium poenitentiale — Breviarium Apostolorum", wurden in seiner Studie: *The Vatican Ms of the Gelasian Sacramentary and its Supplement at Paris: JTS* 27 (1925/26) 357/73 paläographisch gewertet und mit Hinweisen auf frühere Herausgeber kritisch ediert. Sie kommen, nach unseren Grundsätzen eingerichtet, als Nr 1705-1799 (= S. 249/61) in unserer Ausgabe nochmals zum Abdruck.

VI. — DIE SCHRIFT

Die vatikanische Hs sowohl wie die Pariser Blätter sind in einer wohlgeformten vornehmen Unziale geschrieben. Der Schweif des *G* gleicht einem leichten *S*; die Bögen des *M* gehen (wie beim Vat. lat. 7223 [Bl. 67/283]) über die Linie; der typische Buchstabe *N* neigt seinen letzten Schaft nach links.

Für den Unzial-Schriftcharakter des Reg. lat. 316 verweist LOWE (1925/26 und 1934) auf folgende Hss, die zum Vergleich heranzuziehen sind: Paris lat. 6413 (= Isidorus, Sententiae " De natura rerum „) + Carlsruhe 339 (Fragm 1) – Paris lat. 10399 (Bl. 4, 5, 46) + Paris lat. 10400 (Bl. 27; = Eusebius-Rufinus, Historia Ecclesiastica); vgl. Paris 18282 – Oxford, Bodl. Laud. Misc. 126 [1556] (= Augustinus, Epistulae und De trinitate (Facsimile: *New Palaeographical Society* T. 83/5; CHATELAIN, *Uncialis Scriptura* T 52,96; ZIMMERMANN T. 138/41).

Die Texte des griechischen *Pater* und des *Credo* sind mit einer lateinischen Interlinearglosse in einer französischen Minuskel untersetzt, dem unmittelbaren Vorgänger eines charakteristischen Corbie -a-b- Typs. S. TAFEL in seiner Studie *Un type français de minuscule précarolingienne* (*Revue Charlemagne* 2[1912]105/15) nennt zwei schriftverwandte Hss: Autun 20 (= Gregorii Dialogi und Augustinus, Enchiridion) und Montpellier, Bibliothèque de la ville Nr. 3 (= Evangelia), die er (S. 106) genau beschreibt und nach Ort und Zeit zu bestimmen sucht: aus der gleichen Schreibstube und derselben Zeit nicht lange nach 700. E. A. LOWE (1925/26, Seite 373 und 5[1950]105) fügt zwei weitere Hss der Minuskel an: Oxford, Bodl. Douce f.1 (21999) = Sacramentarium Gelasianum (Facsimile bei Wilson p. LVII) und Paris lat. 4808 (Bl. 121; = Enigmata Symphosii). Für " titles and headings „ im Reg. lat. 316 verweist E. A. LOWE auf die Pariser Hss lat. 12240 und 12241.

Genauere Beschreibung mit Facsimiles und Text bei E. A. LOWE (1925/26; 1934 und 1950). Siehe auch unsere Tafeln I-X im Anhang.

VII. – ABKÜRZUNGEN

Beide Texte (Reg. lat. 316 und Paris B.N. lat 7193) sind von zahlreichen Kürzungen durchsetzt. Wir notieren als Beispiele für die vatikanische Hs: \overline{AT} = autem, – \overline{NOST} und \overline{NRT} = noster, – \overline{NM} und \overline{NRM} = nostrum; *ter* und *tur* werden mit einem einfachen Strich über \overline{T} bezeichnet; – ein Korrektor hat den Strich für " tur „, öfter in ein Komma geändert. Ausfallendes *M* wird wie in westgotischen Handschriften durch einen Strich unter einem Punkt angedeutet. – *CI* und *TI* werden häufig vertauscht; vgl. E. A. LOWE (1934).

Im Pariser Fragment sind ausser den Kürzungen der Nomina sacra zu beobachten: \overline{A} , \overline{At} = aut, autem; – *B* = bus; – *Q* = que; *c* = con-; – *DR* = dicitur; \overline{EPS} , \overline{E} = episcopus, est; *L* = lus; – \overline{N} . \overline{NOM} = non, nomen; – \overline{NI} , \overline{NM} = nostri, nostrum; – \overline{OMA} = omnia; – *P*, *P*, $\overline{PRÉSBT}$, $\overline{PRAESBI}$ = per, post, presbyter, -i; – \overline{Q} , \overline{QD} , \overline{QUO} und \overline{QNM} = quae, quod, quoniam; – *R*, – \overline{S} = rum, sunt; – \overline{T} , *T* = ter, tur; – *L* = uel. Ausgefallenes *M* ist mit

einem Strich unter einem Punkt angedeutet, gelegentlich mit einem Strich über dem Vokal oder diesem folgend; vgl. E. A. LOWE (1950).

VIII. – SCHMUCK

Bei Titeln und Rubriken werden in der vatikanischen Handschrift wechselweise Worte oder Silben in Rot und Grün gesetzt. Ganze Seiten (Bl. 3^v/4^r; 131^v/32^r; 172^v/73^r) sind mit allerlei fröhlichen Vögeln, Fischen und phantastischen Tieren geschmückt, die für die Geschichte der merowingischen Kunst zu beachten sind. Vgl. E. A. LOWE (1934).

Im Pariser Fragment begegnet man hohlen Kapitalbuchstaben, die durch horizontale Parallellinien räumlich abgeteilt sind und rote, grüne und blassgelbe Füllungen aufweisen. Kleinere Initialen sind in gewöhnlicher Tinte ausgeführt und innen wie aussen mit roten Linien eingerändert. Vgl. E. A. LOWE (1950)

IX. – SPRACHE

Über ungrammatische Sprachlesungen hat H. A. WILSON (1894) S. XXX/XXXII berichtet und die am meisten auffallenden Anormalien systematisch geordnet: Missbrauch verschiedener Casus = Verwechslung von Ablativ und Akkusativ-einige Male [Nr 24; 1647] Akkusativ statt Nominativ – ein Imperativ statt Conjunktiv nach *ut* – ein Partizip gelegentlich [Nr 425] – Vertauschung von Buchstaben (*a* für *ae*, *e* für *i* . . . *y* für *i*). Zur näheren Erläuterung diene folgende Übersicht:

a) zum Gebrauch von *ae*, *ç*, *e* (auszugsweise):

in Formen von *aeclesia* (4^a Titel, 56^v, 57^r, 65^v, 69^v), – *aeterne deus* (30, 386, 388, 390), – *depraecatione* (34, 818), – *caelebremus* (91), – *adcaele-ratione* (473), – *conpraehendamus* (491), – *praecipere* (451), – *praecatio* (819).

Daneben *ae* in Ligatur: *caelestis* (82), – *leuitae* (30) u.a.

e statt *ae* öfter, z.B. *humane* (432), – *letetur* (539), – *preficiamus* (686), – *prestare* (8), – *seculo* (788).

ç statt *ae* von *erster Hand*, sehr oft, z.B. *beatç* (17), – *çelestis* (14), – *diuinç* (8), – *çeterna* (8), – *mortiferç* (53), – mehrere Beispiele 82^{rv}; – statt *e*, oft, z.B. *çelebrantes* (21), – *depreçacione* (818), – *natiuitatç* (34), – *tribuç* (30);

ç statt *e* von *zweiter Hand*, sehr oft, z.B. in Formen von *çcclesia* (38, 41, 47, 54, 83, 785, 778, 1213), – *çcclesiasticis* (774), – *infundç* (63), – *magnificç* (125) u.ä.

b) zum Gebrauch des h:

h fehlt z.B.: a (145, 300, 426, 429, 431), – austio (1506), – contraimus (652), – in Formen von exhibere (427, 320), – iniare (517), – uius (1426), – umanam (583), – proueas (788), – Ypoliti (985, 987);

h ist zuviel z.B. in Formen von habundare und habundantia (562, 667, 783, 935, 1201, 1273, 1565), – herrore (683), – herudis (944), – heliam (1471), – honerosum (1601), – homnia (700), – hore (792), – hostiarii (748), – holocaustis (700), – cohercendo (753); *h* ist ausradiert os (36 = os).

Was E. A. LOWE (I 1934) von orthographischen Quisquilien hält “ most statistics about orthography, even when dealt with fully, are inconclusive „ steht in unserer Einleitung zum *Missale Francorum* (1957) S. XIX berichtet und mit Hinweisen auf die Bedeutung sprachlicher Eigentümlichkeiten begleitet.

Dazu Bemerkungen von G. MANZ (*Ausdrucksformen der lateinischen Liturgiesprache* [1941] S 10/17; er hat die im “ Gelasianum „ in grosser Zahl (vor allem im 1. und 3. Teil) vorhandenen fremden Elemente untersucht, dabei sich 1) auf das “ Gelasianum und westgothische Liturgietexte „ und 2) auf “ die Orationes post obitum hominis „ (Formular III 91) des “ Gelasianums „ beschränkt.

Über sehr starke spanische Einflüsse im lateinischen Liturgiebereich (vor allem um 700 im insularen Raum) schrieb E. BISHOP (1907, 1910). Seine Ansicht trifft sich mit anderen Autoren. Dazu ist zu vergleichen: H. B. MEYER, *Alkuin zwischen Antike und Mittelalter: Zeitschrift für katholische Theologie* 81(1959) S. 322/24; 405/54.

X. – ORT UND ZEIT

Nach den neuesten Forschungen von B. BISCHOFF ist die Hs im Skriptorium des Klosters Chelles – Nordfrankreich zu beheimaten. Vgl. *Die Kölner Nonnenhandschriften und das Skriptorium von Chelles: Karolingische und Ottomische Kunst* (Wiesbaden 1957) 408/11.

Für die Zeit der Niederschrift bewegen sich die Meinungen der besten Kenner um die Datierung WILMARTS (1945): Saec VIII¹ (paululum ante medium) – Paucis annis ante 750 – fortasse etiam sarc. VIII².

XI. – EINIGE BEMERKUNGEN ZU UNSERER TEXTAUSGABE

Sollte der Text der Handschrift wortgetreu wiedergegeben werden, so war neben der geradezu wilden Latinität mit vielen Verbesserungen und Rasuren zu rechnen. Genaue Beobachtungen haben ergeben, dass alles in der Handschrift mit Ausnahme von zwei Zusätzen (Bl. 40^a; 195^v, 195^a) von der

ersten Hand geschrieben wurde, auch die sehr zahlreichen Stellen auf Rasuren. Selbst dann, wenn die Schrift scheinbar einen anderen Charakter annimmt, z.B. Bl. 82^r, 92, 187^r, 220^r, 234^r, sei es, dass sie grösser oder dass sie kleiner wird, immer sind ihre charakteristischen Merkmale dieselben. Man erkennt sowohl zahlreiche Korrekturen, die schon während der ersten Beschriftung, als auch solche, die erst nach deren Vollendung vorgenommen wurden, als der Schreiber selbst den Text nochmals durchsah. Dabei brachte er nämlich öfter in hellerer Tinte Korrekturen an. Verbesserung während des Schreibens zeigt z.B. Bl. 112^r in Nr 705, wo in *procurant* nach Rasur des Striches durch den Schaft des *p* *ro* ausgeschrieben wurde, oder Bl. 192^v in Nr 1349, wo in *animas* nach Rasur des mit Abkürzungsstrich versehenen zweiten *a* ein *m* gesetzt und im Wort weitergefahren wurde. Korrekturen nach Vollendung der ersten Beschriftung zeigen z.B. die vielen Stellen wo ein *e* durch ein in heller Tinte gehaltenes Schwänzchen zu *ε* gemacht wurde; sie sind im Apparat nicht notiert, sondern in *ae* umgeschrieben.

Die *Rasuren* sind sehr verschieden, bald sehr grob, bald sehr fein so dass man sie oft nur mit grosser Aufmerksamkeit erkennen kann. Sehr oft ist auch offenbar statt eigentlicher Rasur der erste Teil abgewaschen worden. Im Apparat wurde kein Unterschied in der Benennung dieser beiden Tilgungsarten gemacht und immer "Rasur", geschrieben. — Wenn es öfters heisst, dass ein Buchstaben *aus i* korrigiert worden sei, so soll das bei manchen Fällen einfach heissen, dass zuerst ein senkrechter Strich wie der des *i* geschrieben war, mit dem aber auch ein anderer Buchstabe (6^r) begonnen worden sein kann, der dann geändert wurde. — Die im Apparat oft erscheinende Notiz *später add* soll also nicht heissen = von einer späteren Hand zugefügt, sondern: vom Schreiber selbst nachträglich zugefügt. — Auch die vielen Stellen, wo nachträglich bei *ecclesia* das erste *c* oder bei *solempnitas* das *p* in hellerer Tinte zwischen- und übergeschrieben wurde, sind Zeugen einer Korrektur nach Vollendung der ersten Schrift.

Wenn der Text unserer Handschrift durch orthographische, grammatikale und andere Fehler zwar entstellt, aber noch gut verständlich ist, insbesondere durch Zuhilfenahme der in der Konkordanztafel angegebenen Parallelen, so erfolgt im Apparat keine Richtigstellung der Fehler, weil diese den Apparat ungebührlich und unnötig belastet hätte. Ein Hinweis auf die richtige Lesart wird also gewöhnlich nur bei schwer verständlichen Texten gegeben. Speziell wird bei den überaus häufigen folgenden Verwechslungen keine Notiz im Apparat gemacht: o/um; o/u; eo/is; em/is; ae/i; e/i; e/em; a/am; nos/nobis; er/ur; per/prae/pro; affectus/effectus; e/ae.

Nur an zwei Stellen sind, wie bereits erwähnt, in der Handschrift spätere Hände erkennbar. Die erste betrifft den Eintrag am oberen Rand des Bl. 40^r (siehe Nr 289) von einer Hand des 9. Jahrhunderts, die mit der des zweiten

Zusatzes nicht identisch ist. Diesen ersten Zusatz hat A. WILMART (S. 204: *nulla fere correctio*) bei seiner Besprechung des zweiten übersehen, wenn er feststellte, dass sich ausser dem zweiten Zusatze und gewissen Rasuren im Canon keine Gebrauchsspuren und Zusätze zweiter Hand in unserer Handschrift befänden.

Die zweite spätere Eintragung ist die von A. WILMART bemerkte und behandelte Messe auf Bl. 195^r und 195a^r (siehe Nr 1372/76): *Pour une nouvelle édition du sacramentaire gélasien: une messe fourvoyée: Revue bénédictine* 50(1938)324/28. — Zu vermerken sind die Tironischen Noten Bl. 180^r (Nr 1244, Zeile 12).

Zur Auflösung der *Abkürzungen*: wir schrieben: *In natale*, weil dies da, wo es in der Handschrift (Bl. 6^v; 133^r; 158^v; 160^v) ausgeschrieben ist, so erscheint. — *octabas*, ebenso (Bl. 10^v; 81^v; 85^v; 101^v; 162^r) — *idus* ist immer nur *id̄*, wird aber mit *madias* versehen (Bl. 139^v), mit *agustas* (Bl. 150^v) — *nonas* ausgeschrieben (Bl. 135^v; 139^v) — *kalendas* ausgeschrieben (Bl. 138^v) — *ianuarias* (Bl. 8^v; 162^v) — *februarias* (Bl. 133^r; 134^v) — *marcias* (Bl. 137^r) — *madias* (Bl. 139^r; Nr 1793^r) — *iunias* (Bl. 140^v) — *iulias* (Bl. 142^r) — *agustas* (Bl. 149^r; 150^r) — *aprilis* (Bl. 137^v; 138^v) — *septembris* (wegen der Analogie zu *aprilis*, *octobris*, *novembris*, *decembris*) — *octobris* (Nr 1796¹⁰) — *novembris* (Bl. 159^r; Nr 1797¹¹; 1798¹²) — *decembris* (Nr 1789³; 1790⁴) — *annos* ist im "Iudicium paenitentiale", nie ausgeschrieben, wohl aber *noctes* (Nr 1769⁴⁴) — *uesperos* (Bl. 101^v) — *uesperum* (Bl. 138^r; 146^v).

Die *Abkürzungen* bei der Bezeichnung eines Responsoriums werden immer sinngemäss aufgelöst. In der Handschrift steht: Respondit (608; 616. 1°) — Respondent (422) — Respon̄ (313) — Resp (450; 452; 1259) — Res (449) — R (311; 383; 385; 421; 602; 610; 616.2^o; 1242).

Die *Überschriften*, *Rubriken* und das *Datum*, die in der Handschrift in gewöhnlicher Unziale und in Farbe gehalten sind, geben wir in Kapitälchen wieder, auch dann, wenn der Schreiber einmal von dieser Regel abweicht.

Die in der Handschrift gebrauchten römischen *Zahlen* wurden nicht in Zahlwörter umgeschrieben, sondern so stehen gelassen, wie sie erscheinen. Besonders auffällig ist das in der Quadragesima, wo in den Titeln der einzelnen Messen bald eine Zahl, bald ein Zahlwort auftritt.

Die fortlaufende Zahl der Formulare in den drei Büchern steht in der Handschrift nicht so regelmässig vor dem Titel derselben wie in unserer Ausgabe. Vielmehr steht sie oft erst vor dem Text des ersten Gebetes. Wir sehen davon ab, den Befund zu buchen. Bei Zahlen, die die Folia bezeichnen, wird immer ^v oder ^r dazugesetzt. Zahlen ohne diese Buchstaben bezeichnen die Formelnummern der Ausgabe.

Zur Kollation des Pariser Supplementes (Bibl. Nat. lat. 7193, Bl. 41/56 = Nr. 1705-1799⁸) standen uns ausser dem Druck LOWES *Journal of theological*

studies 27[1926]357/74) nur die von diesem an Kardinal Mercati geschenkten und heute in der Vaticana als Reg. Lat. 316B aufbewahrten Photos zur Verfügung, nicht die Handschrift selbst. Bei den über LOWE hinausgehend festgestellten Rasuren ist also eventuell mit Irrtum zu rechnen, wenngleich gute Kenntnis der vatikanischen Handschrift und der Eigenart ihres Schreibers kaum Anlass zu Täuschungen gegeben haben dürfte. Es wurde aber eher zu wenig als zu viel angegeben. Lesungen, die mit LOWES Text nicht übereinstimmen, sind Wiedergabe der Photos.

Beim Index von ST. THIERRY (Reims, Bibl. municipale 8 [C. 142]) darf man nicht übersehen, was der Index nicht bietet (vgl. L. BROU: *Ephemerides liturgicae* 68[1954]233/5). Es ist nicht sicher, ob unser Doppelblatt das Mittelblatt eines Quaternio (4 Doppelblätter = 16 Seiten) ist. Der Index sagt auch nichts von der Struktur der Formulare. So wissen wir nicht, ob sie noch die frühere gelasianische Struktur von 5 Formeln oder schon die neuere gregorianische von nur 3 Formeln haben, wie das Prager Sakramentar. Es fehlt ferner das Inhaltsverzeichnis eines dritten Buches wie bei Reg. lat. 316. Es gibt jüngere Gelasiana saec. VIII mit nur zwei Büchern, wie das von Rheinau und der Excarsus B. N. 2296. Immerhin ist zu beachten, dass im ersten Buch des Index von St. Thierry mit seinen nur 106 Nr (fast gleich Reg. 316) kein Raum verbleibt für die Sonntagsmessen nach Epiphanie und nach Pfingsten. Das spricht für den Verlust eines Inhaltsverzeichnisses eines dritten Buches wie Reg. 316 (gegen BROU). Die Sakramentare mit nur zwei Büchern dagegen bieten die Sonntagsmessen bereits im ersten Buche, wozu im Index von ST. THIERRY, wie gesagt, der Raum fehlt.

VERZEICHNIS DER WICHTIGSTEN LITERATUR (IN AUSWAHL)

- ABERCROMBIE, NIGEL, *The life and work of Edmund Bishop* (London 1959).
- ANDRIEU M., *A propos de quelques sacramentaires récemment édités: Revue des sciences religieuses* 2(1922)197/210.
- —, *Les messes des jeudis de carême et les anciens sacramentaires: Revue des sciences religieuses* 9(1929)346/51.
- ASHWORTH H., *Gregorian Elements in the Gelasian Sacramentary: Ephemerides liturgicae* 67(1953)9/23.
- ASSEMANI I. A., *Codex liturgicus Ecclesiae uniuersae* (Roma 1754).
- BÄUMER S. OSB, *Über das sogenannte Sacramentarium Gelasianum: Historisches Jahrbuch* 14(1893).
- BAUMSTARK, A. *Untersuchungen* = K. MOHLBERG OSB A. BAUMSTARK, *Die älteste erreichbare Gestalt des LIBER SACRAMENTORUM ANNI CIRCULI der römischen Kirche* (Cod. Pad. D 47) = *Liturgiegeschichtliche Quellen Heft* 11/12 (Münster i. Westf.) 1927, 1* - 198*
- BENZ S. OSB, *Zur Vorgeschichte des Textes der römischen Taufwasserweihe: Revue bénédictine* 66(1956) 218/55.
- —, *Zur Geschichte der römischen Kirchweihe nach den Texten des 6. bis 7. Jahrhunderts* = HILARIUS EMONDS, *Enkainia. Gesammelte Aufsätze zum 899 jähr. Weihegedächtnis der Abteikirche Maria Laach* (1956)62-109.
- BISCHOFF B., *Die Kölner Nonnenhandschriften und das Skriptorium von Chelles: Karolingische und Ottonische Kunst* (Wiesbaden 1957) 408/11.
- BISHOP E., *The earliest roman mass book: Dublin Review, October 1894* = *Liturgica Historia* (Oxford 1918) 39/61.
- —, *Liturgical note: A. B. KUYPERS, The Prayer Book of Aedeluald the Bishop, commonly called the Book of Cerne* (Cambridge 1902) 234/83.
- BONA J., *Rerum liturgicarum libri duo* (Roma 1671) l. II c. V § 4.
- BOURQUE E., *Etude sur les sacramentaires romains. Première partie: Les textes primitifs: Chapitre troisième: Le premier sacramentaire romain, le Gélasiens* T.I. 171-298 (Pontificio Istituto di Archeologia cristiana, Città del Vaticano 1948, = *Studi di antichità cristiana* XX).
- BROU OSB L., *Etude historique sur les oraisons des dimanches après la Pentecôte dans la tradition romaine: Sacris erudiri* 2(1949) 123/224; *Paroisse et liturgie* 3(1949) 166.

- —., *L'oraison « Deus qui conteres bella » de la messe votive « tempore belli »: Ephemerides liturgicae* 60 (1946) 293-307.
- —., *Reims 8 (C. 142: L'Index liturgique de Saint-Thierry): Ephemerides liturgicae* 68 (1954) 233/35.
- CABROL F., OSB « Gélasien »: *Dictionnaire d'archéologie chrétien et de liturgie* 61 (1924) 747/77.
- CAPELLE B., OSB *Le sacramentaire romain avant saint Grégoire: Revue bénédictine* 64 (1954) 157/67.
- —., *Le Kyrie de la messe et le pape Gélase: Rev. bén.* 46 (1934) 126/44.
- —., *Messes du pape Gélase dans le sacramentaire léonien: Rev. bén.* 56 (1945/46) 12/41.
- —., *L'oeuvre liturgique de S. Gélase: Journal of theological studies*, New ser. 2 (1951) 129/44.
- —., *Retouches gélasiennes dans le Sacramentaire léonien: Rev. bén.* 61 (1951) 1/14.
- —., *Origine et vicissitudes du Sacramentaire gélasien d'après un livre récent: Revue d'histoire ecclésiastique* 54 (1959) 864/79. (= Rezension von A. CHAVASSE, *Le sacramentaire gélasien*).
- CHATELAIN E., *Paléographie des classiques latins*, 2 vols (Paris 1884/1900).
- —., *Uncialis scriptura codicum latinorum novis exemplis illustrata*, (Paris 1901/02).
- CHAVASSE A., *L'onction des infirmes dans l'église latine du IIIe siècle à la réforme carolingienne: Revue des sciences religieuses* 20 (1940) 64-122; 290-364.
- —., *Les deux rituels romains et gaulois de l'admission au catéchuménat que renferme le sacramentaire gélasien (Vat. Reg. lat. 316): Etudes de critique et d'histoire religieuse = Bibliothèque de la Faculté catholique de Théologie de Lyon* 2 (1948).
- —., *Les messes quadragésimales du sacramentaire gélasien: Ephemerides liturgicae* 63 (1949) 257/75.
- —., *Messes du pape Vigile dans le sacramentaire léonien: Ephemerides liturgicae* 64 (1950) 161/212.
- —., *Temps de préparation à la Pâque d'après quelques livres liturgiques romains: Recherches de sciences religieuses* 37 (1950) 125/45.
- —., *Les plus anciens types du lectionnaire et de l'antiphonaire romains de la messe: Revue bénédictine* 62 (1952) 1/94.
- —., *La structure du carême et les lectures des messes quadragésimales dans la liturgie romaine: Maison Dieu* 31 (1952) 86 ff.
- —., *Le calendrier dominical romain au sixième siècle: Recherches de science religieuse* 38 (1952) 234/46. 41 (1953) 101/105.

— —., *L'Avent romain du VIe au VIIIe siècle: Ephemerides liturgicae* 67 (1953) 297/308.

— —., *Revue d'histoire ecclésiastique* (1957 600/01) (= *Révision de* BENZ S., *Zur Vorgeschichte des Textes der römischen Taufwasserweihe*).

— —., *Le sacramentaire gélasien (Vaticanus Reginensis 316). Sacramentaire presbytéral en usage dans les titres romains au VIIe siècle = Bibliothèque de Théologie, série IV: Histoire de la Théologie vol. I* (1958).

CROCE W. S. J., *Die Adventmessen des römischen Missale in ihrer geschichtlichen Entwicklung: Zeitschrift für katholische Theologie* 74 (1952) 277/317.

— —., *Die Adventsliturgie im Licht ihrer geschichtlichen Entwicklung: Zeitschrift für katholische Theologie* 76 (1954) 257/472.

DELISLE L., *Notice sur vingt manuscrits du Vatican = Bibliothèque de l'Ecole des Chartes* 37 (1876).

— —., *Mémoire sur d'anciens sacramentaires = Mémoires de l'Académie des Inscriptions et Belles-lettres* 321 (Paris 1886) 66/8. Pl. 1, 2, 3, 4.

DIX G., *The shape of the Liturgy* (London² 1945) 532. 565/6.

DOLD OSB A., *Stark auffällige, dem Altgelasianum und dem Pragense nahe Sakramentartexte im CLM 28547: Ephemerides liturgicae* 66 (1952) 321/51.

DÖLGER F. J., *Der Fisch als Buchschmuck: IXOYC 5: Die Fisch-Denk-mäler in der frühchristlichen Plastik, Malerei und Kleinkunst* (1943) 197/205.

DUCHESNE L., *Origines du culte chrétien* (Paris⁵ 1925) 132/42.

DÜRIG W., *Die Geburtstagsmesse des Cod. Cat. Reg. 316: Münchener Theologische Zeitschrift* 4 (1953) 46/64.

— —., *Die «Salbung» der Martyrer. Ein Beitrag zur Martyrertheologie der Liturgie: Sacris erudiri* 6 (1954) 14/47.

EBNER A., *Quellen und Forschungen zur Geschichte und Kunstgeschichte des MISSALE ROMANUM im Mittelalter. Iter Italicum* (Freiburg i.Br. 1896) 238/9. Abb. S. 240. 241.

EHRENSBERGER H., *Libri liturgici Bibliothecae Apostolicae Vaticanae manu scripti* (Freiburg i.Br. 1897) 390/2.

EHRLE F. S. J. ET LIEBAERT P., *Specimina codicum latinorum Vaticanorum = Tabulae in usum scholarum*, cura H. Lietzmann 3 (1927) 20.

EIZENHÖFER OSB L., *Canon missae romanae = Rerum ecclesiasticarum documenta. Series minor: Subsidia studiorum*, fasc. I (Romae 1954) 7/8. 18.

FRERE W. H., *Studies in the early Roman Liturgy I: The Kalendar* (Oxford 1930) 35/51.

FRUTAZ A. P., ANTOINE CHAVASSE, *Le sacramentaire gélasien* (Rezension): *Ephemerides liturgicae* 73(1929)447/51.

DE GAIFFIER B., *Analecta Bollandiana* 77 (1959) 478/80 (= Rezension von CHAVASSE A., *Le sacramentaire gélasien* 1958).

GAILLARD J., *Revue d'histoire ecclésiastique* 54 (1959) 525/28 (= Rezension von CHAVASSE A., *Le sacramentaire gélasien* 1958).

GAMBER KL., *Sakramentare aus dem Patriarchat Aquileja: Münchener Theologische Zeitschrift* 7 (1956) 281/8.

— —., *Das Sakramentar des Bischofs Arbeo von Freising (764-783): Münchener Theologische Zeitschrift* 9 (1958) 46/54.

— —., *Der Stockholmer Fragmentstreifen und sein Verhältnis zum Palimpsestsakramentar von Monte Cassino: Ephemerides liturgicae* 72 (1958) 111/26, Anm. 22.

— —., *Sakramentartypen* (Beuron, *Texte und Arbeiten* I. Abt. Heft 49/50, 1958) 53/80, insbesondere 54/56.

— —., *Das kampanische Messbuch als Vorläufer des Gelasianums: Sacris erudiri* 11 (1960).

GIORGI (GEORGIUS) D. O.P., *De liturgia romani pontificis in celebratione Missarum solemnium* (Romae 1743), tom. II p. CLVI.

HALLINGER K. OSB., *Römische Voraussetzungen der bonifatianischen Wirksamkeit im Frankenreich, in St Bonifatius, Gedenkgabe zum zwölfhundertsten Todestag* (Fulda 1954) 355/58 (liturgische Kontinuität).

HARRISON O. G., *The formulas AD VIRGINES SACRAS. A study of the sources: Ephemerides liturgicae* 66 (1952) 252/73. 352/66.

JANINI J., *El Gelasiano «De Missarum Solemniis»: Hispania Sacra* 2 (1958) 83/105.

— —., *Analecta sacra Tarragonensia* 31 (1958) 12/4 (= Rezension von A. CHAVASSE, *Le sacramentaire gélasien* 1958).

JOANNES ARCHICANTOR: siehe SILVA TAROUCA.

JUNGSMANN J. A. SJ, *Zeitschrift für katholische Theologie* 81 (1959) 236/9 (= Rezension von A. CHAVASSE, *Le sacramentaire gélasien* 1958).

— —., *Um die Herkunft der Trinitätspraefation: Zeitschrift für katholische Theologie* 81 (1959) 461/65.

KENNEDY CSB. V. L., *The Saints of the Canon of the Mass—Studi di antichità cristiana* XIV (Città del Vaticano 1938).

— —., *The two collects of the Gelasian: Miscellanea Mohlberg* (Roma) 1 (1948) 183/8.

KUYPERS A. B., siehe BISHOP E.

LANG A. P. SVD, *Leo der Grosse und die Texte des Altgelasianums mit Berücksichtigung des Sacramentarium Leonianum und des Sacramentarium Gregorianum* (Steyl 1957). Dazu vgl. *Rev. d'hist. eccl.* 52 (1957) 209.

LANNE E., *L'onction des martyrs et la bénédiction de l'huile: Irenikon* 31 (1958) 138/55.

LE BRUN P., Oratorianer, *Explication littérale historique et dogmatique des prières et des cérémonies de la messe*, 4 Bde (Paris 1716. 1736, 1860). II 151/3; 165/72.

LERIQUOT M. H., *Reims 8 (C. 142 = Index liturgique de Saint-Thierry): Catalogue général des Manuscrits des Bibliothèques publiques de France. Département XXXVIII (1904) 10.*

LOWE E. A., *The Vatican Ms of the Gelasian Sacramentary and its Supplement at Paris: The Journal of theological studies* 27 (1925/6) 357/73.

— —., *Codices latini antiquiores. A palaeographical guide to latin manuscripts prior to the ninth century* I (Oxford 1934) V (Oxford 1950).

MANZ G., *Ausdrucksformen der lateinischen Liturgiesprache bis ins elfte Jahrhundert gesammelt und dargeboten = Beuron, Texte und Arbeiten I. Abt. I. Beiheft (1941).*

— —., *Ist die Messe «De inventione Crucis» im Sacramentarium Gelasianum gallischen Ursprungs? : Ephemerides liturgicae* 52 (1938) 192/96.

MEYER H. B., *Alkuin zwischen Antike und Mittelalter: Zeitschrift für katholische Theologie* 81 (1959) 322/24; 405/54.

MOHLBERG siehe A. BAUMSTARK.

— —., *Il Messale glagolitico di Kiew (sec. IX) ed il suo prototipo Romano del sec. VI-VII: Memorie vol. 2 (1927) 234/44; 272/4.*

MORINUS J., Oratorianer, *Commentarius historicus de disciplina in administratione sacramenti poenitentiae XIII primis saeculis: Paris 1651.*

NAGEL W., *Theologische Literaturzeitung* 84 (1959) 611/4 (= Rezension von A. CHAVASSE, *Le sacramentaire gélasien* 1958).

NOUVEAU TRAITE DE DIPLOMATIQUE 3 (1760/65) 36.

POMARÈS G., *Dix-sept messes du pape Gélase dans le sacramentaire léonien: These Lyon 1951 (unveröffentlicht).*

PROBST F., *Die ältesten Sakramentarien und Ordines (Münster 1892) 143/69 (von A. CHAVASSE übersehen).*

RIGHETTI M., *Manuale di storia liturgica, vol. I* (1950) 229/34.

S. A., *Sacramentarium Romanum ante S. Gregorium: Ephemerides liturgicae* 70 (1956) 246/7.

SCHMIDT H. A. P. SJ., *De lectionibus variantibus in formulis identicis sacramentariorum Leoniani, Gelasiani et Gregoriani: Sacris erudiri* 4 (1952) 103/73.

— —., *Die Sonntage nach Pfingsten in den römischen Sakramentarien: Miscellanea Mohlberg (1948) I. 451/93.*

— —., *Sacramentarium Gelasianum vetus: Hebdomada Sancta, vol. alt. sect. I (1957) 346/8.*

— —., *De sacramentariis romanis. Bibliographia cum notitiis (1939-1953): Gregorianum* 34 (1953) 725/43.

SILVA TAROUCA C. SJ, *Giovanni « Archicantor » di S. Pietro a Roma ed l'« Ordo Romanus » da lui composto* (Anno 680) = *Memorie*, vol. I Parte I *Miscellanea G. B. de Rossi* (Roma 1923) 159/219.

SINCLAIR J. S., *The development of the Roman rite during the dark ages: Theology* 32 (1936) 142.

TAFEL S., *Un type français de minuscule précarolingienne: Revue Charlemagne* 2 (1912) 105/15.

WILMART A. OSB, *L'index liturgique de Saint-Thierry: Revue bénéd.* 30 (1913) 437/50.

— —., *Pour une nouvelle édition du sacramentaire gélasien. Une messe fourvoyée: Revue bénédictine* 50 (1938) 323/8.

— —., *Codices Reginenses latini* 2 (1945) 200/04 = *Bibliothecae Apostolicae Vaticanae Codices manuscripti recensiti: Codices Reginenses latini* 1-500.

ZIMMERMANN E. D., *Vorkarolingische Miniaturen. Textband. Tafelband = Deutscher Verein für Kunstwissenschaft. Denkmäler deutscher Kunst III Sektion, Malerei I. Abt.* (Berlin 1916).

Die Ausgaben von J. M. THOMASII (1680), L. A. MURATORI (1748), A. F. VEZZOSI (1751), MIGNÉ P. L. 64 (1849) und H. A. WILSON (1894) werden vorausgesetzt.

Weitere Angaben sind zu finden bei E. BOURQUE, *Etude* (1948) I. 173/83 und bei H. SCHMIDT, *De sacramentariis* (1953).

Ebenso sei hingewiesen auf: J.M. HANSENS SJ, *La liturgie d'Hippolyte — Orientalia Christiana Analecta* 155 (Roma 1929). HANSENS spricht wiederholt von unserem Sakramentar Reg. lat. 316; vgl. Inhaltsverzeichnis "Sacramentaire Gélasien", (S. 545/6), besonders Seite 518 die Ergänzung zu S. 398.

LIBER SACRAMENTORUM ROMANAE
AECLESIAE ORDINIS ANNI CIRCULI

COD. VATICANUS REGINENSIS LATINUS 316
COD. PARIS. BIBL. NAT. LAT. 7193 FOL. 41/56

SACRAMENTARIUM GELASIANUM

SACRAMENTARIUM GELASIANUM

VAT. REG. LAT. 316

5		⟨Rest eines Inhaltsverzeichnisses⟩	
	/⟨XL⟩UI	Missa ad poscendam serenitatem	[f. Ir]
	XLUII	Missa post tempestatem et fulgora	
6	XLUIII	Orationes super his qui agape faciunt	
	XLUIIII	Item orationes ad missa ut supra	
	L	Missa in monasterio	
9	LI	Item orationes in monasterio	
	LII	Orationes ad missam pro hiis qui prius nuptias copulantur uel omnis actio nuptialis	
12	LIII	Missa in natale genuinum	
	LIIII	Pro sterelitate mulierum	
	LU	Benedictio uiduae quae fuerat castitate professa	
15	LUI	Missa pro pace	
	LUII	Orationes ad missa tempore belli	
	LUIII	Item alia	
18	LUIIII	Item alia	
	LX	Item alia	
	LXI	Item alia	
21	LXII	Item alia	
	LXI ₁ I	Item missa pro regibus	
	LXIII	Contra iudices male agentes	
24	LXU	Item alia	
	LXUI	Missa in contencione	
	LXUII	Item alia	
27	/LXUIII	Missa contra obloquentes	[f. Iv]
	LXUIIII	Missa pro inrelegiosis	
	LXX	Orationes super infirmum in domum	
30	LXXI	Missa pro infirmis	
	LXXII	Oratio pro redita sanitate	

4 XL überklebt 6 hi(i ausradiert)s 7 orationes] *Hs* oṝ und so immer in den *Capitula* ausser bei Nr. XLUIII(oṝa) und LXXXIII (orationes). Auflösung hier im Singulär oder Plural je nach der Anzahl der Gebete im Text

LXXIII	Orationes in domo siue benedictiones	
LXXIIII	Missa in domo	
LXXU	Orationes super uenientis in domo	3
LXXUI	Benedictio aquae spargendae in domo	
LXXUII	Item alia	
LXXUIII	Orationes pro fulgoribus	6
LXXUIIIII	Benedictio aquae spargendae ad fulgora	
LXXX	Orationes in area noua	
LXXXI	Orationes in monasterio	9
LXXXII	Oratio in domo ancillarum dei	
LXXXIII	Orationes pro renuntiantibus saeculo	
LXXXIIII	Oratio pro eo qui prius barbam tundit	12
LXXXU	Orationes ad matutinum	
LXXXUI	Orationes ad uesperos	
LXXXUII	Orationes ante cybum	15
LXXXUIII	Orationes post cybos	
LXXXUIIIII	Oratio super fruges nouas benedicendas	
/<XC>	Item alia	[f. 2r] 18
XCI	Benedictio pomorum	
XCII	Benedictio arboris	
XCIII	Commendatio animae defuncti	21
XCIIII	Missa pro defuncto sacerdote	
XCU	Item alia	
XCUI	Item alia pro sacerdote uel abbate	24
XCUII	Missa in natale sanctorum uel agendum mortuorum	
XCUIII	Missa pro defuncto nuper baptizato	
XCUIIIII	Item alia	27
C	Missa pro defunctis desiderantibus paenitentiam et minimae consequentibus	
CI	Missa pro defunctis laicis	30
CII	Missa in agenda plurimorum	
CIII	Item alia	
CIIIII	Item alia	33
CU	Item alia in cymiteriis	
CUI	Item alia	
CUII	Item alia in die deposicionis defuncti UII ⁱ et XXX ⁱ dierum	36
C<U>III	Item alia pro salute uiuorum	
/Expliciunt capitula. Deo gratias semper. Amen.		[f. 2 ^v] 39

3 uenient(i *auf Rasur, von eß*)s 18 *Zahl weggeschnitten* 39 (expliciunt *bis*
capi *bunte Initialen*) (tula *bis amen farbig*)

	<i>Pater</i>	<i>noster</i>	<i>qui es</i>	<i>in caelis</i>	<i>sanctificetur</i>	<i>nomen</i>
	Pater	ymon	oentis .	uranis .	agiasti .	toto .
3	<i>tuum</i>	<i>adueniat</i>	<i>regnum</i>	<i>tuum</i>	<i>fiat</i>	<i>uoluntas</i>
	nomasu .	eltato	ibasili .	asu .	geniti .	totelim
	<i>tua</i>	<i>sicut</i>	<i>in caelo</i>	<i>et</i>	<i>in terra</i>	<i>panem</i>
6	assu	osse	uranu .	kae	pitisgis .	tonarton .
	<i>nostrum</i>	<i>supersubstantialem</i>	<i>da nobis</i>	<i>hodie</i>	<i>et</i>	
	ymon .	omoyson .	dosymin .	symero .	kae	
9	<i>dimitte</i>	<i>nobis</i>	<i>debita</i>	<i>nostra</i>	<i>sicut</i>	
	aphis	ymin .	thaothelemata	ymon	us	
	<i>et</i>	<i>nos</i>	<i>dimit</i>	<i>timus</i>	<i>debitoribus</i>	
12	kae	ymin	aphi	onen	tauphelemata.	
	<i>nostris</i>	<i>et</i>	<i>ne</i>	<i>nos</i>	<i>in</i>	<i>ducas</i>
	ymon	kae	mys	ymin .	kis .	ymas .
15	<i>in temptatione</i>	<i>sed libera</i>	<i>nos</i>	<i>a malo</i>		
	spirasmo	allarisse .	ymas .	apotuponeru .		

1 der lateinische Text des Pater noster ist in Minuskel interlinear zwischen den griechischen geschrieben; nach den einzelnen Bitten sind im lateinischen Text Zeichen, d. h. senkrechte Striche eingeritzt, vgl. Nr. 312 2 agi(as auf Rasur)ti 14 ymas auf Rasur 16 fol. 3r ist leer

/A † Ω

[f. 3v]

/ A † Ω IN NOMINE DOMINI IESU CHRISTI
SALUATORIS

[f. 4r]

3

INCIPIT LIBER SACRAMENTORUM ROMANAE AECLESIAE
ORDINIS ANNI CIRCULI

6

<LIBER I>

<I>

ORATIONES ET PRAECES / IN UIGILIIS NATALIS DOMINI [f. 4v]
AD NONAM

9

Da nobis, omnipotens deus, ut sicut adoranda filii tui natalitia 1
praeuenimus, sic eius munera capiamus sempiterna gaudentes: 1
per dominum nostrum. 12

Praesta, misericors deus, ut ad suscipiendum filii tui singulare 2
natiuitatis mysterium et mentes credentium praeparentur et non 2
credentium corda subdantur: per 15

SECRETA. Tanto nos, domine, quesumus, prumtiore seruitio 3
huius sacrificia praecurrere concide solempnia, quanto in hoc 3
constare principium nostrae redemptionis ostendis: per dominum. 18

POST COMMUNIONEM. Huius nos, / domine, sacramenti [f. 5r] 4
semper natalis instauret, cuius nobilitas singularis humanam 4
repulit uetustatem: per dominum. 21

II

ITEM DE UIGILIA DOMINI IN NOCTE

Deus, qui hanc sacratissimam noctem ueri luminis fecisti 5
inlustratione clariscere, da, quesumus, ut cuius lucis mysterium 5
in terra cognouimus, eius quoque gaudiis in caelo perfruamur: per.

2 I (grosser Zierbuchstabe mit Blattwerk) N (Zierbuchstabe aus drei Fischen); nomine
bis 3 saluatoris bunte Initialen 4 I (Zierbuchstabe aus Flechtwerk) (ncipit liber bunte
Initialen); (sacramentorum bis 5 circuli farbig 8 Orationes et praeces bunte Initialen
in bis 9 nonam farbig 10 D (Zierbuchstabe aus zwei Fischen) a nobis om (bunte
Initialen) (nipotens bis ad farbig) 17 sol(ausradiert)lempnia

6 Concede, quaesumus, omnipotens deus, ut unigeniti tui noua
per carnem natiuitas liberet, quos sub peccati iugo uetusta seruitus
tenet: per. 3

7 **SECRETA.** Munera nostra, domine, quaesumus, natiuitatis ho-
diernae mysteriis apta perueniant, ut sicut homo genitus id est
praefulsit et deus, sic nobis haec terrena substantia conferat quod 6
diuinum est: per.

8 Vere dignum et iustum est, aequum et salutare: cuius diuinæ
natiuitatis poten-/tiam ingenitam uirtutis tuae genuit [*f. 5v*] 9
magnitudo. Quem semper filium et ante tempora aeterna gene-
ratum, quia tibi pleno atque perfecto aeternae patris nomen non
defuit, praedicamus. Uerum etiam honore maiestate atque uirtute 12
aequalem tibi cum sancto spiritu confitemur, dum trino uocabulo
unicam credimus maiestatem. Quem laudant angeli.

9 **POST COMMUNIONEM.** Laeti, domine, frequentamus salutis hu- 15
manae principia, quia trina celebratio beatæ competit mysterium
trinitatis: per dominum nostrum.

III 18

ITEM IN UIGILIA DOMINI MANE PRIMA

10 Deus, qui per beatæ Mariæ sacrae uirginis partum, sine hu-
mana concupiscentia percreatum, in filii tui membra uenientis 21
paternis fecisti praeiudiciis non teneri: praesta, quesumus, ut huius
creaturae nouitate suscepta uetustates antiqui con-/tagiis [*f. 6r*]
exuamur: per eundem dominum. 24

11 Respice nos, omnipotens et misericors deus, et mentibus cle-
menter humanis nascente Christo summae ueritatis lumen infunde:
per. 27

12 **SECRETA.** Da nobis, domine, ut natiuitatis domini nostri Iesu
Christi sollempnia, quae praesentibus sacrificiis praeuenimus, sic
noua sint nobis ut continuata permaneant, sic perpetua perseuerent 30
ut per suo miraculo noua semper existant: per eundem.

13 **ITEM ALIA.** Cuncta, domine, quaesumus, his muneribus a nobis
semper diabolica figmenta seclude, ut nostri redemptoris exordia 33
purificatis mentibus celebremus: per.

5 id est falsch aufgelöst aus idē = idem, vgl. Nr. 64I 32d 74I 9 (poten auf
Rasur)tiam 12 u(ir auf Rasur)tute 16 mysteri(u darüber Rasur)m 21 (p darüber
Rasur)er (t auf Rasur)ui 22 fec(i auf Rasur, von e ?)sti 33 (s darüber Strich)
eclude, vgl. se in Nr. 39a

- Uere dignum: nos sursum cordibus erectis diuinum adorare
mysterium, quo humana conditio ueteri terrenaquae lege cessante
noua caelestisquae substantia mirabiliter restaurata profertur, ut
quod magno dei munere geritur, magnis eccle-/siae gaudiis [*f. 6v*]
caelebretur: per.
- POST COMMUNIONEM. Concede nobis, domine, quaesumus, ut
sacramenta quae sumpsimus, quicquid in nostra mente uiciosum
est, ipsius medicationes dono curetur: per
- AD POPULUM. Populum tuum, domine, quaesumus, tueantur
sanctificent et gubernent aeternumque perficiant tam deuotionibus
acta sollempnibus, quam natalitiis agenda diuinis Iesu Christi
domini nostri.

III

ITEM IN NATALE DOMINI IN DIE

- Omnipotens sempiterne deus, qui hunc diem per incarna-
tionem uerbi tui et per partum beatæ uirginis Mariæ consecrasti,
da populis tuis in hanc caelebritate iustitiæ, ut et qui tua gratia
sunt redempti tua adoptione sint filii: per dominum.
- Praesta, misericors deus, ut natus hodie saluator, sicut diuinæ
generationis est auctoꝛ, ita et immor-/talitatis sit ipse [*f. 7r*]
largitor: per.
- SECRETA. Oblatio tibi sit, domine, hodierna festiuitatis accepta,
quia et nostræ reconciliationis processit perfecta placatio, et diuini
cultus nobis est indita plenitudo Iesu Christi domini nostri: qui
tecum uiuit.
- Uere dignum: tui laudis hostiam iugiter immolantes, cuius
figuram Abel iustus instituit, agnus quoque legalis ostendit, cele-
brauit Abraham, Melchisedech sacerdos exhibuit, sed uerus agnus,
aeternus pontifex, hodie natus Christus impleuit. Et ideo cum
angelis.
- INTRA ACTIONEM. Communicantes, et diem sacratissimum
caelebrantes, in quo incontaminata uirginitas huic mundo edidit
saluatorem, Iesum Christum dominum nostrum: sed et memoriam.

I s(u *auf Rasur*)rsum 2 (ue *auf Rasur*)teri 3 c(ae *auf Rasur*)lestisquae p(ro
auf Rasur)fertur II (s *auf Rasur*?)ollempnibus 17 han(c caelebrita *auf Rasur*)te
20 (i *später nach unten verlängert*)ta sit *auf Rasur*? ips(e *aus* i) 22 (tibi *bis* festi
auf Rasur)-uitatis

22 POST COMMUNIŌNEM. Da nobis, domine, quaesumus, ipsius
recensita natiuitate vegetare, cuius caelesti mysterio et pascimur
/ et potamur, Iesu Christi domini nostri filii tui: qui tecum [*f. 7v*] 3
uiuuit.

23 AD POPULUM. Praesta, quaesumus, deus noster, ut familia tua,
quae filii tui domini nostri Iesu Christi est natiuitate saluata, eius 6
etiam sit perpētua redemptione secunda: per dominum.

V

ITEM ORATIONES DE NATALE DOMINI AD UESPEROS SIUE MATUTINOS 9

24 Adesto, domine, supplicacionibus nostris et populum tuum,
qui te factore conditus teque est reparatus auctore, te etiam iugiter
operante saluetur: per dominum. 12

25 Largire, quesumus, domine, famulis tuis fidei et securitatis
augmentum, ut qui de natiuitate domini nostri Iesu Christi glorian- 15
tur, et aduersa mundi te gubernante non senciant, et que tempora-
liter caelebrare desiderant sine fine percipiant: per dominum.

26 Deus, qui populo tuo plene prestitisti redemptionis effectum,
ut non solum unigeniti tui natiuitate corporea, sed etiam et crucis 18
eius patibulum / saluaretur: huius, quaesumus, fidei famulis [*f. 8r*]
tuis tribuae firmitate, ut usque ad promissum gloriae praemium
ipso quoque gubernante perueniant: per. 21

27 Deus, qui humanae substantiae dignitate et mirabiliter conde-
disti et mirabilius reformasti: da, quesumus, ut eius efficiamur in
diuina consortes, qui nostrae humanitatis fieri dignatus est particeps, 24
Christus filius tuus: per eundem dominum nostrum.

28 Omnipotens sempiternae deus, creator humanae reforma-
torqui naturae, quam unigenitus tuus in utero perpetuae uirginitatis 27
adsumpsit: respice nos propicius, ut filii tui incarnatione suscepta
inter ipsius mereamur membra numerare: per eundem.

29 Deus, qui natiuitatis tuae exordio pro nostra necessarium 30
saluacione duxisti, respice nos propitius / et quos similes [*f. 8v*]
ad imaginem tuam fecisti, similiores obseruatione perface manda-
torum: per. 33

2 pas(ci *auf Rasur*)mur 7 dn(m *auf Rasur*) 9 ueſ siue maſ *Hs* 18 sed] ſ
Hs 19 patibul(u *aus* o) (m *auf Rasur*) 20 tri(b *aus d?*)uae; g(l *auf Rasur*)oriae
21 gubernan(te *bis* 22 condedisti *auf Rasur*) 26 re(for *auf Rasur*)mator. Qui *Hs*
28 su(s *auf Rasur*)cepta 29 merea (m *auf Rasur*)ur 30 no(s *auf Rasur*)tra

VI

IN NATALE SANCTI STEPHANI MARTYRIS. VII KALENDAS IANUARIAS

- 3 Omnipotens aeternae deus, qui primitias martyrum in sancti 30
leuitae Stephani sanguinem dedicasti, tribuae, quaesumus, ut pro
nobis intercessor adsistat, qui pro suis etiam persecutoribus sup-
6 plicauit: per.
- Praesta, quaesumus, omnipotens deus, ut sicut diuina laudamus 31
in sancti Stephani passione magnalia, sic indulgentiam tuam piis
9 eius praecibus adsequamur: per.
- Praesta, quaesumus, omnipotens deus, ut beatus Stephanus 32
leuita magnificus, sicut ante alios imitator dominicae passionis et
12 pietatis enituit, ita sit fragilitatis nostrae prumptus adiutor: per.
- SECRETA. Grata tibi sint, domine, munera, quaesumus, / [f. 9r] 33
deuotionis hodiernae, quae beati Stephani martyris tui commemo-
15 ratio gloriosa depromit: per.
- POST COMMUNIONEM. Gratias agimus, domine, multiplicatis 34
circa nos miserationibus tuis, qui et filii tui natiuitatae nos saluas
18 et beati martyris Stephani depraecatione sustentas: per.
- AD POPULUM. Beatus martyr Stephanus, domine, quaesumus, 35
pro fidelibus tuis suffragator accedat, qui dum bene sit tibi placitus,
21 pro his etiam prosit auditor: per dominum.

VI<I>

IN NATALE SANCTI IOHANNIS EUANGELISTAE. VI KALENDAS IANUARIAS

- 24 Deus, qui per os beati apostoli tui Iohannis euangelistae uerbi 36
tui nobis arcana reserasti, praesta, quaesumus, ut quod ille nostris
auribus excellenter infudit, intellegentia competentes eruditione
27 capiamus: per dominum nostrum.
- / Deus, qui beati Iohannis euangelistae praeconiis [f. 9v] 37
principii sempiterni secreta reserasti, da, quaesumus, ut ad intelle-

5/6 su(p aus b)(plica auf Rasur)uit 9 e(ius auf Rasur) 12 pr(u aus o)mptus
16 (a auf Rasur)gimus 20 placi(t auf Rasur)us 21 prosit audi(tor auf Rasur von
re)] possit audiri 24 (h ausradiert)os

gentiam uerbi eius per quem nobis splendet suffragiis accedamus:
per dominum.

38 Praesta, quaesumus, omnipotens deus, ut excellentiam uerbi 3
tui, quam beatus euangelista Iohannes adseruit, et conuenienter
intelligere ualeamus et ueraciter confitere: per.

39 SECRETA. Supplicationibus apostolicis beati Iohannis euange- 6
liste, quaesumus, aecclesiae tuae, domine, commendetur oblatio,
cuius magnificis praedicationibus eruditur: per.

40 POST COMMUNIONEM. Beati aeuangelistae Iohannis nos, domine, 9
quaesumus, merita prosequantur et tuam nobis indulgentiam semper
inplorent: per.

41 AD POPULUM. Adsit aecclesiae tuae, domine, quaesumus, beatus 12
euangelista Iohannes, ut cuius perpetuus doctor existit, semper
esse non desinat suffragator: per. [f. 10r]

/ VIII

15

IN NATALE INNOCENTII. V KALENDAS IANUARIAS

42 Deus, cuius hodierna die praekonium Innocentes martyr- 18
is non loquendo, sed moriendo confessi sunt, omnia in nobis uiciorum
mala mortifica, ut fidem tuam quam lingua nostra loquitur etiam
moribus uita fateatur: per dominum.

43 Deus, qui bonis tuis infantium quoque nescia sacramenti 21
corda praecedis, tribuae, quaesumus, ut in nostra constientia fi-
ducia non habentes indulgentia semper copiosa perueniat: per.

44 Adiuua nos, domine, quaesumus, eorum depraeatione sancto- 24
rum, qui filium tuum humana necdum uoce profitentes caelesti sunt
pro eius natiuitate gratia coronati: per.

45 SECRETA. Adesto, domine, muneribus Innocentium festiuitate 27
sacrandis et praesta, quesumus, ut eorum sinceritate possimus
imitare, quorum tibi decanda ueneramur infantia: per.

46 POST COMMUNIONEM. / Ipsi nobis, domine, quaesumus, [f. 10v] 30
postolent mentium puritatem, quorum innocentiam hodie sollemp-
niter caelebramus: per dominum.

6 secr(e auf Rasur)ta 7 commende(t darüber Komma auf Rasur eines Striches)

12 beat(u aus i)s 22 fiduci(a) auf Rasur 27 innocent(um auf Rasur) 29 d(e aus i)
canda

AD POPULUM. Discat aecclesia tua, deus, Infantum quos hodie 47
ueneramur exemplum sinceram tenere pietatem, quae prius uitam
3 praestitit sempiternam, quam possit nosse praesentem: per dominum
nostrum.

VIII

6 ITEM IN OCTABAS DOMINI. KALENDAS IANUARIAS

Deus qui bonis nati saluatoris diem celebrare concedis octauum, 48
fac, quaesumus, nos esse perpetua diuinitate munere, cuius sumus
9 carnali commercio reparati: per.

Omnipotens sempiternae deus, qui unigenito tuo nouam crea- 49
turam nos tibi esse fecisti, custodi opera misericordiae tuae et ab
12 omnibus nos maculis uetustatis emunda, ut per auxilium gratiae
tuae in illius inueniamur forma, in quo / tecum est nostra [f. IIr]
substantia: per.

15 SECRETA. Praesta, quaesumus, domine, ut per hanc munera, 50
qui domini Iesu Christi arcanae natiuitatis mysterio gerimus, puri-
ficate mentes intellegentiam consequamur: per dominum.

18 Uere dignum: per Christum dominum nostrum. Cuius hodie 51
octauas nati celebrantes tua, domine, mirabilia ueneramur, quia
qui peperit, et mater et uirgo est; qui[a] natus est, et infans et
21 deus est. Merito caeli locuti sunt, angeli gratulati, pastores laetati,
magi mutati, regis turbati, paruoli gloriosa passione coronati.
Lacta, mater, cybum nostrum, lacta panem de caelo uenientem, in
24 praesepio positum uelut piorum cybaria iumentorum. Illic namque
agnouit bos possessorem suum et asinus praesepium domini sui,
circumcisio[nem] scilicet et praeputium. Quod etiam saluator et
27 dominus noster / a Symione susceptus in templo plenissimae [f. IIv]
dignatus est adimplere. Et ideo cum angelis et archangelis.

POST COMMUNIONEM. Praesta, quaesumus, domine, ut quod 52
30 saluatoris nostri iterata solemnitate percipimus, perpetuae nobis
redemptionis conferat medicinam: per.

AD POPULUM. Omnipotens sempiternae deus, qui tuae mensae 53
33 participes a diabolico iubes abstinere conuiuio, da, quaesumus,

1 infant(um *auf Rasur*, von ium?) 7 bonis] nobis 8 esse falsch aufgelöste
Abkürzung statt eius munere] muniri 9 co(n *auf Rasur*)mercio 11 miseric(o *auf*
Rasur)diae . . . 16 (arcanae n *auf Rasur*)atiuitatis 18 hodie *auf Rasur*? 19/20 quia
qui *auf Rasur* 23 n(r *auf Rasur*)m 25/6 (dni bis sc *auf Rasur*)ilicet 26 prae(pu-
tium) *auf Rasur*) 27 sym(i *auf Rasur*, von e?)one 33 abstinere(t *ausradiert*)

plebi tuae, ut gustum mortiferæ profanitatis obiecto puris mentibus ad aepulas aeternae salutis accedat: per.

X

3

PROHIBENDUM AB IDOLIS

- 54 Omnipotens sempiterne deus, da nobis uoluntatem tuam et
fidei mente retinere et pia conuersatione depromere, ut aecclesia
tua a profanis uanitatibus expiata non aliud profiteatur uerbis
aliud exerceat actione: per dominum. 6
- 55 SECRETA. Ut tibi grata sint, domine, munera populi tui, ab
omni, quaesumus, eum contagione / peruersitatis emunda; [*f. 12r*]
nec falsis gaudiis inherere patiaris, quos ad diuersitatis tuae praemia
uenire promittis: per. 9
- 56 POST COMMUNIONEM. Mysteriorum tuis ueneranter adsumptis, quaesumus,
domine, ut contra nostrae conditionis errorem et contra
diabolicis armemur insidiis: per. 12

XI

IN UIGILIIS DE THEOPHANIA

- 57 Corda nostra, quaesumus, domine, uenturae festiuitatis splendor
inlustret, quo mundi huius tenebras carere ualeamus, et perueniamus
ad patriam claritatis aeternae: per. 18
- 58 SECRETA. Tribuae, quaesumus, domine, ut eum praesentibus
immolemus sacrificiis et sumamus, quem uenturae sollempnitatis
pia munera praeloquuntur: per. 21
- 59 Uere dignum: quia cum unigenitus tuus in substantiae nostrae
mortalitatis <apparuit, in nouam nos immortalitatis suae> lucem
reparauit: per quem laudant angeli. 24
- 60 POST COMMUNIONEM. Inlumina, quaesumus, domine, populum
tuum et splendore / gratiae tuae cor eius semper accende, ut [*f. 12v*]
saluatoris mundi stella famulante manifestata natiuitas mentibus
eorum et reueletur semper et crescat: per. 27

2 aepul(a *auf Rasur*)s 6 (e *auf R̄asur*)t pia 11 (di *später am Rand add*) uersitatis]
ueritatis 14 nostrae *auf Rasur* 15 diabolic(i *auf Rasur*)s 19 q(u *darüber Strich*)o

XII

ITEM IN THEOPHANIA IN DIE

3 Omnipotens sempiterne deus, qui uerbi tui incarnationem 61
 praeclari testimonio sideris indicasti, quod uidentes magi oblati
 6 maiestatem tuam muneribus adorarent: concide, ut semper in men-
 tibus nostris tuae appareat stella iustitiae et noster in tua sit con-
 fessio[ne] thesaurus: per.

Deus, cuius unigenitus in substantia nostrae carnis apparuit, 62
 9 praesta, quaesumus, ut per eum quem similem nobis foras agnouimus
 intus reformare mereamur: per dominum nostrum.

Deus inluminator omnium gentium, da populis tuis perpetua 63
 12 pace gaudire et illud lumen splendidum infundae cordibus nostris,
 quod trium magorum mentibus aspersisti: per.

SECRETA. / Hostias tibi, domine, pro nati tui filii ap- [f. 13r] 64
 15 paritione deferimus suppliciter exorantes, ut sicut ipse nostrorum
 auctor est munerum, ipse sit misericors et susceptor, Iesus Christus
 dominus noster: qui tecum uiuet.

Uere dignum: te laudare mirabilem deum in omnibus operibus 65
 tuis, quibus regni tui mysteria reuelasti. Hancque enim festiuitatem
 21 index puerpera uirginalis stella praecessit, quae natum in terra caeli
 dominum magis stupentibus nuntiaret, ut manifestandus mundo
 deus et caelesti denuntiaretur inditio, et temporaliter procreatus
 signorum temporalium ministerio panderetur. Et ideo.

INFRA ACTIONEM. Communicantes, et diem sacratissimum caele- 66
 brantes, quo unigenitus tuus in tua tecum gloria sempiternus in
 ueritate nostrae carnis natus magis de longinquo uenientibus uisi-
 27 bilis et cor-/poralis apparuit: sed et memoriam. [f. 13v]

POST COMMUNIONEM. Caelesti lumen, quaesumus, domine, 67
 semper et ubique nos praeueni, ut mysterium cuius nos participes
 30 esse uoluisti, et puro cernamus intuitu et digno percipiamus ef-
 fectu: per.

5 adorar(e aus i)nt conc(i auf Rasur)de 6 si(t auf Rasur) con(fessio auf
 Rasur)ne 9 simi(l auf Rasur, von e?)em 9/10 agnou(i)m auf Rasur)us mereamu(r
 aus s?) 12 gaud(i auf Rasur, von e?)re 14 appar(i auf Rasur von a)tionem
 15 s(ic auf Rasur)ut 17 noster] nrt] Hs 19 enim] Hs Abkürzungszeichen nur hier
 27 memor(iam auf Rasur) 30 (e auf Rasur)t puro

- 68 AD POPULUM. Deus, qui per huius caelebritatis mysterium aeternitatis tuae lumen cunctis gentibus suscitasti, da plebi tuae redemptoris sui plenum cognoscere fulgorem, ut ad perpetuam claritatem per eius incrementa peueniat: per. 3

XIII

IN SEPTUAGESIMA

6

- 69 Deus, qui per ineffabilem obseruantiam sacramenti famulorum tuorum praeparas uoluntates, donis gratiae tuae corda nostra purifica, ut quo sancta est deuotione tractandum, senceris mentibus exequamur: per dominum. 9
- 70 Concede, quaesumus, omnipotens, deus, fragilitati nostre sufficientiam competentem, ut [in] sui reparationis affectum et pia conuersatione recenseat et cum exul-/tatione suscipiat: [*f. 14r*] per. 12
- 71 SECRETA. Concede nobis, misericors deus, et dignae tuis seruire semper altaribus et eorum perpetua participatione saluari: per. 15
- 72 AD POPULUM. Sacrae nobis, quaesumus, domine, mensae libatio et piae conuersationis augmentum et tuae protectionis continuo praestit auxilio: per. 18

XIII

IN SEXAGESIMA

21

- 73 Tuere, quaesumus, domine, plebem tuam, et sacram solempnitatem recolentem gratiae caelestis largitate proseguere, ut uisibilibus adiuta solatiis ad inuisibilia bona prum[*p*]tior incitetur: per dominum nostrum. 24
- 74 Adiuua nos, deus salutaris noster, et ad beneficia recolenda, quibus nos instaurare dignatus es, tribue uenire gaudentes: <per.> 27

1 hui(u *auf Rasur, von s?*)s ca(e *auf Rasur, über ae Rasur*)lebritatis 11 nos(t
auf Rasur, von r?)e 12 competente(m *auf Rasur r?*) (u *auf Rasur, von e?*)t 13 recen-
 se(q *oder g ausradiert*)at 15 digna(e *später add*) 17 ad populum *fälschlich statt* post
 communionem sacr(ae *auf Rasur*) 24 pr(u *aus o*)mpti(o *aus u*) (r *auf Rasur*)

- SECRETATA. Intende, quaesumus, domine, hostias familiae tuae; 75
 quam sacris muneribus facis esse participes, tribuas ad eam pleni-
 tudinem peruenire: per. 3
- POST COMMUNIONEM. Sit nobis, quaesumus, domine, / [*f. 14v*] 76
 cibus sacer potusque salutaris, qui et temporalem uitam muniat et
 praestet aeternam: <per.> 6
- AD POPULUM. Rege, quaesumus, domine, populum tuum et 77
 gratiae tuae in eo dona multiplica, ut ab omnibus liber offensis
 et temporalibus non distituatur auxiliis et sempiternis gaudeat
 institutis: per. 9

XV

12 ORATIONES ET PRAECES SUPER PAENITENTES

- Exaudi, domine, preces nostras et confitentium tibi parce 78
 peccatis, ut quos conscientiae reatus accusat, indulgentiae tuae
 miseratio absoluat: per. 15
- Praeueniat hunc famulum tuum, quaesumus, domine, miseri- 79
 cordia tua, et omnes iniquitates eius caeleri indulgentiae deleantur:
 per dominum nostrum. 18
- Adesto, domine, supplicationibus nostris, nec sit ab hoc famulo 80
 tuo clementiae tuae longinqua miseratio; sana uulnera eiusquae
 remitte peccata, ut nullis a te iniquitatibus separatus / tibi [*f. 15r*] 21
 semper domino ualeat adherere: per.
- Domine deus noster, qui offensionem nostram non uinceris, 81
 sed satisfactionem placaris, respice, quaesumus, ad hunc famulum
 tuum, qui se tibi peccasse grauiter confitetur. Tuum est ablutionem
 criminum dare et ueniam prestare peccantibus, qui dixisti paeni- 24
 tentiam te malle peccatorum quam mortem. Concede ergo, domine,
 hoc, ut et tibi paenitentiam excopias caelebret ut correctis actibus
 suis conferre tibi ad te sempiterni gaudia caelebretur: per. 27
- Praecor, domine, clementiam tuae maiestatis ac nominis, ut 82
 huic famulo tuo peccata et facinora sua confitenti ueniam dare et

2 particeps *auf Rasur von m*) e(a *auf Rasur*)m 9 gaud(e *aus i*)at 15 mi-
 seratio(nis *ausradiert*) 21 null(is *auf Rasur*) sepa(ratus *auf Rasur*) 27 Ez 33,11
 28 paenitentiam excopias] paenitentiae excubias 29 tibi ad te] sibi a te caelebretur]
 gratuletur 30 cl(e *aus i*)mentiam 31 dare *auf Rasur eines längeren Wortes*

praeteritorum criminum <debita> relaxare digneris. Qui humeris
 tuis ouem perditam reduxisti ad caulas, qui publicani precibus uel
 confessione placatus es, tu etiam, domine, et huic famulo tuo placare, 3
 tu eum praecibus benignus adsiste, / ut in confessione fleuili [*f. 15v*]
 permanens clementiam tuam caeleriter exoret et sanctis ac sacris 6
 altaribus restitutus spei rursus aeternae et caelestis gloriae refor-
 metur: per.

XVI

ORDO AGENTIBUS PUBLICAM PAENITENTIAM 9

83 *Suscipis eum IIII feria mane in capite quadragesimae et cooperis
 eum cilicio, oras pro eo et in claudis usque ad Caenam domini. Qui
 eodem die in gremio praesentatur aecclesiae, et prostrato eo omni cor- 12
 pore, in terram, dat orationem pontifex super eum ad reconciliandum
 in quinta feria Caenae domini, sicut ibi continetur.*

XVII 15

ORATIONES ET PRAECES A QUINQUAGESIMA USQUE
 QUADRAGESIMA

84 Aufer[s] a nobis, domine, quaesumus, iniquitates nostras, ut 18
 ad sancta sanctorum puris mereamur sensibus introire: per.

85 Perfice, domine, benignus in nobis obseruantiae sanctae sub- 21
 sidium, ut quae te auctore facienda cognouimus, / te [*f. 16r*]
 operante impleamus: per.

86 SECRETA. Sacrificium, domine, obseruantiae paschalis exerimus: 24
 praesta, quaesumus, ut tibi et mentes nostras reddat acceptas et
 continentiae prum^rptiores: per.

87 POST COMMUNIONEM. Repleti sumus, domine, donorum parti- 27
 cipationem caelestium; praesta, quaesumus, ut eadem et sumamus
 iugiter et incessabiliter ambiamus: per.

88 AD POPULUM. De multitudine misericordiae tuae, domine, 30
 populum tibi protege confitentem, et corporaliter gubernatum pie

1 relaxar(e aus i) 4 eum] eius 5 c(ae auf Rasur)leriter 10 (eum bis ma
 auf Rasur)ne c(ooper auf Rasur?)is 12 (g aus i)remio 13 eum bis continetur auf
 Rasur 14 fe(ria auf Rasur) 25 pr(u aus o)mpiores 26 participa(t auf Rasur)ionem
 27 (ut ea auf Rasur)dem

mentis affectum tuis muneribus adsequendis effice prumptiorem:
per dominum nostrum.

3 IN IEIUNIO PRIMA STATIONE. FERIA IIII

Inquoata ieiunia, quaesumus, domine, benigno fauore prosequere, ut obseruantiam quam corporaliter exercimus, mentibus
6 ualeamus implere senceris: per. 89

Fac nos, quaesumus, domine, salutis nostrae causas et deuotis
9 inquoatas: per. 90

SECRETA. Fac nos, quaesumus, domine, hiis muneribus offerendis
12 conuenienter aptare, quibus ipsius uenerabilis sacramentum
uenturum caelebremus exordium: per. 91

POST COMMUNIONEM. Tribue nobis, omnipotens deus, ut dona
15 caelestia, quae debito frequentamus obsequium, sencera professione
sentiamur: per. 92

AD POPULUM. Respice, domine, quaesumus, super famulos tuos
18 et in tua misericordia confitentes caelesti protege benignus auxilium:
per. 93

FERIA VI IN QUINQUAGESIMA

Da, quaesumus, domine, fidelibus tuis ieiuniis paschalibus
21 conuenienter aptari, ut suscepta sollempniter castigatio corporalis
cunctis ad fructum proficiat animarum: per. 94

Adiuua nos, deus salutaris noster, ut quae conlata nobis hono-
24 rabiliter recensimus, deuotis mentibus adsequamur: per. 95

SECRETA. / Praepara nos, quaesumus, domine, huius [f. 17r]
27 precipue festiuitatis officiis, ut haec sacrificia subriis mentibus
caelebremus: per. 96

POST COMMUNIONEM. Salutare munere, domine, satiati supplices
30 depraecamur, ut cuius laetamur gustu, reparemur effectu: per
dominum nostrum. 97

I pr(u auf Rasur von om) (mp am Rand add)tiorem 7 nostrae bis 8 seruiciis
eng auf Rasur 8 deuotius (recolere am unteren Rand) principal(iter inquoatas auf
Rasur) 10 h(iis mu auf Rasur)neribus 11 sacramen(t darüber Komma am Zeilenende
12 ue(n auf Rasur)turum 16 famul(o aus u)s 17 benig(n darüber Komma auf Rasur
eines Striches)

98 AD POPULUM. Praesta famulis tuis, domine, habundantiam protectionis et gratiae, da salutem mentis et corporis, da continua prosperitatis augmenta, et tibi semper fac esse deuotos: per dominum nostrum. 3

FERIA VII IN QUINQUAGESIMA

99 Obseruationis huius annua caelebritate laetantes, quaesumus, domine, ut paschalibus actionibus inherentibus plenius eius effectibus gaudeamus: per. 6

100 Adesto, domine, supplicationibus nostris, et hoc sollemne ieiunium, quod animis corporibus <que> curandis salubriter institutum est, deuoto seruitio caelebremus: per. 9

101 SECRETA. Suscipe, domine, sacrificium, cuius te / [f. 17v] uoluisti dignanti immolatione placare; praesta, quaesumus, ut huius operatione mundati beneplacitum tibi nostrae mentis offeramus affectum: per. 12 15

102 POST COMMUNIONEM. Caelestis uitae munere uegitati quaesumus, domine, ut quod est nobis in praesenti uita mysterium, fiat aeternitatis auxilium: per. 18

103 AD POPULUM. Fidelibus tuis, domine, perpetua dona firmentur, ut eadem percipiendum te quaerant et querendo sine fine percipiant: per. 21

XVIII

ORATIONES ET PRAECES DOMINICA IN QUADRAGESIMA
INCOANTIS INICIUM 24

104 Concede nobis, omnipotens deus, ut per annua quadragesimalis exercitia sacramenti et ad intelligendum Christi proficiamus arcum et affectus eius digna conuersatione sectemur: per. 27

105 Omnipotens sempiter<ne> deus, qui nobis in obseruatione ieiunii et aelimosinarum semine posuisti nostrorum remedia peccatorum, / concide nos opere mentis et corporis semper tibi [f. 18r] esse deuotos: per. 30

2 gratia(e später zugefügt?) 3 a(u aus o)gmenta 7 inherentibus] inhaerentes?
11 (caelebre auf Rasur)mus 13 dignan(ti auf Rasur eines Buchstabens)] dignanter
23 (qua braun am Rand)dragensima 25 quadrage(s auf Rasur)imalis 28 sem(piter auf Rasur)< ne >

SECRETATA. Sacrificium, domine, quadragesimali initii sollemniter 106
 immolamus te, domine, depraecantes, ut cum aepularum restrictione
 3 carnalium a noxiis quoque uoluptatibus temperemur: per.

POST COMMUNIONEM. Praesta nobis, omnipotens deus, ut uiuifi- 107
 cationis tuae gratiam consequentis in eius munere semper gloriemur:
 6 per.

AD POPULUM. Super populum tuum, domine, quaesumus, bene- 108
 dictio cupiosa discendat, consolatio tribuatur, fides sancta succres-
 9 cat, redemptio sempiterna firmetur: per dominum nostrum.

FERIA SECUNDA IN QUADRAGESIMO

Sanctifica, domine, quaesumus, nostra ieiunia et cunctarum 109
 12 nobis indulgentiam propitius largire culparum: per dominum.

Omnipotens sempiternus deus, qui per continentiam salutare 110
 et corporibus mederis et mentibus, maiestatem tuam suppliciter
 15 exoramus, ut pia ieiunantium precatione / placatus et [*f. 18v*]
 praesentia nobis subsidia praebeas et aeterna: per.

SECRETATA. Accepta tibi sit, domine, nostrae deuotionis oblatio, 111
 18 quae et ieiunium nostrum te operante sanctificet et indulgentiam
 nobis tuae consolationis obteneat: per dominum nostrum.

POST COMMUNIONEM. Quaesumus, omnipotens deus, ut inter 112
 21 eius numeremur membra, cuius corpore communicamus et san-
 guinem: per.

AD POPULUM. Esto, domine, propitius plebi tuae, et temporali 113
 24 consolatione non deseras, quam uis ad aeterna contendere: per.

FERIA TERTIA

Da quaesumus, domine, nostrae affectus ieiunii<s> salutare, 114
 27 ut castigatio carnalis adsumpta ad nostrarum uegitationem transeat
 animarum: per dominum.

Cordibus nostris, quaesumus, domine, benignus infunde, ut 115
 30 sicut ab escis corporalibus temperamur, ita sensus quoque nostros
 a noxio retrahamus excesso: per.

2 depr(aecan *auf Rasur*)tes 5 glorie(mur *auf Rasur*) 9 redem(ptio *auf Rasur*)
 13 d(s *auf Rasur*) 15 pr(ecatione *auf Rasur*) 24 qu(am *auf Rasur*?) 27 (ad nos
auf Rasur?)trarum

- 116 SECRETA. Suscipe, creator omnipotens deus, que ieiu- / [*f. 19r*]
nantes de tuae munificentiae largitate deferimus, et pro temporali
nobis conlata presidia ad uitam conuerte propitiatus aeternam: per. 3
- 117 POST COMMUNIONEM. Sumpsimus, domine, caelebritatis annuae
uotiva sacramenta; praesta, quaesumus, ut temporalis uitae nobis
remedio praeueniant et aeterna: per. 6
- 118 AD POPULUM. Respice, domine, propicius ad plebem tuam et
quam diuinis tribues proficere sacramentis, ab omnibus absolue
peccatis: per dominum nostrum. 9

FERIA QUARTA

- 119 Praecamur, omnipotens deus, ut de transitoriis operibus
abstinentis ea potius operemur, quibus ad aeterna gaudia conse- 12
quenda et spes nobis suppetat et facultas: per dominum.
- 120 Pacem nobis tribuae, domine, quaesumus, mentis et corporis,
ut per ieiunium nostrae fragilitatis et manifesti subieceantur hostis 15
et inuisibilis excludantur: per.
- 121 SECRETA. / Sacrificia, domine, propitius ista nos [*f. 19v*]
saluent, quae medicinalibus sunt instituta ieiuniis: per. 18
- 122 POST COMMUNIONEM. Tuorum nos, domine, largitate donorum
et temporalibus adtolle praesidiis, et renoua sempiternis: per.
- 123 AD POPULUM. Da, quaesumus, domine, populis christianis et 21
quos prouidentur agnoscere et [ad] caelesti munus diligere quod
frequentant: per.

FERIA SEXTA

- 124 Huius nobis parsimoniae, quaesumus, domine, praebe mensu- 24
ram, ut quod licentiae carnis auferimus, salutare nobis fructum
mentis adquirat: per. 27
- 125 Da, quaesumus, nobis, omnipotens deus, ieiuniorum magnificae
sacramenti et dignae semper tractare mysteria et competenter hono-
rare primordia: per. 30

2 largitat(e d *auf Rasur*)eferimus 3 presidi(a *auf Rasur?*) aeterna (*folgt*
Strich auf Rasur) 5 sacrament(a *auf Rasur*) (uit *auf Rasur*)ae 6 aete(rn *auf*
Rasur)a 22 quos prouidentur] quod profitentur

- SECRETATA. Suscipe, quaesumus, domine, deuotorum munera 126
famulorum et tuis diuinis purifica seruientes pietate mysteriis, qui-
bus etiam iustificas igno-³rantes: per dominum. [f. 20r]
- POST COMMUNIONEM. Praesta, quaesumus, domine, spiritalibus 127
gaudiis nos replere, ut quae actu gerimus, mente sectemur: per.
- AD POPULUM. Plebs tua, domine, quaesumus, benedictionis 128
sanctae munus accipiat, per quod et noxia quaeque declinet et
obtata repereat: per.

9 FERIA SEPTIMA

- Deus, qui nos gloriosis remediis in terris adhuc positus iam 129
caelestium rerum facis esse consortes, tu, quaesumus, in ista qua
uiuimus nos uita gubernas, ut ad illam in qua ipse es luce perducas:
per dominum nostrum.
- Reparet nos, quaesumus, domine, semper et innouet tuae 130
prouidentiae pietatis, que fragilitatem nostram et inter mundi
tempestates protegat et gubernet et in portum perpetuae salutis
inducat: per.
- SECRETATA. Haec, quae nos reparent, quaesumus, domine, beata 131
mysteria suo munere dignus efficiant: per dominum.
- POST COMMUNIONEM. Perpetuo, domine, fauore prosequere, quos 132
reficis diuino / mysterio; et <quos> inuisti caelestibus [f. 20v]
institutis, salutaribus comitare solatiis: per.
- AD POPULUM. Fideles tuos, domine, benedictio desiderata con- 133
firmet, quae eos et a tua uoluntate nunquam faciat discrepare et
tuis semper indulgeat beneficiis gratulare: per.

XVIII

- 27 ISTE ORATIONES QUAE SEQUUNTUR PRIMA SABBATO IN MEN-¹SE
PRIMO SUNT DICENDAE

ORATIONES ET PRECES IN XII LECTIONES MENSE PRIMA

- 30 Deus, qui delinquentes perire non pateris, donec conuertantur 134
et uiuant: debitam, quaesumus, peccatis nostris suspende uendictam

3 ignorante(s) auf Rasur, von r?) 11 t(u) auf Rasur von e) 15 fragilitat(e)
auf Rasur)m 16 tempestat(es) p auf Rasur)rotegat 25 gratulare(tur) ausradiert) per
auf Rasur 26 XVIII(I) braun add)

et praesta propitius, ne dissimolatio comulet ultionem, sed potius per ieiunium emendatio prosit ad ueniam: per dominum nostrum.

135 Omnium nostrorum, domine, quaesumus, ad te corda conuerte, 3
et ab his quibus offenderis abstinentes non iram tuam sed misericordiam sentiamus: per.

136 Ieiunia, quaesumus, domine, nos sacrata letificent, ut inbi- 6
cilitate nostrae tribuan^rtur auxili- / lium et mentibus de- [f. 21r]
sideratus uirtutum succedat affectus: per dominum.

137 Adesto, quaesumus, omnipotens deus, ad ieiunio corporali 9
mentem nostram operibus tuorum refice mandatorum: per dominum.

138 Da nobis obseruantiam, domine, legitimam deuotione per- 12
fectam, ut cum refrenatione carnalis alimoniae sancta tibi conuersa-
tione placeamus: per.

139 Omnipotens sempiternae deus, qui per continentiam salutarem 15
corporibus mederis et mentibus, maiestatem tuam subpliciter exo-
ramus, ut piaie ieiunantium precatione placatus et temporalia sub-
sidia nobis tribuas <et> aeterna: per.

XX

18

ORDO QUALITER IN ROMANA SEDIS APOSTOLICAE ECCLESIA
PRAESBITERI DIACONI UEL SUBDIACONI ELIGENDI SUNT

140 *Mensis primi, IIIIⁱ, VIIⁱ et Xⁱ sabbatorum die in XII lectiones 21
ad sanctum Petrum, ubi Missas caelebrantur, postquam antepnonam
ad introitum dixerint, data oratione adnuntiat pontifex | in populo
dicens:* [f. 21v] 24

141 Auxiliante domino deo et saluatore nostro Iesu Christo
iterum dicit:

Auxiliante domino deo et saluatore nostro Iesu Christo ele- 27
gimus in ordine diaconi *sive* praesbyterii *illum* subdiaconum *sive*
diaconum de titulum *illum*. Si quis autem habet aliquid contra hos
uiros, pro deo et propter deum cum fiducia exeat et dicat. Uerum- 30
tamen memor sit communionis suae.

142 *Et post modicum interuallum mox incipiunt omnes Kyrie eleison 33
cum laetania. Hac expleta ascendunt ipsi electi ad sedem pontifices,*

I ultione(n auf Rasur) 4 et] ut 6/7 sacra(ta le auf Rasur von men)tificent
inbi(cil auf Rasur)litate 9 ad] ac 15 sub(p auf Rasur von l)liciter 16 p(i aus l)ae
25 (iterum am Zeilenende durchgestrichen) iterum

et benedicit eos a quo uocati sunt, et descendunt. Stant in ordines suos benedictione percepta. Per dominum. Sequitur oratio de benedictione. Require ipsam in quarto aut x mense.

AD ORDINANDUS PRAESBYTEROS. Oremus, dilectissimi, deum patrem omnipotentem, ut super hos famulos / suos quos [f. 22r] ad praesbyterii munus elegit caelestia dona multiplicet, et que eius dignatione suscipiunt, eius exequantur auxilio: per dominum.

Exaudi nos, deus salutaris noster, et super hos famulos tuos benedictionem sancti spiritus et gratiae sacerdotalis effunde uirtutem, ut quos tuae pietatis aspectibus offerimus consegrandos, perpetua muneris tui largitate consequantur: per.

CONSECRATIO. Domine sanctae pater omnipotens aeternae deus, honorum omnium dignitatum quae tibi militant distributor; per quem proficiunt uniuersa; per quem cuncta firmantur, amplificantes semper in melius naturae rationalis incrementis per ordinem congrua ratione dispositum. Unde sacerdotalis gradus et officia laeuitarum sacramentis mysticis instituta creuerunt; ut cum pontificis sumus regendis populis praefecissis, ad eorum / societates [f. 22v] et operis adiumentum sequentes ordinis uiros et secundae dignitatis elegeris. Sic in herimo per lxx^a uirorum prudentium mentis Moyses spiritu propagasti; quibus ille adiutoribus usus in populo, innumeras multitudines facile gubernauit. Sic et Heleazaro et Ithamar, filiis Aaron, paterne plenitudinis habundantiam transfudisti, et ad hostias salutaris <et frequentioris> officia sacramenta sufficeret meritum sacerdotum. Ac providentiae, domine, apostolis filii tui doctores fidei comites addidisti, quibus illi[s] orbem totum secundis praedicatoribus impleuerunt. Quapropter infirmitate quoque nostrae, domine, quaesumus, haec adiumenta largire; qui quanto magis fragiliores sumus, tanto his plurius indigimus. Da, quaesumus, omnipotens pater, in hos famulos tuos praesbyterii dignitatem. Innoua in uisceribus eorum spiritum sanctitatis. Acceptum ad te, deus, secundum meriti munus obteneant, censuramque [f. 23r] murum exemple suae conuersationis insinuent. Sint prouidi cooperatores nostri ordinis. Luceat in eis totius forma iustitiae, ut bonam

7 exequant (darüber Komma nach Rasur eines Striches) 10 (a auf Rasur, von su?) spectibus 11 consequantur (auf Rasur)] prosequaris 13 omnium] et omnium add. Ve 954 14 firman (darüber Komma auf Rasur eines Striches) 15 incrementi (ausradiert)s 16 offi (ci auspunktiert)cia 18 su (m darüber Komma am Zeilenende)] summos reg(en Strich darüber ausradiert) dis 23 pate(r aus n)ne et] ut Ve 24 (suf auf Rasur) ficeret 25 ac] hac Ve apostoli (s f auf Rasur)ilii 27 infirmitat(e Strich darüber ausradiert) 29 plurius] pluribus Ve 32 obteneant (aus t)t 33 exemple] exempla 34 lu(c aus e)eat

rationem dispensationes sibi credite reddituri aeternae beatitudinis premia consequantur: <per.>

147 CONSUMMACIO PRAESBYTERI. Sit nobis, fratres, communis oratio, 3
 ut hii qui in adiutorium et utilitatem uestrae salutis eleguntur, 3
 praesbyteratus benedictionem deuinae indulgentiam muneris con- 6
 sequantur, ut sancti spiritus sacerdotalia dona priuilegio uirtutum, 6
 ne in parisi loco depraeherentur, obteneant: per suum: per.

148 ITEM BENEDICTIO. Sanctificationum omnium auctor, cuius uera 9
 consecratio, cuius plena benedictio est: tu, domine, super hos fa- 9
 mulos tuos, quos praesbyterii honore dedicamus, manum tuae 9
 benedictionis his infunde, ut grauitate actuum et censura uidendi 12
 / probent se esse seniores, his instituti disciplinis quas Tito et [f. 23v] 12
 Timotheo Paulus exposuit: ut in lege tua die ac nocte, omnipotens, 12
 meditantes quod elegerent et credant, quod crediderint doceant, 15
 quod docuerint imitentur; iustitiam, constantiam, misericordiam, 15
 fortitudinem in se ostendant et exemplo probent, admonitionem 15
 confirment: ut purum adque immaculatum ministerii tui donum 18
 custodiant, et per obsequium plebis tue corpus et sanguinem filii 18
 tui immaculata benedictione transformentur, et inuiolabile caritate 18
 in uirum perfectum, in mensuram aetatis plenitudinis Christi, in 21
 die iustitiae aeternae iudicii constantia pura, fide plena, spiritu 21
 sancto pleni persoluant: per.

XXI

CAPITULUM SANCTI GREGORII PAPAE 24

149 Sicut qui inuitatus renuit, quaesitus refugit, sacris est alta- 24
 ribus / remouendus, sic que ultro ambit, uel inportunus [f. 24r] 24
 se ingerit, est procul dubio repellendus. Nam qui nititur ad altiora 27
 conscindere, quid agit, nisi ut crescendo discescat? Quur non per- 27
 penditur, quia benedictio illi in maledicto conuertitur, qualiter ad 27
 hoc ut fiat heredicus promouetur: per. 30

4 utilitatem (auf Rasur) elegun(t darüber Komma aus einem Strich)ur 6 priui-
 leg(e ausradiert)io 9 e(s auf Rasur)t 10 d(e auf Rasur)dicamus 11 uidendi] uiuendi
 13 no(c aus n ?)te 14 credider(i auf Rasur)nt 15 docuer(int auf Rasur ?) 21 con-
 stantia] conscientia 24 Gregori(i braun add.) 25 qu(ae aus i)situs

XXII

AD ORDINANDOS DIACONOS

- 3 Oremus, dilectissimi, deum patrem omnipotentem, ut super hos 150
famulos suos, quos ad officium diaconatus uocare dignatur, bene-
dictionem gratiae suae clementer effundat, et consecrationes adulte
6 propitius dona conseruet. Oremus.
- SEQUITUR ORATIO. Domine deus, preces nostras clementer 151
exaudi, ut quae[sumus] nostro sunt gerenda seruitio, tuo benignus
9 prosequaris auxilio; et quos sacris ministeriis exequendis pro nostram
intellegentiam credimus offerendos, tua potius electione iustifices:
<per.>
- 12 / CONSECRATIO. Adesto, quaesumus, omnipotens deus, [f. 24v] 152
honorum datum, ordinum distributor[um], officiorumque dispositor.
Qui in te manens innouas omnia et cuncta disponis per uerbum
15 uirtutem sapientiamque tuam Iesum Christum filium tuum domi-
num nostrum, sempiternam prouidentiam praeparas et singulis
quibusque temporalium aptanda dispensas. Cuius corpus, ecclesiam
18 tuam caelestium gratiarum uarietate distincta suorumque conexa
discrecione membrorum, per legem totius mirabilem conpagis uni-
tam, in augmentum templi tui crescere delatareque largiris; sacri
21 muneris seruientem trinis gradibus ministrorum nomine tuo militare
constitue[n]s, electi[s] ab initio Leui filiis, qui mysticis operatio-
nibus domus tuae fidelibus excupies permanentes, hereditatem bene-
24 dictionis aeternae sorte perpetua possederent. Super hos quoque 153
famulos tuos, quaesumus, domine, / plagatus intende, quos [f. 25r]
tuis sacris seruiturus in officium diaconii suppliciter dedicamus.
27 Et nos quidem tamquam homines diuini sensus et summe rationis
ign[or]are horum uitam quantum possumus aestimamus. Te, aeter-
ne domine, quae[el] a nobis sint ignota non transeunt, te nota non
30 fallunt. Tu cognitor pectorum, tu scrutator es animarum, tu ueraciter
in eis caeleste potes adhibere iudicium et uelut indignis donare que

5 adulte] indultae *Ve* 949 8 quaesumus] q̄s *Hs* (= q̄ s = quae sunt?) 13 da-
tum] dator *Ve* 951 14 o(m *auf Rasur*)nia 17 temporalium] temporibus *Ve* 18 conex(a
auf Rasur) 21 seruientem] seruitutem *Ve* 22 consti(tu *auf Rasur*)es 23 excupies]
excubiis *Ve* 26 seruit(ur *auf Rasur*)us 27 quid(ē *auf Rasur*)m 28 aeterne] at *Hs*;
zuerst (= autem), *an das a wurde später e gehängt, vgl. in Nr. 168 sempit* *Hs* 29 (n
auf Rasur)ota] occulta *Ve* 30 pec(ca *auspunktirt und durchgestrichen*)torum a(n *aus m*)
imarum, *vgl. Nr. 173 und 1680* 31 uelut] uel *Ve* indign(i *auf Rasur von u*)s

154 poscimus. Emitte in eos, quaesumus, domine, spiritum sanctum, quo in opus ministerii fideliter exequendi muneri septiformis tuae gratiae roborentur. Habundet in eis totius forma uirtutis, auctoritas 3
modesta, pudor constans innocentiae et spiritalis obseruantia disciplinae. In moribus <eorum> praecepta tua fulgeant, ut sui castitates exemplo imitatione sanctae plebis adquirant, et bonum conscientiae testimonium praeferentis in Christo firmi / et sta- [f. 25v]
6 biles perseuerent, dignusque successibus de infere<ori> gradu per gratiam tuam potiora capere mereantur: per. 9

<XXIII>

AD CONSUMANDUM DIACON<ATUS> OFFICIA

155 Commune uotum communis oratio prosequatur, ut hii totius 12
ecclesiae praece, qui in diaconatus ministerio praeparantur, laeuiticae benedictionis <ordine clarescant> et spiritali conuersatione praefulgentes gratia sanctificationis eluceant: per. 15

156 SEQUITUR BENEDICTIO. Domine sanctae spei fidei gratia<e et> profectuum munerator, qui in caelestibus et terrenis angelorum minist<e>ri<i>s ubique dispositis, per omnia elimenta uoluntatis 18
tuae defundas affectum: hos quoque famulos tuos nostri speciali dignare <inlustrare> aspectu, ut tuis obsequiis expediti sanctis altaribus ministri puri ad crescant; et indulgentiam puriores eorum 21
gradu, quos apostoli tui in septinarium numerum beato Stephano duce adque praeuio sancto spiritu auc-/tore elegerunt, [f. 26r]
digni existant; et uirtutibus uniuersis, quibus tibi seruire oportet, 24
instructi conplaceant: per.

XXIII

ITEM ORATIONES ET PRAECES AD MISSA

157. Exaudi, domine, supplicum praeces et deuoto tibi pectore famulantes perpetua defensione custodi, ut nullis perturbationibus impediti liberem seruitutem tuis semper exhibeamus officiis: per. 30

1 e(t *ausradiert*)mitte 4 innocentiae] puritas *add. Ve* 5 fulge(ant *auf Rasur*)
15 elu(cea *auf Rasur von* ea...)nt 16 nostri] nomina

SECRETATA. Tuis, domine, quaesumus, operare mysteriis, ut haec 158
tibi munera dignis mentibus offeramus: per.

3 Vere dignum: qui rationabilem creaturam, ne[c] temporalibus 159
dedita bonis ad praemia sempiterna contendat, ea dispensatione
6 dignaris herudi(re), et nec castigationem deficiant nec prosperita-
tibus insolescant, sunt hoc potius fiat eius gloriosa deuotio, quo
nullis aduersitatibus obruta superetur: per quem maiestatem tuam.

INFRA ACTIONEM. Hanc igitur / oblationem, quam tibi [f. 26v] 160
9 offerimus pro famulis tuis, quos ad presbyterii uel diaconatus gradus
promouere dignatus es, quaesumus, domine, placatus suscipias: et
quod eis diuino munere contulisti, in eis propitius tua dona custodi:
12 per Christum dominum nostrum. Quam.

POST COMMUNIONEM. Hos quos reficis, domine, sacramentis 161
adtolle benignus auxiliis, et tuae redemptionis effectum et mysteriis
15 capiamus et moribus: per.

AD PLEBEM. Da quaesumus domine populis christianis et quos 162
profitentur agnoscere et [ad] caeleste munus diligere quod frequen-
18 tant. Per dominum.

XXV

SECUNDA DOMINICA IN QUADRAGESIMA

21 Praesta nobis, omnipotens deus, ut quia uiciis subiicit nostra 163
mortalitas, tua nos et medicina purificet et potentia tuaeatur: per
dominum.

24 Praesta nobis, misericors deus, ut plagationem tuam promptis 164
mentibus exoremus, et peccatorum ueniam consequentis a noxios
/ liberemur incursibus: per. [f. 27r]

27 SECRETATA. Ecclesiae tuae, domine, munera placatus adsume, quae 165
et misericors offerenda tribuisti et in nostrae salutis potenter efficis
transire mysterium: per.

30 POST COMMUNIONEM. Refecti, domine, panae caelesti, ad uitam, 166
quaesumus, nutriamur aeternam: per.

AD POPULUM. Familiam tuam, quaesumus, domine, propi- 167
33 tiatus inlustra, ut beneplacitis inherendo cuncta quae bona sunt
mereatur accipere: per.

4 contendat] non tendat 5 et] ut 6 insolesca(nt *auf Rasur*, von t?) sunt]
sed, *vgl. Nr. 1221* 14 et] ut 21 subi(a *auf Rasur*)cit 25 (pec *auf Rasur*)catorum
27 muner(a *auf Rasur*) 28 miseri(cors of *auf Rasur*)ferenda 34 merea(tur acci *auf*
Rasur)pere

FERIA SECUNDA EBDOMADA II

- 168 Tuis, quaesumus, domine, adesto supplicibus, et inter mundanae prauitates insidias fragilitatem nostram sempiterna pietatem 3
prosequere: per dominum.
- 169 Ecclesiam tuam, domine, perpetua miseratione prosequere, ut 6
inter saeculi turbidinis constituta et praesenti iocunditate respiret
et aeternae beatitudinis <dona> percipiat: per.
- 170 SECRETA. Concede nobis haec, quaesumus, domine, frequentare 9
mysteria, quia quotiens huius hostiae caelebratio commemoratur
/ opus nostrae redemptionis exercitum: per. [f. 27v]
- 171 POST COMMUNIONEM. Praecepta, domine, sancta nos adiuuent 12
et suis repleant institutis: per.
- 172 AD POPULUM. Populum tuum, domine, quaesumus, ad te toto 15
corde conuerte, quia quos defendis etiam delinquentes, maiore
pietate tueris sincera mente deuotos: per.

FERIA TERCIA EBDOMA<DA> SECUNDA

- 173 Deus, qui ob ammarum medillam ieiunii deuotione castigare 18
corpora praecipisti, concede, ut corda nostra ita pietates tuae
ualeant exercere mandata, quatenus ab omnibus possimus semper
abstinere peccatis: per.
- 174 Inploramus, domine, clementiam tuam, ut haec diuina ieiuniorum 21
subsidia a uiciis expiatus ad festa uentura nos praeparent: per.
- 175 SECRETA. Praesentibus sacrificiis, domine, ieiunia nostra sanctifica 24
ut quod obseruantia nostra profitetur extrinsecus, interius
operetur: per.
- 176 POST COMMUNIONEM. / Dilitias, domine, mirabiles [f. 28r] 27
mensae caelestis ambimus, quibus ieiunando copiosius saginamur:
per.
- 177 AD POPULUM. Da, quaesumus, domine, fidelibus tuis et sine 30
cessatione capere paschalia sacramenta et desideranter expectare

7 aeterna(e später add?) beatitudi(n auf Rasur)is 8 nob(is h auf Rasur)aec
9 myste(r auf Rasur)ia 11 praecepta] percepta 17 ammarum] animarum, vgl.
Nr. 153 22 expiatu(s auf Rasur, von r?) 26 D(ili auf Rasur?)(tias auf Rasur)
27 copios(iu aus us oder os?)s 30 des(i auf Rasur von d)deranter

uentura, ut mysteriis quibus renati sunt permanentes ad nouam uitam his operibus perducantur: per.

3 FERIA QUARTA EBDOMADA II

Deus, qui per uerbum tuum humani generis reconciliationem 178
mirabiliter operaris, presta, quaesumus, ut sancto ieiunio et tibi
6 toto simus corde subiecti et in tua nobis efficiamus praece concordēs:
per dominum.

Praesta nobis, domine, quaesumus, auxilium gratiae tuae, ut 179
9 ieiuniis et orationibus conuenienter intenti liberemur ab hostibus
mentis et corporis: per.

SECRETATA. Praesenti sacrificio nomine tuo nos, domine, ieiunia 180
12 decata sanctificent, et quod obseruantia nostra profitetur extrin-
/secus, interius operetur effectus: per. [f. 28v]

POST COMMUNIONEM. Gratia tua nos, quaesumus, domine, non 181
15 relinquat, quae et sacre nos deditos faciat seruituti et tuam nobis
opem semper adquirat: per.

AD POPULUM. Adesto, domine, famulis tuis et opem tuam 182
18 largire poscentibus, ut his qui te auctore et gubernatore gloriantur,
et grata restaures et restaurata conserues: per.

FERIA VI EBDOMA<DA> II

21 Ad hostes nostros, domine, superandos praesta, quaesumus, 183
ut auxilium tuum ieiuniis tibi placitis et bonis operibus inpetremus:
per dominum.

24 Omnipotens sempiternus deus, qui per continentiam salutare 184
corporibus mederis et mentibus, maiestatem tuam suppliciter exo-
ramus, ut pia ieiunantium praecatione placatus et temporalia
27 nobis subsidia praebeas et eterna: per.

SECRETATA. Efficiatur haec hostia, domine, quaesumus, sollemp- 185
nibus grata ieiuniis, ut et tibi fiat acceptior, purificatis mentibus
30 immolemur: per.

6 concord(e aus i)s 11 sacrificio(m oder io ausradivert) ieiuni (a aus i) 21 (h
auf Rasur)ostes 24 (c auf Rasur, von ti?)ontinentiam 27 (eter auf Rasur)na

- 186 / POST COMMUNIONEM. Preueniant nobis, domine, [*f. 29r*]
 quaesumus, diuina tua sancta feruorem, quo eorum pariter et actu
 delectemur et fructu: per. . 3
- 187 AD POPULUM. Adesto, domine, propicius plebi tuae, et tempo-
 rali consolatione non deseras, quam uis ad aeterna contendere: per. 3

FERIA VII EBDOMA<DA> II 6

- 188 Subueni, domine, seruis tuis pro sua iugiter iniquitate gementi-
 bus, mentesque nostras terrenis affectibus prae-grauatas medici-
 nalibus tribue exhonerare ieiuniis, et corporis affectionem corrobora:
 per dominum. 9
- 189 Deus, qui profundo consilio prospiciendo mortalibus sancta
 instituisti ieiunia, quibus corda languentium salubriter curarentur:
 tu animam nostram corpusque castifica, corporis animaeque
 saluator, aeternae felicitatis benigne largitur: per dominum. 12
- 190 SECRETA. Domine deus noster, in cuius spiritalibus castris mi-
 litat laudanda subrietas, / abstinentia fructuosa et casti [*f. 29v*]
 pectoris opulenta frugalitas: ieiunantium uota clementer adsume et
 fidelibus postulatis consueta pietate succurre: per. 15
- 191 POST COMMUNIONEM. Sacrae nobis, quaesumus, domine, mense
 libatio et piae conuersationis augmentum et tuae propitiationis con-
 tinuum praestet auxilium: per dominum nostrum. 18
- 192 AD POPULUM. Inplorantes, domine, misericordiam fideles po-
 pulos propitius intuere; qui praeter te alium non nouerunt, tuis
 semper beneficiis gloriantur: per. 21

XXVI 24

TERTIA DOMINICA

QUAE PRO SCRUTINIIS ELECTORUM CELEBRATUR 27

- 193 Da, quaesumus, domine, electis nostris dignis adque sapienter
 ad confessionem tuae laudis a¹c¹cedere, ut dignitate pristinae quam
 originali transgressione perdiderant, per tuam gloriam reformen- 30
 tur: per.

1 praeueniant] praebeant 2 diuin(a *auf Rasur von um*) 5 (con *auf Rasur*)solatione
 9 affectionem] afflictione 17 fr(u *nach Rasur, von a?*)galitas 20 a(u *aus o ?*)gmentum
 propiti(ati *auf Rasur*)onis 24 glori(e *auf Rasur*)ntur 28 d(i *auf Rasur*)gnis 29 di-
 gni(ta *auf Rasur*)te

- SECRETATA. Miseratio tua, deus, ad haec percipienda misteria 194
famulos tuos, quaesumus, et praeueniat competenter / et [f. 30r]
3 deuota conuersatione perducatur: per.
- INFRA CANONE, UBI DICIT Memento, domine, famulorum famu- 195
larumquae tuarum, qui electos tuos suscepturi sunt ad sanctam
6 gratiam baptismi tui, et omnium circumadstantium. *Et tacis. Et
recitantur nomina uirorum et mulierum, qui ipsos infantes suscepturi
sunt. Et intras: Quorum tibi fides cognita.*
- 9 ITEM INTRA ACTIONEM. Hanc igitur oblationem, domine, ut 196
propitius suscipias deprecamur, quam tibi offerimus pro famulis
et famulabus tuis, quos ad aeternam uitam et beatum gratiae tuae
12 dinumerare elegere atque uocare dignatus es: per Christum.
- Et recitantur nomina electorum. Postquam recensita fuerint, dicis:* 197
Hos, domine, fonte baptismatis innouandos spiritus tui munere ad
15 sacramentorum tuorum plenitudine poscimus praeparari: per.
- POST COMMUNIONEM. / Adesto, domine, quaesumus, [f. 30v] 198
redemptionis effectibus, ut quos sacramentis aeternitatis institues,
18 eosdem protegas dignanter aptandos: per.
- AD POPULUM. Suppliciter, domine, sacra familia munus tuae 199
miserationes expectat; concede, quaesumus, ut quod te iubente
21 desiderat, te largiente percipiat: per.

FERIA SECUNDA EBDOMADA III

- Conserua, domine, familiam tuam bonis semper operibus eru- 200
24 ditam, et sic praesentibus consolare subsidiis, ut ad superna perdu-
cas dona propitius: per.
- Da, quaesumus, omnipotens deus, † ut abstinentiae nostrae 201
27 restaurationis exordiis competentem dignis praecurramus officii:
per. †
- SECRETATA. Haec nos beata mysteria, deus, principia sua aptos 202
30 efficiant recensire: <per.>
- Infra actionem ut supra. Sequitur*
- POST COMMUNIONEM. Quos ieiunia uotiuca castigant tua, domine, 203
33 sacramenta purificent, ut terrenis affectibus mitigatis faci- / [f. 31r]
lius caelestia capiamus: per.

5 sc(a auf Rasur)m 12 dinumerare] donum numerare ? 15 pr(ae auf Rasur)
para(r aus t ?)i 33 (purif auf Rasur)icent

204 AD POPULUM. Gratias tibi referat, domine, corde subiecto tua
semper aecclesia; et consequenter obteneat, et obseruationis anti- 3
quas iugiter recensendo proficiat in futurum: per.

FERIA III EBDOMADA TERTIA

205 Prosequere nos, omnipotens deus, et quos ab escis carnalibus
praecipis abstinere, a noxiis quoque uiciis cessare concede: per 6
dominum.

206 Da, quaesumus, domine, rex aeternae cunctorum, ut sacrae
nos purificatos ieiunio senceris quoque mentibus ad tua sancta 9
uentura facias peruenire: per.

207 SECRETA. Ut accepta sint, domine, nostra ieiunia, praesta nos,
quaesumus, huius munere sacramenti purificatum tibi pectus offerre: 12
per.

208 POST COMMUNIONEM. Sacramenti tui, domine, ueneranda per-
emptio et mistico nos mundet effectu et perpetua uirtute defendat: 15
per.

209 AD POPULUM. Concede, misericors deus, ut deuotus tibi populus
semper / existat et de tua clementia quod ei prosit in- [f. 31v] 18
desinenter obteneat: per.

FERIA IIII EBDOMA<DA> III

210 Deus, qui nos formam humilitatis ieiunando et orando unige- 21
niti tui domini nostri imitatione docuisti, concede, quaesumus, ut
quod ille iugi ieiuniorum continuatione compleuit, nos quoque per
partes dierum facias adimplere: per. 24

211 Da nobis, domine, quaesumus, obseruantiam legitima deu- 27
otione perfectam, ut refrenatione carnalis alimoniae sancta tibi
conuersatione placeamus: per.

212 SECRETA. Deus, de cuius gratiae rore descendit, ut ad mysteria
tua purgatis sensibus accedamus: praesta, quaesumus, ut in eorum
traditione sollemniter honoranda conpedens deferamus obsequium: 30
per.

- POST COMMUNIONEM. Percipientes, domine, gloriosa mysteria referimus gratias, quod in terris positus iam caelestium praestas esse particeps: per. 213
- 3 / AD POPULUM. Defende, domine, familiam tuam ut [*f. 32r*] 214
toto tibi corde prostrata et ab hostium tuere formidine; nec bona
6 tua difficulter inueniant, pro quibus et sancti tui et angelicae[t] tibi supplicant potestates: per.

FERIA SEXTA EBDOMA<DA> III

- 9 Praesta, quaesumus, domine, ut obseruationes sacras annua 215
deuotione recolentes et corpore tibi placeamus et mente: per.
- Concede, quaesumus, domine, fragilitate nostrae sufficientiam 216
12 competentem, ut suae reparationis effectum et pia conuersatione
recenseat et cum exultatione suscipiat: per.
- SECRETATA. Accepta tibi sint, domine, quaesumus, nostri dona 217
15 ieiunii, quae expiando nos tuae gratiae dignos efficiant et ad sempi-
terna promissa perducant: per.
- POST COMMUNIONEM. Hos, domine, quos reficis sacramentis, 218
18 adtolle benignus auxiliis, ut tuae redemptionis effectum et mysteriis
capiamus et moribus: per.
- / AD POPULUM. Super populum tuum, domine, quae- [*f. 32v*] 219
21 sumus, benedictio copiosa discendat, indulgentia ueniat, consolatio
tribuatur, fides sancta succrescat, redemptio sempiterna firmetur: per.

FERIA SEPTIMA EBDOMA<DA> III

- 24 Praesta, quaesumus, omnipotens deus, ut dignitas conditionis 220
humane per inmoderantiam sauciata medicinalis parssimoniae studio
reformemur: per dominum.
- 27 Auge fidem tuam, domine, quaesumus, miseratus in nobis, 221
qualiter pietatis tuae subsidia non negabis, quibus integre contuleris
firmitatem: per.
- 30 SECRETATA. Domine deus noster, qui in his potius creaturis, quas 222
ad fragilitatis nostrae subsidium condedis¹ti¹, tuo <quo>que nomine

5 et *auf Rasur* 7 potestat(e *auf Rasur von i*)s 9 sacras *auf Rasur?* 12 pia
auf Rasur? 28 integre] in te credendi 31 subsidi(u *auf Rasur*)m

munera iussisti decanda constitui: tribue, quaesumus, ut et uite nobis praesentis auxilium et aeternitatis efficiant sacramentum: per.

223 POST COMMUNIONEM. Quod ore sumpsimus, domine, mente capiamus et de munere temporali fiat nobis remedium / [f. 33r] sempiternum: per. 3

224 AD POPULUM. Esto, quaesumus, domine, propitius plebi tuae, ut quae tibi non placent respuentes tuorum potius repleantur delectationibus mandatorum: per dominum. 6

XXVII

9

QUARTA DOMINICA

PRO SCRUTINIO II

225 Omnipotens sempiterne deus, aecclesiam tuam spiritali iocunditate multiplica, ut qui sunt generatione terreni, fiant regeneratione caelestis: per. 12

226 <SECRETA.> Remedii sempiterni munera, domine, laetantes offerimus suppliciter exorantes, ut eadem nos et digni uenerari et pro saluandis congruenter exhibere [per] perficias: per. 15

Infra canone ut supra. Sequitur

18

227 POST COMMUNIONEM. Tu semper, quaesumus, domine, tuam adtolle benignus familiam, tu dispone correctam, tu propitius tuere subiectam, tu gubernata perpetua bonitate saluandam: per. 21

228 AD POPULUM. Tu famulis tuis, quaesumus, domine, bonis moris placatus institue, tu in eis quod tibi placitum sit dignanter / [f. 33v] infunde, ut et digni sint et tua ualeant beneficia promereri: per. 24

FERIA II EBDOMADA IIII

229 Sacre nobis, quaesumus, domine, obseruationis ieiunia et pia conuersationis augmentum et tuae propitiationis continuum prestant auxilium: per. 27

1 d(e aus i)canda 4 (f auf Rasur)iat 12 iocunditate] fecunditate 15 sempi(t
darüber Strich, dann ein Buchstabe ausradiert)ni 16 off(e auf Rasur ,von i ?)rimus 20 pro-
pi(ti auf Rasur)us 22 mori(s auf Rasur) 24 prome(r aus t ?)eri

Proficiat, quaesumus, domine, plebi tibi decata pie deuotionis affectus, ut sacris actionibus herudita, quanto maiestati tuae fit gratior, tanto donis potiora augeatur: per. 230

SECRETATA. Cunctis nos, quaesumus, domine, reatibus et periculis propitiatus absolue, quos tantis mysteriis tribues esse consortes: per dominum. 231

POST COMMUNIONEM. Diuini satiati muneris largitate quaesumus, domine deus noster, ut in huius semper participatione uiuamus: per. 232

AD POPULUM. Tueatur, quaesumus, domine, dextera tua populum deprecantem et purificatum dignanter herudiat, ut consolationem praesenti ad futura bona proficiat: per. 233

12 / FERIA III EBDOMADA QUARTA [f. 34r]

Da, nostrae summe conditionis repa<ra>tor, ut semper declinemus a malis et omne quod bonum est prumta uoluntate sectemur: per dominum. 234

Exercitatio ueneranda, domine, ieiunia salutaris pupuli tui corda disponat, ut et dignis mentibus suscipiat pascale mysterium et continue deuotionis sumat augmentum: per. 235

SECRETATA. Purifica nos, misericors deus, ut aecclesiae tuae praeces, quae tibi grate sunt pia munera deferentis, fiant expiatis mentibus gratiores: per. 236

POST COMMUNIONEM. Caelestia dona capientibus, quesumus, domine, non ad iudicium peruenire paciaris, quod fidelibus tuis ad remedium prouidisti: per. 237

AD POPULUM. Populi tui, deus, institutor et rector, peccata quibus inpugnantur expelle, ut semper tibi placatus et tuo munimen sit securus: per. 238

FERIA IIII EBDOMADA QUARTA

Omnipotens sempiterne deus, qui et iustis praemia / [f. 34v] 239
meritorum et peccatoribus per ieiunium erroris sui ueniam praebis, miserire supplicibus, parce peccantibus: ut reatus nostri confessio indulgentiam ualeat percipere dilictorum: per dominum nostrum.

1 pl(e aus i)bi d(e aus i)cata 3 potior(a auf Rasur von i ?)] potiōribus
8 (hui auf Rasur, von cui ?)us 32 (peccan auf Rasur)tibus

- 240 Concede, misericors deus, ut sicut nos tribuis solemne tibi
defferre ieiunium, sic nobis indulgentiae tuae praebe benignus auxi- 3
lium: per.
- 241 SECRETA. Accepta tibi sit, domine, nostrae deuotionis oblatio,
quae et ieiunium nostrum te operante sanctificet et indulgentiam
tuae consolationis obteneat: per. 6
- 242 POST COMMUNIONEM. Sacramentorum benedictione saciati quae-
sumus, domine, ut per haec semper mundemur a uiciis: per.
- 243 AD POPULUM. Da plebi tuae, domine, pie semper deuotionis 9
affectum, ut quae praua sunt respuens sancta conuersatione firmetur
et a peccatis libera nullis aduersitatibus adteratur: per.

FERIA VI EBDOMADA IIII

- 244 Praesta, quaesumus, domine, ut salutaribus ieiuniis heruditi a
noxiis etiam viciis abs-/tenentes propiationem tuam facilius [*f. 35r*]
impetremus: per. 15
- 245 Prosequere, quaesumus, omnipotens deus, ieiuniorum sacra
mysteria, et quos ab escis carnalibus praecipis temperare, a noxiis
quoque uiciis cessare concede: per. 18
- 246 SECRETA. Haec sacrificia nos, omnipotens deus, potente uirtute
mundatus ad suum faciant puriores uenire principium: per.
- 247 POST COMMUNIONEM. Sancta tua nos, domine, quaesumus, et 21
uiuificando renouent et renouando uiuificent: per.
- 248 AD POPULUM. Adesto, domine, populis qui sacra mysteria contin-
gerunt, ut nullis periculis affligantur, qui te protectore confidunt: 24
per dominum.

FERIA VII EBDOMADA IIII

- 249 Deus, omnium misericordiarum ac totius bonitatis auctor, qui 27
peccatorum remedia ieiuniis orationibus et aelymosinis demonstrasti:
respice propitius in hanc humilitatis nostrae confessionem, ut qui

7 sacrament(o *auf Rasur*)rum 11 adte(r *auspunktiert und durchgestrichen*)ratur
14 absten(en *auf Rasur*)tes 17 e(s *auf Rasur*)cis 18 ces(s *auf Rasur von a*)are
19 sacri(f *auf Rasur*)icia 20 faci(a *auf Rasur*)nt purior(e *auf Rasur*)s pri(ncipium *auf*
Rasur, von cipium?) 28 (re *auf Rasur*)midia dem(onstr *auf Rasur*)asti

inclinamur consciencia / nostra, tua semper misericordia [*f. 35v*]
 eregamur: per.

3 Tua nos, domine, quaesumus, gratia et sanctis exerceat uene- 250
 randa ieiuniis <et> caelestibus mysteriis efficiat aptiores: per.

6 SECRETA. Offerimus tibi, domine, munera quae dedisti, ut et 251
 creationis tuae circa mortalitatem nostram testificentur auxilium
 et remedium immortalitatis operentur: per.

9 POST COMMUNIONEM. Percepta nobis, domine, praebeant tua 252
 sacramenta subsidium, ut et tibi grata sint nostra ieiunia et nobis
 proficiant ad medillam: per dominum.

12 AD POPULUM. Plebem tuam, domine, quaesumus, interius 253
 exteriusque restaura, ut quam corporeis non uis delectationibus
 impedire, spiritali facias uegere proposito; et sic rebus foueas transi-
 turiis, ut tribuas potius inherere perpetuis: per.

15 XXVIII

QUINTA DOMINICA

QUAE PRO SCRUTINIO CELEBRATUR

18 Concede, domine, electis nostris, ut sanctis edocti mysteriis 254
 et renouentur fonte / baptismatis et inter ecclesiae tuae [*f. 36r*]
 membra numerentur: per.

21 SECRETA. Exaudi nos, omnipotens deus, et famulos tuos, quos 255
 fidei christiane primitiis inuisti, huius sacrificii tribuas operatione
 mundare: per.

24 *Infra canone ubi supra. Sequitur*

POST COMMUNIONEM. Concurrat, domine, quaesumus, populus 256
 tuus et toto tibi corde subiectus obtineat, ut ab omni perturbatione
 27 securus et saluationis suae gaudia prumtus exerceat et pro regene-
 randis benignos exoret: per.

AD POPULUM. Deus, qui cum salute hominum semper operaris, 257
 30 nunc tamen populum tuum gratia habundantiore multiplicas: respice
 propitius ad electionem tuam, ut paternae protectionis auxilio et
 regenerandos munias et renatos: per.

FERIA II EBDOMADA V

- 258 Deus, qui ad imaginem tuam conditos ideo das temporalia, ut largiaris aeterna: ecclesiam tuam spiritali fecunditate [*f. 36v*] 3
multiplica, ut qui sunt generatione terreni, fiant regeneratione celestis: per dominum.
- 259 Adiuua nos deus salutaris noster et in sacrificio ieiuniorum 6
nostras mentes purifica, ut ad beneficia recolenda, quibus nos instaurare dignatus es, tribuas uenire gaudent(es): per.
- 260 SECRETA. Exaudi nos, omnipotens deus, et famulos tuos quos 9
fidei christiane primitiis inuisti, huius sacrifici tribuas operatione mundare: per.
- 261 POST COMMUNIONEM. Sanctificent nos, domine, sumpta mysteria 12
et paschalis obseruantiae sufficientem nobis tribuant facultatem: per.
- 262 AD POPULUM. Benedictio, domine, quaesumus, in tuos fideles 15
cupiosa discendat, et quam subiectis cordibus expedunt, largiter consequantur: per.

FERIA III EBDOMADA V

- 263 Praesta, quaesumus, domine, ut obseruationes sacras annua 18
deuotione recolentes et corpore tibi placeamus et mente: per.
- 264 Fiat, quaesumus, domine, per gratiam tuam fructuosus nostrae 21
deuotionis affectus, quia tunc / nobis proderint suscepta [*f. 37r*] ieiunia, si tuae sint placita pietate: per.
- 265 SECRETA. Concede nobis, domine, quaesumus, ut celebraturi 24
sancta mysteria non solum abstinentiam corporalem sed, quod est potius, habeamus mentium puritatem: per.
- 266 POST COMMUNIONEM. Vegitet nos, domine, semper et innouet 27
tuae mensae libatio, quae fragilitatem nostram gubernat et protegat et in portum perpetuae salutis inducat: per.
- 267 AD POPULUM. Libera, domine, quaesumus, a peccatis et hostibus 30
tibi populum supplicantem, (ut) in sancta conuersatione uiuentes nullis efficiantur aduersis: per dominum.

2 condito(s) *später add*) 7 qu(i) *auf Rasur*)bus 8 gaudent *Hs am Zeilenende*
24 abstin(e) *auf Rasur*)ntiam

FERIA IIII EBDOMADA V

Ieiunia, quaesumus, domine, quae sacris exequimur institutis, 268
 3 et nos a reatibus nostris semper expediant, et tuam nobis iustitiam
 faciant esse placatam: per dominum.

Praesta, quaesumus, omnipotens deus, ut quos ieiunia uotiuu 269
 6 castigant ipsa quoque deuotio sancta laetificet, ut terrenis effecti-
 bus mitigatis facilius caelestia capiamus: per

/ SECRETA. Praesta, omnipotens deus, ut ieiuniorum [*f. 37 v*] 270
 9 placatus sacrificiis remissionis tuae nos uenia prosequaris: per.

POST COMMUNIONEM. Adesto, domine, fidelibus tuis, et quos 271
 caelestibus reficis sacramentis, a terrenis conserua periculis: per.

AD POPULUM. Gregem tuum, pastor bone, placatus intende, et 272
 12 oues quas praecioso sanguine filii tui redemisti, diabolica non sinas
 incursione lacerare: per.

15 FERIA SEXTA EBDOMADA V

Tribue nobis, quaesumus, domine, indulgentiam peccatorum, 273
 ut instituta paschalia tibi placitis sensibus operemur: per:

Omnipotens sempiterne deus, clementiam tuam suppliciter 274
 18 exoramus, ut qui mala nostra semper praeuenis miserendo, facias
 nos tibi placitos et piis actionibus et ieiuniis salubribus expiando:
 21 per.

SECRETA. Sanctifica nos, quaesumus, domine, his muneribus 275
 offerendis et paschalis obseruantiae sufficientem nobis tribue facul-
 24 tatem: per.

POST COMMUNIONEM. / Da, quaesumus, domine, ut tanti [*f. 38 r*] 276
 mysterii munus indultum non condemnatio sed sit medicina su-
 27 mentibus: per.

AD POPULUM. Protege, domine, populum tuum et in sanctorum 277
 tuorum patrocinio confitentem perpetua defensione gubernata: per.

30 FERIA SEPTIMA EBDOMADA V

Omnipotens sempiterne deus, qui per abstinentiam salutarem 278
 et corporibus nostris mederis et mentibus, maiestatem tuam sup-

plices exoramus, ut pia ieiunantium precatione placatus et praesentia nobis subsidia prebeas et futura: per.

279 Sanctifica⟨ta⟩ hoc ieiunium tuorum corda fidelium, deus miser- 3
rator, inlustra et quibus deuotionis praestas affectum, praebe suppli-
cantibus pium benignus auditum: per.

280 SECRETA. Sacrificia, domine, propensius ista restaurent, quae 6
medicinabilibus sunt instituta ieiuniis: per.

281 POST COMMUNIONEM. Supplices te rogamus, domine deus noster, 9
ut sicut nos filii tui corporis et sanguinis / sacrosancti pascis [f. 38 v]
alimonio, ita nos et diuinae nature eius facias esse consortes: per.

282 AD POPULUM. Uisita, quaesumus, domine, plebem tuam et cor- 12
da[s] sacris decata mysteriis pietate tuere peruigili, ut remedia salutis 12
aeternae, quae te miserante percipit, te protegente custodiat: per.

XXVIII

DENUNTIATIO PRO SCRUTINIO 15

QUOD TERTIA HEBDOMADA IN QUADRAGESIMA SECUNDA FERIA INITIARUM

283 Scrutinii diem, dilectissimi fratres, quo electi nostri diuinitus 18
instruantur, inminere cognoscite. Ideoque sollicita deuotione succi-
dente sequente *illa* feria circa oram diei sexta conuenire dignimini,
ut caeleste mysterium, quo diabolus cum sua pompa destruetur et
ianua regni caelestis aperitur, inculpabilem deo iubante ministerio 21
peragere valeamus: per dominum nostrum Iesum Christum, qui cum
patre et spiritu sancto uiuit et regnat deus / per omnia sae- [f. 39r]
cula seculorum. Amen. 24

284 *Ut autem uenerint ad ecclesiam, scribuntur nomina infantum 27*
ab ac^rc^olyto, et uocantur in ecclesia per nomina, sicut scripti sunt. Et
statuuntur masculi in dexteram partem, faeminae in sinistram, Et dat
orationem praesbiter super eos.

XXX

ORATIONES SUPER ELECTOS AD CATICUMENUM FACIENDUM 30

285 Omnipotens sempiterne deus, pater domini nostri Iesu Christi:
respicere dignare super hos famulos tuos, quos ad rudimenta fidei

2 pre(beas et fu auf Rasur)tura 12 d(e aus i)cata 13 t(e m auf Rasur)ise-
rante 17 quo(d ausradert) 26 s(i aus e)cut

uocare dignatus es. Omnem caecitatem cordis ab eis expelle, dis-
 rumpe omnes laqueos satanae quibus fuerant conligati, aperi eis,
 3 domine, ianuam pietatis tuae; et signum sapientiae tuae inbuti
 omnium cupiditatum fedoribus careant, et suavi odore praeceptorum
 tuorum laeti tibi in aecclesia deseruiant, et proficiant de die in
 6 diem, ut idonei efficiantur accedere ad gratiam baptismi tui percep-
 tae medicinae: per dominum nostrum.

/ Praeces nostras, quaesumus, domine, clementer exaudi [f. 39 v] 286
 9 et hos electos tuos crucis dominicae, cuius inpraessione signamur,
 uirtute custodi, ut magnitudinis gloriae rudimenta seruantes per
 custodiam mandatorum tuorum ad regeneracionis peruenire glo-
 12 riam mereantur: per

Deus, qui humani generis ita es conditor, ut sis etiam refor- 287
 mator: propiciare populis adoptiuis ut nouo testamento sobolem
 15 noui prolis adscribe, ut filii promissionis, quod non potuerint ad-
 sequi per naturam, gaudeant se recipisse per gratiam: per dominum
 nostrum.

18

XXXI

BENEDICTIO SALIS DANDUM CATICUMINIS

Exorcizo te, creatura salis, in nomine dei patris omnipotentis 288
 21 et in caritate domini nostri Iesu Christi et in uirtute spiritus sancti.
 Exorcizo te per deum uiuum et per deum uerum, quae te ad tute-
 lam humani generis procreauit, et populo ueniente ad credulitatem
 24 per seruos suos consecrare praecepit. Proinde rogamus te, domine
 / Deus noster, ut haec creatura salis in nomine trinitatis [f. 40 r]
 efficiatur salutare sacramentum ad effugandum inimicum. Quem
 27 tu, domine, sanctificando sanctifices, benedicendo benedicas, ut
 fiat omnibus accipientibus perfecta medicina permanens in uiscer-
 30 iudicare uiuos et mortuos et saeculum per ignem.

Post hanc orationem pones sal in ore infantis et dicis: Accipe 289
 ille sal sapientie propiciatur in uitam aeternam.

6 per(c auf Rasur)eptae 16 recipisse(t ausradiert) 24 pr(a auf Rasur?)ecepit
 25 (nome auf Rasur)ne (tri auf Rasur)nitatis 28 p(er auf Rasur von ro)fecta 31 Post
 bis 32 aeternam add. spätere Hd in Minuskel am oberen Rand mit Zeichen hinter ignem (30)

BENEDICTIO POST DATAM SALE

290 Deus patrum nostrorum, deus uniuersae conditor ueritatis, 3
 te supplices exoramus, ut hunc famulum tuum respicere digneris
 propicius, ut hoc primum pabulum salis gustantem non deucius
 esurire permittas, quo minus gybo expleatur caeleste, quatenus 6
 sit semper, domine, spiritu feruens, spe gaudens, tuo semper nomine
 seruiens. Perduc eum ad nouae regenerationi lauacrum, ut cum fide- 9
 libus tuis promissionum tuarum aeterna praemia consequi merea-
 tur: per dominum.

XXXIII

ITEM EXORCISMI SUPER ELECTOS

Quos | acolyti inposita manu super eos dici debent. [f. 40 v]

291 Deus Abraham, deus Isaac, deus Iacob, deus qui Moysi famulo 15
 tuo in monte Synai apparuisti et filios Israhel de terra Aegypti edu-
 xisti, deputans eis angelum pietatis tuae, qui custudiret eos die ac
 nocte: te quaesumus, domine, ut mittere digneris sanctum angelum
 tuum, ut similiter custodiat et hos famulos tuos et perducatur eos ad 18
 gratiam baptismi tui.

292 Ergo, maledicte diabule, recognusce sententiam tuam et da
 honorem deo uiuo et uero, et da honorem Iesu Christo filio eius et 21
 spiritui sancto, et recede ab his famulis dei, quia istos sibi deus
 dominus noster Iesus Christus ad suam sanctam gratiam et bene-
 dictionem fontemque baptismatis donum uocare dignatus est. Per 24
 hoc signum sanctae crucis, frontibus eorum quem nos damus, tu ma-
 ledicte diabule numquam audeas uiolare.

293 ITEM <SUPER> FAEMINAS. / Deus caeli, deus terre, deus [f. 41 r] 27
 angelorum, deus archangelorum, deus prophetarum, deus marty-
 rum, deus omnium bene uiuentium, deus cui omnis lingua confi-
 tetur caelestium terrestrium et infernorum: te inuoco, domine, ut 30

6 gybo] cibo 12 (exorci auf Rasur)smi 24/25 Per hoc] Per. Hoc? 25/26
 maledict(e aus i) 26 uiol(a auf Rasur)re 30 in(u auf Rasur)oco

has famulas tuas perducere et custodire digneris ad gratiam baptismi tui.

3 Ergo maledicti *ut supra*.

ITEM SUPER MASCULOS. Audi, maledicte satanas, adiuratus 294
per nomen aeterne dei et saluatoris nostri fili dei: cum tua uictus
6 inuidia tremens gemensque discede. Nihil tibi sit commune cum
seruis dei iam caelestia cogitantibus, renuntiatoribus tibi a saeculo
tuo, et beate immortalitatis victoris. Da igitur honorem adueniente
9 spiritui sancto, qui ex summa caeli archae discendens, perturbatis
fraudibus tuis, diuino fonte purgata pectora id est sanctificata
deo templum et habitum perficiat, et ab omnibus paenitus noxiis
12 praeteritorum criminum liberati / serui dei gratias perenni [*f. 41 v*]
deo referant semper et benedicant nomen eius sanctum in saecula
saeculorum: per dominum nostrum Iesum Christum, qui uenturus
15 est iudicare uiuos et mortuos et saeculum per ignem.

ITEM SUPER FAEMINAS. Deus Abraham, deus Isaac, deus Iacob, 295
deus, qui tribus Israhel monuisti et Susanna de falso crimine libera-
18 rasti: te supplex deprecor, domine, ut liberes et has famulas tuas
et perducere eas digneris ad gratiam baptismi tui.

Ergo maledicte *ut supra*.

ITEM SUPER MASCULOS. Exorcizo te, inmunde spiritus, in nomine 296
patris et filii et spiritus sancti, ut exeas et recedas ab his famulis
dei. Ipse enim tibi imperat, maledicte, damnate, qui pedibus super
24 mare ambulauit et Petro mergenti dexteram porrexit.

Ergo maledicte *sicut supra*.

ITEM SUPER FAEMINAS. Exorcizo te, inmunde spiritus, per 297
27 patrem / et filium et spiritum sanctum, ut exeas et recedas [*f. 42 r*]
ab his famulabus dei. Ipse enim tibi imperat, maledicte, damnate,
qui ceco nato oculos aperuit et quadriduanum Lazarum de monu-
30 mento suscitauit.

Ergo maledicte *ut supra*.

SEQUITUR ORACIO QUAM SACERDOS DICI DEBET. Aeternam ac 298
33 iustissimam pietatem tuam deprecor, domine, sancte pater omni-
potens aeterne deus luminis et ueritatis, super hos famulos et fa-
mulas tuas, ut digneris eos inluminare lumen intellegentiae
36 tuae. Munda eos et sanctifica; da eis scientiam ueram, ut digni
efficiantur accedere ad gratiam baptismi tui. Teneant firmam spem,

consilium rectum, doctrinam sanctam, ut apti sint ad percipiendam gratiam tuam: per.

XXXIII

3

INCIPIT EXPOSITIO EVANGELIORUM IN AURIUM
APERTIONUM AD ELECTOS

- 299 *Primitus enim procedunt de sacrario IIII diaconi cum quattuor* 6
euangelia, praecedentibus duo candilabra cum turabulis, et [f. 42 v]
ponuntur super IIII angulos altaris. Et tractat praesbiter, antequam
aliquis eorum legat, his uerbis: 9
- 300 Aperturi uobis, filii karissimi, euangelia, id est gesta diuina,
prius ordinem insinuare debemus, quid est euangelium, et unde
discendat, et cuius in eo uerba ponantur, et quare quattuor sint 12
qui haec iesta scripserunt, uel qui sunt ipsi quattuor qui diuino
spiritu adnuntiante propheta signati sunt: ne forte sine ac ordines 15
ratione uel causa stuporem uobis in mentibus relinquamus; et quia
ad hoc uenistis, ut aures uobis aperiantur: ne^cl incipiat sensus ue-
ster obtundi. Euangelium dicitur proprie bona adnuntiatio. Quae
utique adnuntiatio est Iesu Christi domini nostri. Discendit autem 18
euangelium ab eo, quod adnuntiet et ostendat, quod his qui <per>
prophetas loquebatur / uenit in carnem, sicut scriptum est: [f. 43 r]
- 301 Qui loquebar ecce adsum. Explicantes autem breuiter, quid sit 21
euangelium, uel qui sint hii quattuor qui per prophetam ante mon-
strati sunt, nunc sua quaeque nomina singulis adsignemus indiciis.
Ait enim propheta Hiezechihel: Et similitudo uultus eorum ut facies 24
hominis et facies leonis a dextris illius, et facies uituli et facies aqi-
lae ad sinistris illius. Hii quattuor has figuras habentes euangelistas
esse non dubium est. Sed nomina eorum qui[e] euangelia scripserunt 27
haec sunt: Matheus, Marcus, Lucas, Ioannes.
- 302 *Et adnuntiat diaconus dicens:* State cum silentio, audientes
intente. 30
- Et incipiens legi initium euangelii secundum Matheum usque*
Ipse enim saluum faciet populum suum a peccatis eorum.

3 XXXIII(I später braun add) 8 (an auf Rasur von cor)gulos 17 obtundi
bis 18 Christi eng auf Rasur 19 (adnu auf Rasur)ntiet 21 Is 52,6 24 Ez 1,10
25 (hominis et fac auf Rasur)ies 26 hab(entes bis 28 ma eng auf Rasur)theus 27 qui(e
am Zeilenende)

Postquam legerit, tractat praesbiter his uerbis:

303

Filii karissimi, ne diucius ergo uos teneamus, exponamus uobis,
 3 quam rationem et quam / figuram unusquisque in se conte- [f. 43v]
 neat; et quare Matheus in se figuram hominis habeat: quia in initio
 suo nihil aliud agit, nisi natiuitatem saluatoris pleno ordine gene-
 6 rationis enarrat. Sic enim coepit: Liber generationis Iesu Christi
 filii Daud, filii Abraham. Uidetis, quia non inmerito huic hominis
 adsignata persona est, quando ab hominis natiuitate initium con-
 9 praehendit; nec inmerito, ut diximus, huic mysterio adsignata est
 Mathei persona.

Item adnuntiat diaconus ut supra: State cum silentio, audientes 304
 12 intente.

Et legit initium euangelii secundum Marcum usque: Ego bap-
 tizo uos aqua, ille uero baptizauit uos spiritu sancto.

Et sequitur praesbiter his uerbis: 305

Marcus euangelista leonis gerens figuram a solitudine incipit
 dicens: Uox clamantis in deserto: parate uiam / domini. [f. 44r]
 18 Siue, quia regnat inuictus, huius leonis multifariae inuenimus exem-
 pla, ut non uacet dictum illud: Iuda filius meus catulus leonis, de
 germine mihi ascendisti; recubans dormiuit ut leo et sicut catulus
 21 leonis, quis excitauit eum?

Item adnuntiat diaconus ut supra. Et legit initium euangelii se- 306
condum Lucam usque Parare domino plebem perfectam.

Et prosequitur praesbiter his uerbis: 307

Lucas euangelista uituli speciem gestat, ad cuius instar saluator
 noster est immolatus. Hic enim Christi euangelium loquuturus sic
 27 coepit de Zacharia et Elisabeth, de quibus Iohannis Baptista in sum-
 ma natus est senectute; et ideo Lucas uitulo comparatur: quia duo
 cornua duo testamenta, et quattuor pedum ungulas quattuor euan-
 30 gelii quasi tenera firmitate nascentia in se plenissima contenebat.

| *Item adnuntiat a diacono ut supra. Et legit initium [f. 44v]* 308
euangelii secundum Iohannem usque Plenum gratia et ueritatis.

Iterum prosequitur praesbiter his uerbis: 309

Iohannis habet similitudinem aquilae e^{ro}, quod nimis alta
 petierit; ait enim: In principio erat uerbum et uerbum erat apud
 36 deum et deus erat uerbum. Hoc erat in principio apud deum. Et
 Daud dicit de persona Christi: Renouabitur sicut aquilae iuuentus

tua, id est Iesu Christi domini nostri, qui resurgens a mortuis ascendit in caelos.

Unde iam uobis conceptis prignans gloriatur ecclesia omnem festiuitatem uotorum, ad noua tendere christiane legis exordia: ut adueniente die uenerabilis paschae, lauagro baptismatis renascentis, sicut sancti omnes mereamini fideli munus infantiae a Christo domino nostro percipere: qui uiuit / et regnat in saecula saeculorum [f. 45r].

XXXV

INCIPIT PRAEFATIO SYMBOLI AD ELECTOS

310 *Id est, antequam dicas symbulum, his uerbis prosequeris:*

Dilectissimi nobis, accepturi sacramenta baptismatis et in nouam creaturam sancti spiritus procreandi fidem, quam credentes iustificandi estis, toto corde concipite et animis uestris ueram conuersationem mutatis ad deum, qui mentium nostrarum est illuminator, accedite suscipientes euangelicae symbuli sacramentum, a domino inspiratum, <ab> apostolis institutum, cuius pauca quidem uerba sunt sed magna mysteria. Sanctus etenim spiritus, qui magistris ecclesiae ista dictauit, tali eloquio talique breuitate saluiferam condidit fidem, ut quod credendum uobis est semperque prouidendum, nec intellegentiam possit latere nec memoriam fatigare. / Intentis itaque animis symbulum discite, et quod uobis [f. 45v] sicut accipimus tradimus, non alicui materie qui corrumpi potest, sed paginis uestri cordis ascribite. Confessio itaque fidem quam suscipistis hoc incoatur exordio.

311 *Post haec accipiens acolytus unum ex ipsis infantibus masculinum, tenens eum in sinistro brachio, ponens manum super caput eius. Et interrogat ei praesbiter: Qua lingua confitentur dominum nostrum Iesum Christum? Respondet: Graecae. Iterum dicit praesbiter: Adnuntia fidem ipsorum qualiter credunt. Et dicit acolytus symbolum Graecae decantando, tenens manum super caput infantis, in his uerbis:*

312 *Credo in unum deum patrem omnipotentem, factorem caeli et terrae, uisibilium omnium et inuisibilium. Et uranu kaegis . oraton . kaepanton kaeauraton kae*

4 christian(e auf Rasur) 19 (con auf Rasur) didit 22 pote(st auf Rasur)
 31 Der lateinische Text des Symbolums ist in Minuskel interlinear zwischen den griechischen geschrieben. Nach den einzelnen Gliedern sind in lateinischen Text Zeichen, d.h. senkrechte und waagrechte Striche, ofters in dieser Form I eingeritzt, vgl. fol. 2 32 (P Zierbuchstabe aus Flechtwerk und einem Fisch) isteuo

in unum dominum Iesum Christum filium dei [f. 46r]
 hisena . kyrion . Ihm Xpm . tonion tutheu .
 3 *unigenitum, de patre natum ante omnia*
 tonmonogenin . tonectupatros . genitenta . propanton .
saecula, lumen de lumine, deum uerum de deo uero,
 6 toneonon . fos ec fotos . theon . alithin . ec theu . alithinu .
natum non factum, consubstantialem patris, per quem
 genithenta . upyithenta . omoysion . tupatri . diuta-
 9 *omnia facta sunt. Qui propter nos homines et propter*
 panta . egenon . ton . tondihimas . tus . antrophus . kaediatin .
nostram salutem descendentem de caelis, et
 12 himeteran . soterian . kateltonta . ecton . uranon . kae
incarnatum de spiritu sancto et Maria uirgine
 sarcotenta ecpneuma tos agiu . kaeMarias . tispar . tenu .
 15 *et humanatum, crucifixum etiam pro nobis sub*
 kae . inantropisanta . staurotenta . deyper . imon . epi
Pontio Pilato et passum et sepultum, et resurgentem
 18 pontio . pilatu . kae . pathonta . kae . tapenta . kae . anastenta .
tercia die secundum scripturas, et ascendentem in
 trititi . himera . kata . tas graphas . kae anelthonta . histus .
 21 *caelis, et sedentem ad dexteram patris, et iterum*
 uranus . kaekatezomeno . endexia . tupatros . kaepalin .
uenturum cum gloria iudicare uiuos et mortuos, cuius
 24 ercomenon . metadoxis . crine . zontas . kaenecrus . utis .
regni non erit fines. Et in spiritu sancto dominum
 basiliias . uestin . thelos . kae histo . pneuma . toagion . tonkyrion .
 27 *et uiuificatorem ex patre procedentem, qui cum*
 kae zoopyon . tonec tu patros . emporegomenon . ton syn
patre et filio simul adoratum et conglorificatum,
 30 patri . kae . yion . synpros . kynumenon . kaesyn . doxazomen .
qui locutus est | per prophetas. In unam sanctam catho- [f 46v]
 tolalesas . dia ton/ prophiton . hismian . agian . catho-
 33 *licam et apostolicam ecclesiam. Confiteor unum baptisma*
 licin kae . apostolocin . eclesian . omologo . en . baptisma .
in remissionem peccatorum. Spero resurrectionem
 36 hisapes . inamartion . prosdogo . anastas .
mortuorum et uitam futuri saeculi. Amen.
 sinnecon . kae . zoin . tumellos . tos aeonas . Amin.

2 t(he auf Rasur)u 6 (e auf Rasur)c theu 18 pa(t darüber Rasur)honta
 20 grapha(s darüber hellbraun x) 28 tu (auf Rasur pa)t (auf Rasur)ros 32 c(a auf
 Rasur)tholicin 34 apostoloc(in ec auf Rasur)lesian 36 prosd(o auf Rasur, von i?)go

- 313 Fili karissimi: audistis symbulum graecae, audi et latinae.
Et dicis: Qua lingua confitentur dominum nostrum Iesum Christum?
Respondet: Latinae. Adnuntia fidem ipsorum qualiter credunt. 3
- 314 *Ponens manum acolytus super caput infantis, et dicit symbulum decantando his uerbis:*
- Credo in unum deum patrem omnipotentem, factorem caeli 6
 et terrae, uisibilem omnium et inuisibilem. Et in unum dominum
 Iesum Christum filium dei unigenitum, de patre natum ante omnia 9
 saecula, lumen de lumine, deum uerum de deo uero, natum non
 factum, consubstantialem patris, per quem omnia facta sunt. Qui 9
 propter nos homines et propter / nostram salutem descenden- [f. 47r]
 tem da caelis, et incarnatum de spiritu sancto et Maria uirgine et 12
 humanatum, crucifixum etiam pro nobis sub Pontio Pilato et pas-
 sum et sepultum, et resurgentem tertia die secundum scripturas,
 et ascendentem in caelis, et sedentem ad dexteram patris, et iterum 15
 uenturum cum gloria iudicare uiuos et mortuos, cuius regni non
 erit finis. Et in spiritu sancto dominum et uiuificantem ex patre
 procedentem, qui cum patre et filio simul adoratum et conglori- 18
 ficatum, qui locutus est per prophetas. In unam sanct^am catho-
 licam et apostolicam ecclesiam. Confiteor unum baptisma in re-
 missionem peccatorum. Spero resurrectionem mortuorum et uitam 21
 futuri saeculi. Amen.
- 315 *Hoc expleto sequitur presbiter his uerbis:*
- Haec summa est fidei nostrae, dilectissimi nobis, haec uerba 24
 sunt symbuli, non sapientiae humano sermone / facta, sed [f. 47v]
 uera diuinitus ratione disposita. Quibus conpraehendendis adque 27
 seruandis nemo non idoneus, nemo non aptus. Hic dei patris et filii
 una aequalis pronuntiatur potestas. Hic unigenitus dei de Maria
 uirgine et spiritu sancto secundum carnem natus ostenditur. Hic
 eiusdem crucifixo et sepultura ac die tertia resurrectio praedicatur. 30
 Hic ascensio ipsius super caelos et confessio in dextera paterne maie-
 statis agnoscitur, uenturusque ad iudicandos uiuos et mortuos de-
 claratur. Hic spiritus sanctus in eadem qua pater et filius deitate 33
 indiscretus accipitur. Hic postremo ecclesiae uocatio, peccatorum
 316 remissio et carnis resurrectio perducitur. Uos itaque, dilectissimi, ex
 uetere homine in nouum reformamini, et de carnalibus spiritales, 36
 de terrenis incipitis esse caelestes. Secura et constanti fide credite
 resurrectione, / quae facta est in Christo, etiam in nobis [f. 48r]

omnibus est complenda, et hoc secuturus in toto corpore, quod prae-
 cessit in capite. Quoniam et ipsum, quod praecepturi estis, bap-
 3 tismi sacramentum huc spei exprimit formam. Ibi quaedam enim
 ibi mors et quaedam resurrectio celebratur. Uetus homo deponitur
 et nouus sumitur. Peccator aquas ingreditur et iustificatus egredi-
 6 ditur. Ille abicitur qui traxit ad mortem, et suscipitur ille qui redu-
 xit ad uitam, per cuius gratiam uobis confertur, ut filii dei sitis, non
 carnis uoluntate editi, sed sancti spiritus uirtute generati. Et ideo 317
 9 hanc breuissimam plenitudinem ita debetis uestris cordibus inhe-
 rere, ut omni tempore praesidio huius confessionis utamini. Inuicta
 est enim semper talium armorum potestas, contra omnes insidias
 12 inimici ad bonam Christi / miliciam profuturis. Diabulus, [f. 48v]
 qui hominem temptare non desinit, munitos uos hoc symbulo sem-
 per inueniat: ut deuicto aduersario cui renun^rcia¹tis, gratiam domini
 15 incorruptam et immaculatam usque in finem, ipso <quem> confi-
 temini protegenti, seruetis: ut in quo peccatorum remissionem
 accipitis, in eo gloriam resurrectionis habeatis. Ergo, dilectissimi, 318
 18 praefatum symbulum fidei catholicae in praesente cognouistis: nunc
 euntes edocimini nullo mutato sermone. Potens est enim dei mise-
 ricordia, quae et uos ad baptismi fidem currentes perducatur, et nos
 21 qui uobis mysteria tradimus, una uobiscum ad regna caelestia
 faciat peruenire: per eundem dominum nostrum Iesum Christum,
 qui uiuit et regnat in saecula saeculorum. Amen.

24

/ XXXVI.

[f. 49r]

ITEM PRAEFATIO ORATIONIS DOMINICAE

Et admonentur a Diacono ut supra

27 Dominus et saluator noster Iesus Christus inter cetera salutaria 319
 praecepta discipulis suis petentibus, quemadmodum orare deberent,
 eam formam eis orationis concessit, quam etiam lectione praesenti
 30 et uos plenius cognouistis. Audiatur nunc dilectio uestra, quemad-
 modum doceat discipulos suos orare deum patrem omnipotentem:
 Tu autem cum orabis, intra in cubiculum tuum et clauso ostio ora
 33 patrem tuum. Cubiculum quod nominat, non occultam domum
 ostendit, sed cordis nostri secreta illi soli patere commemorat. Et

1 \bar{e} st] e. *Hs statt ee(esse)* 8 uirtu (te gen auf *Rasur*, von tute g?)erati 9 inhe-
 r(e auf *Rasur*)re 21 uobi(scum auf *Rasur*) 28 quē(folgt *Komma auf Rasur eines Buchsta-*
bens) 29 *Mt.* 6,6 33 cu(b auf *Rasur von p*)iculum

clauso ostio deum adorare debere, id est, ut a mala cogitatione pectus nostrum mistica clauē claudamus, ac labiis clausis incorrupta mente deo loquamur. Deus autem noster fidei et non uocis auditor est. Claudatur ergo clauē fidei pectus nostrum contra insidias aduersarii et soli deo pateat, cuius templum esse cognoscitur, ut cum habitat in cordibus nostris, ipse sit aduocatus in praecibus nostris. Ergo dei sermo et dei sapientia, Christus dominus noster, hanc orationem nos docuit, ut ita oremus:

- 320 *Post hoc intras et dicis:* <PATER NOSTER QUI ES IN CAELIS> Haec libertatis uox est et plena fiducia. Ergo his uobis moribus est uiuendum, ut et filii dei et fratres Christi esse possitis. Nam patrem suum deum quam temeritate dicere praesumit, qui ab eius uoluntate degenerat? Unde uos, dilectissimi, dignos exhibete adoptione diuina, quoniam scriptum est: Quodquot crediderunt in eum, dedit eis potestatem filios dei fieri.
- 321 <SANCTIFICETUR NOMEN TUUM> Id est: non quod deus nostris sanctificet(ur) orationibus qui semper est sanctus; sed petimus, ut nomen eius sanctificetur in nobis, ut qui in baptismo eius sanctificemur, in id quod esse incipimus perseueremur.
- 322 <ADUENIAT REGNUM TUUM> Deus namque noster quando non regnat, maxime cuius regnum est inmortale? Sed cum dicimus: Ueniat regnum tuum: nostrum regnum petimus / aduenire, [f. 50r] a deo nobis promissum, Christi sanguinem et passionem quaesitum.
- 323 <FIAT UOLUNTAS TUA SICUT IN CAELO ET IN TERRA> Id est: in eo fiat uoluntas tua, ut quod tu uis in caelo, hoc nos in terra positi inreprehensibiliter faciamus.
- 324 <PANEM NOSTRUM COTIDIANUM DA NOBIS HODIE> Hic spiritalem cybum intellegere debemus. Christus enim panis est noster qui dixit: Ego sum panis uiuus qui de caelo discendi. Quem cotidianum dicimus, quod ita nos semper inmunitatem petere debemus peccati, ut digni simus caelestibus alimentis.
- 325 <ET DEMITTE NOBIS DEBITA NOSTRA, SICUT ET NOS DEMITTIMUS DEBITORIBUS NOSTRIS> Hoc praecepto significans, non nos aliter peccatorum posse ueniam promereri, nisi prius nos in nobis delinquentibus aliis relaxemus, sicut in euangelio dominus dicit: Nisi demiseritis peccata hominibus, nec uobis pater uester demittit peccata uestra.

11 e(t auf Rasur) fratres 14 Jo 1,12 19 eius] e mit Komma darüber auf Rasur 22 petimus] folgt Rasur von adue? (ad auf Rasur)uenire 26 po(siti auf Rasur) 29 Jo 6,51 32 dem(it auf Rasur?)te 36 Mt 6,15 37 ue(s auf Rasur)tra

3 <ET NE NOS INDUCAS IN TEMPTACIONEM> Id est: ne nos patiaris 326
 induci ab eo qui temptat, prauitatis auctore. Nam dicit / scri-
 3 ptura: deus enim intemptatur malorum est. Diabolus [*f. 50v*]
 uero est temptator. Ad quem euincendum dominus dicit: uigilate et
 orate, ne intretis in temptacionem.

6 <SED LIBERA NOS A MALO>. Hoc ideo ait, quia dixit apostolus: 327
 Nescitis, quid uos oporteat orare. Unus deus omnipotens ita a
 nobis orandus, ut quicquid humana fragilitas cauere et uitare
 9 non praeualet, hoc ille ut possimus propitius nobis conferre dignetur
 Iesus Christus dominus noster, qui uiuit et regnat deus in unitate
 spiritus sancti per omnia saecula saeculorum.

12 *Item adnuntiat diaconus ut supra:* State cum disciplina et cum 328
 silentio, audientes intente.

Audistis, dilectissimi, dominicae orationis sancta mysteria:
 15 nunc euntes ea uestris cordibus innouate, ut ad exoranda ac prae-
 cipienda dei misericordia perfecti in Christo esse possitis. Potens
 est dominus deus noster, et uos qui ad fidem curretis ad lauacrum
 18 aquae regenerationis perducatur, et non qui uobis misterium fidei
 catho-//licae una tradidimus uobiscum ad caelestia regna [*f. 51r*]
 faciat peruenire: qui uiuit et regnat cum deo patre in unitate spiritus
 21 sancti per omnia saecula saeculorum.

XXXVII

DOMINICA IN PALMAS DE PASSIONE DOMINI

24 Deus, qui humano genere ad imitandum humilitatis exemplum 329
 saluatorem nostrum et carnem sumere et crucem subire fecisti,
 concede propitius, ut et patientiae eius habere documentum et
 27 resurrectionis eius consortia mereamur, Christi domini nostri: qui
 tecum uiuit et regnat deus in unitate spiritus sancti: per.

Deus, quem diligere et amare iusticia est, ineffabilis gratiae 330
 30 tuae in nobis dona multiplica; ut qui fecisti nos morte filii tui sperare
 quod credimus, fac nos eodem resurgenti peruenire quod tendimus:
 per.

33 SECRETA. Ipsa maiestati tuae, domine, fidelis populus commen- 331
 dit oblatio, qui per filium tuum reconciliauit amicus, Iesum Christum

2 induci(a *ausradiert*) 3 *Jac 1,13* 4 *eui(n auf Rasur)cendum Mt 26,41*
 7 *Rom 8,26* 14 *audis(tis dilectis auf Rasur)simi* 15-16 *praecipienda] percipienda*
 18 *non] nos* 19 *una gehört zu uobiscum* 21 *per omnia auf Rasur* 25 *e(t auf Rasur)*
 carnem 34 *(a auf Rasur von zwei bis drei Buchstaben)micus] inimicos*

dominum nostrum: qui tecum uiuit et regnat deus in unitate spiritus sancti per omnia saecula saeculorum.

332 POST COMMUNIONEM. / Sacro munere saciati supplices [*f. 51v*] 3
te, domine, depraecamur, ut qui debite seruitutis caelebramus officio, saluationis tuae suscipiamus augmentum: per.

333 AD POPULUM. Purifica, quaesumus, domine, familiam tuam, et 6
ab omnibus contagiis prauitatis emunda, ut redempta uasa sui domini passione non spiritus inmundus rursus inficiat, sed saluatio sempiterna possideat: per. 9

FERIA II EBDOMADA VI

334 Reminiscere miserationum tuarum, domine, et famulos tuos 12
aeterna protectione sanctifica, pro quibus Christus filius tuus per suum cruorem nobis instituit paschale mysterium: per dominum nostrum.

335 Excita, domine, tuorum corda fidelium, ut sacris intenta 15
doctrinis et intellegant quod sequantur et sequendo fideliter adpraehendant: per.

336 SECRETA. Respice, domine, propicius sacra mysteria quae gerimus, 18
et quod ad nostra euacuanda periudicia misericors prouidisti, uitam nobis tribue fructificare perpetuam: per.

337 POST COMMUNIONE(M). Sancta tua nos, domine, quaesumus, et 21
uiuificando semper reno- / uent et renouando uiuificent: per. [*f. 52r*]

338 AD POPULUM. Populum tuum, domine, quaesumus, toto corde 24
conuerte, quia quos defendis etiam delinquentes, maiore pietate tueris et sencera mente deuotos: per.

FERIA III EBDOMADA VI

339 Da, misericors deus, ut quod in tui filii passione mundus exercuit, 27
salutare nobis fideliter senciamus: per.

340 Fac, omnipotens deus, ut quae ueraciter facta recurrimus, in 30
nostrum transire remedium gratulemur: per.

341 SECRETA. Intende, quaesumus, domine, hostias familiae tuae, et 33
quam sacris muneribus facis esse participem, tribuas ad eius plenitudinem peruenire: per.

342 POST COMMUNIONEM. Repleti, domine, sacri muneris gratia supplices 36
exoramus, ut quae gustu corporeo dulci ueneratione contegimus, dulciora mentibus senciamus: per.

AD POPULUM. Da, quaesumus, domine, fidelibus tuis et sine
 cessatione capere paschalia sacramenta et desideranter expectare
 uentura, ut mysteriis quibus renati sunt permanentes ad nouam
 uitam his operibus perducamur: per. 343

/ FERIA IIII EBDOMADA VI

[f. 52v]

6 Omnipotens sempiterne deus, qui Christi tui beata passione nos
 reparas, conserua in nobis opera misericordiae tuae, ut in huius
 caelebritate mysterii perpetua deuotione uiuamus: per. 344

9 Praesta, quaesumus, omnipotens et misericors deus, ut sicut in
 condemnatione filii tui salus omnium fuit piaculus perfidorum, ita
 et per misericordiam tuam communis sit cultus iste credentium: per. 345

12 SECRETA. Suscipe, quaesumus, domine, munus oblatum et dig-
 nanter operare, ut quod passionis mysterio gerimus, piis affectibus
 consequamur: per. 346

15 POST COMMUNIONEM. Caelestis doni benedictione praecepta
 supplices te, domine, depraecamur, ut hoc idem nobis semper et
 sacramenti causa sit et salutis: per. 347

18 AD POPULUM. Auxiliare, domine, populo tuo, ut sacris et deu-
 tionem proficiens incrementis, et tuo semper munere gubernetur
 et ad redemptionis aeternae pertingat te docere consortium: per. 348

21 XXXVIII

ORATIONES IN QUINTA FERIA

Eodem die non psallitur nec salutat, | id est non dicit [f. 53r] 349
 24 Dominus uobiscum, et RECONCILIATIO PAENITENTIS

Omnipotens sempiterne deus, da, quaesumus, uniuersis famulis
 tuis plenius adque perfectius omnia festi paschalis introire mysteria,
 27 ut incunctanter pia corda cognoscant, quantum debeant de con-
 firmata in Christo renascentium glorificatione gaudere: per.

Concede credentibus, misericors deus, saluum nobis de Christi
 30 passione remedium, et humanae fragilitatis praeteritae culpae la-
 quaeos aeternae suffragio plebs absoluat: per dominum nostrum. 350

2 ca(p *ausradiert*)pere 11 et per *auf Rasur* 15 Caelesti(s *später add?*);
 praecepta] percepta 18 sacris et deuotionem] sacrae deuotionis? 20 docere] docente
 51 plebs *über den Rand geschrieben*] plebis?

351 Omnipotens sempiternus deus, qui uitam humani generis pro
nobis filio tuo moriente saluasti, praesta, quaesumus, ut in hac
populi tui deuocione fructus praeueniat gaudiorum: per dominum. 3

ORDO AGENTIBUS PUBLICAM PAENITENCIAM

352 *Egreditur paenitens de loco ubi paenitentiam gessit, et in gremio
praesentatur aeclesiae prostrato omni corpore in terra. Et postolat in
his uerbis diaconus:* 6

353 | Adest, o uenerabilis pontifex, tempus acceptum, dies [*f. 53v*] 9
propitiationis diuinae et salutis humane, qua mors interitum et uita
accepit aeterna principium, quando in uinia domini sabaoth sic
nouorum plantatio facienda est, ut purgetur et curatio uetustatis. 12
Quamuis enim a diuitiis bonitatis et pietatis Dei nihil temporis
uacet, nunc tamen et largiflor est per indulgentiam remissio pec-
catorum et cupiosior per gratiam adsumptio renascentum. Augemur 15
regenerandis, crescimus reuersis. Lauant aquae, lauant lacrimae.
Inde gaudium de adsumptione uocatorum, hinc laetitia de absolu-
tione paenitentium. Inde est quod supplex tuus, postea quam in 18
uarias formas criminum neglecto mandatorum caelestium et morum
inprobabilium transgressione caecidit, humiliatus atque prostratus
prophetica ad deum uoce clamat dicens: Peccaui, impie egi, iniqui- 21
tatem feci, miserere mei domine, euangelicam / uocem [*f. 54r*]
non frustratoria aure capiens: Beati qui lugent, quoniam ipsi con-
solabuntur. Manducuit, sicut scriptum est, panem doloris, la- 24
crimis stratum rigauit, cor suum luctu, corpus adfixit ieiuniis, ut
animae suae reciperet quam perdidit sanitatem. Unicum itaque est
paenitentiae suffragium, quod et singulis prodest et omnibus in 27
commune succurrit. Hic ergo, dum ad paenitudinis actionem tantis
excitatur exemplis, sub conspectu ingemiscentis aeclesiae, uenera- 30
bilis pontifex, protestatur et dicit: Iniquitates meas ego agnosco
et delictum meum contra me est semper. Auerte faciem tuam a pec-
catis meis, domine, et omnes iniquitates meas dele. Redde mihi
laeticiam salutaris tui et spiritu principale confirma me. Quo ita 33
supplicanti et misericordiam dei adflicto corde poscenti, redintegra
in eo apostolicae pontifex, quicquid diabulo scindente corruptum est,
et orationum tuarum patrocinantibus / meritis per diuinae [*f. 54v*] 36
reconciliationis gratiam fac hominem proximum deo, ut qui antea in

3 praeueniat] proueniat 20 tra(ns auf Rasur)gressione 21 Dan 9,5 Ps 40,11
22 euangel(icam auf Rasur) 23 Mt 5,4 24 Ps 126,2 Ps 6,7 Esth 14,2 30 Ps 50,5.II.14
33 laeti(c auf Rasur)iam

suis peruersitatibus displicebat, nunc iam placere se domino in regione uiuorum cum deuicto mortis suae auctore gratuletur: per dominum.

Post hoc admonitur ab episcopo siue alio sacerdote, ut quod paenitendo diluit, iterando non reuocet. Inde uero has dicit orationes sacerdos super eum:

Adesto, domine, supplicationibus nostris, et me qui etiam misericordiam tuam primus indigeo, clementer exaudi ut quem non electio meriti sed dono gratiae tuae constituisti operis huius ministrum; da fiduciam tui muneris exequendi et ipse in nostro ministerio quod tuae pietatis est operare: per.

Praesta, quaesumus, domine, huic famulo tuo dignum paenitentiae fructum, ut ecclesiae tuae sanctae, a cuius integritate deuiarat peccando, admissorum ueniam consequendo reddatur innoxius: per dominum.

/ Deus humani generis benignissime conditor et misericordissime formator, qui hominem inuidia diabuli ab aeternitate deiectum unici tui <filii> sanguine redemisti: uiuifica itaque quem tibi nullatenus mori desideras, et qui non derelinquis deuium, adsume corruptum. Moueat pietatem tuam, quaesumus, domine, huius famuli tui lacrimosa suspiria. Tu eius medere uulneribus. Tu iacenti manum porrige salutarem, ne aeclesia tua aliqua sui corporis portione uastetur nec grex tuus detrimentum susteneat, ne de familiae tuae damno inimicus exultet, ne renatum lauacro salutari mors secunda possideat. Tibi ergo, domine, supplices praeces, tibi fletum cordis effundimus. Tu parce confitenti ut imminentibus paene sententiae quae futuri iudicii te miserante non incedat. Nesciat quod territ in tenebris, quod stridit in flammis, atque ab erroris uia ad iter reuersus iusticiae nequaquam ultra nouis uulneribus saucietur, sed integrum sit ei / atque perpetuum et quod gratia tua [f. 55v] contulit et quod misericordia reformauit: per.

ITEM AD RECONCILIANDUM PAENITENTEM

Omnipotens sempiternus deus, confitenti tibi huic famulo tuo pro tua pietate peccata relaxa, ut non plus ei noceat conscientiae reatus ad paenam quam indulgentia tuae pietatis ad ueniam: per dominum.

10 exequ(e *auf Rasur*)di 14 redda(n *ausradiert*)tur 20 corruptum] correctum
26 paene...incedat] poenis...incidat 27 nesci(a *auf Rasur*)t 29 no(u *auf Rasur von* b)is

- 361 Omnipotens et misericors deus, qui peccatorum indulgentiam ad confessione caeleri posuisti, succurre lapsis, miserere confessis, ut quos delictorum catena constringit, magnitudo tuae pietatis absoluat: per. 3
- 362 Deus, qui confitentium tibi corda purificas et accusantes suas conscientias ab omni uinculo iniquitatis absoluis, da indulgentiam reis et medicina tribue vulneratis, ut per accepta remissione omnium peccatorum senceram deinceps deuotione permaneant et nullum redemptionis aeternae susteneant detrimentum: per. 6 9
- 363 / Domine, sanctae pater, omnipotens aeternae deus, [*f. 56r*] respice super hunc famulum tuum qui ab infesta saeculi tempestate demersus fleuili lamentatione suos accusat excessus, ut fletus ac gemitus eius piae suscipias eumque de tenebris ad lumen reuoces, et medellam confitenti, salutem paenitenti, et uulnerato auxilium sanitatis indulgeas. Nec ultra inimicus in eius habeat animam potestatem, cuiusque confessionem libenter ammittens aeclesiae tuae purificatum restituat ac tuo altario repraesenta, ut ad sacramentum reconciliationis ammissum una nobiscum sancto nomini tuo gratias agere mereatur: per. 12 15 18

<XXXVIII>

RECONCILIATIO PAENITENTIS AD MORTEM 21

- 364 Deus misericors, deus clemens, qui secundum multitudinem miserationum tuarum peccata paenitentium deles et praeteritorum criminum culpas uenia remissionis euacuas, respice super hunc famulum tuum et remissionem sibi omnium peccatorum tota cordis confessione poscentem depraecatus / exaudi. Renoua in eo, [*f. 56v*] piissime pater, quicquid terrena fragilitate corruptum est, uel quicquid diabolica fraude uiolatum est; in unitatem corporis aeclesiae tuae membrum perfecta remissione restitue. Miserere, domine, gemituum, miserere lacrimarum, et non habentem fiduciam nisi in tua misericordia ad sacramentum reconciliationis admitte: per. 24 27 30
- 365 Maiestatem tuam, domine, supplices depraecamur, ut huic famulo tuo longo squalore paenitentiae macerato miserationes tuae ueniam largire digneris ut nuptiale ueste recepta ad regalem mensam, unde eiectus fuerat, mereatur intrare: per. 33

2 ad] in? 3 cat(e auf Rasur)na 5 accus(a auf Rasur)ntes 12 (ex auf Rasur)cessus 29 (ni auf Rasur)si 31 (domine suppl auf Resur)ices 33 regal(e Strich darüber ausradiert)m

Maiestatem tuam quaesumus, domine, sanctae pater, omni- 366
 potens aeternae deus, qui non mortem sed peccatorum uitam sem-
 3 per inquiris, respice flentem famulum tuum, adtende prostratum,
 eiusque planctum in gaudium tua miseracione concede. Scinde delictor-
 6 peregri-/nationis famae de sanctis altaribus tuis satietur, [*f. 57r*]
 ingressus cubiculum regis in ipsius aula benedicat nomen gloriae tuae
 semper: per dominum.

9 Deus misericors, deus clemens, qui indulgentiam tuam nullum 367
 temporum lege concludis, sed pulsantis misericordiae tuae ianuam
 aperis, paenitentis etiam sub ipso uitae huius terminum non relin-
 12 quis: respice propicius super hunc famulum tuum remissionem sibi
 omnium peccatorum tota cordis confessione poscentem. Renoua
 in eum, piissime pater, quod actione, quod uerbo, quod ipsa deni-
 15 que cogitatione diabolica fraude uiciatum est, et unitate corporis
 aeclesiae membrum tuae redemptionis adnecte. Miserere gemituum,
 miserere lacrimarum, et non habentem fiduciam nisi in misericordia
 18 tua ad sacramentum reconciliationis admitte, quia nullius animae
 in hoc corpore constituti difficilis apud te aut tarda curatio est.
 Fidelis enim es in uerbis tuis, qui conuersum / peccatorem [*f. 57v*]
 21 non longa temporum spatia differendum, sed mox ut in te gemisset
 dixisti esse <saluandum>: per.

ORATIONES POST RECONCILIATIONEM UEL POSTEAQUAM COMMU- 368
 24 NICAUERIT. Deus, qui confitencium tibi corda purificas et accusan-
 tes se conscientias ab omni uinculo iniquitatis absolues, da indul-
 gentiam <r>eis et medicinam tribue uulneratis, ut percepta remis-
 27 sionem omnium peccatorum in sacramentis tuis sencera deinceps
 deuocione permaneat et nullum redemptionis aeternae susteneat
 detrimentum: per.

30 *Post haec offert plebs, et confitiuntur sacramenta*

SECRETATA. Uirtutum caelestium deus, de cuius gratiae rore di- 369
 scendit, ut ad mysteria tua purgatis sensibus accedamus: praesta,
 33 quaesumus, ut in eorum tradicionem sollempniter honorum tibi pla-
 citum deferimus obsequium: per.

INFRA ACTIONEM. Communicantes, et diem sacratissimum caele- 370
 36 brantes, quo traditus est dominus noster Iesus Christus: sed et me-
 moriam.

I (o auf Rasur)mnipotens 4 pla(nctum in gaudium eng auf Rasur) 16 mem-
 br(u auf Rasur von a)m 19 est] Hs e mit Komma darüber, vgl. Nr 177I 43 saluan-
 dum GeA 621 26 p(er auf Rasur von rae)cepta

371 / ITEM INFRA. Hanc igitur oblationem, domine, cunctae [*f. 58r*]
 familiae tuae, quam tibi offerunt ob die ieiunii caenae dominicae,
 in qua dominus noster Iesus Christus tradidit discipulis suis cor- 3
 poris et sanguinis sui mysteria caelebranda, quaesumus, domine,
 placatus intende: ut per multa curricula annorum salua et incolu-
 mes munera sua tibi domine mereatur offerre: diesque nostros in tua 6
 pace disponas.

372 *Item infra canone, ubi dicimus* Qui pridie quam pateretur,
in huius diei processione dicimus: Qui ac die, antequam traderetur, 9
 accepit panem in suis sanctis manibus, eleuatis.

373 POST COMMUNIONEM. Concede, quaesumus, domine, ut percepti
 noui sacramenti mysterium et corpore sentiamus et mente: per. 12

374 AD POPULUM. Gregem tuum, pastor bone, placatus intende,
 et oues quas praecioso sanguine filii tui redemisti, diabolica non
 sinas incursione lacerare: per dominum. 15

/ XL

[*f. 58v*]

ITEM IN QUINTA FERIA MISSA CHRISMALIS

375 Domine deus, qui in regenerandis plebibus tuis ministerium 18
 uteris sacerdotum, tribue nobis persuerantem in tua uoluntate
 famulatum, ut dono gratiae tuae in diebus nostris ut merito et
 numero sacratus tibi populus augeatur: per dominum. 21

376 Da nobis, omnipotens deus, remedia condicionis humane et
 sencero tractare seruicio et cum perfecto salutis implere: per.

377 SECRETA. Huius sacrificii potencia, domine, quaesumus, et ue- 24
 tustatem nostram clementer abstergat et nouitatem nobis augeat
 <et> salutem: per.

378 Uere dignum: clementiam tuam suppliciter obsecrare, ut spiri- 27
 talis lauacri baptismum renouandis creaturam chrismatis in sacra-
 mentum perfectae salutis uitaeque confirmes, ut sanctificatione
 unctionis infusa, corruptionis primae natiuitatis absor<p>ta, sanc- 30
 tum uniuscuiusque templum acceptabilis uitae innocens odor redo-
 lescat; ut secundum constitutionis tuae sacra-/mentum regio [*f. 59r*]
 et sacerdotali propheticoquae honore perfusi uestimento incorrupti 33
 muneris induantur: per quem maiestatem tuam.

7 disponas] d̄ Hs 11 (per auf Rasur von prae) cepti 18 regene(r auf Rasur)
 andis 23 perfecto] profectu 31 inno(c auf Rasur)ens

Infra actionem Communicantes ut supra.

379

Hanc igitur oblationem famulorum famularumque tuarum,
 3 quam tibi offerunt ob die, in qua dominus noster Iesus Christus
 tradidit discipulis suis corporis et sanguinis sui mysteria caele-
 branda, quaesumus, domine, placatus accipias et tua pietate con-
 6 cedas, ut per multa curricula annorum salui et incolumes munera
 sua tibi domino mereantur offerre: diesque nostros.

380

BENEDICTIO OLEI. *Ad populum in his uerbis:* Istud oleum
 9 ad unguendos infirmos. *Ut autem ueneris* Nobis quoque peccatoribus
 famulis tuis *et reliqua usque ad* Per Christum Dominum nostrum.
Et intras:

381

12 Emitte, quaesumus, domine, spiritum sanctum paraclytum
 de caelis in hac pinguidine olei, quam de uiride ligno / pro- [f. 59v]
 ducere dignatus es ad refectionem mentis et corporis. Et tua sancta
 15 benedictio sit omni unguenti, gustanti, tangenti tutamentum cor-
 poris animae et spiritus, ad euacuandos omnes dolores, omnem
 infirmitatem, omnem egritudinem mentis et corporis, unde unxisti
 18 sacerdotes reges et prophetas et martyres, chrisma tuum perfectum,
 a te, domine, benedictum, permanens in uisceribus nostris: in nomine
 domini nostri Iesu Christi: per quem haec omnia, domine, semper
 21 bona creas. *Et cetera.*

382

Expleto enim canone dicit: Oremus. Praeceptis salutaribus mo-
 niti. *Sequitur oratio dominica. Et iterum subsequitur alia oratio* Libera
 24 nos, quaesumus, domine. *Ipsa expleta confrangis et tegis de sindone*
altaris munera et ascendis ad sedem. Ibiq̄e oblato a diacono alio oleo
ad benedicendum et dicit: Dominus uobiscum. *Respondetur:* Et cum
 27 spiritu tuo. *Dicit:* Oremus. *Et intras:*

383

Deus incrementorum et profectuum spiritalium munera-
 /tor, qui uirtute sancti spiritus tui inbecillarum mentium [f. 60r]
 30 rudimenta confirmas: te oramus, domine, ut uenturis ad beatae
 regenerationis lauacrum tribuas per unctionem istius creaturae
 purgationem mentis et corporis, ut si quae illis aduersantium spi-
 33 rituum inherere reliquiae, ad tactum sanctificati olei huius absced-
 ant. Nullis spiritalibus nequitiis locus, nulla refugiis uirtutibus sit
 facultas, nulla insidiantibus malis latendi licentia relinquatur, sed
 36 uenientibus ad fidem seruis tuis et sancti spiritus operatione mun-
 dandis sit unctionis huius praeparatio utilis ad salutem, quam etiam
 per caelestis regenerationis natiuitatem in sacramento sunt baptis-

384

6 muner(a auf Rasur) 15 un(g aus i)uenti 23 subsequi(t darüber Komma)ur
 25 oblat(o auf Rasur) 36 op(e auf Rasur)ratione

matis adepturi: per dominum nostrum Iesum Christum, qui uenturus est iudicare saeculum per ignem.

385 *Iterum dicitis:* Dominus uobiscum. 3

Respondetur: Et cum spiritu tuo.

Sursum corda.

Respondetur: Habemus a domino. 6

Gratias agamus domino deo nostro.

Respondetur: Dignum et iustum est.

386 / Uere dignum et iustum est, aequum et salutare nos [*f. 60v*] 9

tibi semper hic et ubique gratias agere, domine, sanctae pater, omnipotens aeternae deus. Qui in principio inter cetera bonitatis et pietatis tuae munera terram producere fructifera ligna iussisti, inter quae huius pinguiissimi liquoris ministrae oleae nascerentur, quarum fructus sacro chrismati deseruiret. Nam David propheticis spiritu gratiae tuae sacramenta praeno(s)cens, uultos nostros in oleo exhilarandos esse cantauit. Et cum mundi crimina diluuio quondam expiarentur effuso, in similitudinem futuri muneris columba demonstrans per oliuae ramos pacem terris redditam nunciavit. 12

387 Quod in nouissimis temporibus manifestis est effectibus declaratum cum baptismatis aquis omnium criminum commissa delentibus, haec olei unctio uultos nostros iocundos efficiat ac serenos. Inde etiam Moysen famulo tuo mandata dedisti, ut Aaron fratrem suum prius aqua lotum / per infusione huius unguenti consti- [*f. 61r*] 15

tuerit sacerdotem. Accessit ad hoc amplior honor, cum filius tuus, dominus noster Iesus Christus, lauare a Iohanne undis Iordanicis exigisset, et spiritu sancto in columbae similitudine desuper misso unigenitum tuum, in quo tibi optime conplacuisse testimonio subsequenti uocis ostenderis, hoc illud esse manifestissime conprobaris, quod eum oleo laetiae prae consortibus suis unguendum Dauid propheta caecinisset. Te igitur depraecamur, domine, sanctae 21

388 pater, omnipotens aeternae deus, per Iesum Christum filium tuum dominum nostrum, ut huius creaturae pinguidinem sanctificare tua benedictione digneris et in sancti spiritus inmiscere uirtutem per potentiam Christi tui, a cuius sancto nomine ch(r)isma nomen accepit, unde unxisti sacerdotes reges prophetas et martyres tuos, ut sit his qui renati fuerint ex aqua et spiritu sancto ch(r)isma salutis, eosque aeternae uitae participes et caelestis gloriae facias esse consortes: / per eundem dominum nostrum Iesum Christum [*f. 61v*] 27

filium tuum. 30

ITEM OLEI EXORCIZATI CONFECTIO. *Hoc loco miscis balsamum cum oleo et sequitur hoc exorcismum.* Exorcizo te, creatura olei, in nomine dei patris omnipotentis et in nomine Iesu Christi filii eius et spiritus sancti, ut in hanc inuocationem trinae potestatis atque uirtutem deitatis, omnis nequissima uirtus aduersarii, omnis inueterata malicia diabuli, omnis uiolenciae occursio, omne confusum et caecum fantasma: eradicare et effugare et discide a creatura huius olei ad utilitatem hominum constituta, ut fiat haec unctio diuinis sacramentis purificata in adoptione carnis et spiritus eis, que ex eo unguere habent, in remissionem omnium peccatorum, ut efficiatur in eis cor porum ad omnem gratiam spiritalem sanctificatum: per eundem Iesum Christum dominum nostrum, qui uenturus est in spiritu sancto iudicare uiuos et mortuos et saeculum per ignem: per dominum.

/ Uere dignum, omnipotens aeternae deus. Qui myste- [f. 62r] riorum tuorum secreta reuelans nemus ore columbae testatum Noe oculis ostendisti, ut disc[id]erent habitatores archae per spiritum sanctum et oliuae chrisma mundo liberationis gloriam reuersuram: per dominum nostrum Iesum Christum, qui uenturus est iudicare uiuos et mortuos et saeculum per ignem.

Hoc autem expleto uenies ante altare, ponis in ore calicis de ipsa hostia; non dicis Pax Domini nec faciunt pacem; sed communicant, et reseruant de ipso sacrificio in crastinum unde communicent.

ITEM IN FERIA V MISSA AD UESPERUM

SECRETA. Suscipe, quaesumus, domine, munus oblatum et dignanter operare, ut quod passionis mysterio gerimus, piis effectibus consequamur: per dominum.

Uere dignum et iustum est. Per Christum dominum nostrum. Quem in hac nocte inter sacras aepulas increpantem mens sibi conscia traditoris ferre non potuit, sed apostolorum derelicto consortio sanguinis / praecium a Iudeis accepit, ut uitam perderet [f. 62v] quam distraxit. Caenauit igitur hodie proditor mortem suam, et cruentis manibus panem de manu saluatoris exiturus accepit, ut saginatum cybo maior poena constringeret, quem nec sub praemia pietas ab scelere reuocaret. Patitur itaque dominus noster Iesus

4 hanc auf Rasur 6 inuetera(ta mali auf Rasur)cia 7 (e auf Rasur)ffugare
 9 purifi(c auf Rasur)ata 16 testatum] gestatum 29 Zwischen hac und nocte Perga-
 ment verletzt 31 pr(a auf Rasur?)ecium 34 sub praemia] suprema?

Christus filius tuus cum hoste nouissimo participare conuiuium, a quo se nouerat continuo traditurum, ut exemplum innocenciae mundo relinqueret et passionem suam pro saeculi redemptio^{ne} suppleret. Pascit igitur mitis deus barbarum Iudam et sustinet in mensam crudelem conuiuiam, donec se suo laqueo perderet qui de magistri sanguine cogitaret. O dominum per omnia patientem! O agnum inter suas aepulas mitem! Adhuc cybum eius Iudas in ore ferebat, et ad lanianda membra eius Iudeos carnifices aduocabat. Sed filius tuus dominus noster tamquam pia hostia et immolari se tibi pro nobis patienter / permisit et peccatum quod mundus [f. 63^v] commiserat relaxauit. Per ipsum te, domine, supplices depraecamur, supplici confessione dicentes.

Infra canone ut supra.

393 POST COMMUNIONEM. Concede, quaesumus, domine ut perceptum noui sacramenti mysterium et corpore scenciamus et mente: per.

394 AD POPULUM. Praesta, quasumus, domine, ut sicut de praeteritis ad nouam transimus, ita uetustate deposita sanctificatis mentibus innouemur: per.

XLI

INCIPIT ORDO DE FERIA VI PASSIONE DOMINI

395 *Ora nona procedunt omnes ad aecclesiam; et ponitur sancta crux super altare. Et egreditur sacerdos de sacrario cum sacris ordinibus cum silentio nihil canentes, et ueniunt ante altare, postolans sacerdos pro se orare et dicit: Oremus. Et adnuntiat diaconus: Flectamus genua. Et post paulolum dicit: Leuate. Et dat Orationem:*

396 Deus, a quo et Iudas reatus sui poenam et confessionis suae latro praemium sumpsit, concede nobis tuae propitiationis effectum, ut sicut passione / sua Christus dominus noster diuersa [f. 63^v] utrisque intulit suspendia meritorum, ita nobis ablato uetustatis errore resurrectionis suae gratiam largiatur: qui tecum uiuit.

397 *Ista oratione expleta uadit retro altare et legitur lectio. Deinde sequitur responsorium.*

Iterum dicit sacerdos: Oremus. Et adnuntiat diaconus ut supra, et sequitur alia oratio.

8 Zwischen lanianda und membra Pergament verletzt 9 se Strich darüber ausradiert, vgl. Nr 792 1738 13 30 suspendia] stipendia; (nobis ab auf Rasur)lato

- Deus, qui peccati ueteris hereditaria morte, in qua posteritatis
genus omne successerat, Christi tui domini nostri passione soluisti: 398
- 3 dona, ut conformes eidem facti, sicut imaginem terreni naturae
necessitate portauimus, ita imaginem caelestis gratiae sanctifica-
tione portemus, Christi domini nostri: qui tecum uiuit.
- 6 *Item sequitur lectio et responsurium. Inde uero legitur passio* 399
domini. Ipsa expleta incipit sacerdos oratio<nes> solemnes quae
sequuntur.
- 9 | Oremus, dilectissimi nobis, in primis pro ecclesia [f. 64r] 400
sancta dei, ut e[ti]am deus et dominus noster pacificare adunare
et custodire dignetur per uniuersum orbem terrarum, subiciens ei
12 principatus et potestates, detque nobis tranquillam et quietem
uitam degentibus glorificare deum patrem omnipotentem. Oremus.
- Adnuntiat diaconus: Flectamur genua. Iterum dicit: Leuate.*
- 15 Omnipotens sempiterne deus, qui gloriam tuam in omnibus 401
in Christo gentibus reuelasti, custodi opera misericordiae tuae, ut
aecclesia tua toto orbe diffusa stabili fide in confessionem tui nomi-
18 nis perseueret: per dominum.
- Oremus et pro famulo dei papa nostro sedis apostolicae *Illo* et 402
pro antestite nostro *Illo*, ut deus omnipotens qui elegit eos in ordine
21 episcopatus, saluos et incolumes custodiat ecclesiae suae sanctae ad
regendum populum sanctum dei. Oremus.
- Item adnuntiat diaconus ut supra.*
- 24 Omnipotens sempiterne deus, cuius aeterno iudicio uniuersa 403
fundantur, respice | propicius ad praeces nostras et electos [f. 64v]
a te nobis antestites tua pietate conserua, ut christiana plebs quae
27 talibus gubernatur auctoribus sub tantos pontifices credulitatis
suae meritis augeatur: per.
- Oremus et pro omnibus episcopis, praesbyteris, diaconibus, sub- 404
30 diaconibus, acolytis, exorcistis, lectoribus, hostiariis, confessoribus,
uirgenibus, uiduis, et pro omni populo sancto dei. Oremus.
- Item adnuntiat diaconus ut supra.*
- 33 Omnipotens sempiterne deus, cuius spiritu totum corpus eccle- 405
siae sanctificatur et regitur, exaudi nos pro uniuersis ordinibus sup-
plicantes, ut gratiae tuae munere ab omnibus fideliter seruiatur: per.
- 36 Oremus et pro christianissimo imperatore uel rege nostro *Illo*, 406
ut deus omnipotens subditas illis faciat omnes barbaras nationes ad
nostram perpetuam pacem. Oremus.

I (u auf Rasur)eteris II p(er auf Rasur) 15 o(m auf Rasur)nibus 19 sedis
bis 22 dei eng auf Rasur

Item adnuntiat diaconus ut supra.

407 Omnipotens sempiterne Deus, qui regnis omnibus ae-
terna / potestate dominaris, respice propicius ad romanum [f. 65r] 3
sive Francorum benignum imperium, ut gentes quae in sua feritate
confidunt dexteræ tuæ potentia comprimantur: per.

408 Oremus et pro caticuminis nostris, ut deus et dominus noster 6
adaperiat aures præcordiorum ipsorum genuamque misericordiae,
ut per lauacrum regenerationis accepta remissionem omnium peccatorum
digni inueniantur in Christo Iesu Domino nostro. Oremus. 9

Adnuntiat diaconus ut supra.

409 Omnipotens sempiterne deus, qui aeclesiam tuam noua semper
prole fecundas, auge fidem et intellectum caticuminis nostris, ut 12
renati fonte baptismatis adoptionis tuæ filiis adgregentur: per.

410 Oremus, dilectissimi nobis, deum patrem omnipotentem, ut
cunctis mundum purget erroribus, morbos auferat, famem depellat, 15
aperiat carceres, uincla dissoluat, peregrinantibus reditum, infir-
mantibus sanitatem, nauigantibus portum salutis / indulgeat. [f. 65v]
Oremus. 18

Adnuntiat diaconus ut supra.

411 Omnipotens sempiterne deus, maestorum consolatio, laboran-
tium fortitudo, perueniant ad te præces de quacumque tribula- 21
tione clamantium, ut omnes sibi in necessitatibus suis misericor-
diam tuam gaudeant adfuisse: per dominum.

412 Oremus et pro heredicis et scismaticis, ut deus et dominus 24
noster eruat eos ab erroribus uniuersis et ad sanctam matrem aec-
lesiam catholicam atque apostolicam reuocare dignetur: per.
Oremus. 27

Adnuntiat diaconus ut supra.

413 Omnipotens sempiterne deus, qui omnes saluas et nimum
uis perire, respice ad animas diabolica fraude deceptas, ut omni 30
heredica peruersitate depulsa errantium corda respiscant et ad
ueritatis tuæ redeant firmitatem: per dominum.

414 Oremus et pro perfidis iudaicis, ut deus et dominus noster auferat 33
uelamen de cordibus eorum, ut et ipsi cognoscant Christum Iesum
dominum nostrum. Oremus.

Adnuntiat diaconus ut supra.

415 Omnipotens sempiterne deus, qui etiam iudaicam / per- [f. 66r] 36
fidiam a tua misericordia non repellis, exaudi præces nostras, quas

tibi pro illius populi obcaecationem deferimus, ut agnita ueritatis
 tuae luce, quae Christus est, a suis tenebris eruantur: per dominum.

3 Oremus et pro paganis, ut deus omnipotens auferat iniquita- 416
 tem a cordibus eorum et relictis idolis suis conuertantur ad deum
 uerum et unicum filium eius Iesum Christum dominum nostrum:
 6 cum quo uiuit et regnat deus in unitate spiritus sancti. Oremus.

Adnuuiat diaconus ut supra.

Omnipotens sempiternus deus, qui non mortem peccatorum sed 417
 9 uitam semper inquiris, suscipe propicius orationem nostram et li-
 bera eos ab idolorum cultura et adgrega ecclesiae tuae sanctae ad
 laudem et gloriam nominis tui: per

12 *Istas orationes supra scriptas expletas ingrediuntur diaconi in 418*
sacrario. Procedunt cum corpore et sanguinis domini quod ante die
remansit et ponunt super altare. Et uenit sacerdos ante altare adorans
 15 *crucem domini et osculans. Et dicit: Oremus. | Et sequitur [f. 66v]*
 Praeceptis salutaribus moniti et oratio dominica. Inde Libera nos
 domine quaesumus. *Haec omnia expleta adorant omnes sanctam*
 18 *crucem et communicant.*

XLII

SABBATORUM DIE

21 *Mane reddunt infantes symbulum. Prius catacizas eos, inposita 419*
super capita eorum manu, his uerbis:

Nec te latet, satanas, imminere tibi poenas, imminere tibi tor- 419
 24 menta, imminere tibi diem iudicii, diem supplicii, diem qui uentu-
 rus est uelut clibanus ardens, in quo tibi atque uniuersis angelis tuis
 aeternus ueniat interitus. Proinde, damnate, da honorem deo uiuo
 27 et uero, da honorem Iesu Christo filio eius et spiritui sancto, in cuius
 nomine atque uirtute praecipio tibi, ut exeas et recedas ab hoc
 famulo dei, quem hodie dominus deus noster Iesus Christus ad
 30 suam sanctam gratiam et benedictionem fontemque baptismatis
 dono uocare dignatus est, ut fiat eius templum per aquam regenera-
 tionis in re-/missionem omnium peccatorum: in nomine [f. 67r]
 33 domini nostri Iesu Christi, qui uenturus est iudicare uiuos et mortuos
 et saeculum per ignem.

23 (N Zierbuchstabe aus drei Fischen)ec; late(a ausradiert)t 26/27 uiuo (e auf
 Rasur)t 28 re(c auf Rasur)edas 30 fontemqu(a ausradiert)e 33 uen(turus est
 auf Rasur)

- 420 *Inde tanges ei nares et aures de sputo, et dicit ei ad aurem:*
Effeta, quod est adaperire, in odorem suauitatis. Tu autem
effugare, diabule, adpropinquauit enim iudicium dei. 3
- 421 *Postea uero tangis ei pectus et inter scapulas de oleo exorcizato,*
et uocato nomine singulis dicit:
Abrenuncias satanae? 6
Respondet: Abrenuncio.
Et omnibus oberibus eius?
Respondet: Abrenuncio 9
Et omnibus pompis eius?
Respondet: Abrenuncio.
- 422 *Inde uero dicit simbulum inposita manu super capita ipsorum.* 12
Postea uero dicitur eis ab archidiacono:
Orate, electi, flectite genua. Complete orationem uestram in
unum et dicite Amen. *Et respondet omnes:* Amen. 15
- 423 *Iterum admonentur ab archidiacono his uerbis:*
Caticumini recedant. Omnes cadicuminis exeat foris.
Iterum dicit diaconus: 18
- 424 Filii carissimi reuerti-/mini locis uestris et expectantes [f. 67v]
horam, qua possit circa uos dei gratia baptismum operari.

SEQUITUR ORDO QUALITER SABBATO SANCTO AD UIGILIAM 21
ING^REDIANTUR.

- 425 *Primitus enim uiii^a hora diei mediante procedunt ad ecclesiam*
et ingrediuntur in sacrario et induunt se uestimentis sicut mos est. 24
Et incipit clerus laetania et procedit sacerdos de sacrario cum ordinibus
sacris. Ueniunt ante altare stantes inclinato capite usquedum dicent
Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, miserere. *Deinde surgens* 27
sacerdos ab oratione uadit retro altare, sedens in sede sua. Deinde
ueniens archidiaconus ante altare, accipiens de lumine quod VI feria
absconsum fuit, faciens crucem super cereum et inluminans eum, et 30
completur ab ipso benedictio caerei.
- 426 Deus, mundi conditor, auctor luminis, siderum fabricator,
deus qui iacentem mundum in tenebras luce perspicua retextisti, 33
deus, per quem ^rin^leffabili potentia / omnia claritas sumpsit [f. 68r]
exordium: te in tuis operibus inuocantes, in ac sacratissima noctis

uigilia de donis tuis caereum tuae suppliciter offerimus maiestati,
 non adipe carnis pollutum, non profana unctione uiciatum, non sa-
 3 crilego igne contactum, sed cera oleo atque papiro constrictum in tui
 nominis honore succensum, obsequio relegiosae deuotionis offerimus.
 Magnum igitur mysterium et noctis huius mirabile sacramentum
 6 dignis necesse est laudibus cumulari. In quo dominicae resurrectio-
 nis miraculo diem sibi introductum tenebrae inueteratae senserunt,
 et mors quae olim fuerat aeterna nocte damnata, inserto uiri fulgoris
 9 lumine captiuam se trahi dominicis triumphis obstipuit, et quod
 praeuaricante primoplafulstro tenebrosa praesumptione fuerat in
 seruitute damnatum, huius noctis miraculo splendore liber<t>atis
 12 inradiat. / Ad huius ergo festiuitatis reuerentiam feruore spi- [f. 68v] 427
 ritus descendentes, quantum deuotio humana exigit, tibi deo ful-
 gore flammaram placida luminaria exhibemus, ut dum haec fide
 15 integra persoluuntur, creaturae tuae etiam praeconia extolluntur.
 Flammae lux quippe dicenda est, per quem potestas deitatis Moyses
 apparere dignata est, quae de terra seruitutis populo exeunti salu-
 18 tifero lumine ducatum exhibuit, quae tribus pueris in camino sententia
 tyranni depositis uitam blandimentis mollioribus reseruauit. Nam
 ut praecedente huius luminis gratia tenebrarum horror excluditur,
 21 ita, domine, luciscente maiestati tuae imperro peccatorum sarcinae
 deluantur. Cum igitur huius substantiae miramur exordium, apium 428
 necesse est laudemus originem. Apes uero sunt frugalis in sumptibus,
 24 in procreatione castissimae. Aedificant cellulas caere<o> liquore
 fundatus, quarum humanae / peritiae ars magistra non [f. 69r]
 quoequat. Legunt pedibus flores et nullum damnum in floribus inue-
 27 nitur. Partus non aedunt, sed ore legentes concepti faetus reddunt
 examina, sicut exemplo mirabili Christus ore paterno processit.
 Fecunda est in his sine partu uirginitas, quam ut<i>que dominus
 30 sequi dignatus, carnalem se matrem habere uirginitatis amore
 constituit. Talia igitur, domine, dignae sacris altaribus tuis munera
 offeruntur, quibus te laetari relegio christiana non ambigit.
 33 **BENEDICTIO SUPER INCENSUM.** Ueniat ergo, omnipotens deus, 429
 super hunc incensum larga tuae benedictionis infusio et hunc noc-
 turnum splendorem, inuisibilis regnator, intende, ut non solum sacri-
 36 ficium quod ac nocte litatum est archana luminis tui admixtione
 refulgeat, sed quocumque loco ex huius aliquid sanctificationis fue-
 rit mysterio deportatum, expulsa diabolicae fraudis nequitia uirtus

1 offerim(us *auf Rasur*) 4 rel(e *aus i*)giosae 22 delu(a *auf Rasur*)ntur;
 subs(tanciae *auf Rasur*) 24 caere(o *ausradiert*) 25 a(r *auf Rasur*)s 30 (ae *auf*
Rasur)dunt 39 ac]hae 40 sanct(i *auf Rasur*)ficationis 41 deport(a *Rasur*)tum *auf*

tuae maiestatis / adsistat: per dominum nostrum Iesum [f. 69v]
Christum filium tuum, qui tecum uiuit et regnat deus in unitate spi-
ritus sancti per omnia saecula saeculorum. Amen.

430 *Post hoc surgens sacerdos a sede sua et dicit orationes de uigilia
paschae, sicut in sacramentorum continetur.*

XLIII

ORATIONES PER SINGULAS LECTIONES IN SABBATO SANCTO

431 Deus, qui diuicias misericordiae tuae in ac praecipuae nocte
largiris, propiciare uniuerso ordini sacerdotalis officii, et omnes
gradus famulatus nostri perfecta delictorum remissione sanctifica,
ut ministraturos regenerat(ric)i gratiae tuae nulli esse obnoxios
patiaris offendi: per.

Sequitur lectio: In principio fecit deus.

432 Deus inconmutabilis uirtus, lumen aeternum, respice propicius
ad tocius aeclesiae tuae mirabile sacramentum et opus salutis hu-
mane perpetuae dispositionis effectu tranquillus operare, totusque
mundus experiatur et uideat deiecta erigi, inueterata nouari, [f. 70r]
et per ipsum redire omnia in integrum, a quo sumpseret principium:
per.

Sequitur de Noe

433 Omnipotens sempiternae deus, qui in omnium operum tuorum
dispensatione mirabilis es, intellegant redempti tui non fuisse ex-
cellentius quod inicio factus est mundus, quam quod in finem sae-
culorum pascha nostrum immolatus est Christus: per eundem do-
minum.

De Abraham tertia

434 Deus, fidelium pater summe, qui in toto orbem terrarum pro-
missionis tuae filios diffusa adoptione multiplicas et (per) paschale
sacramentum Abraham puerum tuum uniuersarum, sicut iurasti,
gencium efficis patrem: da populis tuis digne ad gratiam tuae uoca-
tionis intrare: per.

In Exodo quarta cum cantico: Cantemus domino.

435 Deus, cuius antiqua miracula etiam nostris saeculis curruscare
sentimus, dum quod uni populo a persecutione aegyptia liberando

8 ac]hac 12 offendi] offensae 30 da auf Rasur; popul(is auf Rasur)
33 liberand(o auf Rasur)

dexteræ tuæ potētia contulisti, id in salute gentium per aquam
regenerationis operaris: præsta, ut et in Abrahæ filios et in
3 is-/raheliticam dignitatem totius mundi transeat pleni- [f. 70v]
tudo: per.

In Esaia v

6 Omnipotens sempiternæ deus, multiplica in honore nominis 436
tui quod patrem fidei spondisti et promissionis filios sacra adop-
tione delata, ut quod priores sancti non dubitauerunt futurum,
9 ecclesia tua magna iam parte cognoscat impletum: per.

In Ezechiel vi

12 Deus, qui nos ad caelebrandum paschale sacramentum utri- 437
13 <u>sque testamenti paginis inuisti, da nobis intellegere misericordias
tuas, ut ex perceptione præsentium munerum firma sit expectatio
futurorum: per.

15 *vii in Esaia cum cantico. Uinea domini.*

Deus, qui in omnibus aeclesiae tuæ filiis sanctorum prophæ- 438
tarum uoce manifestasti in omni loco dominationis tuæ satorem te
18 bonorum seminum et electorum palmitum esse cultore: tribue po-
pulis tuis qui et uinearum apud te nomine censentur et segitum, ut
spinarum et tribulorum squalore resecato digni efficiantur fruge
21 fecundi: per.

| *Item in Exodo viii*

[f. 71r]

24 Deus, [qui] diuersitatem omnium gentium in confessione tui 439
nominis unum esse fecisti, da nobis et uelle et posse quod præcepis,
ut populo ad aeternitatem uocato una sit fides mentium et pietas
actionum: per.

27 *VIII In Deuteronomio cum cantico*

Deus, celsitudo humilium et fortitudo rectorum, qui per sanc- 440
tum Moysen puerum tuum ita erudire populos tuos sacri carminis
30 tui decantatione uoluisti, ut illa legis iteracio fieret etiam nostra
directio: excita in omnem iustificatarum gentium plenitudinem po-
tentiam tuam, et <da> laeticiam mitigando terrorem, ut omnium
33 peccatis tua remissione deletis quod denuntiatum est in ultionem
transeat in salutem: per.

In Danihele x

36 Omnipotens sempiternæ deus, spes unica mundi, qui prophæ- 441
tarum tuorum præconio præsentium temporum declarasti my-
steria, auge populi tui uota placatus, quia in nullo fidelium nisi

3 mundi (tran am Zeilenende ausradiert)
aus u)(puli tui auf Rasur von populi)

35 dani(h auf Rasur?)elo

38 p(o

ex tua inspiratione proueniunt quarumlibet incrementa uirtutum:
per.

Oratio post psalmum xli

442 / Omnipotens sempiternus deus, respice propitius ad [f. 71v]
deuocionem populi renascentis, qui sicut ceruus aquarum expectat
fontem, et concede propitius, ut fidei ipsius sitis baptismatis my- 6
sterio animam corpusque sanctificet: <per>

443 *Inde procedunt ad fontes cum laetania ad baptizandum. Bap- 9
tismus expletum consignantur ipsi infantes ab episcopo, dum accipiunt
septem dona gratia spiritus sancti, et mittit chrisma in frontibus eorum.
Postea uero ipse sacerdos reuertit cum omnibus ordinibus in sacrario.
Et post paulolum incipiunt tertia laetaniam, et ingrediuntur ad 12
missas in uigilia, ut stella in caelo apparuerit. Et sic temperent, ut in
trinitate numero ipsae laetaniae fiant.*

XLIII

INDE DISCENDIS CUM LAETANIA AD FONTE. BENEDICTIO FONTIS

444 Omnipotens sempiternae deus, adesto magne pietatis tuae 18
mysteriis, adesto sacramentis et ad creandos nouos populos, quos
tibi fons baptismatis parturit, spiritum ad-/optionis emitte, [f. 72r]
et quod humilitatis nostrae gerendum est ministerio, tuae uirtutis
conpleatur effectus: per 21

445 ITEM CONSECRATIO FONTIS. Deus, qui inuisibili potentia tua 24
sacramentorum tuorum mirabiliter operaris affectum, et licet nos
tantis misteriis exequentis simus indigni, tu tamen gratiae tuae
dono non deseres etiam ad nostras praeces aures tuae pietatis in-
clina: deus, cuius spiritus super aquas inter ipsa mundi primordia 27
ferebatur, ut iam tunc uirtutem sanctificationis aquarum natura
conciperet: deus, qui nocentis mundi crimina per aquas abluens
regenerationis speciem in ipsa diluuii effusione signasti, <ut> unius 30
eiusdemque elimenti mysterio et finis esset uicis et origo uirtutum:
respice, domine, in faciem aeclesiae tuae et multiplica in ea genera-
tiones tuas, quae gratiae tuae effluentis impetum laetificas ciuitatem 33
tuam, fontemque baptismatis aperis toto orbe terrarum gentibus
innouandis, ut tuae maiestatis imperio sumat unigeniti tui gra-

tiam / de spiritu sancto. Qui hanc aquam regenerandis ho- [f. 72v]
 3 minibus praeparatum archano sui luminis admixtione fecundet, ut
 sanctificatione concepta ab immaculato diuini fontis utero in nouam
 6 renatam creaturam progenies caelestis emergat, et quos aut sexus
 in corpore aut aetas discernit in tempore, omnis in una pareat gratia
 9 mater infantia. Procul ergo hinc iubente te, domine, omnis spiritus
 inmundus abscedat, procul tota nequitia diabolicae fraudis absistat,
 nihil hic loci habeat contrariae uirtutis ammixtio, non insidiando
 12 circumuolet, non latendo subripiat, non inficiendo corrumpat. Sit
 haec sancta et innocens creatura libera ab omni inpugnatoris incursu,
 et tocius nequitiae purgata discessu. Sit fons uiuus, aquae regene-
 15 rans, unda purificans, ut omnis hoc lauacro salutifero diluendi ope-
 ranti in eis spiritu sancto perfecti purgationis indulgentiam conse-
 quantur.

15 *Hic signas.* / Unde benedico te, creatura aquae, per [f. 73r] 446
 deum uiuum, per deum sanctum, per deum qui te in principio uerbo
 separauit ab arida et in quattuor fluminibus totam terram rigare
 18 praecepit, qui te in deserto amaram suauitatem inditam fecit esse
 potabilem et sitiendi populo de petra produxit. Benedico te et per
 Iesum Christum filium eius unicum dominum nostrum, qui te in
 21 Channa Gallileae signo ammirabili sua potencia conuertit in uinum,
 qui pedibus super te ambulauit et a Iohanne in Iordane in te bap-
 tizatus est, qui te una cum sanguine de latere suo produxit et di-
 24 scipulis suis iussit, ut credentes baptizarentur in te dicens: Ite,
 docete omnes gentes baptizantes eos in nomine patris et filii et spi-
 ritus sancti.

27 *Hic sensum mutabis.* Haec nobis praecepta seruantibus tu, 447
 deus omnipotens, clemens adesto, tu benignus aspira, tu has sim-
 plices aquas tuo ore benedicito, ut praeter naturalem emunda-
 30 tio-/nem, quam lauandis possunt adhiberi corporibus, sint [f. 73v]
 eciam purificandis mentibus efficaces.

Discendat in hanc plenitudinem fontis uirtus spiritus tui et 448
 33 totam huius aquae substantiam regenerandis fecundet effectum. Hic
 omnium peccatorum maculae deleantur. Hic natura ad imaginem
 tuam condita et ad honorem sui reformata principiis cunctis uetu-
 36 stas squaloribus emundetur, ut omnis homo hoc sacramentum
 regenerationis ingressus in uera innocentia noua infantia renasca-

23 Mt 28,19 27 (Hic bis 29 emun auf Rasur) dationem; H und zwei T sind
 noch sichtbar: zuerst fehlte also die Rubrik 30 adhib(e aus i(ri) 37 uera(e ausradiert)
 innocentia(e ausradiert)

tur: per dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui uenturus est in spiritu sancto iudicare uiuos et mortuos et saeculum per ignem.

3

449 *Inde benedicto fonte baptizas unumquemque in ordine suo sub has interrogationes:*

Credis in deum patrem omnipotentem?

6

| *Respondet:* Credo. [f. 74r]

Credis et in Iesum Christum filium eius unicum dominum nostrum natum et passum?

9

Respondet: Credo.

Credis et in spiritum sanctum, sancta aecclesia, remissionem peccatorum, carnis resurrectionem?

12

Respondet: Credo.

Deinde per singulas uices mergis eum tertio in aqua.

Postea cum ascenderit a fonte infans, signatur a praesbitero in cerebro de chrismate his uerbis:

15

450 Deus omnipotens, pater domini nostri Iesu Christi, qui te regenerauit ex aqua et spiritu sancto quique dedit tibi remissionem omnium peccatorum, ipse te linit chrisma salutis in Christo Iesu domino nostro in uitam aeternam.

18

Respondet: Amen.

21

Deinde ab episcopo datur eis spiritus septiformis. Ad consignandum inponit eis manum in his uerbis:

451 | Deus omnipotens, pater domini nostri Iesu Christi, qui [f. 74v] regenerasti famulos tuos ex aqua et spiritu sancto quique dedisti eis remissionem omnium peccatorum: tu domine, inmitte in eos spiritum sanctum tuum paraclytum et da eis spiritum sapientiae et intellectus, spiritum consilii et fortitudinis, spiritum scientiae et pietatis; adimple eos spiritum timoris dei: in nomine domini nostri Iesu Christi, cum eo uiuis et regnas deus semper cum spiritu sancto per omnia saecula saeculorum. Amen.

24

27

30

Postea signat eos in fronte de chrismate dicens:

452 Signum Christi in uitam aeternam.

33

Respondet: Amen.

Pax tecum.

Respondet: Et cum spiritu tuo.

36

Inde uero cum laetania ascendit ad sedem suam et dicit:

Gloria in excelsis deo.

XLV

ORATIONES ET PRAECES AD MISSAM IN NOCTE

- 3 Omnipotens sempiternae deus, qui hanc sacratissimam noctem 453
per uniuersa mundi spatia gloriae dominicae resurrectionis inlustras,
conserua / in nouam familiae tuae progeniem sanctificationis [*f. 75r*]
6 spiritum quem dedisti, ut corpore et mente renouati puram tibi
animam et purum pectus semper exhibeant: per dominum.
- Deus, qui hanc sacratissimam noctem gloriosae dominicae re- 454
9 surrectionis inlustras, conserua, in noua familiae tuae progeniem
adoptionis spiritum quem dedisti, ut corpore et mente renouati
puram tibi exhibeant seruitutem: per dominum.
- 12 SECRETA. Suscipe, quaesumus, domine, et plebis tuae et tuorum 455
hostias renatorum, ut et confessione tui nominis et baptis-
mate renouati sempiternam beatitudinem consequantur: per dominum.
- 15 ITEM ALIA. Suscipe, domine, preces populi tui cum oblationibus 456
hostiarum, ut paschalibus initiata mysteriis ad aeternitatis nobis
medillam te operante proficiant: per dominum.
- 18 Uere dignum et iustum est, aequum et salutare: adest enim 457
nobis / optatissimum tempus, et desideratae noctis lumen [*f. 75v*]
aduenit. Quid enim maius vel melius inuenire poterit, quam domini
21 resurgentis praedicare uirtutem? Hic namque inferorum claustra
disrumpens, carissimam nobis hodie suae resurrectionis vixillam
suscepit atque hominem remeans inuidia inimici deiectum miranti-
24 bus intulit astris. O noctis istius mystica et ueneranda conmercialia!
O sanctae matris aecclesiae pia sempiterna beneficia! Non uult habere
quod perimat, sed cupit inuenire quod redimat. Exultauit Maria in
27 sacratissimam puerperi, exultat ecclesia in filiorum suorum gene-
rationis speciem. Sic fons ille beatus qui dominico latere circum-
fulxit, molis excepit uiciorum, ut his sacris altaribus uitales escas
30 perpetua uita conferat renatorum. Et ideo cum angelis.
- / Uere dignum: te quidem omni tempore, sed in hac [*f. 76r*] 458
potentissimam noctem gloriosius praedicare, cum pascha nostrum
33 immolatus est Christus. Ipse enim uerus est agnus qui abstulit
peccata mundi; qui mortem nostram moriendo distruxit et uitam
resurgendo reparauit. Propterea profusis paschalibus gaudiis totus

16 m(y *auf Rasur von* i)steriis; aetern(i *auf Rasur?*)tatis 19 d(e *aus* i)sideratae
24 con(m *auf Rasur*)ercia 27 puerperi] puerperio?

in orbe terrarum mundus exultat. Sed et supernae uirtutes atque angelicae concinunt potestates hymnum gloriae tuae sine fine dicentes.

459 INFRA ACTIONEM. Communicantes, et noctem sacratissimam caelebrantes resurrectionis domini nostri Iesu Christi secundum carnem: sed et memoriam.

460 ITEM INFRA ACTIONEM. / Hanc igitur oblationem seruitutis [*f. 76v*] nostrae, sed et cunctae familiae tuae, quam tibi offerimus pro his quoque, quos regenerare dignatus es ex aqua et spiritu sancto, tribuens eis remissionem omnium peccatorum, ut inuenires eos in Christo Iesu domino nostro, quaesumus, domine, placatus accipias. Pro quibus maiestati tuae supplices fundimus praeces, ut nomina eorum ascribi iubeas in libro uiuentium: diesque nostros.

461 POST COMMUNIONEM. Praesta, quaesumus, omnipotens deus, ut diuino munere satiati et sacris mysteriis innouemur et moribus: <per>.

462 ITEM ALIA. Concede, quaesumus, omnipotens deus, ut paschalis perceptio sacramenti continuata in nostris mentibus perseueret: per.

XLVI

DOMINICUM PASCHAE

463 Deus, qui per unigenitum tuum aeternitatis nobis aditum deuicta morte reserasti, da nobis, quesumus, ut qui resurrectionis sollempnia colimus, per innouatione tui spiritus / a morte [*f. 77r*] animae resurgamus: per dominum.

464 Deus, qui nos resurrectionis, dominicae annua solempnitate laetificas, concide propicius, ut per temporalia festa quae agimus peruenire ad gaudia aeterna mereamur: per dominum.

465 SECRETA. Suscipe, domine, propicius munera famulorum tuorum ut confessione tui nominis et baptisate renouati sempiternam beatitudinem consequantur: per dominum.

466 Uere dignum: te quidem omni tempore, sed in hoc praecipue die laudare benedicere et praedicare, quod pascha nostrum immolatus est Christus. Per quem in aeternam uitam filii lucis oriuntur, fidelibus regni caelestis atria reserantur et beati lege commercii diuinis

10 (i *auf Rasur*)nuenires 13 (a *später add.*)scribi 18 continua(ta *später add.*)
27 p(e *auf Rasur*)ruenire

humana mutantur. Quia nostrorum omnium mors cruce Christi redempta est et in resurrectione / eius omnium uita resurrexit. [f. 77v]

3 Quem in susceptione mortalitatis deum maiestatis agnoscimus et in diuinitatis gloriam deum et hominem confitemur. Qui mortem nostram moriendo distruxit et uitam resurgendo restituit, Iesus
6 Christus dominus noster. Et ideo cum angelis.

Infra actionem ut supra in nocte sancta. Sequitur

POST COMMUNIONEM. Omnipotens sempiternus deus, qui ad aeternam uitam in Christi resurrectione nos reparas, custodi opera misericordiae tuae et suauitatem corporis et sanguinis domini nostri Iesu Christi unigeniti filii tui nostris infunde pectoribus: per dominum. 467

XLVII

INCIPIUNT TOCIUS ALBAE ORATIONES ET PRAECES. FERIA SECUNDA

Paschale mysterium recensentes, apostolorum, domine, beatorum praecibus foueamur, quorum magisterium cognouimus exequendum: per. 468

/ Deus aeclesiae tuae redemptor atque perfectior, fac, [f. 78r] 469
18 quaesumus, ut apostolorum praecibus paschalis sacramenti dona capiamus, quorum nobis ea tribuisti magisterio praedicare: per

SECRETATA. Sacrificia, domine, paschalibus gaudiis immolamus, 470
21 quibus ecclesia tua mirabiliter renascitur et nutritur: <per.>

Uere dignum: nos praecare clementiam tuam, ut ad caelebrandum dignae paschale mysterium beatorum apostolorum praecibus 471
24 adiuuemur et quorum praedicatione haec credenda suscepimus, eorum patrociniis fideliter exequamur: per Christum dominum.

Infra actionem ut supra in nocte sancta. Sequitur

POST COMMUNIONEM. Impleatur in nobis, quaesumus, domine, 472
27 sacramenti paschalis sancta libatio nosque de terrenis affectibus ad caelestem transferat institutum: per.

XLVIII

FERIA III

Deus, qui paschalia nobis remedia contulisti, populum tuum 473
33 caelesti / dono prosequere, ut inde post in perpetuum gaudeat, unde nunc temporaliter exultat: per. [f. 78v]

1 muta(ntu auf Rasur)r 8 Post communionem. Infra bis sancta. Sequitur Hs
23 beator(u darüber Strich ausradiert)m 32 paschal(ia auf Rasur eines Buchstabens)

- 474 Deus, qui solempnitate paschali caelestia mundo remedia
benignus operaris, annua festiuitatis huius dona proseguere, ut
obseruantia temporalis ad uitam proficiat sempiternam: per. 3
- 475 **SECRETA.** Hostias, domine, quaesumus, placatus adsume, quas et
pro renatorum expiatione peccati deferimus et <pro> adcaeleratione
caelestis auxilii: per. 6
- 476 Uere dignum: per Christum dominum nostrum. Qui oblatione
sui <corporis> remotis sacrificiis carnalium uictimarum seipsum
tibi pro salute nostra offerens idem sacerdos et sacer agnus exhibuit. 9
Quem laudant.
- Infra actionem ut supra in nocte sancta. Sequitur*
- 477 **POST COMMUNIONEM.** Adesto, domine, quaesumus, nostri redemp- 12
tionis affectibus, ut quos sacramentis aeternitatis institues, isdem
protegas dignanter aptandos: <per.>
- 478 / Digne nos tui nominis quaesumus, domine, famulari [*f. 79r*] 15
salutaris cybus et sacer potus instituat, ut renouationem condi-
cionis humane, que mysterio continet, in nostris iugiter sensibus
operentur: <per.> 18

XLVIII

FERIA QUARTA

- 479 Deus, qui pro salute mundi sacrificium paschale fecisti, propi- 21
tiare supplicationibus nostris, ut interpellans pro nobis pontifex
summus, quos per id quod nostri est similis reconciliatur, per id quod
tibi est aequalis absoluat, Iesus Christus dominus noster, qui tecum 24
uiuuit et regnat.
- 480 Deus, qui omnes [qui] in Christo renatos genus regnum et sacer- 27
dotale fecisti, da nobis et uelle et posse quod praecipis, ut populo
ad aeternitatem uocato una sit fides cordium et pietas actionum:
per.
- 481 **SECRETA.** Suscipe, quaesumus, domine hostias redemptionis 30
humanae et salutem nobis mentis et corporis operare placatus: per
dominum nostrum.
- 482 / Uere dignum: circumdantes altaria tua, <domine> [*f. 79v*] 33
uirtutum, et in ipsius agni immaculati agnitione gloriantes, qui seip-
sum pro nobis obtulit immolandum, ut corpore eius in sanguine

quo a peccatis redempti sumus, ad aeternam uitam sacrificiis caelestibus pascamur: per Christum dominum.

3 *Infra actionem ut supra in nocte sancta. Sequitur*

POST COMMUNIONEM. Adesto, domine, quaesumus, nostri redemptionis affectibus, ut quos sacramentis aeternitatis institues, 483
6 isdem protegas dignanter aptandos: per dominum nostrum.

L

FERIA QUINTA

9 Deus, qui multiplicas sobolem renascentum, fac eos gaudere 484
propitius de suorum uenia peccatorum: per.

Deus, qui humanam naturam supra primae originis praeparas 485
12 dignitatem, respice ad pietatis tuae ineffabile sacramentum, ut
quos / regenerationis mysterii dignatus es innouare, in his [f. 80r]
15 dona tuae perpetuae gratiae benedictionisque conserua: per domi-
num nostrum.

SECRETA. Concede, quaesumus, domine, semper nos per haec 486
mysteria paschalia gratulari, ut continua nostrae reparationis ope-
18 ratio perpetua nobis fiat causa laeticiae: per dominum nostrum.

Uere dignum: quia uetustate distructa renouantur uniuersa 487
21 deiecta et uitae nobis in Christo reparatur integritas. Quem laudant
angeli.

Infra actionem ut supra in nocte sancta. Sequitur

POST COMMUNIONEM. Purifica[tio], domine, quaesumus, mentes 488
24 nostras benignus et renoua caelestibus sacramentis, ut consequenter
et corporum praesens pariter et futurum capiamus auxilium: per.

LI

FERIA SEXTA

27 Deus, qui ad caeleste regnum nonnisi renatis ex aqua et spiritu 489
sancto pandis / introitum, auge semper super famulos tuos [f. 80v]
gratiae tuae dona, ut qui ab omnibus sunt purgati peccatis, a nullis
30 fraudentur promissis: per dominum.

490 Deus, qui credentes in te fonte baptismatis innouasti, hanc
renatis in Christo concede custodiam, ut nullo erroris incursu gra- 3
tiam tuae benedictionis amittant: per.

491 SECRETA. Paschalis hostias recensentes quaesumus, domine, ut
quod frequentamus actu, conpraehendamus effectum: per.

492 Vere dignum: per Christum dominum nostrum. Qui secundum 6
promissionis suae incommutabilem ueritate caelestis pontifex factus
in aeternum solus omnium sacerdotum peccati remissione non eguit,
sed potius peccatum mundi idem uerus agnus abstersit. Et ideo cum 9
angelis.

Infra actionem ut supra in nocte sancta. Sequitur

493 POST COMMUNIONEM. Inmortalitatis alimonia consecuti quaesu- 12
mus, domine, ut quod ore percipimus, mente sectemur: per dominum.

/ LII

[f. 81r]

FERIA SEPTIMA

15

494 Deus, qui nos exultantibus animis pascha tuum caelebrare
tribuisti, fac, quaesumus, nos et temporalibus gaudere subsidiis et
aeternitatis effectibus gratulari: per dominum. 18

495 Deus, innocentiae restitutor et amator, dirige ad te tuorum
corda famulorum, ut quos de infidelitatis tenebris liberasti, num-
quam a tuae ueritatis luce discedant: per. 21

496 SECRETA. Suscipe munera, quaesumus, domine, exultantis eccle-
siae, et cui causam tanti gaudii praestetisti, perpetuum fructum
concede laetiae: <per>. 24

497 Vere dignum: nos te suppliciter obsecrare, et Iesu Christi do-
mini nostri, cuius muneris pignus accepimus, manifesta dona con-
praehendere ualeamus, et quae nobis feliciter speranda paschale 27
contulit sacramentum, adtingere mereamur resurrectionis dominicae
firmitatem. Et ideo cum angelis.

Infra actionem ut supra in nocte sancta. Sequitur

498 POST COMMUNIONEM. Exuberet, quaesumus, domine, mentibus
nostris paschalis / gracia sacramenti, ut donis suis ipsi nos [f. 81v]
<dignos> efficiat: <per>. 33

5 freque(n auf Rasur)tamus 12 inmorta(litatis bis 13 dominum auf Rasur)
25 et] ut

LIII

OCTABAS PASCHAE DIE DOMI<NI>CO

3 Deus, qui renatis baptismate mortem adimis et uitam tribuis 499
sempiternam, concede, quaesumus, ut quorum nunc regenerationis
sacrae diem caelebramus octauum, ita corpora eorum animasque
6 custodias, ut gratiam se catholicae fidei percipisse pietatis tuae de-
fensione cognoscant: per.

Deus qui credentes in te populos gratiae tuae largitate multi- 500
9 plicas, respice propicius ad electionem tuam, ut qui sacramento
baptismatis sunt renati, regni caelestis mereantur introitum: per.

SECRETATA. Suscipe, quaesumus, domine, oblationes familiae tuae, 501
12 ut sub tuae protectionis auxilio et co[nso]lata non perdant et ad
aeterna dona perueniant. per.

Uere dignum: nos clemenciam tuam suppliciter exorare, ut 502
15 filius tuus dominus noster Iesus Christus, qui se usque in finem sae-
culi suis permisit fidelibus adfuturum, et praesentiae corporalis
mysterii non deserat / quos redemit, <et> maiestatis suae [f. 82r]
18 beneficiis non relinquat. Et ideo cum.

Infra actionem ut supra. Sequitur

<POST> COMMUNIONEM. Maiestatem tuam, domine, supplices 503
21 exoramus, ut quos uiam fecisti perpetuae salutis intrare, nullis
permittas errorum laquaeis implicare: per

LIIII

24 ORATIONES ET PRAECES DE PASCHA ANNOTINA

Deus, per cuius prouidentiam nec praeteritorum momenta 504
deficiunt nec ulla superest expectacio futurorum, tribue perma-
27 nentem peractae quae recolimus solemnitatis effectum, ut quod re-
cordatione percurrimus, semper in opere teneamus: per.

Deus, qui renatis fonte baptismatis delictorum indulgentia 505
30 tribuisti, praesta misericors, ut recolentibus huius natiuitatis insi-
gnia plenam adoptionis gratiam largiaris: per.

8 p(o *auf Rasur*)pulos 9 sacra(mento *bis* 10 re *eng auf Rasur*)nati 12 ad
aeterna *auf Rasur* 17 quos (et? *ausradiert*) 25 p(ro *Kürzung auf Rasur*)uidenciam
28 percurri(m *auf Rasur?*)us 30 miseri(cors *auf Rasur*)

- 506 **SECRETA.** Clementiam tuam, domine, suppliciter exoramus, ut
paschalis muniris sacramentum, quod fide recolimus et spe desidera-
mus intenti, / perpetua dileccione capiamus: per dominum [*f. 82v*] 3
- 507 Vere dignum: per Christum dominum nostrum: redemptionis
nostrae festa recolere, quibus humana substancia uinculis praeua-
ricaciones exuta, spem resurrectiones <acceptit> per renouatam 6
originis dignitatem: per quem maiestatem.
- 508 **INFRA ACCIONEM.** Hanc igitur oblacionem famulorum famula-
rumque tuarum, quam tibi offerunt annua recolentes mysteria 9
quibus eos tuis adoptasti regalibus institutis, quaesumus, domine,
plagatus intende. Pro quibus supplicis praeces effundimus, ut in
eis et conlata cus odias, ut promissae beatitudinis praemia largiaris: 12
diesque nostros.
- 509 **POST COMMUNIONEM.** Tua nos, quaesumus, domine, quae sump-
simus sancta purificent et operacionis suae remedio nos perficiat 15
esse placatus: per dominum.

LV

ORATIONES ET PRAECES IN PAROCHIA 18

- 510 Deus, 'qui' humani generis es et reparator et rector, da, quae-
sumus, aecclesiam tuam et noua prole semper augeri et deuocionis
cunctorum crescere filiorum: per. 21
- 511 Renouatur, domine, fontes ac spiritus tui poten-/cia [*f. 83r*]
in hereditarium populum clementer adnumera, ut qui a multitudine
purgati sunt criminum, inuisibilium etiam mereantur copia prae- 24
miorum: per.
- 512 <**SECRETA.**> Offerimus tibi, domine, laudes et munera et pro
concessis beneficiis exhibentes gracias pro concedendis suppliciter 27
depraecamus: per.
- 513 Vere dignum: nos te suppliciter exorare, ut fidelibus tuis dig-
nanter inpendas, quo et paschalia capiant sacramenta et desideranter 30
expectent uenturum, ut in mysteriis quibus renati sunt permanentes
ad nouam uitam his operantibus perducant<ur>. Et ideo cum angelis.
- 514 **POST COMMUNIONEM.** Adiuuet nos, quaesumus, domine, sanctum 33
istud paschale mysterium et ut deuotis hoc mentibus exequamur
obteneat: per.

2 (s *auf Rasur*) sacramentum 10 a(d *auf Rasur*) o(pt *auf Rasur*) asti 11 s(u
auf Rasur) pplicis 12 ut] et 19 es *später add.* 22 renouatur] renouatos 27 (su
auf Rasur) ppliciter 29 t(e *auf Rasur*) 31 m(ysteriis *auf Rasur*) quibu(s *auf Rasur*)
34 pas(chale mys *auf Rasur*?) terium hoc mentibus *auf Rasur*?

AD POPULUM. Populus tuus, quaesumus, domine, renouata 515
 semper exultet animae iuuentute, ut qui ante peccatorum ueternoso
 3 in mortis uenerat senio, nunc laetetur in pristinam se gloriam
 restitutum: per.

/ LVI

[f. 83v]

6 INCIPIUNT ORATIONES PASCHALES UESPERTINALES

Deus, qui ad aeternam uitam in Christi resurrectione nos re- 516
 paras, imple pietatis tue ineffabile sacramentum, ut cum in maiestate
 9 sua saluator noster aduenerit, quos fecisti baptismo regenerare,
 facias beata immortalitate uestiri: per dominum.

Paschalibus nobis, quaesumus, domine, remediis dignanter 517
 12 inpende, ut terrena desideria respuentes discamus iniare caelestia:
 per.

Quaesumus, omnipotens deus: iam non teneamur obnoxiiis 518
 15 sententiae damnacionis humanae, cuius nos uinculis haec redemptio
 paschalis absoluit: per dominum.

Concede, misericors deus, ut quod paschalibus exequimur 519
 18 institutis, fructiferum nobis omni tempore sentiamus: per.

Multiplica fidem, quaesumus, domine, populi tui, ut cuius per te 520
 sumpsit inicium, per te consequatur au^gmentum: per.

Praesta nobis, omnipotens deus, ut percipientes paschali mu- 521
 nere ueniam peccatorum / deinceps peccata uitetur: per [f. 84r]
 dominum.

Deus, per quem nobis et redemptio uenit et praestatur adoptio, 522
 respice in opera misericordiae tuae, ut in Christo renatis et aeternam
 tribuatur hereditas et uera libertas: per.

Deus, qui per unigenitum tuum deuicta morte aeternitates 523
 27 nobis aditum reserasti, erige ad te tuorum corda credencium, ut
 omnis generacio adpraehendat meritis quod suscipit mysteriis: per.

Omnipotens sempiternae deus, deduc nos ad societatem caele- 524
 30 stium gaudiorum, ut spiritu sancto renatos regnum tuum tribuas

1 q(s *auf Rasur*) 2 iuuentu(te ut qui *auf Rasur*) peccat(orum *bis* 33 mortis *auf*
Rasur) ue(t *auf stärkerer Rasur*)ernoso 3 uenera(t *bis* laetetur *auf Rasur*); in pris(ti-
 nam *bis* per *auf Rasur*) 7 q(ui ad aeternam *auf Rasur*?) 14 (tenea *auf Rasur*)mur
 25 tuae ut *auf Rasur eines längerer Wortes* 27 aeternita(tes *auf Rasur*?) 28 aditum
auf Rasur erig(e aus i) 29 meri(tis *auf Rasur*) suscip(it *auf Rasur, von ere?*) mys(teris
auf Rasur)

introire, atque in ea perueniat humilitas gregis quo processit fortitudo pastoris: per.

525 Deus, qui renatis per aquam et spiritu sancto caelestis regni 3
pandis introitum, auge super famulos tuos gratiam quam dedisti,
ut qui ab omnibus sunt purgati peccatis, a nullis priuentur promissis:
per. 6

526 Dele, quaesumus, domine, conscriptum peccati lege / [*f. 84v*] 6
cyrografum, quod in nobis pascali mysterio per resurrectionem tui
filii uacuasti: per. 9

527 Fac, omnipotens deus, ut qui paschalibus remediis innoua[s]ti 12
similitudinem terraeni parentis aeuasimus, ad formam caelestis
transferamus auctores: per. 9

528 Da, misericors deus, ut in resurrectionem domini nostri Iesu 12
Christi inueniamus et nos ueraciter portionem: per dominum.

529 Adesto, quaesumus, domine, tuae adesto familiae et dignanter 15
inpende, ut quibus fidei gratiam contulisti, et coronam largiaris
aeternam: per. 15

530 Exaudi nos, omnipotens deus, et familiae tuae corda, cui per- 18
fectam baptismi gratiam contulisti, ad promerendam beatitudinem
aptis aeternam: <per.> 18

531 Conserua in nobis, quaesumus, domine, misericordiam tuam, 21
et quos ab erroris liberasti caligine, ueritatis tuae firmiter inherere
facias documentum: per. 21

532 Sollicita, quaesumus, domine, quos lauasti pietate custodi, 24
ut quia tua sunt passione redempti, tua resurrectione laeten-
/ tur: per dominum nostrum. [*f. 85r*] 24

533 Christianam, quaesumus, domine, respice plebem, et quam 27
aeternis dignatus es renouare misteriis, a temporalibus culpis di-
gnanter absolue: per. 27

534 Da, quaesumus, omnipotens deus, ut quae diuina sunt iugiter 30
ambientes donis semper mereamur caelestibus propinquare: per. 30

535 Omnipotens sempiternus deus, propensius his diebus tuam 33
misericordiam consequamur, quibus eam plenius te largiente cogno-
uimus: per dominum. 33

536 Concede, misericors deus, ut deuotus tibi populus tuus existat 36
et de tua clementia quod ei prosit indesinenter obteneat: per. 36

15 q(s domine *auf Rasur*) 23 doc(i *auf Rasur, von u?*)mentum 28 a *Strich*
dariüber, vgl. Nr. 557 28/29 dignant(e *auf Rasur*)r 31 am(b *auf Rasur*)ientes caele-
sti(b *auf Rasur*)us 32 tu(a *dariüber Rasur*)m 35 miseric(o *auf Rasur*)rs; (deuo *auf Rasur*
von deuotus am Zeilenende)tus ti(b *auf Rasur*)i 36 indesinen(t *dariüber Strich*) (o *auf*
Rasur von u)bt(e *aus i*)neat

Deus, qui sensos nostros terrenis actionibus perspicis retardari, 537
concede, quaesumus, ut tuo potius munere tuis aptemur remediis: per.

3 Tribue, quaesumus, domine; ut illuc semper tendat christianae 538
deuotionis affectus, quo tecum est nostra substantia: per.

Concede, quaesumus, omnipotens deus, ut ecclesia tua et in 539
6 suorum [in]firmitate / membrorum et in noua semper fe- [f. 85v]
cunditate letetur: per.

Largere, quaesumus, aecclesiae tuae, deus, et a suis semper et 540
9 ab alienis abstinere delictis, ut pura tibi mente deseruiens pietatis
tuae remedia sine cessatione percipiat: per. dominum.

LVII

12 ORATIONES ET PRECES DOMINICUM POST OCTABAS PASCHAE

Deus, qui in filii tui humilitatem iacentem mundum erexisti, 541
laetitiam concede <fidelibus tuis>, ut quos perpetuae <mortis>
15 eripuisti casibus, gaudiis facias sempiternis perfruere: per.

Deus, in cuius praecipuis mirabilibus est humana reparatio, 542
solue opera diabuli et mortifera peccati uincula disrumpe, ut di-
18 structa malignitate quae nocuit uincat misericordia quae redemit: per.

SECRETA. Benedictionem, domine, nobis conferat salutare^fs¹ 543
sacra semper oblatio, ut quod agit misterio uirtute perficiat: per.

21 Vere dignum: nos tibi semper et ubique gratias agere et sup- 544
plicitier exorare sic nos / bonis tuis in^fs¹trui[s] sempi- [f. 86r]
ternis, ut temporalibus consoleris; sic praesentibus refoueri, ut ad
24 gaudia nos mansura perducas: per Christum dominum nostrum.

POST COMMUNIONEM. Praesta nobis, omnipotens deus, ut uiui- 545
ficationis tuae gratiae consequentis in tuo semper munere gloriemur:
27 per:

LVIII

ITEM II DOMINICA POST CLAUSUM PASCHAE

30 Deus, qui errantes ut in uia possent redire ueritatis tuae lumen 546
ostendes, da cun^fc^ttis qui christiana professione censentur, et illa
respuere quae huic inimica sunt nomini et ea quae sunt apta sectari:
33 per dominum.

3 q(s *auf Rasur*) 9 (a *am Rand*) (bs *auf Rasur*)tinere d(e *aus*)i)lictis 13 (mun-
dum er *auf Rasur*)existi 15 sempi(t *auf Rasur*)ernis 17 d(i *auf Rasur*)abuli (disr(*Kür-*
zung um *ausradiert und* um *am Rand add*)pe 18 uinca(t *auf Rasur von n*) 19 (domine
nobis con *auf Rasur*)ferat 25 d(s *auf Rasur*?); uiuifi(ca *auf Rasur*)tionis (tuae gra *auf Ra-*
sur)tiae 26 consequen(tis *auf Rasur*) 30 po(ssent *auf Rasur*) 31 censentu(r et *auf Rasur*)

- 547 Tibi placitam, deus noster, populo tuo tribuae uoluntatem quia
tunc illi prospera cuncta praestabis, cum tuis aptum feceris insti- 3
tutis: per dominum.
- 548 **SECRETA.** His nobis, domine, misteriis conferat(ur), quo terrena
desideria mitigantes discamus habere caelestia: per.
- 549 Uere dignum; per Christum dominum nostrum. / Qui [*f. 86v*] 6
humanis miseratus erroribus per uirginem nasci dignatus est, et
per passionem mortis a perpetua nos morti liberauit, ac resurre- 9
ctione sua aeternam nobis contulit uitam. Quem laudant angeli.
- 550 **POST COMMUNIONEM.** Sacramenta quae sumpsimus, quaesumus,
domine, et spiritalibus nos expient alimentis et corporalibus tuean- 12
tur auxiliis: per dominum nostrum Iesum Christum.

LVIII

TERTIA DOMINICA POST CLAUSUM PASCHAE

- 551 Deus, qui fidelium mentes unius efficis uoluntati, da populis 15
tuis id amare quod praecipis, id desiderare quod promittis, ut
inter mundanas uarietates ibi nostra fixa sint corda ubi uera
sunt gaudia: per. 18
- 552 Exaudi, domine, praeces nostras, ut quod tui Uerbi sanctifica-
tionem promissum est euangelico ubique compleatur effectu, et ple-
nitude adoptionis obteneat quod praedixit testificatio ueritatis: 21
per dominum.
- 553 **SECRETA.** / Deus, qui nos per huius sacrificii ueneranda [*f. 87r*]
commercia unius summe diuinitatis participes efficisti, presta, quae- 24
sumus, ut sicut tuam cognouimus ueritatem, sic eam dignis moribus
adsequamur: per.
- 554 Uere dignum: de tuo munere postolantes, ut tempora quibus 27
post resurrectionem dominus noster Iesus Christus cum discipulis
corporaliter habitauit pia deuotione tractemus: per dominum.
- 555 **POST COMMUNIONEM.** Adesto, domine deus noster ut per haec 30
quae fideliter sumpsimus, et purgemur a uiciis et a periculis omnibus
exuamur: per dominum nostrum.

7 dignatu(s e *auf Rasur*)st 10 q(s *auf Rasur*) 11 alimenti(s *auf Rasur von*
bus); tu(e *auf Rasur von a*)antur 16 quo(d *auf Rasur von d*) praecipis p(ro *auf Rasur*
von er)mittis 28 ih(s *auf Rasur?*)

LX

QUARTA DOMINICA POST CLAUSUM PASCHAE

- 3 Deus, a quo bona cuncta procedunt, largire supplicibus, ut cogitemus te inspirante quae recta sunt et te gubernante eadem faciamus: per. 556
- 6 Deus, qui misericordiam ianuam fidelibus patere uoluisti, respice in nos et miserere nostri, ut qui uoluntatis tuae uiam ^{te} donante sequimur, / a uitae numquam semitis deuiemur: per. [*f.* 87*v*] 557
- 9 SECRETA. Praesta, domine, quaesumus, ut illius salutis capiamus effectum, cuius per haec mysteria pignus accepimur: per dominum. 558
- 12 Uere dignum: ut, quia primum tuae pietatis indicium est, si tibi nos facias toto corde subiectos, tu spiritum nobis tante deuotionis infundas, ut propicius largiaris consequenter auxilium: per. 559
- 15 POST COMMUNIONEM. Tribue nobis, domine, caelestis mensae uirtute sati[et]atis et desiderare quae recta sunt et desiderata percipere: per. 560

LXI

QUINTA DOMINICA POST CLAUSUM PASCHAE

- Omnipotens sempiternus deus, fac nos tibi semper et deuotam gerere uoluntatem et maiestati tuae sencero corde seruire: per. 561
- 21 Deus, uita fidelium, gloria humilium, beatitudo iustorum, propitius suscipe supplicum praeces, ut animae quae promissiones tuas sitiunt, de tua semper habundantia repleantur: per dominum nostrum. 562
- 24 SECRETA. / Oblatio nos, domine, tuo nomini decata purificet et de die in diem ad caelestis uitae transferat actionem: per dominum. [*f.* 88*r*] 563
- 27 Uere dignum: tu mentes nostras bonis operibus semper informes, quia sic erimus praeclari muneris primum ^pta sinceritate cultores, si ad meliora iugiter transeuntes paschale mysterium studeamus habere perpetuum: per quem maiestatem. 564
- 30 POST COMMUNIONEM. Repleti, domine, muneribus sacris, da, quaesumus, ut in gratiarum semper actione maneamus: per. 565

3 (b *auf Rasur*)ona 8 a *Strich darüber, vgl. Nr. 533* 13 nobus]nobis
 14 p(ro)pitius lar *auf Rasur*giaris consequent(e *auf Rasur von u?*)r 15 post *bis* 17 per *eng*
auf Rasur 23 (p *auf Rasur*)romissiones 26 d(e *aus i*)cata

LXII

SEXTA DOMINICA POST CLAUSUM PASCHAE

- 566 Deus, in te sperantium fortitudo, adesto propitius inuocatio- 3
nibus nostris, et quia sine te nihil potest mortalis infirmitas, praesta
auxilium gratiae tuae, ut in exequendis mandatis tuis et uoluntate
tibi et actione placeamus: per dominum. 6
- 567 Deus spei luminis sincerum mentium luxque perfecta beato-
rum, qui uere es lumen aecclesiae tuae, da / cordibus nostris [*f. 88v*]
et dignam tibi orationem persoluere et te semper praeconiorum mu- 9
nere conlaudare: per.
- 568 SECRETA. Hostias nostras, domine, tibi decatas placatus adsume,
et ad perpetuum nobis tribue peruenire subsidium: per. 12
- 569 Uere dignum: qui aecclesiae tuae filios sicut herudire non cessas,
ita non desinas adiuuare, ut recte faciendi <uoluntatem> cognoscant
et possibilitatem capiant exequendi: per Christum. 15
- 570 POST COMMUNIONEM. Tantis, domine, repleti muneribus, praesta
quaesumus, ut salutaria dona capiamus et a tua nunquam laude
cessemus: per. 18
- 571 AD POPULUM. Fideles tuos, domine, benedictio desiderata con-
firmet, quae eos et a tua uoluntate numquam faciat discrepare et
tuis semper indulgeat beneficiis gratulari: per 21

LXIII

ORATIONES ET PRAECES IN ASCENSA DOMINI

- 572 Deus, qui ad declaranda tua miracula maiestatis post resurrec- 24
tionem a mortuis hodie / in caelos apostolis adstantibus [*f. 89r*]
ascendisti, concede nobis tuae pietatis auxilium, ut secundum
tuam promissionem et tu nobiscum semper in terris et nos tecum 27
in caelo uiuere mereamur: per.
- 573 Praesta, quasmus, omnipotens pater, ut nostrae mentes inten- 30
tio quo solempnitas hodiernae gloriosus auctor ingressus est semper
intendat, et quo fide pergit conuersatione perueniat: per.

3 propi(t *auf Rasur, von c?*)ius 5 man(da *auf Rasur*)tis 7 luminis] lumen
8 u(e *aus* i)re lum(e *aus* i)n (a *auf Rasur, von e ?*)ecclesiae tu(ae *auf Rasur*) 11 d(e
aus i)catas placat(us *auf Rasur, von as?*) 19 deside(rata confirmet *auf Rasur*) 26 (a *auf*
Rasur)uxilium 27 terr(i *darüber Rasur*)s 30 solem(pnitas *auf Rasur*)

SECRETÀ. Sacrificium, domine, pro filii tui supplices uenerabili
nunc ascensione deferimus; praes^rta¹, quaesumus, ut et nos per
3 ipsum his comerciis sacrosanctis ad caelestia consurgamus: per. 574

Uere dignum: per Christum dominum nostrum. Qui saluti
humanae subuenire dignatus est: nascendo etenim nobis donauit
6 gloriam, patiendo diabulum uicit, re<sur>gendo a mortuis uitae aeter- 575
nae aditus praestitit, ascendendo ad patrem caelestis ianuas repa-
rauit. Quem laudant angeli.

9 INFRA ACTIONEM. Communicantes, / et diem sacratissi- [f. 89v] 576
mum caelebrantes, quo dominus noster unigenitus filius tuus unitum
sibi hominem nostrae substantiae in gloriae tuae dextera conlocavit
12 sed et memoria.

Inde uero modicum ante expleto canone benedices fruges nouas. 577
Sequitur

15 BENEDICTIO. Benedic, domine, et hos fruges nouos fabae, quos
tu, domine, rore caelesti et inundantia pluuiarum ad maturitatem
perducere dignatus es, ad percipiendum nobis cum gratiarum ac-
18 tione: in nomine domini nostri Iesu Christi: per quem haec omnia,
domine, semper bona *usque expleto canone.*

POST COMMUNIONEM. Deus, cuius filius in alta caelorum potenter 578
21 ascendens capituitatem nostram sua duxit uirtute captiuam, tribue,
quaesumus, ut dona quae suis participibus contulit, largiat et nobis.
per dominum nostrum.

24 AD POPULUM. Erectis sensibus et oculis cordis ad sublimia ele- 579
uantes quaesumus, ut quae in praecum uota detulimus, ad in-/[f. 90r]
petrandi fiduciam referamus: per.

27 LXVIII

ITEM ALIA MISSA

Adesto, domine, supplicationibus nostris, ut sicut humani 580
30 generis saluatorem consedere tecum in tua maiestate confidemus,
ita usque ad consummationem saeculi manere nobiscum quemad-
modum est pollicitus sentiamus: per.

33 Tribue, quaesomus, omnipotens deus, ut munere festiuitatis 581

4 nostrum *auf Rasur*; sal(uti *auf Rasur*?) 7 reparauit] reserauit 10 tu(us
uni *auf Rasur*)tum 16 (inun *auf Rasur*)danti(a *auf Rasur*?) 17 p(*Kürzung* er
ausradiert)ercipiendum 18 nomin(e *aus* o) haec *bis* 21 captiuam *auf Rasur* 24 s(e
auf Rasur)nsibus 25 q(s *auf Rasur von u*) 30 cons(e *auf Rasur*)dere

hodiernae illuc filiorum tuorum dirigatur intentio, quod in tuo unigenitus tecum est nostra substantia: per.

582 **SECRETA.** Sacrificia nos, domine, immaculata purificent et mentibus nostris supernae gratiae dent uigorem: per dominum. 3

583 Uere dignum: in hac praecipuae die, quo Iesus Christus filius tuus dominus noster diuino consummato fine misterii dispositionis antiquae manus expleuit, ut scilicet et diabolus, caelestis operis inimicus, per hominem quem subiugarat elideret et uanam reducere ad superna / dona substantiae. Et ideo cum angelis. [f. 90v] 6 9

Infra actionem ut supra. Sequitur

584 **POST COMMUNIONEM.** Tribuae, quaesumus, domine, ut per haec sacra quem sumpsimus illuc tendat nostrae deuotionis affectus, quo tecum est nostra substantia: per dominum. 12

585 **AD POPULUM.** Da, quaesumus, omnipotens deus, illuc subsequi tuorum membra fidelium, quo caput nostrum principium<que> praecessit: per dominum. 15

LXV

ORATIONES ET PRAECES DOMINICA POST ASCENSA DOMINI 18

586 Sanctae nominis tui, domine, timorem pariter et amorem fac nos habere perpetuum, quia nunquam tuam gubernationem distitues, quos in soliditate tuae dilectionis institues: per. 21

587 Deus, qui te rectis ac senceris manere pectoribus adseris, da nobis tua gratia tales existere, in quibus habitare digneris: per dominum. 24

588 **SECRETA.** Oblatio <nos>, domine, tuo nomine decanda purificet et de die in diem ad caelestis uitae transferat actionem: per dominum nostrum. 27

589 / Uere dignum: cuius hoc mirificum opus ac salutare [f. 91r] misterium fuit, ut perditum dudum adque prostratum de diabolo et mortis aculeo ad hanc gloriam uocaremur, quia nunc genus electum sacerdotumque regale, populus acquisitionis et sancta gens uocaremur. Agentes igitur indefessas gratias sanctumque munificentiam 30

1 f(iliorum tuorum *auf Rasur von* filiorum qu(od *Strich darüber*) 7 manus] munus
12 quem *auf Rasur von* men deuo(t *auf Rasur*)ionis 14 (deus illuc sub *auf Rasur*)sequi
19 sanct(ae *auf Rasur*) 20 quia *auf Rasur, von qua?* 23 ex(i *auf Rasur?*)stere 25 d(e)
aus i)canda 30 uocar(e *aus* i)mur 31 uocaremu(r *auf Rasur, von s?*) 32 $\overline{\text{scm}}$ que *Hs*

praedicantes maiestati tuae haec sacra deferimus, quae nobis ipse salutis nostrae auctor Christus instituit. Quem laudant ang^{te}lli.

3 POST COMMUNIONEM. Sumptis muneribus, domine, quaesumus, 590
tuam frequentationem mysterii crescat nostrae salutis affectus: per dominum nostrum.

6 AD POPULUM. Benedic, domine, familiam tuam in caelestibus et 591
reple eam donis tuis spiritalibus: concede eius caritatem, gaudium, pacem, patientiam, bonitatem, mansuetudinem, spem, fidem, continentia: ut repleti omnibus[castitatem] donis tuis desiderantes ad
9 te peruenire mereantur: per dominum nostrum.

/ LXVI

[f. 91v]

12 *Sabbato pentecosten caelebrabis baptismum sicut in nocte sanctae paschae.*

EGROTANTI CATICUMINO INPOSITA MANUUM

15 Innumeras medillae tuae curas depraecamur, domine, sanctae 592
pater, omnipotens aeterne deus, quas distribuit humanis infirmitatibus Christus: erige famulum tuum egretudinis languore depraesum, et omnem sensum est dignare tuis uisitationibus refouere,
18 quatenus adoptionem tuam possit cum gaudio sanitatis percipere. Expelle itaque ab eo cuncta contrariae ualitudinis tela, ut ad gratiam
21 tuam gradanter occurrat. Releua quem redemere gloriaris, ut baptismi sit in illo palma non mortis et gloriosum semper baiulet quod accipit signaculum crucis: per Christum dominum nostrum, qui
24 uenturus est iudicare uiuos et mortuos.

LXVII

ITEM INPOSITIO MANUS ENERGUMENUM CATICUMINUM

27 / Omnipotens sempiternae deus, a cuius facie caeli distil- [f. 92r] 593
lant, montes sicut cera liquescunt, terra tremit, cui patent abysi, quem infernus paescit, quem omnis irarum motus aspiciens humiliatur: te supplex depraeor, dominator domine, ut inuocatione

3 q(s auf Rasur von u) 14 tuam] ut cum m(ys auf Rasur von is)terii 7 eius]
eis 8 bo(ni auf Rasur von ta)tatem 16 omn(ps auf Rasur, von ipo?) 17 dep(raes auf Rasur?)sum 18 s(en auf Rasur, von in?) sum est] eius 21 gra(da auf Rasur von ta?)nter 21/2 baptis(mi auf Rasur?) 25 LX(X ausradiert)UII 28 liqu(es auf Rasur von is?)cunt ab(ysi auf Rasur?) 29 infer(n auf Rasur, von u?)us

nominis tu ab huius famuli tui uexatione inimicus confusus abscedat, et ab huius possessione anima liberata ab auctore suae salutis recurrat, liberatoremque suo diabolico fetore depulso et odore 3
suauissimo spiritus sancti percepto sequatur: per.

LXVIII

ITEM ALIA PRO PARUULO ENERGUMINUM 6

594 Domine, sanctae pater, omnipotens aeterne deus, uirtutem
tuam totis exoro gemitibus pro huius a diabolo opraessa infantia.
Qui etiam indignis inter praessuras donas praesidium, exurge pro 9
infancia debellata et noli diu retinere uindictam, nec ante conspec-
tum tuum ueniant parentum delicta, qui nec pro filio patrem nec
pro patrem / promisisti filium iudicare. Auxiliare, quaesu- [f. 92v] 12
mus, inimici furore uexato, ne sine baptismate facias eius animam a
diabulo possideri, sed potius tenera aetas malignis opraessio[ni]bus
libera tibi referat gratias sempiternas: Per dominum nostrum Iesum 15
Christum, qui uenturus est iudicare uiuos et mortuos et saeculum.

LXVIII

ORATIO SUPER CATICUMINUM INFIRMUM 18

595 Famulum tuum, domine, a<d> tui baptismi gratiam recurren-
tem respicere et conseruare dignare, ut in tui nominis signo, quic-
quid in eo per originalis peccati transgressione poenae obnoxium 21
diabulus detenebat, sacris fontis indulgenciam resoluatur; ueteris
hominis ex^fcubias deponat et nouae uitae indutus amictu resurgat.
Omnes nequissimi spiritus ab eo uenena depelle et salutare baptis- 24
mi tui gratia adimple, ut tui muneris praeceptione in aeternam
uita ualeat exultare: per dominum.

LXX 27

596 *Si fuerit baptizandus, accedens sacerdos | dicit ei oratio- [f. 93r]
nem et symbolum, et catacizat eum his uerbis, inposita manu capiti
eius. Deinde dicit hanc orationem super eum: Nec te lateat, satanas, 30
sicut scriptum est in sabbato.*

1 ab] ad 14 opraes(sio[ni]bu auf Rasur)s 23 excubias] exuuias 25 prae-
ceptione]perceptione 29 (u auf Rasur von b)erbis

Te, domine, supplices exoramus, ut uisitacioni tua sancta 597
 erigas ad te hunc famulum tuum, ne aduersario liceat usque ad
 3 temptationem animae peruenire; sed sicut in Iob terminum pone,
 ne inimicus de anima huius sine redemptione baptismatis incipiat
 triumphare. Differ, domine, exitum mortis et spacium uitae distende.
 6 Releua quem perducas ad baptismi sacramenti, ne redemptione tuae
 inferas damnum. Tolle ocasionem diabulo triumphandi et reserua
 quem triumphis conparis Christi, ut sanus tibi in aeclesia tua gratia
 9 baptismatis renascatur, facturus cuncta quae petimus: per.

LXXI

ITEM AD CATICUMINUM EX PACANO FACIENDUM

12 *Gentilem hominem cum susceperis, in primis catacizas eum/[f. 93v] 598*
diuinis sermonibus et das ei monita, quemadmodum post cognitam
ueritatem ueuere debeat. Post haec facis eum caticuminum: exsufflas
 15 *in faciem eius et facis ei crucem in fronte; inponis manum super caput*
eius his uerbis:

Accipe signum crucis tam in fronte quam in corde; sume fidem 599
 18 caelestium praeceptorum; talis esto moribus, ut templum dei esse
 iam possis; ingressusque ecclesiam dei euasisse te laquaeos mortis
 laetus agnosce; horresce idola, respue simulacra; cole deum pa-
 21 trem omnipotentem et Iesum Christum filium eius, qui uiuit cum
 patre et spiritu sancto per omnia saecula saeculorum.

SEQUITUR ORATIO. Te depraecor, domine, sanctae pater, omni- 600
 24 potens aeternae deus, ut huic famulo tuo, qui in saeculo huius nocte
 uacatur incertus et dubius, uiam ueritatis et agnicionis tuae iubeas
 demonstrare, quatenus reseratis oculis cordis sui te unum deum
 27 patrem in filio et filium in patre cum sancto spiritu recognoscat
 atque / huius confessionis fructum et hic et in futuro saeculo [f. 94r]
 percipere merea[n]tur: per.

30 *Inde uero, postquam gustauerit medicinam salis et ipse se 601*
signauerit, benedicis eum his uerbis:

Domine, sanctae pater, omnipotens aeternae deus, qui es et
 33 eras et permanes usque in finem, cuius origo nescitur nec finis con-
 prehe[n]di potest: te, domine, supplices inuocamus super hunc

famulum tuum, quem liberasti de errore gentilium et conuersatione turpiss³ima. Dignare exaudire eum, qui tibi ceruices suas humiliat; perueniat ad lauacri fontem, ut renatus ex aqua et spiritu sancto expoliatus ueterem hominem induatur nouum, qui secundum te creatus est; accipiat uestem incorruptam et immaculatam tibi que domino nostro seruire merea[n]tur: per dominum. 6

LXXII

ITEM AD SUCCURRENDUM INFIRMUM CATICUMINUM

602 *Si baptizandus fuerit, accedens sacerdos dicit super | eum [f. 94v] orationes quae supra scriptae sunt; et tradit ei symbulum et orationem; et catacizat eum his uerbibus: Nec te lateat, satanas et reliqua, sicut super in nocte sancta scriptum est. Inde saliuo oris sui cum digito tangit nares et aures et dicit ei:* 9 12

Effeta, quod est adaperire, in odorem suauitatis. Tu autem effugare, diabule, adpropinquabit enim iudicium dei. 15

Deinde tangit ei pectus et ^rin^{ter} scapulas de oleo exorcizato sub has interro^ga^{ti}ones:

Abrenuntias satanae? 18

Respondet: Abrenuntio.

Et omnibus operibus eius?

Respondet: Abrenuntio. 21

Et omnibus pompis eius?

Respondet: Abrenuntio.

LXXIII

CUM AUTEM EXPOLIATUR INFIRMUS, BENEDICIT FONTEM

603 INCIPIT ORATIO. Exaudi nos, omnipotens deus, et in huius aquae substantiam tua inmitte uirtutem, ut abluendus per eam et sanitatem simul et uitam mereatur aeternam: per. 27

604 ITEM BENEDICTIO AQUAE AD SUCCURRENDUM. Exorcizo te, | creatura aquae, per deum uiuum, per deum sanctum, [f. 95r] 30

11 uerbibu(s *auf Rasur*) 14 suauit(a *auf Rasur*)tis 15 adpropinquabi(t *auf Rasur*) 16 inte(r *auf Rasur*) (exorcizato *bis* 23 abr *eng auf Rasur*)enuntio 26 omni-pote(ns d *auf Rasur von s ds*)eus 27 (in *auf Rasur von m*)mitte

per deum totius dulcedinis creatorem, qui te in principio uerbo
 separauit a terra et in quattuor fluminibus diuidens totam terram
 3 rigare praecepit. Adiuro te per Iesum Christum filium eius unicum
 dominum nostrum, ut efficiaris in eo qui in te baptizandus erit fons
 aquae sallientis in uitam aeternam, regenerans eum deo patri et
 6 filio et spiritui sancto: qui uenturus est in spiritu sancto iudicare
 uiuos et mortuos et omne saeculum per ignem.

LXXIII

ITEM ALIA AD CUCCURRENDUM

Adesto, domine, tuis adesto muneribus, ut quod nostro est 605
 gerendum seruitio, tuo impleatur auxilio: per dominum.
 12 SEQUITUR BENEDICTIO. Domine, sanctae pater, omnipotens aeter- 606
 nae deus, aquarum spiritalium sanctificator, te suppliciter depraec-
 amur, ut ad hoc ministerium / humilitatis nostrae respicere [f. 95^v]
 15 digneris, et super has abluendis aquis et uiuificandis hominibus
 preparatas angelum sanctitatis emittas, quo peccatis uitae prioris
 abluti reatuque deturso, purum sancto spiritui habitaculum in
 18 regeneratis procuret: per dominum nostrum.

LXXV

ITEM ALIA BENEDICTIO

Exorcizo te, cre¹a¹tura aquae, in nomine dei patris omnipotentes 607
 et in nomine Iesu Christi filii eius et spiritus sancti. Omnis uirtus
 aduersarii, omnis incurio diaboli, omnes fantasma: eradicare et
 24 effugare ab hac creatura aquae, ut fiat fons salientis in uitam aeter-
 nam, et cum baptizatus fuerit, fiat templum dei uiui in remissione
 peccatorum: per dominum nostrum Iesum Christum, qui uenturus
 27 est iudicare uiuos et saeculum per ignem.

*Et antequam per-|fundas eum aqua, interrogas ei uerba [f. 96^r] 608
 symbuli et dicis:*

30 Credis in deum patrem omnipotentem?

Respondet: Credo.

2 sepa(ra auf Rasur?)uit 9 cuccurrendum]succurrendum 15 aqu(is et am
 Rand) 17 de(t darüber Komma)so Hs] deterso 23 omne(s später add.) 27 uiuo(s auf
 Rasur von et) et auf Rasur

Credis et in Iesum Christum filium eius unicum dominum nostrum natum et passum?

Respondet: Credo. . 3

Credis et in spiritum sanctum, sancta ecclesia, remissionem peccatorum, carnis resurrectionem?

Respondet: Credo. 6

Et cum interrogas, per singulas uices mergis eum tertio in aqua.

609 *Postea, cum ascenderit a fonte, infans signatur a praesbitero in cerebro de chrismate his uerbis:* 9

610 Deus omnipotens, pater domini nostri Iesu Christi, qui te regenerauit ex aqua et spiritu sancto quique dedit tibi remissionem omnium peccatorum, ipse te lineat chrismati salutis in Christo Iesu in uitam aeternam. 12

Respondet: Amen.

611 *Postea, | si fuerit oblata, agendae sunt missae, et com- [f. 96v] 15*
municat; sin autem, dabis ei tantum sacramenta corporis et sanguinis Christi dicens:

612 Corpus domini nostri Iesu Christi sit tibi in uita aeterna. 18

613 *Et dat ei orationem ita dicens:*

Omnipotens sempiternae deus, qui regenerasti famulum tuum ex aqua et spiritu sancto quique dedisti ei remissionem omnium peccatorum, tribuae ei continuam sanitatem ad agnoscendam unitatis tuae ueritatem: per dominum nostrum. 21

614 Omnipotens et misericors deus, maiestatem tuam supplices depraecamur, ut famulum tuum digneris serenis aspectibus praesentari, et cui donasti baptismi sacramentum, longeuam tribuas sanitatem: per dominum nostrum. 24 27

615 *Deinde consignatur ab episcopo in his uerbis:*

Deus omnipotens, | pater domini nostri Iesu Christi, [f. 97r] qui regenerasti famulum tuum ex aqua et spiritu sancto quique dedisti ei remissione omnium peccatorum: tu, domine, emitte in eum spiritum sanctum tuum paraclitum et da ei spiritum sapientiae et intellectus, spiritum consilii et fortitudinis, spiritum scientiae et pietatis; adimple eum spiritum timoris dei et domini nostri Iesu Christi; et iube eum consignari signum crucis in uitam aeternam: per eundem dominum nostrum Iesum Christum, cum quo uiuis et regnas in unitate spiritus sancti. 30 33 36

Postea signat eum in fronte de crismate dicens:

616

Signum Christi in uitam aeternam.

3 *Respondit:* Amen.

Pax tecum.

Respondet: Et cum spiritu tuo.

6

LXXVI

AD SUCCURRENDUM. BENEDICTIO OLEI EXORCIZATO

Exorcizo te, creatura olei, per deum omnipotentem, qui fecit 617
 9 caelum et terram, / mare et omnia quae in eis sunt. Omnis [*f. 97v*]
 uirtus aduersarii, omnis exercitus diabuli, omnis incursus, omnes
 fantasma satanae: eradicare et effugare ab hac creatura olei, ut fiat
 12 omnibus qui ex eo ungenti sunt in adoptione filiorum per spiritum
 sanctum: in nomine Dei Patris omnipotentis, et in caritate Iesu
 Christi domini nostri, qui uenturus est in spiritu sancto iudicare
 15 uiuos et mortuos et saeculum per ignem.

LXXVII

ORATIO(NES) PER SINGULAS LECTIONES IN SABBATO PENTECOSTEN

18 Da nobis, quesomus, domine, per gratiam spiritus sancti no- 618
 uam tui paraclyti spiritalis obseruantiae disciplinam, ut mentes
 nostrae sacro purgatae ieiunio cunctis reddantur eius muneribus
 21 aptiores: per dominum nostrum.

Sequitur lectio in Genesis

/ Omnipotens sempiternae deus, indeficiens lumen, qui [*f. 98r*] 619
 24 spiritum tuum sanctum, cum super aquas in mundi creationis exor-
 dio fereretur, humani declarasti salutis auctorem: praesta quesomus,
 ut idem spiritus ueritatis aecclesiae tuae dona multiplicet: per
 27 dominum.

Item de cantico Exodi

Deus, qui primis temporibus impleta miracula noui testa- 620
 30 menti luce reserasti, quod mare rubrum forma sacre fonti

7 LXX(X *ausradiert*)UI 10 omne(s *später add.*) 16 LXX(III *auf Rasur*)
 20 ie(i *auf Rasur von u oder o*)unio 29 imple(t *auf Rasur*)a nou(i *auf Rasur von a*)

existeret, et liberata plebs ab aegyptia seruitute christiani populi sacramenta praeferret: da, ut omnes gentes Israhelis priuilegium meritum fidei consecuti spiritus tui participatione reg(e)n(er)entur: 3
per.

Item de cantico Deuteronomii <cum> lectione

621 Deus, gloriatio fidelium et uitae iustorum, qui per Moysen 6
famulum tuum nos quoque modulatione sacri carminis erudisti: 6
in / uniuersis gentibus misericordiae tuae munus operare [f. 98v] 9
tribuendo beatitudinem offerendo terrorem, ut quod praenuntia- 9
tum est ad supplicium, in remedium trasferatur aeternum: per 9
dominum.

Item de cantico Esaiiae cum lectione

622 Omnipotens sempiternus deus, qui per unicum filium tuum aec- 12
clesiae tuae demonstrasti te esse cultorem, ut omnem palmitis fruc- 12
tum in eodem Christo tuo, qui uera uitis est, efferentem elementer 15
excolens, fructos afferat ampliores: fidelibus tuis, quos uelut uineam 15
ex Aegypto per fontem baptismi pertulisti, nullae peccatorum spinae 18
praeualeant, ut Spiritus tui sanctificatione muniti perpetua fruge 18
ditentur: per.

623 Domine deus uirtutum, qui, conlapsa reparas et reparata con- 21
seruas, auge populos in tui nominis sanctificatione renouandos, 21
ut omnes qui diluuntur sacro baptisate, tua semper inspiratione 21
dirigantur: per.

LXXVIII

[f. 99r] 24

ITEM IN UIGILIA DE PENTECOSTEN AD MISSA

624 Deus, qui ecclesiam tuam nouo semper foetu multiplicas, con- 27
cede famulis tuis, ut sacramentum tuum uiuendo teneant, quod 27
fide perciperint: per.

625 Deus, cuius spiritu totum corpus aecclesiae multiplicatur et 30
regitur, conserua in nouam familiae tuae progeniem sanctificationis 30
gratiam quam dedisti, ut corpore et mente renouati in unitatem fidei 30
feruentes tibi, domine, seruire mereantur: per.

626 SECRETA. Uirtute sancti spiritus, domine, munera nostra con- 33

9 offerendo] auferendo 13 sep(t ds q auf Rasur von itern)ui 14 ut gehört
erst vor 16 fructos 22 dil(ui auf Rasur)ntur 29 c(o aus u)rpus 32 seru(i
auf Rasur von e)re

tinge, ut quod solem^rp¹nitatem praesente suo nomine dedicauit, et intelligibile nobis faciat et aeternum: per.

3 Uere dignum: per Christum dominum nostrum Qui ascendens 627
super omnes caelos sedensque ad dexteram tuam, promissum spi-
ritum sanctum in filios adoptionis effudit. Unde laetantes inter alta-
6 ria tua, domine uirtutum, hostias tibi laudes offerimus: per Christum
Dominum. / Quem laudant. [f. 99v]

INFRA ACTIONEM. Communicantes, et diem sacratissimum Pen- 628
9 tecosten praeuenientes, quo spiritus sanctus apostolis plebemque
credencium praesentiae suae maiestatis impleuit, sed et memoriam.

ITEM INFRA ACCIONEM Hanc igitur *dicis sicut et in nocte* 629
12 *sancta, et de creaturis benedicendis.*

POST COMMUNIONEM. Concede <quaesumus>, omnipotens deus, 630
15 ut paschalis perfeccio sacramenti mentibus nostris continua perse-
uerent: per dominum.

LXXVIII

ITEM ALITER IN UIGILIA PENTECOSTEN

18 Concede nobis, domine, praesidia militiae christianae sanctis 631
inchoare ieiuniis, ut contra spiritalis nequicias pugnari continenciae
muniamur auxiliis: per.

21 Da nobis, quaesumus, domine, per gratiam sancti spiritus 632
nouam tui paracliti spiritalis obseruanciae disciplinam, ut mentes
nostrae sacro purificatae ieiunio cunctis reddantur eius muneribus
24 apciores: per dominum.

SECRETA / Hostias populi tui, quaesumus, domine, mi- [f. 100r] 633
seratue intende, et ut tibi reddantur acceptae, consciencias nostras
27 sancti spiritus salutaris emundet aduentus: per

Uere dignum: qui sacramentum paschale consummans, quibus 634
per unigeniti tui consortium filius adopcionis esse tribuisti, per sanc-
tum spiritum largiris dona graciaram, et sue coheredibus redemp-
30 toris iam nunc supernae pignos hereditatis inpendis, ut tanto se
cretius ad eam confidant esse uenturos, quanto in eius participa-
33 tionem proficerint. Propterea.

10 praesenci(ae *auf Rasur*) 14 perfeccio] perceptio 19 pugnari] pugnatori
Ve 207 22 dis(cip *auf Rasur*)linam 23 ie(i *auf Rasur*)unio 24 (a *auf Rasur*)pciores
26 cons(cie *auf Rasur*)ncias; nostras *auf Rasur*? 27 saluta(ris *auf Rasur*) 28 sacr
(amentum *auf Rasur*) 32 cretius] certius; (co *auf Rasur*)nfidant; quan(t *auf Rasur*
von d)σ

Infra actionem ut supra.

- 635 ITEM POST COMMUNIONEM. Sacris caelestibus, domine, uitia
nostra purgentur, ut muneribus tuis possimus semper aptari: per. 3
- 636 < ITEM POST COMMUNIONEM. > Praesta, quaesumus, omnipotens
deus, ut spiritus adueniens maiestatemnobis filii tui manifestando
clarificet: per eundem. 6

LXXX

ORATIONES ET PRAECES DOMINICA PENTECOSTEN

- 637 Omnipotens sempiternae deus, qui paschale / sacramen- [*f. IOOv*] 9
tum quinquaginta dierum uoluisti mysterio contineri, praesta, ut
gencium facta dispersio diuisiones linguarum ad unae confessione
tui nominis caeleste munere congregeⁿtur. per. 12
- 638 Deus, qui sacramentum festiuitatis hodiernae uniuersam aec-
clesiam tuam in omni gente et natione sanctificas, in totam mundi
latitudinem spiritus tui sancti dona defunde, ut quod inter ipsa euan- 15
gelicae praedicationis exordia operata est diuina dignatio, nunc quo-
que per credentium corda defunde: per.
- 639 SECRETA. Mentis nostras, quaesumus, domine, spiritus sanctus 18
diuinis praeparet sacramentis, quia ipse est omnium remissio pec-
catorum: per dominum nostrum.
- 640 Purificet nos, quaesumus, domine, muneris praesentis oblatio et 21
dignos sacra participatione perficiat: per dominum.
- 641 Uere dignum: quia hodie sancti spiritus caelebramus/ [*f. IOIr*] 24
aduentum. Qui principiis nascentis aeccliesiae cunctis gentibus in-
buendis et deitatis scientiam indedit et loquellam, in diuersitate
donorum mirabilis operatur unitatis, uariarumque graciaram tri- 27
butor id est et unus effector, et praedicancium dispensator ipse
linguatur. Quem laudant angeli.
- 642 INFRA ACTIONEM. Communicantes, et diem pentecosten sacra- 30
tissimum caelebrantes, quo spiritus sanctus apostolos plebemque
credentium praesentia suae maiestatis impleuit: sed et memoriam.
Hanc igitur oblationem *dicis sicut in nocte sancta.*
- 643 POST COMMUNIONEM. Sacris caelestibus, domine, uicia nostra 33
purgentur, ut muneribus tuis possimus semper aptari: per

10 mysteri(o *auf Rasur, von a?*) 11 a(d u *auf Rasur?*)nae 15 defunde] multi-
plica? 27 id est] id. ē *Hs statt idem, vgl. Nr. 7* 28 lingua(tur *auf Rasur von rum*)
31 impleui(t sed et *m̄ auf Rasur*) 32 oblation(e *auf Rasur, von u?*)m 34 purgen(t
darüber Komma auf Rasur eines Striches)

AD POPULUM. Praesta, quaesumus, domine, ut a nostris menti- 644
 bus et carnales amoueat spiritus sanctus affectus et spiritalia nobis
 3 dona potenter/ infundat: per dominum nostrum. [f. 101v]

Adesto, domine, quasumus, populo tuo et quem mysteriis cae- 645
 lestibus satiasti, ab hostium incursione defende: per dominum.

6 LXXXI

ITEM ORACIONES AD UESPEROS INFRA OCTABAS PENTECOSTEN

Deus, qui discipulis tuis spiritum sanctum paraclytum in ignis 646
 9 feruore tui amoris mittere dignatus es, da populis tuis in unitate
 fidei esse feruentes, ut in tua se⟨mper dilectione⟩ permanentes et
 in fide inueniantur stabiles et in opere efficaces: per

12 Omnipotens sempiternus deus, deduc nos ad societatem caele- 647
 stium gaudiorum, ut spiritu sancto renatos regnum tuum facias
 introire adque in ea perueniat humilitas gregis quo praecessit celsi-
 15 tudo pastoris: per.

Adsit nobis, quaesumus, domine, uirtus spiritus sancti, qui et 648
 corda nostra clementer expurget et ab omnibus tuea[n]tur aduersis:
 18 per dominum.

Mentes nostras, domine, spiritus paraclytus qui a te procedit 649
 inluminet et inducat in omnem sicut tuus promisit filius ueritatem:
 21 per.

Sancti spiritus, domine, corda nostra mundit infusio et sui roris 650
 ubertate fecundet: per dominum nostrum.

24 /Concede nobis, misericors deus, ut sicut nomine patris [f. 102r] 651
 et filii deuino generis intellegimus ueritatem, sic in spiritu sancto
 tocius cognoscamus substanciam trinitatis: per.

27 LXXXII

DENUNTIATIO IEIUNIORUM QUARTI SEPTIMI ET DECIMI MINSIS

Anniuersaria, fratres karissimi, ieiunii puritatem, qua et cor- 652
 30 puris acquiritur et animae sanctitas, nos commonet *illius* mensis
 instaurata deuocio. Quarta igitur et sexta feria, solliciui conuenientes

9 p(o *auf Rasur*)pulis unita(te *später add?*) 11 fid(e *auf Rasur*) 14 prae-
 ces(s *auf Rasur von i*)it celsi(t *auf Rasur von d*)udo 26 cogn(o *aus u*)scamus 29 (An
auf Rasur von A)niuersaria

occursum, offeramus deo spiritale ieiunium; die uero sabbati apud beatum Petrum, cuius nos intercessionibus credemus adiuuandos, sanctas uigilias christiana pietate caelebrimus: ut per hanc institutionem salutiferam peccatorum sordes, quas corporis fragilitate contrahimus, ieiuniis et elymosinis abluamus: auxiliante domino nostro Iesu Christo, qui cum patre et spiritu sancto uiuit et regnat deus per omnia saecula saeculorum. 3 6

653 / ITEM ALITER. *Illi(us)* mensis ieiunia in hac nobis sunt [*f. 102v*] ebdomatae tenenda; ideoque ortamur sanctam fidem uestram, ut quarta sexta uel septima feria ieiunemus, quatenus diuinis inherendo mandatis propiciationem dei nostri perseuerantiam deuitae seruitutis obtineat: per. 9 12

LXXXIII

INCIPIUNT ORACIONES ET PRAECES MENSIS QUARTI FERIA IIII

654 Concede nobis, domine, praesidia militiae christianae sanctis inchoare ieiuniis, ut contra spirituales nequitias pugnare continentiam muniamur auxiliis: per. 15

655 Omnipotens et misericors deus, apta nos tuae propicius uoluntati, quoniam sicut eius praeteriunt tramitem deuiamus, sic integro tellore diricamur ad illius semper ordinem recurrentes: per. 18

656 Da nobis mentem, domine, quae tibi sit placita, quia talibus iugiter quicquid est prosperum ministrabis: per. 21

657 SECRETA. Solemnibus ieiuniis expiatis suos nos; domine, mysterio congruentes hoc sacro munus / efficiat, quia tanto nobis [*f. 103r*] salubrius aderit, quanto id deuotius sumpserimus: per. 24

658 Uere dignum: post illos enim laetitiae dies, quos in honore domine a mortuis resurgentis et in caelos ascendentis exigimus, postquam perceptum sancti spiritus donum necessaria etenim nobis ieiunia sancta prouisa sunt, ut pura conversacione uiuentibus quae diuinitus sunt aecclesiae conlata permaneant: per Christum dominum nostrum. 27 30

659 POST COMMUNIONEM. Quos ieiunia uotiuu castigant tua, domine, sacramenta uiuificent, ut terrenis affectibus mitigatis facilius caelestia capiamus: per. 33

I deo *auf Rasur* die uero sabbati *auf Rasur* 5 el(y *auf Rasur*)mosinis
abl(uam *auf Rasur*)us 9 id(eo *auf Rasur von io*?)que 16 pugnare] pugnatori *Ve* 207
20 tellore] tenore *re(cur auf Rasur, von sur?)rentes* 28 postquam] postque 29 (5c
auf Rasur)a

AD POPULUM. Gratias tibi referat, domine, corde subiecto tua 660
semper aecclesia, et consequenter obteneat, et obseruationes anti-
3 quas iugiter recensendum proficiat in futurum: per.

FERIA SEXTA

Ut nobis, domine, terrenorum frugum tri¹buas ubertatem, fac 661
6 mentes nostras cae-¹/lesti fertilitatem fecundas: per. [f. 103v]

Fiant tua gratia, domine, fructuosius nostrae deuotionis af- 662
fectus, quiactu nobis proderint suscepta ieiunia, si tuae sint placita
9 pietati: per dominum.

SECRETA. Omnipotens sempiternus deus, qui non sacrificiorum 663
ambitione placaris, sed studio piae deuotionis intendis, da familiae
12 tuae spiritum rectum et habere cor mundum, ut fides eorum haec
dona tibi conciliet, humilitas oblata commendet: per.

POST COMMUNIONEM. Annuae, quaesumus, omnipotens deus, ut 664
15 sacramentorum tuorum iesta recolentes et temporali securitate
releuemur et erudiamur legalibus institutis: per.

AD POPULUM. Fideli populo, domine, misericordiam tuam pla- 665
18 catus inpende et praesidia corporis copiosa tribue supplicanti: per.

SABBATO IN XII LECTIONES

Praesta, domine, quaesumus, famulis tuis talesque nos concede 666
21 fieri tuae gratiae largitate, ut bona tua et fiducialiter im-/ [f. 104r]
ploremus et sine difficultate sumamus: per.

Da, nobis, domine, quaesumus, regnum tuum iustitiamque 667
24 semper inquirere, ut quibus indigere nos perspicis, clementer fa-
cias habundare: per.

Deus, qui nos de praesentibus adiumentis esse uoluisti sollicitos, 668
27 tribuae, quaesumus, ut piis sectando quae tua sunt uniuersa nobis
salutaria condonentur: per.

Deus, qui misericordiam tuam praeuenis non petentes, da nobis 669
30 affectum maiestatem tuam iugiter depraecandi, ut pietate perpetua
supplicibus potiora defendas: per.

2 obtenea(n *durchgestrichen und auspunktiert*)t 5 tri(buas *bis 6 cae am unteren*
Rand) (lesti *bis per auf Rasur*) 8 quia(ctu *auf Rasur*)] quia tunc 10 sacrif(ic *später*
add.)ior(um *auf Rasur*) 12 et *am Rande* (h *auf Rasur*)abere 15 tempo(r *auf Ra-*
sur)ali 21 f(ier *auf Rasur*)i 22 dif(i *ausradiert*)ficultate 26 uoluisti] uetuisti
27 piis] pie sunt]: § *Strich darüber später add.* no(b *auf Rasur* ?)is 31 defendas]
dependas

- 670 Deus, qui non dispicis corde contritos et adflictos miseriis, populum tuum ieiunii ad te deuo[ti]tione clamantem propitiatus exaudi, ut quos humiliavit aduersitas, adtollat reparationis tuae prosperitas: per. 3
- 671 ITEM POST BENEDICTIONEM. Deus, cuius adorandae potentiam / maiestatis flammae seuiantes incendium sanctis tribus [*f. 104v*] pueris in splendore demutatatum est animarum, aecclesiae tuae similibus adesto remediis, ut de grauioribus mundi huius aduersitatibus propitiatione caelesti populus tuus ereptus exultet: per. 6 9
- 672 SECRETA. Domine deus noster, qui in his pocius creaturis, quas ad fragilitatis nostrae praesidium condedisti, tuo quoque nomine munera iussisti dedicanda constitui: tribuae, quaesumus, ut et uitae nobis praesentis auxilium et aeternitatis efficiant sacramentum: per. 12
- 673 Uere dignum: tibi sanctificare ieiunium quod nos ad aedificationem animarum et castigatione corporum seruare docuisti, quia strictis corporibus animae saginantur; in quo exterior homo noster affligitur, dilatatur interior. Memento, domine, ieiunii nostri et misericordiarum / tuarum, quas peccatoribus pie semper [*f. 105r*] ieiunantibus contulisti, ut non solum a cibis, sed a peccatis omnibus abstinentes deuotionis tibi ieiunio placeamus. Et ideo cum angelis. 15 18 21
- 674 POST COMMUNIONEM. Sumptum, quaesumus, domine, uenerabile sacramentum et praesentes uitae subsidiis nos foueat et aeternae: per. 24
- 675 AD POPULUM. Proficiat, domine, quaesumus, plebs tibi decata pie deuociones affectu, ut sacris actibus eruditi, quanto maiestati tuae fit graciosior, tanto donis potioribus augeatur: per. 24

LXXXIII

27

ORATIONES ET PRAECIS IN DOMINICA OCTAUORUM PENTECOSTEN

- 676 Timentium <te>, domine, saluator et custos, auerte ab aecclesia tua mundanae sapientiae oblectamenta fallaciae, ut spiritus tui eruditione forma nobis prophetica et apostolica potius instituta quam philosophiae uerba delectent, ne uanitas mendatorum decipiat quos erudicio ueritatis inluminat: per. 30 33

6 incend(ium *auf Rasur*) 10 se(cre *auf Rasur?*)(t *auf Rasur von t*)a crea(t *darüber Rasur*)uris 18 affligit(ur *später add.*) 24 (dec *auf Rasur*)ata 31 forma nobis] formandos

Sensibus nostris, domine, spiritum tuum sanctum benignus
infunde, ut tibi semper / simus deuoti, cuius sapientiae creati [*f. 105v*] 677

3 sumus et prouidentia gubernamur: per.

Omnipotens et misericors deus, ad cuius beatitudinem sempiternam non fragilitate carnis sed alacritate mentis ascenditur, fac nos atria supernae ciuitatis et te inspirante semper ambire et tua indulgentia fideliter introire: per. 678

SECRETATA. Remotis obumbrationibus carnalium uictimarum spiritalem tibi, sume pater, hostiam supplicii seruitute deferimus, quae miro et ineffabilique mysterio et immolatur semper et eadem semper offertur, pariterque et deuotorum munus et remunerantes est praemium: per. 679

Uere dignum: qui cum unigenito filio tuo et sancto spiritu unus es deus, unus es dominus, non in unius singularitate personae, sed in unius trinitatis substantiae. Quod enim de tua gloria reuelante te credimus, hoc de filio tuo, hoc de spiritu sancto [*f. 106r*] sine differentia discriptione sentimus, ut in confessione uerae sempiternique deitatis et in personis proprietates et essentiae unitas et in maiestate adoretur aequalitas. Quem laudant angeli. 680

POST COMMUNIONEM. Laetificet nos, quaesumus, domine, sacramenti ueneranda solemnitas, pariterque mentes nostras et corpora spiritali sanctificatione fecundet, et castis gaudiis semper exercent: per. 681

AD POPULUM. Ecclesia tua, domine, caelesti gratiae repleatur et crescat atque ab omnibus uitiiis expiata percipiat sempiternae redemptionis augmentum, ut quod in membris suis copiosae temporum praerogatione ueneratur, spiritali capiat largitate donorum: per dominum nostrum. 682

LXXXV

30 BENEDICTIO SUPER EOS QUI DE ARRIANA AD
CATHOLICAM REDEUNT UNITATEM

/ Domine deus omnipotens, pater domini nostri Iesu [*f. 106v*] 683
33 Christi, qui dignatus es famulus et famulas tuas ab errore et mendacio hereseos Arrianae eruere et ad ecclesiam tuam catholicam eos

5 alacritat(e *auf Rasur*) fa(c *auf Rasur*) 6 (c *auf Rasur*)iuitatis 9 (q *auf Rasur*)uae 10 immolat(ur *später add.*) 11 deuoto(rum *auf Rasur?*) 18 essentia(e *später add.*) 19 l(a *auf Rasur*)ud(a *auf Rasur*)nt 24 e(c *auf Rasur*)clesia 25 cresca(t *auf Rasur*) 26 aug(m *auf Rasur*)entum 27 pr(ae aus pro)rogatione]prorogatione

perducere: tu, domine, mitte in eos spiritum paraclytum sanctum sapientiae et intellectus, spiritum consilii et fortitudines, spiritum scienciae et pietatis, et adimple eos, domine, spiritum timoris dei, in nomine Iesu Christi dei saluatoris nostri: per quem et cum quo est tibi honor et gloria in saecula saeculorum. Amen.

LXXXVI

ITEM PRO EOS QUI DE DIUERSIS HERESIBUS UENIUNT

684 Sancte Pater, omnipotens deus, qui famulum tuum ab errore hereseorum dignatus es eruere et ad sanctam aecclesiam catholicam reuocare: quaesumus te, domine: inmitte in eum paraclytum spiritum tuum sanctum septiformem, spiritum sapienciae et intellectus, consilii et fortitudinis, scientiae et pietatis; adimple famulum tuum spiritum timoris dei: per dominum nostrum Iesum Christum.

/ LXXXVII.

[f. 107r]

RECON<CI>LIATIO REBAPTIZATI AB HEREDICIS

685 Omnipotens pater misericordiarum et deus consolationis, qui per unigenitum tuum dominum nostrum Iesum Christum ita regenerationis humane consecrasti mysterium, ut nec in eis, qui fraude diabolicae malignitatis a baptismi unitate discedunt, nulla possit iteratione recensendi; quia cum geminatura sacrae legis non uirtus inditae consecrationis excluditur, sed iniuria fidei sacramentis manentibus inrogatur; ideo cum ad ueram matrem aecclesiam catholicam tui muneris aspiratione resipiscentes apostate redeunt, non quod amiserunt baptismum recipiunt, sed quod in se permanenti fecerint contumeliam, ueraces paenitentiae satisfactione reparantur. Hinc tuam misericordiam, pater sanctae, supplices exoramus, ut hunc famulum tuum ad sancta tua quae reliquerat atria reuertentem immensa benignitate suscipias et piissima propitiatione saluifices, ut qui ruinae / suae lapsum anathemando nunc [f. 107v] Arrium iugi lamentatione castigat, digne paenitentiae fructus te miserante perficiat. Tuo quippe respectu satisfaccionis sumpsit initium, tuum munere de perdicionis se iam sciat longinquitatem

1 p(er *Kürzung ausradiert*)a(r *auf Rasur*)aclytum 2 consili(i *auf Rasur*) 9 hereseo(rum *auf Rasur*) 10 (te d *auf Rasur, von dne?*)ne 12 tuum *auf Rasur* 20 recensendi] rescindi sacra(e *auf Rasur*)

regressum; longius enim a[n]te tam conlatae fidei negacione quam
operum prauitate disceditur. Unde quaesumus, ut secundum multi-
3 tudinem miseracionum tuarum inmanissima supplices tui remit-
tatur impietas et aberrantem longius ab itinere salutis aeterna tua
dignetur reuocare maiestas. Nos autem sicut in exequendis mysteriis 686
6 tuis probamur indigne, ita de tua sumus miseracione certissimi;
et ob hoc non audemus reuertenti atque pulsanti reconciliacionis
ianuam claudere, cui ad reuertendum cordis oculos te confidimus
9 reuellasse; et licet accione paenitentiae metas temporum preficiamus,
tamen quia non solum diem mortis, sed et qua/litatem [f. 108 r]
pectoris ignoramus, sic eum ad spem reconciliacionis amittimus, ut
12 affectum iugis paenitudinis non omittat, sed perenni timore conti-
nua lamentacione redeuius et sacramentorum caelestium com-
munionem mereatur esse perpetuus: per.

15 ALIA MINORE AETATE. Deus, qui hominem ad imaginem tuam 687
conditum in id reparas quod creasti, respice propicius super hunc
famulum tuum, et quidquid ignorantiae ipsius he're'dica prauitas
18 inrepsit, indulgenciam tuae pietatis ignosce, ut quod in eo diabuli
fraude commissum est et nequicia Arrianae perfidiae nocuit, non
ei reputetur ad culpam, sed membrom aeclesiae catholicae remissio-
21 nes tua clemencia reformetur, ut ad altaribus sacris recepta uerita-
tis tuae communionem reddatur: per.

ITEM ALIA MINORE AETATE. Deus humani generis conditor et 688
24 redemptor, deus qui facturam similitudinis et imaginis tuae secun-
dum diuicias / bonitatis in id reparas quod creasti: respice [f. 108v]
propicius super hunc famulum tuum, ut quidquid ignorantiae ipsius
27 necessitas hostilitatis influxit, indulgencia tuae pietatis ignosce, ut
in eo cui adhuc intelligencia integra non suppetit, nihil reputetur
ad culpam, sed aeclesiae membrum remissionis tuae benignitate
30 reputetur: per.

LXXXVIII

ORATIONES IN DEDICACIONE BASILICAE NOVAE

33 Deus, qui loca nomine tuo decata sanctificas, effunde super hanc 689
orationis domum gratiam tuam, ut ab omnibus hic inuocantibus
te auxilium tuae misericordiae sentiatur: per.

8 cl(a auf Rasur)udere 20 membr(o auf Rasur?)(m auf Rasur) 27 pie(t
auf Rasur)atis 28 re(p auf Rasur)utetur 29 membr(um auf Rasur von orum) beni-
gnitat(e auf Rasur) 30 reputetur] reformetur? 33 d(e aus i)cata 34 (a auf Rasur)b

690 CONSECRATIO BASILICAE. Deus, sanctificationum omnipotens dominator, cuius pietas sine fine sentitur, Deus, qui caelestia simul et terrena complecteris, seruens misericordiam tuam populo tuo ambulanti ante conspectum gloriae tuae: exaudi preces seruorum <tuorum>, ut sint oculi tui aperti super domum istam die hac nocte hancque basilicae in honorem sancti *illius* sacris / misteriis [*f. IOgr*] institutam clementissimus dedica, miserator inlustra, proprio splendore clarifica, omnemque hominem uenientem adorare in hoc loco plagadus admitte, propicius dignare respicere; et propter nomen tuum magnum et manu forte et brachium excelsum in hoc habitaculo supplicantes libens protege, dignanter exaudi, aeterna defensione conserua: ut semper felices semperque tua relegione laetantes constanter in sanctae trinitatis fide catholica perseuerant: per. 3 6 9 12

691 ORATIO SUPER AQUAM ET UINUM AD CONSECRACIONEM ALTARIS. Creator et conseruator humani generis, dator gratiae spiritalis, largitor aeternae salutis: tu permitte spiritum tuum super uinum cum aqua mixtum, ut arma<ta> uirtute caelestis defensionis ad consecracionem huius aeclesiae *uel* altaris proficiat: per. 15 18

692 SEQUITUR PRAEFACIO CONSECRACIONIS ALTARIS. / *Pri-* [*f. IOgr*] *mitus enim ponis super cornu altaris digito tuo uinum cum aqua mixtum; et asperges altare septem uicibus, reliquum autem fundes ad basem. Et offeris incensum super altare odorem suauissimum domino.* 21

693 BENEDICTIO ALTARIS. Dei patris omnipotentis misericordiam, dilectissimi fratres, depraecemur, ut hoc altare sacrificiis spiritalibus consecrandum uocis nostrae exorandus officio praesenti benedictione sanctificet, <ut in eo semper oblationes famulorum suorum> studio suae deuocionis inpositas benedicere et sanctificare dignetur, et spiritali plagatus incensu praecanti familiae suae prumptus exauditor adsistat: per. 24 27 30

694 BENEDICCIO ALTARIS SIUE CONSECRACIONEM. Deus omnipotens, in cuius honore altare sub inuocacione tui <nominis> consecramus, climens et propicius preces nostrae humilitatis exaudi et praesta, ut in hac mensa sint tibi libamina accepta, / sint grata, sint [*f. IIOr*] pingua et spiritus sancti tui semper rore perfusa, ut omni tempore in hoc loco supplicantes tibi familiae tuae auxilietates releues, egre- 33 36

11 liben(s *auf Rasur?*) 12 rel(e *aus i*)gione 13 (f *auf Rasur*)ide 14 *vor*
oratio ist eine Zahl und altaris ausradiert 15 larg(i *vuf Rasur, von e ?*)tor 18 (a *am*
*Rand)*eclesiae p(ro *Kürzung nach Rasur von er*)ficiat per (altaris *am Zeilenende ausradiert*) 19 altaris *am Rand später add.* 20 po(ni *auf Rasur*) 24 mis(e *aus i*)ricordiam
 35 perfusa(m *ausradiert*) 36 in hoc loco *auf Rasur*; tuae *am Rand*; auxilietates] anxietates

tudines cures, praeces audias, uota suscipias, desiderata confirmes, postolata concedas: per.

3 PRAEFACIO LENTIAMINUM. Domine deus omnipotens, sicut ab 695
 inicio hominibus uitalia et necessaria creasti et quemadmodum
 6 uestimenta pontificalia sacerdotibus et laeuitis ornamenta <quae et
 7 linteamina fieri famulo tuo Moysi per quadraginta dies docuisti,
 siue etiam ea> quae Maria texuit et fecit in usum ministerii taber-
 9 naculi faederis: sanctificare benedicere consecrareque digneris haec
 lenteamina in usum altaris tui ad tegendum inuoluendumque corpus
 et sanguinem filii tui domini nostri Iesu Christi, qui tecum uiuit et
 regnat deus.

12 AD CONSECRANDAM PATENAM. Consecramus et sanctificamus 696
 hanc patenam ad conficiendum in ea corpus domini nostri Iesu Chri-
 sti patientes crucem pro salute nostra /om'n'ium: qui cum [f. IIov]
 15 patre et spiritu sancto, qui uiuit et regnat deus per omnia saecula
 saeculorum.

18 *Inde facis signum crucis de oleo sancto super patenam, et dicitis 697*
hanc orationem:

Consecrare et sanctificare digneris, domine, patenam hanc per
 istam unccionem et nostram benedictionem: in Christo Iesu Domino
 21 nostro, qui uiuit et regnat.

AD CALICEM BENEDICENDUM. Oremus, dilectissimi fratres, ut 698
 dominus deus noster calicem suum in ministerio consacratum cae-
 24 lestis gratiae inspiratione sanctificet et ad humanam benedictionem
 plenitudinem diuini fauoris accomodet: per dominum.

ITEM ALIA. Dignare, domine, calicem istum in usum ministerii 699
 27 tui pia famuli tui deuocione formatum ea sanctificatione perfundere,
 qua Melchisedech famuli tui sacra[men]tum calicem perfudisti, et
 quod arte uel metallo officii non potest altaribus tuis dignum, fiat
 30 tua benedictione praeciosum: per.

ITEM BENEDICCIO AD / OMNIA IN USUM BASILICE. [f. IIIr] 700
 Dignare, domine deus omnipotens, rex regum et dominus dominan-
 33 cium, sacerdos omnium, pontifex uniuersorum, per quem una cum
 patre sanctoque spiritu facta sunt uniuersa, Christe Iesu: benedicere
 consecrare et sanctificare digneris uasa haec cum hoc altare lentia-
 36 minibus ceterisque uasis; et quemadmodum sanctificasti officia
 tabernaculi testimonii olim cum arca, oraculo, cherubin, alosis, uelis,

14 c(um auf Rasur) 19 domin(e aus i) 23 mi(nister auf Rasur)io 24 in(s
 auf Rasur)piracione 25 plenitud(inem auf Rasur?) 26 mi(n auf Rasur)isterii 28 qu(a
 auf Rasur) 29 officii] effici pote(st Strich darüber) 32 omnipotens bis 33 omnium auf
 Rasur 33 c(um auf Rasur) 37 tabernacul(i auf Rasur) alosis] ansulis?

columnis, candilabra, altare, argenteis basibus, tabulis deauratis, holocaustis, hostiis, aereo altare cum aeneis uasis, tenturiis, funibus, oleo unccionis et ceteris aliis in figura nostri, per manus sanctorum sanctificasti sacerdotum: ita nunc manens in aeternum summi sacerdos sacerdotum secundum ordinem Melchisedech, ut diximus, patenam hanc et calicem hunc et homnia instrumenta altaris huius aeclesiae siue basilicae, quae inter nostras palmas habentur, corde / praecamur: <ut> benedicas purifices consecres et [*f. IIIv*] consummes, quibus inter nos et aeternam unitatem in supraemo meatu sine fine constare credimus: per.

701 PRAEFATIO CHRISMALIS. Oremus, fratres karissimi, ut deus omnipotens hoc ministerium corporis filii sui domini nostri Iesu Christi gerolum benedictione, sanctificationis tutamine, defensionis donationes implere dignetur orantibus nobis: per dominum.

702 ITEM ALIA. Omnipotens <deus,> trinitas inseparabilis, manibus nostris opem tuae benedictionis infunde, ut per nostram benedictionem hoc uasculum sanctificetur et 'co'rporis Christi nouum sepulcrum spiritus sancti gracia perficiatur: per dominum.

LXXXVIII

ORATIONES ET PRAECES AD MISSAS IN DEDICATIONE BASILICAE NOVAE

703 Deus, qui sacrandorum tibi auctor es munerum, ad sanctificationem loci huius propicius adesse dignare, ut qui haec in honorem tui nominis condiderunt, protectorem te habere in omnibus mereantur: per.

704 / Magnificare, domine deus noster, in sanctis tuis et [*f. II2r*] hoc in templo aedificationis appare, ut qui omnia in filiis adoptionis operaris, ipse semper in tua hereditate laudaris: per.

705 SECRETA. Omnipotens sempiternus deus, qui gregalium defensiones hostiarum in unius huius sacrificii perfectiones sancxisti, respice propicius de thro'no¹ gloriae tuae et super hoc altare benedictionis tuae munus effunde, ut in eo sic temporales hostiae consecrentur, ut perpetuae uitae sumentibus procurent substantia: per dominum nostrum Iesum Christum.

2 u(a aus i?)sis 17 sanctifice(tur auf Rasur ?) 23 (h am Rand)(aec auf Rasur?)
33 p(er -Kürzung ausradiert)rocurrent

Uere dignum: qui cum ubique sit totus et uniuersa tua maie- 706
state conteneas, sacrari tamen tibi loca tuis mysteriis apta uoluisti,
3 ut ipse oracionum domus suppli⟨cum⟩ mentes ad inuocacionem tui
nominis incitarent: effunde super hunc locum gratiam tuam et om-
nibus in te sperantibus auxilium tui munus ostende, ut hic et sacra-
6 mentorum uirtus et uotorum / obteneatur effectus: [per.] [f. II2v]

INFRA ACCIONEM. Hanc igitur oblacione⟨m⟩ famulum ⟨tui⟩ uel 707
famulae tuae illius, quam tibi offerunt hanc dedicantes aec^clesiam,
9 quesumus, domine, plagatus accipias nostrasque praeces dignanter
exaudias, ut sint oculi tui aperti super domum istam die ac nocte,
templumque hoc in honore beatorum martirum tuorum illorum uel
12 illarum sanctarum et confessorum sacris mysteriis institutum
clementissimus dedica, miserator inlustra, propicius splendore
clarifica; cunctam familiam tuam ad aulae huius suffragia concur-
15 rentem benignus exaudi, eiusdemque conditorum omnia desideria
cordis conplacita tibi pius adimple uotisque responde; augmenta
eis annos uitae et temporum felicitatem, ut per spacia longeva
18 uiuentes melioribus ornamentis studio eorum locus iste refulgeat:
diesque nostros.

POST COMMUNI⟨O⟩NEM. Copiosa beneficia, quaesumus, domine, 708
21 christianus / populus adsequatur, ut qui in odore sanctorum [f. II3r]
sacrandis tibi luminibus ⟨deuotus occurrit, et uitae subsidia⟩ praesentis accipiat et gratiam sempiternae redemptionis inueniat: per.

24

XC

ITEM ALIA MIS^rS^lA

Deus, qui sacrandorum tibi auctor es munerum, effunde super 709
27 hanc oraciones domum benedictionem tuam, ut ab omnibus inuocan-
tibus nomen tuum defensionis ⟨tuae⟩ auxilium senciatur: per do-
minum.

Deus, qui ex omni coaptacione sanctorum aeternum tibi condis 710
30 habitaculum, de aedificacionis tuae incrementa caelestia, et quorum
hic reliquias pio more complectemur, eorum semper meritis adiue-
33 mur: per.

2 loc(a auf Rasur) 5 in bis 6 effectus eng auf Rasur 7 famul(um u auf
Rasur, von orum?)el 11 illorum bis sanctarum auf Rasur 21 adsequat(u aus o)r; odore]
honore 11 luminibus] liminibus 24 XC auf Rasur 25 item auf Rasur; mis(s braun
über der Zeile)a 30 (qui ex om auf Rasur)(ni am Rand) 31 de]da ae(d auf Rasur
von f)ificacionis et] ut

711 SECRETA. Omnipotens sempiternus deus, effunde super hunc locum
graciam tuam et omnibus te inuocantibus auxilii tui munus ostende,
ut hic sacramentorum uirtus omnium fidelium corda confirmet: 3
per dominum nostrum.

712 Uere dignum: per Christum dominum nostrum: per quem te
supplices deprecamur, ut altare hoc sanctis usibus praeparatum 6
caelesti dedicacione sanctifices, et sicut Melchisedech / sa- [f. II3v]
cerdotis praecipuae oblacionem dignacione mirabili suscepisti, ita 9
inposita nouo huic altare munera super accepto ferre digneris, ut
populus tuus in hac aefclesiae domum sanctam conueniens per haec
pura libamina caelesti sanctificacione saluatus animarum quoque
suarum salute perpetua consequatur: per quem maiestatem. 12

713 INFRA ACCIONEM. Hanc igitur oblacionem famuli *uel* famulae
tuae *illi uel illae*, quam tibi in huius templi sanctificacionem offerint
immolandas, quaesumus, domine, dignanter intende, ut aulam, 15
que beati martyris tui *ille* meritis aequipetere non possit, tuae cla-
ritatis uultus inlustret fiatque tua propiciacione tuis sacris sanctis-
que digna mysteriis. Sit aeternae lucis habitaculum temporalem, 18
nihil hic mundanae sordis obscuritatisque possedeant, ut ueniens hic
populus tuus suae consequatur oraciones effectum dignaque locum
hunc tuae senciati maiestate, dum ad te / postolata fuerint [f. II4r] 21
consecutus; sitque aedificantibus in praecio delictorum, dum ad te
non pro sui operis quantitate, sed per offerentium fuerat deuocione
suscepta: diesque nostros. 24

714 POST COMMUNIONEM. Sanctorum tuorum, domine, praecibus
confitentes, quaesumus, ut per ea quae sumpsimus aeterna remedia
capiamus: per. 27

XCI

ORACIONES ET PRAECES IN DEDICACIONE BASILICAE
QUAE CONDITOR NON DEDICATA RELIQUID 30

715 Deus, qui loca nomini tuo dedicata sanctificas, et benedictionibus
tuis decanda praecedis, praesta, quesumus, ut quod beato apostolo
tuo *illo* et sanctis martiribus *illis* famulus tuus *ille* in hoc aedificio 33
deputauit, digno praeparetur officio: per.

9 inpos(i *auf Rasur von* si)ta *super*] semper? 10 (a *am Rand*)ecclesiae
15 (d *auf Rasur*)omine (in *auf Rasur*)tende 16 ill(e *aus* i) aequipetere] aequipe-
rari 21 (pos *auf Rasur*)tolata fuer(int *auf Rasur*) 22 in *auf Rasur* 25 Post
communione*m auf Rasur* 26 (sumpsim *auf Rasur*)us; aeter(na *Strich darüber ausradiert*)
32 d(e *auf Rasur von* i)canda 33 famul(u *auf Rasur von* i)s tu(u *auf Rasur von* i)s

Omnipotentiam tuam, quaesumus, domine, sanctus tuus *ille* 716
interuentor exoret, ut eius meritis hanc ae'clesiam deputatam cle-
3 menter inlustres; quoniam quicquid sanctis honoris inpenditor, tuae
respicit insign'ia maiestatis: per dominum.

SECRETA. Concede, quaesumus, domine, ut sicut famulus tuus 717
6 *ille* oblati / optauit muneribus, beatorum martyrum [*f. II4 v.*]
tuorum *illorum* hic semper merita celebrentur: per.

Uere dignum: qui tribuis, et tibi fideles tui quod te inspirante 718
9 deuouerunt impleantur. Ideoque huius basilicae dedicacione, quam
beato apostolo tuo *illo* et sanctis martyribus tuis *illis* famulus tuus
offerre instituit, pio praeuenientes officio dignas maiestati tuae laudes
12 offerimus: per quem maiestatem tuam.

POST COMMUNIONEM. Da, quaesumus, omnipotens deus, ut 719
diuino munere satiati, et, sicut famulus tuus *ille* pro suae animae
15 requie deputauit, in huius consummacionis requiem beati apostoli
tui *illi*<*us*> et sanctorum martyrum *illorum* gloriam tuam pleb's
deuota ueneretur: per.

18

XCII

IN EIUSDEM CONDITORIS AGENDIS

Deus fidelium receptor animarum, praesta, quaesumus, ut 720
21 famulus tuus *ille* et in perpetua luce quiescat et quod de hoc loco
desiderauit obteneat: per dominum nostrum.

SECRETA. Pro anima / famuli tui *illius*, domine, tibi [*f. II5r*] 721
24 sacrificium <deferentes> supplices exoramus, ut ad tuam miseri-
cordiam conferendam perpetuam dignanter eius uota perficias: per.

INFRA ACCIONEM. Hanc igitur oblacionem, quam tibi offerimus 722
27 pro anima famuli tui *illi*<*us*> domine, quaesumus, plagatus intendas,
et ut fructum boni operis consequatur, quae in his locis christiana
promisit mente perficias: dies quae nostros.

POST COMMUNIONEM. Largire, quaesumus, omnipotens deus, 723
30 ut anima famuli tui *illi*<*us*> plenam capiat de huius ae'clesiae
perfectione mercedem: per dominum nostrum.

I sanctu(s *auf Rasur*) 4 mai(es *Strich darüber ausradiert*)tatis 7 celebr
(entur *auf Rasur*?) 8 et] ut; fi(de *auf Rasur*)les 9 deuouerun(t *später add.*) impleant-
(ur *später add.*?) 15 consummacionis] consummatione? .17 uenere(t *auf Rasur*)ur
31 anima(s *ausradiert*)

XCIII

ORATIONES ET PRECES IN DEDICACIONE LOCI ILLIUS
UBI PRIUS FUIT SINAGOGA

3

- 724 Deus, qui absque ulla temporis mutabilitate cuncta disponis
et ad meliorandam perducis quae elegis esse mutanda, respice
super hanc basilicam in honore beati *illi<us>* nomini tuo decatam,
ut uetustate iudaici errores expulsa huic loco sancti spiritus noui-
tatem aerclesiae conferas ueritatem: per dominum nostrum. 6
- 725 / Omnipotens sempiterne deus, qui hunc locum, iu- [f II5v]
daici supersticionis foeditate detersa in honore beati *illi<us>* aercl-
clesiae tuae dignatus es pulchritudinem decorare, [per dominum.] 9
- 726 Praesta, quaesumus, domine, ut illa fides hic fulgeat, quae
signo crucis erecta mortem subegit et salutem nobis contulit et
triumphum: per. 12
- 727 SECRETA. Deus, uita credencium et origo uirtutum reple, quae-
sumus, hoc templum tuae gloria maiestatis; in honore beati *illius*
fiat domus oracionis quod perditum fuerat ante latibulum, et quia
infidelium turba in isto loco conueniebat aduerrsa, populus tuus
oblacionibus suis te hic semper mereatur inuenire propicium: per. 15
- 728 POST COMMUNIONEM. Gracias tibi referimus, domine, sacro mu-
nere uegitate tuam misericordiam depraecantes, ut dignus eius nos
participacione perficias: per. 18
- 729 AD POPULUM. A plebe tua, quaesumus, domine, spirituales nequi-
ciae repellantur et aeriaram discedat malignitas potestatum: per
dominum. 21

XCIII

ORATIONES ET / PRAECES IN DEDICACIONE FONTIS [f. II6r]

- 730 Omnipotens sempiterne deus, hoc baptisterium caelesti uisi-
tacione dedicatum spiritus tui inlustracione sanctifica, ut quoscum-
que fons iste lauaturus est, trina ablucione purgati indulgenciam
omnium delictorum tuo munere consequantur: per. 27

30

9/10 iud(a auf Rasur)ici 12 725 und 726 bilden ein Gebet 15 r(e aus i)ple
17 perditum] perfidum?, perfidorum? 18 conuenie(b auf Rasur)at 21 u(e auf
Rasur) gitate mise(r auf Rasur)icordiam dignus]dignos 22 (p auf Rasur)articipacione
24 repell(an auf Rasur)tur 28 (u auf Rasur)t

Omnipotens sempiterne deus, fons omnium uirtutum et plenitudo graci- 731
 arum, dignare eadem sacro baptismati praeparata maiestatis tuae praesentiam consecrare, ut qui ubique totus est, etiam
 3 hic adesse te in nostris praecibus sentiamus: per.

SECRETA. Suscipe, quaesumus, domine, praeces nostras cum 732
 6 oblacionibus supplicantum et concede propicius, ut quidquid hic
 nouum regenerandi per spiritum sanctum acceperint, tua gracia
 fiat aeternum: per.

Uere dignum: per Christum dominum nostrum: per quem 733
 nobis regenerationis exortus est, ut qui per carnalem originem
 mortales in hoc saeculo ueneramus, ad spem uitae aeternae ex aqua
 12 et spiritu sancto re'nascemur. Quod / sacrament[or]um [f. II 6v]
 pietatis tuae, domine, ut <hoc> loco tota graciae tuae potencia caelebretur,
 15 subplices tibi hoc sacrificium laudis offerimus obsecrantes
 misericordiam tuam, ut huic fonti uirtutem spiritus tui indesinenter
 praesedere concedas, co operante omnes qui in haec fluenta descen-
 derint, ab uniuersorum criminum contagiis emundati et perpetua
 18 sanctificatione purgati libro beatae uitae mereantur adscribit: per.

INFRA ACCIONEM. Hanc igitur oblacionem, quam tibi offerimus 734
 in huius consecratione baptisterii, quaesumus, domine, placatus
 21 accipias et tua pietate concedas, ut quoscumque fons iste lauaturus
 est omnium criminum abolicione purgentur; atque famulis tuis
 conditoribus mercedem tanti operis promissae retributionis inpen-
 24 das. Quam oblacionem tu deus.

POST COMMUNIONEM. Multiplica, domine, benedictionem tuam 735
 et per spiritum tui muneris fidem nostram conrobora, / ut [f. II 7r]
 qui in haec fluenta discenderint, eos in libro uitae adscribi iubeas
 regno tibi deo patri in resurrectione tradendos: per.

AD POPULUM. Propiciare, domine, familiae tuae et benignus 736
 humilitatis nostrae uota sanctifica ut omnes in hoc fonte regene-
 randos uniuersali adoptione custodi: per.

30 XCV

INCIPIIT ORDO DE SACRIS ORDINIBUS BENEDICENDIS

Haec autem singulis gradibus obseruanda s<unt> tempora. Si 737
 33 *ab infancia aeclesiasticis ministris nomen dederit, inter lectores usque*
in uicissimum aetatis annum continuata obseruacione perduret. Si

2 eadem] aedem 3 cons(e aus o ?)crare; est] ē Hs 13 caelebr(e auf Rasur)tur
 16 co = quo, vgl. Nr. 451 19 ti(h aus Minuskel- b?)i 32 sunt] s ohne Strich darüber
 33 (a am Rand add.)eclesiasticis (m auf Rasur)inistris

maiori aetati iam accesserit, ita tamen, ut post baptismum aetatem si
 diuinae militiae desiderat mancipari, siue inter lectores siue inter exor- 3
 cistas quinquennio teneatur, et exinde acolytus uel subdiaconus quattuor-
 annis stet, et sic ad benedictionem diaco-|natus si meretur [f. II7 v] 3
 accedat. In quo ordine quinque annis, si inculpate se gesserit, herere 6
 debet; ex<inde> subfragantibus meretis stipendiis per tot gradus, datis 6
 propriae fidei documentis, praesbiteriis sacerdotium poterit promereri.
 De quo loco si illum exaccior ad bonos mores uita perduxerit, summum 9
 pontificatum sperare debet. Hac tamen lege seruata, ut neque biga^m- 9
 mus neque paenitens ad hos gradus possit admitti; sane ut eciam defen-
 soris aeclesiae, qui ex laicis fiunt, supradicta obseruacione teneantur, 12
 si meruerint esse in ordine clericatus. 12

738 *Episcopus cum ordinatur, duo episcopi ponant et teneant euange-
 liorum codicem super caput eius; et unus super eum fundente bene-
 dictionem, reliqui omnes episcopi qui adsunt manibus suis caput 15
 eius tangeant.* 15

739 *Praesbiter cum ordinatur, episcopum eum benedicentem, eciam
 omnes presbiteri qui praesentes | sunt <manus suas iuxta [f. II8r] 18
 manum episcopi super caput illius teneant>.* 18

740 *Diaconus cum ordinatur, solus episcopus qui eum benedicit,
 manum super caput illius ponat; reliqui uero sacerdotes iuxta manum 21
 episcopo caput illius ponant, quia non ad sacerdotium sed ad mini-
 sterium consecratur.* 21

741 *Subdiaconus cum ordinatur, qui manuum inposicionem non 24
 accipit, patenam de manu episcopi accipiat uacuam et calicem uacuum;
 de manu uero archidiaconi accipiat orciolum cum aqua et aquimanile 27
 ac manutergio.* 27

742 *Acolytus cum ordinatur, ab episcopo quidem doceatur, qualiter
 se in officio suo agere debeat; sed ab archidiacono accipiat ceroferrarium
 cum cereo, ut sciat se ad accen^den^da luminaria ae^cclesiae manci- 30
 pari; accipiat et ortiolum uacuum ad suggerendum uinum in eucha-
 ristia corporis Christi,* 30

743 *Exorcista cum ordinatur, accipiat de manu episcopi libellum 33
 in quo scripti sunt exorcismi, dicentes sibi episcopo:* 33

Accipe | et commenda, et habeto potestatem inpo- [f. II8v]
 nendi manum 'super inerguminum, siue baptizatum siue caticu- 36
 minum. 36

1 (ae auf Rasur, von s⁹)tat(e aus i)m] statim? 3 quinque(n am Rand add.)nio
 6/7 propr(ia auf Rasur)e 9 (b auf Rasur)igammus 10 ho(s grad auf Rasur)os
 14 eius] e Komma darüber auf Rasur eines Striches 28 e(p auf Rasur, von b⁹)isepo
 29 (ar auf Rasur)chidiacono

Lector cum ordinatur, faciat de illum uerbum episcopus ad plebem, indicans eius fidem atque ingenium. Post haec spectante plebe tradat ei codicem, de quo lecturus est, dicens ad eum: 744

Accipe et esto uerbi Dei relator, habi[ta]turus, si fideliter et utiliter impleueris officium, partem cum his, qui uerbum dei ministrauerunt. 745

Ostiarium cum ordinatur, postquam ab archidiacono instructus fuerit, qualiter in domo dei debeat conuersari, a suggestione archidiaconi tradat ei episcopus clauis aeclesiae de altare dicens ei: 745

Sic age quasi redditurus deo rationem pro his rebus, quaeque istis clauibus recluduntur.

Psalmista, id est cantor, potest absque sciencia episcopi, sola iussione praesbiteri, officium suscipere cantandi dicente sibi praesbitero: 746

Uide, / ut quod or^re^e cantas, corde credas; et quod [f. 119r] corde credis, operibus probes.

Sanctaemonialis uirgo cum ad consecracionem sui episcopi offertur, in talibus uestibus applicetur, qualibus semper usura est, professione et sanctaemoniae aptis. 747

XCVI

ITEM BENEDICCIONES SUPER EOS QUI SACRIS
ORDINIBUS BENEDICENDI SUNT
PRAEFACIO OSTIARII

Deum patrem omnipotentem suppliciter deprecamur, ut hunc famulum suum nomine *ille* benedicere dignetur quem in officium hostiarii elegere dignatus es, ut sit ei fidelissima cura in diebus ac noctibus ad distinctionem horarum certarum ad inuocandum nomen domini: per dominum. 748

ITEM BENEDICCIO EIUSDEM. Domine, sancte pater, omnipotens aeternae deus, benedicere digneris hunc famulum tuum hostiarium nomine *illi*, ut inter ianitores aec^rclesiae paret obsequia, et inter electos tuos partem mereatur / habere mercedis: per. [f. 119v] 749

PRAEFACIO LECTORIS

750 Elegunt te fratres tui, ut sis lector in domo dei tui; ut agnoscas officium tuum, ut impleas illud; potens est enim deus, ut augeat tibi gratiam: per. 3

751 BENEDICCIO LECTORIS. Domine, sanctae pater, omnipotens aeternae deus, benedicere digneris famulum tuum nomine *illum* in officio lectoris, ut assiduitate lectionum distinctus atque ornatus curis modulis spiritali deuocione resonet aeclesiae: per dominum. 6

PRAEFACIO EXORCISTAE

752 Deum patrem omnipotentem supplices depraecemur, ut hunc famulum suum nomine *illo* benedicere dignetur in officium exorcistae, ut sit spiritalis imperator ad abiciendos daemones de corporibus obsessis cum omni nequicia eorum multiformem: per. 12

753 BENEDICCIO EXORCISTAE. Domine, sanctae pater, omnipotens aeternae deus, benedicere digneris famulum tuum / hunc [*f. 120r*] nomine '*illum*' in officio exorcistam, ut per inposicionis manuum et oris in officium eum elegere digneris, et imperium habeat spirituum inmundorum coercedo, et probabilis sit medicus aeclesiae tuae, gratiae curacionum uirtute confirmatus: per dominum. 18

PRAEFACIO ORDINANDI SUBDIACONI

754 Oremus deum ac dominum nostrum, ut super seruum suum nomine *illi*, quem ad subdiaconatus officium euocare dignatus est, infundat benedicionem et gratiam suam, <ut> in conspectu suo fideliter seruiens distincta sanctis praemia consequatur: per. 21

755 BENEDICTIO SUBDIACONI. Domine, sanctae pater, omnipotens aeternae deus, benedicere digneris famulum tuum huic nomine *illum*, quem ad subdiaconatus officium dignatus es elegere: ut eum sacrario tuo sancte strinum sollicitumque caelesti militiae instituas, et sanctis altaribus fideliter subministret, et requiescat super eum spiritus sapientiae et intellectus, / spiritus consilii et [*f. 120v*] 30

10 depraec(e auf Rasur)mur 11 digne(t darüber Komma nach Rasur eines Striches) 16 (o auf Rasur)fficio 18 (a am Rand)ecclēsiae 21 deu(m auf Rasur) 27 officium bis 28 militiae eng auf Rasur: officium dignatus war ausgelassen 30 (sapi auf Rasur)enciae

fortitudinis, spiritus scienciae et pietatis; repleas eum spiritum timoris tui, ut eum ministerio diuino confirmes, ut obediens adque
 3 dicto parens tua gracia consequatur: per.

CONSECRATIO MANUUM. Consecrentur manus istae per istam
 756 unccionem et nostram benedictionem, ut quaecumque benedixerint
 6 benedicta sint, et quaecumque sanctificauerint sanctificentur: per
 dominum nostrum.

XCVII

9 IN NATALE CONSECRACIONIS DIACONI

Ad praeces nostras, quaesumus, domine, propiciatus intende, ut
 757 leuitae tuae sacris altaribus seruietes et fidei ueritatem fundati et
 12 mentes sint spiritale conspicui: per dominum.

SECRETA. Suscipe, quaesumus, domine, hostias famuli et
 758 laeuitae tuae *illi<us>* quibus mentium nos tui nomine deuotarum et
 15 a terrenis contagiis expiari et caelestibus contulisti propinquare
 consortes: per dominum nostrum.

INFRA ACCIONEM. / Hanc igitur oblacionem famuli [*f. 121r*]
 759 tui *illi<us>* quam tibi offerimus ob diem, quo eum in laeuitarum
 18 sacrarii ministeriis contulisti, quaesumus, domine, placatus accipias,
 eique propiciatus concedas, ut cui donasti laeuitae ministerii facul-
 21 tatem, tribuas sufficientem gratiam ministrandi. Quam oblacionem.

POST COMMUNIONEM. Praesta, quesumus, domine, ut <et de>
 760 nostrae gaudeamus profecionis augmento et de congruo sacramenti
 24 paschalis obsequio: per dominum.

XCVIII

IN NATALE CONSECRATIONIS PRAESBITERI QUALITER

27 SIBI MISSAM DEBEAT CELEBRARE

Deus, cuius arbitrio omnium caelorum ordo decurrit, respice
 761 propicius a nostri temporis aetatem, ut tibi seruitus nostra conpla-
 30 ceat et misericordiae tuae in nobis dona concedas: per dominum.

4 consecr(a *ausradert*)entur 12 spiritale] puritate *Ve* 940 13 758 *aus*
Ve 1129 *ungenügend adaptiert* 19 cont(u *aus* [o?])listi] constituisti? 23 augment(o
auf Rasur?) 28 caelorum] saeculorum *Ve* 996 29 nostra] noſt *Hs, ugl. Nr. 817*

- 762 **SECRETA.** Muneribus nostris, domine, praecibusque susceptis et caelestibus <nos> munda mysteriis et clementer exaudi: per dominum. 3
- 763 **Uere dignum:** aequum et salutare. Quia in saeculorum [*f. 121v*] saecula, domine, permanet laudacio tua. Uox haec populi tui fideliter concinentes, ut maiestati tuae placens atque iocunda sit, depraecamur. Simul eciam illud supplex quaeso, ut haec sacrificia, quam tibi indignus offerre praesumo ob diem, quo me sacris altaribus sacerdote consecrare iussisti, de excelsa troni tui respicere digneris, benediccione tua impleas sanctificatione tua sanctifices: per Christum dominum. 6
9
- 764 **INFRA ACCIONEM.** Hanc igitur oblacionem quam tibi offero ego tuus famulus hodie ob diem, quo me nullius dignum meritis, sed solo tuae misericordiae dono ad hunc locum perducere dignatus es praesbiterii, quaeso placatus accipias, maiestatem tuam suppliciter depraecans, ut sicut me sacris altaribus tua dignacio sacerdotalis seruire praecepit officio, ita et dignum prestit et meritum. Quam oblacionem. 12
15
18
- 765 **POST COMMUNIONEM.** / Purifica nos, domine, caelestis [*f. 122r*] exequicio sacramenti et ad tuam magnificenciam capiendam diuinis affectibus semper instauret: per. 21

XCVIII

ORATIONES DE EPISCOPIS ORDINANDIS

- 766 Oremus, dilectissimi nobis, ut his uiris ad utilitatem aeclesiae prouidentis benignitas omnipotentis dei gratiae suae tribuat largitatem: per. 24
- 767 Exaudi, domine, supplicum praeces, ut quod nostro gerendum est ministerio, tua propicius uirtute firmetur: per. 27
- 768 Propiciare, domine, supplicacionibus nostris, et inclinatos super hos famulos tuos cornu gratiae sacerdotalis benediccionis tuae in eos effunde uirtutem: per dominum. 30
- 769 **CONSECRACIO.** Deus honorum omnium, deus omnium dignitatum quae gloriae tuae sacris famulantur ordinibus, deus qui Moysen famulum tuum, secreti familiaris affectu, inter cetera caelestis docu-

15 supplici(t *auf Rasur*)er 19 Purifica] Purificet 23 (e *auf Rasur*)piscopis
24 (a *am Rand*)ecclesiae 28 propicius] potius *Ve* 942 34 affectu] adfatu *Ve* 947

3 menta cultorem de habitu quoque indumenti sacer-/ dotalis [*f. I22v*]
 instituens, electum Aaron mistico amicto uestire inter sacra iussisti,
 ut intellegentiae sensum de exemplis priorum caperet secutura poste-
 6 ritas, ne erudicio doctrinae tuae ulli deesset aetate; cum et apud
 ueteres reuerentiam ipsam significacionum species obteneret, et
 9 apud nos cerciora essent experimenta rerum quam enigmata figura-
 rum. Illius namque sacerdotii anteriores habitus nostrae mentis
 ornatus est, et pontificalis gloriae non iam nobis honorem commendat
 12 uestium sed splendorem animarum: quia et illa, quae tunc carnalibus
 blandiebantur optutibus, ea potius quae in ipsis erant intellegenda
 poscebant. Et idcirco <his> famulis tuis, quos ad summi sacerdotii
 15 ministerium elegisti, hanc, quaesumus, domine; gratiam largiaris,
 ut quicquid illa uelamina in fulgore auri, in nitore gemmarum et
 multimodi operis uarietate signabant, / hoc in horum [*f. I23r*]
 18 moribus actibusque clariscat. Comple, domine, in sacerdotibus tuis
 ministerii tui summam, et ornamentis tocius glorificacionis instructus
 caelestis unguente flore sanctifica. Hoc, domine, copiosae in eorum
 21 caput influat, hoc in oris subiecta decurrat, hoc in tocius corporis
 extrema descendat, ut tui Spiritus uirtus et interiorum ora repleat
 et exteriora circumtegat. Habundet in his constancia fidei, puritas
 dilectionis, sinceritas pacis. Sint speciosi munere tuo pedes horum
 24 ad euangelizandum pacem, ad euangelizandum bona tua. Da eis,
 domine, ministerium reconciliacionis in uerbo et in factis et in uir-
 tutes signorum et prodigiorum. Sit sermo eorum et praedicacio non
 in persuasibilibus humanae sapienciae uerbis, sed in ostensione
 spiritus et uirtutis. Da eis, domine, clauis regni caelorum; utantur
 27 ne<c> glorientur potestatem / quam tribues in aedifica- [*f. I23v*]
 cionem, non in destruccionem. Quodcumque ligauerint super terram,
 sint ligata et in caelis; et quodcumquae soluerint super terram,
 30 sint soluta et in caelis. Quorum retenerint peccata, detenta sint;
 et quorum demiserint, tu demittas. Qui benedixerit <eis>, sit bene-
 dictus; et qui maledixerit eis, malediccionibus repleatur. Sint fide-
 33 les serui prudentes, quos constituas tu, domine, super familiam
 tuam, ut dent illis cibum in tempore necessario, ut exhibeant omnem
 hominem perfectum. Sint sollicitudinem inpigri, sint spiritum fer-
 36 uentes. Odiant superbiam, diligant ueritatem, nec eam umquam

770

1 cultorem] culturae *Ve 947* 3 intellegen(c *aus t?*)iae 6 essent *auf Rasur*
 9 uesti(um *auf Rasur*) 12 (han *auf Rasur?*)c 13 et *am Rand* 14 multimodi operis
auf Rasur 17 flore] fluore *Ve 947* 19 interiorum ora] interiora horum *Ve* 22 euan-
 geli(za *auf Rasur*)n(d *auf Rasur*)um pacem 27 ae(d *auf Rasur*)ificacionem 29 ligat(a
auf Rasur, von um?) 30 solut(a *auf Rasur, von um?*) 36 od(ia *auf Rasur*)nt

- deserant aut lassitudinem aut timore superati. Non ponant lucem
 ad tenebras nec tenebris lucem, non dicant malum bonum nec bonum
 malum. Sint sapientibus <et insipientibus> debitores et fructum de
 771 profectu omnium consequantur. Tribuas eis, domine, / ca- [f. 124r] 3
 thedram episcopalem ad regendam aec[cl]esiam tuam et plebem
 uniuersam. Sis eis auctoritas, <sis eis potestas, sis eis firmitas>. 6
 Multiplices super eos benedictionem et gratiam tuam, ut ad exo-
 randam semper misericordiam tuam tuo munere idonei, tua gracia
 possent esse deuoti: per. 9
- 772 SECRETA. Suscipe, domine, munere quae tibi offerimus pro
 famulo tuo *Illo*, et propicius in eodem tua dona custodi: per dominum.
- 773 POST COMMUNIONEM. Plenum, quesumus, domine, in nobis 12
 remedium tuae miseracionis operare et tales nos esse perficere,
 <ut> propicius fou^re^lre digneris: per.

C

15

ITEM MISSA 'QUAM' PRO SE EPISCOBUS DIE ORDINATIONIS
 SUAE 'CANTAT'

- 774 Deus, qui non propriis suffragantibus meritis, sed sola ineffabili 18
 graciae largitate me familiae tuae praeesse iussisti, tribue tibi digne
 persoluere ministerium sacerdotalis officii, et aec[cl]esiasticis conue-
 nienter seruire ministeriis, plebemque commissam te in omnibus 21
 / protegente gubernare concede: per. [f. 124v]
- 775 Deus, mundi creator et rector; ad humilitatis meae praeces pla- 24
 catus adtende et me famulum tuum, quae nullis suffragantibus
 meritis sed immensa largitate clemenciae tuae caelestibus mysteriis
 seruire tribuisti, dignum sacris altaribus fac ministrum, ut quod mea
 celebranda uoce depromitur, tua sanctificatione firmetur: per. 27
- 776 SECRETA. Ad gloriam, domine, tui nominis annua festa repe- 30
 tentes sacerdotalis exordii hostiam tibi laudes offerimus suppliciter
 exorantes, ut cuius ministerii uice tibi seruimus inmeriti, suffragiis
 eius reddamur acceptis: per.
- 777 INFRA ACTI'ONEM. Hanc quoque oblacionem, quam offero ego 33
 tuus famulus et sacerdos ob diem, in quo me dignatus es ministerio

1 des(e aus i)rant 5 ad om.GeA 2106 bis; (a am Rand)ecclesiam 10 of(f
 ausradiert)ferimus 12 q(uesom Strich darüber ausradiert)us 16 item bis 17 suae auf
 Rasur) quam braun über der Zeile 17 cantat braun über der Zeile 19 me Strich
 darüber 24 suffr(a auf Rasur und darüber Rasur)gantibus 26 ministr(um Kürzungs-
 strich sowohl am r als auch darüber) 30 inmeriti(s ausradiert) 32 acci(o braun über
 der Zeile)nem

sacro constituere sacerdotem, obsecro, domine, placatus suscipias; unde maiestatem tuam /supplex exoro, ut quod in me largire [f. 125r] dignatus es, propitius custodire digneris: per Christum dominum nostrum. Quam oblationem.

POST COMMUNIONEM. Repleantur consolacionibus tuis, domine, 778
 6 quaesumus, tuorum corda fidelium, pariterquae etiam et de aefcl-
 clesiae praesule et de suorum uotorum plenitudinem gratiarum referant actione^s: per.

9 CI

ITEM IN NATALICIO EPISCOPI SI INFIRMUS AUT ABSENS FUERIT
 QUALITER PRAESBITER DEBEAT CELEBRARE MISSAM

12 Praesta, quaesumus, omnipotens sempiterne deus, ut fidelibus 779
 tuis ordinatum praebeamus affectum eisque nos similiter spiritum
 sanctum diligendi benignus infunde: per.

15 SECRETA. Da, quaesumus, omnipotens deus, ut in tua spe et 780
 caritate sincera sacrificium tibi placatum deferamus et plebi et
 praesolis: per.

18 INFRA ACCIONEM. Hanc igitur oblationem sancti patris nostri 781
illius episcopi, quam tibi offerimus ob diem, quo eum pontificali
 benedictione ditasti, <quaesumus, domine, placatus accipias>.
 21 Praebe ei, / quaesumus, aetatis spacia prolixiora, cuius [f. 125v]
 sacerdotii nobis tempora dignatus es donare praecipua. Quam
 oblationem.

24 POST COMMUNIONEM. Deus, qui nos sacramentis tuis pascere non 782
 desistis, tribue, quaesumus, ut eorum nobis indulta refeccio uitam
 conferat sempiternam: per.

27 CII

ITEM MISSA PRO ALIO SACERDOTE

Deus, qui dierum nostrorum numerus mensurasque temporum 783
 30 maiestatis tuae potestate dispensas, ad humilitatis nostrae propicius
 respice seruitutem et tuae pacis habundancia tempora nostra et epi-
 scopi nostri tua gratia benignus adcomula: per.

3 propi(t auf Rasur)ius 5 consolacionib(us auf Rasur) 6 e(t auf Rasur)iam
 7 gra(t auf Rasur von c)iarum 8 ac(t auf Rasur von c)ione(s über der Zeile auf Rasur
 eines Striches) 12 (P Zierbuchstabe, mit einem Fisch)raesta fideli(b auf Rasur)us 16 sen-
 cera(et ausradiert) 20 benedic(t au Rasur von c)ione 29 (D Zierbuchstabe, mit
 einem Fisch)eus

- 784 **SECRETA.** Respicé, quaesumus, domine, nostram propicius
seruitutem, et haec oblatio nostra sit tibi munus acceptum, sit fra-
gilitatis nostrae subsidium sempiternum: per. 3
- 785 **INFRA ACCIONEM.** Hanc igitur oblacionem famuli tui et antestites
tui *illius* quam tibi offeret ob deuocionem mentis suae, quaesumus,
domine, placatus accipias, tuaque / in eo munera ipse [*f. 126r*] 6
custodias donisque ei annorum spacia, ut aelclesiae tuae feliciter
praesidendo te omnia in omnibus operante sic utatur temporalia,
ut praemia mereatur aeterna: diesque nostros. 9
- 786 **POST COMMUNIONEM.** Da, quaesumus, domine, ut tanti mysterii
munus indultum non condemnatio, sed sit medicina sumentibus: per.

CIII 12

CONSECRATIO SACRAE UIRGINIS
QUAE IN EPIPHANIA VEL SECUNDA FERIA PASCHAE AUT IN APOSTOLORUM
NATALICIO CAELEBRATUR 15

- 787 **SEQUITUR ORATIO.** Respice propicius, domine, super hanc famu-
lam tuam, ut uirginitatis sanctae propositum, quod te inspirante
suscepit, te gubernante custodiat: per. 18
- 788 **ITEM BENEDICTIO.** Deus, castorum corporum benignus habitator
et incorruptarum, deus, amator animarum: deus, qui humanam
substanciam in primis hominibus diabolica fraude uiciatam, ita in 21
uerbo tuo per quod omnia facta sunt reparas, ut eam non solum ad
primi originis innocenciam reuoces, sed etiam / ad expe- [*f. 126v*]
rienciam quorundam bonorum, quae in nouo seculo sunt habenda 24
perducas; et obstrictos adhuc condicionem mortalium iam ad simili-
tudinem proueas angelorum: respice, domine, super hanc famulam 27
tuam, quae in manu tua continenciae suae propositum conlocans tibi
deuocionem suam offeret, a quo ipsa uota adsumpsit. Quando enim
animus mortali carne circumdatus, legem naturae, libertatem licen- 30
ciae, uim consuetudinis et stimulus aetatis euinceret, nisi tu per li-
berum arbitrium hunc amorem uirginitatis clementer accenderis, tu
hanc cupiditatem in earum corde benignus aleris, tu fortitudinem
- 789 ministraris? Effusa namquae in omnes gentes gracia tua, ex omni 33
nacione quae est sub caelo in stillarum / innumerabilem [*f. 127r*]

8 temporalia(a *auf Rasur?*) 23 e(t *auf Rasur von c*)iam 30 eu(i *auf Rasur,*
von e ?)ncceret 34 (in *auf Rasur?*)numerabilem

numerum noui testamenti heredibus adoptatis, inter ceteras uirtutes
 quas filiis tuis non ex sanguinibus neque ex uoluntate carnis, sed de
 3 tuo spiritu genitis indedisti: etiam hoc donum in quasdam mentes de
 largitatis tuae fonte defluxit, ut cum honore nupciarum nulla inter-
 dicta minuissent, ac super sanctum coniugium inicialis benedictio
 6 permaneret, existerent tamen sublimiores animae, que in uiri ac
 mulieris copola fastidirent conubium, concupiscerent sacramento,
 nec imitarentur quod nupciis agitur, sed dilegerent quod nupciis
 9 praenotatur. Agnoui auctorem suum beata uirginitas, et aemula
 integritatis angelicae illius thalamo, illius cubiculo se deuouit, qui sic
 perpetuae uirginitatis est <sponsus, quemadmodum perpetuae uir-
 12 ginitatis est> filius. Inploranti ergo auxilium tuum, domine, [*f. 127v*]
 et confirmari se benedictionis tuae consecratione cupienti da protec-
 tionis tuae munimen et regimen; ne hostis antiquus, qui excellenciora
 15 stodia subtilioribus infestat insidiis, ad obscurandam perfecte con-
 tinenciae palmam per aliqua mentis serpat incuriam, et rapiat de
 proposito uirginum, quod etiam moribus decet inesse nupciarum.
 18 Sit in ea, domine, per donum spiritus tui prudens modestia, sapiens
 benignitas, graues lenitas, casta libertas. In caritate ferueat et nihil
 extra te diligit; laudabiliter uiuat laudare quae non appetat. <Te>
 21 in sanctitate corporis, te in animi sui puri<tate glori>ficet. Amore te
 timeat, amore tibi seruiat. Tu ei honor sis, tu gaudium, tu uoluntas,
 tu in merore con-/sola<tio>, tu in ambiguitate consilium, [*f. 128r*]
 24 tu in iniuria defensio, in tribulacione paciencia, in paupertate habun-
 dancia, in ieiunio cibus, in infirmitate medicina. In te habeat omnia,
 quem diligere appetat super omnia. Et quod est professa custodiat
 27 scrutatori pectorum non corpore placitura sed mente. Transeat in
 numerum sapientium puellarum, ut caelestem sponsum accensis
 lampadibus cum oleo praeparacionis expectet, nec turbata inprouisi
 30 regis aduentu sequitura cum lumine, <ut> praecidencium choro iun-
 gatur occurrat nec excludatur cum stultis. Regalem ianuam cum
 sapientibus uirginibus licenter introeat, et in agni tui perpetuo co-
 33 mitatu probabilis mansura / castitate permaneat: per [*f. 128v*]
 dominum.

790

3 e(t *auf Rasur*)iam 6 (t *auf Rasur*)amen 8 agit(u *auf Rasur von e ?*)r;
 diligere(nt *bis 11 per eng auf Rasur*)petuae 10 qui] *Hs q; nur hier für* qui 17 e(t
auf Rasur von c)iam 18 (tui *auf Rasur*) 21 (a *auf Rasur von A*)more 23 (con
auf Rasur?)sola(tu *auf Rasur?*) 26 appet(a *auf Rasur*)t e(t *auf Rasur*) 27 scr(u
auf Rasur)tator pecto(rum *bis sed m auf Rasur*) (ente *am Rand*) 29 pra(e *auf Rasur*)
 paracionis 30 seq(i *auf Rasur von u*)tura

791 BE^FN^IEDICCIO UESTIMENTORUM UIRGINUM. Deus, aeternorum
 bonorum fidelissimi promissor, certissim^I persolutor, qui uestimen-
 tum salutare et indumentum iocunditatis tuis fidelibus promisisti: 3
 clemenciam tuam suppliciter exoramus, ut haec indumenta humili-
 tatem cordis et contemptu mundi significancia, quibus famuli tui
 sancto uisibiliter sunt informandae, propicius propositum benedicas, 6
 ut beatæ castitatis habitum, quem te spirante suscipiunt, te prote-
 gente custodiant; et quas uestibus uenerandæ promissionis induis
 temporaliter, beata facias immortalitatem uestiri: per dominum 9
 nostrum.

CIII

ITEM ORACIO SUPER ANCILLAS DEI QUI-/BUS CONUER- [f. 129r] 12
 SIS UESTIMENTA MUTANTUR

792 Te inuocamus domine, sancte pater, omnipotens aeternæ
 Deus, super has famulas tuas, qui tibi uoluerint seruire puris menti- 15
 bus mundoque corde, ut eas sociare digneris inter illa centum qua-
 draginta quattuor milia infantum, <qui> uirginis promanserunt et
 se cum mulieribus non coinquinauerunt, in quorum hore dolus inuen- 18
 tus non est: ita et has famulas tuas facias permanere immaculatas
 usque ad finem: per immaculatum Iesum Christum dominum nô-
 strum, cum quo uiuis et regnas deus in unitate spiritus sancti per 21
 omnia secula.

CV

ITEM ORACIONES AD MISSAS EIUSDEM 24

793 Da, quaesumus, domine, famulae tuae, quam uirginitatis honore
 dignatus es decorare, inquoati / operis consummatum ef- [f. 129v]
 factum, et ut perfectam tibi offerat plenitudinem, inicia sua perdu- 27
 cere mereatur ad finem: per.

794 SECRETA. Oblatis hostiis, domine, quaesumus, praesenti famu-
 lae tuae perseueranciam perpetuae uirginitatis adcomoda, ut aper- 30
 tis ianuis summi regis aduentu cum laetitia mereatur intrare: per.

6 propicius propositum] proposito propitius 15 s(u aus o)per 17 proman-
 serunt]permanserunt 18 se *Strich darüber ausradiert, vgl. Nr. 392* 22 secula] sect
 Hs 25 (D *Zierbuchstabe aus zwei Fischen*)a

INFRA ACCIONEM. Hanc igitur oblacionem famulae tuae *illae*, 795
 quam tibi offeret ob diem natalis sui, in quo eam tibi socians sacro
 uelamine protegere dignatus es, quaesumus, domine, propiciatus
 sanctifica, ut tibi domino ac sponso suo uenienti cum lampade suo
 inextinguibili placitura occurrere mereatur: per.

POST COMMUNIONEM. Respice, domine, famulae tuae tibi dedi- 796
 tam seruitutem, ut inter humanae fragilitatis incerta nullis aduersi-
 tatibus obpri-/matur, quae de tua protectione confidit: per. [*f. 130r*]

CVI

ITEM ALIA EIUSDEM

Deus, castitatis amator et continenciae conseruator, suppli- 797
 cacionem nostram benignus exaudi et hanc famulam tuam propicius
 intuere; et quae pro timore tuo continenciae pudiciciam uouit, tuo
 auxilio conseruetur, ut sexagisemum fructum continenciae uitam
 aeternam te largiente percipiat: per.

SECRETA. Munera, quaesumus, domine, famulae et sacratae tuae 798
Illius, quae tibi ob consecracione sui corporis offeret, simul ad eius
 animae medilla proficiant: per dominum nostrum.

POST COMMUNIONEM. Bonorum, deus, operum institutor, famulae 799
 tuae *Illius* corda purifica, ut nihil in ea quod punire, sed quod
 coronare possis inuenias: per.

〈CVII〉

ITEM ALIA EIUSDEM

/ Praeces famulae tuae *illius*, quaesumus, domine, [*f. 130v*] 800
 benignus exaudi, ut adsumptam castitatis gratiam te auxiliante
 custodiat: per.

SECRETA. Uotiuus, quaesumus, domine, famulae tuae *illi* 801
 adesto muneribus, ut de custode seruata hereditatem benediccionis
 aeternae percipiat: per.

INFRA ACCIONEM. Hanc igitur oblacionem famulae tuae *illius*, 802
 quam tibi offerimus ob diem natalis eius, quo eam sacro uelamine

7 seruitu(te *auf Rasur*)m 15 percipi(a *auf Rasur*?)t 20 u(t *auf Rasur*)

24 (P *Zierbuchstabe, mit einem Fisch*)raeces 27 secreta] secc Hs

protegere dignatus es, quaesumus, domine, placatus accipias. Pro
 qua maiestati tuae supplices fundemus precès, ut in numero eam
 sanctarum uirginum transire praecipias, ut tibi sponso uenienti 3
 cum lampade suo inextinguibile possit occurrere atque intra regna
 caelestia claustra gracias tibi referat choris sanctarum uirginum
 sociata. Quam oblationem. 6

803 POST COMMUNIONEM. Deus, qui habitaculum tuum in corde
 pudico fundasti, respice super famulam tuam, et quae casticacio-
 nibus adsiduis postolat, tua consolacione percipiat: per. / [131r] 9

<EXPLICIT LIBER PRIMUS>

4 re(gna auf Rasur) 7 qui] Hs q mit Strich durch den Schaft, nur hier
 9 postolat bis per am unteren Rand 10 Folio 131r ist leer

/ A † Ω [f. 131v]
 / A † Ω INCIPIT LIBER SECUNDUS [f. 138r]
 3 ORACIONES ET PRAECES DE NATALICIIS SANCTORUM

I

DENUNCIATIO NATALICII UNIUS MARTYRIS

6 Nouerit / uestra deuocio, sanctissimi fratres, quod [f. 132v] 804
 beati martyris *illi(us)* anniuersarius dies intrat, quod diaboli temp-
 taciones exuberans uniuersitatis creatori gloriosa passione coniunc-
 9 tus est. *Item pluraliter* Quo diabuli temptamenta uincentes uni-
 uersitatis creatori gloriosa passione coniuncti sunt: Ideoque domi-
 num conlaudemus, qui est mirabilis in sanctis suis, ut qui illis
 12 uictoriae coronam contulit, nobis eorum meritis delictorum indul-
 gentia largiatur. In *illo* igitur loco uel in *illa* uia: *illa* feria hanc
 eadem festiuitatem solita deuocione caelebremus.

15 DENUNCIATIO CUM RELIQUIAE PONENDAE SUNT MARTYRUM

Dilectissimi fratres, inter cetera uirtutum solemnia, quae 805
 ad gloriam pertinent Christi domini nostri hoc quoque praestetit
 18 martiribus, <qui> pro nomine eius confessionem morte suscepta
 caelestia praemia meruerunt, ut fidelium / uotis eorum [f. 133r]
 praeclaris reliquiis conlocatis integritas sancti corporis esse cre-
 21 datur. Et ideo commonemus dileccionem uestram, quoniam
illa feria *illo* loco reliquiae sunt sancti *illius* martyris conlocandae;
 quaesumus, ut uestram praesenciam nobis admonentibus non
 24 negetis.

2 (I grosser Zierbuchstabe mit Blattwerk)ncipit bis 3 præ bunte Initialen) 3 de
 bis 5 martyris farbig 6 Nouerit Zierbuchstaben aus Fischen 9 tem(p auf Rasur)ta-
 menta

II

IN NATALE SANCTI FILICIS CONFESSORIS

XVIII KALENDAS FEBRUARIAS

- 806 Sancti Felicis, domine, confessio recensita conferat nobis pie
deuocionis augmentum, qui in confessione tui nominis perseue- 3
rans meruit honorari: per. 6
- 807 Da, quaesumus, omnipotens <deus>, ut qui beatus Filix donis
tuis extitit gloriosus, apud te nostris existat nominibus idoneus
interuentor: per. 9
- 808 SECRETA. Hostias tibi, domine, pro commemoratione sancti
Felicis tui confessoris offerimus suppliciter depraecantes, ut sicut
ille praeuisti sacri fidei largitatem, sic nobis largiaris et pacem: 12
per dominum.
- 809 POST COMMUNIONEM. / Sanctorum praecibus confitentis [*f. 133v*]
quaesumus, domine, ut per ea quae sumpsimus aeterna remedia 15
capiamus: per.

III

IN NATALE SANCTI MARCELLI CONFESSORIS

XVII KALENDAS FEBRUARIAS

- 810 Exaudi, domine, praeces nostras, quas in sancti confessoris 21
tui adque pontificis Marcelli solempnitate deferimus, ut qui tibi
digne meruit famulari, eius intercidentibus meritis ab omnibus nos
absolue: peccatis: per dominum nostrum Iesum Christum. 24
- 811 Praesta, quaesumus, omnipotens deus, ut beatus Marcellus
tibi placito fulgeat sorte pontificatus et pietate tua nos pia suppli- 27
cacione commendet: per dominum nostrum.
- 812 Da, quaesumus, omnipotens deus, ut qui beati Marcelli con-
fessoris tui adque pontificis solemnna colimus, eius apud te inter-
cessionibus adiubemur: per. 30
- 813 SECRETA. Sancti Marcelli confessoris tui adque pontificis, quaesumus,
domine, annua solemnitas pietati tuae nos reddat acceptos;
per haec pia oblationis officia et illum beata retribucio comitetur 33
et nobis / gratiae tuae dona conciliet.: per dominum. [*f. 134r*]

7 qui] uia? fil(ix *auf Rasur*) 11 s(u *auf Rasur*)ppliciter 12 largia(ris
auf Rasur?) 22 tui *auf Rasur, von ris*? 26 (supp *auf Rasur*)licacione

POST COMMUNIONEM. Deus, fidelium remunerator animarum, 814
 praesta, ut beati Marcelli confessoris tui adque pontefecis, cuius
 3 uenerandam caelebramus festuitatem, praecibus indulgenciam con-
 sequamur: per dominum.

III

6 IN NATALE SANCTORUM MARTIRUM SEBASTIANI MARI⁷AE¹ MARTAE
 AUDIFAX ET ABACUC. XIII KALENDAS FEBRUARIS

Concede, quaesumus, omnipotens deus, ut sanctorum marty- 815
 9 rum tuorum, quorum celebramus uictorias, participemur et prae-
 miis: per dominum.

Praesta, quaesumus, domine, ut intercedente beato Seba- 816
 12 stiano martire tuo et a cunctis auersitatibus muniamur in cor-
 pore et a prauis cogitationibus mundemur in corde: per.

SECRETA. Sanctum Sebastianum interuenientem, domine, tibi 817
 15 seruitus noster conplaceat et obsequia munerum fiant praesidia
 deuotorum: per.

POST COMMUNIONEM. Caelesti munere saciati quaesumus, do- 818
 18 mine deus noster, ut haec nos dona martyris tui / Se- [f. 134v]
 bastiani depraecacione sanctificent: per.

V

21 IN NATALE SANCTI FABIANI. ITEM XIII KALENDAS FEBRUARIAS

Adsit nobis, domine, quaesumus, sancta praecacio beati pon- 819
 pontificis et martyris tui Fabiani, quae nos et a terrenis affectibus
 24 incessanter expediat et caelestia desideria perficiat: per dominum.

SECRETA. Intercessio, quaesumus, domine, pontificis et mar- 820
 tyris tui Fabiani munera nostra commendet nosque eius uene-
 27 racio tuae maiestati reddat acceptos: per.

POST COMMUNIONEM. Sumpsimus, domine sancti Fabiani 821
 solemnitate caelestia sacramenta, cuius suffragiis, quaesumus,

6 mari(ae *braun über der Zeile*) 7 Datum *braun an Rand später add.* 8 mart(y
*auf Rasur von i)*rum 24 desideria *auf Rasur*) 26 no(s *auf Rasur*)que

largiſtatis, ut quod temporaliter gerimus, aeternis gaudiis consequamur: per.

VI

3

IN NATALE SANCTAE AGNETIS UIRGINIS DE PASSIONE SUA
XII KALENDAS FEBRUARIAS

- 822 Crescat, domine, semper in nobis, sanctae iocunditatis affectus, 6
et beatae Agnae uirginis adque martire tue ueneranda festiuitas
augeatur: per.
- 823 Praesta, quaesumus, domine, mentibus nostris cum exul- 9
tatione peruectu, ut beatae Agnes martyris tuae, cuius diem / [f. 135r]
passionis annuae deuocione recolimus, etiam fidei constanciam
subsequamur: per. 12
- 824 **SECRETA.** Hodiernum, domine, sacrificium laetantes exequi- 15
mur, quo beatae Agnes caelestem uictoriam recensentes et tua
magnalia praedicamus et nos adquisisse gaudemus suffragia glo-
riosa: per.
- 825 **POST COMMUNIONEM.** Sumentis, domine, gaudia sempiterna 18
de participacione sacramenti festiuitatis sanctae martyris Agnes
suppliciter depraecamur, ut quae sidula seruitate donante te geri-
mus, dignis sensibus tuo munere capiamus: per.

VII

21

ITEM IN NATALE EIUSDEM DE NATIUITATE. V KALENDAS FEBRUARIAS

- 826 Adesto nobis, omnipotens deus, beatae Agnes festa repenti- 24
bus, quam hodieerne festiuitatis ploratam exortu ineffabile munere
subleuasti: per.
- 827 **SECRETA.** Grata tibi sint, quaesumus, domine, munera, quibus 27
sanctae Agnetis / magna solemnitas recensetur; sic [f. 135v]
enim ab exordio sui usque in finem beati certaminis extetit gloriosa
ut eius nec initium debeamus praeterire nec finem: per.
- 828 **POST COMMUNIONEM.** Adiuuent nos, quaesumus, domine, haec 30
mysteria sancta quae sumpsimus, et beatae Agnae intercessio
ueneranda: per.

1 largit(a	auf Rasur?)tis]	largiaris	6 affectu(s et	auf Rasur)	17 mar(tire
tue auf Rasur)	10 peruectu]	profectum	19 (ger auf Rasur)	imus	22 in nat(folgt
Rasur, von iuit?)	24 ploratam]	prolatam	28 (a auf Rasur)	b	

VIII

ORATIONES IN PURIFICATIONE SANCTAE MARIAE

IIII NONAS FEBRUARIAS

3

Deus, qui in hodierna die unigenitus tuus in nostra carne quam 829
adsumpsit pro nobis in templo est praesentatus, praesta, ut quem
6 redemptorem nostrum laeti suscipimus, uenientem quoque iudicem
securi uideamus: per eundem dominum nostrum.

SECRETATA. Accepta tibi sit, domine, quaesumus, hodiernae 830
9 festiuitatis oblatio, et tua gracia largiente <per> haec sacrosancta
conmercia in illa inueniamur forma, in qua tecum est nostra sub-
stantia: per.

POST COMMUNIONEM. Concede nobis, domine, quaesumus, ut 831
sacramenta quae sumpsimus, quicquid in nostra mente uulnera-
tum est, ipsius miseraci-/onis dono curetur: per dominum [*f. 136r*]
15 nostrum.

VIII

IN NATALE SANCTAE AGATHAE. NONAS FEBRUARIAS

18 Indulgentiam nobis, domine, beatae Agathae martyrae tuae 832
inploret, quae tibi grata extitit uirtutem martirii et merito casti-
tatis: per dominum.

21 SECRETATA. Fiant, domine, tua grata conspectui munera suppli- 833
cantes aecclesiae, et ut nostrae salutis proficiant, adsit intercessio
beatae tuae martyrae Agathae: per.

24 POST COMMUNIONEM. Exultamus pariter et de percepto pane 834
iusticiae et de tuae, domine, festiuitate martyrae Agathae, qua-
liter interuencionibus tibi placencium confidimus nobis ad per-
27 petuam uitam profutura quae sumpsimus [*praeficiant*]: per.

X

IN NATALE SANCTI SOTERIS. IIII IDUS FEBRUARIAS

30 Praesta, quaesumus, omnipotens deus, ut sanctae Soteris, 835
cuius humanitati^s caelebramus exordia, martyris beneficia sen-
ciamus: per.

4 qui *auf Rasur*] cui in *auf Rasur* 12 Nr. 831 *ist entstellt aus Ve 1263; vgl. zu*
GeP 3,4 14 miseraci(o *am Zeilenende ausradiert*)onis 17 (in *nat auf Rasur*)ale
24 p(er *auf Rasur von rae?*)cepto 26 i(nteruencioni *auf Rasur*)bus 27 (praef *am*
Rand) (iciant *auf Rasur*] *om, Ve 1173* 31 humanita(ti *auf Rasur*)s

- 836 **SECRETA.** Praeces nostras, quaesumus, domine, propiciatus admitte, et decatum tibi sacrificium beatae Soteris commendet: per. 3
- 837 **POST COMMUNIONEM.** Sanctae Soteris praecibus confidentes quaesumus, / domine, ut per ea quae sumpsimus aeterna [*f. 136v*] remedia capiamus: per. 6

XI

ORATIONES IN NATALE VALENTINI UITALIS ET FILICULAE XVI KALENDAS MARCIAS

9

- 838 Tuorum nos, domine, quaesumus, praecibus tuere sanctorum, ut festa martyrum tuorum Valentini Uitalis et Feliculae sine cessatione uenerantes et fidei muniamur auxilio et magnifico proficiamus exemplo: per. 12
- 839 **SECRETA.** Ad martirum tuorum Valentini Uitalis et Filiculae, domine, festa uenientes cum muneribus nomine tuo decatis occurrimus, ut illis reuerenciam deferentes nobis ueniam inpetremus: per dominum. 15
- 840 **POST COMMUNIONEM.** Protege, domine, plebem tuam, et festiuitatem martyrum tuorum Valentini Uitalis et Filiculae, quam nobis tradis assiduae, debita tibi persolui praecibus concede sanctorum: per dominum. 18
- 21

XII

IN NATALE SANCTAE IULIANAE. XIII KALENDAS MARCIAS

- 841 Omnipotens sempiternae deus, qui elegis infirma mundi, ut forcia quaeque confundas, da nobis in festiuitate sanctae martyrae tuae Iulianae congrua deuocione gaudire, ut et / poten- [*f. 137r*] ciam tuam in eius passione laudemus et prouisum nobis percipiamus auxilium: per. 24
- 842 **SECRETA.** In sanctae martyrae tuae Iulianae passionem praeciosa te, domine, mirabilem praedicantes munera uotiuua deferimus; praesta, quaesumus, ut sicut eius tibi grata sunt merita, sic nostrae seruitutis accepta reddantur officia: per. 27
- 30

2 d(e aus i)catum 15 d(e auf Rasur von i)catis 25 qu(aeq auf Rasur?)ue
32 reddant(ur bis per auf Rasur)

POST COMMUNIONEM. Libantes, domine, mensae tuae beata 843
 3 misteria quesumus, ut sanctae Iulianae martyrae tuae interuencio-
 nibus temporalem et praesentem nobis misericordiam conferant
 et aeternam: per.

XIII

6 IN NATALE SANCTAE PERPETUAE ET FELICITATIS
 NONAS MARCIAS

Da nobis, domine deus noster, sanctorum martyrum palmas 844
 9 incessabili ueneratione uenerari, ut quos digna mente non possumus
 caelebrare, humilibus saltim frequentibus obsequiis [ueneremus]:
 per.

12 SECRETA. Intende, domine, munera, quaesumus, altaribus tuis 845
 pro sanctarum tuarum Felicitatis Perpetuae commemoratione pro-
 posita, ut sicut per haec beata mysteria illis gloriam contulisti,
 15 nobis / indulgenciam largiaris: per. [f. 137v]

POST COMMUNIONEM. Praesta nobis, domine, quaesumus, inter- 846
 cedentibus sanctis, ut quae ore contingimus, pura mente capiamus:
 18 per.

XIIII

21 IN ADNUNCIACIONE SANCTAE MARIAE MATRIS DOMINI
 NOSTRI IESU CHRISTI. VIII KALENDAS APRILIS

Exaudi nos, domine, sanctae pater, omnipotens aeterne deus, 847
 qui per beatae Mariae sacri uteri diuinae gratiae obumbracionem
 24 uniuersum mundum inluminare dignatus es; maiestatem tuam sup-
 plices exoramus ut quod nostris meritis non ualemus obtinere, eius
 adeptisci praesidiis mereamur: per.

27 Te quaesumus, domine, famulantes, praece humile auxilium 848
 implorantes, et beatae semper uirginis Mariae nos gaudia comitentur
 solemnii, cuius praeconia ac meritis nostra deleantur cyrographa
 30 peccatorum, adque rubiginem scelerum moluiciorum igne conpunc-
 tionis tui amore mundemur incursu: per.

9 ueneratione] deuotione *Ve* 1204 10 frequentibus] frequentemus *Ve* 1204
 ueneremus *om Ve* 1204 13 p(r *auf Rasur*)o 23 obumbraci(o *auf Rasur?*)nem
 27 praece (*Buchstabe ausradiert, s?*) 28 et] ut 29 cyrogra(p *aus f*)(h *auf Rasur*)a

- 849 **SECRETA.** Oblaciones nostras, quaesumus, domine, propiciatus
intende, quas in honore beatae et glorio-/sae semper uirginis' [f. 138r]
dei genetricis Mariae annua solemnitae deferimus, et quoaeternus
spiritus sanctus tuus, qui illius uiscera splendore suae graeciae ueritatis
repleuit, nos ab omni facinore delictorum emundet benignus:
per. 3
- 850 **POST COMMUNIONEM.** Quos caelesti, domine, alimento saciasti,
intercedente beata et gloriosa semperquae uirgine dei genetrice Ma-
ria ab omni nos, quaesumus, aduersitate custodi: per dominum. 6
- 851 **ORACIONES AD UESPERUM.** Beatae et gloriosae semperquae uir-
genis dei genetricis Mariae nos, domine, quaesumus, merita prose-
quantur et tuam nobis indulgenciam semper inplorent: per dominum. 9
- 852 Beatae et gloriosae semperquae uirginis dei genetricis Mariae,
quaesumus, omnipotens deus, intercessio nos gloriosa protegat et ad
uitam perducatur aeternam: per dominum. 12
- 853 Porrege nobis, deus, dexteram tuam et per intercessione beatae
et gloriosae semperquae uirginis dei genetricis Mariae auxilium nobis
superne uirtutis impende: per. 15

/ XV

[f. 138v]

IN NATALE SANCTAE EUFIMIAE. IDUS APRILIS

- 854 Concede nobis, omnipotens deus, sanctae martyris Eufimiae 21
et exultare meritis et beneficia referre suffragiis: per dominum
nostrum.
- 855 Annue, quaesumus, domine, ut sanctae martyris Eufimiae tibi 24
placitis deprecationibus adiuuemur: <per.>
- 856 Foueat nos, domine, sanctae martyris Eufimiae iocunda solem-
nitas et pietati tuae commendare non desinat: per. 27
- 857 **SECRETA.** Muneribus, domine, te magnificamus oblati, quibus
in sanctae nobis solemnitatibus Eufimiae et gaudia superna concil-
lias et patrocinia sempiterna largiaris: per. 30
- 858 **ITEM ALIA.** Benedictio tua, domine, larga discendat, quae munera
nostra deprecante beatae Eufimiae tibi reddat accepta et nobis sa-
cramentum redemptionis efficiat: per. 33

4 i(IIius uis *auf Rasur*) cera 10/11 uirgen(i *auf Rasur*)s 11 gen(e *aus*) tricis
13 b(e *auf Rasur*)atae 16 no(b *auf Rasur*)is 21 nobis *auf Rasur?* 22 exulta(re
auf Rasur) 24 tibi *bis* adiuuemur *auf Rasur* 29 ga(udia *auf Rasur?*) 29/30 con-
cil(ias et *auf Rasur?*) 30 p(a) *auf Rasur*) trocinia 31 la(r *auf Rasur* von g, r über
der Zeile *ausradiert*)a q(ua *auf Rasur?*)e 32 nostr(a *auf Rasur*) (de *auf Rasur*)precante
reddat *auf Rasur*

POST COMMUNIONEM. Sanctae nos martyris Eufimiae praecatio 859
 tibi, domine, grata comitetur et tuam nobis indulgentiam poscere
 3 non desistat: per.

XVI

IN NATALE PHILIPPI ET IACOBI APOSTOLIS
 6 KALENDAS MADIAS

/ Deus, qui es omnium sanctorum tuorum splendor [*f. 139r*] 860
 mirabilis quique hunc diem beatorum apostolorum Philippi et Iacobi
 9 martirio consecrasti, da ecclesiae tuae de natalicia tantae festiui-
 tatis laetare, ut apud misericordiam tuam et exemplis eorum et me-
 ritis adiuuemur: per.

12 <Quaesumus>, omnipotens deus, ut sancti nos Iacobi laetificet 861
 ac Philippi festiua solemnitas, et quorum suffragiis nitimur, natali-
 ciis gloriemur: per.

15 SECRETA. Respice, domine, munera quae in sanctorum aposto- 862
 lorum tuorum Philippi et Iacobi commemoratione deferimus, ut
 quorum honore s<unt> grata, eorum nobis fiant intercessione per-
 18 petua: per.

PRAEFATIO. Uere dignum: quia tibi e<s>t operis tuaeque uirtu- 863
 tis, et beatorum apostolorum Iacobi et Philippi gloriosa confessio
 21 usque in finem saeculi nobis capiat regni caelestis augmentum: per
 Christum.

POST COMMUNIONEM. Beatorum apostolorum, domine, quae- 864
 24 sumus, intercessione nos ad-/iuua, pro quorum solemnitate [*f. 139v*]
 percipimus tua sancta laetantes: per.

XVII

27 IN NATALE SANCTI IUUENALIS. V NONAS MADIAS

Beati nos, quaesumus, domine, Iuuenalis et confessio semper 865
 prosit et meritum: per.

30 Annuae, quaesumus, domine, ut merita tibi placita sancti con- 866
 fessoris et episcopi tui Iuuenalis pro gregibus, quos sincero mi-
 <ni>sterio gubernauit, pietatem tuam semper exoret: per.

2 e(t tu *auf Rasur*)am 6 XVI *steht erst nach dem Titel auf f. 139r* 16 philippi
 et iacobi *auf Rasur* (com *auf Rasur?*)memoracione de(ferimus *auf Rasur*) (ut q *auf Ra-*
sur)uorum 17 ho(n *auf Rasur*)ore eorum *bis* 21 per *auf Rasur?* 19 tibi] tui 20 et] ut
 21 aug(mentum *auf Rasur*) 25 percipi(mus t *auf Rasur*)ua 28 confess(io *auf Rasur?*)

- 867 SECRETA. Hostias nostras, quaesumus, domine, sancti pontifex
Iuuenalis nomine tuo reddat acceptas, qui eas tibi digne conplacuit
offerendas: per. 3
- 868 POST COMMUNIONEM. Laeti, domine, sumpsimus sacramenta cae-
lestia, quae nobis intercedente beato Iuuenali confessore tuo atque
pontifice uberius confidemus profutura: per. 6

XVIII

DE INUENCIONE SANCTAE CRUCIS. ITEM V NONAS MAIAS

- 869 Deus, qui in praeclara salutifere crucis inuencione passionis 9
tuae miracula suscitasti, concide, ut uitalis ligni praecio aeternae
uitae suffragia consequamur: per.
- 870 /Deus, cui cuncta oboediunt creatura et omnia in uerbo [*f. 140r*] 12
tuo fecisti in sapiencia, supplices quaesumus ineffabilem clemen-
ciam tuam, ut quos per lignum sanctae crucis filii tui pio cruore es
dignatus redemere, tu qui es lignum uitae, paradisi reparator, om- 15
nibus intercedentibus dira serpentis uenena extingui et per gratiam
spiritus sancti poculum salutis semper infunde: per.
- 871 SECRETA. Sacrificium, domine, quod immolamus placatus 18
intende, ut ab omni nos exuat bellorum nequicia et per uixillum sanc-
tae crucis filii tui ad conterendas potestates aduersariorum insidias
nos in tuae proteccionis securitate constituat: per. 21
- 872 POST COMMUNIONEM. Repleti alimonia caelesti et spiritali poculo
recreati quaesumus, omnipotens deus, ut ab hoste maligno defendas,
quos per ligno sanctae crucis filii tui, arma iusticiae pro salutem 24
mundi, triumphare iussisti: per.

XVIII

IN NATALE SANCTORUM NEREI ET ACILLEI FRATRUM
ET SANCTI PANCRATI. IIII IDUS MADIAS 27

- 873 Semper nos, domine, / martyrur tuorum Nerei et [*f. 140v*]
Achillei foueat, quaesumus, beata solemnitas et tuo dignos reddat 30
obsequio: per.

5 confessor(e aus i) 11 i(n auf Rasur)uencione ma(d ausradiert)ias 16 inter-
cedent(i auf Rasur)bus] in te credentibus 17 s(̄p̄s s auf Rasur)ancti 19 nos auf Rasur
exua(t auf Rasur) 20 con(ter auf Rasur)endas 21 proteccioni(s s auf Rasur)ecuritate
22 s(p darüber Strich ausradiert)iritali 23 defend(as auf Rasur) 26 XVIIIII steht erst
nach dem Datum 27 acill(ei auf Rasur) 29 domi(ne auf Rasur)

SECRETATA. Sanctorum tuorum, domine, Nerei et Achillei tibi grata confessio et munera nostra con[m]mende[n]t et tuam nobis indulgenciam semper imploret: per. 874

POST COMMUNIONEM. Quaesumus, domine, ut beatorum martyrum tuorum Nerei et Achillei deprecacionibus sacramenta sancta, quae sumpsimus, ad tuae nobis proficiant placacionis augmentum: per. 875

XX

9 IN NATALE SANCTORUM PETRI ET MARCELLINI. IIII NONAS IUNIAS

Laetetur aeclesia tua, deus, martyrum tuorum Petri et Marcellini confisa suffragiis adque eorum praecibus gloriosis et deuota permaneat et segura consistat: per. 876

SECRETATA. Uotiu[m], domine, munera deferentes in tuorum Petri et Marcellini martyrum [et] passione et tuam magnificenciam ueneramus et per eam nobis imploramus tuae pietatis auxilium: per. 877

POST COMMUNIONEM. / Quaesumus, domine, ut salutaribus repleti mysteriis, quorum solemnia caelebramus, oracionibus adiuuemur: per dominum nostrum. 878

Intercidentibus sanctis tuis, domine, plebi tuae praesta subsidium, ut ab omnibus noxiis expedita cuncta sibi profutura percipiat: per. 879

XXI

24 ITEM IN <NATALE> SANCTORUM CYRINI NABORI ET NAZARI PRIDIE IDUS IUNIAS

Sanctorum Cyrini Naboris et Nazari, quaesumus, domine, natalicia nobis uota resplendeant, et quod illis contulit excelenciam sempiternam, fructibus nostrae deuocionis crescat: per dominum. 880

SECRETATA. Pro sanctorum Cyrini Naboris et Nazari sanguine uenerando hostias tibi, domine, solemniter immolamus, tua mirabilia pertractantes, per quam talis est perfecta uictoria: per. 881

1 tibi *auf Rasur* 2 gra(ta *auf Rasur*) 4/5 martyr(um tuorum n *auf Rasur*)erei
6 p(ro *auf Rasur*)ficiant 7 (p *auf Rasur*)er 10 aecl(esia *auf Rasur*) 11 suff(ragiis
auf Rasur) (ad *auf Rasur*?)que 16 salu(ta *auf Rasur*)ribus 20 no(xi *auf Rasur*)is
c(u *aus* o)ncta

882 POST COMMUNIONEM. Semper, domine, sanctorum martyrum
Cyrini Naboris et Nazari solemnna caelebramus et eorum patr^oci-
nia iugiter senciamus: per. 3

XXII

IN NATALE SANCTI UITI. XVII KALENDAS IULIAS

883 Da ecclesiae tuae, domine, / quaesumus, sancto Uiti [*f. 141v*] 6
intercedente superbe non saperet, sed tibi placita humilitate pro-
ficere, ut proterua dispiciens quaecumque matura sunt libera exer-
ceat caritate: per. 9

884 SECRETA. Sicut gloriae diuinae potentiae munera pro sanctis
oblata testantur, sic nobis effectum, domine, tuae saluationis inpen-
dant: per. 12

885 POST COMMUNIONEM. Refecti, domine, benedictione solem-
ni[a] quaesumus, ut per intercessionem sancti Uiti medicina sacra-
menti et corporibus nostris prosit et mentibus: per. 15

XXIII

IN NATALE SANCTORUM MARCI ET MARCELLIANI

XIII KALENDAS IULIAS 18

886 Sanctorum tuorum nos, domine, Marci et Marcelliani natalicia
tueantur, quia tanto fiducialius tuo nomine supplicamus, quanto
frequencius martyrum benedictionibus confouemur: per. 21

887 SECRETA. Suscipe, domine, munera tuorum populorum uotiu-
a et sanctorum Marci et Marcelliani tibi praecibus esse grata concide,
pro quorum solemnitatibus offeruntur: per. 24

888 / POST COMMUNIONEM. Libantes, domine, mensae tuae [*f. 142r*]
beata misteria quaesumus, ut beatorum interuencione sanctorum
Marci et Marcelliani et temporalem nobis misericordiam conferant
et aeternam: per. 27

7 (tibi p *auf Rasur*)lacita 8 ut proterua *auf Rasur* 10 pote(n *auf*
Rasur)ciae 23 fiduciali(u *auf Rasur*)s 24 ben(e *auf Rasur*)dictionibus conf(o *auf*
Rasur)uemur 27 so(lem *auf Rasur*?)nitatibus 30 e(t *auf Rasur*) Marcelliani

XXIII

IN UIGILIA SANCTORUM MARTYRUM GERBASI ET PROTASI

ITEM XIII KALENDAS IULIAS

3

Martirum tuorum, domine, Gerbasi et Protasi natalicia praeuntes supplices te rogamus, ut quos caelesti gloria sublimasti, tuis adesse concede fidelibus: per. 889

6

Sanctorum Gerbasi et Protasi suffragiis imploremus, ut a cunctis, domine, liberemur offensis: per. 890

9

SECRETA. Sacrificium, domine, quod pro sanctis martyribus Gerbasi et Protasi praeuenit nostra deuotio, eorum merita nobis augeat te donante suffragium: per. 891

12

POST COMMUNIONEM. Sumpti sacrificii, domine, perpetua nos tuitio non relinquat et noxia semper a nobis cuncta depellat: per. 892

ITEM IN NATALE UT SUPRA. <X>III KALENDAS IULIAS

15

/ Sanctorum martyrum nos, domine, Gerbasi et Protasi [*f. 142v*] confessio beata communiat et fragilitatis nostrae subsidium dignanter exoret: per. 893

18

SECRETA. Concede nobis, omnipotens deus, ut his muneribus, quae pro sanctorum martyrum Gerbasi et Protasi honore deferimus, et te placemus exhibitis et nos uiuificemur acceptis: per. 894

21

POST COMMUNIONEM. Da, quaesumus, omnipotens deus, ut mysteriorum uirtute sanctorum Gerbasi et Protasi uita nostra firmetur: per. 895

24

XXV

IN UIGILIA SANCTI IOHANNIS BAPTISTAE. VIII KALENDAS IULIAS

27

Praesta, quaesumus, domine, ut populus tuus ad plene deuotionis effectum beati baptistae Iohannis nataliciis praeparetur, quem praemisisti filio tuo parere plebem perfectam, Iesum Christum. 896

2 pro(t *auf Rasur*)asi 4 prae(eun*auf Rasur*)tes 6 fid(e *aus i*)libus 9 (p *auf Rasur*)ro 10 protas(i prae *auf Rasur*)uenit 11 suffragi(u *auf Rasur*)m 13 rel(i *auf Rasur*)nquat 25 VIII(I *ausradiert*)

- 897 Beati Iohannis baptistae nos, domine, praeclara comitetur
oracio, et quem uenturum esse praedixit, poscat nobis facere pla-
catum: per. 3
- 898 SECRETA. Munera populi tui, domine, propiciatus / [f. 143r]
intende, et beati baptistae Iohannis, cuius nos tribuis praeire solem-
nia, fac gaudire suffragiis: per. 6
- 899 POST COMMUNIONEM. Da, quaesumus, misericors Deus, ut
misticis aecclesiae tuae beati baptistae Iohannis exordiis et sacris
erudita praeconiis ad iram uenturi iudicii declinandam dignos salutis
fructus iugiter operetur: per. 9
- 900 Beati nos, domine, baptistae Iohannis oracio et intellegere
Christi tui mysterium postulet et mereri: per. 12

XXVI

ITEM IN NATALE UNDE SUPRA

- 901 Deus, qui praesentem diem honorabilem nobis in beati Iohannis
natiuitatem fecisti, da populis tuis spiritalium gratiam gaudiorum
et omnium fidelium mentes dirige in uiam salutis et pacis: per do-
minum. 15 18
- 902 Omnipotens sempiternus deus, qui instituta legalia et sanctorum
praeconia prophetarum in diebus beati baptistae Iohannis inplesti,
praesta, quaesumus, ut cessantibus significacionum figuris ipsa
sui / manifestacione ueritas eloquatur, Iesus Christus do- [f. 143v]
minus noster: qui tecum. 21
- 903 SECRETA. Tua, domine, muneribus altaria comulamur sancti
Iohannis natiuitate honore debito caelebrantes, qui saluatorem
mundi et caecinit adfuturum et adesse monstrauit, Iesum Christum. 24
- 904 POST COMMUNIONEM. Sumat aecclesia tua, deus, beati Iohannis
baptistae generacionis laeticiam, per quam suae regeneracionis
cognouit auctorem: per. 27
- 905 Sancti Iohannis natalicia caelebrantes supplices te, domine,
depraecamur, ut hoc idem nobis semper et indulgentiae causa sit
et salutis: per. 30

2 orati(o *auf Rasur von zwei bis drei Buchstaben*) facere] fauere *Ve* 240 17 fid(e
aus i)llium 23 noster qui tecum *auf Rasur* 24 com(u *auf Rasur*)lamus 26 ca(ec
auf Rasur)init 30 s(c *auf Rasur*)i 31 indulgentia(e *auf Rasur*)

ISTA IN UIGILIA SANCTI IOHANNIS. Beati Iohannis baptistae nos, quaesumus, domine, praeclara comitetur oracio, et quem uenturum esse praedixit, poscat nobis ab eo sempiternum remedium: per.

XXVII

IN UIGILIA MARTYRUM IOHANNIS ET PAULI. VII KALENDAS IULIAS

6 Beatorum martyrum Iohannis et Pauli natalicia ueneranda, quaesumus, domine, aecclesia tua deuota suscipiat et fiat / [*f. 144r*] magnae glorificacionis amore deuocior: per.

9 Beatorum martyrum tuorum Iohannis et Pauli nos, domine, merita prosequantur et tuam nobis indulgenciam semper implorent: per.

12 SECRETA. Sint tibi, quaesumus, domine, nostri munera grata ieiunii, qualiter tunc eadem in sanctorum tuorum Iohannis et Pauli digna commemoracione deferimus, si actus illorum pariter subsequamur: per dominum.

15 POST COMMUNIONEM. Protege, domine, plebem tuam, et quam martyrum tuorum Iohannis et Pauli adsidua tribuis festiuitatem deuotam, tibi semper placitam fieri praecibus concede iustorum: per.

XXVIII

ITEM IN NATALE EIUSDEM. VI KALENDAS IULIAS

21 Quaesumus, omnipotens deus, ut nos geminata laetitia hodiernae festiuitatis excipiat, quae <de> beatorum Iohannis et Pauli glorificacione procedit, quos eandem fides et passio fecit esse germanos: per.

24 SECRETA. Hostias altaribus tuis, domine, placacionum inponemus / potenciam tuam in sanctorum tuorum passionibus [*f. 144v*] honorando et per eos nobis inplorando ueniam peccatorum: per dominum.

1 i(s *auf Rasur*)ta 5 ui(g *auf Rasur von 1*)l 9 t(u *aus o*)orum 12 ti(b *aus Minuskel-* b)i 23 proced(it *auf Rasur*) 25 (ho *auf Rasur*)stias (a *auf Rasur*)ltaribus

- 913 POST COMMUNIONEM. Sumpta munera, domine, nostra sancti-
 ficatione <proficere> tuorum praecibus concede sanctorum: per.
- 914 Caelesti munere satiati quaesumus, domine deus noster: ut 3
 haec <nos> dona martyrum tuorum Iohannis et Pauli deprecatione
 sanctificent: per dominum.

XXVIII

6

IN UIGILIA APOSTOLORUM PETRI ET PAULI. III KALENDAS IULIAS

- 915 Deus, qui nobis apostolorum beatorum Petri et Pauli natalicia
 gloriosa praeire concedis, tribue, quaesumus, eorum nos semper 9
 et beneficiis praeueniri et oracionibus adiuuari: per.
- 916 SECRETA. Munera, domine, tuae glorificationis offerimus, quae
 tibi pro nostris grata ieiuniis sanctorum apostolorum, quaesumus, 12
 depraecacio, quorum solem^lp^lnia praeuenimus, efficiat: per.
- 917 POST COMMUNIONEM. Beatorum Petri et Pauli honore continuo
 plebs tua semper exultet, / et his praesolibus gubernetur, [*f. 145^r*] 15
 quorum doctrinis gaudet et meritis: per dominum.

XXX

ITEM IN NATALE SANCTI PETRI PROPRIAE. III KALENDAS IULIAS 18

- 918 Deus, qui beato apostolo tuo Petro conlatis clauibus regni cae-
 lestis animas legandi adque soluendi pontificium tradedisti, concede,
 ut intercessionis eius auxilio a peccatorum nostrorum nexibus libe- 21
 remur: per.
- 919 SECRETA. Ecclesiae tuae, quaesumus, domine, praeces et hostias
 beati Petri apostoli commendet oracio, ut quod pro illius gloria 24
 caelebramus, nobis prosit ad ueniam: per.
- 920 POST COMMUNIONEM. Laetificet nos domine, munus oblatum,
 ut sicut in apostolo tuo Petro te mirabile praedicamus, sic per illum 27
 tuae sumamus indulgentiae largitatem: per.

4 mart(y aus i)rum 7 III(I ausradiert) 15 exulte(t auf Rasur) praes(o
 aus u)libus 18 III(I ausradiert) 24 ut auf Rasur pro auf Rasur

XXXI

IN NATALE APOSTOLORUM PETRI ET PAULI. III KALENDAS IULIAS

- 3 Deus, qui hunc diem beatorum apostolorum Petri et Pauli 921
martyrio consecrasti, da aecclesiae tuae toto terrarum orbe / [f. 145v]
diffusae eorum semper magisterio gubernare, per quos sumpsit rele-
6 gionis exordium: per.
- Largiente <te>, domine, beatorum Petri et Pauli natalicium 922
nobis <lumen> effulsit; concede, quaesumus, ut hodierna gloria pas-
9 sionis sicut illis magnificenciam tribuit sempiternam, ita nobis mu-
nimen operetur perpetuum: per.
- SECRETA. Oblaciones populi tui, domine, quaesumus, beatorum 923
12 apostolorum Petri et Pauli passio beata conciliet, et quae nostris
non apta sunt meritis, fiant tibi placita tuorum depraecacione iusto-
rum: per.
- 15 PRAEFACIO. Uere dignum: apud quem cum beatorum apostolorum 924
continuata festiuitas et aeterna caelebritas adque triumphu caelestis
perpetuus sit natalis, nos tamen beatae confessionis inicia recolentis
18 frequenti tribuas deuocione gaudere, ut crebrior honor sacra[men]-
tissimae passioni repensus maiorem nobis retribucionis gratiam
large[altur]: per.
- 21 POST COMMUNIONEM. / Sumtis, domine, remediis [f. 146r] 925
sempiternis tuorum mudentur corda fidelium, ut apostolice Petri
et Pauli natalis insignia, quae corporali<bu>s officiis exsequuntur,
24 pia cordis intellegencia conpraehendant: per.
- ITEM ALIA. Sumpsimus, domine, pignus salutis aeterna caele- 926
brantes apostolorum Petri et Pauli uotiuua solemnna et perpetua
27 merita uenerantes: per.

XXXII

ITEM IN NATALE SANCTI PAULI PROPRIAE. III KALENDAS IULIAS

- 30 Deus, qui multitudinem gencium beati Pauli apostoli praedi- 927
cacionis docuisti, da nobis, quaesumus, ut qui eius natalicia colimus,
eius apud te patrocinia senciamus: per.

4 consecrasti *auf Rasur* aec(clesi *auf Rasur?*)ae (to *auf Rasur*)to 7 natali-
(cium *auf Rasur*) 8 nobis] lumen *add. V/e 364* 18 (trib *auf Rasur*)uas 19 repens(us
auf Rasur?) 20 larg(e *auf Rasur*)atur 24 (co *auf Rasur*)npraehendant 28 XXXII
steht nach dem Datum 31 d(oc *auf Rasur*)uisti

- 928 Maiestatem tuam, domine, supplices exoramus, ut sicut ae-
 clesiae tuae sanctus apostolus Paulus extetit praedicator, ita sit
 <pro> nobis perpetuus suffragator: per. 3
- 929 SECRETA. Praeueniant nobis, domine, quaesumus, apostoli tui
 desiderata conmercia, ut quorum perpetuam dignitatem sacro myste-
 rio frequen-/tamus in terris, et praesencia nobis subsidia [*f. 146v*] 6
 postulent et aeternam: per.
- 930 POST COMMUNIONEM. Perceptis, domine, sacramentis subdito
 corde rogamus et petimus, ut intercedente beato Paulo apostolo tuo 9
 nobis proficiat ad medillam, quae pro illius gesta sunt passionum:
 per.

XXXIII 12

ORACIONES AD UESPERUM

- 931 Deus, qui legandi soluendiquae lecenciam tuis apostolis con-
 tulisti, da, quaesumus, ut per ipsos a terrenis uiciis expediti[que] 15
 liberi possumus caelestibus interesse mysteriis: per.
- 932 Omnipotens sempiternae deus, qui nos beatorum apostolorum
 Petri et Pauli multiplici facis caelebritate gaudire, da, quaesumus, 18
 ut eorum sepius iterata solemnitas nostrae sit tuitionis augmentum:
 per.
- 933 Apostolicis nos, domine, quaesumus, beatorum Petri et Pauli 21
 adtolle praesidiis, ut quanto fragiliores sumus, tanto ualidioribus
 auxiliis foueamur: per dominum.
- 934 Concede, quaesumus, domine, apostolis tuis interuenire pro 24
 nobis, quia tunc nos saluare / posse con'fidi'mus, si eorum [*f. 147r*]
 praecibus tua gubernetur aecclesia, quibus utitur te constituente prin-
 cipibus: per dominum. 27
- 935 Omnipotens sempiternae deus, qui nos omnium apostolorum
 merita sub una tribuisti caelebritate uenerari, quaesumus, ut caele-
 reter nobis tuae propiciationis habundanciam multiplica<ti>s inter- 30
 cessoribus largiaris: per.
- 936 Exaudi nos, deus salutaris noster et apostolorum tuere prae-
 sidiis, quorum donasti fideles esse doctrinis: per. 33

4 praeuenia(n *auf Rasur*; von t?)t 5 desider(a *auf Rasur*)ta 6 (no *auf*
Rasur)bis 8 sub(d *auf Rasur*)ito 14 soluendi(quae lecenc *auf Rasur*)iam 15 (a t *auf*
Rasur?)errenis 16 possu(mus *auf Rasur*) 17 beato(r *auf Rasur?*)um 21 beato(ru
auf Rasur)m 23 (f *auf Rasur*)oueamur 30 (m *darüber ein kleines Kreuz*)ultiplicas

Solemnitates apostolicae multiplicacione gaudentes clemenciam
 tuam depraecamus, omnipotens deus, ut tribuas iugiter nos eorum
 et confessione benedici et patrociniis confoueri: per. 937

Praesta, quaesumus, omnipotens deus, ut qui iugiter apostolica
 defensionum munimur, nec succumbamus uiciis nec obpraemamur
 aduersis: per. 938

XXXIIII

ITEM DE UIGILIA OMNIUM APOSTOLORUM

Concede, quaesumus, omnipotens deus, ut sicut apostolorum
 tuorum *illorum* gloriosa / natalicia preuenimus, sic ad [f. 147v]
 tua beneficia promerenda maiestatem tuam pro nobis ipsi praeue-
 niant: per. 939

SECRETA. Muneribus nostris, domine, apostolorum *illorum* festa
 praecidimus, ut quae conscienciae nostrae praepediuntur obstaculis,
 illorum meritis grata reddantur: per. 940

POST COMMUNIONEM. Sumpto, domine, sacramento suppliciter
 depraecamur, ut intercedentibus beatis apostolis, quod temporaliter
 gerimus ad uitam capiamus aeternam: per. 941

XXXV

ITEM IN NATALE OMNIUM APOSTOLORUM

Deus, qui nos per beatos apostolos ad cognicionem tui nominis
 nenire tribuisti, da nobis eorum gloriam sempiternam et perficiendo
 caelebrare et caelebrandfol proficere: per. 942

SECRETA. Gloriam, domine, sanctorum apostolorum perpetuam
 praecurrentes quaesumus, ut eandem sacris mysteriis-expiati dignius
 caelebremus: per dominum. 943

PRAEFACIO. Uere dignum: qui aecclesiam tuam / [f. 148r]
 sempiternam pietatem non deseret, per apostolos tuos iugiter eam et
 herudis et protegis. Et ideo cum angelis. 944

10 p(rae auf Rasur)uenimus 11 promeren(da auf Rasur) 19 (XXX auf
 Rasur)V 28 desere(s auf Rasur von ns) apostol(os tuos auf Rasur) (et auf Rasur
 von e) 29 (herudis et pro auf Rasur?)tegis

- 945 POST COMMUNIONEM. Perceptis, domine, sacramentis suppliciter
rogamus, ut intercedentibus beatis apostolis tuis, quae pro illorum
ueneranda gerimus passione, nobis proficiant ad medillam: per. 3

XXXVI

IN OCTABAS APOSTOLORUM. PRIDIE NONAS IULIAS

- 946 Deus, cuius dextera Petrum apostolum ambulans in fluctibus
ne mergeret erexit et quo apostolum eius Paulum tercio naufragantem
de profundo pelagi liberauit, concede propicius, ut amborum
meritis aeternam trinitatis gratiam consequamur: per. 6
947 SECRETA. Offerimus sacrificium, domine, quod pro reuerentia
apostolorum Petri et Pauli maiestati tuae iugiter et reddimus et
debemus: per dominum nostrum. 9
948 Vere dignum: suppliciter exorantes, ut gregem tuum, pastor
aeternae, non deseras et per beatos apostolos continua / [f. 148v]
proteccione custodias, ut isdem rectoribus dirigantur, quos operis
tui uicarios isdem contulisti praeesse pastores: per. 15
949 POST COMMUNIONEM. Pignus aeternae uitae capientes humiliter
inploramus, ut apostolicis fulti patrociniis, quod imaginem contin-
gimus sacramenti manifesta percepcione sumamus: per. 18

XXXVII

IN NATALE SANCTORUM SIMPLICI FAUSTINI ET UIATRICIS 21
V KALENDAS AGUSTAS

- 950 Praesta, domine, quaesumus, ut sicut populus christianus
martyrum tuorum Simplici Faustini et Uiatricis temporale solem-
nitate congaudet, ita perf'r'uatur aeterna; et quod uotis caele-
brat, conpraehendat effectum: per dominum. 24
951 SECRETA. Hostias tibi, domine, pro sanctorum martyrum
Simplici Faustini et Uiatricis commemoratione deferimus, sim- 27

2 p(ro auf Rasur, von ex?)	10 reue(r auf Rasur)encia	11 re(ddimus auf
Rasur) 13 su(p auf Rasur)pliciter	16 p(a auf Rasur)stores	18 fulti auf Rasur?
19 p(er auf Rasur, von rae?)cepcione	(s auf Rasur, von m?)umamus	23 qua(e Strich
darüber ausradiert)sumus	28 simpliciter] suppliciter	

pliciter obsecrantes, ut et indulgenciam nobis pariter conferant et salutem: per.

- 3 POST COMMUNIONEM. Praesta, quesumus, omnipotens deus, ut 952
sanctorum tuorum Simplici Faustini / et Uiatricis caelestibus [*f. 149r*]
mysteriis caelebrata solemnitas indulgenciam nobis tuae propicia-
6 tionis adquirat: per dominum.

XXXVIII

IN NATALE ABDO ET SENIS. III KALENDAS AGUSTAS

- 9 Sancti tui nos, domine, Abdo et Senis piis oracionibus prose- 953
quantur et ab huius uitae periculis iugiter postulent expediri: per.
Praesta, quaesumus, domine, ut aecclesia tua et martyrum 954
12 tuorum Abdo et Senis confisa suffragiis deuota permaneat et eorum
praecibus gloriosis segura consistat: per.
SECRETA. Munera tibi, domine, pro sanctorum martyrum 955
15 Abdo et Senis occisione deferimus, qui dum finiuntur in terris,
facti sunt caelesti luce perpetui: per.
POST COMMUNIONEM. Populum tuum, domine, perpetua mu- 956
18 nicione defende, nec deficultas quod piae quod iuste postolat con-
sequatur, cui sanctorum tuorum merita suffragantur: per.

XXXVIII

21 IN NATALE MACHABEORUM. KALENDAS AGUSTAS

- Deus, qui in sanctis habitas et pia corda / non deseris, [*f. 149v*] 957
suscipe propicius oracionem nostram et tribue misericordiam tuam,
24 ut te custode seruati ab omnibus uitae huius periculis liberemur:
per dominum.
SECRETA. Fiant, domine, tuo grata conspectui munera suppli- 958
27 cantis aecclesiae, et ut nostrae proficiant saluti, adsit intercessio
beatorum sanctorum tuorum: per.

6 adqu(i *auf Rasur*)rat 9 s(e *auf Rasur von i*)nis 10 ab *bis* uitae *auf Rasur*
12 deuo(ta *auf Rasur*) 16 pe(rpetui per *auf Rasur*) 18 deficultas] difficulter iust(e
auf Rasur posto(*darüber* u *ansradiert*)lat 23 tr(i *aus b?*)bue 24 cu(s *auf Rasur*)tode
27 adsi(t *auf Rasur*) 28 tuoru(m *auf Rasur*)

959 POST COMMUNIONEM. Caelesti munere satiati quaesumus, domine deus noster, ut haec nos dona martyrum tuorum deprecatione sanctificent: per. 3

XL

IN NATALE SANCTI SYXTI. VIII IDUS AGUSTAS

960 Beati Sixti, domine, tui sacerdotis et martyris annua festa 6
recolentes, quaesumus, ut quae tuorum nobis sunt instrumenta
praesencium, fiant aeternorum patrocina gratiarum: per.

961 Sancti Sixti, domine, frequentata solemnitas et de sacerdotibus 9
libus nos instruat te miserante doctrinis et de gloriam martyrii
foueat ubique suffragiis: per dominum.

962 SECRETA. Suscipe, domine, munera propiciatus oblata, quae 12
maiestati tuae beatus Syx-/tus sacerdos commendat et [*f. 150r*]
martyr: per

963 POST COMMUNIONEM. Repleti sumus, domine, munere solemnitate 15
optate, qua beati Systi et caelebritate iubamur et praecibus:
per.

XLI

18

IN NATALE SANCTI DONATI. VII IDUS AGUSTAS

964 Adesto, domine, praecibus nostris, quas in sancti confessoris 21
et episcopi tui Donati commemoracione deferimus, ut qui nostrae
iusticiae fiduciam non habemus, <eius> qui tibi placuit meritis
adiuuemur: per dominum.

965 Deus, tuorum gloria sacerdotum, praesta, quaesumus, ut 24
sancti confessoris et episcopi tui Donati cuius festa gerimus sen-
ciamus auxilium: per.

1 satiati(s *ausradiert*) 3 sancti(f *auf Rasur*)cent 5 n(at *auf Rasur von*
na)ale 12 (m *auf Rasur*)unera 16 opta(te *auf Rasur*) 21 ,nostra(e *auf Rasur*)
24 (s *auf Rasur*)acerdotum pr(ae *auf Rasur*)sta 25 conf(ess *auf Rasur*)oris

SECRETATA. Praesta, quaesumus, domine, ut sancti confessoris 966
et episcopi tui Donati, quem ad laudem nominis tui decatis mune-
3 ribus honoramus, piae nobis deuocionis fructus ad crescat: per.

POST COMMUNIONEM. Uotiva, domine, pro beati confessoris tui 967
et episcopi Donati <commemoratione dona> percipimus; quaesumus,
6 ut eius praecibus et praesentis uitae nobis pariter et aeternae
tribus conferre praesidium: per dominum.

/ XLII

[f. 150v]

9 IN VIGILIA SANCTI LAURENTI. V IDUS AGUSTAS

Da, quaesumus, omnipotens deus, ut beati Laurenti martyris 968
tui quam praeuenimus ueneranda solemnitas et deuocionem nobis
12 augeat et salutem: per.

Quaesumus, omnipotens deus, ut nostra deuocio quae natali- 969
cia beati Laurenti martyris antecedit, patrocina nobis eius acco-
15 mulet: per.

Beati Laurenti martyris tui, domine, geminata gracia nos 970
refoueat, quam glorificacionis eius et optatis praeimus officiis et
18 desideranter expectemus aduentum: per.

SECRETATA. Magnifica, domine, beati Laurenti solemnita recens- 971
imus, quae prumptis cordibus ambientes oblati muneribus et susci-
21 pimus et praeimus: per.

Uere dignum: gloriosi Laurenti martyris pia certamina praecur- 972
rendo, cuius honorabilis annua recursione solemnitas et perpetua
24 semper et noua est, quia et in conspectu tuae maiestatis permanet
mors tuorum praeciosa iustorum et restaurata incrementa / [f. 151r]
laetitia, con felicitatis aeterna recoluntur exordia. Et ideo cum
27 angelis.

POST COMMUNIONEM. Sancta tua, domine, beati Laurenti mar- 973
tiris praeciosa passione et solempnia quam praeimus nos refouent,
30 quibus et iugiter sociamur et semper desideramus expleri: per.

2 d(e aus i)catis 3 honora(m auf Rasur)us 4 confess(o auRasur, von e?)ris
7 praesidi(u auf Rasur)m 8 XLII steht neben der Oratio 10 mart(y aus i)ris
20 ambi(e aus i)ntes 23 p(e auf Rasur)petua 25 restaurata] restaurantur 26 con]
cum 30 sociamur] satiamur

XLIII

ITEM IN NATALE EIUSDEM. IIII IDUS AGUSTAS

- 974 Deus, cuius caritatis ardore beatus Laurentius edaces incendii 3
flammas contemto persecutore deicit, concede propicius, ut omnes
qui martyrii eius merita ueneramur, proteccionis tuae auxilio mu- 6
niamur: per.
- 975 Deus, qui mundi creator et rector es et qui hunc diem in lae- 9
uitae tui Laurenti martyrio consecrasti, concide propicius, ut omnes
qui martyrii eius merita ueneramur, [ut] intercessionibus eius ab
aeternis gehennae incendiis liberemur: per.
- 976 SECRETA. Praesta, quaesumus, domine, ut beati sancti Laurenti 12
suffragiis in nobis tua munera tuearis, propicius ho-/noranda [I5Iv]
confessione hostias tibi laudis offerimus: per.
- 977 Uere dignum: in die solemnitatifs¹ hodiernae, qua beati Laurenti 15
hostiam tibi placitam et castam corpore glorioso certamine susci-
pisti. Prunis namque superposita stridebant membra uiuencia,
nec tamen erat poena patientis, sed pia confessionis incessus, 18
neque terreno liberato cruciatum martyr optabat, sed coronari
depraecabatur in caelis: per Christum dominum.
- 978 POST COMMUNIONEM. Uotiuā, domine, pro beati martyris tui 21
Laurenti passione dona percipimus; quaesumus, ut eius praecibus
et praesentis uitae nobis pariter et aeternae tribuas conferre praes-
sidium: per.
- 979 ORATIONES AD UESPERUM. Sancti Laurenti nos, domine, sancta 24
praecacio tueatur, et quod nostra consciencia non meretur, eius
nobis qui tibi placuit oratione donetur: per.
- 980 Adsit nobis, domine, quaesumus, sancti Laurenti martyris in 27
tua glorificatione benedictio, cuius nobis est hodie facta suffragium
in tua uirtute confessio: per.
- 981 / Praesta, quaesumus, domine, ut semper nobis beati [f. I52r] 30
Laurenti laetificent uotiuā martyria, quae semper esse non desinunt
admiranda: per dominum.

I XLIII steht neben der Oration 4 contem(t auf Rasur)o p(aus i?)rsequutore
7 recto(r es et auf Rasur) (qui am Rand) 10 gehenn(a auf Rasur von i)e 12 pro-
picius] pro cuius 15 et castam corpore] casti corporis Ve 776 17 incessu(s auf
Rasur)] incensum Ve 776 18 terr(e auf Rasur, von of?)no liberato] liberari Ve 776
21 p(e auf Rasur, von r?)rcipimus (e auf Rasur)ius 22 e(t auf Rasur) aeternae con-
fer(r auf Rasur?)e 24 laure(n auf Rasur)ti 30 no(b auf Rasur)is beat(i auf Rasu-
31 mart(y nach Rasur von i)ria

XLIIII

IN NATALE SANCTI TIBURTI. III IDUS AGUSTAS

- 3 Omnipotens sempiternae deus, qui nos sancti martyris tui Ti- 982
burti festiuitate laeticas, praesta, ut cuius commemoracione gau-
demus, praesidio muniamur: per.
- 6 SECRETA. Respice, domine, munera quae in sancti Tiburti 983
commemoracione deferimus, ut cuius honore sunt grata, eius nobis
fiant intercessione perpetua: per.
- 9 POST COMMUNIONEM. Prosit nobis, domine, sancti Tiburti cae- 984
lebrata solemnitas, quia quanto fragiliores sumus, tanto placencium
tibi praesidiis indigemus: per.

12

XLV

IN NATALE SANCTI YPOLITI. IDUS AGUSTAS

- Sancti Ypoliti martyris, domine, quaesumus, ueneranda festiui- 985
tas salutaris auxiliium nobis praestet augmentum: per.
- 15 SECRETA. Praesta nobis, quaesumus, omnipotens deus, ut 986
nostrae humilitatis oblatio et pro tuorum grata sit honore sancto-
rum et nos corpore pariter et mente purificet: per
- 18 POST COMMUNIONEM / Sumptis, domine, sacramentis [*f. 152v*] 987
quaesumus, ut intercidente beato martyre tuo Ypolito ad redemp-
cionis aeternae proficiamus augmentum: per.
- 21

XLVI

IN OCTABAS SANCTI LAURENTI. XVI KALENDAS SEPTEMBRIS

- 24 Beati Laurenti nos faciat, domine, passio ueneranda laetantes 988
et ut eam sufficienter recolamus efficiat: per.
- Iterata festiuitate beati Laurenti natalicia ueneramur, quae in 989
27 caelesti beatitudine fulgere nouimus sempiterna: per.

4/5 gaude(mus p *auf Rasur*)raesidio 9 comm(u *auf Rasur*) 10 quan(t *auf*
Rasur von d)o 18 purific(et *auf Rasur*) 23 (X *auf Rasur*)VI

- 990 SECRETA. Beati Laurenti martyris honorabilem passionem muneribus, domine, geminatis exequimur, quae licet propriis sit memoranda principiis, indesinenter tamen permanet gloriosa: per. 3
- 991 Vere dignum: quoniam tanto iucunda sunt, domine, beati Laurenti martyris crebrius repetita solemplnia, quanto nobis eius sine cessacione praedicanda sunt merita. Et ideo cum angelis. 6
- 992 POST COMMUNIONEM. Solemplne nobis intercessio beati Laurenti martyris, quaesumus, domine, praestet auxilium, ut caelestis / mensae participacio quae sumpsimus tribuat aecclesiae [f. 153r] 9
tuae recensita laetitia: per.

XLVII

IN ADSUMPTIONE SANCTAE MARIAE. XVIII KALENDAS SEPTEMBRIS 12

- 993 Deus, qui spe salutis aeternae beatae Mariae uirginitate fecunda humano generi praemia praestetisti, tribuae, quaesumus, ut ipsam pro nobis aput te intercedere senciamus, per quam meruemus auctorem uitae nostrae suscipere: per dominum. 15
- 994 Omnipotens sempiternus deus, qui terrenis corporibus uerbi tui ueritatis filii unigeniti per uenerabilem ac gloriosam semper uirginem Mariam ineffabile mysterium coniungere uoluisti, petimus inmensam clemenciam tuam, ut quod in eius ueneratione deposcimus, te propiciante consequi mereamur: per. 21
- 995 SECRETA. Accipe munera, domine, quae in beatae Mariae iterata solemplnitate deferimus, quia ad tua praeconia recurrit ad laudem, quod uel talis adsumpta est: per. 24
- 996 POST COMMUNIONEM. / Caelesti munere saciati <quae- [f. 153v] sumus>, omnipotens deus, tua <nos> proteccionem custodi ut castimoniae pacem mentibus nostris atque corporibus intercedente sancta Maria propiciatus indulge, et ueniente sponso filio tuo unigenito accensis lampadibus eius digni praestulemur occursum: per. 30

1/2 muner(ib *auf Rasur*?)us 2/3 prop(riis sit mem *auf Rasur*)oranda 14 prae
(*Buchstabe ausradiert*, s?)mia 15 intercede(re sen *auf Rasur*)ciamus 20 (cle *auf*
Rasur)mentiam 24 adsu(m *aus* i)pta 28 et] ut

XLVIII

IN NATALE SANCTI AGAPITI. XV KALENDAS SEPTEMBRIS

- 3 Sancti martyris Agapiti merita nos, domine, praeciosa tueantur, 997
in quibus tuae maiestatis opera praedicantes et praesens capiamus
adiutorium et futurum: per.
- 6 SECRETA. Munera tibi, domine, pro sancti martiris Agapiti 998
passione deferimus, qui dum finitur in terris, factus est caelesti
sede perpetuus: per.
- 9 POST COMMUNIONEM. Sumpti sacrificii, domine, perpetua nos 999
tuitio non relinquat et noxia semper a nobis cuncta depellat: per.

XLVIII

IN NATALE SANCTI MAGNI. XIII KALENDAS SEPTEMBRIS

- 12 Adesto, domine, supplicacionibus nostris, et intercedente beato 1000
martyre tuo Magno ab hos-/tium nos defende propiciatus [*f. 154r*]
15 incursu: per.
- SECRETA. Grata tibi sint munera nostra, domine, quae et tuis 1001
sint instituta praeceptis et beati Magni festiuitas gloriosa com-
18 mendet: per.
- POST COMMUNIONEM. Tua sancta summentis quaesumus, domine, 1002
ut beati Magni nos foueant continuata praesidia: per.

L

IN NATALE SANCTI RUFFI. VI KALENDAS SEPTEMBRIS

- 21 Adesto, domine, supplicacionibus nostris et beati Ru^ffi inter- 1003
24 cessionibus confidentes nec moenis aduersancium nec ullo contur-
bemur incursu: per.

3 mart(y nach Rasur von i)ris 4 (o auf Rasur, von i?)pera 5 e(t auf Rasur)
futurum 6 a(g aus i)apiti 7 e(st auf Rasur) 20 ma(g auf Rasur)ni 23 et] ut

- 1004 SECRETA. Intercessio, quaesumus, domine, sancti tui Ruffi
munera nostra commendet nosque in eius ueneracione tuae maie-
statis reddat acceptos: per. 3
- 1005 POST COMMUNIONEM. Sumentis gaudia sempiterna de participa-
cione sacramenti et festiuitate beati martyr^{is} tui Ru^{ff}i suppliciter
depraecamur, ut quae sedula seruitute donante te gerimus, dignis 6
sensibus tuo munere capiamus: per dominum.

LI

IN NATALE SANCTI HERMIS. V KALENDAS SEPTEMBRIS 9

- 1006 / Sancti nos, quaesumus, domine, Hermis natalicia [*f. 154v*]
uotiu^a laetificent et suae beneficiis intercessionis adtollant: per
dominum. 12
- 1007 SECRETA. Munera nostra, quaesumus, domine, propiciatus
adsume, et ut digne tuis famulemur altaribus, sancti tui nos Hermis
intercessione custodi: per. 15
- 1008 POST COMMUNIONEM. Exultet, quaesumus, domine, populus tuus
in sancti tui commemoracione Hermis, et cuius uotiu^a laetatur
officio, suffragio releuetur optato: per. 18

LII

IN DIE PASSIONIS SANCTI IOHANNIS BAPTISTAE.
IIII KALENDAS SEPTEMBRIS 21

- 1009 Sancti Iohannis baptistae et martyr^{is} tui, domine, quaesumus,
ueneranda festiuitas salutaris auxilii nobis praestet effectum: per.
- 1010 Perpetuis nos, domine, sancti Iohannis baptistae tuere praesidiis, 24
et quanto fragiliores sumus, tanto magis necessariis adtolle suffragiis:
per.
- 1011 SECRETA. Munera tibi, domine, pro sancti martyr^{is} Iohannis 27
baptistae passione deferimus, quia dum finitur in terris, / [*f. 155r*]
factus est caelestis sede perpetuus: per.

. 8 LI steht erst nach dem Titel auf f. 154v 16 tuus auf Rasur? 27 mart(y
aus i)ris

POST COMMUNIONEM. Conferat nobis, domine, sancti Iohannis 1012
 utrumque solemnitas, ut magna sacramenta quae sumpsimus
 3 significata ueneremur et in nobis potius aedita gaudeamus: per
 dominum.

LIII

6 IN NATALE SANCTI PRISCAE. KALENDAS SEPTEMBRIS

Omnipotens sempiternus deus, fortitudo certantium et martirum 1013
 palma, solemnitate hodierni die propitius intueri et ecclesiam
 9 tuam continua fac celebritate laetare, et intercessione beati martiris
 Prisci omnium intercedentium uota proficias: per.

SECRETA. Eius tibi precibus, domine, quaesumus, grata red- 1014
 12 datur oblatio, pro cuius est festiuitate immolanda: per.

POST COMMUNIONEM. Praesta, quaesumus, domine, ut sacramenti 1015
 tui participatione uegitati sancti quoque martiris Prisci precibus
 15 adiuuemur: per.

LIV

IN NATIUITATE SANCTAE MARIAE. VI IDUS SEPTEMBRIS

18 Adiuuet nos, quaesumus, domine, sanctae Mariae gloriosa 1016
 intercessio, cuius etiam / diem quo filius eius est inuocata [*f. 155v*]
 natiuitas meminimus: ¹per¹.

21 SECRETA. Suscipe, domine, quesumus, ho(s)tias placacionis et 1017
 laudis, quas tibi offerimus pro natiuitate beatae et gloriosae sem-
 perquae uirginis dei genetricis Mariae, et sanctis eius intercessionibus
 24 cunctis nobis proficiant ad salutem: per.

POST COMMUNIONEM. Adesto, quaesumus, domine, fidelibus 1018
 tuis, ut quae sumpserunt fideliter et mente sibi et corpore beatae
 27 Mariae intercessione custodiat: per.

ITEM ALIA. Sumptis, domine, sacramentis intercedente beata 1019
 et gloriosa semperquae uirgine dei genitrice Maria ad redemptionis
 30 aeternae, quaesumus, proficiamus augmentum: per.

9 ma(r *auf Rasur*)tiris 10 proficias] perficias 19 e(t *auf Rasur*)iam
 20/1 meminim(us *auf Rasur*) 26 sump(s *auf Rasur*)erunt 30 (aeternae *bis* profic
auf Rasur)iamus

LV

IN NATALE SANCTI GURGONI. V IDUS SEPTEMBRIS

- 1020 Sanctus, domine, Gurgonius sua nos intercessione laetificet 3
et pia faciat solem^lpnitate gaudere: per dominum.
- 1021 SECRETA. Grata sit tibi, domine, nostrae seruitutis oblatio, 6
<pro> qua sanctus Gurgonius martyr interuenit: per.
- 1022 POST COMMUNIONEM. Familiam tuam, deus, sua-/uitas [*f. 156r*] 9
illa contingat et uegitet, qua in martyre tuo Gurgonio Christi tui
bono iugiter odore poscatur: per dominum.

LVI

IN EXALTACIONE SANCTAE CRUCIS. XVIII KALENDAS
OCTOBRIS

- 1023 Deus, qui nos hodierna die exaltacione sanctae crucis annua so- 12
lemnitate laetificas, praesta, ut cuius mysterium in terra cognoui-
mus, eius redempcionis praemia consequamur: per
- 1024 SECRETA. Deuotas, domine, humilitatis nostrae praeces et hostias 15
misericordiae tuae praecedat auxilium, et salutem quam per Adam
in paradiso ligni clauserat temerata praesumptio, ligni rursus fides
aperiat: per dominum. 18
- 1025 POST COMMUNIONEM. Adesto familiae tuae, quaesumus, clemens 21
et misericor^s deus; in aduersis et prosperis praeces exaudias et
nefas aduersariorum per auxilium sanctae crucis digneris conterere,
ut portum salutis tuae ualeant adpraehendi: per.

LVII

IN NATALE SANCTORUM CORNELI ET CIBRIANI 24
ITEM XVIII KALENDAS OCTOBRIS

- 1026 Beatorum martyrum / pariterquae pontificum Corneli [*f. 156v*] 27
et Cypriani nos, domine, quaesumus, festa tueantur et eorum com-
mendet oracio ueneranda: per.

3 gu(r *auf Rasur*)gonius 6 (sc *auf Rasur*?)s 7/8 suauita(s *il auf Rasur*)la
9 poscatur] pascatur 17 temer(a *auf Rasur*)ta 20 misericor(s *über der Zeile auf
Rasur*) 20/1 e(t *auf Rasur*) nefas 22 adp(raehendi per *auf Rasur*)
23 die nach dem Titel stehende Zahl LVII *auf Rasur* von bris

SECRETATA. Plebis tuae, domine, munera benignus intende, quae 1027
maiestate tua pro sanctorum martyrum Corneli et Cypriani
3 solem^pnitatibus sunt decata: per.

POST COMMUNIONEM. Sacro munere uegitato sanctorum marty- 1028
rum Corneli et Cypriani natalicia nos tibi, domine, quaesumus,
6 commendet oratio: per dominum.

LVIII

IN NATALE SANCTORUM COSMAE ET DAMIANI

9 V KALENDAS OCTOBRIS

Magnificet te, domine, sanctorum Cosme et Damiani beata 1029
solem^pnitatis, quia et illis gloriam sempiternam <et> opem nobis
12 ineffabile prouidencia contulisti: per.

SECRETATA. In tuorum, domine, praeciosa morte iustorum sacrifi- 1030
cium illud offerimus, de quo martyrium sumpsit omne principium:
15 per.

POST COMMUNIONEM. Sit nobis, domine, sacramenti tui certa 1031
saluacio, quae beatorum martyrum tuorum Cosme / et [*f. 157r*]
18 Damiani meritis inploratur: per dominum.

LVIII

ORACIONES IN SANCTI ARCHANGELI MICHAHELIS

21 III KALENDAS OCTOBRIS

Da nobis, omnipotens deus, beati archangeli Michahelis eotenus 1032
honore proficere, ut cuius in terram gloriam praedicamus, praecibus
24 adiuuemur in caelis: per.

Beati archangeli Michahelis interuencione suffulti supplices te, 1033
domine, depraecamur, ut quos honore prosequimur, contingamus
27 et mente: per.

Perpetuum nobis, domine, tuae miseracionis praesta subsidium, 1034
quibus et angelica praestetisti suffragia non deesse: per.

SECRETATA. Munus populi tui, domine, quaesumus, dignanter ad- 1035
sume; quod non nostris meritis, sed sancti archangeli tui Michahe-
lis depraecacione sit gratum: per.

3 d(e aus i)cata 8 da(mia braun über der Zeile)ni 17 beat(o aus i)rum
26 pro(se auf Rasur von drei Buchstaben: p.. n.)quimur 31 se(d s auf Rasur)ancti

- 1036 POST COMMUNIONEM. Adesto plebi tuae, misericors deus, et ut gratiae tuae beneficia pociora percipiat. beati Michahelis archangeli fac supplicem depraecacionibus subleuari: per. 3

LX

[f. 157^v]

ORACIONES IN IEIUNIO MENSIS SEPTIMI 6

- 1037 Praesta, quasumus, domine, fidelibus tuis, ut ieiuniorum ueneranda solem^pmia et congrua pietate suscipiant et segura deuotione procurant: per. 9
- 1038 Deus, qui te sinceris asseris manere pectoribus, da nobis tua gracia talis existere, in quibus habitare digneris: per.
- 1039 SECRETA. Deus, qui de his terrae fructibus tua sacramenta constare uoluisti, praesta, quaesumus, ut opem nobis et praesentis uitae conferas et futurae: per. 12
- 1040 POST COMMUNIONEM. Sal^utari tuo munere, domine, saciasti supplices te depraecamur, ut cuius laetamur gustu, renouemur effectu: per dominum. 15

IN SEXTA FERIA MENSIS SEPTIMI 18

- 1041 Inchoata ieiunia, domine, quaesumus, benigno fauore proseguere, et sicut ab alimentis in corpore, ita a uiciis ieiunemus in mente: per.
- 1042 SECRETA. Huius te, domine, muneris oblacione placemus et perpetuae uitae participes huius operatione reddamur: per. 21
- 1043 POST COMMUNIONEM. / Caelestis mensae, quaesumus, [f. 158^r] domine, sacrasancta libacio corda nostra purget semper et pascat: per. 24

IN XII LECCIONES DIE SABBATI

- 1044 Tribue, quaesumus, domine, fidelibus tuis, et ieiunium mensis septimi conuenienter aptentur, et suscepta solem^pniter castigacio corporalis ad fructum cunctarum transeant animarum: per. 27

7 fideli(bus *auf Rasur*) 9 procurant] percurrant 15 sal(u *auf Rasur über der Zeile*)tari 19 inc(hoata ie *auf Rasur*)iunia p(ro *auf Rasur von er*)sequere 20 aliment(is *auf Rasur*) 24 purge(t *auf Rasur*) 27 et] ut 28 conuenient(e *auf Rasur*)r 29 cunct(a *auf Rasur*)rum

Praesta, quaesumus, omnipotens deus, ut qui se adfligendo 1045
carnem ab alimentis abstenit, sectando iusticiam culpa ieiunet: per
3 dominum nostrum.

Deus, humane salutis operator, da nobis exercere ieiunia con- 1046
gruenter, quibus nostrae substantiae sempiternae remedia prou-
6 disti: per.

Suscipe, domine, praeces populi supplicantes et nostris uota 1047
ieiunii salutaris tui perface sacramentum: per.

Omnipotens tua, domine, prumta mente laudantes ieiunia tibi 1048
sacrata deferimus, ut dum 'in'grati de praeceptis existimus, efficia-
mur percipiendis fructibus graciosiores: per dominum.

Deus, qui tribus pueris mitigasti flammas / igneas, [f. 158v] 1049
concede, quaesumus, ut nos famulos tuos non exurat flamma uicio-
rum: per.

SECRETATA. Haec hostia, domine, quaesumus, et uincula nostrae 1050
iniquitatis absoluat et tuae nobis misericordiae dona conciliet: per.

POST COMMUNIONEM. Perficiant in nobis, domine, quaesumus, 1051
18 tua sacramenta quod continent, ut quae nunc specie gerimus, rerum
ueritate capiamus: per.

AD POPULUM. Auxiliare, domine, populo tuo, ut sacrae deuocio- 1052
21 nis proficiens incrementis et tuo semper munere gubernetur et ad
redempcionis aeternae perteneat te docente consorcium: per do-
minum.

LXI

IN NATALE SANCTORUM MARCELLI ET APULEI NONAS OCTOBRIS

Sanctorum tuorum nos, domine, Marcelli et Apulei beata merita 1053
prosequantur et suo semper ficiant amore feruentes: per.

SECRETATA. Maiestatem tuam nobis, domine, quaesumus, haec 1054
30 hostia reddat immolanda placatum tuorum digna postolacione san-
ctorum: per.

POST COMMUNIONE. Sacramenti<s>, / domine, muniamur [f. 159r] 1055
33 acceptis et sanctorum tuorum Marcelli et Apulei contra omnis ne-
quicias inruentes armis caelestibus protigamur: per dominum no-
strum.

2 aliment(is *auf Rasur, von o ?*) 9 omnipotens tua] omnipotentiam tua<m>
10 praeceptis] perceptis 12 mi(ti *auf Rasur?*)gasti igne(as *auf Rasur, von um?*)
18 cont(i *auf Rasur*)nent 28 semper i(i *auf Rasur von a*)ciant] semper perficiant?
34 (proti *auf Rasur*)gamur

LXII

IN NATALE SANCTORUM QUATTUOR CORONATORUM
COSTIANI CLAUDI CASTORI SIMPRONIANI. VI IDUS NOVEMBRIS

- 1056 Annua martyrum tuorum, domine, uota recurremus maiestatem
 'tuam' suppliciter depraecantes, ut cum temporalibus incrementis
 prosperitati aeternae Coronatorum capiamus augmentis: per. 6
- 1057 SECRETA. Hostias tibi, domine, pro martyrum tuorum Corona-
 torum commemoratione deferimus supplicantes, ut indulgentiam
 nobis pariter conferant et salutem: per. 9
- 1058 POST COMMUNIONE. Sanctorum tuorum Coronatorum, quae-
 sumus, domine, semper nos letificent festa et maiestati tuae perpetua
 placacione commendent: per. 12

LXIII

IN NATALE SANCTAE CAECILIAE. XI KALENDAS DECEMBRIS

- 1059 Sanctae martyrae tuae Caeciliae <domine>, supplicacioni- 15
 bus / tribue nos fouere, ut cuius uenerabilem solem'p'nitatem [f. 159v]
 peruenimus obsequio, eius intercessionibus commendemur: per
 dominum. 18
- 1060 SECRETA. Suscipe, domine, sacrificium placacionis et laudis,
 quod nos interueniente sancta tua Caecilia cuius festiuitatem perue-
 nimus, et perducatur ad ueniam et in perpetua graciariam constituat 21
 accionem: per.
- 1061 POST COMMUNIONEM. Libantes, domine, mensae tuae beata 24
 misteria quaesumus, ut martyre interuencione sanctae Caeciliae et
 praesentis nobis misericordiam confera(n)t 'et' aeternam: per.

LXIII

ITEM IN NATALE EIUSDEM. X KALENDAS OCTOBRIS

- 1062 Omnipotens sempiternus deus, qui elegis infirma mundi, ut forcia 30
 quaeque confundas: da nobis in festiuitate sanctae martyrae tuae Cae-
 ciliae congrua deuocione gaudere, ut et potenciam tuam in eiusdem
 passione <laudemus et prouisum nobis> percipiamur auxilium: per.

3 (n auf Rasur oue(mbris 4 uot(a auf Rasur von zwei bis drei Buchstaben) 5 sup-
 plicit(er später add.) 6 au(gme auf Rasur)ntis 7 p(r auf Rasur)o 9 per auf Rasur
 10 sancto(r auf Rasur?) (um auf Rasur) 16 f(o auf Rasur)uere 17 peruenimus]
 praeuenimus 21 ueni(am e auf Rasur)t 27 octobris] decembris 29 conf(u aus o)ndas

Exaudi nos, Deus salutaris noster, ut sicut de sanctae Caeciliae / festiuitate gaudemus, ita piae deuocionis erudiamur effectu: per dominum. 1063

Crescat, domine, semper in nobis sanctae iocunditatis affectus et beatae Caeciliae martyrae tuae ueneranda festiuitas augeatur: per dominum. 1064

SECRETA. Quaesumus, uirtutum caelestium domine, ut sacrificia pro sanctae Caeciliae solem^rpⁿitate delata desiderium nos temporallem doceant habere contemptum et ambere dona faciant caelestium gaudiorum: per. 1065

POST COMMUNIONEM. Haec nos, domine, gracia tua, quaesumus, semper exerceat, ut diuinis instauret nostra corda mysteriis et sanctae Caeciliae martyrae tuae commemoracione laetificet: per. 1066

LXV

IN NATALE SANCTI CLEMENTIS. VIII KALENDAS DECEMBRIS 1067

Natalem beati Clementis sacerdotis et martyris tui natalicia ueneranda, quaesumus, domine, aecclesia tua deuota suscipiat et fiat magnae glorificacionis amore deuocior: per. 1068

SECRETA. Sacrificium tibi, domine, laudes offerimus pro sancti caelebritate / Clementis, ut propiciacionem tuam quam nostris operibus non meremur, pii suffragatoris intercessionibus adsequamur: per. 1069

POST COMMUNIONEM. Beati Clementis, domine, natalicio fidelibus tuis munere suffragetur et que tibi placuit nobis impleret auxilium: per dominum nostrum. 1070

LXVI

IN NATALE SANCTAE FELICITATIS. ITEM VIII KALENDAS DECEMBRIS 1071

Intercessio nos, quaesumus, domine, sanctae Felicitatis martyrae tuae uotiuua confoueat, ut eius sacrata natalicia et temporaliter frequentemus et conspiciamus aeterna: per. 1072

1/2 cae(c auf Rasur von l)iliae 7 cae(l auf Rasur)estium 9 et auf Rasur
 11 (d auf Rasur)omine gr(a auf Rasur)cia 13 martyr(ae auf Rasur) 16 natalem om
 Ve 1193 (s auf Rasur)acerdotis 20 ca(ele auf Rasur)britate (tu auf Rasur?)am
 21 mere(m auf Rasur?)ur 23 (f auf Rasur)idelibus 25 p(er-Kürzung ausradiert)er
 28 interces(s auf Rasur)io 29 confo(u auf Rasur)eat

- 1071 SECRETA. Munera tibi, domine, pro sanctae Felicitatis gloriosa commemoracione deferimus, quae nobis huius solempnita<ti>s effectu et confessionem dedicauit et sanguinem: per. 3
- 1072 POST COMMUNIONEM. Praesta, domine, quaesumus, ut sacramenti tui participatione uegitati sanctae Felicitatis quoque martyris praecibus adiuuemur: per. 6

LXVII

IN NATALE SANCTORUM MARTYRU<M> SATURNINI
CRISANTI MAURI DARIE E<T> ALIORUM. III KALENDAS DECEMBRIS 9

- 1073 / Beatorum martyrum, domine, Saturnini et Crisanti [*f. 161r*] adsit oracio, ut quos obsequio ueneramur, pio iugiter experiamur auxilio: per. 12
- 1074 SECRETA. Populi tui, domine, quaesumus, tibi grata sit hostia, quae nataliciis sanctorum martirum tuorum Saturnini et Crisanti solem^pnitatibus immolatur: per. 15
- 1075 POST COMMUNIONEM. Mysteriorum, domine, repleti sumus uotis et gaudiis; praesta, quaesumus, ut per intercessionem sanctorum martyrum tuorum Saturnini et Crisanti, quae corporaliter agimus spiritaliter consequamur: per dominum. 18

LXVIII

IN UIGILIA SANCTI ANDREAE. III KALENDAS DECEMBRIS 21

- 1076 Tuere nos, misericors deus, et beati Andreae apostoli tui cuius natalicia praeuenimus, semper gubernata praesidiis: per.
- 1077 SECRETA. Apostolicae reuerenciae culmen offerimus sacris mysteriis inbuendum; praesta, domine, quaesumus, ut / beati [*f. 161v*] Andreae suffragiis cuius natalicia praemus, hic plebs tua semper et sua uota depromat et desiderata percipiat: per dominum. 27
- 1078 Uere dignum: reuerenciae tuae decato ieiunio gratulantes, quo apostolica beati Andreae merita desideratis praeuenimus officii et ad eandem caelebrandam solem^pniter praeparemus: per. 30

1 s(ca *auf Rasur*)e 2 so(lempnitas *ef auf Rasur*)(*fec am Rand*)tu 3 dedica(uit *auf Rasur*) et sanguinem *auf Rasur*? 4 praesta *bis* tui *auf Rasur*? 7 LXVII *steht erst nach dem Titel auf f. 161r* 21 *vgl. Missale romanum: In vigiliis apostolorum* 27 (sua *u auf Rasur*)ota 28 reuerenci(ae *auf Rasur*) d(e *aus i*)cato 30 et] ut

POST COMMUNIONEM. Purificent semper et muniant tua sacra- 1079
 3 menta nos, domine, et beati Andreae apostoli tui intercessione ad
 perpetuae ducant saluacionis effectum: per.

LXVIII

ITEM IN NATALE EIUSDEM. PRIDIE KALENDAS DECEMBRIS

6 Maiestatem tuam, domine, suppliciter exoramus, ut sicut aec- 1080
 clesiae tuae sanctus Andreas apostolus extitit praedicator et rector,
 ita s'fit¹ pro nobis perpetuus suffragator: per dominum nostrum.

9 Beatus Andreas pro nobis, domine, quaesumus, imploret aposto- 1081
 lus, ut et nostris reatibus absoluti cunc-/tis etiam periculis [*f. 162r*]
 eruamur: per.

12 SECRETA. Sacrificium nostrum tibi, domine, quaesumus, beati 1082
 Andreae precacio sancta conciliet, [et] ut cuius honorem solem^rp¹-
 niter exhibetur; meritis efficiatur acceptum: per.

15 Uere dignum: qui aecclesiam tuam in apostoli<ci>s tribuisti 1083
 consistere fundamentis; de quorum collegio beati Andreae solem^rp¹-
 nia caelebrantes tua, domine, praeconia non tacemus. Et ideo cum.

18 POST COMMUNIONEM. Beati Andreae apostoli tui, domine, quae- 1084
 sumus, intercessione nos adiuua, pro cuius solem^rp¹nitate percipi-
 mus¹ tua sancta laetantes: per dominum.

LXX

IN OCTABAS SANCTI ANDREAE APOSTOLI. VII IDUS DECEMBRIS

24 Protegat nos, domine, saepius beati Andreae apostoli repetita 1085
 solem^rp¹nitatis, ut cuius patrocina sine intermissione recolimus,
 perpetua defensione senciamus: per.

27 SECRETA. Indulgenciam nobis praebeant haec munera, quae- 1086
 mus, domine, largiorem, quae uenerabilis / Andreae suffragiis [*f. 162v*]
 offeruntur: per.

30 POST COMMUNIONEM. Adiuuet familiam tuam tibi, domine, sup- 1087
 plicando uenerandus Andreas apostolus tuus, et pius interuentor
 efficiat, qui tui nominis extitit praedicator: per dominum.

10 e(t *auf Rasur von* c)iam 12 beati *bis* 14 exhibetur *auf Rasur* 25 (s *auf Rasur*)enciamus

LXXI

IN NATALE SANCTI THOMAE APOSTOLI. XII KALENDAS IANUARIAS

- 1088 Da nobis, quaesumus, domine, beati apostoli Thomae solem^rp^l- 3
nitatibus gloriari, ut eius semper et patrociniis subleuemur et fidem
congrua deuocione sectemur: per.
- 1089 SECRETA. Debitum, domine, nostrae reddimus seruitutis suppli- 9
citer exoranter; ut suffragiis beati apostoli Thomae in nobis tua
munera tueraris, cuius honorando confessionem laudis tui hostias
immolamus: per. 9
- 1090 POST COMMUNIONEM. Conserua, domine, populum tuum et quem 12
sanctorum tuorum praesidiis non desinis adiuuare, perpetuis tribuae
gaudire remediis: per.

LXXII

ORATIONES IN NATALE PLURIMORUM SANCTORUM

- 1091 / Exaudi, domine, populum cum sanctorum tuorum [*f. 163^r*] 15
tibi patrocinio supplicantem, ut temporalis uitae nos tribuas pace
gaudere et aeternae reperire subsidiis: per.
- 1092 SECRETA. Praeces, domine, tuorum respice oblacionesquae fide- 18
lium, ut et tibi grata sint perpetuo festiuitate sanctorum et nobis
conferant tuae propiciacionis auxilium: per.
- 1093 POST COMMUNIONEM. Sanctorum tuorum, domine, intercessione 21
placatus praesta, quaesumus, ut quae temporali caelebramus accione,
perpetua saluacione capiamus: per.

LXXIII

24

ITEM ALIA MISSA

- 1094 Praesta, domine, quaesumus, ut sicut sanctorum tuorum nos 27
natalicia caelebranda non deserunt, ita iugiter suffragiis comitentur:
per.

Adesto domine, populo tuo cum sanctorum patrocinio suppli- 1095
cante, ut quod propria fiducia non praesumit, suffragantium meritis
3 consequamur: per dominum.

SECRETA. Salutaris sacrificio, domine, populis / tuus [*f. 163v*] 1096
semper exultet, quod et debitus honor sacris martyribus exhibetur
6 et sanctificationis tuae munus acquiritur: per.

POST COMMUNIONEM. Et nataliciis sanctorum, domine, et sacra- 1097
menta munere uegitati quaesumus, ut bonis, quibus per tuam gra-
9 ciam nunc fouemur, perfruamur aeternis: per.

LXXIII

ITEM ALIA MISSA

12 Sancti tui, quaesumus, domine, iugiter nobis a te et ueniam 1098
postulent et profectu: per.

Deus, qui nos et sanctorum martyrum solem^rpⁿitatibus et 1099
15 confessorum gloria circumdas et protegis, praesta nobis eorum
semper et imitatione proficere et emundacione fulgere: per.

SECRETA. Haec hostia, domine, quaesumus, solempniter immo- 1100
18 landa pro tuorum commemoracione iustorum consciencias nostras
semper et mundet et protegat: per.

POS<T> COMMUNIONEM. Uotiua, domine, dona percipimus, quia 1101
21 sanctorum nobis praecibus et praesentis, quaesumus, uitae pariter
et aeternae tribuae / conferre praesidium: per dominum [*f. 164r*]
nostrum.

LXXV

ITEM ALIA MISSA

Fac nos, domine, quaesumus, sanctorum tuorum semper festa 1102
27 sectari, quorum suffragiis proteccionis tuae dona sentimus: per.

SECRETA. Fiat, domine, quaesumus, hostia sacranda placabilis 1103
preciosi caelebritate martyrii, quae et peccata nostra purificet, et
30 sanctorum tibi uota conciliet famulorum: per.

14 solempni(t *auf Rasur*)atibus 20 quia] quae *Ve* 821 28 plac(a *nach Rasur*,
von i?)bilis 30 sanctorum] tuorum *Ve* 127

- 1104 POST COMMUNIONEM. Quaesumus, omnipotens deus, ut sanctorum caelestibus misteriis caelebrata solem^rpⁿitas indulgentiam nobis tuae propiciacionis adquirat: per dominum. 3

LXXVI

ITEM ALIA MISSA

- 1105 Maiestati tuae nos, domine, martyrum supplicacio beata conciliet, ut qui incessabiliter actibus nostris offendimus, iustorum praecibus expiemur: per. 6
- 1106 Martyrum tuorum nos, domine, semper festa laetificent, et quorum caelebramus meritum, expiemur auxilium: per. 9
- 1107 SECRETA. Accepta tibi sit, domine, sacratae plebis oblatio pro tuorum / honore sanctorum, quorum meritis semper coe- [*f. 164v*] 12
pisse in tribulacione agnoscit auxilium: per.
- 1108 POST COMMUNIONEM. Iugiter nos, domine, sanctorum tuorum uota laetificent et patrocina nobis martyrum ipse semper festiuitatis exhibeant: per. 15

LXXVII

ITEM ALIA MISSA 18

- 1109 Magnificantes, domine, clemenciam tuam suppliciter exoramus, ut qui nos sanctorum tuorum frequentibus facis nataliciis interesse, perpetuis tribuas gaudire consortes: per dominum. 21
- 1110 Da nobis, omnipotens deus, in sanctorum tuorum te semper commemoracione laudare, quia refouere curabis, quos in honore tuo perseuerari concedis: per. 24
- 1111 SECRETA. Accepta tibi sit in conspectu tuo, domine, nostrae deuocionis oblatio, et eorum nobis fiat supplicacione salutaris, pro quorum solempnitate defertur: per. 27
- 1112 POST COMMUNIONEM. Ad defensione fidelium, domine, quaesumus, dextera tuae maiestatis extende, et ut / perpetua [*f. 165r*] pietatis <tuae> proteccionem muneantur, intercessio pro his non desit martirum continuata sanctorum: per. 30

3 pr(o aus u⁹)piciacionis 6 supplic(ac auf Rasur)io 12 semper coepisse] se
percepisse *Ve* 735 21 gau(dire auf Rasur) (cons auf Rasur)ortes] consortiis *Ve* 733

LXXVIII

ITEM ALIA MISSA

3 Fraternalis nos, domine, martyrum tuorum corona laetificet, 1113
 quae et fidei nostrae praebeant incitamenta uirtutum, et multiplices
 nos suffragio consolentur: per.

6 Praesta, quaesumus, domine, ut sicut nobis indiscreta pietas 1114
 horum martyrum beatorum indiuiduae caritatis praebet exemplum,
 sic spiritum gratiae tuae quo iugiter muniamur semper imploret: per.

9 SECRETA. Iterata misteria, domine, pro sanctorum martyrum 1115
 deuota mente tractamus, quibus nobis et praesidium crescit et
 gaudium: per.

12 POST COMMUNIONEM. Caelesti munere saginati quaesumus, 1116
 domine deus noster, ut haec nobis dona martyrum tuorum duplicatio
 beata sanctificet: per.

15

LXXVIII

ITEM ALIA MISSA

Domine deus noster, multiplica super / nos gratiam [*f. 165v*] 1117
 18 tuam, et quorum caelebramus gloriosa certamina, tribuae subsequi
 in sancta professione uictoria: per.

SECRETA. Suscipe, domine, quaesumus, munera populi tui pro 1118
 21 martyrum festiuitate sanctorum et sincero nos corde fac eorum
 natalitiis interesse: per.

POST COMMUNIONEM. Sacramenti tui, domine, quaesumus, 1119
 24 sumpta benedictio corpora nostra mentesque sanctificet et perpe-
 tuae misericordiae nos praeparet ascribendos: per dominum.

LXXX

27

ORATIONES DE ADUENTUM DOMINI

Excita, domine, potenciam tuam et ueni, et quod aecclesiae 1120
 tuae usque in finem saeculi promisisti, clementer operare: per.

Excita, domine, potenciam tuam et magna nobis uirtute suc- 1121
 30 curre, ut per auxilium gloriae tuae quod nostra peccata praepediunt
 indulgentiae tuae propiciacionis acceleret: per.

3 co(rona bis 4 prae auf Rasur)beant 9 mart(y auf Rasur von i)rum
 13 duplicatio] deprecatione Ve 399 19 s(ca auf Rasur) (pro auf Rasur)fessione

- 1122 **SECRETA.** Placare, domine, quaesumus, humilitatis nostrae praecibus et hostiis, et ubi nulla suppetunt / suffragia meritorum, [*f. 166r*] tuae nobis indulgentiae succurre praesidiis: per. 3
- 1123 Uere dignum: deus: cui proprium est ac singulare quod bonus es et nullam umquam ad te es commutatione diuersus. Propiciare supplicationibus nostris et aecclesiae tuae misericordiam tuam quam confitentur ostende, manifestans plebi tuae unigeniti tui mirabile sacramentum, ut in uniuersitate nacionum perficiatur quod per uerbi tui euangelium promisisti, et habeat plenitudo adopcionis quod pertulit testificacio ueritatis: per Christum dominum. 6 9
- 1124 **POST COMMUNIONEM.** Repleti cibo spiritali alimoniae supplices te depraecamur, omnipotens deus, ut huius participacione mysterii doceas nos terraena dispicere et amare caelestia, adque omni nexu mortifere cupiditatis exutos regno perpetuae libertatis consortes efficias: per dominum. 12 15

LXXXI

ITEM ALIA MISSA

- 1125 / Excita, domine, quaesumus, corda nostra ad praepa- [*f. 166v*] 18
randas unigeniti tui uias, ut per eius aduentum purificatis tibi seruire mentibus mereamur: per.
- 1126 Praeueniat nos, quaesumus, omnipotens deus, tua gracia semper 21
et subsequatur, ut cum aduentum unigeniti tui quem summo cordis desiderio sustenimus, et praesentis uitae subsidia et futurae etiam consequamur: per. 24
- 1127 Consciencias nostras, quaesumus, omnipotens deus, cotidie 27
uisitando purifica, ut ueniente domino filio tuo paratam sibi in nobis inueniat mansionem: per.
- 1128 Fac nos, quaesumus, domine deus noster, peruigiles atque sollicitos aduentum expectare Christi filii tui domini nostri, ut dum uenerit pulsans, non dormientis peccatis sed uigilantes et in suis 30
inueniat laudibus exultantes: per.
- 1129 **SECRETA.** Sacrificium tibi, domine, caelebrandum placatus 33
intende, quod et nos a uiciis nostrae condicionis emundet et tuo nomine reddat acceptos: per.

3 tu(ae no *auf Rasur*)bis 5 umqua(m *auf Rasur*) e(s *Strich darüber*) diue(r
auf Rasur)sus 7 confit(e *aus i?*)ntur unig(e *aus i*)niti 9 uerb(i *aus u*) 13 am(a
auf Rasur)re 19 unig(e *aus i?*)niti 23 e(t *auf Rasur*)iam 30 se(d *auf Rasur?*)
32 placa(tus i *auf Rasur eines längeren Wortes*)ntende 33 q(u *aus o*)od

/ POST COMMUNIONEM. Sum[m]p[ri]s muneribus, domine, [f. 167r] 1130
 quaesumus, ut cum frequentacione mysterii crescat nostrae salutis
 3 effectus: per.

LXXXII

ITEM ALIA MISSA

6 Praecinge, quaesumus, domine deus noster, lumbos mentis no- 1131
 strae diuina tua uirtute potencium, ut uenientem dominum nostrum
 Iesum Christum filium tuum digni inueniamur aeternae uitae con-
 9 uiuiio et uota caelestium dignitatum ab ipso percipere mereamur: per.

Adiuua, domine, fragilitatem plebis tuae, ut ad uotiuo magnae 1132
 festiuitatis effectum et corporaliter gubernata percurrat et [ad] per-
 12 petuam gratiam deuota mente perueniat: per.

SECRETA. Grata tibi sint, domine, munera, quibus mysteria 1133
 caelebrantur nostrae libertatis et uitae: per.

15 POST COMMUNIONEM. Animae nostrae, quaesumus, omnipotens 1134
 deus, hoc pocientur desiderio, ut a tuo spiritu inflammentur, ut
 sicut lampadas diuino munere saciati ante conspectum / [f. 167v]
 18 uenientis Christi filii tui uelut clara lumina fulgeamus: per.

LXXXIII

ITEM ALIA MISSA

21 Festina, quaesumus, ne tardaueris, domine, et praesidium 1135
 nobis tuae pietatis impende, ut oportunitis consulacionibus subleuen-
 tur qui in tua miseracione confidunt: per.

24 Concede, quaesumus, omnipotens deus, hanc gratiam plebi tuae 1136
 aduentum unigeniti tui cum summa uigilancia expectare, ut sicut
 ipse auctor noster salutis docuit, uelut fulgentes lampadas in eius
 27 occursum nostras animas praepaemus: per.

Uoci nostrae, quaesumus, domine, aures tuae pietatis accomo- 1137
 da et cordis nostri tenebras lumine tuae uisitacionis inlustra: per.

2 fre(c *ausradiert*)quentacione 7 potencium] potenter 8/9 (conuiuiio et u
auf Rasur)ota 11 et (*auf Rasur*) corporaliter 18 fulge(amus per *auf Rasur*)
 20 item *auf Rasur* 22 su(b *auf Rasur von p*)leuentur 25 unig(e *aus* i)niti 29 co(r
auf Rasur)dis tu(a *auf Rasur*)e

- 1138 **SECRETA.** Sacrificiis praesentibus, domine, quaesumus, intende placatus, ut et deuocione nostrae proficiant et saluti: per.
- 1139 **POST COMMUNIONEM.** Da, quaesumus, omnipotens deus, cunctae familiae tuae hanc uoluntatem in Christo filio tuo domino nostro uenienti / in operibus iustis aptos occurrere, et eius dexterarum [f. 168r] sociati regnum mereantur possidere caelesti: per.

LXXXIII

ITEM ALIA MISSA

- 1140 Praesta, quaesumus, omnipotens deus, ut redemptionis nostrae uentura solemnitatis et praesentis nobis uitae subsidia conferat et aeternae uitae beatitudinis praemia largiatur: per dominum.
- 1141 Excita, quaesumus, domine, potenciam tuam et ueni, ut hii qui in tua pietate confidunt, ab omni cibus aduersitatibus liberentur: per.
- 1142 Exultemus, quaesumus, domine deus noster, omnis recti corde in unitate fidei congregati, ut uenienti te saluatore nostro filio tuo immaculati occurramus illi in eius sanctorum comitatu: per eundem dominum.
- 1143 Fac nos, domine, quaesumus, mala nostra toto corde respuere, ut uenienti filio tuo domino nostro bona eius capere ualeamus: per.
- 1144 **SECRETA.** Deuocionis nostrae tibi, domine, quaesumus, hostia iugiter / imoletur, quae et sacrae peragat instituta mysterii [f. 168v] et salutare tuum nobis mirabiliter operetur: per dominum.
- 1145 **POST COMMUNIONEM.** Praeces populi tui, quaesumus, domine, clementer exaudi, ut qui de aduentu unigeniti tui secundum carnem laetantur, in secundo, cum uenerit in maiestate sua, praemium aeternae uitae percipiat: per.
- 1146 Indignos, quaesumus, domine, famulos tuos quia acciones proprie culpa contristat, unigeniti tui nos aduentu laetifica: per dominum.
- 1147 Quaesumus, omnipotens deus, praeces nostras respice et tuae super nos uiscera pietatis inpende, ut qui ex nostra culpa adfligimur, saluatore nostro adueniente respiremur: per.

5 et] ut 13 pieta(t *auf Rasur*)e 16 (n *auf Rasur*)ostro 17 o(ccurramus
bis ei auf Rasur)us 19 (n *auf Rasur*)ostra 22 sacr(ae *aus i*) 24 prae(ces *auf*
Rasur) 29 prop(ie *auf Rasur*)] propriae

Concede, quaesumus, omnipotens deus, ut qui sub peccati iugo 1148
ex debito depraemimur, expectata unigeniti tui noua natiuitate
3 liberemur: per.

Excita; domine, potenciam tuam et ueni, ut tua propiciacione 1149
saluemur: per.

6 / Festina, ne tardaveris, domine deus noster, et a [f. 169r] 1150
diabolicos furores nos potenter libera: per.

Porrege nobis, domine; dexteram tuae ueneracionis et ueni et 1151
9 peccata nostra propiciatus absolue: per.

Deus, qui prospicis, quia ex nostram prauitatem adffligi- 1152
mur, concide propicius, ut ex tua uisitacione consolemur: per
12 dominum.

Festinantes, omnipotens deus, in occursum filii tui domini 1153
nostri nulla inpediant opera actus terrini, sed caelestis sapienciae
15 erudicio faciat nos eius esse consortes: per dominum.

Praesta, quaesumus; omnipotens deus, ut filii tui uentura so- 1154
lem^pnitatis et praesentis nobis uitae remedia conferat et praemia
18 aeterna concedat: per.

Praesta, quaesumus, omnipotens deus, ut quia pro peccatis 1155
nostris meremur afflige per aduentum filii tui a cunctis aduersitatibus
21 liberemur: per.

Deus, qui nos redemp-/cionis nostrae annua expecta- [f. 169v] 1156
cione laetificas, praesta, ut unigenitum filium tuum quem redempto-
24 rem laeti suscipimus, uenientem quoque iudicem securi uideamus:
per.

LXXXV

27 ORACIONES ET PRAECES MENSIS DECIMI. FERIA IIII

Deus, qui conspicias, quia in tua pietate confidemus, concede 1157
propicius, ut de caeleste semper protectione gaudeamus: per.

30 Subueniat nobis, domine, misericordia tua, et ab imminentibus 1158
peccatorum nostrorum periculis te mereamur uenienti saluari: per.

2 debit(o *auf Rasur*) unig(e *aus* i)niti 3 liber(e *nach Rasur von i*)nur
7 diab(o *aus* u)licos 13 oc(cursu *auf Rasur?*)m 16 qs *auf Rasur* 17 nobi(s *auf*
Rasur?) (et *auf Rasur?*) praemia 19 (o *aus* d)mnipotens 22 (nos *auf Rasur*)trae
23 redem(p *auf Rasur*)t(or *auf Rasur*)em 27 p(rae *auf Rasur des D*)ces 28 (D *auf Rasur*
von D)eus 30 ab *am Rand* (in *auf Rasur von a*)minentibus

- 1159 **SECRETA.** Ecclesiae tuae, domine, munera placatus adsumae, quae et misericors offerenda tribuisti et in nostrae salutis potenter efficias transire misterium: per. 3
- 1160 Uere dignum: referentis graciaram de praeteritis <muneribus> deuocionum, prumpcius quae uentura sunt praestanda confidemus; nec est nobis seminum disperanda fecunditas, cum per / [f. 170r] supplicacionibus nostris annua deuocione uenerandus etiam matri uirgine fructu salutaris interuenit Christus dominus noster. Quem laudent. 6
- 1161 **POST COMMUNIONEM.** Tuorum nos, domine, largitate donorum et temporalibus adtolle praesidiis et [conuersacione tibi placeat et secura deseruiat] <renoua sempiternis>: per dominum. 9
- 1162 **AD POPULUM.** Esto, domine, plebi tuae sanctificator et custos, et beatuae Mariae munita praesidiis et conuersacio tibi placeat et secura deseruiat: per dominum. 12
- 15

IN SEXTA FERIA

- 1163 Huius nobis parsimoniae, quaesumus, domine, praebe mensuram, ut quod licentiae carnis auferimus, saluatorem nobis fructum <mentis> adquirat: per. 18
- 1164 Deus, qui nos[tram] conspicias semper infirmitatem distitui, aduentus tui nos uisitacione custodi: per. 21
- 1165 Adesto, quaesumus, omnipotens deus, adque in cunctis accionibus nostris et aspirando nos praeueni / et adiuuando [f. 170v] custodi: per. 24
- 1166 **SECRETA.** Praesta, domine, quaesumus, ut decato munere congruentem nostrae deuocionis offeramus affectum: per.
- 1167 **POST COMMUNIONEM.** Refecti uitalibus alimentis quaesumus, domine, ut quod tempore nostrae mortalitatis exequimur, immortalitatis tuae munere consequamur: per. 27
- 1168 **AD POPULUM.** Respice, domine, quaesumus, propicius ad plebem tuam, et quam diuinis tribuis proficere sacramentis, ab omnibus absolue peccatis: per dominum nostrum. 30

1 muner(a auf Rasur) 7 e(t auf Rasur)iam 9 laude(nt darüber Strich)
 10 do(no auf Rasur)rum 11 conuersacione bis deseruiat irrthümlich aus Nr. 1162 statt
 renoua sempiternis Ve 1298 14 et] ut 17 pa(r auf Rasur, von s?)simoniae mensur(a
 auf Rasur)m 18 licentia(e auf Rasur, von m?) saluatorem] salutarem Ve 1308 20 infir-
 mitat(e auf Rasur von a)m 26 offera(mus auf Rasur) 28 exequ(imur auf Rasue)
 32 pe(c auf Rasur von p)catis

SABBATO IN XII LECIONES

- 3 Adesto, domine, supplicationibus nostris et praesentis uota 1169
ieiunii placita tibi deuotione exhibere concede: per.
- 6 Conuerte nos, deus salutaris noster, et ut nobis ieiunium corpo- 1170
rale proficiat, mentes nostras caelestibus institue disciplinis: per.
- 6 Deus, qui pro animarum expiatione nostrarum sacri ieiunii 1171
/ instituta mandasti, fragilitati nostrae adiumenta concede [*f. 171r*]
et effectum caelestium mandatorum benignus inspira: per dominum.
- 9 Miseracionum tuarum, domine, quaesumus, praeueniamur au- 1172
xilium et in huius solem^rpⁿitate ieiunii omnium tibi sit deuotio grata
fidelium: per.
- 12 Praeces populi tui, quaesumus, deus, clementer exaudi, ut qui 1173
iuste pro peccatis nostris adfligemur, pietatis tuae uisitacionis conso-
lemur: per.
- 15 POST BENEDICTIONEM. Deus, qui tribus pueris mitigasti flammam 1174
igneum, concede, quaesumus, ut nos famulos tuos non exurat flamma
uiciorum: per.
- 18 SECRETA. Ecclesiae tuae, domine, munera sanctifica <et> con- 1175
cede, ut per haec ueneranda misteria pane caelesti refeci mereamur:
per.
- 21 POST COMMUNIONEM. Prosit nobis, domine, sumpta mysteria 1176
pariterquae nos et a peccatis / exuant et praesidiis tuae [*f. 171v*]
propiciacionis adtollant: per.
- 24 AD POPULUM. Ueniat, domine, quaesumus, populo tuo supplicanti 1177
tuae benedictionis infusio, quae diabolicas ab eodem repellat insidias,
quae fragilitatem mundet et protegat, quae inopem sustentet et
27 foueat: per dominum nostrum Iesum Christum.

EXPLICIT LIBER SECUNDUS DE NATALICIIS
SANCTORUM MARTIRUM

3 ieu(nii *auf Rasur*) 5 profic(iat *auf Rasur*) 7 inst(i *auf Rasur von u oder*
e?)tuta 12 q(u *auf Rasur*)aesumus 13 adflig(e *aus i*)mur 23 adt(ollant *auf Rasur*)
24 q(u *auf Rasur*)aesumus 28 explicit *bis* sanctorum *bunte Initialen* 29 marti(ru *mit*
Rasuren)m] *etwas kleinere farbige Buchstaben folio 172r ist leer*

/ A + Ω [f. 172v]
 / A + Ω INCIPIT LIBER TERCIUS [f. 173r]
 ORACIONES ET PRAECES CUM CANONE
 PER DOMINICIS DIEBUS 3

I.

- 1178 Deus, qui diligentibus te bona inuisibilia praeparasti, infunde 6
 cordibus nostris tui amoris affectum, ut te in omnibus et super omnia
 diligentes promissiones tuas quae omni desiderio superant conse-
 quamur: per dominum nostrum. 9
- 1179 COLLECTIO. Deus, qui 'i'n sanctis habitas et pia corda non
 deseris, libera nos a terrenis desideriis / et cupiditate carnali [f. 173v]
 ut nullo in nobis regnante peccato tibi soli domino liberis mentibus 12
 seruiamus: per.
- 1180 SECRETA. Propiciare, domine, supplicationibus nostris et has 15
 oblationes famulorum famularumquae tuarum benignus adsume,
 ut quod singuli obtulerunt ad honorem nominis tui, cunctis proficiat
 ad salutem: per.
- 1181 POST COMMUNIONEM. Quos caelesti, domine, dona saciasti, 18
 praesta, quaesumus, ut a nostris mundemur occultis et ab hostium
 liberemur insidiis: per dominum.

II 21

ITEM ALIA MISSA

- 1182 Deus uirtutum, cuius est totum quod est optimum, insere 24
 pectoribus nostris amorem tui nominis et praesta, ut et nobis
 religionis augmentum quae sunt bona nutrias ac uigilantia studium
 quaesumus nutrita custodias: per. 27

2 (I Zierbuchstabe aus Flechtwerk)(ncipit bis tercius bunte Initialen) 3 oraciones
 bis cum grössere farbige Buchstaben praec(e braun aus i)s canone bis 4 diebus farbig
 6 (D Zierbuchstabe aus drei Fischen) (s bis diligen bunte Initialen) (tibus bis inuisibi
 farbig)lia 9 domin(um aus o?) nost(r auf Rasur?)um 11 col Hs (q auf Rasur)ui
 10 d(ese auf Rasur)ris 14 ha(s auf Rasur?) 16 qu(od auf Rasur) p(ro auf Rasur,
 von er?)ficiat 24 es(tauf Rasur) 25 ut auf Rasur et]in 25/26 n(o auf Rasur)bis
 releg(i auf Rasur von e)onis 26/27 uigilantia studium] uigilanti studio quaesomus] falsch
 aufgelöst aus quae ē oder q̄ ē = quae sunt, vgl. Nr. 1195

Da nobis, domine, quaesumus, ut in tua gra-/cia [*f. 174r*] 1183
ueraciter confidentes et quae digna sunt postulemus et iugiter pos-
3 tolata sumamus: per.

SECRETA. Propiciare, domine, supplicacionibus nostris et has 1184
populi tui oblationes benignus adsume, ut nullius sit irritum uotum
6 et nullius uacua postulacio, praesta, ut quod fideliter petimus,
efficaciter consequamur: per.

POST COMMUNIONEM. Repleti sumus, domine, muneribus tuis; 1185
9 tribue, quaesumus, ut eorum et mundemur affectu et muniamur
auxilio: per.

III

ITEM ALIA MISSA

Deus, cuius prouidencia in sui disposicione non fallitur, te 1186
supplices exoramus, ut noxia cuncta submoueas et omnia nobis
15 profutura concedas: per.

Custodi nos, domine, in tuo seruicio constitutos, ut quibus 1187
famulatum esse uis sincere; propicius largire quod praecipisti: per.

SECRETA. Deus, qui / legalium diferentias hostiarum [*f. 174v*] 1188
unius sacrificii perfectione sancsisti, accipe sacrificium <a> deuotis
tibi famulis et pari benedicuione sicut munera Abel iusti sanctifica,
21 ut quod singuli obtulerunt ad maiestatis tuae honorem, cunctis
proficiat ad salutem: per.

POST COMMUNIONEM. Cotidianis, domine, quaesumus, munera 1189
24 sacramenti perpetuae nobis tribue salutis augmentum: per dominum
nostrum.

IIII

ITEM ALIA MISSA

Largire nobis, domine, quaesumus, semper spiritum cogitandi 1190
quae recta sunt propicius et agendi, ut qui sine te esse non possu-
30 mus, secundum te quaerere ualeamus: per.

2 postulem(us *auf Rasur?*) 7 con(seq *auf Rasur*)uamu(*r auf Rasur?*) 9 m(un
auf Rasur)demur 13 p(*r auf Rasur?*)ouidencia 15 p(ro *auf Rasur von er*)futura
21 q(uod *auf Rasur*) 23 q(s *auf Rasur*) 30 (q *Strich durch den Schaft später*)(*re*
auf Rasur)re] uiuere 31 (o *aus d*) (m *auf Rasur*) nipotens

- 1191 Concede, quaesumus, omnipotens deus, ut uiam tuam deuota
mente currentis subripiendum delictorum laqueos euadamus: per.
- 1192 **SECRETA.** Suscipe munera, quaesumus, domine, quae tibi de tua 3
largitate deferimus, ut / haec sacrosancta mysteria gratiae [*f. 175r*]
tuae operante uirtute praesentis uitae nos conuersatione sanctificent
et ad gaudia sempiterna perducant: per. 6
- 1193 **POST COMMUNIONEM.** Sit nobis, domine, reparatio mentis et
corporis caelestis mysterium, ut cuius exequimur actionem, sentiamus
affectum: per. 9

V

ITEM ALIA MISSA

- 1194 Praesta, quaesumus, omnipotens et misericors deus, ut inter 12
huius uitae caliginis non ignorantia fallente mergamur nec praecipiti
studeamus uoluntate peccare; sed cui fiducia sperandae pietatis
indulgis, optatae misericordiae praesta benignus effectum: per. 15
- 1195 Pateant aures misericordiae, domine, precibus supplicantium,
ut et petentibus desiderata concedas, fac tibi eos quae sunt placita
postulare: per. 18
- 1196 **SECRETA.** Concede nobis haec, quaesumus, domine, frequentare
mysteria, quia quociens / huius hostiae commemoratio [*f. 175v*]
caelebratum, opus nostrae redemptionis exercitum: per. 21
- 1197 **POST COMMUNIONEM.** Quaesumus, domine deus noster, ut quos
diuinis reparare non desinis sacramentis, tuis non destituas benignus
auxiliis: per. 24

VI

ITEM ALIA MISSA

- 1198 Deus, qui omnipotentiam tuam parcendo maximae et miserando 27
manifestas, multiplica super nos gratiam tuam, ut a tua promissa
currentes caelestium bonorum facis esse consortes: per.

2 current(i *auf Rasur von* e)s subri(*auf Rasur*)piendum 3 (s *auf Rasur*)uscipe
(t *auf Rasur*)ua 4 ut (he *ausradiert*) haec *auf Rasur* sacrosanct(a *auf Rasur*) 5 (ui
auf Rasur?)rtute conuersaci(ione *auf Rasur*?) 7 sit *bis* domine *auf Rasur* 12/13 (i *auf*
Rasur)nter caligin(is *auf Rasur, von o* ?) 13 praeci(piti studeamus *auf Rasur*) 14 spe-
rand(a *auf Rasur*)e 15 mis(e *auf Rasur von i*)ricordiae 17 ut et] et ut quae sunt]
Hs q̄s, *vgl. Nr. 1182* 19 conce(d *auf Rasur*)e 20 mysteria(m *ausradiert*) 21 cae-
lebrat(u *auf Rasur*)m] celebratur... exercitum] exercitur 23 re(pa *auf Rasur*)rare

SECRETATA. Tibi, domine, sacrificia decata reddantur, quae sic ab 1199
honorem nominis tui deferenda tribuisti, ut eadem remedia fieri
3 nostra praestares: per.

POST COMMUNIONEM. Quaesumus, domine deus noster, ut quos 1200
diuinis reparare non desinis sacramentis, tuis non distituas benignus
6 auxiliis: per.

VII

ITEM ALIA MISSA

9 Omnipotens sempiternae deus, qui habundanciam pietatis tuae 1201
et meritis supplicum / excedis et uota, effunde super nos [*f. 176r*]
misericordiam tuam, ut demittas quae conscientia metuit et adicias
12 quod or[a]cio non praesumit: per.

Omnipotens sempiternae deus; a quo sola sancta desideria, recta 1202
consilia et iusta sunt opera, da seruis tuis illam quam mundus dare
15 non potest pacem, ut et corda nostra mandatis tuis dedita et tem-
pora sint tua protectione tranquilla: per.

SECRETATA. Respice, domine, quaesumus, nostram propicius 1203
18 seruitutem, ut quod offerimus, sit tibi munus acceptum, sit nostrae
fragilitatis subsidium: per.

POST COMMUNIONEM. Sentiamus, domine, quaesumus, tuae 1204
21 perceptionem sacramenti subsidium mentis et corporis, ut in
utroque saluati caelestis remedii plenitudine gloriemur: per.

VIII

ITEM ALIA MISSA

24 Omnipotens sempiternae deus, per quem coepit esse quod non 1205
erat et factum est uisibile quod latebat, stulticia nostri / [*f. 176v*]
27 cordis emunda et quae in nobis sunt uitiorum secreta purifica, ut
possimus tibi domine pura mente seruire: per.

Omnipotens et misericors deus, de cuius munere uenit, ut tibi a 1206
30 fidelibus tuis digne et laudabiliter seruiatur: tribue, quaesumus,
nobis, ut a promissionibus tuis sine offensione curramus: per.

1 d(e aus i)cata 2 deferend(a auf Rasur) 4 nost(er auf Rasur) 12 q(u
auf Rasur)od 13 omni(ps auf Rasur?) 15 pote(st auf Rasur) 28 domine] domino
30 f(id auf Rasur)elibus seruia(t darüber Komma nach Rasur eines Striches) 31 pro-
missioni(bus auf Rasur)

- 1207 SECRETA. Ho<s>tias, quaesumus, domine, propitius inte<nde>
quas sacris altaribus exhibemus, ut nobis indulgentiam largiaris,
tuo nomine dent honorem: per. 3
- 1208 POST COMMUNIONEM. Uiuificet nos, quaesumus, domine, huius
participatio sancta mysterii et pariter nobis expiacionem tribuat et
munimen: per. 6

VIII

ITEM ALIA MISSA

- 1209 Omnipotens sempiterne deus, da nobis fidei spei et caritatis 9
augmentum, et ut mereamur adsequi quod promittis, fac nos amare
quod praecipis: per.
- 1210 Omnipotens sempiterne deus, fac nos tibi semper et deu^oltam 12
gerere uoluntatem et / maiestatem tuam sencero corde [*f. 177r*]
seruire: per.
- 1211 SECRETA. Oblatio nos, domine, tuo nomine decata purificet et 15
de die in diem ad caelestis uitae transferat actionem: per.
- 1212 POST COMMUNIONEM. Sumptis, domine, caelestibus sacramentis
ad redemptionis aeternae, quaesumus, proficiat augmentum: per. 18

X

ITEM ALIA MISSA

- 1213 Custodi, domine, quaesumus, aecclesiam tuam propitiacione 21
perpetua, et quia sine te labitur humana mortalitas, tuis semper
auxiliis et abstrahatur a noxiis et ad salutaria dirigatur: per.
- 1214 Praesta nobis, misericors deus, ut placacionem tuam prumptis 24
mentibus exoremus et peccatorum ueniam consequentis a noxiis
liberemur incursibus: per.
- 1215 SECRETA. Concede nobis, domine, quaesumus, ut haec hostia 27
salutaris et nostrorum fiat purgatio delictorum et tuae propitiacio
potestatis: per.

1 hosti(a *auf Rasur von s?*)s propitiu(s *i auf Rasur*)nte 4 q(s *auf Rasur?*)
9 s(em *auf Rasur*)piterne sp(e *aus i*)i 10 et ut *auf Rasur* 12/13 deuota(m *ge auf*
Rasur)rere 14 se(r *auf Rasur*)uire 15 o(bl *auf Rasur*)(at *auf Rasur?*)io d(e *aus*
i)cata 17 cael(e *auf Rasur*)stibus 18 proficiat] proficiamus 22 perpetua(m *durch-*
gestrichen und auspunktirt) labi(t *darüber Komma auf Resur eines Striches*) 25 ueni(a
auf Rasur)m 26 liberemu(r *i auf Rasur*)ncursibus

SECRETA. / Purificent nos, domine, sacramenta quae [f. 177v] 1216
sumpsimus et a cunctis efficiant uiciis absolutis: per.

3 POST COMMUNIONEM. Sancta tua nos, domine, sumpta uiuificent 1217
et misericordiae sempiternae praeparent expiatis: per.

XI

6 ITEM ALIA MISSA

Ecclesiam tuam, domine, miseratio continuata mundet et 1218
muniat, et quia sine te non potest salua consistere, tuo semper mu-
9 nere gubernetur: per.

Da, quaesumus, domine, hanc mentem populo tuo, ut quia ad 1219
te placandum necessitate concurrat, maiestati tuae fiat etiam uolun-
12 tate deuotus: per.

SECRETA. Tua nos, domine, sacramenta custodiant et contra 1220
diabolicos tueantur semper incursus: per.

15 POST COMMUNIONEM. Mentis nostras et corpora possideant, 1221
domine, quaesumus, doni caelestis operatio, ut non noster sensus
in nobis sunt iugiter eius praeueniant effectus: per.

18 / XII. [f. 178r]

ITEM ALIA MISSA.

Fac nos, domine, quaesumus, prumpta uoluntate subiectos 1222
21 et ad supplicandum tibi nostras semper excita uoluntates: per.

Fac nos, domine, quaesumus, tuis oboedire mandatis, quia tunc 1223
nobis prospera cuncta praeueniant, si totius uitae sequamur auctorem:
24 per.

SECRETA. Munda nos, domine, sacrificiis praesentis effectum et 1224
perface miseratus in nobis, ut eius mereamur esse participes: per.

27 POST COMMUNIONEM. Purifica, domine, quaesumus, mentes nos- 1225
stras benignus et renoua caelestibus sacramentis, ut consequenter
et corporum praesens pariter et futurum capiamus auxilium: per.

1 secreta *statt* post communionem 2 (s *auf Rasur*)umpsimus 7 tu(am *auf Rasur*)
13 sacrament(a *auf Rasur*) 14 tue(a *auf Rasur*)nt(ur *später add*) 15 poss(e
auf Rasur)deant 16 (dn *auf Rasur*)e 17 sunt] sed, vgl. Nr. 159 (p *darüber Strich*,
er *Kürzung ausradiert*)ueniant 23 prae(ue *auf Rasur*)nia (n *auf Rasur*)t 25 s(e *auf Rasur*)creta sacrific(ii *auf Rasur*)s 28 sac(ra *auf Rasur*)mentis

XIII

ITEM ALIA MISSA

- 1226 Da, quaesumus, domine, populo tuo diabolica uitare contagia 3
et te solum domine puro corde sectare: per.
- 1227 Custodi nos, omnipotens deus, ut tua dextera gubernante nec
nostra nobis praeualeant nec / aliena peccata: per. [f. 178v] 6
- 1228 SECRETA. Maiestatem tuam, domine, suppliciter depraecamur,
ut haec sancta quae gerimus et praeteritis nos delictis exuant et
futuris: per. 9
- 1229 POST COMMUNIONEM. Praesta, quaesumus, omnipotens deus,
ut diuino munere satiati et sacris mysteriis innouemur et moribus:
per. 12

XIIII

ITEM ALIA MISSA

- 1230 Dirigat corda nostra, domine, quaesumus, tuae miserationes 15
operatio, quia tibi sine te placere non possimus: per.
- 1231 Tuis, domine, quaesumus, adesto supplicibus et inter mundane
prauitatis insidias fragilitatem nostram sempiternam pietatem pro- 18
sequere: per.
- 1232 SECRETA. Deus, qui nos per huius sacrificii ueneranda commercia
unius summeque diuinitatis participes efficisti, praesta, quaesumus; 21
ut sicut tuam cognoscimus ueritatem, sic eam dignis moribus et men-
tibus adsequamur: per.
- 1233 POST <COMMUNIONEM.> Gratias tibi referimus, domine, sacro 24
/ munere uigitati tuam misericordiam depraecantes, ut [f. 179r]
dignos eius nos participatione perficias: per.

XV

27

ITEM ALIA MISSA

- 1234 Omnipotens et misericors deus, uniuersa nobis aduersantia
propitiationis exclude, ut mente et corpore pariter expediti quae 30
tua sunt liberis mentibus exequamur: per.

3 q(s *auf Rasur*) 6 pra(e *später add*)ualeant 18/19 proseque(aus *i*)re
24 post communionem] *Hs nur* post 29 (om *auf Rasur*)nipotens 30 propi(t *auf*
Rasur)iationis

Da, quaesumus, omnipotens deus, sic nostram ueniam promereri, 1235
 ut nostros corrigamus excessos; sic fatentibus relaxare delictum, ut
 3 coerceamus in suis prauitatibus obstinatos: per.

SECRETA. Haec munera, quaesumus, domine, quae oculis tuae 1236
 maiestatis offeremus, salutaria nobis esse concede: per.

6 POST COMMUNIONEM. Quaesumus, omnipotens deus, ut munere 1237
 diuino quod sumpsimus saluari nobis prosit effectu: per.

XVI

ITEM ALIA MISSA

9
 12 Largire, quaesumus, domine, fidelibus tuis indulgenciam placatus et pacem, / ut pariter ab omnibus mundentur offensis [*f. 179v*]
 <et segura> tibi mente deseruiant: per.

Delicta nostra, domine, quibus aduersa dominantur absterge 1239
 et tua nos ubique miseratione custodi: per.

15 SECRETA. Caelestem nobis praebeant haec mysteria, quaesumus, 1240
 domine, medicinam et uicia nostri cordis expurgeⁿt: per.

18 POST <COMMUNIONEM.> Auxilientur nobis, domine, sumpta 1241
 mysteria, et sempiterna protectione confirment: per.

<XVII>

INCIPIIT CANON ACCIONIS

21 Sursum corda. 1242

Respondetur: Habemus ad Dominum.

Gratias agamus dominum deo nostro.

24 *Respondetur:* Dignum et iustum est.

Uere dignum et iustum est aequum et salutare nos tibi semper 1243
 et ubique gratias agere, domine, sancte pater, omnipotens aeternae
 27 deus, per Christum dominum nostrum. Per quem maiestatem tuam
 laudant angeli, adorant dominationes, tremunt potestates, caeli caelorumque uirtutes ac beata syrafin sotia exultatione

9 m(is Strich darüber ausradiert)sa 11 munden(t darüber Komma nach Rasur eines Striches) 13 dominan(t darüber Komma nach Rasur eines Striches) 15 m(y auf Rasur von i)steria 17 post communionem] *His nur post* 20 (I Zierbuchstabe) (ncipit bis ac bunte Initialen)(cionis bis 24 est farbig) 27 nostrum über der Zeile

concaeleb'r'ant. Cum quibus et nostras uoces ut admitti iubeas
depraecamur supplice confessione dicentes: Sanctus, sanctus, sanctus,
dominus deus sabaoth. Phenī sunt caeli et terra gloria tua. Osanna 3
in excelsis. Benedictus qui uenit in nomine domini. Osanna in ex-
celsis.

1244 Te igitur, clementissime 'pater', per Iesum Christum filium tuum 6
dominum nostrum supplices rogamus et petimus, uti accepta habeas
et benedicas + haec dona +, haec munera +, haec sancta + sa- 9
crificia inlibata +, inprimis quae tibi offerimus pro aecclesia tua
sancta catholica, quam pacificare custodire adunare et regere digneris
toto orbe terrarum, una cum famulo tuo papa nostro *illo* et antestite
nostro *illo* episcopo. <Superscribenda: Et omnibus orthodoxis 12
atque catholici fide cultoribus. Memento, deus, rege nostro cum
omne populo.>

1245 Memento, domine, famulorum famularumque tuarum et om- 15
nium circum/adstantium, quorum tibi fides cognita est [*f. 180v*]
et nota deuotio; qui tibi offerunt hoc sacrificium laudis: pro se suisque
omnibus, pro redemptione animarum suarum, pro spe salutis et 18
incolomitatis suae tibi reddunt uota sua aeterno Deo uiuo et uero.

1246 Communicantes et memoriam uenerantis inprimis gloriosae 21
semper uirginis Mariae genetricis dei et domini nostri Iesu Christi,
sed et beatorum apostulorum ac martyrum tuorum Petri Pauli
Andreae Iacobi Iohannis Thomae Iacobi Philippi Bartholomei
Matthaei Simonis et Taddei Lini Cleti Clementis Xysti Corneli Cy- 24
briani Laurenti Crisogoni Iohannis et Pauli Cosme et Damiani
<Dionysii Rustici> et Eleutherii <Helarii Martini Agustini Gregorii
Hieronimi / Benedicti> et omnium sanctorum tuorum, [*f. 181r*] 27
quorum meritis praecibusque concedas, ut in omnibus protectionis
tuae muniamur auxilio: per Christum dominum nostrum.

3 pleni]pleni ter(ra Strich darüber ausradiert und über t gesetzt) 6 (T gewöhnliche
Initiale, in der Zeile fortfahrend, wie immer. Im Canon sind mehrfarbig, so wie sonst die Initia-
len der Orationen: T(e igitur, das erste D(edit), N(obis), P(er quem), P(er ipsum). Die übrigen
Abschnitte sind vom Herausgeber 8 + jeweils über dem vorausgehenden Wort 12 Su-
perscribenda bis 14 populo steht in tironischen Noten zwischen den Zeilen: über (papa
nostro) illo steht Superscribenda, das folgende steht nach episcopo. Entzifferung von J. HAVET,
mitgeteilt von L. DELISLE, *Mémoires sur d'anciens sacramentaires* pl. III, p. 5 17 (lau
auf Rasur)dis su(i auf Rasur)sque 20 primi(s g auf Rasur)lorios(a auf Rasur von e)e
22 b(e auf Rasur, von i?)atorum apost(u aus o)lorum 23 nach thomae ist eine Zeile
ausradiert bartholom(e aus i)i 26 die Namen in < > sind ausradiert, aber noch lesbar.
Am Rand sind sie von einer Hand des XVI|XVII Jahrhunderts(Wilmart) so notiert: Dyo-
nysii Rustici Hilarii Martini Augustini Gregorii Hieronymi Benedicti (H war rot)elarii

Hanc igitur oblationem seruitutis nostrae sed et cunctae fami- 1247
liae tuae, quaesumus, domine, ut placatus accipias diesque nostros
3 in tua pace disponas atque ab aeterna damnatione nos eripe et in
electorum tuorum iubeas grege numerari: per Christum dominum
nostrum.

6 Quam oblationem tu, deus, in omnibus, quaesumus, benedictam 1248
ascriptam ratam rationabilem acceptabilemque facere digneris,
ut nobis corpus et sanguis fiat dilectissimi filii tui domini dei nostri
9 Iesu Christi.

Qui pridie quam pateretur accepit panem in sanctas ac uenera- 1249
biles manus suas eleuatis oculis in caelum ad te deum patrem suum
12 omnipotentem, tibi gratias agens bene-/dixit fregit dedit [*f. 181v*]
discipulis suis dicens: Accipite et manducate ex hoc omnes, hoc est
enim corpus meum. Semile modo posteaquam caenatum est accipiens
15 et hunc praeclarum calicem in sanctas ac uenerabiles manus
suas, item tibi gratias agens benedixit dedit discipulis suis dicens:
Accipite et bibete ex ^re^o omnes, hic est enim calix sanguinis mei
18 noui et aet^rni testamenti mysterium fidei qui pro uobis et pro mul-
tis effundetur in remissione peccatorum. Haec quotienscumque
feceritis, in mei memoriam faciaetis.

21 Unde et memores sumus, domine, nos tui serui sed et plebs tua 1250
sancta Christi filii tui domini dei nostri tam beatae passionis nec
non et ab inferis resurrectionis sed et in caelos gloriosae ascensionis:
24 offerimus praeclare maiestati tuae / de tuis donis ac datis [*f. 182r*]
hostiam puram, hostiam sanctam, hostiam immaculatam, panem san-
ctum uitae aeternae et calicem salutis perpetuae.

27 Supra que propitio ac sereno uultu respicere digneris et accepta 1251
habere, sicuti accepta habere dignatus es munera pueri tui iusti
Abel et sacrificium patriarchae nostri Abrahae et quod tibi
30 obtulit summus sacerdos tuus Melchisedech, sanctum sacrificium,
immaculatam hostiam.

Supplices te rogamus, omnipotens deus, iube haec perferri per 1252
33 manus angeli tui in sublime altare tuum in conspectu diuine maie-
statis tuae, ut quotquot ex hac altaris participatione sacrosanctum

3 erip(e aus i) 4 (\overline{x} p)m dn auf Rasur von quam ob)(m \overline{nm} am Rand) 6 (qu
am Rand)(am oblationem auf Rasur von lationem); zuerst folgte also nach per sofort quam
7 a(s durchgestrichen und auspunktiert)scriptam 13 sui(s d auf Rasur)icens 17 m(e
auf Rasur)i 18 mysteriu(m auf Rasur) 21 sumu(s auf Rasur). 25 sanct(a auf
Rasur)m 25/26 sanct(u auf Rasur von a)m 32 per(f aus Rasur von s(erri 33 conspec-
tu(m ausradiert)

filius tui corpus et sanguinem sumpseremus, omni benedictione caelesti et gratia repleamur: per Christum dominum nostrum.

1253 Nobis quoque peccatoribus famulis tuis de multitudine miseracionum tuarum sperantibus partem aliquam societatis [*f. 182v*] donare digneris cum tuis sanctis apostolis et martyribus, cum Iohanne Stephano Matthia Barnaban Ignatio Alexandro Marcellino Petro Felicitate Perpetua Agathae Lucia Agnem Caecilia Anastasia et cum omnibus sanctis tuis, intra quorum nos consortia non stimamur meritis sed ueniam, quaesumus, largitor admitte: per Christum dominum nostrum. 3 6 9

1254 Per quem haec omnia, domine, semper bona creas sanctificas uiuificas benedicis et praestas nobis. 12

1255 Per ipsum et cum ipso et in ipso est tibi deo patri omnipotenti in unitate spiritus sancti omnis honor et gloria per omnia saecula saeculorum. Amen. 15

1256 OREMUS. Praeceptis salutaribus moniti et diuina institutione formati audemus dicere:

1257 Pater noster qui es in caelis. Sed libera nos a malo. 18

1258 / Libera nos, quaesumus, domine, ab omnibus malis [*f. 183r*] praeteritis praesentibus et futuris, et intercedente pro nobis beata et gloriosa semperque uirgine dei genetrice Maria et sanctis apostolis tuis Petro et Paulo atque Andreas da propitius pacem in diebus nostris, ut ope misericordiae tuae adiuti et a peccatis simus liberi semper et ab omni perturbatione securi: per. 21 24

1259 Pax domini sit semper uobiscum.

Respondetur: Et cum spiritu tuo.

1260 *Post haec commonenda p̄ plebs pro ieiunii quarti septimi et decimi mensis temporibus suis, siue pro scrutiniis, uel aurium apertionum, siue orandum pro infirmis uel adnuntiandum natalitia sanctorum. Post haec communicat sacerdos cum ordinibus sacris cum omni populo.* 27 30

1261 POST COMMUNIONEM. Quos caelesti, domine, alimento satiasti, apostolicis intercessionibus ab omni / nos, quaesumus, [*f. 183v*] aduersitate custodi: per dominum. 33

2 dnm nm̄ auf Rasur von nobis 3 nobis bis peccatoribus auf Rasur von quoque peccatoribus 8 consorti(a auf Rasur von um) stimatur] aestimator 9 (d auf Rasur) ominum 16 diuin(a auf Rasur, von i?) 17 aud(e auf Rasur)mus 21 glori(o auf Rasur von a)sa 27 p̄] statt est? ple(bs darüber Rasur) ie(iu auf Rasur?)nii 29 s(c auf Rasur?)orum 33 omni nos am unteren Rand ausradiert

Laeti, domine, sumpsimus sacramenta caelestia; intercedente 1262
 pro nobis beata et gloriosa semperque uirgine dei genetrice Maria
 3 ad uitam nobis proficiant sempiternam: per.

Augeatur in nobis, domine, quaesumus, tuae uirtutis operatio, 1263
 ut diuinis uegitati sacramentis ad eorum promissa capienda tuo
 6 munere praeparemur: per.

Omnipotens deus, fac nobis tibi semper deuotam gerere uolun- 1264
 tatem <et> maiestati tuae sincero corde famulari: per.

Mysteria nos, domine, sancta purificent et suo munere tueantur: 1265
 per.

Quos tantis, domine, largiris uti mysteriis, quaesumus, ut ef- 1266
 12 fectibus nos eorum ueraciter aptare digneris: per.

Mensa tua nos, deus, a delectationibus terrenis expediat et cae- 1267
 lestibus semper instruat alimentis: per.

Tui nobis, domine, communitio sacra-/menti et puri- [f. 184r] 1268
 ficationem conferat et tribuat unitatem: per.

Tua sancta nobis, omnipotens deus, et indulgentiam praebeant 1269
 18 et auxilium perpetuae defensionis inpendant: per.

Tua nos, domine, medecinalis operatio et a nostris peruersita- 1270
 tibus clementer expediat et tuis faciat semper inherere mandatis:
 21 per.

Purificent semper et muniant tua sacramenta nos, deus, et ad 1271
 perpetuae ducant saluationis effectum: per dominum nostrum.

Quaesumus, omnipotens deus, ut munere diuino quod sumpsi- 1272
 24 mus salutari nobis prosit effectu: per.

[XVII]

27 ITEM BENEDICTIONES SUPER POPULUM POST COMMUNIONEM

Domine, sancte pater, omnipotens aeterne deus, de habun- 1273
 30 dantia misericordiarum tuarum famulos et famulas tuas praesta
 locupletes, pra^le^lsta securus: ut confirmati benedictionibus tuis
 habun-/dent in omni gratiarum actione teque perpetua [f. 184v]
 33 exultatione benedicant: per.

2 no(b *auf Rasur*)is genet(ric *auf Rasur*?)e 5 ue(g *aus* i)itati 7 fa(c *auf*
Rasur von n) 13 d(s *auf Rasur von n*) 15 (t *auf Rasur*)ui 19 peruer(s *auf Rasur*,
von l?)itatiibus 23 (d *auf Rasur*)ominum 24 q(s *auf Rasur, von u*?) 24/25 sump(s
auf Rasur)im(u *auf Rasur*)s 32 (hab *auf Rasur von abu*)nd(e *auf Rasur von i*)nt

- 1274 Gregem tuum, pastor bone, placatus intende, et oves quas praetiosa sanguine redemisti, diabolica non sinas incursione lacerari: per
- 1275 Benedic, domine, hanc familiam tuam in caelestibus et reple eam donis tuis spiritalibus; concede eis caritatem gaudium pacem patientiam bonitatem mansuetudinem spem fidem continentiam, et repleti omnibus castitatem donis tuis desiderantes ad te peruenire mereantur: per dominum nostrum. 3 6
- 1276 Benedicat uos deus omni benedictione caelesti sanctosque puros efficiat in conspectu suo, superhabundent in uos diuitiae gloriae eius, uerbo ueritatis instruat et euangelio salutis erudiat omniumque sanctorum caritate locupletet: per. 9
- 1277 / Plebi tuae, quaesumus, domine, ad te semper corda [*f. 185r*] conuerte, et quam tantis facis patrociniis adiuuare, perpetuis non desinas gubernare praesidiis: per. 12
- 1278 Propitiare populo tuo, deus, u[er]o a suis prauitatibus liberatus et toto tibi corde deseruiat et sub tua semper protectione consistat: per. 15
- 1279 Tuere, quaesumus, domine, familiam tuam et spiritalibus instrue disciplinis: per dominum nostrum. 18
- 1280 Familia tua, deus, et ad caelebranda principia suae redemptionis desideranter occurrat et eius dona perseueranter adquirat: per. 21
- 1281 Fideles tuos, domine, quaesumus, corpore pariter et mente purifica, ut tua inspiratione conpulsati noxias delectationes uitare praeualeant, atque ut earum non capiantur inlecebris, tua semper suauitate pascantur: per. 24
- 1282 Propitiare, domine, populo tuo et ab omnibus absolue peccatis, ut quod nostris offensionibus / promeremur, tua indulgentia [*f. 185v*] repellatur: per. 27
- 1283 Adesto, domine, subplicibus tuis et nihi[us] de sua conscientia praesumentibus ineffabilem miseratione succurre, ut quod non habet fiducia meritorum, tua consecret largitas inuicta donorum: per dominum nostrum. 30 33

1 g(re auf Rasur)gem (qu auf Rasur)as 3 e(t auf Rasur) 4 (ea auf Rasur)m
 pi(r auf Rasur)italibus pace(m auf Rasur) 5 et] ut 6 castitatem gehört nach continen-
 tiam 9 efficiat i(i ausradiert)n superhabun(dent auf Rasur) 10 eius] *Hs: e darüber*
Komma nach Rasur eines Striches 13 patroc(in(ii auf Rasur)s 15 (u auf Rasur)t
 suis auf Rasur 16 semp(e auf Rasur von r oder i)r 20 caelebran(d auf Rasur)a
 21 desiderante(r auf Rasur) (do auf Rasur)na adq(ira)t auf Rasur) 28 nostri(s o auf
 Rasur)ffe(ns auf Rasur)ionibus (p ausradiert)pro (auf Rasur, von e ?)meremur 31 i(nef
 auf Rasur)fabilem su(c auf Rasur)curre 32 consecr(e auf Rasur von a)t

Da, quaesumus, domine, populo tuo et mentem quam tibi deu- 1284
 tus existat, et intellectum quo iusta deposcat, et propitiationem
 3 tuam qua pie desiderantibus quae sint profutura proficiat: per.

Plebem nomini tuo subditam, domine, propitius intuere eique 1285
 consolationes tuas iugiter per caelestem gratiam dignanter operari:
 6 per.

Familiam tuam, domine, peruigili protectione conserua et 1286
 perpetuis defende praesidiis, ut omni semper inordinatione seclusa
 9 tua iugiter prouidentia dirigatur: per.

Respice, domine, propicius / plebem tuam et toto tibi [*f. 186r*] 1287
 corde subiectam praesidiis inuicte pietatis attolle: per

12

XVIII

ORATIONES COTIDIANIS DIEBUS AD MISSAS

Perpetua, quaesumus, domine, pace custodi, quos in te sperare 1288
 15 donasti: per dominum nostrum.

Adesto nobis, misericors deus, et tuae pietatis in nobis propitius 1289
 dona concede: per.

18 **SECRETA.** Munera, domine, tibi decata, quaesumus, sanctifica 1290
 et per eadem nos placatus intende: per

21 <POST COMMUNIONEM>. Mysteria sancta nos, domine, et spiri- 1291
 talibus expleant alimentis et corpor<al>ibus tueantur auxiliis: per.

XVIII

ITEM ALIA MISSA

24 Exaudi nos, miserator et misericors deus, et continentiae salu- 1292
 taris propicius nobis dona concede: per.

Plebis tuae, deus, ad te corda conuerte, ut tuo munere talis 1293
 27 existat, cui tu perpetua beneficia largiaris: per.

SECRETA. Mistica nobis, domine, prosit oblatio, quae nos et a 1294
 reatibus nostris expediat et perpetua / saluatione confirmet: [*f. 186v*]
 30 per dominum.

POST COMMUNIONEM. Sancta tua nos, domine, quaesumus, et a 1295
 peccatis exuant et a caelestis uitae uigore confirmit: per.

2 pr(o *auf Rasur*)pitiationem 3 proficiat] pericias? 4 p(le *auf Rasur, von*
 el?)bem 9 iugi(t *Strich darüber später add*) 12 (o *auf Rasur*)rationes 16 pr(o
auf Rasur)pitius 18 (M *auf Rasur von M(unera)* d(e *auf Rasur, von i?*)cata 31 (S *auf*
Rasur von S)ancta

XX

ITEM ALIA MISSA

- 1296 Quaesumus, omnipotens deus, ut plebs tua toto tibi corde 3
deseruiens et beneficia tua iugiter mereatur et pacem: per.
- 1297 Miserere nostri, deus, et tuae nobis pietatis effectus potenti 6
bonitate largire: per.
- 1298 SECRETA. Suscipe, domine, quaesumus, hostiam redemptionis
humane et salutem nobis mentis et corporis operare placatus: per
- 1299 POST COMMUNIONEM. Tui nobis, domine, communio sacramenti 9
et purificationem conferat e^rt^l tribuat unitatem: per.

XXI

ITEM ALIA MISSA

- 1300 Rege nostras, domine, propitius uoluntates, ut nec propriis 12
iniquitatibus implicentur nec subdantur alienis: per.
- 1301 Da famulis tuis, deus, indulgentiam / peccatorum, [187r] 15
consolationem uitae gubernacionemque perpetuam, qua tibi fideliter
seruientes ad tuam iugiter misericordiam peruenire mereantur: per.
- 1302 SECRETA. Tua sacramenta nos, deus, circumtegant et reforment 18
simulque nobis temporalem remedium conferant et aeternum: per.
- 1303 POST COMMUNIONEM. Tua sancta nobis, omnipotens deus, quae 21
sumpsimus, et indulgentiam praebeant et auxilium perpetuae
defensionis inpedant: per dominum.

XXII

ITEM ALIA MISSA

- 1304 Conprimae, domine, quaesumus, noxios semper incursos et 24
salutare temporibus nostris propitius da quietem: per.
- 1305 Tu, domine, semper a nobis omnem remoue prauitatem et ad 27
tuam nos propitius conuerte iusticiam: per.

7 suscip(e aus i) 8 me(n auf Rasur)tis 16 fidel(i auf Rasur)ter 17 (iu
auf Rasur)giter 21 indul(g auf Rasur)entiam 26 quiet(e Strich darüber später add)
27 (T auf Rasur von T)u (e auf Rasur)t 28 con(u auf Rasur)erte

SECRETATA. In tuo conspectu, domine, quaesumus, talia nostra munera [efficiant] <ur>, quae et placere te ualeant et nos tibi p[er]ficere perficiant: .per..

/ POST COMMUNIONEM. Tua nobis, domine, medicinalis [f. 187v] operatio et a nostris peruersitatibus clementer expediat et ad ea quae sunt recta perducatur: <per.>

XXIII

ITEM ALIA MISSA

Ab omnibus nos defende, quaesumus, domine, semper aduersis et continuis tuere praesidiis: per.

Conserua populum tuum, deus, et tui nomine fac deuotum, ut diuinis subiectis officiis et temporalis uiriliter et aeternae donae perficiat: per.

SECRETATA. Haec nos oblatio, deus, mundet et renouet, gubernet et protegat: per.

POST COMMUNIONEM. Caelestibus, domine, pasti deliciis quaesumus, ut semper eadem quo ueraciter uiuemus adpetamus: per.

Adsit, domine, fidelibus tuis sacrae benedictionis effectus, qui mentes omnium spiritali uegitatione disponat, ut pro opera pietatis tuae muneribus impleantur: per.

XXIII

ORATIONES AD PROFICISCENDUM IN ITINERE

Adesto, / domine, subplicationibus nostris et uiam famuli tui *illius* in salutis tuae prosperitatis dispone, ut inter omnes uitae huius uarietatis tuo semper protegatur auxilio: per.

Deus qui diligentibus te misericordiam tuam semper inpendis et a seruientibus tibi in nulla es regione longinquus, dirigi uiam famuli tui *illius* in uoluntate tua, ut te protectore et te perduci per iusticiae semitas sine offensione gradiat: per.

2 quae (et *auf Rasur*) 11 deuot(u *auf Rasur von a*)m 12 uiriliter] uitae
pariter? 12/13 perficiat] percipiat? 16 c(o *aus u*)mmunionem qs *auf Rasur* 17 quo
auf Rasur von pro 18 (fid *auf Rasur*)elibus 19 omniu(m *auf Rasur*) u(t p *auf*
Rasur)ro 23 (A *auf Rasur von A*)desto subplication(i *auf Rasur, von e*)bus 24 pro(s
am Zeilenende add und vorn ausradiert)peri(*Buchstabe ausradiert, e*)tatis 25 ui(t *auf*
Rasur)ae 26 miser(i *auf Rasur*)cordiam 28 uolun(ta *auf Rasur*)te perduci] praeduce
29 (iu *auf Rasur*)sticiae

- 1315 Exaudi, domine, praeces nostras et profectioe famuli tui *illi*
 misericordiam tuam qui semper es ubique praetende, ut ab omnibus
 aduersitatibus tua opitulatione defensus iustorum desideriorum 3
 potiatur effectibus: per.
- 1316 **SECRETA.** Propitiare, domine, supplicationibus nostris et has
 oblationes, quas tibi offerimus pro famulo tuo *illo*, benignus adsume, 6
 ut uiam illius et prae-/cedente gracia tua dirigas et sub- [f. 188v]
 sequente comitare digneris, ut de actu atque incolomitate <eius>
 secundum misericordiae tuae praesidia gaudeamus: per. 9
- 1317 **INFRA ACTIONEM.** Hanc igitur oblationem, domine, famuli tui
illius, quam tibi offeret ob desiderium animae suae commendans tibi
 deo iter suum, placatus suscipias depraecamur. Cui tu, domine, 12
 angelum pacis mittere digneris, angelum tuum sanctum, sicut misisti
 famulo tuo Tubiae Rafahel angelum, qui eum saluum atque incolomem
 perducat usque ad loca destinata <et> iterato tempore oportuno
 omnibus rite perfectis reduci eum faciat in tua sancta aecclesia 15
 et laetus tibi <seruiat> et nomine tuo gratias referat: per.
- 1318 **ITEM INFRA ACTIONEM.** Hanc igitur oblationem, domine, famuli 18
 tui *illius*, quam tibi offeret pro salute famuli tui *illius*, placatus
 / suscipias depraecamur. Pro quo maiestati tuae fundimus [f. 189r]
 praeces, ut cum confirmata pacis foedera cum omni gaudio ad nos 21
 quantotius facias remeare: per. Quam oblationem.
- 1319 **POST COMMUNIONEM.** Deus infinitae misericordiae et maiestatis
 immensae, quem nec spatia locorum nec interualla temporum ab his 24
 quos tueris abiungunt, adesto famulis tuis in te ubique fidentibus
 et [per] omnem quam acturi sunt uiam dux eis et comis esse dignare:
 nihil illius aduersitatis noceat, nihil difficultatis obsistat, cuncta eis 27
 salubria, cuncta sint prospera: ut sub ope dexteræ tuae, quidquid
 iusto expetierunt desiderio, caeleri consequantur effectu: per.
- 1320 **ITEM ALIA.** Deus, qui ad uitam ducis et confitentes in te paterna 30
 protectione custodis, quaesumus, ut praesenti famulo tuo a nobis
 egrediente angelicum tribuas comitatu, ut eius / auxilio [f. 189v]
 protectus nulla mali concuciatu formidine, nullo conpraematur 33
 aduersistatis angore, nullus inruentis inimici molestetur insidiis;

I f(am auf Rasur)uli II (o aus u)(b auf Rasur) desid(e auf Rasur, von i?)rium
 17 r(e auf Rasur)f(e auf Rasur, von a?)rat 18 ha(n auf Rasur)c 21 ut cum] ut eum,
 vgl. Nr. 1458, 1459 confirmata...foedera] confirmato...foedere 24 in(t Strich darüber
 später add)ualla 25 ades(to später add) 26 e(t o auf Rasur?)mnem per über der
 Zeile auf Rasur 28 (sint p auf Rasur)rospera(Buchstabe ausradiert) 33 conc(u aus
 i)ciatur

sed spacii⟨s⟩ necessarii itineris prospero gressu peractus propriisque
locis feliciter restitutus uniuersos reperiat sospites ac debitas exsol-
uat tuo nomine gratis: per.

XXV

ITEM ORATIONES AD ITER AGENTIBUS

Deus, vere beatitudinis auctor atque largitor, dirige nos in
eam quam immaculati ambulant uiam, ut testimonia legis tuae piis
cordibus exquirentes perseueremus et diligere quod praecipunt, et
desiderare quo ducunt: per.

Deus qui sanctorum tuorum diriges gressos, ⟨amoue⟩ a nobis
iniquitatis uiam et nostri tua lege miserere, ut non obliti iudicia tua
uiam mandatorum dilatato corde curramur: per.

XXVI

ORATIONES PRO CARITATE

Deus, qui diligentibus te facias cuncta / prodesse, [f. 190r]
da cordibus nostris inuiolabilem caritatis effectum, ut desideria de
tua inspiratione concepta nulla possint temptationum mutari: per.

Deus, qui iustitiam tuam elegis in cordibus credentium digito
tuo scribis, da nobis fidei et spei caritatisque augmentum, et ut
mereamur adsequi quod promittis, fac nos amare quod praecipisti:
per.

SECRETA. Deus, qui nos ad imaginem tuam [tuam] sacramenti
renouas et praeceptis, perfice gressos nostros in semitis tuis, ut
caritatis donum quod fecisti a nobis sperare, per haec quae offerimus
facias sacrificia adpraehendi: per.

POST COMMUNIONEM. Libera nos, domine, ab omni malo propi-
ciusque concede, ut quae nobis poscimus relaxari, ipsi quoque pro-
ximis remittamus: per.

1 (pr auf Rasur?)opriisque 2 rest(i auf Rasur)tutus 6 (D auf Rasur von D)
(s uere auf Rasur) beat(i auf Rasur)tudinis no(s auf Rasur) (largit auf Rasur, wegen
des D?)or 10 s(c aus o)orum dirige(s auf Rasurs) 11 iniquitati(s auf Rasur?)
17 poss(i aus u)nt 18 tuam elegis] tuae legis 19 augmentu(m auf Rasur?) 19/20 (ut
me auf Rasur)(re auf Rasur)amur 24 carita(t auf Rasur?)is spe(r auf Rasur)are
26/27 propi(ci später add ?, vgl. Nr. 1358)usque 27 (q auf Rasur)uae

XXVII

ITEM ALIA MISSA

- 1327 Deus, largitor pacis et amator caritatis, da seruis tuis ueram cum / tua uoluntate concordiam, ut ab omnibus quae nos [*f. 190v*] pulsant temptationibus liberemur: per. 3
- 1328 Deus, qui cum omnes creaturas diligens feceris, in eam indulgentiam hominum, ut etiam illum ab impietatibus redemeris, condesti: da seruis tuis hanc caritatis affectum, ut bona pro malis rependere tuo incitentur exemplo: per. 6
- 1329 SECRETA. His, domine, sacrificiis, quaesumus, concede placatus, ut qui propriis oramus absolue delictis, non grauemur externis: per. 9
- 1330 POST COMMUNIONEM. Spiritum nobis, domine, tuae caritatis infunde, ut quos uno caelesti pane satiasti, una facias pietate concordēs: per. 12
- 1331 AD POPULUM. Da aecclesiae tuae, domine, non superbi sapere <sed> tibi placita humilitate proficere, ut proterua dispiciens et matura quaeque desiderans exerceat libera caritate: per. 15
- 1332 Confirma, domine, quaesumus, / tuorum corda fidelium et gratiae tuae uirtutis conroborā, ut et in tua sint supplicatione deuoti et mutua dilectione sinceris: per. 18

XXVIII

ORATIONES IN TRIBULATIONE

- 1333 Ineffabilem misericordiam tuam, domine, nobis clementer ostende, ut simul nos et a peccatis exuas et a paenis quas pro his meremur eripias: per. 24
- 1334 Parce, domine, parce peccantibus, et ut ad propitiationem tuam possemus accedere, spiritum nobis tribue corrigendi: per. 27

4 uolu(n *auf Rasur*)tat(e *bis n auf Rasur*)os 5 p(*ulsa auf Rasur*)nt 7 indu(lge
auf Rasur)ntiam 9 inciten(tur *bis per eng auf Rasur*) 10 secreta *auf Rasur*
 11 qui(*Buchstabe ausradiert*) 12 communi(on *auf Rasur von ne mit Strich darüber*)nem
 13 u(n *auf Rasur*)a 15 saper(e *auf Rasur von zwei Buchstaben, is?*) 19 tu(a *auf Rasur*)e
 20 d(i *auf Rasur von e*)lectione 23 (I *Zierbuchstabe*)neffabilem (m *auf Rasur*)isericordiam
 26 p(a *auf Rasur*)rce propiti(*auf Rasur, von as*)iacionem

SECRETATA. Quaesumus, domine, nostris placare muneribus, quo- 1335
 <niam> tu eadem tribuis ut placeris: per.

3 POST COMMUNIONEM. Sumpti sacrificii, domine, perpetua nos 1336
 tuitio non relinquat et noxia semper a nobis cuncta depellat: per.

XXVIII.

ITEM ALIA MISSA

6 Adesto, domine, fidelibus, tuis, et quibus supplicandi tribues 1337
 miseratus affectum, concede benignissime consolationis auxilium: per.

9 / Da nobis, quaesumus, domine, de tribulatione [f. 191v] 1338
 laeticiam, ut qui diu pro nostris peccatis afficimur, interuenientibus
 sanctis tuis caelerius in tua misericordia respiremus: per.

12 SECRETATA. Suscipe, quaesumus, domine, praeces populi tui com 1339
 oblationibus hostiarum et tua mysteria caelebrantes ab omnibus
 defende periculis: per.

15 POST COMMUNIONEM. Uiuificet nos, domine, sacra participacio- 1340
 nis infusio et perpetua protectione defendat: per dominum nostrum.

XXX

ITEM ALIA MISSA

18 Parce, domine, parce peccatis nostris, et quamuis incessabiliter 1341
 delinquentibus continua poena debea<tur>, praesta, quaesumus,
 21 ut quod ad perpetuum meremur exitium, transeat ad correptionis
 auxilium: per.

Memor esto, domine, fragilitatis humanis, et qui iuste uerberas 1342
 24 peccatores, parce propitiatus afflictis: per.

SECRETATA. Propitiare, domine, populi tui propiciatus muneribus, 1343
 / ut hac oblatione placatus et indulgentiam nobis tribuas [f. 192r]
 27 et postolata concedas: per.

POST COMMUNIONEM. Uicia cordis humani haec, domine, quae- 1344
 sumus, medicina conpescat, quae mortalitatis nostrae uenit curare
 30 languores: per dominum nostrum.

6 item *auf Rasur* 7 su(p *auf Rasur von b*)plicandi 8 b(e *auf Rasur von i*)-
 nignissime 11 respire(m *auf Rasur*)us 12 qs *am Rand auf Rasur* dne *auf Rasur*
 13 (obl *auf Rasur*)ationibus 15 parti(ci *auf Rasur von pa*)paciones 21 exitiu(m *auf*
Rasur von zwei bis drei Buchstaben) 30 p(er *auf Rasur von re*)

XXXI

ITEM ALIA MISSA

- 1345 Domine deus, qui ad hoc irasceris ut subuenias, ad hoc minaris 3
ut parcas, lapsis manum porrige et laborantibus multiplice misera-
tione succurre, et qui per te redempti sunt ad spem uitae aeternae,
tua moderatione seruentur: per. 6
- 1346 Adesto, domine, inuocationibus nostris et non sit a nobis clemen-
tiae tuae longinqua miserecordia; sana uulnera, remitte peccata:
ut nullis iniquitatibus a te separati tibi semper adherere possimus: 9
per.
- 1347 SECRETA. Sacrificia, domine, tibi cum aecclesiae praecibus immo-
landa, quaesumus, corda nostra purificent et indulgentiae / [f. 192v] 12
tuae nobis dona concilient et de aduersis prospera sentire perficiant:
per.
- 1348 POST COMMUNIONEM. Caelestis donae benedictione percepta 15
supplicis te, deus omnipotens, deprecamur, ut hoc idem et sacramenti
nobis causa sit et salutis: per.

XXXII

ITEM ALIA MISSA

- 1349 Omnipotens et misericors deus, qui peccantium non uis animas 21
perire sed culpas, contine quam meremur iram et quam praecamur
effunde clementiam, ut <de> merore in gaudium per tuam misericor-
diam transferamus: per. 24
- 1350 Deus, refugium pauperum, spes humilium salusque miserorum,
supplicationes populi tui clementer exaudi, ut quos iustitia uerberum
fecit afflictos, habundantia remediorum faciat comsolatus: per. 27
- 1351 SECRETA. Suscipe, domine, propitiatus hostias, quibus et te pla-
care uoluisti et nobis salutem potenti pietate restitui: per.

3 mi(n auf Rasur)aris 4 pa(r auf Rasur)cas 1a(b auf Rasur)orantibus 7 (A
auf Rasur von A)desto 9 iniquitatibus (zwei Buchstaben ausradiert) a auf Rasur (a.
auf Rasur von d)therere 12 aecclesi(ae auf Rasur) 14 pro(s auf Rasur von p^r)-
pera 16 id(e aus i)m 17 cau(sa sit auf Rasur) 21 ani(m auf Rasur von a)as 23 c(le-
auf Rasur von el)mentiam 27 comsolat(u aus o)s 29 uoluisti(s ausradiert) (n auf Ra-
sur)obis

POST COMMUNIONEM. / Quos munere, domine, caelesti [*f. 193r*] 1352
 reficis, diuino tuere praesidio, ut tuis mysteriis perfruentes nullis
 3 subdamur aduersis: per.

XXXIII

ITEM ALIA MISSA

6 Deus, qui offensionebus seruorum tuorum et iuste irasceris et 1353
 clementer ignoscis, praesta supplicibus indulgentiam peccatorum,
 ut reparato statu tibi subdite libertatis et correptio ab iniquitate et
 9 cessatio fiat a uerbere: per.

Parce, domine, parce supplicibus; da propitiationis auxilium, 1354
 qui praestas etiam per ipsa flagella remedium; nec haec tua correptio,
 12 domine, sit negligentibus maior causa poenarum, sed fiat eruditio
 paterna correptis: per.

SECRETATA. Oblationibus, domine, placare susceptis et ad te no- 1355
 15 stras etiam rebelles conpelle propitius uoluntates: per.

POST COMMUNIONEM. Sit nobis, quaesumus, domine, medicina 1356
 me^rn^tes et corporibus, quod de sanctis altaris tui benedictione
 18 / percipimus, ut nullis aduersitatibus perfruamur, qui [*f. 193v*]
 tanti remedii participatione munimur: per.

XXXIII

ITEM ALIA MISSA

21 Deus infinitae misericordiae et bonitatis immensae, propitiare 1357
 iniquitatibus nostris, et omnibus animarum nostrarum medere lan-
 24 guoribus, ut miserationum remissione percepta semper in tua bene-
 dictione laetemur: per.

SECRETATA. Tuere nos, domine, diuinis propi^rci^lus sacramentis, 1358
 27 et ut his congruae famulemur, eorum praesta potenter effectum: per.

POST COMMUNIONEM. Muniat, quaesumus, domine, fideles tuos 1359
 sumpta uiuificatio sacramenti et a uitis omnibus expeditos in sancta
 30 faciat deuotione currentes: per.

2 perfruent(e aus i)s 10 auxili(um auf Rasur) 17 c(o auf Rasur)poribus
 18 perfrua(mur auf Rasur) 19 muni(a durchgestrichen und auspunktier)mur 22 (bo
 auf Rasur)nitatis 24 bene(d auf Rasur)ictione 27 (e am Rand)orum per auf Rasur?
 28 fidel(e aus i)s

XXXV

ITEM ALIA MISSA

- 1360 Deus sub cuius oculis omne contrepitat et omnes conscientiae
pauescunt, propitiare omnium gemituum et cunctorum medere uul-
neribus, ut sicut nemo nostrum / liber a culpa est, ita nemo [*f. 194r*]
sit alienus a uenia: per. 3 6
- 1361 Omnipotens sempiternae deus, qui timore sentiris, dilectione
coleris, confessione placaris: misericordiam tuam effunde supplicibus,
ut qui de meritorum qualitate diffidimus, non iudicium tuum sed
indulgentiam sentiamus: per. 9
- 1362 SECRETA. Sacrificia nos, domine, caelebranda purificent et caele-
stibus inbuant institutis: per. 12
- 1363 POST COMMUNIONEM. Praesta, domine, quaesumus, ut terraenis
affectibus expiatis a superni plenitudinem sacramenti cuius liba-
uimus sancta tendamus: per. 15

XXXVI

ITEM ALIA MISSA

- 1364 Deus, humilium consolator et fidelium fortitudo, propitius esto
subplicibus, ut humana fragilitas, quae per se procliuus est ad laben-
dum, per te semper muniatur ad standum; et quae per se prona est
ad offensam, per te semper reparatur ad ueniam: per. 18 21
- 1365 Suscipe, misericors domine, supplicum praeces et secundum
/ multitudinem indulgentiarum tuarum ab omnibus nos [*f. 194v*]
absolve peccatis, ut ad omnia pietatis opera re parcende repareremur,
et quos uenia feceris innocentes, auxilio facias efficaces: per domi-
num nostrum Iesum Christum. 24
- 1366 SECRETA. Haec hostia, domine, quaesumus, et ab occultis eccle-
siam tuam reatibus semper expediat et manifestis conuenienter
expurget: per dominum nostrum Iesum Christum. 27

3 contrepitat] cor trepidat 5 sic(u auf Rasur)t 6 (a u auf Rasur)enia
9 qu(a auf Rasur)litate 14 sacr(amenti auf Rasur) 18 d(s auf Rasur) 22 (s auf
Rasur)uscipe 23 Von tuarum ab ist die ganze Seite 194v auf Rasur und die Buchstaben
stehen in grösserem Abstand voneinander als sonst(nur ca 20-22 in der Zeile gegenüber,
sonst 26-30). Diese gesperrte Schrift dauert bis zu dem späteren Eintrag der Messe XXXVIIa
auf der dreiviertels leer gebliebenen S. 159°, mit der Quaternio 27 schliesst 24 re parcende]
te parcente 26 nos(t auf Rasur)rum 28 conuenient(e aus i)(r auf Rasur)

POST COMMUNIONEM. Purificent nos, domine, sacramenta quae 3167
sumpsimus et a cunctis efficia<n>t uiciis absolutos: per dominum
3 nostrum Iesum Christum.

XXXVII

ITEM ALIA MISSA

6 Si iniquitates nostras obser-/uaberis, domine, quis [f. 195r] 1368
sustinebit? Praecamur ergo clementiam tuam, ut ubi nulla fiducia
suppetit actionum, gratia tua cupiosa resplendeat et cum delicta
9 remittit indignis et cum beneficia praestit inmeretis: per dominum
nostrum Iesum Christum. -

Misericors et miserator domine, [ae]qui nos parcendo sustentas 1369
12 et ignoscendo sanctificas, da ueniam peccatis nostris et sacramentis
caelestibus seruientes ab omni culpa liberos esse concede: per do-
minum nostrum Iesum Christum.

15 SECRETA. Hostias tibi, domine, placationis, offerimus, ut et 1370
delicta nostra miseratus absoluas et notantia corda tu dirigas:
per dominum nostrum Iesum.

18 / POST COMMUNIONEM. Supplices te rogamus, deus, ut [f. 195v] 1371
quos tuis reficis sacramentis, et tibi placitis moribus dignanter
informaes: per dominum nostrum Iesum Christum.

21 <XXXVII a>

ORATIONES IN NATALE PRESBYTERI QUALITER
SIBI MISSAS DEBEAT CELEBRARE

24 *Deus, cuius arbitrio omnium saeculorum ordo decurrit, respice 1372*
propitius ad me famulum tuum, quem ad ordinem presbyterii pro-
*mouere dignatus es; et ut tibi mea seruitutis placeat, tua in me*¹*miseri-*
27 *corditer*¹ *dona conserua: per.*

Domine deus noster, uerax promissor, propitiare operi tuo et 1373
mih i famulo tuo seruienti tibi tribuas perseuerantem in tua uoluntate
30 *famulatum, ut diebus nostris ut merito et numero populus tibi seruiens*
augeatur: per.

7 (u aus i)bi 9 cu(m benef auf Rasur)icia 12 n(o auf Rasur)stris 21 Zu
der hier. ab Zeile 7 von einer Hd des frühen 9. Jahrhunderts eingeschalteten Messe
Nr. XXXVIIa vgl. A. WILMART: *Revue bénédictine* 50 (1938) 320-328 25 von famulum
ab Minuskel, vorher Unziale

- 1374 *SUPER OBLATA. Perfice, domine, quaesumus, benignus in nobis, ut que sacris misteriis profitemur, piis actionibus exequamur; per.*
- 1375 *Hanc igitur oblationem, domine, seruitutis meae quam tibi offero ego famulus tuus et sacerdos pro eo quod me elegere dignatus [es] in ordinem presbiterii, ut sacrificiis tuis ac diuinis altaribus | [f. 195a^r] deseruirem: pro hoc reddo tibi uota mea deo uero et uiuo, maiestatem tuam suppliciter inplorans, ut opera manuum tuarum in me ipso custodias et idoneum me pro omnia ministrum tuae uoluntatis efficias: per.*
- 1376 *POST COMMUNIONEM. Munerum tuorum, domine, largitate sumentes supplices deprecamur, ut quibus donasti huius ministerii seruitutem, exequendi gratiae tuae tribuas facultatem: per dominum.*

/ XXXVIII [f. 196 r] 12

ORACIONES TEMPORE QUOD ABSIT MORTALITATIS

- 1377 *Deus, qui non mortem, sed paenitentiam desideras peccatorum, populum tuum, quaesumus, ad te conuerte propicius, ut dum tibi deuotus exteterit, iracundiae flagella amoueas: per.*
- 1378 *Populum tuum, quaesumus, omnipotens deus, ab ira tua ad te confugientem paterna recipe pietate, ut qui tuae maiestatis flagella formidant, de tua mereantur uenia gratulare: per.*
- 1379 *SECRETA. Subueniat nobis, domine, quaesumus, sacrificii praesentis operatio, quae nos et ab erroribus uniuersis potenter absoluat et a tocius eripiat perdicionis incursum: per.*
- 1380 *POST COMMUNIONEM. Tui nos, domine, quaesumus, tua sancta sumentes et ab omni propicius iniquitate defende: per.*

XXXVIII

ITEM ALIA MISSA

- 1381 *Ecclesiae tuae, / quaesumus, omnipotens deus, placatus [f. 196v] intende conuentum, et misericordia tua nos potius quam ira praeueniat; quia si iniquitates nostras obseruare uolueris, nulla poterit creatura subsistere; sed amirabile pietate qua nos fecisti ignosce peccantibus, ut opera manuum tuarum non facias interire: per.*

5 or(d aus i)inem 6 deseruirem bis 11 dominum auf der Rektoseite eines angehefteten Zettels, dessen Versoseite leer ist 10 su(p aus b oder b aus p)lices 19 mer(e auf Rasur?)antur 23 tui] tuere 31 o(p auf Rasur?)era

Exaudi, domine, praeces nostras et ne uellis cum seruis tuis 1382
 adire iudicium; quia sicut in nobis nulla iusticia reperitur de qua
 3 praesumere ualeamus, ita te fontem pietatis agnoscimus, a quo et a
 peccatis nostris nos ablue et a necessitatibus liberari confidemus: per.

SECRETA. Per haec, quaesumus, ueniat, domine, sacramenta 1383
 6 nostrae redemciones effectus, qui nos et ab humanis retrahat semper
 excessibus et ad salutaria cuncta perducatur: per.

/ POST COMMUNIONEM. Huius operatio nos, domine, [f. 197r] 1384
 9 sacramenti, quaesumus, purificet semper et muniat: per.

XL

ITEM ALIA MISSA

12 Deus, cuius misericordiam caelestium quoque uirtutum indi- 1385
 gent potestates et in cuius conspectu nullus est hominum absque
 sorde et poena peccati, delicta populi tui, quaesumus, auerte pro-
 15 piciatus, ut quos propriae conscienciae reatus accusat, bonitatis
 tuae patientia faciat uenia promereri: per dominum nostrum.

Deus, cuius tanta est excellencia pietatis, ut uno peccatore 1386
 18 conuerso maximum gaudium facias in caelis habere: respice in exigua
 populi porcione, ut omni uexacione depulsa hereditas tua in numero
 augeatur et deuocione perficiat: per.

21 SECRETA. Protegat nos, domine, quaesumus, hostia salutaris, et 1387
 quae / ad honorem tui nominis immolatur, nobis prosit [f. 197v]
 ad ueniam: per.

24 POST COMMUNIONEM. Sancta tua nos, domine, sumpta uiuifi- 1388
 cent et misericordiae sempiternae praeparent expiatos: per dominum
 nostrum.

27 XLI

ITEM ALIA MISSA

Exaudi, domine, quaesumus, populum tuum de tua misericordia 1389
 30 malorum suorum ueniam subplicantem, et quia potens es peccata

I tuis (*Rasur von zwei bis drei Buchstaben*) 3 (i später zu I gemalt)ta 17 tan(ta
 später add.) est auf Rasur 18 ma(x auf Rasur)imum 19 de(p am Zeilenende ausra-
 diert)pulsa 20 augeat(ur später add.) 27 XLI auf Rasur

demittere, supplicia quae nostris meremur operibus potencie tuae pietatis auerte: per.

- 1390 Iram tuam, quaesumus, domine, a populo tuo miseratus auerte, 3
quam nostris quidem meremur operibus, sed humana fragilitate
sustinere non possumus; illa nos itaque contine pietate, qua prestare
solis indignis: per. 6
- 1391 SECRETA. Concide nobis, domine, quaesumus, ut haec hostia 9
salutaris et nostrorum fiat purga-/tio delictorum et tuae [f. 198r]
propiciacio potestatis: per.
- 1392 POST COMMUNIONEM. Plebem nomini tuo subditam, domine, pro- 12
picius intuere eique tuas consolaciones iugiter per caelestem gratiam
dignanter operare: per.

XLII

ORATIONES PRO MORTALITATE ANIMALIUM

- 1393 Deus, qui laboribus hominum eciam de mutis animalibus solacia 15
subrogasti, supplicis te rogamus, ut sine quibus non alitur humana
condicio, nostris facias usibus non perire: per dominum.
- 1394 Deus, qui humane fragilitate necessaria prouidisti misericors 18
admoenicola iumentorum, quaesumus: eadem miseris consolendo
non subtrahas, et quorum nostris meritis seuit interitus, tua nobis
parcendo clemencia cessare iubeas uastitatem: per. 21
- 1395 SECRETA. Sacrificiis, domine, placatus oblati opem tuam no- 24
stris temporibus clementer / impende: per. [f. 198v]
- 1396 POST COMMUNIONEM. Benediccionem tuam, domine, populus 24
fidelis accipiat, quae corpore saluatus ac mente et congruam tibi
semper exhibeat seruitutem et propiciacionis tuae beneficia semper
inueniat: per. 27
- 1397 Auerte, domine, quaesumus, a fidilibus tuis cunctis miseratus 27
errores et seuiencium morborum depelle perniciem, ut quos merito
flagellas deuos, foueas tua miseratione correctos: per. 30

2 piet(a auf Rasur)tis 5 (i später zu I verlängert)lla pieta(te auf Rasur)
15 ecia(Strich auf Rasur eines Buchstabens)m 19 adm(o auf Rasur)enicola 20 m(eri auf
Rasur von ire)tis 21 cl(e auf Rasur)mencia 23 cl(e auf Rasur von i)menter (im
ausradirt) impende. 25 (m auf Rasur)ente 26 et auf Rasur benefi(cia sem auf Ra-
sur)per 28 domin(e auf Rasur)

XLIII

ORATIONES DE STERELITATE

3 Sempiternae pietatis tuae habundanciam, domine, supplicis 1398
inploramus, ut nos beneficiis quibus non meremur anticipans bene-
facere cognoscaris indignis: per.

6 Da nobis, quaesumus, domine, piaae supplicacionis effectum et 1399
pestilenciam famemque propiciatus auerte, ut mortalium corda
cognoscant et te indignante talia flagella pro-/ducere et te [*f. 199r*]
9 miserante cessare: per.

SECRETATA. Deus, qui humani generis utramque substantiam prae- 1400
sencium munerum et alimentum uegitas et renouas sacramento,
12 tribue, quaesumus, ut eorum et corporibus nostris subsidium non
desit et mentibus: per.

POST COMMUNIONEM. Guberna, quaesumus, domine, temporali- 1401
15 bus aduementis, quos dignaris aeternis informare misteris: per do-
minum nostrum.

XLIIII

ORATIONES AD PLUUIAM POSTOLANDAM

18 Deus, in quo uiuimus mouimur et sumus, pluuiam nobis tribue 1402
congruentem, ut presentibus subsidiis sufficienter adiuti sempiterna
21 fiducialius appetamus: per.

Terram tuam, domine, quam uidemus nostris iniquitatibus 1403
tabescentem, caelestibus aquis infunde adque inriga beneficiis graciae
24 sempiternae: per.

Delicta, domine, quaesumus, miseratus absolue et aquarum sub- 1404
sidia prae-/be caelestium, quibus terrena condicio uegitata [*f. 199v*]
27 subsistat: per dominum nostrum.

SECRETATA. Oblatis, domine, plagare muneribus et oportunum tri- 1405
bue nobis pluuiiae sufficientis auxilium: per.

30 POST COMMUNIONEM. Tuere nos, domine, quaesumus, tua sancta 1406
sumentis et ab omnibus propitius absolue peccatis: per.

4 nos *Strich darüber* 7 mortali(um *auf Rasur?*) 20 su(f *auf Rasur?*)ficienter
28 muner(i *auf Rasur*)bus oportun(u *auf Rasur*)m 29 (n *auf Rasur*)o(bi *auf Rasur*)s
30 c(o *aus n?*)mmunionem no(s *auf Rasur*) 31 propitius absolue *eng auf Rasur*

XLV

ITEM ALIA MISSA

- 1407 Omnipotens sempiterni deus, cuius munere elementa omnia 3
recreantur, reminiscere miseracionum tuarum et salutiferos ymbres
humano generi concide propicius, quatenus fecunditatis tuae alimo- 6
niis omnis terra laetetur: per.
- 1408 Omnipotens sempiternae deus, petimus diuinam clemenciam
tuam, ut faciem tocius terrae largioris ymbribus inrigare digneris
auresque salubres tribuas atque aegris restituas pristinam sanitatem, 9
et animae quae promissiones tuas sitiunt, de tua semper / [*f. 200r*]
caritate habundancia repleantur: per.
- 1409 Deus, qui ad mutandam aeris qualitatem operis caelum nubi- 12
bus et paras terrae pluuiam, apere fontem benignitatis tuae et terram
squalidam et ariditatem pulueream laeto ymbre fecunda, ut reci- 15
pisse nos uenia peccatorum cessante iam correptione laetemur: per.
- 1410 SECRETA. Placare, domine, muneribus semper acceptis et diutur-
na tempora diffusis nubibus siccitatem: per.
- 1411 POST COMMUNIONEM. Praecibus populi tui, domine, quaesumus, 18
placatus adspira, ut ueniam tribuas humanis excessibus et opem mi-
seris benignus impende: per dominum nostrum.
- 1412 Da nobis, domine, quaesumus, pluuiam salutarem et aridam ter- 21
rae faciem fluentis caelestibus dignanter infunde: per.

XLVI

ORATIONES AD POSCENDAM SERENITATEM

- 1413 Ad te nos, domine, clamantes exaudi et aeris serenitatem
nobis tribuae supplicantes, ut qui pro pec-/catis nostris [*f. 200v*]
iuste adfligimur, misericordia tua praeueniente clemenciam sentia- 27
mus: per.
- 1414 Deus, qui fidelium praecibus flecteris et humilium confessione
placaris, conuersis a te propiciare supplicibus, et quos fecisti iram 30
intellegere castigantes; fac misericordiam sentire parcentis: per.

3 elim(e *auf Rasur*)nta 5 generi (*Buchstabe ausradiert, s?*) 8 ymb(r *auf Rasur*)ibus 9 pri(s *auf Rasur*)tinam 10 et] ut si(t *auf Rasur*)iunt 12 ein Drittel der Zeile vor D ist leer 14 squ(a *auf Rasur*)lidam arid(itat *auf Rasur*)em 16 sec(re *auf Rasur*)ta 16/17 diuturna tempora] diuturnam tempera 17 n(ub *auf Rasur*)ibus 25 (A. *auf Rasur*)d (cl *auf Rasur*)amantes e(t ae *auf Rasur wegen des A*)ris 26 suppli- ca(n *ausradiert und Loch*) (ntes ut *auf Rasur, von tibus?*)

Deus, qui omnium rerum tibi seruiencium natura per ipsos 1415
 modos aeris ad cultum tuae maiestatis institues, tranquillitatem
 3 nobis misericordiae tuae remotis largire terroribus, ut cuius iram
 expauimus, clemenciam sentiamus: per.

SECRETA. Praeueniat nos, quaesumus, domine, gracia tua semper 1416
 6 et subsequatur et has oblaciones, quas pro peccatis nostris nomini
 tuo consecrandas deferemus, benignus adsume, ut per intercessione
 sanctorum tuorum cunctis nobis proficiant ad salutem: per.

7 / POST COMMUNIONEM. Plebs tua, domine, capiat sacrae [f. 201r] 1417
 benedictionis augmentum et copiosis beneficiorum tuorum subleue-
 tur auxiliis, quae tantis intercessionum deprecacionibus adiuuatur:
 12 per.

XLVII

ORATIONES POST TEMPESTATE ET FULGORA

15 Magnificenciam tuam, domine, praecamus suppliciter inplorantes, 1418
 ut quia nos eminentibus periculis exuisti, a peccatis quoque beni-
 gnus absoluas, ut et beneficia nobis maiora concedas et tuis nos
 19 facias parere mandatis: per.

A domo tua, quaesumus, domine, spiritalis nequiciae pellantur 1419
 et aeriarum discedat malignitas potestatum: per.

21 <SECRETA>. Offerimus, domine, laudes et munera pro concessis 1420
 beneficiis gracias referentis et pro concedentis semper suppliciter
 depraecantes: per.

24 POST COMMUNIONEM. Omnipotens sempiternus deus, qui nos et 1421
 castigando / sanas et ignoscendo conseruas, praesta [f. 201v]
 supplicibus tuis, ut et tranquillitatis huius optate consolacionis
 27 laetemur et dona tuae pietatis semper utamur: per.

XLVIII

ORATIONES PRO HIS QUI AGAPE FACIUNT

30 Oremus, dilectissimi nobis, omnipotenti deo pro filio nostro 1422
illo, qui recolens diuina mandata de iustis laboribus suis uictum
 indigentibus subministrat, quatenus haec deuocio ipsius, sicut nobis
 33 est necessaria, ita sic sit deo semper accepta: per. Oremus.

2 modos] motus 3 terr(o *auf Rasur von* e)ribus (u *auf Rasur*)t 6 subsequ(at
auf Rasur)ur 8 proficiant *bis* per *auf Rasur* 16 emin(entibus *auf Rasur*) 17 ma(i
aus l)ora 18 p(a *auf Rasur*)rere 24 q(u *darüber Rasur*)i 31 illo *später add* 32 (ip *auf*
Rasur)sius 33 sic *später add* si(t *auf Rasur von* c)

1423 Sanctum ac uenerabilem retributorem bonorum operum domi-
 num depraecamur pro filio nostro *Illo*, qui de suis iustis laboribus
 uictum indigentibus administrat, ut dominus caelestis sua mise-
 ricordia terrenam aelymosinam conp^rl^lenset et spiritales diuicias
 largiatur; tribuat ei magna pro paruis, pro / terrenis [*f. 202r*]
 caelestia, pro temporalibus sempiterna: per. 3 6

XLVIII

ITEM ORATIONES AD MISSAS

1424 Deus, qui post baptismi sacramentum secundum ablucionem
 peccatorum elemosinis indidisti, respice propicius super famulum
 tuum *illum*, cuius operibus tibi gratiae referuntur; fac eum praemio
 beatum, quem fecisti pietate deuotum: per. 9 12

1425 Deus, qui hominem ad tuam imaginem facto eciam spiritalem
 alimoniam praeparasti, concide filio nostro famulo tuo *illo*, qui in
 pauperes tuos tua seminat dona, ut uer^ri^lus metat suorum operum
 fructus et largitatis hodiernae compensacio isti^rus^l perpetua confera-
 tur recipiatque pro paruis magna, pro terrenis caelestia, pro tem-
 poralibus sempiterna: <per>. 15 18

1426 SECRETA. Deus, qui tuorum corda fidelium per aelymosinam
 dixisti posse mundare, praesta, quaesumus, [ut] ^huius consortiis
 / sacramenti, ut ad conscienciae suae fructum non grauare [*f. 202v*]
 studeant miseris sed iuuare: per. 21

1427 INFRA ACCIONEM. Hanc igitur oblacionem, domine, famuli tui
illius, quam tibi offeret ob iustis elemosinis suis quod in pauperes tuos
 operatur placatus suscipias depraecamur. Pro quo maiestati tuae
 supplices fundimus praeces, ut adicias ei tempora uitae, ut per multa
 curricula annorum laetus tibi in pauperes tuos haec operetur atque
 annua tibi uota persoluat: per Christum. Quam oblacionem: per. 24 27

1428 POST COMMUNIONEM. Omnipotens sempiternae deus, respice
 propicius super hunc famulum tuum *illum*, qui in pauperes
 tuos operatur: uirtute custodi, potestate tuearis, ut per multa

1 (S auf Rasur von S)anctum 5 largi(at auf Rasur?) (ur später add) 10 eli-
 mo(sinsis auf Rasur) 11 t(i darüber Rasur)bi 14 al(im auf Rasur)oniam 15 s(e
 aus i)minat uerius] uberes? 16 e(t auf Rasur von l) la(r auf Rasur)gitatis 19 (cord
 auf Rasur)a 21 sacrame(nti ut a auf Rasur?)d 23 in(fr auf Rasur)a accio(n auf Rasur)-
 em 25 m(aie auf Rasur)stati 28 christum auf Rasur 29 sempiter(nae auf Rasur)

curricula annorum laetus tibi in pauperes tuos haec operetur: per dominum nostrum.

3

/ L

[f. 203r]

MISSA IN MONASTERIO

6 Omnipotens sempiternus deus, qui facis mirabilis magna solus, 1429
praetende super famulos tuos spiritum gratiae salutaris, et ut in
ueritate tibi conplaceant, perpetuum eis rorem tuae benedictionis
infunde: per.

9 Fac, quesumus, domine, famulos tuos toto semper ad te corde 1430
concurrere, tibi subdita mente seruire, tua misericordia suppliciter
implorare et tuis iugiter beneficiis gratulare: per.

12 Famulos tuos, quaesumus, domine, placatus intende pariterque 1431
eos et a peccatis absolue propicius et a cunctis eripe benignus
aduersis: per dominum nostrum.

15 SECRETA. Hostias, domine, famulorum tuorum placatus intende, 1432
et quas in honore nominis tui deuota mente caelebrant, proficere
sibi senciant ad medullam: per.

18 Vere dignum: per Christum dominum nostrum: qui dum con- 1433
fes-/sors tuos tanta pietate glorificas, ut nullum apud te [f. 203v]
sanctum propositum doceas esse sine praemio, quanto magis durio-
ra certamina sustententes ad tuae quoque retributionis munus
inuitas. Et ideo.

24 INFRA ACCIONEM. Hanc igitur oblacionem, domine, famulorum 1434
tuorum, quam tibi offerunt ob deuocione mentis suae, pius ac pro-
picius clementi uultu suscipias, tibi quae supplicantes libens pro-
tege, dignanter exaudi et aeterna eos protectione conserua, ut semper
27 in tua relegione laetantes instanter in sanctae trinitatis fide catholica
perseuerent. Nobis haec quoque unianimiter et crebrae petentibus
ipse praestabis, omnipotens deus: per Christum.

30 POST COMMUNIONEM. Quos caelesti recreas munerae, perpetuo, 1435
domine, comitare praesidio: / et quos fouere non desinis, [f. 204r]
dignus fieri sempiterna redemptione concede: per.

4 monas(terio auf Rasur) 7 perpetu(um auf Rasur von m) 13 er(ipe auf
Rasur?) 15 sec(ret auf Rasur)a 20/21 certami(na später add?) 21 (su am Rand)
(stenente auf Rasur)s

LI

ITEM ORATIONES MONACHORUM

- 1436 Tu famulis tuis, quaesumus, domine, bonos mores placatus 3
instituae, tu in eis quod tibi placitum sit dignanter infunde, ut et
digni sint et tua ualeant beneficia promerere: per.
- 1437 Respice, quaesumus, domine, famulos tuos et in tua misericor- 6
dia confidentes caeleste protege benignus auxilio: per.
- 1438 Da famulis tuis, quaesumus, domine, in tua fide et sinceritate 9
constanciam, ut in caritate diuina firmati nullis temptacionibus ab
eius integritate uellantur: per.
- 1439 Famulos tuos, quaesumus, domine, tua semper gracia benedi- 12
cat et inculpabiles ad uitam perducatur aeternam: per.
- 1440 Famulos tuos, quaesumus, domine, benignus intende et eis
dignanter pietatis tuae impende custodiam: per.
- 1441 Famulis tuis, quaesumus, domine, sperata concede / et [*f. 204v*] 15
ab omnibus eos culpis excusa: per.
- 1442 Adesto, domine, supplicacionibus nostris et famulos tuos assi- 18
dua proteccione conserua, ut qui tibi iugiter famulantur, continua
remuneracione ditentur: per.

LII

INCIPIT ACCIO NUPCIALIS

- 1443 Adesto, domine, supplicacionibus nostris et institutis tuis, 21
quibus propagacione humani generis ordinasti, benignus assiste, ut
quod te auctore iungitur, te auxiliante seruetur: <per.> 24
- 1444 Quaesumus, omnipotens deus, instituta prouidenciae tuae pio
fauore comitare, et quos legitima societate connectis, longeva pace
custodi: per. 27
- 1445 SECRETA. Adesto, domine, supplicacionibus nostris et hanc
oblacionem famularum tuarum *illarum*, quam tibi offerunt pro fa-
mula tua *illa*, quam ad statum maturitatis et ad diem nupciarum 30
perducere dignatus es, placidus ac benignus adsume, ut quod tua
dis-/positione expeditur, tua gratia compleatur: per. [*f. 205r*]

Uere dignum: qui foedera nupciarum blando concordiae iugo 1446
 et insolubile pacis vi^rn^ocolo nexuisti, ut multiplicandis adobcionum
 3 filii sanctorum conubiorum fecunditas pudica seruiret. Tua enim,
 domine, prouidencia tuaque gracia ineffabilibus modis utrumque
 dispensat, ut quod generacio ad mundi aededit ornatum, regeneracio
 6 ad aeclesiae perducat augmentum.

INFRA ACCIONEM. Hanc igitur oblationem famularum tuarum 1447
illi et illas, quam tibi offerunt pro famula tua *illi*, quaesumus, domine,
 9 placatus accipias: pro qua maiestatem tuam supplices exoramus, ut
 sicut eam ad aetatem nupciis congruentem peruenire tribuisti, sic
 eam consorcio maritali tuo munere copolatam desiderata subolae
 12 gaudere proficias adque ad optatam seriem cum suo coniuge proueus
 benignus annorum: diesque nostris.

INFRA ACCIONEM AD TRECESIMUM UEL ANNUALEM NUPTIARUM. 1448
 15 / Hanc igitur oblacionem, domine, famulorum tuorum [*f. 205v*]
illi et illas, quam tibi offeret ob diem trecesimum coniunctiones suae
uel annualem, quo die eos iugali uinculo sociare dignatus es, placatus
 18 suscipias depraecamur. Ob hoc igitur reddunt tibi uota sua deo uero
 et uiuo. Pro quibus traemendae piaetati tuae supplices fundimus
 praeces, ut pariter bene et pacifici senescant et uideant filios filio-
 21 rum suorum usque in terciam et quartam progeniem et te benedicant
 omnibus diebus uitae suae: per Christum dominum nostrum. Quam
 oblacionem tu, deus.

24 *Perconpleis canonem plenariam et dicis oracionem dominicam* 1449
et sic eam benedicis his uerbis:

INCIPIT ORACIO. Deus, qui mundi crescentis exordio multipli- 1450
 27 cata prole benedicis, propiciare supplicacionibus nostris et super hanc
 famulam tuam opem tuae benedictionis infunde, / ut in [*f. 206r*]
 iugali consortio affectu conpari, mente consimili, sanctitate mutua
 30 copulentur: per.

INCIPIT BENEDICTIO. Pater, mundi conditor, nascentium genitor, 1451
 multiplicandi originis institutor, qui Adae comitem tuis manibus
 33 addedisti, cuius ex ossibus ossa crescentia parem formam admira-
 bile diuersitate signarent: hinc ad totius multitudinis incrementum
 coniugalis t^hori iussa consorcia, quo totum inter se saeculum con-

4 pro(*Kürzung auf Rasur*)uidencia 5 (aeded *auf Rasur*)it 6 p(erducat *auf*
Rasur) 7 tu(arum *auf Rasur*) 8 (p *auf Rasur von per-Kürzung*)ro 12 profi-
 cias] perficias? p(ro *auf Rasur*)ueas 16 coniunction(e *Strich darüber ausradiert*)s
 19 traemend(ae *auf Rasur*) 22 o(mn *darüber Rasur*)ibus 24 perco(n *auf Rasur*)pleis
 26/27 mu(l *auf Rasur*)tiplicata 27 (pro *Kürzung auf Rasur, von er?*)le p(ro *Kürzung*
auf Rasur, von er?)picicare 29 iugali *auf Rasur* 32 ma(nibus *bis c auf Rasur*)uius

ligarent, humani generis foedera nexuerunt. Sic enim tibi, domine, placitum, sic necessarium fuit, ut, quia longe est et infirmius, quod homine similem quem quod tibi deo feceras, additus forciorae sexus infirmior, ut unum efficeris ex duobus, et pari pignore soboles mixta maneret: tunc per ordinem flueret deiesta posteritas et priores uentura sequerentur, nec / ullum sibi finem in tam braeui [f. 206v] termino, quamuis essent caduca, proponerent. Ad haec igitur date sint leges instituta uenturae. Quapropter huius famulae tuae, pater, rufdilmenta sanctifica, ut bono et prospero sociata consortio leges aeterna iussa custodiat, memineretquae, domine, non tantum ad licenciam coniugalem, sed ad obseruanciam fidei sanctorum pignorum diligatam. Fidelis et casta nubat in Christo, imitatrix quae sanctarum permaneat faeminarum. Sit amabilis ut Rachel uiro suo, sapiens ut Rebecca, longeva et fidelis ut Sarra. Nihil ex hac subsituius ille auctor praeuaricationes usurpet; nexa fidei mandatis quae permaneat faeminarum. Seruiens deo uero deuota muniat infirmitatem suam robore discipline. Uni t^horo iuncta contactus uite illicitus fugiat. Sit uerecunda grauis, pudore uenera-/bilis, doctrinis cae- [f. 207r] lestibus erudita. Sit fecunda in subole^s, sit probata et innocens, et ad beatorum requiem usque ad caelestia regna perueniat: per.

1453 *Post haec dicis: Pax uobiscum. Et sic eos comunicas. Deinde posteaquam comunicauerint dicis super eos benedictionem his uerbis:*

1454 Domine, sanctae pater, omnipotens aeternae deus, iteratis praecibus te supplices exoramus, pro quibus apud te supplicator est Christus: coniunctiones famulorum tuorum fouere digneris, benedictiones tuas excipere mereantur, ut filiorum successibus fecundentur; nupcias eorum sicut primi hominis confirmare dignare; auertantur ab eis inimici omnes insidiae, ut sanctitatem patrum etiam in ipso coniugio imitentur, qui prouidentia tua, domine, coniungi meruerunt: per.

1455 ITEM POST COMMUNIONEM. Exaudi nos, domine, sanctae pater, omnipotens aeternae deus, ut quod / nostro ministratur [f. 207v] officio, tua beⁿedictione potius impleatur: per.

I nexu(e aus i)runt 2 est et *später* aus esset 3 homine similem quem] homini simile quam forciorae] fortiori *Ve IIIo* 4 efficeris] efficeret *Ve* 5 maneret] maneret *Ve* tunc] dum *Ve* deiesta] digesta *Ve* 6 sequerentur(n und zwei Buchstaben? ausradiert) 10 aeter(na auf Rasur von vier Buchstaben) 11 pign(o auf Rasur von e)rum
14 subsi(t auf Rasur)iuus 15 (a am Rand) (uc auf Rasur)tor 18 uer(e auf Rasur)-cunda 19 fe(cunda auf Rasur) subole(s über der Zeile auf Rasur eines Striches) 20 a(d auf Rasur, von h?) 22 his (uer am Rand, ausradiert) 27/28 auer(tan später am Rand add.)tur 30 mer(u auf Rasur, von e?)erunt

LIII

ORACIO IN NATALE GENUINUM

3 Omnipotens sempiternae deus, tocius conditor creaturae, praeces 1456
 nostras clementer exaudi et annos famuli tui *illius*, quem de
 maternis uisceribus in hac uita prodere iussisti, prosperos pluri-
 6 mosquae largire, ut omne tibi exigat placiturus aetate; per dominum
 nostrum.

Deus, qui saeculorum omnium cursum ac momenta temporum 1457
 9 regis, exaudi nos propicius, et concede, ut famuli tui *illius*, cuius
 hodie natalem diuinae caelebramus consecratione mysterii, longe-
 uam ei largiaris aetatem, quatenus fidei eius augmentum multisquae
 12 annorum curriculis haec solem¹p¹nitatis / deuotio perse- [f. 208r]
 ueret: per.

SECRETATA. Adesto, domine, supplicationibus nostris et hanc 1458
 15 oblationem famuli tui *illius*, quam tibi offeret ob diem natalis sui
 genuinum, quo die cum de maternis uisceribus in hunc mundum
 nasci iussisti, placidus ac benignus adsume: per.

INFRA ACCIONEM. Hanc igitur oblacionem, domine, famuli tui 1459
illius, quam tibi offeret ob diem natalis suis caelebrans genuinum,
 quo die cum de maternis uisceribus in hunc mundum nasci iussisti
 21 ad te cognoscendum deum uerum et uiuum, placatus suscipias depre-
 camur; ob hoc igitur reddit tibi uota sua deo uiuo et uero. Pro quo
 maiestati tuae supplices fundimus praeces, ut adicias ei annos et
 24 tempora uitae, ut per multa curricula annorum laetus tibi haec sua
 uota persoluat atque ad optatam perueniat senectutem et te bene-
 dicat omnibus diebus uitae suae: per.

POST COMMUNIONEM. Deus, uita fidelium, timentium te saluator 1460
 / et custos, qui famulum tuum *illum* ad hanc diem natalis [f. 208v]
 sui genuini exemto anno perducere dignatus es, gratiam in eo uite
 30 protectoris augmenta et dies eius annorum numerositate multi-
 plica, ut te annuente per felicem prouectus aetatem ad principatum
 caelestium gaudiorum peruenire mereatur: per.

8 mo(m *auf Rasur von n*)enta 14/15 ha(nc ob *auf Rasur*)lacionem 16 cum]
 eum *vgl. Nr. 1318* 19 tibi *auf Rasur* 19 cum] eum, *vgl. Nr. 1318* 21 (cog *auf*
Rasur) noscendum 21/22 (de *später?*) (precamur *auf Rasur*) 24 cur(ri *auf Rasur*)cula
 30 eius *auf Rasur* · annorum *am Rand auf Rasur*

LIIII

ORACIONES AD MISSAM PRO STERILITATE MULIERUM

- 1461 Deus, qui emortuam uuluam Sarrae ita per Abrahae semen 3
fecundare dignatus es, ut ei etiam contra spem sobolis nasceretur:
praeces famulae tuae *illius* pro sua sterilitate depraecantes propi- 6
tius respice et ea iuxta tenorem praecedentium patrum et fecundi-
tatem tribuas et filium que donaueris benedicas: per.
- 1462 Deus, qui famulum tuum Isaac pro sterilitate coniugii sui te 9
deprecante exaudire et conceptum Rebeccae donare dignatus es,
praeces famulae tuae *illius* pro percipienda prole benignus exaudi,
ut firmamentum spei quod in tua / misericordia posuit, [*f. 209r*] 12
ea ex praeepto munere quod postolat confirmetur: per.
- 1463 Deus, qui obprobrium sterilitatis a Rachel auferens, dum an- 12
xietate prolem quaereret, meruit fecundare: concede propicius, ut
famula tua *illa* in earum faeminarum que tibi placuerunt sortem 15
fecunditatis accipiat et quod fideliter a tua pietate deposcit obte-
neat: per.
- 1464 Omnipotens sempiternae deus, qui continuum etiam post 18
futuram ad te praecem gemitum Annae, dum eam fecundaris, in
gaudium conuertisti: desiderium famulae tuae *illius* ut fecundetur 21
propicius perfice et ad laudem gloriae tuae ab ea obprobrium steri-
litis benignus auerte: per.
- 1465 Deus, cuius occulto consilio ideo Helisabeth sterelis uterus extitit, 24
ut quandoque angelica pocius uoce fecundaretur: concede propicius,
ut sicut illa in iudaico populo praecursorem domine, ita famula tua
illa in filio qui ad credulitatem tibi huius populi pure deseruiat fecun- 27
detur: per.
- 1466 Deus, qui anxietate stere-/lium pie respiciens in eis [*f. 209v*] 30
fecunditatem etiam in sua dispiratione mirabiliter operaris, concede
propitius, ut famula tua *illa* de percipienda sobole, quod per se non
ualet, serui tui Gregorii mereatur praecibus obtinere: per.
- 1467 Omnipotens sempiterne deus, qui maternum affectum nec in 33
ipsa sacra semper uirgene Maria qui redemptorem nostrum genuit
denegasti, concede propitius, ut eiusdem dei genetris praecis famula
tua *illa* esse genetrix mereatur: per.

3 (p *auf Rasur* von q)er 12 (q *auf Rasur*)uod 14 meru(it *auf Rasur*) 16 (t
auf Rasur von p)ua 19 futuram] factam? fusam? 31 s(e *auf Rasur*)rui 33 (sa *am*
Rand)cra 34 gene(tris *bis* fa *auf Rasur*?)mula 35 ge(netrix *bis* per *auf Rasur*)

SECRETATA. Suscipe, domine, praeces nostras cum muneribus hostiarum, quas pro famula tua *illa* clementiae tuae supplici mente deferimus, ut quia affectum filiorum maximae in matrum uisceribus indidisti, merorem infecunditatis ab ea submoueas et ad concipiendam subolem misericorditer benedicas: per. 1468

INFRA ACCIONEM. Hanc igitur oblacionem seruitutis nostrae sed et cunctae familiae < tuae >, quam tibi offerimus pro famula tua *illa*, quaesumus, domine, / ut placatus suscipias. Pro qua [f. 210r] maiestate tuae supplices fundimus praeces, ut oracionem eius exaudias et eius uterum uinculum sterilitatis absoluens et prolem in qua nomen tuum benedicatur concedas: diesque nostros. 1469

POST COMMUNIONEM. Caelestis uitae munus accipientis quaesumus, omnipotens deus, quod pro famula tua *illa* depraecati sumus, clementer a tua pietate exaudire mereatur: per. 1470

LV

BENEDICTIO UIDUAE QUAE FUERIT CASTITATE PROFESSA

Consolare, domine, hanc famulam tuam uiduitatis languoribus constrictam, sicut consolare dignatus es Sarapthenam uiduam per Heliam prophetam; concede ei pudicitiae fructum, ut antiquarum non memineat uoluptatum; nesciat etiam incentiua desideria, ut soli tibi subdat propria colla, quo possit pro laboribus tantis sexagisimum gradum percipere¹ munus delectabile sanctitatis: per. 1471

LVI

ORATIONES PRO PACE

Deus, a quo sancta desideria et recta sunt consilia et iusta sunt opera, da seruis tuis / illam quam mundus dare non potest [f. 210v] pacem, ut et corda mandatis tuis dedita et hostium sublata formidine tempora sint tua protectione tranquilla: per. 1472

1 p(raece auf Rasur?)s 4 indi(d auf Rasur von s)isti 8 illa qs dne auf Rasur
 10 eius] Hs e darüber Komma auf Rasur eines Striches 16 (pro auf Rasur)fessa 17 (C
 auf Rasur)onsolare 18 constr(i auf Rasur?)ctam 19 p(u aus ii(dicitiae fruc(tum auf
 Rasur) 21 sub(da auf Rasur?)t propria bis 22 per eng auf Rasur 23 LVI auf
 Rasur 24 orationes bis pa auf Rasur pro pace] Hs p̄ōp̄(a braun unter der Zeile add)
 25 (D auf Rasur)eus

- 1473 Deus, conditor mundi, sub cuius arbitrio omnium saeculorum ordo decurrit, adesto propitius inuocationibus nostris et tranquillitatem pacis praesentibus concede temporibus, ut in laudibus misericordiae tuae incessabile exultatione laetemur: per. 3
- 1474 Deus, in te sperantium fortitudo, conserua in populis tuis quod es dignatus operare, potentes misericordiae tuae ostende uirtutem, ut qui superba inpetimur hostium feritatem, tua mereamur pace gaudere: per. 6
- 1475 **SECRETA.** Deus, qui credentes in te populis nullis sinis nocere terroribus, degnare praecibus et hostiis decate tibi plebis suscipere, ut pax a tua pietate concessa Romanos fines ab omni hoste faciat esse securos: per. 9
- 1476 **POST COMMUNIONEM.** Deus, auctor pacis et amator, quem / nosse uiuere, cui seruire regnare est, protege ab omnibus [*f. 2117*] inpugnationibus supplices tuis, ut qui defensione tua fidemus, nullius hostilitatis arma timeamus: per. 15
- 1477 Deus, qui misericordiae tuae potentis auxilium et prospera tribuis et aduersa depellis, uniuersa obstacula qui seruis tuis aduersantur expugna, ut remoto terrore bellorum et libertas securae religio sit quieta: per. 18

LVII 21

ORATIONES TEMPORE BELLIS

- 1478 Deus, qui conteres bella et inpugnatores in te sperantium potentiae tuae defensionis expungnas, auxiliare inplorantibus misericordiam tuam, ut omnium gencium feritate conpraessa indefessa te gratiarum actione laudemur: per. 24
- 1479 Deus, regnorum omnium regumque dominator, qui nos et percutiendo sanas et ignoscendo conseruas, pretende nobis misericordiam tuam, ut tranquillitatem pacis tua potestate firmati ad remedia correctionis utamur: per dominum nostrum. 27
- 1480 / Deus, cuius regnum est omnium saeculorum, supplicationes nostras claementer exaudi et romanorum regnum tibi subditum protege principatum, ut in tua uirtute fidentes e^rt¹ tibi placeant et super omnia regna praecellant: per. 30 33

3 ut in *auf Rasur* 7 fe(ri *auf Rasur?*)tatem 10 d(e *auf Rasur von i*)cate
 18 (s *auf Rasur*)eruis 19 securae] *secura et* 23 i(n te *auf Rasur?*) 24 de(f *auf Rasur, von s?*)ensionis 25 gen(cium *auf Rasur*) 33 (fi *später add am Zeilenende*) (den-
 tes e *auf Rasur, von fidentes?*)t

SECRETATA. Sacrificium, domine, quod immolamur intende, ut ab 1481
 omni nos exuat bellorum nequicias et in tuae protectionis securitate
 3 constituat: per.

POST COMMUNIONEM. Sacrosancti corporis et sanguinis Domini 1482
 nostri Iesu Christi refectione uegitati supplices te rogamus, omnipoten-
 6 tens deus, ut hoc remedio singulare ab omnium peccatorum nos conta-
 gione purifices et a periculorum munias incursione cunctorum: per.

LVIII

9 ITEM ALIA MISSA

Contere, quaesumus, domine, hostes populi tui et delicta nostra 1483
 quorum merito nobis dominantur emunda, ut cum te placito puri-
 12 tate mentibus nostris infunderis, largiaris et pacem: per.

Hostium nostrorum, quaesumus, domine, elide superbiam et 1484
 dexteræ tuæ uirtute prosterne: per dominum nostrum.

15 / Omnipotens deus, romani nominis inimicos uirtute, [*f. 212r*] 1485
 quaesumus, tuæ conprime maiestatis, ut populus tuus et fidei inte-
 gritate laetetur et temporum tranquillitate semper exultet: per.

18 SECRETATA. Huius, domine, quaesumus, uirtutem mysterii et a 1486
 nostris mundemur occultis et ab inimicorum liberemur insidiis: per.

POST COMMUNIONEM. Uiuificet nos, quaesumus, domine, parti- 1487
 21 cipatio tua sancta misterii et pariter nobis expiationem tribuat et
 munimen: per.

LVIII

24 ITEM ALIA MISSA

Deus, qui regnis omnibus aeternis dominaris imperio, inclina 1488
 ad praeces humilitatis nostrae aures misericordiae tuae et romani
 27 regni adesto principibus, ut tua tranquillitatem clementei tua sint
 semper uirtute uictores: per.

2 nequi(cias et auf Rasur) (in am Rand) se(c auf Rasur)uritate 6 ut(zwei
 Buchstaben ausradiert, in ?) 10 nōs] nostra 13 qs auf Rasur, von m? 26 tu(ae auf
 Rasur?) 27 clemente(i aus r?; durch i und weiter rechts nochmals ist Minuskel- s
 eingeritzt) tua (s auf Rasur von e)int

- 1489 Propiciare, domine, in te sperantibus populis et a custodia
romani nominis dexteram tuae protectionis ostende, ut regnum
maiestatis tuae deditum tua semper sit uirtute defensum: per. 3
- 1490 / Deus, qui sub tuae maiestatis arbitrio omnium regno- [f.212v]
rum contines potestatem, romani imperii propitiare principibus,
ut qui tua expectant protectione defende, omnibus sint hostibus 6
fortiores: per.
- 1491 SECRETA. Suscipe, domine, propicius hostia, quibus et te placare
uoluisti et nobis salutem potentie pietate restitui: per. 9
- 1492 POST COMMUNIONEM. Adesto, domine, populis qui sacra my-
steria contigerunt, ut nullis periculis affligantur, qui te protectore
confidunt: per. 12

LX

ITEM ALIA MISSA

- 1493 Deus, qui prouidencia tua caelestia simul et terrena moderaris, 15
propiciare romanis rebus et regibus, ut omnes hostium fortitudo
te pro nobis pugn^ran¹te frangatur: per.
- 1494 Deus, seruientium tibi fortitudo regnorum, propicius romani 18
nominis esto principibus, ut quorum tibi subiector est humilitas,
eorum ubique excellentior sit potestas: per.
- 1495 Deus, cuius regnum nulla saecula praeuenerunt nulla / [f. 213r] 21
conclaudunt, supplicationes nostras clementer exaudi et romano-
rum regnum tibi subditum protege principatum, ut in tua uirtute
fidentes omnibus sint hostibus fortiores: per. 24
- 1496 SECRETA. Propitiare, domine, praeces et hostias famulorum
tuorum et propter nomen tuum romani imperii defende rectores,
ut salus seruientium tibi principatum pax tuorum possit esse popu- 27
lorum: per.
- 1497 POST COMMUNIONEM. Protege, domine, famulos tuos subsidiis
pacis et corporis et spiritalibus enutriens alimentis a cunctis hostibus 30
redde securos: per.

2 rom(ani no auf Rasur)minis 3 tua(e ausradiert) semper per später add
6 defend(e ein senkrechter Strich ist durch das e eingeritzt) (o auf Rasur)mnibus 8 pro-
pi(c auf Rasur)ius 9 potentie] potenti 22 conclaudunt] die ganze Seite 213r und von
213v anderthalb Zeilen bis gentium in Nr. 1500 immer enger werdend auf Rasur 23 re-
gnum] regum 27 possi(t auf stärkerer Rasur)

LXI

ITEM ALIA MISSA

3 Deus, in te sperantium salus et seruientium fortitudo, suscipe 1498
propitius praeces nostrae et romani imperii adesto rectoribus, ut
tuis consiliis inspirati tua opitulatione muniti aduersum omnia re-
6 sistere sibi arma p^rr^laeualeant: per.

Deus, et temporalis uitae auctor et aeternae, miserere, suppli- 1499
cum in tua protectione fidentium, ut per uirtute brachii tui om-
9 nibus qui nobis aduersantur reuictis nec in terrenis nec a caelestibus
possimus excludi: <per>.

Omnipotens sempiternae deus, miserere supplicum in tua pro- 1500
12 /tectione fidentium et propter gloriam nominis tui barbarum [f. 213v]
gentium conpraeme feritatem, ut dexterarum tuarum uirtute defensae
liberis tibi mentibus seruiamus: per.

15 SECRETA. Deus, qui subiectas tibi glorificas potestates, suscipe 1501
propitius oblationes nostras et romanis uiris adde principibus, ut
qui se dextera tua expedi^ru^lnt protege, nulla possint aduersitate
18 superari: per.

POST COMMUNIONEM. Fidelem populum, quaesumus, domine, 1502
potentiae tuae muniat inuicta defensio, ut pio semper tibi deuotus
21 affecto et ab infestis liberetur inimicis et in tua iugiter gratia per-
seueret : per.

ITEM ALIA. Populi tui, quaesumus, omnipotens deus, propitiare 1503
24 peccatis et totius hostilitatis a nobis erroris auerte, ut romani
nominis securae libertas in tua deuotione semper exultet: per.

Protector noster aspice, deus, et ab hostium nos defende peri- 1504
27 culis, ut omne perturbatione submota / liberis tibi mentibus [f. 214r]
seruiamus: per dominum.

LXII

ITEM MISSA PRO REGIBUS

30 Deus, regnorum omnium et romani maximae protector im- 1505
perii, da seruis tuis regibus nostris *illis* triumphum uirtutis tuae
33 scienter excolere, ut cuius constitutione sunt pri<n>cipes, eius
semper munere sint potentes: per.

8/9 omn(folgt Rasur von zwei Buchstaben)ibus 13 genti(folgt Rasur von
zwei Buchstaben) um 17 expedi(u über der Zeile eingeritzt)nt protege] expetunt protegi
24 t(o auf Rasur?)tius 34 mun(e auf Rasur von i)re potēt(es auf Rasur)

- 1506 Deus, in cuius manu corda sunt regum, inclina ad praeces
humilitas nostrae aures misericordiae tuae ut principibus nostris
famulis tuis *illis* regimen tuae adpone sapientiae, ut austis de tuo 3
fonte consiliis et tibi placeant et super omnia regna praecellant: per.
- 1507 SECRETA. Suscipe, domine, praeces et hostias aecclesiae tuae
pro salute famuli tui *illius* subplicantentes et protectione fidelium 6
populorum antiqua brachi tui operare miracula, et superatis pacis
inimicis segura tibi seruiat romana libertas: per.
- 1508 INFRA ACCIONEM. Hanc igitur oblacionem, domine, / fa- [f. 214v] 9
muli tui *illius*, quam tibi ministerio officii sacerdotalis offerimus,
pro eo quod in ipsum potestatem imperii conferre dignatus es, propi- 12
cius et benignus adsume; et exoratus nostra obsecratione concede,
ut maiestatis tuae protectione confidens et euo augeatur et regno:
per.
- 1509 POST COMMUNIONEM. Deus, qui praedicando aeterni regni euan- 15
gelio romanum imperium praeparasti, praetende famulis tuis *illis*
principibus nostris arma caelestia, et pax aecclaesiarum nullo tur- 18
betur tempestate bellorum: per dominum.

LXIII

MISSA CON<TRA> IUDICES MALE AGENTIBUS

- 1510 Ecclesiae tuae, domine, praeces placatus admitte et distitutis 21
aduersitatibus uniuersis segura tibi seruiat libertate: per.
- 1511 SECRETA. Protege nos, domine, quaesumus, tuis misteriis ser- 24
uientes, ut diuinis rebus et corpore famulemur et mente: per.
- 1512 POST COMMUNIONEM. Quaesumus, domine deus noster, ut quos 27
diuina tribues participatione gaudere, humanis non sinas subiecere
periculis: per dominum.

/ LXIIII

[f. 215r]

ITEM ALIA MISSA

- 1513 Praesta, domine, quaesumus, ut toto tibi corde subiecti timen- 30
tium uoluntatum respuamus affectus: per.

2 ut] et 3 au(s *auf Rasur*)tis] haustis 4 consili(is *auf Rasur*) 7 et] ut
9 domine (famuli *am Seitenende ausradiert*) 10 mi(n *auf Rasur*)sterio (o *auf Rasur*)
fficii 15 (p *auf Rasur von D*)ost (praedicando *bis euange auf Rasur*)lio 21 et] ut

SECRETÀ. Hostias, domine, quaesumus, quas immolamus, pla- 1514
catus adsume et pro nostris expiatione peccati et pro acceleratione
3 caelestis auxilii: per.

POST COMMUNIONEM. Da plebi tuae, domine, piae semper deu- 1515
tionis affectum, ut que praua sunt respuens sancta conuersatione
6 firmetur et a peccatis libera nullis aduersitatibus adteratur: per.

Praesta, quaesumus, domine, ut aecclesia tua prumta tibi uolun- 1516
tate deseruiat, quia propinsius audire poterit et defende, cum ea
9 tibi digne praesteteris famulare: per.

LXV

ORATIONES IN CONTENCIÓNE AD MISSAS

12 Omnipotens sempiternus deus, qui superbis resistis et gratiam 1517
praestas humilibus, tribue quaesumus, ut non indignationem tuam
prouocemus elati, sed propitiationis tuae capiamus dona subiecti:
15 per.

Concede nobis, misericors deus, et studia peruersa deponere et 1518
sanctam semper amare iustitiam: per.

18 SECRETÀ. / Ab omni reatu nos, domine, sancta quae [*f. 215v*] 1519
tractamus absolua(n)t et ad efaldem muniant ad tocius prauitatis
incursum: per.

21 POST COMMUNIONEM. Quos refecisti, domine, caelesti mysterio, 1520
propriis alienis(que), quaesumus, propiciatus absolue delictis, et
diuino munere purificatis mentibus perfruamur: per.

LXVI

ITEM ALIA MISSA

Praesta, quaesumus, omnipotens deus, ut semper rationabilia 1521
27 meditantibus quae tibi sunt placita et dictis exequamur et factis: per.

Deus, qui unianimis nos in domo tua praecipis habitare, dissen- 1522
sionum causas placatus depelle nostrum, ut competentibus adiuti
30 subsidiis te largiente possimus esse concordēs: per.

2 (p der Schaft auf Rasur)ro aceler(at auf Rasur)ione 6 adter(a auf Rasur)tur
8 deser(uiat auf Rasur) 19 mun(iant auf Rasur) 21 (r auf Rasur?)efecisti 22 qs
statt que? pro(picia auf Rasur?)tus et] ut 27 (et dic[i ausradiert]tis exeq auf Rasur)-
amur 28 dissensio(num auf Rasur) 30 possimus(*Buchstabe ausradiert*)

- 1523 Concede nobis, omnipotens deus, ut dispectis falsitatibus iniquarum quae animae nostrae conueniunt rationabilia exequamur: per dominum. 3
- 1524 SECRETA. Suppliciter [te] rogamus, domine deus noster, ut huius operationem mysterii et uicia nostra purgentur et iusta desideria compleantur: per dominum. 6
- 1525 / POST COMMUNIONEM. Sanctificationem tuam nobis, [f. 216r] domine, his mysteriis placatus operare, que nos [et] a ter(re)nis purgent uiciis et ad caelestia dona perducant: per dominum. 9

LXVII

ORATIONES AD MISSAM CONTRA OBLOQUENTES

- 1526 Praesta, quaesumus, domine, ut mentium reprobarum non curemus obloquium, sed eadem prauitate calcata exoramus, ut nec terrere nos lacerationibus pateris iniustis nec captiosis adulationibus implicari, sed potius amare quae praecipis: per. 12 15
- 1527 Conspirantes, domine, contra tuae plenitudinis firmamentum dexteræ tuæ uirtute prosterne, ut iusticiæ non dominetur iniquitas, sed subdatur semper falsitas ueritati: per. 18
- 1528 SECRETA. Oblatio, domine, tuis aspectibus immolanda quaesumus, ut et nos in omnibus uiciis potenter absoluat et a cunctis defendat inimicis: per. 21
- 1529 POST COMMUNIONEM. Praesta, domine, quaesumus, ut per haec sancta que sumpsimus, desimulatis lacerationibus improborum eadem gubernante quae recta sunt cautius exequamur: per dominum nostrum Iesum Christum. 24

/ LXVIII

[f. 216v]

ORATIONES AD MISSAS PRO INRELEGIOSIS 27

- 1530 Deus, [qui] fidelium deuotione laetaris, populum tuum, quaesumus, sanctis tuis fac esse deuotum, ut qui ab eorum offitia impia prauitate mentis abscedunt, per tuam conuersi gratiam diabuli quibus capti tenentur laqueis resepscant: per. 30

8 (a *auf Rasur*, von e ?) 11 (a *auf Rasur*)d 14 lacera(ti *auf Rasur*?)onibus
 16 plenitudinis bis 22 postcō *auf Rasur* 29 eē = esse

Deus, qui infideles deseris et iuste indeuotis irasceris, populum 1531
 tuum, quaesumus, conuerte propicius, ut qui te per duritiam inrele-
 3 giosae mentis semper offendunt, ad sanctorum beneficia promerenda
 tuae miserationes gratia inspirante conuertas: per.

SECRETATA. Cor populi tui, quaesumus, domine, conuerte propitius, 1532
 6 ut ab his muneribus non recedant, quibusquae maiestatem tuam ma-
 gnificare deprecimur: per.

POST COMMUNIONEM. Da nobis, quaesumus, domine, ambire 1533
 9 quae recta sunt et uitare quae noxia, ut sancta quae capimus non ad
 iudicium nobis sed potius proficiant ad medillam: per.

AD POPULUM. Adesto, domine, / supplicationibus [f. 217r] 1534
 12 nostris et nihil de sua conscientia praesumentibus ineffabile misera-
 tione succurre, ut quod non habet fiducia meritorum, tua conferat
 largitas inuicta donorum: per.

15

LXVIII

ORATIO SUPER INFIRMUM IN DOMO

Deus, qui facturae tuae pio semper dominaris affectum, inclina 1535
 18 aurem tuam supplicationibus nostris et famulum tuum ex aduersam
 ualitudinem corporis laborante placidus respice et uisita in salutari
 tuo et caelestis gratiae praesta medicina: per.

Deus, qui humani generis et salutis remedii uitae aeternae mu- 1536
 nera contulisti, conserua famulo tuo tuarum dona uirtutum et con-
 cede, ut medellam tuam non solum in corpore sed etiam in anima sen-
 24 tiat: per.

Uirtutum caelestium deus, qui ab humanis corporibus omnem 1537
 languorem et omnem infirmitatem praecepti tui potestate depellis,
 27 adesto propitius huic seruo tuo, ut fugatis infirmitatibus et uiribus
 reuocatis nomen sanctum tuum instaurata / protinus [f. 217v]
 sanitate benedicat: per.

Domine, sanctae pater, omnipotens aeternae deus, qui fragili- 1538
 tatem conditionis nostrae infusa uirtutis tuae dignatione confirmas,
 ut salutaribus remediis pietatis tuae corpora nostra et membra uegi-

5 qs dne *auf Rasur* 10 med(il *auf Rasur*)lam 12 (d *auf Rasur*)e 13 (q *auf*
Rasur, von d?)d 16 infirmum in domo *auf Rasur* 22 uirtu(tu *auf Rasur*)m 23/24 senti-
 ti(an *am Zeilenende ausradzert*) (at *auf Rasur von drei Buchstaben*) 29 benedi(cat *auf*
Rasur?)

tentur: super hunc famulum tuum propitiatus intende, ut omne necessitate corporea infirmitatis exclusa gratia in eo pristinae sanitatis perfecta reparetur: per.

3

LXX

ITEM ORATIONES AD MISSAM PRO INFIRMUM

1539 Omnipotens sempiternae deus, salus aeternae credentium, 6
exaudi nos pro famulis tuis *illis* pro quibus misericordiae tuae
inploramus auxilio, ut reddita sibi sanitate gratiarum tibi in aec-
clesia tua referant actionem: per. 9

1540 Omnipotens sempiternae deus, qui egritudinis et animorum de-
pellis et corporum, auxilii tui super infirmos nostros ostende uirtu-
tem. ut ope misericordiae tuae ad omnia pietatis tuae reparentur 12
officia: per. 12

1541 SECRETA. Deus, sub cuius nutibus uitae nostrae / mo- [f. 218r]
menta decurrunt, suscipe praeces et hostias famulorum et famula- 15
rumquae tuarum pro quibus misericordiam tuam egrotantibus
imploramus, u^t de quorum praericulo metuimus, de eorum salute
laetemur: per. 18

1542 POST COMMUNIONEM. Deus, infirmitatis humanae singulare
praesidium, auxilii tui super infirmos nostros ostende uirtutem, ut
ope misericordiae tuae adiute aecclaeiae tuae sanctae repraesentare 21
mereantur: per dominum nostrum. 21

LXXI

ORATIO PRO RED^rD^rITA SANITATEM

24

1543 Domine, sanctae pater, omnipotens aeternae deus, qui bene-
dictionis tuae gratiam egris infundendo corporibus facturam tuam
multiplicas pietatem custodis, ad inuocationem nominis tui beni- 27
gnus adsiste et hunc famulum tuum liberatam egritudinem et sani-
tate donatam dextera tua erigas, uirtute / confirmes, pote- [f. 218v]
state tuearis, ecclesiae tuae sanctisque altaribus tuis cum omni 30
desiderata prosperitate restituas: per dominum nostrum.

2 exc(lu auf Rasur von el)(sa grati auf Rasur?)a 2 pris(ti auf Rasur)ne
3 perf(ec auf Rasur von drei Buchstaben, aec?)ta 17 (u auf Rasur, von it?)t praeric(u
auf Rasur)lo]periculo 24 red(d braun über der Zeile)ita 28 fam(u auf Rasur, von a?)l(u
Strich darüber ausradiert)m liberata(m auf Rasur)

LXXII

ORATIO INTRANTIBUS IN DOMO SIUE BENEDICTIO

3 Adesto, domine, supplicationibus nostris et famulos tuos, quos 1544
caritatis uisitamur officiis, gratiae tuae largitate locuplita, ut in
eorum prosperitate continua gaudeamus: per dominum.

6 Exaudi nos, domine, sanctae pater, omnipotens aeternae deus, 1545
et humilitatis nostrae officiis gratiae tuae uisitationis admisce, ut
quorum adimus habitacula, tu in eorum tibi cordibus facias man-
9 sionem: per dominum nostrum.

Adesto, domine, supplicationibus nostris et hanc domum se- 1546
renis oculis tuae pietatis inlustra; descendat super habitan-
12 /tes in ea gratiae tuae larga benedictio, ut his manufactis [*f. 219r*]
cum salubritate manentibus ipsi tuum semper sint habitaculum:
per dominum.

15 Exaudi nos, domine, sanctae pater, omnipotens aeternae deus, 1547
ut si qua sunt aduersa, si qua contraria in hac domo famuli tui *illius*,
auctoritate maiestatis tuae pellantur: per dominum nostrum.

18

LXXXIII

ITEM ORATIONES AD MISSAS

Protector in te sperantium, deus, et subditarum tibi mentium 1548
21 custus, habitantibus in hac domo famulis tuis propicius adesse
dignare; ueniat super eos spirante a te benedictio<nis> ubertas, et
pietatis tuae repleti muneribus in tua gracia et in tuo nomine laeti
24 semper exultent: per.

Protector fidelium, deus, et subditarum tibi mentium frequen- 1549
tator, habitantibus in hac domo famulis tuis propitius adesse di-
27 gneris, ut quos nos / humana uisitamur sollicitudine, tu [*f. 219v*]
diuina munias potestate: per.

3 domin(e s *auf Rasur*)upplicationibus et *auf Rasur* 4 offi(c *auf Rasur von t*)iis
6 o(m *auf Rasur*)nipotens 8 (f *auf Rasur*)acias 9 dn(m *auf Rasur?*) 10/11 sere
(*Rasur am Zeilenende*)nis 11 disce(n *auf Rasur, von d?*)dat 12 gratiae tuae *auf Rasur*
(h *auf Rasur*)is. 16 qua(s *Strich darüber und Trennungspunkte später add = sunt*)
17 (p *Strich durch den Schaft ausradiert*)er 22 spirante] speratae 22/23 et]ut e(t p
auf Rasur?)ietatis 24 e(xulte *auf Rasur*)nt 25 (subdita *auf Rasur?*)rum

uirtutem tuae benedictionis infunde, ut creatura mysteriis tuis ser-
 uians ad abieciendos / daemones morbusque pellendos [*f. 220v*]
 3 diuinae gratiae sumat effectus: ut quicquid in loci <uel> in domibus
 fidelium haec unda resperserit, careat inmunditia, liberetur a noxia;
 non illic resedeat spiritus pestilens, non aura corrumpens; abscidant
 6 omnes insidiae latentes inimici et si quid est quod incolomitate
 habitantium inuidet aut quieti, aspersione huius aquae effugiat: ut
 salubritas per inuocationem tui nominis expedita ab omne sit in-
 9 pugnatione defensa: per dominum nostrum Iesum Christum filium
 tuum, qui uenturus est iudicare uiuos et mortuos et saeculum per
 ignem.

LXXVI

ITEM ALIA

15 Exorcizo te, creatura aquae, in nomine dei patris omnipotentis 1557
 et in nomine Iesu Christi filii eius et spiritus sancti. Omnis uirtus
 aduersarii, omnis incursio diaboli, omne fan-/tasma, [*f. 221r*]
 18 omnem inimici potestatem: eradicare et effugare ab hac creatura
 aquae. Unde exorcizo te, creatura aquae, per deum uerum et per
 deum uiuum, per deum sanctum et per dominum nostrum Iesum
 21 Christum, ut efficiaris aqua sancta, aqua benedicta: ut ubicumque
 effusa fueris, uel aspersa, siue in domo, siue in agro, effuges omnem
 24 fantasiam, omnem inimici potestatem. Spiritus sanctus habitet in
 domo hac: per dominum nostrum Iesum Christum, qui uenturus est
 iudicare uiuos et mortuos et saeculum per ignem.

ITEM AD CONSPARSUM FACIENDUM. Exaudi nos, domine, sanctae 1558
 27 pater, omnipotens aeternae deus, et mittere dignare angelum tuum
 sanctum de caelis, qui custodiat, foueat, protegat, uisitet et defendat
 omnes habitantes in hunc habitaculum famuli tui *illi*; et praesta,
 30 quaesumus, ut sanctificatio / sit domui huius nostre introitus: [*f. 221v*]
 donet cunctis intra eum habitu constitutos diuinarum beatitudine
 largitatem, dominis ac familiae gubernaculum ad custodiendam
 33 oboedientiam et inreprehensibilem disciplinam, infantibus bonae
 indolis gratiam, adultis immaculatam aduliscentiam, senibus sanc-
 tam seriae conuersationis aetatem omnibusque longam ac sibi

4 i(nm *auf Rasur?*)unditia 5 co(r *auf Rasur*)rumpens 5/6 (abs *auf Rasur*)
 cidan(t o *auf Rasur*)mnes 6 late(nt *auf Rasur*)es 16 e(i *über der Zeile*)us uirtu(s
auf Rasur) 20 (d *auf Rasur von d?*)eum scm 22 (o *auf Rasur von O*)mnem 30 no-
 stre] noster 32 (guber *auf Rasur*)naculum 33 (oboedi *auf Rasur*)entiam

placitam senectutem; et ita patrocinantibus sanctis perenni domui
huic beatitudinem praestet, ut iugi super eam angelicae protectionis
custodia perseveret: per dominum. 3

1559 *Post haec benedicet sal et dicet:* Exorcizo te, creatura salis, in
nomine patris et filii et spiritus sancti, qui te per Heliseum in aqua
mitti iussit ut sanaretur sterelitas, qui diuini oris sui uoce discipulis 6
ait: Uos estis sal terrae, et per / apostolum inquit: Cor [f. 222r]
uestrum sale sit conditum. Ideoque efficere sale exorcizatum, ut 9
omnes qui te sumpserint, sis eis animae tutamentum atque huic
domui in remissione peccatorum, in sanitate mentis, in protectione
animae, in confirmatione salutis, ad expellendas et excludendas omnes 12
daemonum temptationes: in nomine dei patris omnipotentis et Iesu
Christi filii eius, qui uenturus est iudicare saeculum per ignem: per.

Deinde mittis ipsum sal in aqua et exsufflas in ea et dicis:

1560 Deus qui ad salutem humani generis maxima quaeque sacra- 15
menta in aquarum substantia condestisti *et cetera sicut superius
scriptum est.*

Hic mittis uinum in ipsa aqua et benedicis eam dicens: 18

1561 Domine, sanctae pater, omnipotens aeternae deus, exaudi 21
praecem meam, sicut exaudire dignatus es famulum / tuum [f. 222v]
Moysen in mare rubro, hoc quod farao in populo tuo exercebat, ipse
marinus exercitus negaretur. Sic et Heliseus sacerdos, cum populus
tuus aquam gustare non posset eo quod esset amara, salem accepit 24
et proiecit ad exitus aquarum et benedixit eam et dixit: Sanauit
dominus aquas istas; non erit ex eis moriens neque infirmans; et
sanatae sunt aquae illae. Ita tu, domine, dignare sanare aquas istas, 27
ut ubicumque adparsae fuerint per angulos domus, ubi inimicus ceta-
tus fuerit, statim areptus effugiat et sit illi, domine, hanc aquam
adsparsionis uelut clybanus ardens ignis inextinguibilis. Sit nobis, 30
domine, hanc aquam adsparsiones aqua uirtutis, aqua refrigerans,
diabuli ritu ut liberati hospitalis agamus tibi, domine, pater omni-
potens, laudes et gratias: per dominum nostrum.

| *Post haec mittis oleo sanctificato in aqua et sic aspargis [f. 223r] 33
ea cum hysopo per domus.*

2 p(ro auf Rasur, von re?)tectionis 6 stereli(t auf Rasur)(as später add)
7 Mt 5,13 Col 4,6 Mc 9,50 per (a am Zeilenende ausradiert)(a am Rand add)postolum
10 p(ro auf Rasur, von er?)tectione 14 deinde bis dicis auf Rasur 18 (ben Strich
darüber ausradiert)(ed auf Rasur) (eam dic am Rand) 21 moys(e auf Rasur von i)
hoc] ut? 24 p(ro auf Rasur, von er?)iecit 4 Reg 2,21-22 29 adsparsion(e auf Rasur)s
30 uirtuti(s a auf Rasur)qua

ORATIONES PRO ASPARSIONE AQVE

Deum omnipotentem, fratres karissimi, in cuius domum man- 1563
 3 siones multae sunt, supplices deprecamur, ut habitaculum istum
 una cum habitatoribus benedicere atque custodire dignetur, tenebras
 ab ea repellat, lumen infundat, nullam seuiente aduersario tribuat
 6 potestatem; sed propria deo decata sit domus, ut nullam in ea ini-
 micus licentiam habeat nocendi: per uirtutem et nomen domini nostri
 9 Iesu Christi, qui uenturus est iudicare saeculum per ignem: per do-
 minum.

Benedic huic domui, domine, benedic dominis domus huius; 1564
 respice de caelo et uide oculos misericordiae tuae; aperi aures pietatis
 12 tuae et inclina super habitaculo isto atque habitatoribus suis et mitte
 custodem angelum in circuito / supplicantium, qui in [*f. 223v*]
 lateribus domus istius iugiter excubet et ad custodiam illius perpetuo
 15 perseueret, cuius sit obumbratio salus omnium et patrociniū bea-
 titudo cunctorum: per dominum nostrum

Benedic, domine, hanc domum et omnes habitantes in ea, sicut 1565
 18 benedicere dignatus es domum Abraham Isaac et Iacob, ut in his
 parietibus angelus lucis inhabitet; senciant in ea commanentes rore
 caeli habundantiam et per indulgentiam laentur pacifici atque se-
 curi; mittas ad eos angelum pacis, qui introitum nostrum exitumque
 custodiat: per.

LXXVII

ITEM ORATIONES PRO FULGORIBUS

Omnipotens sempiternae deus, parce metuentibus et propitiare 1566
 24 supplicibus, ut post noxios ignis nubium et uim procellarum in ma-
 teriam transeat laudis communicatio potestatis: per dominum.

Deus, sub cuius imperio nihil non uerbo / regitur, [*f. 224r*] 1567
 27 nihil non oratione mutatur, parce metuentibus, propitiare sup-
 plicibus, ut post innoxios ignis nubium et turbinis procellarum in
 materia transeat laudis comminatio potestatis: per.

6 p(ro auf Rasur, von er?)pria d(e auf Rasur von i)cata 7 li(centiam auf
 Rasur?) 10 (dom auf Rasur)inis 12 super auf Rasur 13 cust(o auf Rasur)dem
 15 cu(i auf Rasur)us si(t auf Rasur) 18 b(e auf Rasur?)nedicere (isa später add.)
 (ac et ia auf Rasur)cob 19 (c auf Rasur von C)ommanentes 22 item auf Rasur
 23 p(ro auf Rasur von er?)pitiare 24 p(er Kürzung ausradiert, ro am Rand add)cellarum
 25 communicatio] comminatio 26 (n aus N)on uerbo regi(t darüber Strich) 27 (n auf
 Rasur von N)on p(ro auf Rasur)pitiare 18 p(ro auf Rasur)cellarum

LXXVII

BENEDICTIO AQVE EXORCIZATAE AD FULGORA

1568 Exorcizo te, creatura salis et aqua, in nomine domini nostri 3
 Iesu Christi Nazareni filii dei uiui, ut sis purgatio et purificatio in his
 locis in quibus aspersa fueris, ad effugandos <immundos> et erra- 6
 ticos spiritus omnemque nefariam uim diaboli pellendam et omnes 6
 figuras et minas fantasmatis satanae exterminandas; et fulgora et
 sidera quae missa uidentur in hanc arborem non hominibus aut pe- 9
 coribus aut frugibus noceant, sed abscedant et fugiant per inuoca- 9
 tionem nominis domini nostri Iesu Christi et spiritus sancti: qui uen-
 turus est iudicare uiuos et mortuos et omnem saeculum per ignem: 12
 per. 12

/ LXXVIII

[f. 224v]

ORATIONES IN ARAEA NOUA

1569 Omnipotens sempiternae deus, multiplica super nos misericor- 15
 diam tuam et praeces nostras benignus exaudi, ut in hac area famuli
 tui *illius* spiritum tuum sanctum para^rc^litum mittere digneris et
 ueniat sperate benedictionis ubertas, ut repleti de frugibus tuis in 18
 tuo nomine et in tua gratia laeti semper exultent: per dominum. 18

1570 Multiplica, domine, super nos misericordiam tuam et praeces 21
 nostras propitius exaudire dignare, sicut exaudisti famulum tuum 21
 regem David, qui te in area hostias offerendo placuit, iram auertit,
 indulgentiam impetrauit. Ita ueniat, quaesumus, sperate benedi-
 ctionis ubertas, ut repleti frugibus tuis de tua semper misericordia 24
 gloriemur: per dominum. 24

LXXX

ITEM ORATIONES IN MONASTERIO

1571 Deus qui renuntiantibus saeculo mansionem paras in caelo, 30
 dilata sanctae / huius congregationis habitaculum tempo- [f. 225r]
 ralem caelestibus bonis, ut fraternitate teneant compagine caritatis, 30

8 sidera quae *auf Rasur* uidentu(r *auf Rasur*) 9 (a *aus A*)ut 21 p(ro *auf*
Rasur, von er?)pitius 22 of(fe am *Rand*)(ren *auf Rasur*, von fen?)do 23 indulgen-
 tia(m *Strich später add*) (impet *auf Rasur von m* impe)rauit 30 tenea(n *auf Rasur von t*)t

unanimitèr continentiae tuae praecepta custodiant; subrii simplices
et quieti gratis sibi datam gratiam fuisse cognoscant; concordet
3 illorum uita cum nomine, professio sentiatur in opere: per.

Suscipe, domine, praeces nostras et muro custodiae tuae hoc 1572
sanctum ouile circumda, ut omne aduersitate depulsa sit hoc semper
6 domicilium incolomitatìs et pacis: per dominum nostrum Iesum
Christum.

LXXXI

9 ORATIO IN DOMO ANCILLARUM DEI

Ingredientis, domine, in hunc tabernaculum ancillarum tuarum 1573
tibi seruientium angelo tuo uisitante custodias et ab huius saeculi
12 aduersitatibus defendas. Dona eis propositum mentis, ut tibi exhi-
beant pudicitiam castitatis; adiua contra uicia / certantes, [f. 225v]
et uicturiae summa coronam ad te peruientes: per.

LXXXII

15 ORATIO PRO RENUNTIANTIBUS SAECULO

Praesta, domine, quaesumus, famulis tuis renunciantibus sae- 1574
18 cularibus pompis gratiae tuae ianuas aperire, qui dispecto diabulo
confugiunt sub titulo Christi. Iube uenientes ad te saereno uultu
suscipere, ne de eis inimicus ualeat triumphare. Tribue eis brachium
21 infatigabilem auxilii tui, mentes eorum fidei lurica circumda, ut
felici muro uallati mundum se gaudeant euasisse: per.

LXXXIII

24 ORATIO PRO EO QUI PRIUS BARBAM TUNDIT

Deus, cuius prouidentiam creatura omnes cremenates adulta 1575
congaudet, propitius super hunc famulum tuum iuuenilia aetatis
27 decorem laetantem et florem primis auspiciis adtudentem adesto;

1 si(m *auf Rasur*)plices 13 pudiciti(a *auf Rasur*)m 14 summa] sumant
perue(nientes per *auf Rasur*) 19 uenien(tes ad te *auf Rasur*) 20 d(e eis *auf Rasur*?)
21 (u *auf Rasur*)t 25 p(ro *auf Rasur*?)uidentiam

in omnibus tuae protectionis muniatur auxilium, / aeuo [f. 226r]
longiore prouectus et praesentis uitae praesidiis gaudeat et aeter-
nis: per dominum nostrum.

3

LXXXIII

ORATIONES AD MATUTINAS

- 1576 Gratias tibi agimus, domine, sanctae pater, omnipotens aeternae 6
deus, qui nos transacto noctis spatio ad matutinis horis perducere
dignatus es; quaesumus, ut donis nobis diem hunc sine peccato
transire, quatenus ad uesperum gratias referamus: per. 9
- 1577 Exsurgentes de cubilibus nostris auxilium gratiae tuae matu-
tinis, domine, praecibus inploramus, ut discussis tenebris uiciorum
ambulare mereamur in luce uirtutum: per dominum. 12
- 1578 Matutina supplicum uota, domine, propitius intuere et o^rc^lcultis
cordis nostri remedio tuae clarifica pietatis, ut desideria tenebrosa
non teneant, quos lux caelestis gratia reparauit: per dominum no- 15
strum.
- 1579 Te lucem ueram et lucis auctorem, / domine depre- [f. 226v]
camur, ut digneris a nobis tenebras depellere uiciorum et clare- 18
ficare nos luce uirtutum: per.
- 1580 Auge, in nobis, domine, quaesumus, fidem tuam et spiritus
sancti lucem in nos semper accende: per. 21
- 1581 Deus, qui diem discernis a nocte, actos nostros a tenebrarum
distinguae caligine, ut semper quae sancta sunt meditates in tua
iugiter laude uiuamus: per dominum. 24
- 1582 Emitte, quaesumus, domine, lucem tuam in cordibus nostris
et mandatorum tuorum luce perpetua, et in uia tua ambulantes
nihil patiamur errorem. per dominum. 27
- 1583 Ueritas tua, quaesumus, domine, luceat in cordibus nostris
et omnis falsitas destruat inimici: per.
- 1584 Gratias agimus inenarrabile pietati tuae, omnipotens deus, qui 30
nos depulsa noctis caligine ad diei huius principium perduxisti et
abiecta ignorantiae caecitatem ad cultum tui nominis atque scien- 33
tiam reuocasti; inlabe sensibus nostris, omnipotens pater, ut in pre-
ceptorum tuorum lumine gradientes te duces sequamur et [f. 227r]
principem: per.

1 p(ro auf Rasur von er)tectionis 2 p(ro auf Rasur von er)uectus 3 p(er
Kürzung ausradiert)er 13 supplic(i ausradiert)um 26 et in uia] ut in uia 34 gra-
diente(s auf Kraus)

Deus, qui tenebras ignorantiae uerbi tui luce depellis, auge in 1585
 cordibus nostris uirtutem fidei quam dedisti, ut ignis quem gratia
 3 tua fecit accendi, nullis temptationibus possit extinguī: per.

Sensibus nostris, quaesumus, domine, lumen sanctum tuum 1586
 benignus infunde, ut tibi semper simus deuoti, cuius sapientia creati
 6 sumus et prouidentia gubernamur: per.

LXXXV

ORATIONES AD UESPERUM

Omnipotens sempiterne deus, uespere et mane et meridia 1587
 maiestatem tuam suppliciter deprecamur, ut expulsis de cordibus
 nostris peccatorum tenebras ad ueram lucem quae Christus est
 12 nos fatias peruenire: per dominum nostrum.

Deus, qui inluminas noctem et lumen post tenebras facis, con- 1588
 cide nobis, ut hanc noctem sine impedimento satane transeamus
 15 atque matutinis horis ad altare tuum recurrentes / tibi [*f. 227v*]
 deo gratias referamus: per dominum.

Inlumina, quaesumus, domine, tenebras nostras et tocius noctis 1589
 18 insidiis repelle propicius: per.

Tuus est dies, domine, et tua est nox: concede solem iusticiae 1590
 permanere in cordibus nostris ad repellands tenebras cogitationum
 21 iniquarum: per dominum.

Uespertinae laudis officia persoluentes clemenciam tuam, 1591
 domine, humile praeece deposcimus, ut nocturni[s] insidiatoris fraude
 24 te protegente uincamus: per.

Propiciare, domine, uespertinis supplicationibus nostris et 1592
 fac nos sine ulla reatu matutinis tibi laudes praesentare: per domi-
 27 num nostrum.

Oreatur, domine, nascentibus tenebras aurora iusticiae, ut per- 1593
 acto diei tibi suppliciter gratias agentes etiam mane dignante^r1
 30 respicias uota soluentes: per.

Gracias tibi agemus, domine, custodisti per diem, gratias tibi 1594
 exsoluimur custodiendi / per noctem; repraesenta nos, [*f. 228r*]
 33 quasumus domine, matutinis horis incolumes, ut nos omni tempore
 habeas laudatores: per.

LXXXVI

ORATIONES ANTE CIBUM

- 1595 Refice nos, domine, donis tuis et opulenciae tuae largitate sus- 3
tenta: per.
- 1596 Reficiamus, domine, de donis et datis tuis et tua benedictione 6
satiemur: per.
- 1597 Protege nos, domine deus noster et fragilitati nostrae neces-
sariam praebe substantiam: per dominum nostrum.
- 1598 Benedic, domine, dona tua, quae de tua largitate sumus 9
sumpturi: per.
- 1599 Deus, qui nos ad delicias spirituales semper inuitas, da benedic- 12
tionem super dona tua, ut ea quae in tuo nomine sunt aedenda,
sanctificata percipere mereamur: per dominum.
- 1600 Tua nos, domine, dona reficiant et tua gratia consoletur: per 15
dominum nostrum.

LXXXVII

ORATIONES POST CIBUM

- 1601 Satiati, domine, opulentiae tuae donis tibi gratias agimus pro 18
his quae te / largiente suscipimus obsecrantes misericordiam [*f. 228v*]
tuam, ut quid corporibus nostris necessarium fuit, mentibus non
sit honerosum: per. 21
- 1602 Satiati sumus, domine, de tuis donis ac datis; reple nos de tua 24
misericordia, qui es benedictus: qui cum patre et spiritu sancto uiuis
et regnas deus per omnia saecula saeculorum.

LXXXVIII

ORATIO AD FRUGES NOVAS BENEDICENDAS

- 1603 Benedic, domine, hos fructos nouos uuae *sive* fabae, quos 27
tu, domine, per rorem caeli et inundantiam pluuiarum et tem-
pora serena atque tranquilla ad maturitatem perducere digna-

7 d(s *auf Rasur, von n?*) 10 sum(pt *auf Rasur*)uri 21 honerosum (*zwei*
Buchstaben ausradiert, us?) 22 satia(s *ausradiert*)ti (sumus *auf Rasur*) 26 orat *Hs*
27 nouo(s uuae *auf Rasur*) 28 per *auf Rasur*

tus es, ad percipiendum nobis cum gratiarum actione: in nomine
domini nostri Iesu Christi. Per quem haec omnia, domine, semper
3 bona.

ITEM ALIA. Oremus pietatem tuam, omnipotens deus, ut has 1604
primicias creaturae tuae, quas aeris et pluuiæ temperamento nutrire
6 dignatus es, benedictio-/nis tuae ymbre perfundas et [f. 229r]
fructos terrae tuae usque ad maturitatem perducas tribuasque po-
pulo tuo de tuis muneribus tibi semper gratias agere, ut a fertilitate
9 terrae aesurientium animas bonis affluentibus repleas et aegenus
et pauper laudent nomen gloriae tuae: per.

LXXXVIII

12 BENEDICTIO POMORUM

Te deprecamur, omnipotens deus, ut benedicas hunc fructum 1605
nouum pomorum, ut qui aesu interdictae arboris laetalis pummi in
15 protoparente iustae funeris sententiae multati sumus, per inlustra-
tione unici filii tui redemptoris dei ac domini nostri Iesu Christi et
spiritus sancti benedictione sanctificata omnia atque benedicta, de-
18 pulsus atque abiectis uetusti hostis atque primi facinoris intentoris
insidiis, salubriter ex huius diei anniuersaria solempnitate diuersis
terrae aedendis / germinibus sumamus: qui uiuis et regnas [f. 229v]
21 in unitate.

LXL

BENEDICTIO ARBORIS

24 Deus, qui hanc arboris pumma tua iussione et prouidencia pro- 1606
genitam <esse uoluisti>, nunc etiam eandem benedicere et sanctifi-
care digneris praecamur, ut quicumque ex ea sumpserint, incolumes
27 esse ualeant: per.

1 p(erci *auf Rasur*)piendum 6 p(er *auf Rasur*)fundas 9 aff(lu *auf Rasur*)-
entibus 14 po(m *auf Rasur*)orum (i *auf Rasur von I*)interdictae 15/16 per (inlustra
auf Rasur, von dnm nrm)tione 17/18 depulsis (a *aus A*)tque 18 intentoris]. incen-
toris 19 solem(p *am Rand add*)nitata 22 LXL]XC 26 (p *aus b?*)raecamur 27 (u
auf Rasur)aleant

XCI

ORATIONES POST OBITUM HOMINIS

- 1607 Pio recordationis affectu, fratres karissimi, commemoratione 3
faciamus cari nostro *illo*, quem dominus de temptacionibus huius 6
saeculi adsumpsit, obsecrantes misericordiam dei nostri, ut ipse ei
tribuere dignetur placitam et quietem mansionem, remittat omnes 6
lubricae temeritatis offensas, ut concessa uenia plenae indulgentiae,
quicquid in hoc saeculo proprius error adtulit, totum ineffabili pie- 9
tate ac benignitate sua compensit: per. 9
- 1608 / Diri uulneris nouitate percusi et quodammodo [*f. 230r*]
cordibus sauciati misericordiam tuam, mundi redemptor, fleuilibus 12
uocibus inploramus, ut cari nostri *illius* animam ad te datorem pro-
prium reuertentem blande leniterquae suscipias, et si quas illa ex 12
hac carnali commoratione contraxit maculas, tu, deus, inoleta boni-
tate clementer deleas, pie indulgeas, obliuione in perpetuum tradas, 15
atque hanc eandem laudes tibi cum ceteris reddituram et ad corpus
quandoquae reuersuram sanctorum tuorum coetibus adgregare praeci- 18
pias: per dominum. 18
- 1609 Tu nobis, domine, auxilium praestare digneris, tu opem, tu
misericordiam largiaris; spiritum eciam famuli tui *ille* ac cari nostri 21
uinculis corporalibus liberatum in pace sanctorum tuorum recipias,
uti locum / paenalem et gehenne ignem flammamquae [*f. 230v*]
tartari in regione uiuencium euadat: per eum qui tecum uiuit et 24
regnat deus in unitate spiritus sancti per. 24
- 1610 Suscipe, domine, animam serui tui *ille* ad te reuertentem de
Aegypti partibus proficiscentem ad te. Emitte angelos tuos sanctos 27
in obuiam illius et uiam iusticiae demonstra ei. Aperi ei portas iusti-
ciae et repelle ab ea principes tenebrarum. Agnosce depositum fide-
lem quod tuum est. Suscipe, domine, creaturam tuam non ex diis 30
alienis creatam, sed a te deo solo uero et uiuo, quia non est deus
praeter te solum et non est secundum opera tua. Laetifica, domine,
animam serui tui *ille*, clarifica, domine, famulum tuum. Ne memi-
neris iniquitatum eius antiquarum et ebrietatem, quae suscitauit^l 33
furor male desiderii; / licet enim peccauit, patrem et filium [*f. 231r*]

2 ho(m *auf Rasur*)inis 4 t(emp *auf Rasur*)tacionibus 5 ads(ump *auf Ra-*
sur)sit 6 digne(tur *auf Rasur*) 8 (i *auf Rasur von I*)n 14 co(mm *Strich darüber*
ausradiert)oratione 23 u(i *aus u*)uit 26 sanctos] scs *Hs* 30 al(ie *auf Rasur?*)nis
creat(am se *auf Rasur*)d 34 patrem *auf Rasur?*

et spiritum sanctum tamen non negavit sed credidit et zelum dei habuit et deum fecisse omnia adoravit: <Per>.

3 Suscipe, domine, animam serui tui *ille* reuertentem ad te; uestem 1611
caelestem indue eam et laua eam sanctum fontem uitae aeternae,
6 ut inter gaudentes gaudeat, et inter sapientes sapiat, et inter marti-
res coronatos consedeat, et inter patriarchas et prophetas proficiat,
9 et inter apostolos Christum sequi studeat, et inter angelos et archan-
gelos claritatem dei peruideat, et inter paradysi rutulus lapides
12 gaudium possideat, et noticiam mysteriorum agnoscat, et inter che-
rubin et syraphin claritatem dei inueniat, et inter uiginti quattuor
15 seniores cantica canticorum audiat, et inter lauantes stolas in fonte
luminis uestem lauet, et inter pulsantes / pulsans portas [*f. 231v*]
caelestis Hierusalem apertas reppereat, et inter uidentes deum facie
ad fatiem uideat, et inter audientes auditu caelesti caelestem sonum
exaudiat.

 Suscipe, domine, seruum tuum *illum* in aeternum habitacu- 1612
lum et da ei requiem et regnum id est Hierusalem caelestem, ut
18 in sinibus patriarcharum nostrorum id est Abraham Isaac et Iacob
collocare digneris; et habeat partem in prima resurrectione, et inter
surgentes resurgat, et inter suscipientes corpora in die resurrectionis
21 corpus suscipiat, et cum benedictis ad dexteram dei patris uenientibus
ueniat, et inter possidentes uitam aeternam possideat: per do-
minum.

24 Antiqui memores chyrographi, fratres karissimi, qui primi 1613
hominis peccato et corruptioni addicta est humana condicio, sub
cuius lege sibi unusquisque formidat quod / alii's¹ accessisse [*f. 232r*]
27 uideat, omnipotentis dei misericordiam depraecemur pro spiritu cari
nostri *illius*, cuius hodie depositio celebratur, ut eum in aeterna
reque suscipiat et beatae resurrectione repraesentet: per dominum.

30 Deus, qui iustis supplicationibus praesto es, qui pia uota di- 1614
gnaris intueri, da famulo tuo *illi*, cuius deposicionis hodie officia pia
praestamus, cum sanctis atque electis tuis beati muneris porcionem:
33 per dominum.

Dic capitulum: In memoria aeterna.

1615

Item orationes antequam ad sepulchrum deferatur.

8 i(nter auf Rasur?) 9 (che auf Rasur)rubin 13 hierusa(lem später add)
(ap am Rand)(ertas auf Rasur) 14 sonu(m exa auf Rasur)udiat 16 seru(um auf
Rasur?) 20 (s auf Rasur?)uscipientes 21 (d auf Rasur)ei 22 (inte auf Rasur)r
aet(ernam auf Rasur) 24 qui| quo 25 corruptio(n auf Rasur)i 29 beat(e später
add) resur(r am Zeilenende ausradiert)rectione

- 1616 Deum iudicem uniuersitatis, deum caelestium et terrestrium et
infernorum dominum depraecemur pro spiritu cari nostri *illius*,
uti eum dominus in requiem collocare dignetur et in parte primae
resurrectionis resuscitet: per dominum nostrum. 3
- 1617 Te domine, sanctae pater, omnipotens / aeternae deus, [*f. 232v*]
supplices deprecamur pro spiritu famuli tui *illius*, quem ab origini-
bus huius saeculi ad te arcessire praecipisti, ut digneris, domine,
dare ei locum lucidum, locum refrigerii et quietis. Liceat ei transire
portas infernorum et uias tenebrarum maneatque in mansionibus
sanctorum et in luce sancta, quam olim Abrahae promisisti et semini
eius. Nullam laesionem susteneat anima eius, sed cum magnus dies
ille resurrectionis ac remunerationis aduenerit, resuscitare eum di-
gneris, domine, una cum sanctis et electis tuis; dones ei delicta atque
peccata usque ad nouissimam quadrantem tecumque immortalitatis
uitam et regnum consequatur aeternum: per dominum nostrum. 12
- 1618 Omnipotentis dei misericordiam, dilectissimi fratres, depraec-
cemur, cuius iudicio aut nascimur aut finimur, / ut animam [*f. 233r*]
fratri nostri *illius*, quem domini pietas de incolatu mundi huius
transire praecipit, requies aeterna suscipiat et eam beata resurre-
ctione praesentet et in sinibus Abrahae Isaac et Iacob collocare digne-
tur: per. 21
- 1619 Deus, qui uniuersorum creator et conditor es, qui cum sis tuorum
beatitudo sanctorum, praesta nobis petentibus, ut animam fratri
nostri *illius* corporis nexibus absolutam in prima sanctorum tuorum
resurrectione fatias praesentari: per. 24
- Item orationes ad sepulchrum, priusquam sepiliatur.*
- 1620 Oremus, fratres karissimi, pro anima cari nostri *illius*, quem
dominus de laqueo huius saeculi liberare dignatus est, cuius corpus-
culum hodie sepulturae traditur, ut eum domini pietas inter sanctos
et electos suos id est in sinu Abrahae et Isaac et Iacob collocare
dignetur et partem habeat in prima / resurrectione quam [*f. 233v*]
facturus est orantibus sanctis: per dominum nostrum. 30
- 1621 Opus misericordiae tuae est, pater omnipotens, aeternae deus,
rogare pro aliis, qui nobis non sufficimus. Suscipe, domine, animam
serui tui *illius* reuertentem ad te. Adsit ei angelus testamenti tui
Micha^hlel. Libera eam, domine, de princi<pi>bus tenebrarum et
de locis poenarum, ne iam ullis primae natiuitatis uel ignorantiae 36

3 p(arte pr auf Rasur)imae
Rasur)s 16 dilectissi(mi auf Rasur)
Rasur)

4 resurrec(ti auf Rasur)onis
32 orantib(us sanctis auf Rasur)

11 magn(u auf
37 n(e auf

confundatur erroribus. Agnoscatur a tuis et misericordia bonitatis
 tuae ad locum refrigerii et quietis in sinu transferatur Abrahae: per
 3 dominum nostrum.

Redemptor animarum, deus, aeternitatem concede defunctis 1622
 neque uacuari passionis triumphum mundi morte paciaris: qui cum
 6 patre et spiritu sancto uiuis et regnas in saecula saeculorum.

Item orationes post sepulturam.

/ Debitum humani corporis sepeliendi officium fidelium [f. 234r] 1623
 9 more conplentes deum cui omnia uiuunt fideliter depraecemur, ut hoc
 corpus a nobis in infirmitate sepultum in uirtute et ordine sanc-
 torum resuscitet et eius animam sanctis et fidelibus iubeat adgre-
 12 gari, cuique in iudicio misericordiam tribuat, quemque morte
 redemptum, debitis solutum, patri reconciliatum, boni pastoris
 humeris reportatum in comitatu aeterni regis perenni gaudio et
 15 sanctorum consortio perfrui concedas; per dominum nostrum.

Omnipotens aeternae deus, qui humano corpori ad te ipso ani- 1624
 mam inspirare dignatus es, dum te iubente puluis pulueri rursus
 18 redditur, tu imaginem tuam cum sanctis ¹et electis tuis aeternis
 sedibus precipias sociari: per dominum nostrum.

/ Obsequiis autem rite celebratis, membris ex feretro [f. 234v] 1625
 21 depositis, tumulo ex more composito, post Israhelis exitu ex Aegyp-
 to deprecemur clemenciam dei patris pro anima cari nostri *illius*,
 quem dominus de laqueo huius mundi liberauit lucubris laetali,
 24 cui¹que¹ possis ubique est et potestas innumirabilis habens diuicias
 spiritalis. Animae huius subueniat sublimis dominus, ut ardore
 careat aeternae ignis adeptura perpetui regni refugium. Coram suo
 27 rege gratificet in gaudio genetali, in sublimi solio patrum praelecto-
 rum, in medio <iustorum in> splendoribus sanctorum, in sede
 maiestatis, magno in lumine, in regione[, in regno] uiuorum: per.

30 COMMENDACIO ANIMAE

Commendamus tibi, domine, animam fratri nostri *illius*; prae- 1626
 camur, propter quam ad terras tua pietate discenderas, patriarcha-
 33 rum tuorum senibus insinuare non rennuas sed miserere; migranti
 in tuo nomine de hac instabili et / tam incerta sempiternam [f. 235r]

4 redemp(to auf Rasur?)r 6 saecul(a auf Rasur von o) 11 iube(a auf Ra-
 sur)t 14 (r auf Rasur von R)eportatum i(n c auf Rasur)omitatu gau(d auf Rasur)io
 15 conceda(s auf Rasur von t) 16 t(e auf Rasur) 17 dign(a auf Rasur)tus 20 aut-
 (em ri auf Rasur?)(te celebra auf Rasur)tis 22 anima(m ausradiert) 24 possis] posse?
 28 med(io auf Rasur) (se auf Rasur?)de 29 magn(o auf Rasur von ae)

illam uitam ac leticiam in caelestibus praesta, saluator mundi: qui cum patre uiuis dominator et regnas deus in unitate spiritus sancti in secula.

- 1627 ITEM ALIA. Deus, apud quem omnia moriencia uiuunt, cui non periunt moriendo corpora nostra sed mutantur in melius, te supplices deprecamur, ut suscipi iubeas animam famuli tui *illius* per manus sanctorum angelorum deducendam in sinu amici tui patriarchae Abrahae, resuscitandam in die nouissimo magne iudicii; et <si> quid de regione mortali tibi contrarium contraxit fallente diabulo, tua pietate ablue indulgendo: per.

XCII

ITEM MISSA PRO DEFUNCTO SACERDOTE

- 1628 Deus, <qui> inter apostolicos sacerdotes famulum tuum *illum* pontificale fecisti dignitatem uegere, praesta, quaesumus, ut eorum quoque et perpetuo adgregetur consorcio: <per.>
- 1629 Praeces nostras, quaesumus, domine, quas in famuli tui *illi* deposicione deferimus, propiciatus exaudi, ut qui nomini / [f. 235v] tuo ministerium fideli dependit, perpetua sanctorum societate laetetur: per.
- 1630 SECRETA. Suscipe, quaesumus, domine, pro animam famuli et sacerdotes tui *illi* quas offerimus hostias ut cui pontificale donasti meritum, donis et premium: per dominum.
- 1631 INFRA ACTIONEM. Hanc igitur oblacionem, quam tibi pro deposicione famuli et sacerdotes tui *illius* deferimus, quaesumus, domine, placatus intende; pro qua maiestati tuae supplices fundimus praeces ut eum in numero tibi placencium censire facias sacerdotem: per.
- 1632 POST COMMUNIONEM. Propiciare, domine, supplicationibus nostris et animam famuli tui *illi* episcopi in uiuorum regione aeternis gaudiis iubeas sociare: per dominum.

XCIII

ITEM ALIA PRO SACERDOTE

- 1633 Praesta, quaesumus, domine, ut anima famuli tui *illius* episcopi quam in hoc saeculo commorantem sacris muneribus decorasti, caelesti sede gloriosa semper exultet: per dominum nostrum.

2 i(n u auf Rasur)nitae 3 secul(a auf Rasur) 12 defun(ct auf Rasur)o
14 (u auf Rasur von U)egere 18 dep(e aus i)ndit

Deus, cuius misericordiae non est numerus, suscipe pro anima 1634
famuli tui *illi* / episcopi praeces nostras et lucis ei laeticiae- [f. 236r]
3 que in regione sanctorum tuorum societate concide: per.

SECRETA. Suscipe, domine, quaesumus, hostias pro anima famuli 1635
tui *illi* episcopi, ut cui pontificale donasti praemium, donis et me-
6 ritum: per dominum.

INFRA ACTIONEM. Hanc igitur oblacionem seruitutis nostrae, 1636
quam tibi offerimus pro anima famuli tui *illi* episcopi, quaesumus,
9 domine, placatus accipias, et cum praesolibus apostolicae dignitatis,
quorum est secutus officium, habere tribuas sempiternae beatitu-
dinis porcionem: diesque nostros.

POST COMMUNIONEM. Praesta, quaesumus, omnipotens deus, ut 1637
anima famuli tui *illius* episcopi in congregatione iustorum aeternae
beatitudinis iubeas esse consortem: per dominum nostrum.

XCIIII

ITEM ALIA PRO SACERDOTE SIUE ABBATE

Deus, qui famulum tuum *illum* sacerdotem atque abbatem et 1638
18 sanctificas unctionem misericordiae tuae et adsumpsisti consuma-
tione felice, suscipe propicius / praeces nostras et praesta, [f. 236v]
ut sicut ille tecum est meritis, ita a nobis non recedat exemplis: per
21 dominum.

Omnipotens sempiternae deus, maiestatem tuam supplices exora- 1639
mus, ut famulo tuo *illo* abbate atque sacerdote, quem in requiem
24 tuam uocare dignatus es, donis sedem honorificatam et fructum beati-
tudinis sempiternae, ut ea quae in oculis nostris docuit et iessit, non
iudicium nobis pareat, sed profectum attribuat: ut per quo nunc in
27 te gaudemus in terris, cum eodem apud te exultare mereamur in
caelis: per.

SECRETA. Concede, quaesumus, omnipotens deus, ut anima fa- 1640
muli tui *illi* abbatis atque sacerdotis per haec sancta misteria in tuo
30 conspectu semper clara consistat, que fideliter ministravit: per.

INFRA ACTIONEM. Hanc igitur oblacionem, quam tibi pro anima 1641
33 famuli tui *illius* abbatis atque sacerdotis offerimus, quaesumus,
domine, placatus intende; pro qua maiestati tuae supplices fundi-

9 praes(o aus u)libus 12 (om auf Rasur)nipotens 18 ads(u Strich darüber
später) (p auf Rasur von m)sisti 22 maies(ta auf Rasur?)tem 26 per]pro

mus praeces, ut eam in numero sanctorum tu-/orum <tibi> [f. 237r] placentium facias dignanter adscribi: diesque nostros.

- 1642 POST COMMUNIONEM. Prosit, quaesumus, domine, animae famuli tui *illi* sacerdotis misericordiae tuae inplorata climencia, ut eius, in quo speravit et credidit, aeternum capiat te miserante consortium: per dominum. 3
6

XCV

ORATIONES AD MISSA IN NATALE SANCTORUM SIUE
AGENDA MORTUORUM 9

- 1643 Beati martyris tui *illius*, domine, quaesumus, intercessione nos protege et anima famuli tui *illius* sacerdotis sanctorum tuorum iunge consortiis: per. 12
- 1644 Adiuva nos, domine deus noster, beati tui *illius* praecibus exoratus et anima famuli tui *illi* sacerdotis in beatitudinis sempiternae lucis constituae: per. 15
- 1645 SECRETA. Suscipe, quaesumus, domine, hostias placacionis et laudis, quas tibi in honore sancti martyris tui *illius* nomini tuo consecrandas deferimus et pro requie famuli tui *illi* sacerdotis tibi suppliciter immolamus: per. 18
- 1646 INFRA ACTIONEM. Hanc igitur oblacionem, quam tibi in honore sancti martiris tui *illi uel* pro requie / famuli tui *illi* sacerdotis offerimus, quaesumus, domine, placatus intende; pro qua maiestati tuae supplices fundimus praeces, ut eam in numero sanctorum tibi placencium facias dignanter adscribi. Quam oblacionem. 21
24
- 1647 POST COMMUNIONEM. Ascendant ad te, domine, praeces nostras et anima famuli tui *illius* gaudia aeterna suscipiant, ut quem fecisti adopcionem participem, iubeas hereditati tuae esse consortem: per dominum. 27

XCVI

MISSA PRO DEFUNCTI NUPER BAPTIZATI 30

- 1648 Deus, qui ad caeleste regnum non nisi renatis per aquam et spiritum sanctum pandis introitum, multiplica super animam famuli tui *illius* misericordiam tuam, et cui donasti celerem et incontamina- 33

2 (facias bis ads auf Rasur)cribi 16 hosti(as auf Rasur) 18 t(ibi auf Rasur)
21 (u auf Rasur)el (r auf Rasur von p(equie 33 (inconta auf Rasur) (mi am Rand)natum

tum transitum post babtismi sacramentum, da ei et aeternorum plenitudinem gaudiorum: per.

3 ALIA. Deus, qui omne meritum uocatorum donis tuae bonitatis 1649
anticipas, propiciare animae famuli tui *illius*, quae in finem istius
uitae regeneracionis unda mundauit, et quem / fecisti non [*f. 238r*]
6 timere de culpa, fac gaudere de gracia: per.

SECRETATA. Propiciare, domine, supplicacionibus nostris pro anima 1650
famuli tui *illius*, pro qua tibi offerimus sacrificium laudis, ut eam
9 sanctorum tuorum <coetibus> consociare digneris: per.

INFRA ACTIONEM. Hanc igitur oblacionem, quam tibi offerimus, 1651
domine, pro anima famuli tui *illius*, benignus adsume eumque rege-
12 neracionis fontem purgatum et periculis uitae huius exutum bea-
torum numero digneris inserere spirituum. Quam oblacionem.

POST COMMUNIONEM. Propiciare, domine, anima famuli tui 1652
15 *illius*, ut quem in finem istius uitae regeneracionis fonte mundasti,
ad caelestis regni beatitudinem facias peruenire: per.

XCVII

18 ITEM ALIA MISSA

Deus, cuius bonitatis nullus est numerus, quia semper miseri- 1653
cordia tibi est causa miserendi, exaudi pro *illius* famuli tui animam
21 supplicantes, ut illum gracia tua sicut donauit baptismo, ita donet
et regno: per.

/ Deus, qui caelestis regni nonnisi renatis pandis [*f. 238v*] 1654
24 introitum, auge super anima famuli tui *illius* graciae tuae dona, ut
quae ab omnibus est purgata peccatis, a nullis sit aliena promi'ssis:
per.

SECRETATA. Oblaciones nostras, quaesumus, domine, propiciatus 1655
intende, quas tibi offerimus pro anima famuli tui *illius*; et cui donasti
baptismi sacramentum, da ei aeternorum plenitudinem gaudiorum:
30 per.

POST COMMUNIONEM. Ascendant ad te, domine, praeces nostras 1656
et anima famuli tui *illius* gaudea aeterna suscipiant, ut quem
33 fecisti adopcionis participem, iubeas hereditatis tuae esse consor-
tem: per.

4 (illi *auf Rasur*)us 21 ba(p *auf Rasur, von b^l*)tismo 29 ba(p *auf Rasur*)tismi
33 adopcion(is *auf Rasur*)

XCVIII

ORATIONES AD MISSA PRO DEFUNCTIS CUIUS DESIDERANTIBUS
PENITENCIAM ET MINIMUM CONSEUTUS

3

- 1657 *Si quis poenitentiam petens, dum sacerdos uenit, fuerit officium linguae priuatus, constitutum est, ut si idonea testimonia hoc dixerunt et ipse per motus aliquos satisfacit, sacerdos inpleat omnia circa poenitentem, ut moris est.* 6

ITEM AD MISSAS

- 1658 / Omnipotens et misericors deus, in cuius humana [f. 239r] condicio potestate consistit, anima famuli tui *illius*, quaesumus, ab omnibus absolue peccatis, ut poenitentiae fructum quem uoluntas eius optauit, praeuentus mortalitatis non perdat: per. 9 12
- 1659 SECRETA. Satisfaciat tibi, domine, quaesumus, pro anima famuli tui *illius*, sacrificii praesentis oblatio et peccatorum ueniam quam quesuiuit inueniat; et quod officio linguae implere non potuit, desiderante poenitentiae compensacione percipiat: per dominum. 15
- 1660 INFRA ACTIONEM. Hanc igitur oblacionem, quam tibi offeret formula tua *illa* pro anima famuli tui *illius*, cuius deposicionis diem *illum* caelebramus, quaesumus, domine, ut placatus accipias, et infabili pietate concedas, ut quod exequi praeuentus condicione mortali ministerio linguae non potuit, mereatur indulgenciam sempiternam, que in eius mente non defuit poenitendi. Quam oblacionem. 18 21
- 1661 POST COMMUNIONEM. Deus, a quo speratur / humani [f. 239v] corporis omne quod bonum est, tribue per haec sancta, quaesumus,, 24 ut sicut animae famuli tui *illius* poenitentiae uelle donasti, sic indulgenciam tribue miseratus optatam: per.

XCVIII

27

ORATIONES PRO DEFUNCTIS LAICIS
ITEM UNIUS DEFUNCTI

- 1662 Omnipotens sempiternae deus, cui nunquam sine spe misericordiae supplicatur, propiciare anima famuli tui *illius*, ut qui de hac 30

2 defunctis] defuñc Hs d(esid auf Rasur)erantibus 4 po(eni auf Rasur)tenciam
5 con(sti auf Rasur)tu(t auf Rasur)um 13 sati(sf auf Rasur)aciat 15 (officio lin auf
Rasur)guae 20 exe(q auf Rasur von i)ui 21 merea(tur auf Rasur) 24 (om auf
Rasur)ne 31 ill(iu auf Rasur, von us?)s

uita in tui nominis confessione decessit, sanctorum tuorum numero facias adgregare: per.

3 SECRETA. Propiciare quaesumus, domine, animae famuli tui 1663
illius, pro qua tibi hostias placationis offerimus; et quia in hac luce fide mansit catholica, ei in futura uita eius retribucio condonetur: per.

6 INFRA ACTIONEM. Hanc igitur oblacionem, quam tibi pro requiem 1664
et anima famuli tui *illius* offerimus, quaesumus, domine, placatus accipias, et tua pietate concede, ut mortalitatis nexibus absolutam
9 inter fideles tuos habere constituas portionem: per.

 / POST COMMUNIONEM. Praesta, quaesumus, omnipo- [f. 240r] 1665
tens deus, ut anima famuli tui *illi* ab angelis lucis susceptam in praeparatis habitaculis deduci facias beatorum: per.

C

IN AGENDA PLURIMORUM

15 Praesta, quaesumus, domine, animabus famulorum famularum- 1666
que tuarum misericordiam sempiternam, ut mortalibus nexibus expeditas lux eas aeterna possedeat: per.

18 ALIA. Deus, cui soli compedit medicina praestare post mortem, 1667
tribue, quaesumus, ut animae famulorum famularumque tuarum ab omnibus exuitae peccatis in electorum tuorum societatibus adgre-
21 gentur: per.

 SECRETA. Hostias tibi, domine, humili placationem deferimus, ut 1668
animae famulorum famularumque tuarum per haec placationis officia
24 perpetuam misericordiam consequantur: per.

 INFRA ACTIONEM. Hanc igitur oblacionem, quam tibi pro requiem 1669
et animabus famulorum famularumque tuarum offerimus, quaesumus, domine, / propicius intueri, et concede, ut et [f. 240v]
27 mortuis prosit ad ueniam, quod cunctis uiuentibus praeparare dignatus es ad medillam. Quam oblacionem.

30 POST COMMUNIONEM. Inueniant, quaesumus, domine, animae 1670
famulorum famularumque tuarum omnium in Christo quiescencium lucis aeternae consorcium, qui in hac luce positi tuum consecuti sunt sacramentum: per.

10 quaesumus (dne am Zeilenende ausradiert) omnip(s auf Rasur) 17 poss(e
aus i)deat 18 c(o darüber Strich)(p auf Rasur von m)edit 20 exuitae] exuitae
28 praepar(a auf Rasur)re

CI

ITEM ALIA MISSA

- 1671 Fidelium deus omnium conditor et redemptor, animarum famulorum famularumque tuarum remissionem cunctorum tribue peccatorum, ut indulgentiam quam semper optauerunt, piis supplicationibus consequantur: per dominum. 3 6
- 1672 Maiestatem tuam, domine, supplices exoramus, ut animae famulorum famularumque, tuarum ab omnibus quae ¹per humanitatae commiserunt exute, in tuorum censeantur sorte iustorum: per. 9
- 1673 SECRETA. Hostias, quaesumus, domine, quas tibi pro animabus famulorum / famularumque tuarum offerimus, propiciatus [*f 241r*] intende et quibus fidei christianae meritum contulisti, donis et praemium: per dominum. 12
- 1674 INFRA ACTIONEM. Hanc igitur oblacionem, quam tibi pro commemoratione animarum in pace dormientium suppliciter immolamus, quaesumus, domine, benignus accipias, et tua pietate concede, ut et nobis proficiat huius pietatis affectus et illis impetret beatitudinem sempiternam: per. 15 18
- 1675 POST COMMUNIONEM. Animabus, quaesumus, domine, famulorum famularumque tuarum *illorum* oratio proficiat supplicancium, ut eas et a peccatis exuas et tuae redemptionis fatias esse participes: per. 21

CII

ITEM ALIA MISSA

- 1676 Animabus, quaesumus, domine, famulorum famularumque tuarum misericordiam concede perpetuam, ut eis proficiat in aeternum, quod in te sperauerunt et crediderunt: per. 24 27
- 1677 SECRETA. His, quaesumus, domine, placatus intende muneribus et quod ad laudem tui nominis supplicantes offerimus, ad indulgentiam proficiat defunctorum: per. 30

3 o(m *auf Rasur*)nium 8/9 huma(nitatae *auf Rasur*) 9 commiseru(nt *auf Rasur von drei Buchstaben*) 14 obla(c *auf Rasur*)ion(e *auf Rasur*)m comme(moraci *auf Rasur*)one 16 ac(c *auf Rasur*)ipias 17 no(bi *auf Rasur von sp*)s 21 e(t a *bis per auf Rasur*) 23 (CII *bis 24 a auf Rasur*)lia 26 (p *auf Rasur*)erpetuam proficia(t *auf Rasur*) 28 h(is *bis 30 per auf Rasur*)

INFRA ACTIONEM. / Hanc igitur oblationem, quam [f. 241v] 1678
 tibi pro animas famulorum famularumque tuarum uenerantes defe-
 3 rimus, quaesumus, domine, placatus intende; et tua dil[ig]nacione con-
 cede, ut mortis uinculis absoluti transitum mereantur ad uitam: per.

POST COMMUNIONEM. Supplices, quaesumus, domine, pro anima- 1679
 6 bus famulorum tuorum praeces effundimus sperantes, ut quicquid
 conuersatione contraxerunt humana, et clementer indulgeas et in
 tuorum sede laetantium constituas redemptorem: per.

CIII

ITEM ALIA MISSA IN CYMITERIIS

Deus, cuius miseratione am[er]ni[ti]mae fidelium requiescunt, famulis 1680
 12 tuis *illis* et *illis* uel omnibus hic quiescentibus da propitius ueniam
 peccatorum, ut a cunctis reatibus absolutis sine fine laetentur: per.

ALIA. Omnipotens sempiternae deus, annue praecibus nostris 1681
 15 ea quae poscimus, et dona omnibus quorum hic corpora requiescunt
 refrigerii sedem, quietis beatitudinem, luminis claritatem; et qui
 peccatorum suorum pondere praegrauantur, eis supplicacio commen-
 18 det aecclesiae: per.

SECRETA. / Pro animabus famulorum tuorum <*illorum*> [f. 242r] 1682
 et *illorum* et hic omnium dormiencium hostiam, domine, suscipe be-
 21 nignus oblatam, et hoc sacrificio singulare uinculis horrendae mortis
 exutae uitam mereantur aeternam: per.

INFRA ACTIONEM. Hanc igitur oblacionem, quam tibi offerimus, 1683
 24 domine, pro tuorum requie famulorum et famularum *illi* et *illi* et
 omnium fidelium catholicorum ortodoxorum in hac basilica in Christo
 quiescencium et qui in circuitu huius ecclesiae tuae requiescunt, quae-
 27 sumus, domine, placatus accipias, ut per haec salutis humanae sub-
 sidia in tuorum numero redemptorum sorte perpetua censeantur:
 diesquae nostros: per.

POST COMMUNIONEM. Deus, fidelium lumen animarum, adesto 1684
 supplicacionibus nostris et da omnibus quorum corpora hic quiescunt
 refrigerii sedem, quietem beatitudinem, luminis claritatem: per
 33 dominum.

I (infra acti auf Rasur) hanc bis 15 quorum in Nr 1681 auf Rasur)
 10 cymiter(i aus t)is II am(ni hier über der Zeile)mae] animae vgl Nr 153 19 ani-
 (mabus famu auf Rasur)(o auf Rasur)rum 21 et] ut 23 (hanc bis obla auf Rasur)-
 cionem of(fe auf Rasur wegen des hanc)rimus 27 human(ae auf Rasur von a) 31 su(p
 auf Rasur)plicacionibus 33 d(nm auf Rasur)

CIIII

ITEM ALIA MISSA

- 1685 Adesto, quaesumus, domine, pro animabus famulorum / [*f. 242v*] 3
famularumquae tuarum et omnium hic quiescencium, ut si que car- 6
nales maculae in eis de terrenis contagiis inheserunt, miseracionis
tuae uenia deleantur: per.
- 1686 Inclina, quaesumus, domine, aures tuas ad praeces nostras, pro 9
quibus misericordiam tuam supplices exoramus, ut animas famulo-
rum famularunquae tuarum in pacis ac lucis regione constituas et 9
sanctorum iubeas esse consortes: per.
- 1687 SECRETA. Munera, quaesumus, domine, quae tibi pro requie et 12
animabus famulorum famularumquae tuarum omnium in Christo 12
quiescencium offerimus, ad earum redempcione proficiant: per.
- 1688 INFRA ACTIONEM. Hanc igitur oblationem, quam tibi pro defun- 15
ctis offerimus, quaesumus, domine, propiciatus accipias, et misera- 15
cionis tuae largitate concedas, ut ab omnibus quae per terrenam
conuersacionem traxerunt, his sacrificiis emundentur: per.
- 1689 POST COMMUNIONEM. Multiplica, domine, super animas famu- 18
lorum / famularumquae tuarum misericordiam tuam, et [*f. 243r*] 18
cui donasti baptismi sacramentum, da eis aeternorum plenitudine
gaudiorum: per. 21

CV

ITEM MISSA IN DEPOSITIONE DEFUNCTI TERCII SEPTIMI

XXX MI DIERUM UEL ANNUALEM 24

- 1690 Adesto, quaesumus, domine, pro anima famuli tui *illi*, cuius in 27
depositione sua officium commemoracionis inpendimus, ut si qua
eum saecularis macula inuasit aut uicium mundiale infecit, dono tuae 27
pietatis indulgeas et extergeas: per dominum nostrum.
- 1691 Quaesumus, domine, ut famulo tuo cuius septimum obitus sui 30
diem commemoramus, sanctorum atque electorum largire consortium 30
et rore misericordiae tuae perennis infunde: per.
- 1692 Deus, indulgenciarum domine, da famulo tui *illo*, cuius anniuer- 33
sarium depositionis diem commemoramus, refrigerii sedem, quietis 33
beatitudinem, luminis claritatem largiaris: per.

17 traxeru(n aus r) t 24 (X auf Rasur)XXmi 25 anima (*Buchstabe ausra-*
diert, s?) 29 f(amulo tu auf Rasur)o 29/31 eine grössere Rasurstelle, auf der die
genannten Buchstaben stehen 30 (diem com auf Rasur)memoramus elect(or)um largi auf
*Rasur*re 31 mise(ricordia auf Rasur)e per auf Rasur 32 ill(o auf Rasur) anni-
uersa(r auf Rasur)ium 33 diem auf Rasur 34 b(e aus o) atitudinem

SECRETATA. Adesto, domine, supplicationibus nostris et hanc oblationem, quam tibi / offerimus ob diem depositionis VII [f. 243v] 1693
 uel XXX pro anima famuli tui *illius*, placitus ac benignus adsume: 3
 per.

INFRA ACTIONEM. Hanc igitur oblationem, domine, quam tibi 1694
 offerimus pro anima famuli tui *illius*, cuius deposicionis diem VII 6
 uel XXX celebramus, quod deposito corpore animam tibi creatori
 reddidit quam dedisti; pro quo petimus diuinam clemenciam tuam,
 9 ut mortis uinculis absolutus transitum mereatur ad uitam: per.

POST COMMUNIONEM. Omnipotens sempiterne deus, conlocare 1695
 dignare corpus et anima et spiritu famuli tui *illius*, cuius diem VII
 12 uel XXX mum *sine* deposicione celebrauimus, in sinibus Abrahæ
 Isaac et Iacob, ut cum dies agnitionis tue uenerit, inter sanctos et
 electos tuos eum resuscitare praetipias: per.

CVI

ITEM ORATIONES AD MISSAM PRO SALUTE UIUORUM

18 Praetende, domine, misericordiam tuam famulis et famulabus 1696
 tuis dexteram caelestis auxilii, ut te toto corde perquirant et quae
 dignae postolant adsequantur: per.

21 SECRETATA. Propitiare <domine> supplicationibus nostris et has 1697
 oblationes famulorum famularumque tuarum, quam tibi / [f. 244r]
 pro incolomitate eorum offerimus, benignus adsume; ut nullius sit
 24 irritum uotum nullifuls uacua postolacio, praesta, quaesumus, ut
 quod fideliter petimus, efficaciter consequamur: per.

INFRA ACTIONEM. Hanc igitur oblationem, domine, famulorum 1698
 27 famularumque tuarum, quam tibi offerimus ob deuotionem mentis
 eorum, pius ac propicius clementi uultu suscipias; tibi supplicantes
 libens protege, dignanter exaudi et aeterna eos protectione conserua,
 30 ut semper in tua relegione laetantes instanter in sanctae trinitatis
 confessione fide catholica perseuerent: diesque nostros.

POST COMMUNIONEM. Da famulis et famulabus tuis, quaesumus, 1699
 33 domine, in tua fide et sinceritate constanciam, ut in caritate diuina
 firmati nullis temptacionibus ab eius integritate uellantur: per do-
 minum.

I dne auf Rasur obl(acio auf Rasur)nem 3 anim(a Strich darüber ausradiert)
 8 cl(e aus i)menciam 11 il(l aus i)ius 14 praetipias]praecipias 20 dig(n am Zeilenende
 ausradiert)nae 23 incol(om auf Rasur)itate 25 consequam(ur auf Rasur von per)
 26 action(e aus .o)m famul(o auf Rasur von a)rum 32 c(o darüber brauner Strich)mu-
 nionem

1700 CONTESTACIO. Uere dignum: per Christum dominum nostrum.
 Per quem salus mundi, per quem uita omnium, per quem resurrectio
 mortuorum. Per ipsum te, domine, suppliciter deprecamur, ut anima
 famuli tui *illius*, cuius diem *illum* | celebramus, indul- [f. 244v] 3
 genciam largire perpetuam digneris atque contagiis mortalitatis exu-
 tam in aeternae saluacionis partem restituas. Cum angelis et archan- 6
 gelis.

<CVII>

INCIPIIT AD PAENITENCIAM DANDAM

1701 *Dicis psalmum ui totum. Et iterum dicit: Oremus. Et incipis psal-*
mm cii usque Renouabitur sicut aquile iuuentus. Dicis deinde psal-
mm Lmum. Post hoc oracio sequitur. 12

1702 Deum omnipotentem ac misericordem, qui non uult mortem
 peccatorum sed ut conuertantur et uiuant, fratres karissimi, supplices
 deprecemur, ut conuerso ad uiam rectam famulo suo *illo* misericordiae 15
 suae ueniam propiciatus indulgeat; et si qua sunt culparum sua-
 rum omnium uulnera, quae post sacri lauacri unda contraxit, ita in
 hac publica confessione delicta sanentur, ut nulla in eum ultra cica- 18
 tricium signa remanent: per dominum nostrum.

1703 Deus, iustorum gloria, misericordia pec-/catorum, da [f. 245r]
 huic famulo tuo *illo* plenam indulgentiae ueniam et paenitentiae loco 21
 exoratus indulge, ut qui praeterita peccata deplorat, futura mala
 non senciat neque iam ulterius lugenda committat. Demitte ei, do- 24
 mine, omnia crimina et in semitas eum iusticiae placatus reinstaura,
 ut securus mereatur deinceps inter tuos bene meritis currere et ad
 pacis aeternae premia peruenire: per dominum nostrum Iesum Chris- 27
 tum.

1704 Domine deus omnipotens sempiternae, qui peccatorum indul-
 genciam in confessione celeri posuisti, succurre lapsis, miserere conf- 30
 fessis, ut quos delictorum catena constringit, miseratio tuae pietatis
 absoluat: per dominum.

EXPLICIT LIBER SACRAMENTORUM. DEO GRACIAS.

SICUT NAUGANTIBUS DULCIS EST PORTUS 33

SIC SCRIPTORI NOUISSIMUS UERSUS.

I nr 1700 gehört mirt zn Formnlr CVI, sondern zn CV 4 famul(i tu auf
 Rasur?)i 12 Lmum später add.? 29 celeri(Buchstabe ausradiert) 32 explicit bis 34
 uersus in gewöhnlicher Schrift 34 Folio 245v ist leer.

⟨PARIS, BIBLIOTHEQUE NATIONALE, COD. LAT. 7193 FOLL. 41-56⟩

/ EXORCISMUS CONTRA INERGUMINOS. [f. 41r]

3 Deus caelorum, deus angelorum, deus archangelorum, deus 1705
 patriarcharum, deus prophetarum, deus apostolorum, deus marty-
 rum, deus confessorum, deus uirginum, deus omnium sanctorum,
 6 deus Abraham, deus Isaac, deus Iacob, deus qui dedisti uitam post
 mortem, domine deus sancte pater omnipotens: te inuocor, quia tu
 dignus es inuocare. Ego pono manum meam carnalem, tu tuam
 9 sanctam de caelis spiritalem supermitte super famulo tuo *illo*, ut
 non lateat hic serpens inimicus. Sic percuciat in uirtute claritatis
 tuae, quomodo percussisti duas ciuitates Sodomam et Gomorram.
 12 Sic percuciat in hic maledictus seductor saeculi, exprobrator gen-
 cium, laqueus mortis, filius tenebrarum.

Audi tanta uirtute, tanta maiestate, / per quem te adiuro. [f. 41v] 1706
 15 Adiuro te per regem caelorum, per Christum creatorem, per Iesum
 saluatorem animarum nostrarum. Per illum te adiuro, damnate,
 non per aurum neque per argentum neque per lapidibus praeciosis.
 18 Per deum te adiuro, qui Petrum mergentem manum porrexit, et
 te inuenit in monumentum latere et tu eum prostratus adorasti et
 dixisti et: Quid nobis et tibi, Iesus Nazareni, fili dei altissimi? Ante
 21 tempus uenisti perdere nos? Et si nos perdere uis, mitte nos in gre-
 gem porcorum et ubicumque nomen tuum audierimus, gementes
 et trementes exhibimus et dabimus honorem. Da illi honorem, male-
 24 dicte satanas. Illuc te collige in profundum maris, in gregem porcorum,
 in deserta loca, ubi non aratur nec semi-/natur nec nomen [f. 42r]
 illius potens inuocatur. Illuc te collige, damnate.

27 Cessent nequiciae tuae, cessent fallaciae tuae, cessent compagi- 1707
 nationes tuae, cessent machinae tuae, cessent pestilenciae tuae,
 cessent et fantasiae tuae. Sepera te ab hanc plasma, quomodo sepe-
 30 ratum est caelum a terra, lux a tenebras, iusticia ab iniquitate,
 uita a morte, sic te et tu sepera, damnate. Non cummunicabis in
 escam, non in putum, non uigilantem nec dormientem nec sedentem
 32 nec ambulantem nec tacentem nec in publicum nec in
 priuatum non communicabis. Non facies cotidianas, non tercianas,

15 cael(o aus i)rum 16 (a auf Rasur)nimarum illu(m auf Rasur) 20 Mc
 1,24 5,12 e(t t auf Rasur?)ibi 25 seminatur (Buchstabe ausradiert, a?) 29 sep(era auf
 Rasur?)

non quartanas; non adgrediens in biuio, non in triuio, non in quatuuio; non occupauis linguam nec guttorem nec / sub [f. 42v] gutture nec intestinum minimum nec in maiorem, damnate. Interdicitur tibi duodecem oras diei et duodicem hore noctes, in quibus non facias quod ad tuis uoluntatibus perteneat. 3

1708 Sanguilappie, multis formis persuasor malorum, accusator ueritatis, umbra uacua, inflata inanis, filius tenebrarum, angelorum iniquitas. Proiectus es de caelo, maledicti satanas, meritis tuis, immundissimi daemoniorum. Uictus es, damnate. Uincit te qui uinci non potest. Uincit te A et Ω. Uincit te ille qui scit numerum capillorum famulorum famularum<que> suarum, qui nouit numerum stillarum. Uincit te qui firmauit caelum et terram, mare et omnia quae in eis sunt. 6 9 12

1709 Ille tibi imperat, non caro et sanguis nec pompa saeculi. Deus tibi imperat, pater et filius et spiritus sanctus. Ille tibi imperat qui ieiunauit / XL diebus et XL noctibus, et quartum diem [f. 43r] Lazarum de monumento suscitauit, qui dixit ad discipulos suos: Ite in nomine meo, manus inponite, daemonia expellite, paralyticos curate, mortuos suscite, surdi audiant, claudi ambulent, et omnem ualitudinem curate, quod gratis accepistis gratis date. Nulla tibi gracia aguntur. Iam completi sunt sex milia annorum in co oportit tibi, immundissime daemoniorum, finem habere. In gregem porcorum, in deserta loca, ubi non aratur nec seminatur, uentrem tuum et pectore. Tu terribilis non euadebis poenas quas tibi praeparatae sunt. Occurrunt te a quattuor cardinibus mundi. 15 18 21 24

1710 In illius uirtutibus impero, qui aperit quod nemo claudit, et claudit quod nemo aperit. In illius uirtutibus te adiuro qui fecit caelum / et terram, caecum inluminantem, surdum audientem, mutum loquentem. Ille tibi imperat, immundissime spiritus, a quo tu dixisti, ut tibi fierint panes de lapidibus, et ille tibi dixit: Non in solo pane uiuit homo, sed in omne uerbo dei. Ille tibi imperat maledicti satanas, qui aqua uinum fecit in Canna Gallilea, qui paut in heremo quinque milia uirorum extra numero mulierum et infantum de quinque panibus et duobus piscibus, unde exsuperauerunt duodecem cophani fragmentorum, quod est typus XII apostolorum. 27 30 33 36

1/2 quatr(uu *auf Rasur?*)io 6 sangui(lap *auf Rasur*)pie 7 (an *auf Rasur*)ge-
lorum 11 famulo(rum *bis* suarum *auf Rasur*) 17 Mt 10,6-8 21 co = quo, *vgl.*
Nr. 45I 23 pectore = pectus? 23 Mt 4,4 32 c(anna *auf Rasur*) 33 muli(e-
rum *auf Rasur*) infant(u *auf Rasur?*)m 34 duo(bus *auf Rasur*)

Audi tanta uirtute, tanta maiestate, per quem te adiuro. Adiuro 1711
 te per regem caelorum, per Christum creatorem, per Iesum salua-
 3 torem, animarum nostrarum. Per illum te adiuro, damnate, non per
 aurum neque per argentum neque per lapidibus praeciosis. Per deum
 te adiuro, qui Petrum mergentem manum porrexerat. Tanta glo-
 6 /ria, tanta claritate adiurasse te, maledicti satanas, appa-[f. 44r]
 risce, inlebisce. Angustiaris quomodo angustiatu saeculus, exorci-
 diaris, non cantaueris, non tibi cantica cantentur. Per trea testimo-
 9 nia te adiuro: adiuro te per patrem et filium et spiritum sanctum,
 ut citius hinc exorcizatus abscedas.

Ubi ergo tu latebis, quando dominus noster Iesus Christus di- 1712
 12 scendit cum multitudinem angelorum? Quattuor tubae canebunt
 a quattuor cardinibus mundi. Totus mundus ardebit ab oriente
 usque ad occidentem, dominus de caelo descendit confringere terram,
 15 et tunc apparebunt corpora sanctorum, petrae mouebuntur de loca
 ipsorum et sol in sanguinem conuertitur, dominus caelum plicauit
 tamquam librum in manu sua, et tu, ubi latebis, maledicte satanas?
 18 Numquid hoc dicturus eris, quod tibi hoc non fuerit imperatum?
 Hoc tibi signum / erit in diem iudicii, quod tu non dissipauis [f. 44v]
 in aeternum. Inuentum uenisti, inuentum exi. Integra relinque.

Exi ab eo, quomodo exiit coruus de arca Noe: sic exiit et 1713
 non rediit, sic tu exi, maledicte satanas. Hic locum non habebis nec
 refrigerium. Tibi tormenta super tormenta, poenas super poenas,
 24 plagas super plagas. Ferriculi calentes praeparati sunt te flagellis
 calentibus castigare, maledicte satanas, meritis tuis. Inmundissime
 daemoniorum, non facias nec pauore nec tremore, nec transuari-
 27 cabis nec impedis competentem uitam, uitam aeternam. Non per-
 suadebis hominem ad malum faciendum, non moechaberis, non
 uiolabis, non mortem tradas. Non permittas septem nequitiores
 30 tibi, qui peius faciant quam tu. Non deuersis languoribus doloribus
 in illius membrorum non / occupauis quod tuum non est, [f. 45r]
 non habites ubi spiritus sanctus habitat. Per eundem dominum
 33 nostrum Iesum Christum te adiuro, qui uenturus est iudicare uiuos
 et mortuus et saeculum per ignem.

Domine, sanctae pater, omnipotens aeternae deus, osanna in 1714
 36 excelsis, pater domini nostri Iesu Christi, qui illum refugam tyran-
 num gehennae deputasti, qui unigenitum tuum in hunc mundum

10 absc(e auf Rasur)das 23 tibi auf Rasur 25 maledict(e aus i) 28 (moe auf
 Rasur)chaberis 35 am rechten Rand Rasur 37 (tu am Rand) (um in hu auf Rasur)nc

misisti, ut illum rugientem leonem contereret: uelociter adtente et accelera, ut eripias hominem tuis formatum manibus a ruina et daemonio meridiano. Da, domine, terrorem tuum super bestiam quae exterminat uineam tuam. Da fiduciam seruis tuis contra nequissimum draconem fortiter stare, ne contempnat sperantes in te nec dicat, sicut in Faraone iam dixit: Deum non noui nec Israel demitto. Urguat illum, domine, dextera tua potens discedere a famulis tuis, ne diucius prae/sumat captiuum tenere hominem, quem tu [f. 45v] ad imaginem tuam facere dignatus es.

1715 Adiuuro te ergo, serpens antique, per iudicem uiuorum et mortuorum, per factorem mundi, per eum qui habit potestatem mittere te in gehennam, ut ab hoc famulo dei *illo* qui ad aecclesiae praesepia concurrit, cum exercito furoris tui festinos discedas. Coniuuro te non meam infirmitatem sed uirtute spiritus sancti, ut desinas ab his, quos omnipotens deus ad imaginem suam fecit. Cede, cede non mihi sed mysteriis Christi. Illius enim te perurguet potestas, qui te adfigens cruce suae subiugauit. Illius brachium contremisce, qui diuictis gemitibus inferni animas ad lucem produxit. Sit tibi te^rr^ror corpus hominis, sit tibi formido imago dei, nec resistas nec moreris discedere ab homine, quoniam [con]placuit Christo, ut in hominem habitaret.

1716 Et ne <me> in-/firmissimum condemnandum putes: impe- [f. 46r] rat tibi dominus, imperat tibi maiestas Christi, imperat tibi deus pater, imperat tibi filius et spiritus sanctus. Imperat tibi apostolorum fides, sancti Petri et Pauli et ceterorum apostolorum. Imperat tibi martyrum sanguis, imperat tibi indulgentia confessorum. Imperat tibi sacramentum crucis, imperat tibi mysteriorum uirtus. Ex^ri^r, transgressor, exi, seductor, pleni omni dolo et fallacia, ueritates inimici, innocencium persecutor.

1717 Da locum, durissime, da locum impiissime. Da locum Christo, in quo nihil inuenisti de operibus tuis, qui te expoliauit, qui regnum tuum destruxit, qui te uinctum ligauit et uasa tua dirupit, qui te proiecit in tenebras exteriores, ubi tibi cum ministris tuis erat praeparatus interitus. Sed quid nunc, turbolente, recogitas; quid, temerarie, retractas? Reus / omnipotente deo cuius statuta [f. 46v] transgressus es, reus filio eius Iesu Christo quem et temptare ausus

3 domin(e *auf Rasur*) 5 contem(p *später add.*)nat nec *auf Rasur Ex 5,2*
 8 d(iu *auf Rasur*)cius 17 subiugauit] imperio *add. GrF 2857* 20 quoniam] *quō Hs*
 22 condemnandum] contemnendum 32 uin(ct *auf Rasur*)um dirupit] distribuit *GrF2857*
 35 t(e *aus i*)merarie

es et crucefigere praesumsisti, reus humano generi cui mors tuis persuasionibus uenit.

3 Adiuero ergo te, draco nequissime, in nomine agni immaculati, 1718
qui ambulat super aspidem et basiliscum, qui conculcat leonem et
draconem: ut discedas ab homine, discedas ab aecclesia dei. Con-
6 tremisce et effuge inuocato nomen domini illius, quem inferi tre-
ment, cui uirtutes caelorum et potestatis et dominaciones subiectae
sunt, quem cerubin et seraphin indefessis uocibus laudant.

9 Imperat tibi uerbum caro factum, imperat tibi natus ex uir- 1719
gine, imperat tibi Iesus Nazarenus, qui te, cum discipulis contemp-
neris, elisum et prostratum exire iussit ab homine, quo praesente,
12 cum te ab homi-/ne seperasset, nec porcorum grege praesu [f. 47r]
mebas contingere. Recide ergo nunc adiuuratus in nomine eius ab
homine quem ipse plasmavit. Durum tibi est Christo uelle resistere,
15 durum tibi est contra stimulum calcitrare; quia quicquid tardius
exis, supplicium tum crescit, quoniam non hominem contempnis,
sed illum, qui dominator uiuorum et mortuorum est, cui uniuer-
18 sitas tacit, qui uenturus est iudicare saeculum per ignem: per.

Nec te lateat, satanas, inmineri tibi poenas, inmineri tibi tor- 1720
menta, diem iudicii, diem supplicii sempiterni, diem qui uenturus est
uelut clybanus ardens, in quo tibi atque angelis tuis sempiternus
est praeparatus interitus. Et ideo pro tua nequicia, damnate atque
21 damnandae, da honore deo uiuo, da honore Iesu Christo filio eius, da
24 honore spiritui sancto paraclyto, in cuius uirtute / praecipio [f. 47v]
tibi, quicumque es, spiritus inmundi, ut exias et recidas ab hoc fa-
mulo dei *illo* et eum deo reddas, quoniam dominus noster Iesus
27 Christus eum ad suam gratiam et benedictionem uocare dignatus est!

Te, domine, supplices exoramus, ut uisitacione tua sancta 1721
erigas famulum tuum *illum* nec aduersario liceat usque ad animae
30 temptacionem. Sicut in Iob terminum pone, ne inimicus de anima
ista incipiat triumphare!

Unde ergo, maledicte, recognosce sentenciam tuam et da 1722
33 honore deo uiuo et uero et recede ab hoc famulo dei *illo*. Tibi
ergo praecipio, maledicte inmunde spiritus, hostis humani gene-
ris, per deum patrem omnipotentem inuisibilem et incunprae-

I e(s et *auf Rasur?*) 5 disc(e *aus* i)das ab homine 10 discipulis] discipulos
eius *GrF* 2857 11 quo (*Buchstabe ausradiert*) 13 cont(i *auf Rasur?*)ngere 15 st(imul
auf Rasur?)um 20 suppl(icii *später *add.*) 21 sempiternu(s est *auf Rasur?*) 23 (ei
auf Rasur?)us 26 iū(*Buchstabe ausradiert*) 30 temptacionem] animae peruenire *add*
GeV 597 32 maledic(te *auf Rasur*) 33 rec(e *auf Rasur?*)de 34 maledict(e *auf Rasur?*)

hensibelem atque inmortalem, qui fecit caelum et terram mare et omnia quae in eis sunt, ut omnes uirtus aduersarii, omnes exercitus diaboli, omnis incursus inimici, / omnis fantasma satane: [f. 48r] 3 eradicare et effugare ab hoc famulo dei *illo*, ita ut in eo ultra locum non habiat contrarii uirtutes admixtio!

1723 Sed tu, deus omnipotens, propicius adesto, ut corporibus- 6 daemoniis obsessus, totam nequiciam diabolicam + tuam potentiam sint purgati per hoc signum sanctae crucis, quem nos damus, tu maledicti diabule, numquam audeas uiolare: per dominum nostrum Iesum Christum, qui uenturus est in spiritu sancto iudicare uiuos et mortuos et saeculum per ignem.

1724 Domine, sancte pater, omnipotens aeternae deus, qui peccan- 12 cium non uis animas perire sed culpas conteri, respice propicius super hunc famulum *illum*, qui peccatorum merito expulsus a facie tua potestati est subiectus satane. Reminiscere miseracionum tuarum 15 et expelle ab eo omnem inimici infestacionem atque angustias satane, mun-/datum ad pristinam sanitatem reforma puri- [f. 48v] tatem. Sit illud pristinum templum sanctum quod fuit in baptismum. 18 Inhabitet in eo spiritus sanctus: per dominum nostrum Iesum Christum, qui uenturus est iudicare saeculum per ignem.

1725 Omnipotens et misericors deus, pater domini nostri Iesu Christi, 21 te supplices depraecamur, impera diabulo, qui hunc famulum tuum *illum* detenet, ut ab eo recidat, et libera eos qui crediderunt in uerbum liberatorem dominum nostrum Iesum Christum, ut expurgati 24 ab omni labe iniquitates maiestate tuae pura mente deseruiant consecuti gratiam spiritus sancti: qui cum patre et filio uiuet et regnat in saecula saeculorum. Amen. 27

⟨Finit exorcismus contra energumenos⟩

⟨IUDICIUM PAENITENTIALE⟩

1726 : / Si quis uero homicidium casu fecerit, id est non uolens, [f. 49r] 30
III annos peniteat, III ex ipsis in pane et aqua.

3 + über diaboli 4 e(raauf Rasur?)dicare 7 diab(o aus u)licam] darüber + 8 per hoc] per. Hoc? 9 (dnm nm ih auf Rasur, von xpm dnm nr?)m 13 n(on uis auf Rasur) 27 fünf Zeilen leer. Inmitten des unteren Randes das Quaterniozeichen XXXV. 31 p(e auf Rasur)niteat. peniteat ist in Nr 1726 ausgeschrieben, wird also hier bei Abkürzungen ebenso aufgelöst

Si quis ad homicidium faciendum consenserit et factus fuerit, 1727 2
 UIII annos paeniteat, III ex ipsis in pane et aqua; si autem uoluit
 3 et non potuit, III annos paeniteat.

Si quis uero clericus homicidium uoluntariae fecerit, X annos 1728 3
 exul paeniteat; post hos annos recipiatur in patria sua, si bene egerit
 6 paenitentiam in pane et aqua, testimonium conprobatuſ episcopis
 uel sacerdotibus, cum quos paenituit et cui commissus fuit; satisfaci-
 9 uultis, faciam uobis. Si autem non satisfecerit parentibus illius, num-
 quam recipiatur in patria sua, sed more Cain uacuuſ et profugus sit
 super terram.

Si quis uero coactus pro qualri¹bet necessitate aut nesciens 1729 4
 periurauerit^t, / III annos peniteat, I ex his in pane et aqua. [f. 49v]

Si quis periurauerit sciens aut per cupiditatem, UIII annos peni- 1730 5
 15 teat et helimosinas iuxta uires et persona faciat et numquam iuret
 postea.

Si quis furtum capitale commiserit, id est quadrupede, uel casas 1731 6
 18 effrigerit aut quolibet meliore praesidio furauerit, UII annos peniteat,
 III ex his in pane et aqua; qui uero de minoribus rebus furtum fe-
 cerit, III annos peniteat, et quod furauit si potest reddat.

Si quis adulterium commiserit, id est cum uxorem alterius, aut 1732 7
 sponsa uel uirginitate corruerit, si clericus, III annos peniteat, I
 ex his in pane et aqua; si diaconus, IIII, II ex his in pane et aqua;
 24 si praesbiter, UII, III ex his in pane et aqua.

Si quis furnicauerit cum sanctimoniale uel deo decata, cogno- 1733 8
 scat se adulterium perpetrasse; sicut in superiore sententia unus-
 27 quisque iuxta ordinem su-um peniteat. [f. 50r]

Si quis sepulcrum uiolauerit, U annos peniteat, III ex his in pane 1734 9
 et aqua.

Si quis corpus uel sanguines domini neglexerit aut inde perdi- 1735 10
 derit, annum integrum peniteat in pane et aqua. Si per ebrietatem
 aut crapula illud euomerit, tribus quadragensimis in pane et aqua
 33 peniteat; si uero per infirmitate, una tantummodo ebdomada peni-
 teat.

Si quis clericus uel uxor sua infante obpraesserint, III annos 1736 11
 36 peniteant, I ex his in pane et aqua.

Si quis uero maledicus, id est emissor tempestati fuerit, UII 1737 12
 annos peniteat, III ex his in pane et aqua.

- 1738¹³ Si quis se quolibet uoluntate membro truncauerit, III annos peniteat, I ex his in pane et aqua.
- 1739¹⁴ Si quis autem usuras undecumque exegerit, III annos peniteat, I ex his in pane et aqua.
- 1740¹⁵ Si quis per potestate aut quolibet ingenio res alienas malo ordine inuaserit uel tulerit, superiore sententia similiter peniteat et elimosinas / multas faciat. [f. 50v]
- 1741¹⁶ Si quis sacrilegium fecerit, id est quos auruspicias uocant qui auguria colunt, si per aues aut quocumque malo ingenio auguriauerit, III annos peniteat in pane et aqua.
- 1742¹⁷ Si quis auriolis, quos diuinis uocant, aliquas diuinationes fecerit, quia et hoc daemonum est, U annos peniteat, III ex his in pane et aqua.
- 1743¹⁸ Si quis alium per ira percusserit et sanguinem fuderit, XL diebus peniteat, diaconus UI menses, praesbiter annum in pane et aqua.
- 1744¹⁹ Si quis cupidus aut auarus fuerit aut superbus aut inuidus aut ebriosus, aut fratrem suum hodie habuerit, uel alia his similia quae enumerare longum est, III quadragesimas peniteat cum pane et aqua, et iuxta uires suas aelimosinas faciat.
- 1745²⁰ Si quis sortes quas sanctorum contra rationem uocant, uel alias sortes habuerit, uel pro quaecumque malo ingenio sortitus fuerit uel auguriauerit, III annos peniteat.
- 1746²¹ Si quis ad / fontes uel ad arbores aut ad cancellus [f. 51r] uel ubicumque, excepto in ecclesia aut in ipsius atria uota uouerit aut soluerit, III annos peniteat in pane et aqua, quia et hoc sacrilegium est uel daemonum. Qui uero ibidem aederit aut biberit, I annum in pane et aqua peniteat.
- 1747²² Si quis clericus, postquam se deo uouit, iterum ad alterum habitum sicut canes ad uomitum reuersus fuerit uel uxorem duxerit, X annos peniteant ambo, III ex his in pane et aqua, et numquam postea in coniugio copulentur. Quodsi noluerit, sancta synodus uel sedis apostolica separare eos a communione et conuiuio omnium catholicorum. Similiter et mulier, postquam se deo uouit, si tale scelus admiserit, pari sententia subiaceat.

I s(e darüber Strich) vgl. Nr. 392 9 s(i auf Rasur, von e?) a(ues auf Rasur?)
 11 auriol(i auf Rasur)s 12 quia] q<Hs (nur hier) hoc] h' Hs (nur hier) 15 U(I auf Rasur)
 18 quadragesimas] q;Hs 19 et iuxta bis faciat eng auf Rasur 22 (auguri auf Rasur)auerit 28 si(quis am Zeilenende ausradiert) 31 noluer(it auf Rasur von unt)
 32 separa(re auf Rasur von drei Buchstaben, uit?) a am Rand (com auf Rasur)munione
 34 subiace(at auf Rasur)

- Sie quis falsitatem commiserit, VII annos peniteat, III ex his in pane et aqua; qui autem consenserit, U annos peniteat. 1748²³
- 3 Si quis uenaciones quas-/cumque exercuerit, clericus [*f. 51v*] 1749²⁴
annum, diaconus II, sacerdos III peniteat.
- Si quis cum quadrupede fornicatus fuerit, clericus II annos 1750²⁵
6 peniteat, diaconus III, sacerdos U, tres ex his in pane et aqua.
- Si quis, quod in Kalendas Ianuarias multi faciunt, in ceruolum 1751²⁶
quod dicitur aut uecula uadit, III annos peniteat, quia et hoc dae-
9 monum est.
- Si qua mulier uoluntaria aborsum fecerit, III annos in pane et 1752²⁷
aqua peniteat.
- 12 Si quis matimathecus fuerit, id est per inuocacionem daemonum 1753²⁸
hominum mentes tulerit aut debacantes fecerit, U annos peniteat,
III ex his in pane et aqua.
- 15 Si quis uirginem uel uiduam raptus fuerit, III annos cum pane 1754²⁹
et aqua peniteat.
- Si quis dilaturas fecerit quod de^rte^lstabile est, superiora uersi 1755³⁰
18 sententia accipiat.
- Si quis seruum aut quemcumque hominem qualibet ingenio in 1756³¹
captiuitatem duxerit aut transmiserit, III / annos in pane [*f. 52r*]
21 et aqua peniteat et precium reddat.
- Si quis domum uel aream cuiuscumque uoluntate igne cremaue- 1757³²
rit, parem superiorem sententiam subiacet.
- 24 Si quis de ministerio sanctae aeclesiae uel quaecumque opus 1758³³
quolibet modo fraudauerit uel neglexerit, VII annos peniteat et quod
tulit si potest reddat.
- 27 Si quis sacerdos uel quislibet clericus aut cum sacrata deo puella 1759³⁴
inebrietur, si per ignoranciam, VII diebus; si per negligenciam, XU
diebus; si per contemptum, XL diebus in pane et aqua peniteat.
- 30 Laici uero si per ignorancia, IIII diebus; si per negligencia, VII
diebus; si per contemptu, XU diebus in pane et aqua peniteant
et elimosina faciant.
- 33 Et qui cogit hominem ut inebrietur, simili modo ut ebrius peni- 1760³⁵
teat.
- Si quis morticinum uel sanguinem commederit, si per ignoran- 1761³⁶
36 ciam, XX diebus; si per sciencia, XL diebus peniteat.
- Si quis sacerdos / aut diaconus aut monachus fornicauit- [*f. 52v*] 1762³⁷
rit sicut Sodomitae fecerunt, X annos peniteant, III ex ipsis in pane
39 et aqua, VII uero aliis absteneant se a uino et carnibus et non maneat

28 si (*Buchstabe ausradiert oder i auf Rasur von e*) per ignoranciam

cum alio in sempiterno; clerici uero saeculares uel laici, VII annos peniteant, II ex ipsis in pane et aqua.

- 1763³⁸ Qui concupiscit mentem fornicare sed non potuit, I annum peniteat.
- 1764³⁹ Qui per turpiloquium uel aspectu tactu uel osculo quinquaginta, id est pollutus fuerit, tamen non uoluit fornicare corporaliter, XX uel XL diebus iuxta qualitatem peniteat; si autem impugnatione cogitationes uiolenter quinquagintatur, VII diebus peniteat.
- 1765⁴⁰ Qui in somnis uoluntate pollutus est, surgat canatque ienua 9 flectendo VII psalmos, in crastino cum pane et aqua uiuat, uel XXX psalmos flectendo uniuscuiusque in fine canat.
- 1766⁴¹ Uolens in somno / peccare siue pollutus siue uoluntate, [f. 53r] 12 XU psalmos canat, peccans non pollutus XXIII psalmos.
- 1767⁴² Si quis laicus cum quadrupede fornicauerit, I annum si uxorem habit peniteat; si autem non habet, dimidio. 15
- 1768⁴³ Sic et qui uxorem non habens et propriis membris seipsum uiolauerit, annum peniteat in pane et aqua.
- 1769⁴⁴ Si quis corpus suum titille in consurgendo fornicare, XL noctes 18 peniteat, et si pollutus fuerit titillatione, LXX diebus et superpositus VII.
- 1770⁴⁵ Qui patrem aut matrem suam 'in'pulsauerit, impius aut sacrilegus iudicandus est; peniteat tempus quamdiu in impietate steterit.
- 1771⁴⁶ Qui facit fornicationem in ecclesia, penitentia eius omnibus 24 'diebus' uitae suae praebeat obsequium domui dei.
- 1772⁴⁷ Si cuius paruulus sine baptismo in negligencia mortuus fuerit, III annos peniteat, in primo anno cum pane et aqua, in duos alios 27 sine dilicias.
- 1773⁴⁸ / Qui periurium fecerit, VII annos peniteat. Qui ducit [f. 53v] 30 alium in periurium ignorantem, VII annos peniteat, qui autem ductus in periurium ignorans et postea recognoscit, I 'annum' peniteat. Qui uero suscipiatur quod in periurium deducitur, tamen iurat per consensu, II annos peniteat. 33
- 1774⁴⁹ Si quis sacrificium perdiderit et nescit ubi sit, I annum peniteat in pane et aqua.

6 uol(uit *auf Rasur*) 7 XL *auf Rasur* 8 quinqu(i *auf Rasur von o*)natur
 9 i(e *auf Rasur*)n(u *darüber Strich ausradiert*)a 13 X(I *ausradiert*)U 17 (annum *bis*
 18 ti *auf Rasur*)tille 18 titille] titillat, titillauerit fornicare(*re auf Rasur*) 19 titill(ac
auf Rasur)ione 21 sacrileg(us *auf Rasur*) 24 eius] *HS* e mit Komma *darüber*, vgl. Nr. 367
 29 ducit *auf Rasur*? 30 annos peniteat *auf Rasur*? 34 ubi sit I *auf Rasur*

Si quis negligenciam fecerit erga sacrificium ut siccetur et a uermibus consumatur, medio anno peniteat in pane et aqua. 1775⁵⁰

3 Si quis sacerdos qui offerit sacrificium et si ei ceciderit sacrificium de manu illius usque ad terram et non inuenerit, omne quodcumque in loco ubi ceciderit comburet igne et abscondet cinere illa 1776⁵¹
6 sub altare ita ut non conculcetur, et ipse peniteat medio anno; et si inuenerit, scupa mundetur et comburet igne et abscondat in terra similiter, et ipse XX diebus peniteat; si autem usque ad altare, 9 uno die.

Clericus / semel furnicans, I annum cum pane et aqua [*f. 54r*] 1777⁵²
et duos alios absteneat se a uino et carne. Si autem in consuetudine 12 multo tempore fuerit, III annos cum pane et aqua peniteat et officium clericatus amittat et quattuor alios absteneat se a uino et carne. Si autem filium genuerit, IIII annos peniteat.

15 Paruoli infantes furnicatione imitantes et inritantes se inuicem, 1778⁵³
si non quoinquinantur pollutione, XX diebus penitenat; si uero frequenter, XL diebus peniteant.

18 Si quis puer qui peccatum cum peccode commiserit, C diebus 1779⁵⁴
peniteat.

Si quis puer paruulus obpraessus a seniori suo XX annos habens 1780⁵⁵
21 aetate, ebdomada peniteat; si consentit, XX diebus peniteat.

Uir per semetipsum inquinans C diebus peniteat, reiterrans 1781⁵⁶
annum peniteat.

24 Uiri inter faemora furnicantes I annum peniteant, reiterans II. 1782⁵⁷

Si quis uero in terra furnicantes, si pueri sunt, II annos peniteant; 1783⁵⁸
si uiri, III; si itera-/uerint, UI; si autem in consuetudine [*f. 54v*]
27 uertunt, paenitentia addatur.

Si quis cum alio iram tenit in corde, homicida iudicetur; si non 1784⁵⁹
uult reconciliare fratri suo quem hodie habuit, tandiu in pane et
30 aqua peniteat, usque dum reconcilietur ei.

De capitalibus autem peccatis, id est homicidium, adulterium, 1785⁶⁰
periurium, furnicationem, inmundiciam, laici III annos peniteant,
33 clerici U, subdiaconi UI, diaconi UII, praesbiteri X, episcopi XII.

De minoribus uero peccatis, id est furtum, falsum testimonium 1786⁶¹
et ceteris similibus peccatis, laici annum, clerici II, subdiaconi III,
36 diaconi IIII, praesbiteri U, episcopi UI.

Finit iudicium paenitentiae. Amen.

1 sicce(t darüber Komma später add)ur 2 consuma(t darüber Komma später add.?)
13 (abs auf Rasur)teneat 18 peccat(um aus o) 25 terra] terga 26 i(tera auf Rasur)uerint
37 sieben Zeilen leer. Der folgende Abschnitt ohne Überschrift

⟨INCIPIT BREVIARIUM APOSTOLORUM EX NOMINE UEL LOCIS
UBI PRAEDICAUERUNT, ORTI UEL OBITI SUNT⟩

- 1787 1 / Simon, qui interpretaetur oboediens, Petrus agnoscens, [f. 55r] 3
filius Iohannis, frater Andreae, dicitur ortus uico Bethsaida, prouin-
ciae Gallileae, qui propter Simonem magum, licet dei occulto nutu,
Romam peruenit ibique praedicans euangelium XXU annorum 6
eiusdem urbem tenuit pontificatum; UI autem et XXX anno post
passionem domini sub Nerone Caesare, ut uoluit, cruci suspensus
est; cuius natalicium III kalendas Iulias celebratur. 9
- 1788 2 Paulus, qui interpretaetur pius, ortus ex tribu Beniamin, apo-
stolus gentium: hic II post ascensione domini anno baptizatus et
sub Nerone Roma eodem die quo et Petrus capite truncatus ibique 12
sepultus est.
- 1789 3 Andreas, qui interpretaetur uirilis uel decorus, frater Petri:
hic praedicauit Scitiam et 'A'chiam ibique in ciuitate Patras cruce 15
suspensus occubuit pridie Kalendas Decembris.
- 1790 4 Iacobus: qui / interpretaetur subplantator, filius Zebedei, [f. 55v]
frater Iohannis: hic Spaniae et occidentalia loca praedicatur et sub 18
Herode gladio caesus occubuit; sepultus est in Achiam marmarica,
UIII Kalendas Decembris.
- 1791 5 Iohannis, qui interpretaetur gracia dei, apostolus et euangelista, 21
filius Zebedei, frater Iacobi, delectus domini, praedicatur Asiae et in
Effeso UI Kalendas Ianuarias sepultus est. Natalicia 'eius' alia UIII
Kalendas Iulias, quando et sancti Iohannis baptistae caelebratur. 24
- 1792 6 Tomas, qui interpretaetur abysus, didimus, hoc est Christi
similis: hic Partes et Medis praedicatur et distinans orientalem plagam
ibique euangelium praedicauit. Lancea enim ibi transfixus occubuit 27
in Calaminicae, Indiae ciuitatem, ibique sepultus est in honore XII
Kalendas Ianuarias.
- 1793 7 Philippus, qui interpretaetur os lampadis, a Bethsaida ciuitate 30
ortus est, unde et Petrus, Galli'is praedicauit Christum, deinde in

1-2 *om Cambr* 4 b(eth *auf Rasur*)saida 6 XXU] uiginti et quinque 7 UI(I
ausradiert)] sexto-XXX] tricissimo 9 III] tertio 10 i(nterprae *auf Rasur*)tatur
11 II] secundo post *Strich darüber ausradiert* 12 Roma] Romae *andere* 15 (sciti *auf Ra-*
sur)am 20 UIII] octauo Decembris] Septembris *Cambr*; Augustas *andere* 23 UI] sexto
sepultus est] *om Gell, Rheinau, Trev* natalicia] nat *Hs, om Cambr* ali(a *auf Rasur*?)] alii
dormitionem eius UIII kl iuli dicuntur *Bern*; alii UIII kl iulias dicuntur *W*; alii dicunt octauo
kalendas iuli *Cambr*; eius. alii dormitionem UIII kl iul dicuntur *Rheinau*; eius. alii dormi-
tionem eius UIII kl iul dicunt(ur *Gell*) *Gell, Trev* 24 et] *W, Cambr*; natiuitas *Gell, Rheinau*
Trev – baptistae] *add* natiuitas *Cambr* caelebra(e *ausradiert*)tur 25 inter(praeta *auf*
Rasur)tur 28 cala(mi *später add*?) (ni *auf Rasur*?)cae 31 in] *add* hierapoli

Frigiae prouinciae crucefixus est / et lapidatus obiit ibique cum [f. 56r]
filiabus suis quiescit; cuius natalicium Kalendas Madias caelebratur.

3 Iacobus, frater domini, Hierusolimorum primus episcopus; 1794 8
hic dum Hierusalem Christum dei filium predicaret, de templo a
Iudaeis praecipitatus lapidibusque obpremitur ibique iuxta tem-
6 plum humatur. Eius natalicium et ordinacio eius UI Kalendas
Ianuarias colitur.

Bartholomeus apostolus nomen ex siria lingua suscipit et inter- 1795 9
9 praetatur filius suspendentes aquas, Liconiam praedicauit; ad ulte-
mum in Albano maiores Arminiae urbe uiuens a barbaris decoriatus
atque per iussum reges Astrages decollatus, sicque terrae conditus
12 UIII Kalendas Septembris.

Matheus apostolus et euangelista, qui interpretaetur donatus: 1796 10
hic etiam ex tribu sua Leui sumpsit cognomentum, ex publicano
15 a Christo elictus. Primum quidem in Iudaea euangelizauit, postmo-
dum in Macidonia et passus in Persida requiescit in montibus
Pastorum XI Kalendas Octobris.

18 Simon zelotes, qui interpretaetur zelus; hic prius dictus est 1797 11
/ Cananeus, zelo dei feruens, par 'in' cognomento Petri et [f. 56v]
similis in honore: hic accepit Aegypti principatum et post Iacobum
21 iustum cathedram dicitur tenuisse Hierusolimorum. Post annos CXX
meruit sub Adriano per crucem sustenire martyrium passiones;
iacit in Porforo; eius natalicium calebratur U Kalendas Nouembris.

24 Iudas, qui interpretaetur confessor, Iacobi frater, in Meso- 1798 12
potamia atque interioribus Ponti praedicauit; sepultus est in Merito
Arminiae urbe; cuius festiuitas caelebratur U Kalendas Nouembris.

27 Mathias de septuaginta discipulos unus et pro Iuda Scarioth 1799 13
XII inter apostolos subrogatus, elictus sorte et solus sine cognomento,
cui datur euangelii pradicacio in Iudaea.

30 <Finit breuiarium apostolorum>.

2 natalicium] nat *Hs* 6 ordinacio (ē am Zeilenende ausradiert) eius bis
7 colitur auf Rasur - ordinacio eius] *Trev* - UI] sexto 8 (s auf Rasur)iri(a auf Rasur)
(Buchstabe ausradiert) 9 sus(penden auf Rasur?)tes 12 UIII] *Cambr*; nono andere
17 pa(s auf Rasur von zwei Buchstaben)torum] parthorum *Cambr*; portorum andere XI]
undecimo 19 cogn(o aus u)ment(o aus u?) 21 dicitur tenuisse] tenuit *Cambr* 22 (a
auf Rasur)driano 23 Porforo] *W*¹; porto foro *Trev*; portoforo andere; portico foro *Rhei-*
nau; bosphoro *Cambr* - natalicium] nat *Hs* U] quinto 24 Iacobi frater] *W* *Cambr*
28 atque interioribus] *W* Merito] *W*¹ monte *W*²; nerito andere 26 festiuita(s auf Rasur
von drei Buchstaben)] natiuitas *Cambr* - U] quinto 24/7 om *Cambr* 28 XII] duodecimus
29 euangelii (Buchstabe ausradiert) Iudaea] add. UI KL Marcias Gell 34 fünf Zeilen
leer. Inmitten des unteren Randes vom Schreiber des Textes das Quaterniozeichen XXXVI.

BEIGABEN

I DAS FRAGMENT BANNISTER

II DAS FRAGMENT BAUMSTARK

III DER LITURGISCHE INDEX VON ST. THIERRY

I DAS FRAGMENT BANNISTER

(PARIS, Bibliothèque Nationale lat. 10837 Bl. 42v-43r, VIII Jh. = 8 Formeln 1800-1807).

E. A. LOWE, *Codices latini antiquiores* 5 (1950) 606 b schreibt: „, Foll. 42v-43 (Orationes) are in an expert and graceful pointed Anglo-Saxon minuscule. Titles to the prayers are in small uncial of an unmistakably Northumbrian type. Written at Echternach; saec. VIII (post. A.D. 760)“. Er gibt ein Facsimile der drei ersten Gebete.

H. M. BANNISTER, *Liturgical Fragments. A. Anglo-Saxon Sacramentaries: The Journal of Theological Studies* 9 (1908) 406-411, Fragment „A“; Text 409-411. Cod. lat. 10837 der Bibliothèque Nationale zu Paris ist ein anfangs des 8. Jahrhunderts in Echternach geschriebenes Martyrologium. Unter den späteren Einträgen findet sich auf fol. 42v-43r eine sicher vor 760, etwa im 2. Viertel des 8. Jahrhunderts in Echternach geschriebene Messe für die Vigil von Christi Himmelfahrt.

E. BOURQUE, *Etude sur les sacramentaires romains* 2 (1952) 28/9. 223. Ueber ihr Zeugnis für das alte Gelasianum vgl. L. EIZENHÖFER, *Zu Bannisters Echternacher Messformular für die Vigil von Christi Himmelfahrt: Colligere Fragmenta, Festschrift Alban Dold = Texte und Arbeiten I. Abteilung, 2. Beiheft* (Beuron 1952) 166-172.

Abbildung: H. DEGERING, *Die Schrift. Atlas der Schriftformen* ¹1939 ²1952 Taf. 40

E. A. LOWE, *Codices latini antiquiores* 5 (1950) 606 b (= N°. 1800. 1801. 1802).

ORATIONES IN UIGILIA AD ASCENSIONEM DOMINI

Deus, qui per unigenitum tuum aeternitatis nobis aditum 1800 1
3 deuicta morte reserasti, erige nos ad consedentem dexteram tuam
nostrae salutis auctorem, ut qui iudicandus aduenit, pro nobis
iudicaturus adueniat: qui tecum.

6 SUPER OBLATA. Sacrificium, domine, pro filii tui supplices uene- 1801 2
rabili nunc ascensione deferimus. Praesta, quaesumus, ut et nos per
ipsum his commerciis sacrosanctis ad caelestia consurgamur: qui
9 tecum.

ALIA. Exaudi nos, domine, salutaris noster, ut per haec sacro- 1802 3
sancta commercia in totius ecclesiae confidamus corpore faciendum,
12 quod eius praecessit in capite: per eundem.

3 dexteram tuam] in dextera tua *Gr* CO 96,4 4 qui] propter nos *add.* *Gr* CO 96,4
8 consurgamur] consurgamus *GeV* 574

- 1803 4 PRAEFACTIO. Vere dignum: per Christum dominum nostrum: qui salutem humanae subuenire dignatus est: nascendo et nobis donauit gloriam, patiendo diabolum uicit, resurgendo a mortuis uitae aeternae aditum praestitit, . . . ascendendo ad patrem caelestes ianuas reserauit . . . quem.
- 1804 5 AD COMPLENDUM. Exultationem condicionis humanae substantiae respice, deus, ut tua dignatione mundati sacramentis magnae pietatis apertemur: per dominum nostrum.
- 1805 6 ALIA. Erectis sensibus et oculos cordis ad sublimia eleuantes quaesumus, ut quae in precum uota detulimus, ad impetrandi fiduciam referamus: per dominum nostrum.
- 1806 7 AD UESPEROS. Sancti nominis tui, domine, timorem pariter et amorem fac nos habere perpetuum, quia numquam tua gubernatione destitues, quos in soliditate tuae dilectionis institues: per dominum.
- 1807 8 ALIA. Deus, qui te rectis ac sinceris manere pectoribus adseris, da nobis tua gratia tales existere, in quibus habitare digneris: per.

II DAS FRAGMENT BAUMSTARK

(LONDON, British Museum, Additional MS. 37518 Bl. 116-117, VIII Jh. = 8 Formeln 1808-1815).

E.A. LOWE, *Codices latini antiquiores* 2 (1935) 176 schreibt: „Uncial saec. VIII. Rubric to the prayers in red uncial. Script is an ornate type of uncial with a distinct Anglo-Saxon flavour. Written doubtless in an Anglo-Saxon centre, either in England or in North France.“ Das Facsimile zeigt vier Zeilen von Nr. 1808 und 1809.

A. BAUMSTARK, *Ein altgelasianisches Sakramentarbruchstück insularer Herkunft: Jahrbuch für Liturgiewissenschaft* 7 (1927) 130-136; Text 132-133. Das Fragment befindet sich auf der ersten Hälfte eines älteren Doppelblattes (fol. 116. 117), das der Handschrift des British Museums in London, Cod. Add. 37518 (etwa aus dem Anfang des 10. Jahrhunderts) beigegebunden ist. Die Handschrift war anfangs des 12. Jh. im Kloster Furnes bei Ypern in Belgien. Unser Blatt ist in insularer Unziale des 8. Jh. geschrieben; vgl. *Catalogue of additions to the manuscripts in the British Museum in the years MDCCCVI-MDCCCX* (1912) 67 f.

E. BOURQUE, *Etude sur les sacramentaires romains* I (1948) 192/3.2₁ (1952) 223.

2 et] etenim *GeV* 575 6 exultatione *Ve* 181 16 quibus von später *Hd* add.;
1. *Hd* quos.

/ ORATIONES MATUTIN<ALES ET UESPERTINALES> [f. 116r]

Omnipotens sempiterne deus, apud quem nihil tenebrosum nihil- 1808 1
 3 que obscurum est: emitte lucem tuam in cordibus nost<ris>, ut mandatorum tuorum lege percepta in uia tua ambulantes nihil patiamu<r> erroris: per dominum nostrum.

6 Gratias tibi agimus, domine, sancte pater, o<mnipotens> aeterne 1809 2
 deus, qui nos de transacto noctis spatio ad matutinas horas perdu-
 cere dignatus es. Quaesumus, domine, ut do<nes> nobis diem hunc
 9 sine peccato transire, quatenus ad uesperum [tibi] gratia<s> referamus: per dominum nostrum.

Exurgentes de cubilibus nostris auxilium gratiae tuae matu- 1810 3
 12 tinis, d<omine>, praecibus imploremus: ut discuss<is> tenebris uitiorum ambulare mer<ea>mur in luce uirtutum: per dominum nostrum.

15 Matutina supplicum uota, domine, propitius intuere et occulta 1811 4
 cor<dis> nostri remedio tuae clarifica pie<tatis> / <ut deside- [f. 116v]
 ria tenebrosa non teneant, quos lux caelestis gratiae reparauit: per.

18 Te lucem ueram et lucis auctorem, domine, deprecamur: ut 1812 5
 digneris [a] nobis tenebras depellere uitiorum et clarificare nos [luce] uirtutum: per dominum nostrum.

21 Deus, qui diei noctisque cursu iteratione discernis, ut tempora 1813 6
 temporibus cedant: uisita nos [h]ac nocte praesenti, ut deluculo surgentes gratias tibi agere mereamur: per.

24 Omnipotens sempiterne deus, uespere, mane, meridie maiesta- 1814 7
 tem tuam suppliciter deprecamur: ut expulsis de cordibus nostris peccatorum tenebris ad ueram lucem quae Christus est nos facias
 27 peruenire: per.

Deus, qui inluminas noctem et lumen post tenebras facis: con- 1815 8
 cede nobis, ut hanc noctem sine impedimento satanae transeamus
 30 adque matutinis horis ad altare tuum decurrentes tibi gratias referamus: per.

III. DER LITURGISCHE INDEX VON ST. THIERRY

(REIMS, Bibliothèque municipale 8 [C. 142], 2 Blätter 1. 2, eigentlich mittlere Doppelblatt, Schutzblatt einer Evangelienhandschrift, 260 × 185 [210 × 150, Wilmart 205 × 160] mm, 28 Zeilen je Seite, VIIIe Jh).

A. WILMART OSB, *L'index liturgique de Saint-Thierry: Revue bénédictine* 30 (1913) 437/50.

- E. A. LOWE, *Codices latini antiquiores* 6 (1954) 822, schreibt « Written doubtless in the Corbie region, to judge by script and decoration. Provenance St. Thierry of Reims: the ex-libris (saec. XI-XII) « Liber sancti Theoderici confessoris Christi. auferenti anathema sit. fiat fiat fiat » stands on fol. 1. The main manuscript bore the number 11 in the St. Thierry collection. Our plate from fol. IV » (= Incipit... Zeile VII)
Vgl. dazu L. BROU OSB: *Ephemerides liturgicae* 68 (1954) 233/35.
- E. BOURQUE, *Etude sur les sacramentaires romains* I (Roma 1948) 181. 223. 227/8. 253/4.

Unser Text nach WILMART, ebda 440/44 (mit Auflösung der Abkürzungen und Hinweis auf Vat. Reg. lat. 316 [= V]). Das Zeichen = = bedeutet dieselben Worte in V wie im Index.

<LX>XXII	reconciliacio ab eredicis rebaptizati siue [fol. 1r] aliis minore etate	
V: LXXXUII	<i>recon<ci>liatio rebaptizati ab heredicis - alia minore aetate - item alia minore aetate</i>	3
<L>XXXIII	oratio in dedicacione basilice . noue . uel omnia que ad cultum esse uidentur	6
V: LXXXUIII	<i>orationes in dedicacione basilicae nouae - consecracione basilicae - praefacio lentiaminum - ad consecrandam patenam - ad calicem benedicendum -</i>	9
LXXXIIII	item oratio ad missam in dedica[n]tione basilice noue	12
V: LXXXUIII	<i>orationes et praeces ad missam in dedicacione basilicae nouae</i>	
LXXXU	item alia missa .	15
V: XC	= = =	
LXXXUI	item oratio dedicacione basilice quam conditur non dedicatam . reliquit	18
V: XCI	<i>orationes et praeces in dedicacione basilicae quae conditor non dedicata reliquit</i>	
LXXXUII	item oratio ad missam in eius modo conditoris	21
V: XCII	<i>in eiusdem conditoris agendis</i>	
LXXXUIII	item oratio in dedicat loci illius ubi prius fuerit sinagoga.	24
V: XCIII	<i>orationes et praeces in dedicacione loci illius ubi prius fuit sinagoga</i>	
LXXXUIII	oratio et precis in dedicacionis fontis	27
V: XCIII	<i>orationes et praeces = = =</i>	
LXXXX	item ordo de sacris ordinibus benedicendis	

	<i>V: XCU</i>	<i>incipit ordo = = = =</i>
	LXXXXI	benediccionis super eos qui sacris ordinibus
3		benedicendi sunt
	<i>V: XCUI</i>	<i>item benedicciones = = = = = = =</i>
	LXXXXII	capitulum sancti gregorii papae
6	<i>V: XXI</i>	<i>capitulum = = = (a... discrecat?)</i>
	LXXXXIII	item capitulum sancti gregorii papae
	<i>V: <XXI^b</i>	<i>Quur non perpenditur... promouetur?)</i>
9	LXXXXIIII	ad ordinandos diaconos
	<i>V: XXII III</i>	<i>= = =</i>
	<LXXXX>U	ad ordinandos presbyteros
12	<i>V: XX</i>	<i>ordo qualiter in romana sedis apostolicae ecclesia</i>
		<i>presbiteri... eligendi sunt</i>
	<LXXX>XUI	item oratio et preces pro ipsis . ad missa
15	<i>V: XXIII</i>	<i>item orationes et praeces ad missam</i>
	LXXXXUII	item oratio de episcopis ordinandus (sic!)
	<i>V: XCUIII</i>	<i>orationes de episcopis ordinandis</i>
18	LXXXXUIII	item missa episcopi pro se die ordinacionis sue
	<i>V: C</i>	<i>item missam quam pro se episcopus die ordinationis</i>
		<i>suae cantat</i>
21	LXXXXUIIIII	item oratio in natalicio episcopi si infirmus aut
		absens <fu>erit qualiter presbiter celebrare
		debeat
24	<i>V: CI</i>	<i>item in natalicio episcopi si infirmus aut absens</i>
		<i>fuert qualiter praesbiter debeat celebrare</i>
	<i>C</i>	<item> missa pro alio sacerdote
27	<i>V: CII</i>	<i>item missa = = =</i>
	<i>CI</i>	<i>tem in natalicio consecracionis diaconi
	<i>V: XCUII</i>	<i>in natale = =</i>
30	<i>CII</i>	<i>tem in natalicio consecracionis prisbiteri
		qualiter missam debeat celebrare
	<i>V: XCUIII</i>	<i>in natale consecrationis praesbiteri qualiter sibi</i>
33		<i>= = =</i>
	<i>C<III></i>	oratio in natalicio consecratur uirginis
	<i>V: CIII</i>	<i>consecratio sacrae uirginis quae in epiphania</i>
36		<i>uel secunda feria paschae aut in apostolorum na-</i>
		<i>talicio caelebratur</i>
	<i>CI<III></i>	<i>tem oratio super ancillas dei quibus conuersis
39		uestimenta mutant<ur>
	<i>V: CIIII</i>	<i>item oracio super ancillas dei = = = =</i>
	<i>CU</i>	item oratio ad missa eiusdem.

V: CU	<i>item oraciones ad missas eiusdem</i>	
C<UI>	item alia eiusdem.	
V: CUI	= = =	3
<CUI>I	item alia eiusdem.	
V: <CUII>	= = =	
/	INCIPIIT LIBER SECUNDUS DE NATALICIIS SANCTORUM	[fol. Iv] 6
I	denunciatio . natalicii . martyrum	
V:	<i>Incipit liber secundus oraciones et praeces de nataliciis sanctorum</i>	9
I	<i>denunciatio natalicii unius martyris denunciatio cum reliquiae ponendae sunt martyrum</i>	
II	in natale sancti filicis . confessoris . XU:III . kl feb	12
V: II	<i>in natale sancti filicis confessoris XU:III kl feb</i>	
III	in natale sancti . Marcelli . confessoris . XU:III . kl feb	15
V: III	= = = = = XU:II = =	
IIII	in natale sanctorum sabastiani . mari . marthe . audifax et abacu<c> XIII . kl feb	18
V: IIII	<i>in natale sanctorum martyrum sebastiani marae martae audifax et abacuc XIII kl feb</i>	21
U	in natale . sancti fabiani . item XIII kl feb	
V: U	= = = = = = = =	24
UI	in natale . sancti agnetis . uirginis . de passione . XII . kl feb	
V: UI	<i>in natale sanctae . . . passione sua = = =</i>	27
UII	item in natale eiusdem de natiuitate . U kl feb	
V: UII	= = = = = = = = = =	30
UIII	in purificatione beate mariae . IIII nonas feb	
V: UIII	<i>orationes in purificatione sanctae = = =</i>	
UIII	in natale sancti agathe . nonas feb	33
V: UIII	<i>in natale sanctae agathae = =</i>	
X	in natale sancti thome apostoli . UI . id feb*	

* *Dieselbe Anordnung im Fragment von Valenciennes*. KL. GAMBER, *Sakramentartypen* (1958) 57.

	<i>V: LXXI</i>	<i>in natali sancti thomae apostoli XII kl ian</i>
	XI	in natale sancte sotheris uirginis IIII . id feb
3	<i>V: X</i>	<i>in natale sancti soteris = =</i>
	XII	in natale sancti ualentini . uitalis . felicule . XUI kl mar
6	<i>V: XI</i>	<i>orationes in natale ualentini uitalis et fili-</i> <i>culae = = =</i>
	XIII	in natale sancti . iulianae XIIII . kl mar
9	<i>V: XII</i>	<i>in natale sanctae iuliane = = =</i>
	XIIII:	in natale sancti perpetue et felicitati . no mar
	<i>V: XIII</i>	<i>in natale sanctae perpetuae et felicitatis = =</i>
12	XU	in adnunciacione . sancte mariae matris dni . UIII kl ap
	<i>V: XIII</i>	<i>in adnunciacione sanctae mariae matris dni</i> <i>nri iesu christi = = =</i>
15	XUI	in natale sancti eufemie id ap
	<i>V: XU</i>	<i>in natale sanctae eufimiae = =</i>
18	XUII	in natale sancti philipi . et iacobi . aposto- lorum . kl mad
	<i>V: XUI</i>	<i>in natale philippi et iacobi apostolis = =</i>
21	XUIII	in natale sancti iuuenalis U . non mad
	<i>V: XUII</i>	<i>= = = = = = = =</i>
	XUIII	de inuencione sancti crucis. item U . non mad
24	<i>V: XUIII</i>	<i>= = = = = = = =</i>
	XX	in natale sanctorum . nereii . acillei . et prancati . IIII . id mad
27	<i>V: XUIII</i>	<i>in natale sanctorum nereii et acillei fratrum</i> <i>et sancti pancrati = = =</i>
	XXI	in natale sanctorum . petri . et marcellini . IIII . non iun
30	<i>V: XX:</i>	<i>= = = = = = = =</i>
	XXII	in natale sanctorum . cirini . nabori . et nazar<i> prisd id iun
33	<i>V: XXI</i>	<i>item in <natale> sanctorum cyrini nabori et</i> <i>nazari prid id iun</i>
36	XXIII	in natale sancti uiti . XUII kl iul
	<i>V: XXII</i>	<i>= = = = = = = =</i>
	/ XXIIII	in natale sanctorum . marci . et [fol. 2r] marcelini . XIIII o kl iul
39	<i>V: XXIII</i>	<i>= = = = marcelliani = = =</i>

<i>V: XXIII</i>	<i>in uigilia sanctorum martyrum gerbasi et protasi item XIII kl iul - V: item in natale ut supra <X>III kl iul</i>	3
XXU	in uigilia sancti iohannis baptiste . UIII . kl iul	
<i>V: XXU</i>	<i>in uigilia = = = UIII = =</i>	6
XXUI	item in natale <e>iusdem . UIII . kl iul	
<i>V: XXUI</i>	<i>item in natale unde supra</i>	
XXUII	in uigilia martyrum . iohannis et pauli UII . kl iul	9
<i>V: XXUII</i>	<i>= = = = = = = = = =</i>	
XXUIII	item in natale eorum UI kl iul	12
<i>V: XXUIII</i>	<i>= = = eiusdem = = =</i>	
XXUIIIII	in uigilia apostolorum . petri et pauli . IIII kl iul	15
<i>V: XXUIIIII</i>	<i>= = = = = = = = = =</i>	
XXX	item in natale sancti petri . proprie . III kl iul	
<i>V: XXX</i>	<i>= = = = = propriae = = =</i>	18
XXXI	item in natale sancti pauli proprie III . kl iul	
<i>V: XXXI</i>	<i>= = = = = propriae = = =</i>	
XXXII	in natale apostolorum . petri et pauli . III . kl iul	21
<i>V: XXXI</i>	<i>= = = = = = = = = =</i>	
XXXIII	item oratio ad uesperas siue matutinas de natale apostolorum	24
<i>V: XXXIII</i>	<i>orationes ad uesperum</i>	
XXXIIII	item de uigilia omnium apostolorum petri . et pauli	27
<i>V: XXXIIII</i>	<i>item de uigilia omnium apostolorum</i>	
XXXU	in natale omnium apostolorum	30
<i>V: XXXU</i>	<i>item in natale = = =</i>	
XXXUI	in octabas . apostolorum petri et pauli . prid no iul	33
<i>V: XXXUI</i>	<i>in octabas apostolorum prid no iuli</i>	
XXXUII	in natale sanctorum . simplici . faustini . et uiatricis . U . kl <a>g	36
<i>V: XXXUII</i>	<i>= = = = = = = = = =</i>	
XXXUIII	in natale . abdo . et sennis . III . kl ag	
<i>V: XXXUIII</i>	<i>in natale abdo et senis = = =</i>	39
XXXUIIIII	in natale . machabeorum . kl ag	
<i>V: XXXUIIIII</i>	<i>= = = = = =</i>	

XL	in natale sancti . xysti . UIII . id ag	
V: XL	= = = syxti = = =	
XLI	in natale sancti donate UII . id ag	3
V: XLI	= = = <i>donati</i> = = =	
XLII	in uigilia sancti laurenti . U . id ag	
V: XLII	= = = = = = = =	6
XLIII	in natale eiusdem . IIII . id ag	
V: XLIII	<i>item</i> = = = = = = =	
XLIIII	item in octabas sancti laurenti . XVI . kl ag	9
V: XLUI	<i>in octabas sancti laurenti XUI kl sep</i>	
XLU	in natale sancti . tiburti . III . id ag	
V: XLIIII	= = = = = = = =	12
XLUI	in natale sancti yppoliti . id ag	
V; XLU	= = = <i>ypoliti</i> = = =	
XLUII	in adsumptione sancte marie . XUUIII . kl sep	15
V: XLUII	<i>in adsumptione sanctae marie</i> = = =	
XLUIII	in natale sancti . agapiti . XU . kl sep	
V: XLUIII	= = = = = = = =	18
XLUIIIII	in natale sancti . magni . XIIII . kl sep	
V: XLUIIIII	= = = = = = = =	
L	in natale sancti rufi . UI . kl sep	21
V: L	= = = = = = = =	
LI	in natale sancti . ermis . U . kl sep	
V: LI	= = = <i>Hermis</i> = = =	24
/ LII	in diae passionis . sancti iohannis [fol. 2v]	
	baptiste . IIII . kl sep	
V: LII	<i>in die</i> = = = = = = = =	27
LIIII	in natale sancti . prisci . kl sep	
V: LIIII	= = = <i>priscae</i>	
LU	in natiuitate sancte marie UI . id sep	30
V: LIIII	= = <i>sanctae mariae</i> = = =	
LUI	in natale sancti gorgoni U . id sep	
V: LU	= = = <i>gurgoni</i> = = =	33
LUII	in exultacione (sic!) sancte crucis XUUIII . kl oct	
V: LUI	<i>in exaltacione sanctae crucis</i> = = =	
LUIII	in natale sanctorum . cornili . et cypriani .	36
	item XUUIII kl oct	
V: LUII	= = = <i>corneli et cibriani</i> = = = =	

25 fehlt LII

	LUIII	in natale sanctorum cosme . et damiani . U kl oct
3	<i>V: LUIII</i>	= = = <i>cosmae</i> = = = = =
	LX	in sancti arcangeli[s] III . kl oct
	<i>V: LUIIII</i>	<i>orationes in sancti archangeli michahelis</i> = = =
6	LXI	oration(i?)s in ieiunio mensis septime quarta et sexta . feria . uel sa<bbato> in XII
9	<i>V: LX</i>	le<ctionibus> <i>orationes in ieiunio mensis septimi – in sexta</i> <i>feria mensis septimi – in XII lecciones die</i> <i>sabbati</i>
12	LXII	in natale sanctorum marcelli . et apulei . non oct
15	<i>V: LXI</i>	= = = = = = = =
	LXIII	in natale sanctorum quattuor . coronatorum UI . id no
18	<i>V: LXII</i>	= = = = = = <i>costiani claudi castori sim-</i> <i>proniani</i>
	LXIII	in uigilia sancte cecilie XI . kl decemb = = =
21	<i>V: LXIII</i> <i>LXIII</i>	<i>in natale sanctae caeciliae</i> = = = <i>item in natale eiusdem x kl oct</i>
24	LXU	in natale sancti clementis UIII . kl dec
	<i>V: LXU</i>	= = = = = = = = = = =
	LXUI	in natale sancti felicitatis . item UIII . kl dec
27	<i>V: LXUI</i>	<i>in natale sanctae</i> = = = = =
	LXUII	in natale sanctorum . marci . saturnini . . crisanti . mauri et dari(e) UI kl d<ec>
30	<i>V: LXUII</i>	<i>in natale sanctorum martyrum saturnini cri-</i> <i>santi mauri darie et aliorum III kl dec</i>
	LXUIII	in uigilia sancti andreae apostoli . III . kl dec = = = = = = = =
33	<i>V: LXUIII</i>	item in natale eiusdem prid kl dec = = = = = = = =
	LXUIII	
	<i>V: LXUIII</i>	
36	LXXI	item in octabas . sancti andreae UI . id dec
	<i>V: LXX</i> <i>LXXI</i>	<i>in octabas sancti andreae apostoli UII</i> = = - <i>in natale sancti thomae apostoli XII kl ian</i>

EXPLICIUNT MISSAS ANNI CIRCULI DE NATALICIIS SANCTORUM

LXXII	Item missas in natale plurimorum martyrum	
V: LXXII	<i>orationes in natale plurimorum sanctorum</i>	3
L<XX>III	item alia	
V: LXXIII	<i>item alia missa</i>	
LXXIII	. item alia .	6
V: LXXIII	<i>item alia missa</i>	
L<XX>U	item . alia	
V: LXXU	<i>item alia missa</i>	9
LXXUI	item . alia	
V: LXXUI	<i>item alia missa</i>	
L<XX>UI<I>	item alia.	12
V: LXXUII	<i>item alia missa</i>	
LXXUIII	. item . alia .	
V: LXXUIII	<i>item alia missa</i>	15
L<XX>UII<II>	item . alia .	
V: LXXUIIII	<i>item alia missa</i>	
LXXX	item . alia .	18
V: —		

INCIPIUNT DE ADUENTU DOMINI ORACION(I?)S

LXXX<I?>	item oracionis de aduentum domini	21
V: LXXX	<i>orationes de aduentum domini — LXXXI item alia missa — LXXXII item alia missa — LXXXIII item alia missa — LXXXIII</i>	24

Zu vergleichen noch:

KL. GAMBER, *Sakramentartypen* (Beuron 1958)57

A. CHAVASSE, *Le sacramentaire gélasien* (Tournai 1958)VIII/XI

Über weitere von A. WILMART, *Les messes de la collection de Saint-Amand : Jahrbuch für Liturgiewissenschaft* 3(1923)67-77 und G. MORIN, *S. Cesarii Regula Sanctarum Virginum : Fasciculus XXXIV, Florigium Patristicum* (Bonn 1933)30/I herausgegebene Formulargruppen zu vergleichen *Konkordanztabellen zu den römischen Sakramentarien II*, Seite VII/VIII.

I. - VERZEICHNIS DER LITURGISCHEN FORMELN

A

- A domo tua qs dne V 1419
 plebe tua qs dne V 729
- Ab omni reatu nos V 1519
 omnibus nos defende V 1308
- Abrenuncias satanae V 421b 602
- Accepta tibi sint dne qs V 217
- Accepta tibi sit dne
 nostrae deuotionis V III. 241
 qs hodierna V 830
 sacratae plebis V 1107
- Accepta tibi sit in conspectu V IIII
- Accipe et
 commenda et habeto V 743b
 esto uerbi dei V 744b
- Accipe
 ille sal sapientiae V 289
 munera dne quae V 995
 signum crucis V 599
- Acolytus cum ordinatur V 742
- Ad consignandum inponit V 451
 defensionem fidelium V III2
 gloriam dne tui nominis V 776
 hostes nostros dne V 183
 huius ergo festiuitatis V 427
 martirum tuorum V 839
 populum in his uerbis V 381a
 praeces nostras qs dne V 757
 te nos dne clamantes V 1413
- Adest o uenerabilis V 353/4
- Adesto dne
 ds noster ut per haec V 555
 famulis tuis et opem V 182
- Adesto dne fidelibus tuis et
 quibus supplicandi V 1337
 quos caelestibus V 271
- Adesto dne
 inuocationibus nostris V 1346
 muneribus Innocentum V 45
- populis qui sacra V 248, 1492
 populo tuo cum V 1095
 praecibus nostris quae V 964
 propicius plebi tuae V 187
- Adesto dne qs
 nostrae redemptionis V 477. 483. 198
 populo tuo et quem V 645
 redemptionis effectibus V 198
- Adesto dne supplicacionibus nris et
 beati Ruffi intercessionibus V 1003
 famulos tuos assidue V 1442
 famulos tuos quos V 1544
 hanc domum serenis V 1546
 hanc oblationem famularum V 1445
 hanc oblationem famuli tui V 1458
 hanc oblationem quam tibi V 1693
 hoc sollemne ieiunium V 100
 institutis tuis V 1443
 intercedente beato V 1000
 me qui etiam V 356
 nihil de sua V 1534. 1283
 populum tuum qui V 24
 praesentis uota V 1169
 uiam famuli V 1313
- Adesto dne supplicacionibus nris
 nec sit ab hoc famulo V 80
 ut sicut humani V 580
- Adesto dne
 supplicibus tuis et nihil V 1283. 1534
 tuis adesto muneribus V 605
- Adesto familiae tuae qs V 1025
- Adesto nobis
 m.ds et tuae pietatis V 1289
 o.ds beatae Agnes festa V 826
- Adesto plebi tuae m. ds V 1036
- Adesto qs dne
 fidelibus tuis ut quae V 1018
 pro anima famuli tui V 1690
 pro animabus famulorum V 1685

Adesto qs dne tuae adesto V 529
 Adesto qs o. ds
 ac ieiunio corporali V 137
 adque in cunctis actionibus V 1165
 honorum dator ordinum V 152/4
 Adiuro te
 draco nequissime V 1718
 ergo serpens antique V 1715
 Adiua dne fragilitatem V 1132
 Adiua nos de salutaris nr
 et ad beneficia V 74
 et in sacrificio V 259
 ut quae conlata V 95
 Adiua nos dne
 ds nr beati ill. V 1644
 qs eorum depraeatione V 44
 Adiuuent nos qs dne haec mysteria V 828
 Adiuuet familiam tuam tibi dne V 1087
 Adiuuet nos qs dne
 sancta Mariae gloriosa V 1016
 sanctum istud paschale V 514
 Adnuntia fidem ipsorum qualiter V 311c.
 313c
 Adsit
 aeclesiae tuae dne qs beatus V 41
 dne fidelibus tuis sacrae V 312
 Adsit nobis dne qs
 sancta praecatio V 819
 sancti Laurenti m. t. V 980
 Adsit nobis qs dne uirtus V 648
 Adueniat regnum V 322
 Aeternam ac iustissimam pietatem V 298
 Agnus dei qui tollis peccata V 425
 Andreas qui interpretatur V 1789⁸
 Animabus qs dne famulorum
 ... crediderunt V 1676
 ... participes V 1676
 Anima nostrae qs o. ds hoc V 1134
 Anniuersarii frs carissimi V 652
 Annuum martyrum tuorum dne V 1056
 Annue qs dne ut
 merita tibi placita V 866
 sanctae m. Eufimiae V 855
 Annue qs o. ds ut sacramentorum V 664
 Annuntia = Adnuntia

Antiqui memores chirographi V 1613
 Aperturi uobis filii carissimi V 300/1
 Apostolicae reuerentiae culmen V 1077
 Apostolicis nos dne qs beatorum V 933
 Ascendant ad te dne preces V 1647. 1656
 Audi maledicte satanas adiuratus V 294
 Audi tanta uirtute tanta maiestate
 ... abscedas V 1711 (1711a = 1706a)
 ... damnate V 1706 (1706a = 1711a)
 Audistis dilectissimi dominicae V 328
 Aufer a nobis dne qs iniquitates V 84
 Auge
 fidem tuam dne qs V 221
 in nobis dne qs fidem V 1580
 Augeatur in nobis dne qs V 1263
 Auxiliante dno deo V 141
 Auxiliare dne populo tuo V 348. 1052
 Auxilientur nobis dne sumpta V 1241
 Auerte dne qs a fidelibus V 1397

B

Bartholomaeus apostolus nomen V 1795⁹
 Beatae et gloriosae semperque
 ... aeternam V 852
 ... inplorent V 851. 40. 908
 Beati Andreae apostoli tui V 1084
 Beati archangeli Michahelis V 1033
 Beati Clementis
 dne natalicio fidelibus V 1069
 sacerdotis et martyris V 1067
 Beati aeuangelistae Iohannis V 40. 908.
 851
 Beati Iohannis baptistae nos
 dne praeclara... placatum V 897. 906
 qs dne praeclara... remedium V 906.
 897
 Beati Laurenti martyr
 honorabilem passionem V 990
 tui dne geminata gracia V 970
 Beati
 Laurenti nos faciat V 988
 martyris tui ill. dne V 1643
 nos dne baptista Iohannis V 900

- nos qs dne Iuuenalis et V 865
 Sixti dne tui sacerdotis V 960
 Beatorum apostolorum dne qs interces-
 sione V 864
 Beatorum martyrum
 dne Saturnini et Crisanti V 1073
 Iohannis et Pauli natalitia V 907
 pariterque pontificum Corn. et Cypr.
 V 1026
 tuorum Iohannis et Pauli nos V 908
 40. 851
 Beatorum Petri et Pauli honore V 917
 Beatus
 Andreas pro nobis dne V 1081
 martyr Stephanus dne qs V 35
 Benedic dnē
 dona tua quae de tua V 1598
 et has fruges nouas V 577
 familiam tuam in caelestibus V 591.
 1275
 hanc domum et omnes habitantes
 V 1565
 hanc familiam tuam in caelestibus
 V 1275. 591
 hos fructus nouos V 1603
 Benedic huic domui dne V 1564
 Benedicat uos ds omni V 1276
 Benedictio
 dne qs in tuos fideles V 262
 tua dne larga descendat V 858
 Benediccionem
 dne nobis conferat V 543
 tuam dne populus V 1396
 Bonorum de operum institutor V 799
- C**
- Caelestem nobis praebeant haec V 1240
 Caelesti
 lumine qs dne semper V 67
 munere saginati qs dne V 1116. 818
 Caelesti munere satiati qs
 dne ds nr ut haec V 818. 914. 959
 o. ds tua nos protectione V 996
 Caelestia dona capientibus V 237
- Caelestibus dne p̄asti deliciis V 1311
 Caelestis
 doni benedictione V 347. 1348
 mensae qs dne sacrosca V 1043
 Caelestis uitae
 munere uegitati V 102
 munus accipientes V 1470
 Cantemus domino V 434
 Caticumini recedant V 423b
 Cessent nequiciae tuae V 1707
 Christianam qs dne respice plebem V 533
 Clementiam tuam dne suppliciter V 506
 Clericus semel furnicans V 177⁵²
 Commendamus tibi dne animam V 1626
 Commune uotum communis oratio V 155
 Communicantes et diem Pentecosten
 V 642. 628
 Communicantes et diem sacrat. caele-
 brantes
 in quo incontaminata V 21
 quo dns nr unigenitus V 576
 quo traditus est V 370. 379
 quo unigenitus tuus V 66
 Communicantes et
 diem sacrat. Pentecosten V 628
 memoriam uenerantes V 1246
 noctem sacrat. caelebrantes V 459
 Complete orationem uram in unum
 V 422c
 Comprime = Conprime
 Concede
 credentibus m. ds V 350
 dne electis nr̄is ut V 254
 ergo dne V 81b
 Concede m. ds ut
 deuotus tibi populus V 209. 536
 quod paschalibus exequimur V 519
 sicut nos tribuis solemne V 240
 Concede nobis dne praesidia V 631. 654
 Concede nobis dne qs ut
 celebraturi sca mysteria V 265
 haec hostia salutaris V 1215. 1391
 sacramenta quae sumpsimus V 15. 831
 Concede nobis haec qs dne frequentare
 V 170. 1196

Concede nobis m. ds
 et dignae tuis seruire V 71
 et studia peruersa V 1518
 ut sicut nomine patris V 651
 Concede nobis o. ds scae martyris V 854
 Concede nobis o. ds ut
 dispectis falsitatibus V 1523
 his muneribus quae pro V 894
 per annua quadragesimalis V 104
 Concede qs dne
 apostolos tuos interuenire V 934
 fragilitati nostrae sufficientiam V 216
 70.
 semper nos per haec mysteria V 486
 Concede qs dne ut
 percepti noui sacramenti V 373. 393
 sicut famulus tuus ill. V 717
 Concede qs o. ds
 fragilitati nrae sufficientiam V 70
 hanc gratiam plebi tuae V 1136
 Concede qs o. ds ut
 anima famuli tui ill. abbatis V 1640
 ecclesia tua et in suorum V 539
 hanc gratiam V 1136
 paschalis perceptio V 462. 630
 qui sub peccati iugo V 1148. 6
 sanctorum martyrum V 815
 sicut apostolorum tuorum V 939
 unigeniti tui 6. 1148
 uiam tuam deuota V 1191
 Concurrat dne qs populus tuus V 256
 Conferat nobis dne sancti Iohannis V 1012
 Confirma dne qs tuorum corda 1332
 Comprime dne qs noxios semper V 1304
 Consciencias nostras qs o. ds quotidie
 V 1127
 Consecramus et scificamus hanc patenam
 V 696
 Consecrare et scificare digneris V 697
 Consecrentur manus istae per istam
 V 756
 Conserua dne
 familiam tuam bonis V 200
 populum tuum et quem V 1090

Conserua
 in nobis qs dne misericordiam V 531
 populum tuum ds et tui V 1309
 Consolare dne hanc famulam tuam V 1471
 Conspirantes dne contra tuae V 1527
 Contere qs dne hostes populi V 1483
 Conuerte nos de salutaris nr V 1170
 Copiosa beneficia quae dne V 708
 Cor populi tui qs dne conuerte V 1532
 Corda nra qs dne uenturae festiuitatis
 V 57
 Cordibus nris qs dne benignus V 115
 Corpus dni nri Iesu Christi V 612
 Cotidiani dne qs munere V 1189
 Creator et conseruator humani V 691
 Credis in dm p. o. V 449. 608
 Credo in unum dm V 312a. 314
 Crescat dne semper in nobis V 822. 1064
 Cum igitur huius substanciae V 428
 Cuncta dne qs his muneribus V 13
 Cunctis nos qs dne reatibus V 231
 Custodi dne qs aecclesiam tuam V 1213
 Custodi nos
 dne qs in tuo seruicio V 1187
 o. ds ut tua dextera V 1227.

D

Da aecclesiae tuae dne
 non superbe sapere V 1331
 qs sancto Uito intercedente V 883
 Da eis dne ministerium V 770
 Da famulis et famulabus tuis qs dne
 V 1699
 Da famulis tuis
 ds indulgentiam peccatorum V 1301
 qs dne in tua fide et sinceritate
 V 1438
 Da locum durissime da locum V 1717
 Da misericordis ds ut
 in resurrectione V 528
 quod in tui filii V 339
 Da nobis dne ds nr sanctorum V 844
 Da nobis dne qs
 ipsius recensita V 22

- obseruantiam legitima V 211. 138
 pluuiam salutarem V 1412
 regnum tuum V 667
 ut in tua gratia V 1183
- Da nobis
 dne ut natiuitatis V 12
 mentem dne quae tibi V 656
 obseruantiam dne legitima V 138. 211
- Da nobis o. ds
 beati archangeli Michahelis V 1032
 in sanctorum tuorum te semper
 V 1110
 remedia condicionis humanae V 376
 ut sicut adoranda filii tui V 1
- Da nobis qs dne
 ambire quae recta sunt V 1533
 beati apostoli Thomae V 1088
 de tribulatione laetitiam V 1338
 per gratiam spiritus sci V 618. 632
 piaae supplicacionis effectum V 1399
- Da nrae summe conditionis reparator
 V 234
- Da plebi tuae dne piaae semper V 243.
 1515
- Da qs dne
 electis nris dignis adque V 193
 famulae tuae quam uirginitatis V 793
 fidelibus tuis et sine cessatione V 177.
 343
 fidelibus tuis ieiuniis V 94
 hanc mentem populo tuo V 1219
 nris effectum ieiuniis V 114
 populis christianis et V 123. 162
- Da qs dne populo tuo
 diabolica uitare contagia V 1226
 et mentem qua tibi deuotus V 1284
- Da qs dne
 rex aeterne cunctorum V 206
 ut tanti mysterii munus V 276. 786
- Da qs
 m. ds ut mysticis V 899
 nobis o. ds ieiuniorum V 125
- Da qs o. ds
 cunctae familiae tuae V 1139
- illuc subsequi tuorum V 585
 sic nos tuam ueniam promereri V 1235
- Da qs o. ds ut
 abstinentiae nrae restaurationis V 201
 beati Laurentii martyris tuae V 968
 diuino munere saciati V 719
 ecclesia et in V 539
 in tua spe et caritate V 780
 mysteriorum uirtute V 895
 quae diuina sunt iugiter V 534
 sacra nos V 206
- Da qs o. ds ut qui
 beati Marcelli confessoris V 812
 beatus Felix donis tuis V 807
- De
 Abraham tertia V 433
 capitalibus autem peccatis V 1785⁶⁰
 minoribus uero peccatis V 1786⁶¹
 multitudine misericordiae V 88
- Debitum
 dne nrae reddimus V 1089
 humani corporis sepeliendi V 1623
- Defende dne familiam tuam V 214
- Dei patris omnipotentis misericordiam
 V 693
- Deinde
 ab episcopo datur eis spiritus V 451
 consignatur ab episcopo in his V 615
 per singulas uices V 449
- Dele qs dne conscriptum peccati V 526
- Delicias dne mirabiles mensae V 176
- Delicta
 dne qs miseratus absolue V 1404
 nra dne quibus aduersa V 1239
- Descendat in hanc plenitudinem V 448
- Deum iudicem uniuersitatis deum V 1616
- Deum omnipotentem
 ac misericordem qui non V 1702
 frs carissimi in cuius V 1563
- Deum patrem omnipotentem
 supplices depraecamur V 752
 suppliciter depraecamur V 748
- Ds a quo
 bona cuncta procedunt V 556
 et Iudas reatus sui V 396

- sca desideria et recta V 1472
 speratur humani corporis V 1661
- Ds Abraham... ds qui
 Moysi famulo tuo V 291
 tribus Israel monuisti V 295
- Ds
 aecclesiae tuae redemptor V 469
 aeternorum bonorum fidelissime V 791
 apud quem omnia moriencia V 1627
 auctor pacis et amator V 1476
 caeli ds terrae ds angelorum V 293
 caelorum ds angelorum ds archange-
 lorum V 1705/13
 castitatis amator et continentiae
 V 797
 castorum corporum benignus V 788/90
 celsitudo humilium et fortitudo V 440
 conditor mundi sub cuius V 1475
- Ds cui
 cunctae oboediunt creaturae V 870
 soli competit medicinam V 1667
- Ds cuius
 adorandae potentia maiestatis V 671
 antiqua miracula etiam V 435
- Ds cuius arbitrio
 ...concedas V 761
 ...conserua V 1372
- Ds cuius
 bonitas nullus est numerus V 1653
 caritatis ardore b. Laurentius V 974
 dextera Petrum apostolum V 946
 filius in alta caelorum V 578
 hodierna die praeconium V 42
 miseratione animae fidelium V 1680
 misericordiae non est numerua V 1634
 misericordiam caelestium quoque
 V 1385
 occulto consilio ideo Helisabeth
 V 1465
- Ds cuius prouidentia
 creatura omnis V 1575
 in sui dispositione non V 1186
- Ds cuius regnum
 est omnium saeculorum V 1480
 nulla saecula praeuenerunt V 1495
- Ds cuius
 spiritu totum corpus V 625
 tanta est excellencia V 1386
 unigenitus in substantia V 62
- Ds de cuius gratiae rore V 212
- Ds ecclesiae = Ds aecclesiae
- Ds et temporalis uitae auctor V 1499
- Ds fidelium
 lumen animarum adesto V 1684
 pater summe qui in toto V 434
 receptor animarum praesta V 720
 remunerator animarum praesta V 814
- Ds
 gloriatio fidelium et uita V 621
 honor omnium ds omnium V 769/77
 humanae salutis operator V 1046
- Ds humani generis conditor et
 benignissime reformator V 358/9
 redemptor ds qui facturam V 688
- Ds humilium
 consolator et fidelium fortitudo
 V 1364
 uisitor qui nos fraterna V 1554
- Ds illuminator = Ds inluminator
- Ds in cuius
 manu corda sunt V 1506
 praecipuis mirabilibus V 542
- Ds in quo uiuimus mouemur V 1402
- Ds in te sperantium fortitudo
 adesto propitius V 566
 conserua in populis V 1474
- Ds in te sperantium salus V 1498
- Ds
 inconmutabilis uirtus V 432
 incrementorum et profectuum V 384
 indulgentiarum dne da famulo V 1692
- Ds infinitae misericordiae et
 bonitatis immensae V 1357
 maiestatis immensae V 1319
- Ds
 infirmitatis humanae singulare V 1542
 inluminator omnium gentium V 63
 innocentiae restitutor V 495
 iustorum gloria misericordia V 1703
 largitor pacis et amator V 1327

- Ds m. ds clemens qui
indulgentiam tuam nulla V 367
secundum multitudinem V 364
- Ds mundi
conditor auctor luminis V 426/8
creator et rector ad V 775
- Ds namque noster quando V 322
- Ds omnipotens in cuius honore V 694
- Ds o. pater dni nri I.C. qui
regenerasti famul. t. V 451. 615
te regenerauit ex aqua V 450. 610
- Ds
omnium misericordiarum ac totius
V 249
patrum nrorum ds uniuersae V 290
- Ds per
cuius prouidentiam nec V 504
quem nobis et redemptio V 522
- Ds quem diligere et amare V 350
- Ds qui absque ulla temporis V 724
- Ds qui ad
aeternam uitam.. imple... V 516
caeleste regnum.. auge... V 489
caeleste regnum.. multiplica...
V 1648
declaranda tua miracula V 572
imaginem tuam conditis V 258
mutandam aeris qualitatem V 1409
salutem humani generis V 1556. 1560
uitam ducis et confitentes V 1320
- Ds qui
anxietate sterilium V 1466
beati Iohannis euangelistae V 37
beato ap. t. Petro conlatis V 918
bonis tuis infantium quoque V 43
caelestis regni nonnissi V 1654
confitentium tibi corda V 362. 368
conspicis quia in tua V 1157
conteris bella et V 1478
- Ds qui credentes in te
fonte baptismatis innouasti V 490
populos gratiae tuae V 500
populos nullis sinis V 1475
- Ds cui cum
omnes creaturas diligens V 1328
salutem hominum semper V 257
- Ds qui
de his terrae fructibus V 1039
delinquentes perire non V 134
diei noctisque cursu Baumstark 1813⁶
diem discernis a nocte V 1581
dierum nrorum numeros V 783
- Ds qui diligentibus te
bona inuisibilia praeparasti V 1178
facis cuncta prodesse V 1323
misericordiam t. semper V 1314
- Ds qui
discipulis tuis spiritum scum V 646
diuersitatem omnium gentium V 439
diuicias misericordiae tuae V 231
- Ds qui
ecclesiam tuam nouo semper V 624
emortuam uuluam Sarrae V 1461
errantes ut in uia V 546
es omnium sanctorum tuorum V 860
ex omni coaptacione sanctorum V 710
facturae tuae pio semper V 1535
famulum tuum ill. sacerdotem V 1638
famulum tuum Isaac pro sterilitate
V 1462
- Ds qui fidelium
deuotione laetaris V 1530
mentes unius efficis V 551
praecibus flecteris V 1414
- Ds qui
habitaculum tuum in corde V 803
hanc arboris pumma V 1606
- Ds qui hanc sacratissimam noctem
gloriosae dominicae V 454. 453^b
ueri luminis fecisti V 5
- Ds qui
homini ad tuam imaginem facto
V 1425
hominem ad imaginem t. conditum
V 687
- Ds qui humanae
fragilitati necessaria V 1394
substantiae dignitatem V 27

- Ds qui humanam naturam supra V 285
- Ds qui humani generis
es et reparator et rector V 510
et salutis remedii uitae V 1536
ita es conditor ut sis V 287
utramque substantiam praesencium
V 1400
- Ds qui
humano generi ad imitandum V 329
hunc diem beatorum apostolorum
V 921
inluminas noctem et lumen V 1588
Baumstark 1815⁸
- Ds qui in
filii tui humilitate V 541
hodierna die unigenitus V 829
omnibus aecclesiae tuae V 438
praeclara salutifere crucis V 869
- Ds qui in sanctis habitas...
libera nos... seruiamus V 1179
suscipe propitius... liberemur V 957
- Ds qui
infideles deseris V 1531
inter apostolicos sacerdotes V 1628
inuisibili potentia tua V 445/8
iustis supplicationibus V 1614
iustitiam tuae elegis V 1324
laboribus hominum etiam V 1393
legalium differentias hostiarum V 1188
ligandi soluendique licentiam V 931
- Ds qui loca nomini tuo...
effunde super... senciatur V 689
et benedictionibus... officio V 715
- Ds qui
misericordiae ianuam fidelibus V 557
misericordiam tuam praeuenis V 669
multiplicas sobolem renascentem
V 484
multitudinem gencium V 927
- Ds qui mundi
creator et rector V 975
crescentis exordio V 1450
- Ds qui natiuitatis tuae exordio V 29
- Ds qui nobis
apostolorum beatorum Petri V 915
- in famulis tuis praesentiae V 1555
nati saluatoris diem V 48
- Ds qui non
discipis corde contritos V 670
mortem sed paenitentiam V 1377
propriis suffragantibus V 774
- Ds qui nos ad
caelebrandum paschale V 437
delicias spiritalis V 1599
imaginem tuam sacramentis V 1325
- Ds qui nos
conspicis semper infirmitatem V 1164
de praesentibus adiumentis esse V 668
et sanctorum martyrum V 1099
exultantibus animis V 434
formam humilitatis V 210
gloriosis remediis V 129
hodierna die exaltacione V 1023
- Ds qui nos per
beatos apostolos ad cognitionem V 942
huius sacrificii ueneranda V 533. 1232
- Ds qui nos
redempcionis nrae annua V 1156
resurrectionis dominicae V 464
sacramentis tuis pascere V 782
- Ds qui
nostram conspicis = Ds qui nos con-
spicis
ob animarum medillam V 173
obprobrium = Ds qui opprobrium
offensionibus seruorum tuorum
V 1353
omne meritum uocatorum V 1649
omnes in Christo renatos V 480
omnipotentiam tuam parcendo V 1198
omnium rerum tibi seruiencium
V 1415
opprobrium sterilitatis V 1463
paschalia nobis remedia V 473
peccati ueteris haereditariam V 398
- Ds qui per
beatae Mariae sacrae uirginis V 10
huius caelebritatis mysterium V 68
ineffabilem obseruantiam V 69
os beati ap. t. Iohannis V 36

- Ds qui per unigenitum tuum...
 da... resurgamus V 463
 erige... adueniat Bannister 1800¹
 erige... mysteriis V 523
- Ds qui per uerbum tuum V 178
- Ds qui
 populo tuo plene V 26
 post baptismi sacramentum V 1424
 praedicando aeterni regni V 1509
 praesentem diem honorabilmen V 901
 primis temporibus impleta V 620
- Ds qui pro
 animarum expiacione V 1171
 salute mundi sacrificium V 479
- Ds qui
 profundo consilio V 189
 prospicis quia ex nostra V 1152
 prouidentia tua caelestia V 1493
- Ds qui quum = Ds qui cum
- Ds qui regnis omnibus aeternis V 1488
- Ds qui renatis
 baptisate mortem V 499
 fonte baptismatis V 505
 per aquam et spiritu V 525, 489, 1654
- Ds qui
 renuntiantibus saeculo V 1571
 sacramento festiuitatis V 638
- Ds qui sacrandorum tibi auctor...
 ad sanctificacionem loci huius V 703
 effunde super hanc orationis domum
 V 709
- Ds qui
 saeculorum omnium cursum V 1457
 sanctorum tuorum diriges V 1322
 sensos nostros terrenis V 537
 solempnitate paschali V 474
 spe salutis aeternae beatae V 993
 sub tuae maiestatis arbitrio V 1490
 subiectas tibi glorificas V 1501
 te rectis ac senceris manere V 587.
 1038 Bannister 1807⁸
 te sinceris asseris manere V 1038, 587
 tenebras ignorantiae uerbi V 1585
 tribus pueris mitigasti V 1049, 1174
 tuorum corda fidelium V 1426
- unianimes nos in domo V 1522
 uniuersorum creator et V 1619
- Ds refugium pauperum spes V 1350
- Ds regnorum omnium
 et romani maximae protector V 1505
 regumque dominator qui nos V 1479
- Ds
 sanctificacionum omnipotens V 690
 seruientium tibi fortitudo V 1494
 spei luminis sincerum V 567
- Ds sub cuius
 imperio nihil non uerbo V 1567
 nutibus uitae nostrae V 1541
 oculis omne cor trepidat V 1630
- Ds
 tuorum gloria sacerdotum V 965
 uere beatitudinis auctor V 1321
 uirtutum cuius est totum V 1182
 uita credencium et origo V 727
- Ds uita fidelium
 gloria humilium V 562
 timentium te saluator V 1460
- Deuocionis nostrae tibi dne qs V 1144
- Deuotas dne humilitatis nostrae V 1024
- Diaconus cum ordinatur V 740
- Dic capitulum V 1615
- Dicis psalmum V 1701
- Dignare dne calicem V 699
- Dignare dne ds o. rex V 700
- Digne nos tuo nomini qs dne V 478
- Dilectissimi
 frs inter cetera V 805
 nobis accepturi V 310
- Diri uulneris nouitate V 1608
- Dirigat corda nra dne qs V 1230
- Discat aecclesia tua ds infantum V 47
- Diuini satiati muneris largitate V 232
- Dne ds noster
 in cuius spiritalibus V 190
 multiplica super nos V 1117
 qui in his potius creaturis V 222, 672
 qui offensione nra non V 81
 uerax promissor propitiare V 1373
- Dne ds omnipotens
 pater dni nri I. C. V 683

sempiternae qui peccatorum V 1704
 sicut ab initio hominibus V 695

Dne ds
 preces nras clementer V 151
 qui ad hoc irascaris V 1345
 qui in regenerandis plebibus V 375
 uirtutum qui collapsa V 623

Dne s. p. o. aet. ds
 aquarum spiritalium V 606
 benedicere digneris h. famulum...
 in officio exorcistae V 753
 in officio lectoris V 751
 quem ad subdiaconatus V 755
 de habundantia misericordiarum
 V 1273
 exaudi praecem meam sicut V 1561
 honorum omnium dignitatum V 145/6
 iteratis precibus V 1454
 osanna in excelsis V 1714/19

Dne s. p. o. aet. ds qui
 benedictionis tuae gratiam V 1543
 es et eras et permanes V 601
 fragilitatem conditionis V 1538
 peccantium non uis animas V 1724

Dne s. p. o. aet. ds
 respice super h. famulum V 363
 uirtutem tuam totis exoro V 594

Dne scae spei fidei gratiae V 156
 Dns et saluator nr I.C. V 319

E

Fcclesia tua dne caelesti gratia V 682
 Fcclesiae tuae dne munera
 placatus adsume V 165 1159
 sanctifica V 1175

Ecclesiae tuae dne praeces placatus ad-
 mitte V 1510

Ecclesiae tuae qs
 dne praeces et hostias V 919
 o. ds placatus intende V 1381

Ecclesiam tuam dne
 miseratio continuata V 1218
 perpetua miseratione V 169

Effeta quod est adaperire V 420b. 602

Efficiatur haec hostia dne qs V 185
 Effusa namque in omnes gentes V 789
 Egreditur paenitens de loco V 352
 Eius tibi praecibus dne V 1014
 Elegunt te frs tui ut sis V 750
 Emitte in eos qs dne spiritum V 154
 Emitte qs dne
 lucem tuam in cordibus V 1582
 spiritum scm paraclitum V 382

Eodem die non psallitur V 349a
 Episcopus cum ordinatur V 738
 Erectis sensibus et oculis V 579, Banni-
 ster 1805⁶

Ergo
 dilectissimi praefatum V 318
 maledicte diabule V 292. 293b. 295b.
 296b. 297b

Esto dne
 plebi tuae sanctificator V 1162
 propitius plebi tuae et V 113

Esto qs dne propitius plebi tuae ut V 224

Et
 admonentur a diacono V 319a
 adnuntiat diaconus V 302
 antequam perfundas V 608
 cum interrogas V 608c
 dat ei orationem V 613a
 demitte nobis debita V 325
 ideo hanc breuissimam V 317
 incipiens legi initium V 302c
 legit initium euangelii secundum
 Marcum V 304c
 Lucam V 306b
 Iohannem V 308b

nataliciis sanctorum dne et V 1097
 ne me infirmisimum V 1716
 ne nos inducas V 326
 post modicum interuallum V 142
 prosequitur praesbyter his uerbis
 V 307a
 qui cogit hominem ut V 1760⁸⁵
 sequitur praesbiter his uerbis V 305a

Exaudi dne populum cum sanctorum
 V 1091

- Exaudi dne praeces nras et
 confitentium tibi V 78
 ne uelis cum seruis V 1382
 profectioni famuli tui V 1315
- Exaudi dne praeces nostras
 quas in sci confessoris V 810
 ut quod qui tui uerbi scificatione
 V 552
- Exaudi dne qs populum t. de tua V 1389
- Exaudi dne qs supplicum praeces
 et deuoto tibi pectore V 157
 ut quod nro gerendum V 767
- Exaudi nos ds salutaris nr
 et apostolorum tuere V 936
 et super hos famulos V 144
 ut sicut de scae Caeciliae V 1063
- Exaudi nos dne salutaris nr ut per haec
 Bannister 1802³
- Exaudi nos dne s.p.o. aet. ds
 et humilitatis nrae V 1545
 et mittere dignare V 1558
 qui per beatae Mariae V 847
 ut quod nro ministratur V 1455
 ut si qua sunt aduersa V 1547
- Exaudi nos miserator et m. ds V 1292
- Exaudi nos o. ds et
 familiae tuae corda V 530
 famulos tuos quos fidei V 255. 260
 in huius aquae substantia, V 603
- Excita dne potenciam tuam et magna
 V 1121
- Excita dne potenciam t. et ueni
 et quod aecclesiae tuae V 1120
 ut tua propiciatione V 1149
- Excita dne
 qs corda nra ad praeparandas V 1125
 tuorum corda fidelium ut sacris V 335
- Excita qs dne potentiam t. et ueni ut hii
 V 1141
- Exercitatio ueneranda dne V 235
- Exi ab eo quomodo exiuit V 1713
- Exorcizo te creatura aquae
 in nomine dei patris V 607. 1557
 per deum uiuum V 604
- Exorcizo te creatura olei
 in nomine dei patris V 389
 per deum patris V 619
- Exorcizo te creatura salis et aquae V 1568
- Exorcizo te creatura salis
 in nomine dei V 288
 in nomine patris V 1559
- Exorcizo te immunde spiritus
 in nomine patris. . qui pedibus V 296
 per patrem et filium. . qui caeco V 297
- Exorcista cum ordinatur V 743^a
- Expleto enim canone V 383
- Explicantes autem breuiter V 301
- Exuberet qs dne mentibus nris V 498
- Exultamus pariter et de percepto V 834
- Exultationem condicionis humanae
 Bannister 1804⁵
- Exultemus qs dne ds nr omnis V 1142
- Exultet qs dne populus tuus V 1008
- Exurgentes de cubilibus V 1577
 Baumstark 1810³

F

- Fac nos dne qs
 mala nra toto corde V 1143
 prumpta uoluntate V 1222
 sanctorum tuorum festa V 1102
 tuis obedire mandatis V 1223
- Fac nos qs dne
 ds nr peruigiles V 1128
 hiiis muneribus offerendis V 91
 salutis nrae causas et V 90
- Fac o. ds ut
 quae ueraciter facta V 340
 qui paschalibus remediis V 527
- Fac qs dne famulos tuos V 1430
- Familia tua ds et ad caelebranda V 1280
- Familiam tuam ds suauitas illa V 1022
- Familiam tuam dne peruigili protectione
 V 1286
- Familiam tuam qs dne propitiatus V 167
- Famulis tuis qs dne sperata concede
 V 1441

Famulos tuos qs dne
 benignus intende V 1440
 placatus intende V 1431
 tua semper gracia V 1439
 Famulum tuum dne ad tui V 595
 Festina
 ne tardaueris dne ds nr V 1150
 qs ne tardaueris dne et V 1135
 Festinantes o. ds in occursum V 1153
 Fiant
 dne tuo grata conspectui V 833. 958
 tua gratia dne fructuosius V 662. 664
 Fiat .
 dne qs hostia sacrandā V 1103
 qs dne per gratiam tuam V 264. 662
 uoluntas tua V 323
 Fidelem populum qs dne potentiae
 V 1502
 Fideles tuos dne
 benedictio desiderata V 133. 571
 qs corpore pariter V 1281
 Fideli populo dne misericordiam V 665
 Fidelibus tuis dne perpetua V 103.
 Fidelium ds omnium conditor V 1671
 Filii carissimi
 audistis symbulum V 313
 ne diutius ergo V 303^b
 reuertimini V 424^b
 Flectamus genua.. Leuate V 401
 Foueat nos dne scae martyris V 856
 Fraternalis nos dne martyrum tuorum
 V 1113

G

Gentilem hominem cum V 598
 Gloria in excelsis deo V 451
 Gloriam dne scorum apostolorum V 942
 Grata sit tibi dne nrae seruitutis V 1021
 Grata tibi sint dne munera
 qs deuotionis V 33
 quibus mysteria V 1133
 Grata tibi sint
 munera nra dne quae V 1001
 qs dne munera quibus V 827

Gratia tua nos qs dne non V 181
 Gratias agamus dno deo nro V 1242^b
 Gratias agimus
 dne multiplicatis circa V 34
 inenarrabili pietate V 1584
 Gratias tibi agimus dne
 custoditi per diem V 1594
 s. p. o. aet. ds qui nos V 1576
 Baumstark 1809^a
 Gratias tibi
 referat dne corde V 204. 660
 referimus dne sacro V 728. 1233
 Gregem tuum pastor bone V 272. 374.
 1274
 Guberna qs dne temporalibus V 1401

H

Haec autem singulis gradibus V 737
 Haec hostia dne qs
 et ab occultis V 1366
 et uinula nrae V 1050
 solempniter immolanda V 1100
 Haec libertatis uox V 320
 Haec munera qs dne quae oculis V 1236
 Haec nobis praecepta seruantibus V 447
 Haec nos
 beata mysteria ds V 202
 dne gracia tua qs V 1066
 oblatio ds mundet V 1310
 Haec
 quae nos reparent qs dne V 131
 sacrificia nos o. ds potenti V 246
 summa est fidei nrae V 315/8
 Hanc igitur oblationem dne
 cunctae familiae t. q. t... ob diem
 V 311
 famuli t. ill. q. t. ministerio V 1508
 Hanc ig. obl. dne famuli t. ill. q. t. off.
 ob desiderium V 1317
 ob diem natalis V 1459
 ob iustis elemosynis V 1427
 pro salute famuli tui V 1318
 pro uotis et desideriis V 1551

- Hanc ig. obl. dne famulorum... q. t.
offerimus ob deuocione V 1434. 1698
offerunt ob diem tricesimum V 1448
- Hanc igitur oblationem dne
q. t. offerimus pro anima V 1694
seruitutis meae q. t. V 1375
ut propitius suscipias V 196
- Hanc ig. obl. famulae tuae ill. q. t.
offerimus ob diem natalis ... sociata
V 802
offert ob diem natalis ... occurrere me-
reatur V 795
- Hanc ig. obl. famularum t. ill. V 1447
- Hanc ig. obl. famuli tui
et antestitis t. ill. V 785
ill. q. t. offerim. ob diem V 759
- Hanc ig. obl. famuli uel... q. t.
in huius templi scificacionem V 713
offerunt hanc dedicantes V 707
- Hanc ig. obl. famulorum... q. t. offerunt
annua recolentes mysteria V 508
ob diem in qua dns V 380
- Hanc ig. obl. q. t. in honore V 1646. 1641
- Hanc ig. obl. q. t. offerimus dne pro
anima famuli t. V 1651
tuorum requie V 1683
- Hanc ig. obl. q. t. offerimus
in huius consecracione V 734
pro anima famuli tui ill. V 722
pro famulis tuis quos ad V 160
- Hanc ig. obl. q. t.
offero ego tuus famulus V 764
offert famula tua ill. V 1660
- Hanc ig. obl. q. t. pro
anima famuli t. ill. abb. V 1641. 1646
animabus famulorum f. t. V 1678.
1694
commemoracione animarum V 1614
defunctis offerimus qs dne V 1688
depositione famuli et sacerdotis
V 1631
requie et anima famuli t. ill. V 1664
requie et animabus famulorum V 1669
- Hanc ig. obl. sancti patris nri ill. V 781
- Hanc ig. obl. seruitutis nrae q. t. off.
V 1636
- Hanc ig. obl. seruitutis nrae sed et...
qs dne ut pl. accipias V 1247
q. t. off. pro famula t. ill. V 1469
q. t. off. pro his quoque V 460. 629.
642b
- Hanc quoque obl. q. offero ego V 777
- Hic
ergo dum ad paenitudinis actionem
V 354
mittis uinum in ipsa aqua V 1561a
spiritalem cibum intelligere debemus
V 324
- His
dne sacrificiis qs concede placatus
V 1329
nobis dne misterii conferatur V 548
qs dne placatus intende muneribus
V 1677
- Hoc
autem expleto ueniens ante altare
V 390
ideo ait quia dixit apostolus V 327
loco miscis balsamum cum oleo V 389
praecepto significans V 325
signum s. crucis V 1723b
- Hodiernum dne sacrificium laetantes
V 824
- Hora nona procedunt omnes V 395
- Hos dne
fonte baptismatis innouandos V 197
quos reficis sacramentis V 218. 161
- Hos quos reficis dne sacramentis V 161.
218
- Hostias altaribus tuis dne V 912.
- Hostias dne
famulorum tuorum placatus V 1432
qs placatus adsume quos V 475. 1514
qs quas immolamus placatus V 1514.
475
- Hostias nras
dne tibi dicatas placatus V 568
qs dne s. pontifex Iuuenalis V 867

Hostias populi tui qs dne miseratus V 633

Hostias qs dne

propitius intende quas V 1207

quas tibi pro animabus V 1673

Hostias tibi dne

humili placatione deferimus V 1668

placationis offerimus V 1370

Hostias tibi dne pro

commemoratione s. Felicis V 808

martyrum tuorum Coronatorum

V 1057

nati tui filii apparitione V 64

sanctorum martyrum Simplicii V 951

Hostium nostrorum qs dne superbiam

V 1484

Huius

dne qs uirtutem mysterii V 1486

nobis parsimoniae qs dne V 124. 1163

Huius

nos dne sacramenti semper V 4

operatio nos dne sacramenti V 1384

sacrificii potencia dne qs V 377

te dne muneris oblacione V 1042

I

Iacobus

frater dni Hierusolimorum V 1794⁸

qui interpretatur subplantator V 1790⁴

Id est

antequam dicas symbulum V 310a

in eo fiat uoluntas tua V 323

ne nos patiaris induci V 326

non quod ds nris scificetur V 321

Ieiunia qs dne

nos sacrata letificent V 136

quae sacris exequimur V 268

Ille tibi imperat non caro V 1709

Illius mensis ieiunia in hac V 653

Imperat tibi uerbum caro V 1719

In

Danihelo V 441

Deuteronomio V 440

Esaia V 436

Esaia cum cantico V 438

Ezechiel V 437

Exodo quarta V 435

illius uirtutibus impero V 1710

memoria aeterna V 1615

principio fecit deus V 432

sanctae martyrae tuae Iulianae V 842

tuo conspectu dne qs V 1306

tuorum dne praetiosa morte V 1030

Inclina qs dne aures tuas V 1686

Inchoata ieiunia dne qs... in mente

V 1041

Inde

benedicto fonte baptizas V 449

discendis cum laetania V 444

facis signum crucis de oleo V 697

procedunt ad fontes V 443

uero dicis simulum V 422a

uero modicum ante expleto V 57.

tanges ei nares et aures V 420a

Indignos qs dne famulos tuos V 1146

Indulgentiam nobis dne

beata Agatha m. t. V 832

praebeant haec munera V 1086

Ineffabilem misericordiam tuam dne

V 1333

Ingredientes dne in h. tabernaculum

V 1573

Inlumina qs dne

populum tuum et splendore V 60

tenebras nras et tocius V 1589

Immortalitatis alimoniam consecuti V 493

Innumeras medille tuae curas V 592

Inpleatur in nobis qs dne V 472

Inploramus dne clementiam tuam V 174

Inplorantes dne misericordiam fideles

V 192

Inquoata ieiunia qs dne... sinceris V 89

Intende dne munera qs altaribus V 845

Intende qs dne hostias familiae tuae

V 75. 341

Intercedentibus sanctis tuis dne V 879

Intercessio nos qs dne s. Felicitatis

V 1070

Intercessio qs dne
 pontificis et martyris t. Fabiani V 820
 s. t. Ruffi munera V 1004
 Inueniant qs dne animae famulorum
 V 1670
 Iohannes
 habet similitudinem aquilae V 309b
 qui interpretatur gracia dei V 1791⁵
 Ipsa maiestati tuae dne fidelis V 331
 Ipsi nobis dne qs postolent V 46
 Iram tuam qs dne a populo tuo V 1390
 Ista oratione expleta uadis V 397
 Ista orationes supra scriptas V 418
 Istud oleum ad unguendos infirmos V 381
 Item adnunciat diaconus
 ...flectamus V 403 (= 401). 405.
 407. 409. 411. 413. 415. 417
 ...state V 304. 306a. 308a. 328
 Item adnuntiatur a diacono V 308
 Item de cantico
 Deuteronomii cum lectione V 621
 Exodi V 620
 Esaiae cum lectione V 622
 Item in Exodo V 439
 Item infra
 actionem Hanc igitur V 629
 canonem ubi dicimus V 372
 Item sequitur lectio V 399
 Iterata
 festiuitate beati Laurenti V 989
 misteria dne pro scorum martyrum
 V 1115
 Iterum
 admonentur ab archidiacono V 423a
 dicit diaconus filii carissimi V 424a
 prosequitur praesbiter his uerbis
 V 309a
 Iudas qui interpretatur confessor
 V 1798¹²
 Iugiter nos dne sanctorum tuorum V 1108

K

Kyrie eleison V 142

L

Laetetur aecclesia tua dne martyrum
 V 876
 Laeti dne
 frequentamus salutis humanae V 9
 sumpsimus sacramenta... profutura
 V 868
 sumpsimus sacramenta... sempiterna
 V 1262
 Laetificet nos
 dne munus oblatum V 920
 qs dne sacramenti V 681
 Largiente te dne beati Petri et V 922
 Largire nobis dne qs semper V 1190
 Largire qs dne
 famulis tuis fidei et V 25
 fidelibus tuis indulgenciam V 1238
 Largire qs
 aecclesiae tuae ds V 540
 o. ds ut anima famuli V 723
 Lector cum ordinatur V 744a
 Libantes dne mensae tuae V 843. 888.
 1061
 Libera dne qs a peccatis V 267
 Libera nos
 dne ab omni malo V 1236
 qs dne ab omnibus malis V 1258
 Lucas euangelista speciem uituli V 307b

M

Magnifica dne beati Laurenti V 971
 Magnificantes dne clementiam tuam
 V 1109
 Magnificare dne ds nr in sanctis V 704
 Magnificentiam tuam dne praecamus
 V 1418
 Magnificet te dne sanctorum Cosmae
 V 1029
 Maiestatem t. dne supplices depraeca-
 mur ut huic V 365
 Maiestatem t. dne supplices exoramus ut
 animae famulorum V 1672

- quos uiam fecisti V 503
sicut aecclesiae V 928. 1080
- Maiestatem t. dne suppliciter depraecamur ut
haec sca quae gerimus V 1228
sicut aecclesiae V 1080. 928
- Maiestatem t.
nobis dne qs haec hostia V 1054
qs dne s.p.o. aet. ds V 366
- Maiestati t. nos dne martyrur V 1105
- Mane reddunt infantes symbolum
V 419a
- Marcus euangelista leonis gerens V 305b
- Martyrum tuorum
dne Gerbasi et Protasi V 889
nos dne semper festa V 1106
- Matthaeus apostolus et euangelista
V 1796¹⁰
- Matthias de septuaginta discipulos
V 1799¹³
- Matutina supplicum uota dne V 1578
Baumstark 1811⁴
- Memento dne famulorum...
et omnium circumstantium V 1245
qui electos tuos suscepturi V 195
- Memor est dne fragilitatis V 1342
- Mensa tua nos ds a delectationibus
V 1267
- Mensis primi quarti septimi et decimi
sabbatum V 140a
- Mentes nras
dne spiritus paraclytus V 649
et corpora possedeat V 1221
qs dne spiritus sanctus V 639
- Miseracio tua ds ad haec percipienda
V 194
- Misericordiarum tuarum dne qs praeueniamur
V 1172
- Miserere nri ds et tuae nobis V 1297
- Misericors et miserator dne V 1369
- Multiplica dne benedictionem tuam V 735
- Multiplica dne super
animas famulorum V 1689
nos misericordiam V 1570
- Multiplica fidem qs dne populi V 520
- Munda nos dne sacrificii praesentis
V 1224
- Munera dne
tibi decata qs scifica V 1290
tuae glorificacionis offerimus V 916
- Munera nostra
dne qs natiuitatis V 7
qs dne propiciatus V 1007
- Munera populi tui dne propiciatus V 898
- Munera qs dne
famulae et sacratae tuae V 798
quae tibi pro requie et V 1687
- Munera tibi dne pro
s. Felicitatis gloriosa V 1071
s. m... passione V 955. 998. 1011
- Muneribus dne te magnificamus oblati
V 857
- Muneribus nris dne
apostolorum ill. festa V 940
praecibusque susceptis V 762
- Munerum tuorum dne largitate V 1376
- Muniat qs dne fideles tuos V 1359
- Munus populi tui dne qs dignanter V 1035
- Mysteria
nos dne sca purificent V 1265
sca nos dne et spiritalibus V 1291
- Mysteriis
dne repleti sumus uotis V 1075
tuis ueneranter adsumptis V 56
- Mystica nobis dne prosit oblatio V 1294

N

Natalem beati Clementis sacerdotis
V 1067

Nec te late<a>t satanas
...peccatorum V 419. 596. 602
... uiolare V 1720/3

Nobis quoque peccatoribus V 1253
Nos autem sicut in exequendis V 686
Nouerit ura deuotio V 804

O

Oblatio

dne tuis aspectibus V 1528
nos dne tuo nomini V 563. 588.

1211

tibi sit dne hodierna V 19

Oblaciones nras qs dne propiciatus intende

quas in honore beatae V 849
quae tibi offerimus V 1655

Oblaciones populi tui dne qs V 923

Oblationibus dne placare susceptis V 1355

Oblatis

dne placare munieribus V 1405
hostiis dne qs praesenti V 794

Obsequiis autem rite celebratis V 1625

Obseruationis huius annua V 99

Offerimus

dne laudes et munera V 1420. 512
sacrificium dne quod V 947

Offerimus tibi dne

laudes et munera V 512. 1420
munera quae dedisti V 251

Omnes caducum in excelsis V 4236

Omnipotens aet. ds qui

humano corpori V 1624
mysteriorum tuorum V 390
primitias martyrum V 30

Omnipotens ds

fac nos tibi semper V 1264
Romani nominis inimicos V 1485
trinitas inseparabilis V 702
ut sancti nos Iacobi, V 861

Omnipotens et m. ds

ad cuius beatitudinem V 678
apta nos tuae propicius V 655
de cuius munere uenit V 1206
in cuius humana condicio V 1658
maiestatem t. supplices V 614
pater dni nri I. C. te V 1725

Omnip. et m. ds qui

peccantium non uis V 1349
peccatorum indulgentiam V 361
uniuersa nobis aduersantia V 1234

Omnip. pater misericordiarum V 685/6

Omnip. s. ds

a cuius facie caeli V 593
a quo sola sancta desideria V 1202
adesto magnae pietatis tuae V 444
annue praecibus nris ea quae V 1681
apud quem nihil tenebrosum
Baumstark 1808⁴
clementiam tuam suppliciter V 274
confitenti tibi huic famulo V 360
conlocare dignare corpus V 1695
creator humanae reformatorque V 28
cui numquam sine spe misericordiae
V 1662

Omnip. s. ds cuius

aeterno iudicio uniuersa V 403
munere elementa omnia V 1407
spiritu totum corpus V 405

Omnip. s. ds da

nobis fidei spei et caritatis V 1209
nobis uoluntatem tuam et fideli V 54
qs uniuersis famulis tuis plenius V 349

Omnip. s. ds

aecclesiam tuam spiritali V 225
deduc nos ad societatem caelestium
V 524
effunde super hunc locum V 711
fac nos tibi semper et deuotam V 561.
1210

fons omnium uirtutum V 731
fortitudo certantium V 1013
hoc bapstiterium caelesti V 730
indeficiens lumen qui spiritum V 619
insere te officiis nris V 1553
maestorum consolatio V 411
maiestatem t. supplices V 1639
miserere supplicum in tua V 1500
multiplica in honore nominis V 436
multiplica super nos misericordiam
V 1569
parce metuentibus et propitiare
V 1556
pater dni nri I. C. respicere V 285
per quem coepit esse quod non V 1205
petimus diuinam clemenciam V 1408
propensium his diebus V 535

Omnip. s. ds qui

ad aeternam uitam in Christi V 467
 aecclesiam tuam noua semper V 409
 Christi tui beata passione V 344
 continuum etiam post futuram V 1464
 egritudinis et animorum depellis
 V 1540

eligis infirma mundi ut fortia V 841.
 1062

et iustis praemia meritorum V 239
 etiam iudaicam perfidiam V 415
 facis mirabilia magna solus V 1429.
 1552

gloriam tuam omnibus in Christo
 V 401

gregalium deferencias hostiarum V 705
 habundanciam pietatis tuae V 1201
 hanc sacrat. noctem per uniuersa
 V 453. 454

hunc diem per incarnationem uerbi
 V 17

hunc locum iudaicae supersticionis
 V 725

in omnium operum tuorum V 433
 instituta legalia et scorum V 902
 maternum affectum nec in ipsa V 1467
 nobis in obseruatione ieiunii V 105
 non mortem peccatorum sed uitam
 V 417

non sacrificiorum ambitione V 663

Omnip. s. ds qui nos

beatorum apostolorum Petri et V 932
 et castigando sanas et V 1421

nos omnium apostolorum merita
 V 935

nos s. m. t. Tiburti festiuitate V 982

Omnip. s. ds qui omnes saluas V 413

Omnip. s. da qui paschale sacramentum
 V 637

Omnip. s. ds qui per

abstinentiam salutarem V 278. 110.
 139. 184

continentiam salutarem V 110. 139.
 184. 278

unicum filium tuum ecclesiae V 622.

Omnip. s. ds qui

regenerasti famulum tuum ex aqua
 V 613

regnis omnibus aeterna V 407
 superbis resistis et gratiam V 1517
 terrenis corporibus uerbi V 994
 timore sentiris dilectione V 1361

tae mensae participes V 53
 unigenito tuo nouam creaturam V 49

uerbi tui incarnationem V 61
 uitam humani generis pro nobis V 351

Omnip. s. ds respice propitius

ad deuotionem populi V 442
 super hunc famulum tuum V 1428

Omnip. s. ds

salus aeterna credentium V 1539

spes unica mundi V 441

tocius conditor creaturae V 1456

uespere et mane et meridie V 1587

Baumstark 1814⁷

Omnipotentiam tuam

dne prumpta mente V 1048

qs dne sanctus tuus ille V 716

Omnipotentis dei misericordiam V 1618

Omnium nostrorum dne qs ad te V 135

Opus misericordiae tuae est V 1621

Oramus pietatem tuam o. ds V 1604

Orate electi flectite genua V 421b

Oratio post psalmum XLI V 442

Oremus deum ac dnm nrum V 754

Oremus dil. deum p. o. ...quos ad

officium diaconatus V 150

praesbyterii munus V 143

Oremus dil. fratres ut dns ds nr calicem

V 698

Oremus dil. nobis

deum p. o. ut cunctis V 410

in primis pro ecclesia V 400

omnipotenti deo pro filio V 1422

ut his uiris ad utilitatem V 766

Oremus et pro

caticumunis nris V 409

christianissimo imperatore V 406

famulo dei papa nro sedis ap. V 402

heredecis et scismaticis V 412

omnibus episcopis V 404
 paganis ut ds V 416
 perfidis Iudaeis V 414
 Oremus frs
 carissimi ut ds omnip. V 701
 karissimi pro anima cari V 1620
 Oriatur dne nascentibus tenebris V 1593
 Ostiarius cum ordinatur V 745

P

Pacem nobis tribuae dne qs mentis V 120
 Panem nrum V 324
 Parce dne parce
 peccantibus et ut V 1334
 peccatis nris et quamuis V 1341
 supplicibus da propitiationis V 1354
 Paruoli infantes V 1778⁵³
 Paschale mysterium recensentes V 468
 Paschales hostias recensentes V 491
 Paschalibus nobis qs dne remedii V 517
 Pateant aures misericordiae dne V 1195
 Pater mundi conditor nascentium
 V 1451/2
 Pater nr qui es in caelis V 320. 1257
 Paulus qui interpretaatur pius V 1788
 Pax
 dni sit semper V 1259
 tecum V 451. 616
 uobiscum V 1453
 Per
 haec qs ueniat dne sacramenta V 1383
 hoc signum sanctae crucis V 1723^b
 ipsum et cum ipso V 1255
 quem haec omnia dne V 1254
 Percepta
 dne sca nos adiuuent V 171
 nobis dne praebeant V 252
 Perceptis dne sacramentis
 subdito corde rogamus V 930
 suppliciter rogamus V 945
 Percipientes dne gloriosa mysteria V 213
 Perconpleis canonem plenariam V 1449

Perfice dne
 benignus in nobis obseruantiae V 85
 qs benignus in nobis ut que V 1374
 Perficiant in nobis dne qs tuae V 1051
 Perpetua qs dne pace custodi V 1288
 Perpetuis nos dne s. Iohannis bapt.
 V 1010
 Perpetuo dne fauore prosequere V 132
 Perpetuum nobis dne tuae miserationis
 V 1034
 Philippus qui interpretaatur os lampadis
 V 1793⁷
 Pignus aeternae uitae capiens V 949
 Pio recordationis affectu V 1607
 Pisteuo his ena theon V 312^b
 Placare dne
 muneribus semper acceptis V 1410
 qs humilitatis nrae praecibus V 1122
 Plebem
 nomini tuo subditam V 1285. 1392
 tuam dne qs interius V 253
 Plebis tuae
 ds ad te corda conuerte V 1293
 dne munera benignus V 1027
 qs dne ad te semper corda V 1277
 Plebs tua dne
 capiat sacrae benedictionis V 1417
 qs benedictionis scae munus V 128
 Plenum qs dne in nobis remedium V 773
 Ponens manum acolytus super caput
 V 314^a
 Populi tui
 ds institutor et rector V 238
 dne qs tibi grata sit hostia V 1014
 qs o. ds propitiare peccatis V 1503
 Populum tuum dne
 perpetua municione V 956
 qs ad te toto corde V 172. 338
 qs tueantur scificent V 16
 Populum tuum qs o. ds ab ira tua V 1378
 Populus tuus qs dne renouata semper
 V 515
 Porrege nobis
 ds dexteram tuam et per V 853

- dne dexteram tuae ueneracionis
V 1151
- Post haec
accipiens acolytus unum V 311
commonenda est plebs V 1260
dicis Pax uobiscum V 1453
mittis oleo scificato in aqua V 1562
offert plebs et confitiuntur V 369a
- Post hoc
admonetur ab episcopo V 356
intras et dicis Pater V 320
surgens sacerdos V 430
- Postea
cum ascenderet a fonte V 450
si fuerit oblata agendae V 611
signat eos in fronte V 452
signat eum in fronte V 616
uero tangis ei pectus V 421a
- Postquam legerit tractat praesbiter
V 303a
- Praecamur o. ds ut de transitoriis V 119
Praecepta dne sca nos adiuuent V 171
Praeceptis salutaribus moniti V 1256
- Praeces
dne tuorum respice oblationesque
V 1092
famulae tuae ill. qs dne V 800
- Praeces nras qs dne
clem. exaudi et hos electos V 286
propiciatus admitte et decatum V 836
quas in famuli tui ill. V 1629
- Praeces populi tui dne qs placatus V 141
Praeces populi tui qs
ds cl. ex. ut qui iuste V 1173
dne cl. ex. ut qui de aduentu V 1145
- Praecinge qs dne ds nr lumbos V 1131
Praecor dne clementiam t. maiestatis
V 82
- Praepara nos qs dne huius precipuis V 96
Praesbyter cum ordinatur V 739
Praesenti sacrificio nomini tuo V 180
Praesentibus sacrificiis dne ieiunia V 175
- Praesta dne qs famulis tuis
renunciandis secularibus V 1574
talesque nos concede V 666
- Praesta dne qs ut
decatu munere affectum V 1166
illius salutis capiamus V 558
per haec sca que sumpsimus V 1529
sacramenti tui participatione V 1072
sicut populus christianus V 950
sicut sanctorum tuorum nos V 1094
terrenis affectibus expiatus V 1363
toto tibi corde subiecti V 1513
- Praesta famulis tuis dne abundantiam
V 98
- Praesta m. ds ut
ad suscipiendum filii tui V 2
natus hodie saluator V 18
- Praesta nobis dne qs
auxilium gratiae tuae V 179
intercedentibus sanctis V 846
- Praesta nobis m. ds ut placationem V 164.
1214
- Praesta nobis o. ds ut
percipientes paschali munere V 521
quia uiciis subiicit nra V 163
uiuificationis tuae gratiam V 107. 545
- Praesta
nobis qs o. ds ut nrae V 986
o. ds ut ieiuniorum placatus V 270
- Praesta qs ds nr ut familia tua V 23
- Praesta qs dne
animabus famulorum V 1666
fidelibus tuis ut V 1037
huic famulo tuo dignum V 357
mentibus nris cum V 823
spiritalibus gaudiis V 127
- Praesta qs dne ut
a nris mentibus V 644
anima famuli tui V 1633
beati s. Laurenti V 976
- Praesta qs dne ut aecclesia tua
et martyrum tuorum V 954
prumpta tibi uoluntate V 1516
- Praesta qs dne ut
<et de> nrae gaudeamus V 760

- intercedente beato Sebastiano V 816
 illa fides hic V 726
 mentium reprobarum V 1256
 obseruationes sacras V 215. 263
 per haec munera qui V 50
 populus tuus ad plene V 896
 quod saluatoris nri V 52
 sacramenti tui participacione V 1015
 salutaribus ieiuniis heruditi V 244
 sancti confessoris et episcopi V 966
 semper nos beati Laurenti V 981
- Praesta qs dne ut sicut
 de praeteritis ad noua V 394
 sicut nobis indiscreta V 1114
- Praesta qs o. ds ut animam famuli
 ...deduci facias beatorum V 1665
 ...iubeas esse consortem V 1637
- Praesta qs o. ds ut beatus
 Marcellus tibi placito V 811
 Stephanus leuita magnificus V 32
- Praesta qs o. ds ut
 dignitas conditionis humane V 220
 diuino munere satiati V 461. 1229.
 excellentiam uerbi tui V 38
 filii tui uentura solemnitas V 1154
- Praesta qs o. ds ut qui
 iugiter apostolica defensione V 938
 se affligendo carnem V 1045
- Praesta qs o. ds ut
 quia pro peccatis V 1155
 quos ieiunia uotiuua V 269
 redemptionis nrae V 1140
 sanctae Soteris cuius V 835
 sanctorum tuorum Simplicii V 952
 semper rationabilia V 1521
 sicut diuina laudamus V 31
 spiritus adueniens V 636
- Praesta qs o. et m. ds ut
 inter huius uitae caligines V 1194
 sicut in condemnatione V 345
- Praesta qs o. p. ut nrae mentes V 573
- Praesta qs o. s. ds ut fideles V 779
- Praeuenant nobis dne qs
 apostoli tui desiderata V 929
 diuina tua sca feruorem V 186
- Praeueniat
 hunc famulum t. qs dne V 79
 nos qs dne gracia tua... salutem
 V 1416
 nos qs o. ds tua gratia... consequamur V 1126
- Precamur = Praecamur
- Preces = Praeces
- Precor = Praecor
- Presbyter = Praesbyter
- Primitus enim
 ponis super cornu altaris V 692.
 procedunt de sacrario V 299
 IIII hora diei mediante V 425
- Pro
 anima famuli t. ill. ...perficias V 721
 animabus famulorum t. ...aeternam
 V 1682
 sanctorum Cyrini Naboris et Nazari
 V 881
- Proficiat
 dne qs plebs tibi decata V 675. 230
 qs dne plebs tibi decata V 230. 675
- Propiciare dne
 animae famuli tui ill. ut quem V 1652
 familiae tuae et benignus V 735
 in te sperantibus populis V 1489
 populi tui propiciatus V 1343
 populo tuo et ab omnibus V 1282
 praeces et hostias famulorum V 1496
- Propiciare dne supplicationibus nris
 et animam famuli t. ill. episcopi V 1632
 et has oblationes quas tibi... gaudeamus V 1316
 et has oblationes... ut nullius... consequamur V 1184. 1697
 et has oblationes... ut quod... salutem V 1180
 et inclinato super hos famulos V 768
 pro anima famuli tui ill. V 1650
- Propiciare dne uespertinis supplicationibus V 1592
- Propiciare
 populo tuo ds ut a suis V 1278
 qs dne animae famuli tui ill. V 1663

Prosequere

nos o. ds et quos ab escis V 205

qs o. ds ieiunorum sacra mysteria
V 245

Prosint nobis dne sumpta mysteria
V 1176

Prosit

nobis dne sancti Tiburti V 984

qs dne animae famuli tui ill. V 1642

Protector

fideliū ds et subditarum V 1549

in te sperantium ds et subditarum
V 1548

noster aspice ds et ab hostium V 1504

Protegat nos dne

qs hostia salutaris V 1387

saepius beati Andreae ap. V 1085

Protege dne famulos tuos subsidiis
V 1497

Protege dne plebem tuam et

festiuitatem martyrum tuorum V 840

quam martyrum tuorum V 910

Protege dne populum tuum et in scorum
V 277

Protege nos dne

ds nr et fragilitati nrae V 1597

qs tuis mysteriis seruientes V 1511

Psalmista id est cantor V 746a

Purifica

dne qs mentes nras benignus V 488.
1225

nos m. ds ut aecclesiae tue V 236

qs dne familiam tuam et ab omnibus
V 333

Purificent

nos dne sacramentis quae sumpsimus
V 1216. 1367

semper et muniant tua sacramenta
V 1079. 1271

Purificet nos dne

dne caelestis exequio sacramenti
V 765

qs dne muneris praesentis V 640

Q

Qua lingua confitentur V 311b. 313b

Qs dne ds nr ut quos

diuina tribues participatione V 1512
diuinis reparare non desinis V 1197.

1200

Qs dne nris placare muneribus V 1335

Qs dne ut

beatorum martyrum tuorum V 875

famulo tuo cuius septimum V 1691

salutaribus repleti mysteriis V 878

Qs o. ds

iam non teneamur obnoxii V 518

instituta prouidentiae V 1444

praeces nras respice V 1147

Qs o. ds ut

inter eius numeremur membra V 112

munere diuino qd sumpsimus V 1237.

1272

nos geminata laetitia V 911

nostra deuocio quae V 969

plebs tua tota tibi corde V 1296

sancti nos Iacobi laetificet V 861

sanctorum tuorum caelestibus V 1104

Qs uirtutum caelestium dne ut V 1065

Quam oblationem tu ds V 1248. 1318b

Quapropter

huius famulae tuae pater V 1452

infirmirate quoque nrae V 146.

Qui

concupiscit mentem V 1763³⁸

facit furnicionem V 1771⁴⁶

hac die antequam traderetur V 372

in somnis V 1765⁴⁰

patrem aut matrem V 1770⁴⁶

per turpiloquium V 1764³⁰

periuurium fecerit V 1773⁴⁸

pridie quam pateretur V 1249

Quod

in nouissimis temporibus V 387

ore sumpsimus dne mente V 223

Quos caelesti

dne alimento satiasti V 850. 1261

dne dono satiasti praesta V 1181
recreas munere perpetuo V 1435

Quos

ieiunia uotiu castigant V 203. 659
munere dne caelesti refici V 1352
refecisti dne caelesti mysterio V 1520
tantis dne largiris uti mysteriis V 1266

Quotidiani dne qs munere sacramenti
V 1189

R

Redemptor animarum dne aeternitatem
V 1622

Refecti dne

benedictione solemnii qs ut V 885
panae caelesti od uitam V 166

Refecti uitalibus alimentis qs dne V 1167

Refice nos dne donis tuis V 1595

Reficiamur dne de donis et V 1596

Rege

nostrae dne propitius uoluntates
V 1300

qs dne populum tuum et gratiae V 77

Remedii sempiterni munera dne V 226

Reminiscere miserationum tuarum V 334

Remotis obumbrationibus carnalium
V 679

Renouatos dne fontis ac spiritus tui V 511

Reparet nos qs dne semper et innouet
V 130

Repleantur consolationibus tuis dne
V 778

Repleti

alimonia caelesti et spiritali V 872
cibo spiritalis alimonia supplices
V 1124

Repleti dne

muneribus sacris da qs V 565
sacri muneris gratia V 342

Repleti sumus dne

donorum participatione V 87
munere solemnitatis optatae V 963
muneribus tuis tribue V 1185

Respice dne

famulae tuae tibi V 796
munera quae in V 862. 983

Respice dne propicius

ad plebem tuam et quam V 118. 1168
plebem tuam et toto V 1287
sacra mysteria quae V 336

Respice dne qs

nostram propicius seruitutem V 1203.
784

propicius ad plebem tuam et quam
V 1168. 1118

super famulos tuos et in tua V 93.
1437

Respice nos o. et m. ds et mentibus V 11

Respice propicius dne super h. famulam
V 787

Respice qs dne

famulos tuos et in tua V 1437. 93
nostram propicius seruitutem V 784.
1203

S

Saciati = Satiati

Sacrae nobis qs dne

mensae libatio et piaae V 72. 191
obseruationis ieiunia V 229

Sacramenta q. s. qs dne et spiritalibus
V 550

Sacramenti tui dne

qs sumpta benedictio V 1119
ueneranda perceptio (peremptio?)
V 208

Sacramentis dne muniamur V 1055

Sacramentorum benedictione saciati
V 242

Sacrificia dne

pascalibus gaudiis V 470
propensius ista restaurent V 280
propitius ista nos saluent V 121
tibi cum ecclesiae praecibus V 1347

Sacrificia nos dne

caelebranda purificent V 1362
immaculata purificent V 582

Sacrificiis

dne placatus oblatis V 1395
praesentibus dne qs intende V 1138

Sacrificium dne

obseruantiae paschalis V 86
pro filii tui supplices V 574 Bannister
1801²

quadragesimalis initii V 106

Sacrificium dne quod

immolamus intende ut ab V 1481.
871
immolamus placatus intende V 871.
1481

pro sanctis martyribus V 891

Sacrificium nostrum tibi dne quae V 1082

Sacrificium tibi dne

caelebrandum placatus intende
V 1129

laudis offerimus pro sci V 1068

Sacris caelestibus dne uicia nra V 635. 643

Sacro munere

satiati supplices te dne V 332
uegetatos scorum martyrum V 1028

Sacrosoci corporis et sanguinis V 1482

Salutari

munere dne satiati supplices V 97.
1040

sacrificio dne populus tuus V 1096
tuo munere dne satiati supplices
V 1040. 97

Sancta tua dne beati Laurenti m. V 973

Sancta tua nos dne qs et

a peccatis exuant V 1295
uiuificando renouent V 247. 337

Sancta tua nos dne sumpta uiuificent
V 1217. 1388

Sanctae

martyrae tuae Caeciliae V 1059
nos martyris Eufimiae praecatio
V 859

Soteris praecibus confidentes V 837

Sancte pater o. ds qui famulam tuam
V 684

Sancti

Felicis dne confessio V 806

Iohannis bapt. et martyris V 1009

Iohannis natalitia caelebrantes V 905

Laurenti nos dne sca praecatio V 979

Marcelli cf. t. adque pontificis V 813

martyris Agapiti merita V 997.

nominis tui dne timorem V 586

Bannister 1806⁷

qs dne Hermis natalicia uotiu
V 1006

Sixti dne frequentata V 961

spiritus dne corda nra V 650

tui nos dne Abdo et Senis V 953

tui qs dne iugiter nobis V 1098

Ypoliti martyris t. dne qs V 985

Sanctifica

dne qs nra ieiunia et cunctarum V 109
nos qs dne his muneribus offerendis
V 275

Sanctificata hoc ieiunium tuorum corda
V 279

Sanctificationem tuam nobis dne V 1525

Sanctificationum omnium auctor V 148

Sanctificent nos dne sumpta mysteria
V 261

Sanctificetur nomen V 321

Sanctimonialis uirgo cum ad V 747

Sancto Sebastiano interueniente V 817

Sanctorum

Cyrini Naboris et Nazari qs dne V 880

Gerbasi et Protasi suffragiis V 890

martyrum nos dne Gerbasi et Protasi
V 893

praecibus confidentes qs dne ut V 809.
714

Sanctorum tuorum Coronatorum qs dne
super V 1058

Sanctorum tuorum dne

intercessione placatus V 1093

Nerei et Achillei tibi grata V 874

praecibus comfidentes V 714. 809

Sanctorum tuorum nos dne

Marcelli et Apulei beata merita V 1053

Marci et Marcelliani natalitia V 886

Sanctum ac uenerabilem retributorem
V 1423

Sanctus dne Gurgonius sua nos V 1020

Sanguilappie multis formis V 1708

Satiati

dne opulentiae tuae donis V 1601

sumus dne de tuis donis ac datis

V 1602

Satisfaciat tibi dne qs pro anima V 1649

Scrutinii diem dilectissimi frs V 283

Sed

libera nos V 327

tu ds o. propitius adesto V 1723a

Semper

dne sanctorum martyrum Cyrini

V 882

nos dne martyrum tuorum Nerei

V 873

Sempiternae pietatis tuae habundanciam

V 1398

Sensibus nris

dne spiritum tuum V 677

qs dne lumen sanctum tuum V 1586

Sentiamus dne qs tuae perceptionem

V 1204

Sequitur

de Noe V 433

lectio in Genesis V 619

lectio In principio V 432

Si

baptizandus fuerit accedens V 702

cuius paruulus sine baptismo V 1772⁴⁷

fuerit baptizandus accedens V 596

iniquitates nras obseruaberis V 1368

Si quis

ad fontes uel ad arbores V 1746³¹

ad homicidium faciendum V 1727²

adulterium commiserit V 1732⁷

alium per ira percusserit V 1743¹⁸

auriols quos diuinis uocant V 1742¹⁷

autem usuras undecumque V 1739¹⁴

clericus postquam se deo uouit

V 1747²²

clericus uel uxor sua infantem

V 1736¹¹

corpus suum titille in consurgendo

V 1769⁴⁴

corpus uel sanguines dni V 1735¹⁰

cum alio iram tenit V 1784⁵⁹

cum quadrupede furnicatus V 1759²⁵

cupidus aut auarus fuerit V 1744¹⁹

de ministerio sanctae aecclesiae

V 1758³³

dilaturas fecerit quod detestabile

V 1755³⁰

domum uel aream cuiuscumque uo-

luntate V 1757³²

falsitatem commiserit V 1748²³

fornicauerit cum scimoniale V 1733⁸

furtum capitale commiserit V 1731⁶

laicus cum quadrupede fornicauerit

V 1767⁴²

mathemathecus fuerit V 1753²⁸

morticinum uel sanguinem commede-

rit V 1761³⁶

mulier uoluntaria abortum 1752²⁷

negligenciam fecerit V 1775⁵⁰

per potestate aut quolibet ingenio

V 1740¹⁵

periurauerit sciens V 1730⁵

poenitentiam petens dum V 1657

puer paruulus obpraesus V 1780⁵⁵

puer qui peccatum cum V 1779⁵⁴

quod in Kalendas Ianuarias V 1751²⁶

sacerdos aut diaconus aut monachus

V 1762³⁷

sacerdus qui offerit sacrificium

V 1776⁵¹

sacerdos uel quislibet clericus V 1755³⁴

sacrificium perdiderit V 1774⁴⁹

sacrilegium fecerit V 1741¹⁶

se quolibet uoluntate membro V 1738¹³

sepulcrum uiolauerit V 1734⁹

seruum aut quemcumque hominem

V 1736³¹

sortes quas sanctorum contra V 1745²⁰

uenaciones quascumque exercuerit

V 1749²⁴

uero clericus homicidium V 1728³

uero coactus pro qualibet V 1729⁴

uero homicidium casu fecerit V 1726¹

uero in terra furnicantes V 1783⁵⁸

- uero maledicus i. e. emissor V 1737¹²
uirginem uel uiduam raptus fuerit
V 1754²⁹
- Sic
age quasi redditurus deo V 745^b
et qui uxorem non habens V 1768⁴⁸
- Sicut
gloriae diuinae potencie V 884
qui inuitatus renuit quaesitus V 149
- Signum Christi in uitam aeternam V 451.
616
- Simon
qui interpretaetur oboediens V 1781¹
Zelotes qui interpretaetur zelus
V 1797¹¹
- Sint tibi qs dne nri munera grata V 909
- Sit in ea dne per donum spiritus V 790
- Sit nobis dne
reparatio mentis et corporis V 1193
sacramenti tui certa saluacio V 1031
- Sit nobis frs communis oratio V 147
- Sit nobis qs dne
cibus sacer potusque salutaris V 76
medicina mentibus V 1356
- Solemnibus ieiuniis expiatis suo V 657
- Solemnitatis apostolicae multiplicacione
V 937
- Solempne nobis intercessio beati Laurenti
V 992
- Sollicita qs dne quos lauasti pietate
V 532
- Spiritum nobis dne tuae caritatis V 1330
- State cum
disciplina et cum silentio V 328
silentio audientes intente V 302^b.
304^b. (306a. 308a)
- Subdiaconus cum ordinatur V 741
- Subueni dne seruis tuis V 188
- Subueniat nobis dne
misericordia tua et ab V 1158
qs sacrificii praesentis V 1379
- Sumat aecclesia tua ds beati Iohannis
V 904
- Sumentes
dne gaudia sempiterna V 825. 1005
gaudia sempiterna V 1005. 825
- Sumpsimus dne
celebritatis annuae uotiuua V 117
pignus salutis aeternae V 925
sancti Fabiani solemnitate V 821
- Sumpta munera dne nra scificacione
V 913
- Sumpti sacrificii dne perpetua V 892. 999.
1336
- Sumptis dne
caelestibus sacramentis ad V 1212
remediis sempiternis tuorum V 925
sacramentis (qs ut) intercedente
V 987. 1019
- Sumptis muneribus dne qs ut cum V 590.
1130
- Sumpto dne sacramento suppliciter
V 941
- Sumptum qs dne uenerabile sacramentum
V 674
- Super
hos quoque famulos tuos V 153
populum tuum dne qs benedictio
V 108. 219
- Supplicationibus apostolicis b. Iohannis
V 39.
- Supplices qs dne pro animabus V 1679
- Supplices te rogamus
ds ut quos tuis reficis V 1371
dne ds nr ut sicut nos V 281
o. ds iube haec perferri V 1252
- Suppliciter
dne sacra familia munus tuae misera-
tionis V 199
te rogamus dne ds nr ut huius opera-
tione V 1524
- Supra quae propitio ac sereno V 1251
- Sursum corda V 1242 a
- Suscipe creator o. ds que ieiunantes
V 116
- Suscipe dne animam
serui tui... adorauit V 1610
serui tu... exaudiat V 1611

Suscipe dne munera
 propiciatus oblata V 962
 quae tibi offerimus V 772
 tuorum populorum V 887

Suscipe dne praeces et hostias aecclesiae
 V 1507

Suscipe dne praeces nras
 cum muneribus hostiarum V 1468
 et muro custodiae tuae V 1572

Suscipe dne praeces populi
 supplicantis et nri V 1047
 tui cum oblationibus V 456

Suscipe dne propitiatus hostias quibus
 V 1351. 1491

Suscipe dne propicius
 hostias quibus V 1491. 1351
 munera famulorum V 465

Suscipe dne qs
 hostiam redemptionis V 1298
 hostias placationis V 1017
 hostias pro anima V 1635
 munera populi tui pro V 1118
 praeces et hostias famulorum V 1550

Suscipe dne sacrificium
 cuius te uoluisti V 101
 placationis et laudes V 1060

Suscipe dne seruum tuum ill. V 1612

Suscipe m. dne supplicum praeces V 1365

Suscipe munera qs dne
 exultantis aecclesiae V 496
 quae tibi de tua largitate V 1192

Suscipe qs dne
 deutorum munera famulorum V 126
 et plebis tuae et tuorum V 455

Suscipe qs dne hostias
 famuli et leuitae V 758
 placacionis et laudis V 1645
 redemptionis humanae V 481

Suscipe qs dne
 munus oblatum et dignanter V 346.
 391
 oblationes familiae tuae V 501

Suscipe qs dne praeces
 nras cum oblationibus V 732
 populi tui cum oblationibus V 1339

Suscipe qs dne pro anima famuli V 1630
 Suscipis eum IIII feria mane V 83

T

Tantis dne repleti muneribus praesta
 V 570

Tanto nos dne qs prumptiore seruito V 3
 Te
 depraecamur o. ds ut benedicas
 V 1605
 depraecor dne s.p.o. aet. ds V 600

Te dne
 s.p.o. aet. ds supplices V 1617
 supplices exoramus ut uisitacione
 V 597. 1721

Te igitur
 clementissime pater V 1244
 depraecamur dne s.p.o. aet. ds V 388

Te
 inuocamus dne s. p. o. aet. ds V 792
 lucem ueram et lucis auctorem V 1579
 Baumstark 1812⁶
 qs dne famulantes praee humili
 V 848

Terram tuam dne quam uidemus V 1403

Tibi
 dne sacrificia decata reddantur V 1199
 ergo dne supplices preces tibi V 359
 placitam ds nr populo tuo V 547

Timentium te dne saluator V 676

Tomas qui interpretaetur abyssus V 1792⁶

Tribuas eis dne cathedram episcopalem
 V 771

Tribuae nobis
 dne caelestis mensae uirtute V 560
 o. ds ut dona caelestia quae V 92
 qs dne indulgentiam peccatorum
 V 273

Tribue qs dne fidelibus tuis ut V 1044

Tribuae qs dne ut
 eum praesentibus immolemus sacri-
 ficiis V 58
 illuc semper tendat christianae deuo-
 tionis V 538. 584. (581)

- per haec sacra quae sumpsimus V 584.
538. (581)
- Tribue qs o. ds ut munere festiuitatis
V 581. (538. 584)
- Tu
dne semper a nobis omnem remoue
V 1305
famulis tuis qs dne bonos mores
V 228. 1436
nobis dne auxilium praestare digneris
V 1609
semper qs dne tuam adtolle familiam
V 227
- Tua dne muneribus altaria cumulamus
V 903
- Tua nos dne
dona reficiant et consoletur V 1600
gratia et sanctis exerceat V 250
medicinalis operatio et a nrīs V 1270.
1307
sacramenta custodiant et contra
V 1220
- Tua nos qs dne quae sumpsimus sca V 509
- Tua sacramenta nos dne circumtegant
V 1302
- Tua sancta nobis o. ds
et indulgentiam praebeant V 1269.
1303
quae sumpsimus et indulgentiam
V 1303. 1269
- Tua sancta sumentes qs dne ut beati
V 1002
- Tueatur qs dne dextera tua populum
V 233
- Tuere nos dne qs
diuinis propicius sacramentis V 1358
tua sca sumentes et ab omni V 1380.
1406
- Tuere nos m. ds et beati Andreae V 1076
- Tuere qs dne
familiam tuam et spiritalibus V 1279
plebem tuam et sacram solempnita-
tem V 73
- Tui nobis dne communio sacramenti
V 1268. 1299
- Tuis dne qs
adesto supplicibus et inter V 1231.
168
operare mysteriis ut haec V 138
- Tuis qs dne adesto supplicibus et inter
V 168. 1231
- Tuorum nos dne
largitate donorum et temporalibus
V 122. 1161
qs praecibus tuere sanctorum V 836
- Tuus est dies dne et tua est nox V 1590

U

- Ubi ergo tu latebis quando V 1712
- Unde
benedico te creatura aquae V 446
ergo maledicte inmunde spiritus
V 1722
et memores sumus dne nos tui serui
V 1250
iam nobis conceptis praegnans V 3090
- Ut
accepta sint dne nra ieiunia V 207
autem uenerint ad ecclesiam V 284
nobis dne terrenorum frugum V 661
tibi grata sint munera populi V 55

V

- Vegitet nos dne semper et innouet V 266
- Veniat
dne qs populo tuo supplicandi V 1177
ergo o. ds super hunc incensum V 429
- VD adest enim nobis optatissimum V 457
apud quem cum beatorum aposto-
lorum V 924
circumdantes altaria tua V 482
clementiam tuam suppliciter obsecre-
re V 378
cui proprium est ac singulare quod
V 1123

cuius

diuinae natiuitatis potentiam V 8
hoc mirificum opus ac salutare
V 589

hodie octauas nati celebrantes V 51
de tuo munere postulantes V 554
gloriosi Laurenti martyris pia V 972
in

die solemnitatis hodiernae V 977
hac praecipuae die qua I.C. V 583

nos

clementiam tuam suppliciter exo-
rare V 502

praecare clementiam tuam ut ad
V 471

sursum cordibus erectis diuinam
V 14

nos te suppliciter

exorare ut fidelibus tuis V 513
obsecrare et I.C.D.N. V 497

nos tibi semper et ubique V 544
per quem

maiestatem tuam V 1243

nobis regenerationis V 733

salus mundi per quem uita V 1700

te supplices deprecamur V 712

post illos enim laetitiae dies V 658

quem in hac nocte inter sacras V 392

qui

ascendens super omnes caelos V 627

cum ubique sis totus et uniuersa
V 706

cum unigenito filio tuo et sco V 680

dum confessores tuos tanta V 1433

ecclesiae tuae filios sicut V 569

ecclesiam tuam in apostolicis V 1083

ecclesiam tuam sempiterna pietate
V 943

foedera nupciarum blando V 1446
humanis miseratus erroribus

V 549

in principio inter cetera V 386/88

mysteriorum tuorum secreta V 390

oblacione sui corporis V 476

rationabilem creaturam V 159

sacramentum paschale consumans
V 634

saluti humanae subuenire dignatus
V 575 Bannister 1803⁴

secundum promissionibus suae
V 492

tribuis ut tibi fideles V 718

quia

cum unigenitus tuus in substantiae
V 59

hodie sci spiritus caelebramus
V 641

in saeculorum saecula dne perma-
net V 763

tui est operis tuaeque uirtutis
V 863

uetustate destructa renouantur
V 487

quoniam tanto iucunda sunt dne
V 991

redemptionis nrae festa recolere V 507
referentes gratiarum de praeteritis
V 1160

reuerentiae tuae dicato ieiunio
V 1078

suppliciter exorantes ut gregem V 948

te laudare mirabilem deum in omni-
bus V 65

te quidem omni tempore sed in
hanc potissimum noctem... repa-
rauit V 458

hoc praecipue die... restituit
V 466

tibi scificare ieiunium quod nos V 673

tu mentes nras bonis operibus V 564

tui laudis hostiam iugiter V 20

ut quia primum tuae pietatis iudicium
V 559

Ueritas tua qs dne luceat in cordibus
V 1583

Uespertinae laudis officia persoluentes
V 1591

Uide ut quod ore cantas V 746b

Uinea dni V 438

Uirtute sci spiritus dne munera V 662

Uirtutum caelestium ds

de cuius gratiae rore descendit V 369

qui ab humanis corporibus omnem

V 1537

Uisita qs dne plebem tuam et corda V 282

Uicia cordis humani haec dne qs mede-

cina V 1344

Uir per semetipsum inquinans V 1781⁵⁶

Uiri inter faemora furnicantes V 1782⁵⁷

Uiuficet nos dne sacra participacionis

infusio V 1340

Uiuficet nos qs dne

huius participacio sancta mysterii

V 1208. 1487

participacio tua sancta mysteria

V 1487. 1208

Uoci nrae qs dne aures tuae pietatis

V 1137

Uolens in somno peccare V 1766⁴¹

Uos itaque dilectissimi ex uetere V 316

Uotiuu dne

dona percipimus quia scorum V 1101

munera deferentes in tuorum

V 877

Uotiuu dne pro beati

confessoris tui et episcopi V 967

martyris tui Laurenti passione V 978

Uotiuus qs dne familiae tuae ill. V 801

A

Abbildungen xxvii
 Abercrombie Nigel xxxix
 Abkürzungen xxxiii
 Adventsgebete und – messen 169/73 siehe: Kirchenjahr
 Agnellus xxxi
 Andrieu M. xxviii. xxxix
 Assemani I. A. xxxi. xxxix
 Asworth H. xxxi. xxxix. 315

B

Bannister H. M. 265/66
 Baumstark A. xxviii. xxix. xxxix. 266/67
 Bäumer S. xxviii. xxxix
 Benennung xxvii
 Benz S. xxxix. xli
 Beschreibungen, ältere xxiv
 materielle xxiii
 Bibliotheken
 Oxford, Bodl. Douce xxxiii, Bodl. Laud. xxxiii
 Paris xxiii. xxv. xxxii. xxxiii, xxxviii
 Rom, Vatikan xix, xxiii, xxiv, xxxviii
 St. Gallen xxxii
 Verona xix
 Zürich xxxii
 Bischoff B. xxxv, xxxix
 Bishop E. xxviii, xxxix
 BONA J. xxvii. xxxix
 Bourque E. xx. xxiii, xxix, xxxix, xliv. 265. 266. 268

Brou L. xxxviii. xxxix. 268

Brun siehe: Le Brun xxvii

Busse:

Orationes et praeces super paenitentes 17
Ordo agentibus publicam paenitentiam 18
Reconciliatio paenitentis (Feria Quinta) 55
Ordo agentibus publicam paenitentiam 56
Item ad reconciliandum paenitentem 57
Reconciliatio paenitentis ad mortem 58
Orationes post reconciliationem uel posteaquam communicauerit 59
Incipit ad paenitentiam dandam 248
Iudicium paenitentiale 254

C

Cabrol F xxviii. xl
 Capelle B. xxviii. xxix. xxx. xl
 Chatelain E. xxxiii. xl
 Chavasse H. xx. xxiii. xxx. xl. xlii
 Christina von Schweden xxiii
 Colbert J. B. xxv
 Corbie, a-b-Type xxxiii
 Croce W. S. xli

D

DACL VI. xxvii. xxviii. xl
 siehe: Dictionnaire d'archéologie chrétienne et de liturgie
 De Gaiffier B. xxx. xlii
 Degering H. 265

Delisle L. xxiv. xxvii. xli
 Dix G. xxix, xli
 Dold A., xli siehe: Monza
 Dölger F.I. xxvii. xli
 Duchesne L. xxviii. xxx. xli
 Dürig W. xli

E

Ebner A. xxiv. xxvii. xli
 Ehrensberger H. xxiv. xxvi. xli
 Ehrhard A. xx
 Ehrle F. – Liebaert P. xxvii. xli
 Einband xxiv
 Einritzungen xxvi
 Eizenhöfer L. xix. xxvii. xli. 265
 Emonds H. xxxix

F

Fleischseite xxv. xxvi
 Folierung xxvi
 Frere W. H. xxix. xli
 Frutaz A. P. xxx. xli

G

Gaiffier siehe: De Gaiffier B.
 Gaillard J. xxx. xlii
 Gamber Kl. xxv. xxix. xxxi. xlii
 Gelasius I, Papst xxvii
 Gerbert M. xxxii
 Giorgi (Georgius) D. xlii
 Gregor II, Papst xxviii

H

Haarseite xxv. xxvi
 Hallinger C. xlii
 Handschriften, siehe: Bibliotheken

Missale Francorum xix; Gallicanum
 Vetus xix; Gothicum xix
 Sacramentarium Gelasianum xxiii.
 xxiv
 — — von Monza xx
 — — von Padua xxviii
 — — von Verona (Leonianum) xix

Hanssens J. M. xliiv

Harrison O. G. xlii

Heiligenfeste und – messen:

S. Abdo et Senis 139
S. Agapiti 155
S. Agathae 133
S. Agnetis (de passione) 132
 — — (de natiuitate) 132
S. Andreae (vigilia) 164
 — — (natale) 165
 — — (octabas) 165
Ss. Apostolorum (vigilia) 147
 — — (natale) 147
 — — (octabas) 148
Ss. Audifax et Abacuc 131
S. Caeciliae (vigilia) 162
 — — (natale) 162
S. Clementis 163
Ss. Corneli et Cibriani 158
Ss. Coronatorum vgl. Quattuor Coronatorum
Ss. Cosmae et Damiani 159
S. Crucis (inuentio) 138
 — — (exaltatio) 158
Ss. Cyrini, Nabori et Nazari 139
S. Donati 150
S. Eufimiae 136
S. Fabiani 131
S. Felicitatis 163
S. Filicis 130
Ss. Gerbasi et Protasi (vigilia) 141
 — — — (natale) 141
S. Gurgoni 158
S. Hermis 156
S. Hippoliti = Ypolit
Ss. Innocentum 12
S. Iohannis Baptistae (vigilia) 141
 — — — (natale) 142

S. Iohannis Baptistae (passio) 156
S. Iohannis Euangelistae 11
Ss. Iohannis et Pauli (vigilia) 143
 — — — (natale) 143
S. Iulianae (134)
S. Iuuenalis 137
S. Laurentii (vigilia) 151
 — — (natale) 152
 — — (octabas) 153
Ss. Machabeorum 149
S. Magni 155
S. Marcelli 130
Ss. Marcelli et Apuleii 161
S. Marcellini 139
Ss. Marci et Marcelliani 140
S. Mariae (adnunciatio) 135
 — — (adsumptio) 154
 — — (natiuitas) 157
Ss. Mariae et Martae 131
S. Michahelis 159
Ss. Nerei et Acillei 138
S. Pancrati 138
S. Pauli apost. 145
Ss. Perpetuae et Felicitatis 135
S. Petri apost. 144
Ss. Petri et Marcellini 139
Ss. Petri et Pauli (vigilia) 144
 — — — (natale) 145
Ss. Philippi et Iacobi 137
S. Priscae 157
Ss. Quattuor Coronatorum
 (Costiani, Claudii, Castri, Simpro-
 niani) 162
S. Ruffi 155
*Ss. Saturnini, Crisanti, Mauri, Da-
 rie* 164
S. Sebastiani 131
Ss. Simplicii, Faustini, Viatricis 148
S. Soteris 133
S. Stephani 11
S. Syxti 150
S. Thomae ap. 166
S. Tiburtii 153
Ss. Valentini, Vitalis et Filiculae 134
S. Viti 140

S. Ypoliti 153
Ss. plurimorum Sanctorum 166
Item alia missa II – VIII 166 – 169
Denunciatio natalicii unius martyris
 129
Denunciatio cum reliquiae ponendae
sunt martyrum 129
 Herkunft der Handschrift xxvii. xxix

I

Index von St. Thierry xxxviii 267

J

Janini J. xxx
 Joannes archicantor, siehe Silva-Tarrouca
 XLII
 Jungmann J. A. SI., xxx. XLII

K

Kaelin B. XIX
 Kennedy V. L. XLII
 Kirchenjahr:
Natalis Domini (in vigiliis) 7
 — — (*in nocte*) 7
 — — (*mane prima*) 8
 — — (*in die*) 9
*Oratione . . . ad vesperos siue matuti-
 nos* 10
In octabas domini 13
Prohibendum ab idolis 14
Theophania (in vigiliis) 14
 — (*in die*) 15
In Septuagesima 16
In Sexagesima 16
*A Quinquagesima usque quadrage-
 sima* 18
In ieiunio feria IIII 19
Feria VI in quinquagesima 19
Feria VII in quinquagesima 20
Dominica in quadragesima 20
F. II – VII 21/3

In XII lectiones mense prima 23
Secunda dominica in quadragesima 29
F. II – VII ebd. II 30/2
Tertia Dominica. Scrut. I 32
F. II – VII ebd. III 33/5
Quarta dominica. Scrut. II 36
F. II – VII ebd. IIII 36/8
Quinta dominica. Scrutinium 39
F. II – VII ebd. V 40/1
Dominica in palmas de passione do-
mini 53
F. II – IIII ebd. VI 54/5
Quinta feria missa chrisæalis 60
Item in F. V missa ad uesperum 63
Ordo de feria VI passione domini 64
Orationes per singulas lectiones in
Sabbato Sancto 70
Orationes et preces ad missam in
nocte 75
Dominicum paschae 76
F. II – VII 77/80
Octabas paschae die dominico 81
Pascha annotina 81
In parochia 82
Orationes paschales vespertinales 83
Dominicum post octabas paschae 85
II dominica post clausum paschae 85
III dominica post clausum paschae 86
IIII dominica post clausum paschae 87
V dominica post clausum paschae 87
VI dominica post clausum paschae 88
Orationes in vigilia ad ascensionem
domini 265/6
In ascensa domini 88 265/66
Item alia missa 89
Dominica post ascensa domini 90
Orationes per singulas lectiones in
Sabbato Pentecosten 97/8
In vigilia de Pentecosten ad missa 98
Item aliter in vigilia Pentecosten 99
Dominica Pentecosten 100
As Vesperos infra octabas Pentecosten
 101
Dominica Octavorum Pentecosten 104

Oraciones et preces cum Canone per
Dominicis diebus I – XVI 176/83
Incipit canon accionis 183
Item benedictiones super populum post
Communem 187
Orationes cotidianis diebus ad missas
 189/91
Orationes de adventum domini 169/73
 Kirchweihe, vgl. Weihen und Weihemessen
 Königs – und Kriegsgebete und – messen:
Missa pro regibus 217
Orationes tempore belli 214/7
 Krankengebete und – messen:
Oratio super infirmum in domo 221
Item orationes ad missam pro infir-
rum 222
Oratio pro reddita sanitatem 222
 Kuypers A. B. xxviii. xxxix. xlii

L

Lagenzählung xxv
 Lang A. P. xlii
 Lanne B. xlii
 Le Brun (Lebrun) P. xxviii. xliii
 Levison W. L. xx
 Leriquote M. H. xliii (267)
 Liebaert P., siehe: Ehrle xxvii
 Lowe E. A. xxiii. xxiv. xxv. xxvi.
 xxvii. xxxii. xxxiv. xxxviii. xxxiii.
 xliii. 265. 266. 268
 Ludwig xiv, König xxv

M

Mai, A. Kardinal xxiii. xxiv
 Manz G. xxxv. xliii
 Masse xxvi
 Maximinian von Ravenna xxxi
 Mercati G. Kardinal xix. xx. xxxviii
 Meyer H.B. xxxv. xliii
 Migne xxxi. xliiv
 Mohlberg L. C. xxi. xxviii. xliii

Monastische Gebräuche und Uebungen:

Missa in monasterio 207

Item orationes monachorum 208

Oratio intrantibus in domo, siue benedictio 223

Item orationes ad missas 223

Orationes super uenientes in domo 224

Item orationes in monasterio 228

Oratio pro renuntiantibus saeculo 229

Oratio pro eo qui prius barbam tundit
229

Oratio ad matutinas 230. 267

Orationes ad uesperum 231. 267

Orationes ante cibum 232

Orationes post cibum 232

Monza (Sakramentar) xx

Morinus J. xxv. xxvii. xliii

Muratori L. A. xxvii. xxviii. xxxi. xliiv

N

Nagel W. xxx. xliii

Name des Sakramentars und der Handschrift xxvii

Noten, tironische xxxvii

Nouveau traité de diplomatique xxvii.
xliii

O

Ort der Niederschrift xxxv

P

Palaeographical Society xxxiiii

Päpste: Gelasius I xxvii

Gregor I xxviii. xxxi

Gregor II xxviii

Pius VI xxiii

Pius ix. xix. xxiii. xxiv

Pius xi. xix

Pius xii. xxiv

Pariser Blätter xxiii. xxv. xxiv. xxxvii
249/61

Pergament xxv

Petau Alexander xxvii

— Paul xxvii

Pomarès G. xliii

Probst F. xxx. xliii

Q

Quatember:

Iste orationes quae sequuntur prima sabbato in mense primo sunt dicendae 23

Orationes et preces in XII lectiones mense prima 23

Denuntiatio ieiuniorum quarti septimi et decimi menses 101

Incipiunt orationes et praeces mensis quarti feria IIII 102

feria sexta 103

sabbato in XII lectiones 103

Orationes et praeces mensis decim feri IIII 173

in sexta feria 174

sabbato in XII lectiones 175

R

Raveana xxxi

Reisesegen und Reisesessen:

Orationes ad proficiscendum in itinere 191

Item orationes ad iter agentibus 193

Righetti M. xxvii. xliii

S

S. A. xliii

Schmidt H. xix. xxix. xliii. xliiv

Schlüsselbuchstaben xx

Schmuck xxxii

Schreibmaterial xxvii

Schrift xxxii

Schriftproben xxvii

Segnungen (Feldfrüchte, gegen Unwet-
ter u.ä.):*Benedictio aquae spargendae in domo*
224*Item alia* 225*Orationes pro aspersione aque* 227*Item orationes pro fulgoribus* 227*Item aque exorcizatae ad fulgora* 228*Orationes in araea noua* 228*Oratio ad fruges novas benedicendas*
232*Benedictio pomorum* 233*Benedictio arboris* 233

Siffrin P. xix

Silva-Tarrouca C. xxvii. xlii. xlii

Sinclair J. S. xxix. xlii

Sprache xxxiv

Stuiber A. xx

T

Tafel I-X xxvii. xxxiii

Tafel S. xxxiii xlii

Taufe und Tauf-spendung:

Tertia dominica quae pro scrutiniis
electorum celebratur 32*Quarta dominica pro scrutinio* II 36*Quinta dominica quae pro scrutinio*
celebratur 39*Denuntiatio pro scrutinio quod tertia*
hebdomada in Quadragesima secunda
feria iniliarum 42*Orationes super electos ad caticumenum*
faciendum 42*Benedictio salis dandum caticuminis* 43*Benedictio post datam sale* 44*Item exorcismi super electos* 44*Incipit expositio euangeliorum in au-*
rium apertionum ad electos 46*Incipit praefatio symboli ad electos* 48*Item praefatio orationis dominicae* 51*Oratio dominica (lat. et graec.)* 5*Sabbatorum die mane reddunt infantes*
symbolum 67«*Effeta*» – «*Abrenuncias*» 68(Taufe) *Inde benedicto fonte baptizas* 74
Taufwasserweihe vgl. Weißen und
Weihemessen, Sachweißen 72. 114
Egrotanti caticumino inposita ma-
nuum 91*Item inpositio manus energumenum*
caticuminum 91*Item alia pro paruulo energumenum* 92*Oratio super caticumenum infirmum* 92*Item ad caticumenum ex pacano facien-*
dum 93*Item ad succurrendum infirmum cati-*
cuminum 94*Cum autem expoliatur infirmus, bene-*
dicat fontem 94*Item alia ad succurrendum* 95*Item alia benedictio* 95*Ad succurrendum. Benedictio olei exor-*
cizato 97*Pascha annotina* 81*In parochia* 82

Textausgaben, frühere xxxi

— —, unsere xxxv

Thierry, Index von St. Thierry xxxviii
267

Tironische Noten xxxvii

Thomasi J. M. siehe: Tommasius

Tommasius J. M. xxiii. xxiv. xxvii.
xxviii. xxxi. xlii

Totengebete:

Orationes post obitum hominis 234*Commendacio animae* 237

Totenmessen:

Item missa pro defuncto sacerdote 238*Item alia pro sacerdote* 238*Item alia pro sacerdote sive abbate* 239*Orationes ad missa in natale Santorum*
sive agenda mortuorum 240*Missa pro defuncti super baptizati* 240*Item alia missa* 241*Orationes ad missa pro defunctis cuius*
desiderantibus penitentiam et mi-
nium consecutus 242

Orationes pro defunctis laicis Item missa defuncti 242
In Agenda plurimorum 243/4
Item alia missa in cymiteriis 245/46
Item missa in deposicione defuncti tercii septimi XXX dierum vel annuaalem 246

U

Unziale xxxii

V

Vatikan, siehe: Bibliothek
 Vezzosi A. xxxi. xliv
 Votivmessen und – gebete:
Orationes ad proficiscendum in itinere 191
Item orationes ad iter agentibus 193
Orationes pro caritate 193/4
Orationes in tribulatione 194/9
Orationes tempore quod absit mortalitatis 200/2
Orationes pro mortalitate animalium 202
Orationes de sterelitate 200
Orationes ad pluuiam postolandam 2;3/4
Orationes ad poscendam serenitatem 204
Orationes post tempestate et fulgora 205
Orationes pro his qui agape faciunt 205/6
Oracio in natale genuinum 211
Orationes ad missam pro sterilitate mulierum 212
Orationes pro pace 213
Orationes tempore belli 214/17
Item missa pro regibus 217
Missa contra iudices male agentibus 218/9
Orationes in contencione ad missa 219/20

Oraciones ad missam contra obloquentes 220
Orationes ad missas pro inrelegiosis 220
Item orationes ad missam pro salute uiuorum 247

W

Wachsspuren xxvi
 Weißen und Weihemessen:
 a) Personenweißen:
Ordo qualiter in Romana sedis apostolica Ecclesia Praesbiteri Diaconi uel Subdiaconi eligendi sunt 24/9
Ad ordinandos praesbyteros 25
Capitulum sancti Gregorii papae 26
Ad ordinandos diaconos 27
Ad consumandum diaconatus officia 28
Item orationes et praeces ad missa 28
Incipit ordo de sacris ordinibus benedicendis 115/117
Item benedicciones super eos qui sacris ordinibus benedicendi sunt 117
Praefacio ostiarii 117
Item benediccio eiusdem 117
Praefacio lectoris 118
Benediccion lectoris 118
Praefacio exorcistae 118
Benediccion exorcistae 118
Praefacio ordinandi subdiaconi 118
Benediccion subdiaconi 118
In natale consecracionis diaconi 119
In natale consecracionis praesbiteri qualiter sibi missam debeat celebrare 119
Orationes de episcopis ordinandis 120
Item missa quam pro se episcobus die ordinationis suae cantat 122
Item in natalicio episcopi si infirmus aut absens fuerit qualiter praesbiter debeat celebrare missam 123
Item missa pro alio sacerdote 123
Orationes in natale presbyteri qualiter sibi missas debeat celebrare 199

Consecratio sacrae uirginis quae in Epiphania uel secunda feria Paschae aut in Apotolorum natalicio celebratur 12

Item oratio super ancillas dei quibus conuersis urstimenta mutantur 126

Item orationes ad missas eiusdem I, II, III, 126

Benedictio uiduae quae fuerit castitate professa 213

Incipit accio nupcialis 208

b) Sachweihen:

Orationes in dedicationes basilicae nouae 107

Benedictio altaris 108

Benedictio altaris siue consecracionem 108

Praefacio lentiaminum 109

Ad consecrandam patenam 109

Ad calicem benedicendum 109

Item alia 109

Item benedictio ad omnia in usum basilicae 109

Orationes et praeces ad missas in dedicatione basilicae nouae 110

Item alia missa 111

Orationes et praeces in dedicatione basilicae quae conditor non dedicata reliquid 112

In eiusdem conditoris agendis 113

Orationes et Praeces in dedicatione loci illius ubi prius fuit sinagoga 114

Sequitur ordo qualiter Sabbato Sancto ad uigiliam ingredientur (Feuer – und Lichtweihe) 68

Inde descendis cum laetania ad fonte Benedictio fontis 72

Orationes et praeces in dedicatione fontis 114

Wilmart A. XXI, XXIII, XXIV, XXVI, XXXII, XXXV, XXXVII, XLIV

Wilson H. A. XXIII, XXXII, XXXIII, XLIV

Z

Zaccagni L. XXIV

Zeit der Niederschrift der Hs XXXV

Zimmermann E. H. XXIV, XXVII, XLIV

Zürich, siehe: Bibliothek XXXII

—, Universität v

CORRIGENDA

- Seite 7 Anm. 17 lies: so(l *ausradiert*)lempnia
- » 52/3 Nr. 320/27: die spitzen < > Klammern kommen bei den einzelnen Bitten in Wegfall
 - » 157 Anm. 10 lies: proficias]perficias?
 - » 179 Zeile 12 lies: or^ra^cio
 - » 187 Zeile 26 fehlt in der Handschrift
 - » 199 Anm. 21 nach *Zeile 7* hinzufügen: *in der Hs*
 - » 202 Anm. 23 lies: (im *ausradiert*)
 - » 248 Anm. 1 lies: *gehört nicht zu Formular. . . zu*
 - » 254 Zeile 6 Trennungsstrich nach *corporibus* streichen
 - » 255 Zeile 12 lies: qua^rli^bet

Vor dem Abschluss der Drucklegung dieses Bandes erschien der Aufsatz von H. ASWORTH OSB, *The liturgical prayers of St. Gregory the Great: Traditio* 15 (1959) 107/61. Hier werden, wie in dem oben genannten Aufsatz (S. XXXI. XXXIX), folgende sogenannte gelasianische Orationen behandelt (= Nr unserer Ausgabe): 5. 464. 624. 816. 850. 918. 1045. 1049. 1050. 1124. 1137. 1146. 1156. 1173 (= CO = H 6,1. 91,1. 90,1. 101,1. 128,4. 129,5. 46,1. 44,8. 21,2. 186,3. 188,1. 191,3. 5,1. 32,1) mit den Belegen aus gregorianischen Werken.